

Second Corrected Edition

A Textbook of **Israeli Hebrew**

with an Introduction
to the Classical Language

Haiim B. Rosén

Copyrighted material

A
TEXTBOOK OF
ISRAELI HEBREW

This One

DEAY-NA9-UZ2C

Copyrighted material

A
TEXTBOOK OF
ISRAELI HEBREW

With an Introduction to the
Classical Language

HAIIM B. ROSÉN

Second Corrected Edition

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO & LONDON

FOREWORD

The aim we have set ourselves in this book is to enable the student to read moderately difficult Israeli Hebrew, to write and to converse in acceptable current Hebrew, and to understand less complex passages of Classical Hebrew.

The variety of texts that are included as study material indicates the diversity of our intention.

While the book begins with preponderantly conversational material, simple narratives are introduced fairly early. The use of only current Hebrew is appropriate to the objective in the first stage, where oral and acoustic training are of major importance. At the conclusion of this stage (Sections XXVI–XXVIII), extensive conversational material is presented in transcription, so that it may be used in a variety of ways for ear training and idiomatic drill.

Biblical phrases appear first in Section XXIV and thereafter occur every few sections. Continuous biblical texts are, however, not presented before Section XLVI, where an outline of the properties of Biblical Hebrew is given. Prior to that stage, no biblical passage is shown that has a feature which is not common to Biblical and Israeli Hebrew (i.e., these biblical passages can be read as though they were current Hebrew; they are initially given in a modernized, *plene*, and unpointed spelling, and, only where absolutely necessary, if features slightly deviate in some way from Israeli Hebrew, are *ad hoc* explanations given).

Modern literary passages begin at Section XXXIII and continue, prose and poetry intermingling, throughout the book; after Section XLV all “textbook Hebrew” devised for the sole purpose of language practice) is dispensed with and replaced by sections of “original composition”, pieces written or spoken for no didactic purpose whatsoever: Sections XLVII–LIII are biblical selections, sections LIV to LX contain modern texts—newspaper excerpts, a transcript from a news broadcast, an essay, an extract from a novel, and some poetry. But it should be stressed that this is not an anthology: the texts have not been selected for their literary merits and are not intended as representative of either good or bad literature. While an effort has been made to suit a reasonably good literary taste and to avoid oddities, the sole intent and purpose of these selections is their usefulness for the study of language. The principal criterion for the incorporation of these literary texts in the book was their suitability at each given stage of the student’s progress. The selections must not be considered a “reader” in Hebrew literature; the explanations, annotations, and analyses that continuously accompany them are as important as the text itself.

While it has been the object of the book to present whatever Hebrew texts are used on a foundation laid by current Israeli Hebrew, the book has been devised in a way to suit the needs also of those students and instructors who follow a more (or solely) classically (i.e., biblically) oriented course. Although the continuous biblical selections

begin only at Section XLVII, it is not a prerequisite for their understanding to study Sections XXXVI to XLIV (where, mainly, syntactic and formational features of post-biblical Hebrew are discussed). For such a biblically oriented course the following modified sequence of study may be suggested: (1) After having worked through to Section XXIII, immediately introduce Tiberian pointing (Section XLVI). (2) Subsequently, whenever biblical passages are presented, study them in their pointed shape instead of in the modernized unpointed spelling in which they are presented in Sections XXIV to XXXV (all biblical passages previously given are repeated in pointed script in Section XLVI, pp. 302–6). (3) Study Sections XXIV–XXV, but omit Sections XXVI–XXVIII (where idiomatic features of colloquial Israeli Hebrew are taught), except §§ 27.2, 27.3, 27.6, 27.7, 28.1, 28.2 (where classical forms are studied that are collateral to current colloquial ones). (4) Work through to Section XXXV (omitting, however, the colloquial paragraphs 32.7–32.9), which will cover practically all morphology that is both Israeli and biblical. (5) Omit Sections XXXVI–XLIV and study Sections XLVII–LIII (biblical morphology and syntax, and selected texts); and whenever the knowledge of an isolated paragraph out of Sections XXXVI–XLIV is required for a certain biblical chapter (a fact that is always expressly stated in a footnote to the biblical text concerned and referred to in the explanatory notes), the student may study that paragraph *ad hoc* in conjunction with the biblical text he is reading. (6) To conclude, supplement morphology from §§ 36.4, 37.2, 40.1, 40.2, 41.1, 41.2, 43.1, 44.1, 44.3, and study Section XLV (the root concept and traditional grammatical terminology). Sections LIV–LX will not form part of such a course. Following this procedure, the instructor can lead his students directly from the elementary stage to biblical reading, and the student will find himself prepared to widen the scope of his biblical reading beyond the selections presented in this book, by aid of conventional biblical dictionaries.

The inverse, however, is impossible. One cannot leave out the biblical selections and go directly to modern literary texts: the shape of Israeli Hebrew literature is such that no understanding of it is possible without a full knowledge of those classical language phenomena that are discussed in the book apropos the biblical selections.

PRESENTATION

The presentation as a whole is based on the achievements of structural analysis in general and of that of Hebrew in particular. At the same time, special care is taken to present only authentic types of utterance, those unreservedly acceptable to the native speaker of Hebrew. The gradation of the features presented is conditioned by the structural features explored. The grammatical terminology must be in keeping with what is discovered about the function of each form in the language, and terms used have to be occasionally very vague where the function is very broad; terms must in no way convey a too precise idea of the function of the form, if such idea is in contradiction with its established function (e.g., the term “dual” cannot be used except in those cases in which the form designates that there are two objects of their kind; and this is very rarely the case with the noun forms conventionally called “duals”). Thus, we must deviate occasionally from traditional Hebrew grammatical terminology; the instructor will be well advised to peruse § 45.5 (pp. 291–93) where a collation of traditional grammatical terms and those used in this book is presented.

SPELLING

Hebrew is taught as it is currently written, i.e., without any pointing. Only when biblical texts are introduced in sequence is an outline given of the Tiberian pointing system, and the texts are, of course, presented in this pointing. The student has therefore to learn to imitate the reading process of the adult Israeli, who identifies his words not only by their characters, but by clues provided either in them ("pattern clues") or by some other word in the sentence which conditions the syntactic function of the word scrutinized for its reading ("syntactic clues"). Special attention is laid in our book on the recognition and intelligent use of these clues and a number of special paragraphs are devoted to them. The student learns to produce a Hebrew form correctly by its position in the utterance: the written word is a reproduction of a phonetic reality.

Moreover, since Israeli Hebrew spelling is historical very much in the sense English spelling is, "spelling rules" have to be given and are given as far as practicable; this has been made possible by the fact that the book presents the normalized and consistent spelling authorized by the Hebrew Language Academy in 1947; in the literary sections (LIV-LX), however, the student is made acquainted with deviating and much less consistent forms of orthography that are still in current use.

At the first presentation of each entity of vocabulary, a transcription is consequently necessary. This transcription supplies whatever element of sound might still not emerge from the written shape of the word; particularly, stress can only be stated in the transcription. The transcription system used has been devised solely for the practical purposes of this book. The student will interpret it as a sort of "statement of pronunciation" of the words he is learning in their written shape, the way a beginner of, say, English would interpret such transcriptions in an English dictionary or textbook, where "pronunciations" are stated along with the conventional spelling of the words. This interpretation of the graphic symbols used in our transcriptions will be borne out by the fact that their phonic equivalents are explained in the introductory section ("Elements of Speech and Their Representation in Writing").

Still, some linguistically trained student or professional linguist might wonder whether I intended this transcription system to be phonemic or otherwise. Let me, therefore, reiterate that it is "practical", not "scientific". Of course, I have been guided by my phonemic analysis of Israeli Hebrew, but, nevertheless, although the transcriptions in this book are extremely broad and exclude from notation many a predictable, i.e., non-pertinent, phonic feature, it is still sub-phonemic in some respects and morphophonemic in others (e.g., the use of '). I say so expressly to obviate needless discussion. I do not believe a textbook to be the proper place for phonemic analysis. And, as can easily be seen, the relation of the transcription to the conventional spelling of the word is such that it cannot be properly termed a transliteration, although some details have been included in it to make it easier for the student to establish a relation between the graphic and the phonic shape.

The intelligent student will arrive at interpreting the characters of the Hebrew alphabet, as they are used in unpointed Israeli Hebrew, to a large degree as morphophonemic symbols. And let it be said once and for all: they are.

FEATURES OF LANGUAGE

The texts included in each section provide, of course, an extensive sampling of the features demonstrated, explained, and discussed in that section. The envisaged procedure is that a feature be first explained, then ordinarily given ample active and passive practice, and finally included in coherent texts, where the student will learn to know such and such feature when he sees one and to tell one feature from the other. This procedure reflects itself in the sequence of paragraphs into which each section is subdivided. I am, however, aware of the fact that many an instructor prefers an opposite approach: to let the student go through the text and, whenever he encounters a form or feature not previously known, to let him study what is necessary for either an *ad hoc* or a more extensive explanation. The arrangement of the book does not preclude such a procedure: the instructor will simply have to let the "text" paragraph of each section take precedence over all other paragraphs and present the grammatical paragraphs of that section in the order required by the sequence of forms and constructions encountered in the text; the structure of the sections is such that the study will lose none of its coherence as a consequence of such inversion.

For the student to get the "feel" of the structural equivalences between Hebrew and his mother tongue ("comparative structure"), the importance of translation (both ways) should not be underrated. Though quite a few instructors shrink from requiring students to translate extensive portions of Hebrew text into English, it is still suggested that strict formal translation, at least of the non-conversational texts, be not altogether dispensed with.

VOCABULARY

The glossaries that accompany the readings are graded in respect to the selection of the vocabulary, the selection of semantic ranges, and the way of presentation.

Selection

The vexed question of precisely in what order of precedence the elements of the Hebrew lexicon should be presented in a beginners' course has found an interim solution at least by the recommendations made by the Committee for the Establishment of a Foundation Vocabulary for Beginners' Hebrew, nominated by the Department of Education and Culture in the Diaspora of the World Zionist Organization. As a result of these deliberations, *A Foundation Word List of Hebrew* was published in 1960; it presents a graded selection of 100, then 200, then 300, and lastly 400 vocabulary elements that—so is it recommended—should be taught in the given order.

To draw up precisely that gradation of one thousand words was, of course, a highly intricate matter and the most varied considerations played a role in the selection. Much may of course be said about this or that detail of the selection made, but, failing anything more reliable—and having had an opportunity to serve on the said Committee and to co-edit the *Word List*—I allowed the latter to play a preponderant part in the grading of the vocabulary of this book. The instructor is referred to the prolegomena of that publication for the justification of the selection.

The vocabulary used in the readings is devised in a way such that the first two stages of the Foundation Word List (300 words) are entirely included in the readings up to Section XXX, the next stage (up to 600 words) is completed by Section XL,

and the end of Section XLV, where the non-literary texts give way to literary selections, the 1,000 "fundamental" words will have been introduced.

The recommendations of the Vocabulary Committee provided only that a certain set of vocabulary items had to be included at each stage of learning, expressly ruling that other lexical units should not be excluded. The vocabulary of our readings therefore includes three classes of lexical units of learning that are typographically kept apart in the glossaries:

I. Words, printed in larger type, that are included in the 1,000 Words Foundation Word List; the student must make every effort to attain full mastery of this vocabulary.

II. Words, printed in ordinary type, that are current and common Hebrew words and will recurrently be used in the readings; the student should do his best to master these words passively and to be able to use them actively without much hesitation.

III. Words, printed in small print: these words are necessary in the course of a narrative presented in the book or have to be used in a conversation reproduced, since the context so requires. They are given in the glossaries in order to enable the student to follow the narrative; the student will, so to speak, "look them up," will understand what is said in the text, but should then "forget about them." These words in no way represent materials for study.

Naturally, the percentage of "large-type" words will be close to one hundred in the first portions of the book, while "small-print" words will be extremely rare. In more advanced sections, the proportion of "fundamental" items diminishes. On the other hand, fewer and fewer words will be considered, in the final stages, as "ephemeral" and the student will be expected, at that stage, to "absorb" and "digest" practically every word he encounters.

Vocabulary revisions at given intervals are included in the exercise material and should help to refresh the memory. In most of Sections XXVI to XLI, the vocabulary of about three to four (at a time) of the foregoing sections is used concentratedly again and, by Section XLI, the revision is "up to date"; this is about the stage at which the study of the 1,000 "fundamental" words is completed. In about the same stretch of sections, much stress is laid on idiomatics, so as to insure not only knowledge but also proper exploitation of the word material acquired.

Following that point (Section XLI) Hebrew word formation will be more and more studied; the active as well as passive vocabulary will thereby be automatically extended through generalization and extrapolation and the student's lexical inventory should, from that stage onward, be considered more and more an "open corpus". The glossaries will then show no word of a formation previously studied if the related word has been previously introduced. Even if such word occurs for the first time, it will—although not shown in a glossary—be considered as "known" by the fact of its being analyzable in a way known to the student.

Semantic ranges

For the presentation of semantic ranges by means of English equivalents (a task as intriguing as desperate), the following device has been used where considered either necessary or useful: an English word is given as the "equivalent" of a Hebrew one, and then another English word has been added in parentheses with an equation mark interposed; e.g. (to use a very simple example), gun (= cannon). This means that the semantic range of the Hebrew word is (more or less) the field of reference

in which both the English words (*gun, cannon*) coincide ("overlap"), i.e., the Hebrew word may be used when and only when both of the English words given would be appropriate; i.e., if something is a gun as well as a cannon (hence the equation sign), it may be called by the Hebrew word concerned; it may not be called by that word if it is anything else, e.g., if it is a gun without being a cannon (e.g., a pistol). The one English equivalent given before the parentheses is the one which is more appropriate as a translation of the Hebrew word. This device is much more important (and complicated) for verbs, prepositions, and conjunctions than it is for names of objects.

In several instances we have found it simpler to delimit the semantic range of a Hebrew word by equating it to a certain part of the range of an English expression; e.g., "stop (*intransitive*)" means that the given Hebrew word is equivalent to the intransitive use of the English verb *stop* and not to its transitive one; these grammatical restrictions (italicized, on the English side of the glossaries) have the sole purpose of delimiting semantic ranges and do not convey any grammatical information concerning the Hebrew lexical item. Sometimes the same end is achieved by stating opposites in English; e.g., if a given Hebrew word is translated "old (opp. young)" it means that it is the equivalent of English *old* whenever the opposite of the latter is *young*, but not where its opposite is, e.g., *new*.

Occasionally, the semantic range of a Hebrew word need not be completely introduced at the very first stage; moreover it may be more advisable to present, initially, only such range as may be covered (more or less) by one or a few English equivalents. But a more extended and specialized semantic range may sometimes be necessary, at a later stage, to enable the student to follow a more advanced text. English equivalents that are superfluous (and consequently disturbing) at an initial stage, but essential at a more advanced stage, have been appended, at the first presentation of the word, in small print. The student should disregard them in the first place, but in his more advanced readings he should frequently check the more specialized or extended equivalents of the words, since some of them will be necessary to permit a good understanding of the texts at the later stages.

Presentation

Experience has shown that—in highly inflectional languages more than in others—the use of a dictionary is something that has to be learned by study and progressive experience much as anything else. Since the student, after completion of this book, will encounter ordinary Hebrew dictionaries for his further reading, the way of presentation in this book gradually and by calculated steps approaches that of a dictionary.

In the very first sections, Hebrew words are explained in the order in which they occur; then, for a number of further sections the order of arrangement is by parts of speech, which calls attention to the common properties of the words listed under one heading. While, for a time, the order of presentation within each "part of speech" is according to the order of occurrence in the text, later a step is taken to accustom the student to "finding" a word in the glossary: that is, first of all and above all, to reconstrue the one form which is used in lexicon entries, the "lexical" form, of the word which he meets in some other grammatical form in the text; i.e., the student has to learn the not-too-easy process of "calculating" under what entry a particular form has to be looked up; in this step of presentation the words of each single "part

of speech" are arranged by alphabet (these alphabetical series being comparatively short, the process is easier). From Section XXV onward, no more subdivisions are given in the glossaries for each text: whatever the student needs is given to him in one continuous alphabetical series; this is a miniature dictionary for each section and the process of its perusal is much the same as in an ordinary lexicon, apart from the size. From Section XLV, the student will have to refer to the final word index, which will represent, for him, a dictionary of a few thousand words. The step from here to any dictionary of the Hebrew language, required for further reading, should not prove too difficult.

I have to discharge many a debt of gratitude in connection with the planning, writing, editing, and production of this book.

I wish to acknowledge gratefully the permission given by authors and publishers to reproduce copyrighted literary material. I am also indebted to Mr. Y. Shaked for allowing me to peruse his unpublished *Milon la-Ulpan*, from which I derived suggestions for the gradation of vocabulary beyond the 1,000-word range.

As with all my previous work on Hebrew, my friend Meir Medan, Scientific Secretary of the Hebrew Language Academy, has again been of unfailing help and has put the resources of his keen and wide scholarship at my disposal without reservation at whatever timely or untimely moment I turned to him for criticism, help, and advice.

I am much indebted to Professor Toyozo W. Nakarai, who, in his kindness, has meticulously read the typescript and pointed out quite a few shortcomings and errors.

Mrs. Deborah Porten dedicatedly examined the book and not only tried to eradicate deplorable flaws in English style but also made valuable suggestions toward an improved presentation of subject matter. I also thank Mrs. Rahel Nissan for her help in the tiresome task of compiling the indexes, an assistance that was made possible by a grant from the Department for Education in the Diaspora of the World Zionist Organization, for which my recognition goes to its director, Dr. I. Mehlman.

I wish to record my thankfulness to the University of Chicago Press for having undertaken the publication of this book, and to Mr. Carroll G. Bowen of the Press personally for having shared my enthusiasm and for his patience and understanding. I also thank all those who have been involved in its production for their constant care and tolerance with a demanding work and author. All of them, and not least the printers, have carried out their tasks in a truly exemplary way.

This work was conceived, planned, and in part written, while I was serving as a visiting faculty member of the University of Chicago, in 1958–1959. I wish to use this occasion to say how grateful I am to my Indo-Europeanist colleague Professor Eric P. Hamp for the cordiality with which he opened to me the doors of that hospitable institution; it is Professor Pierre Delougaz, to whose keen interest and constant encouragement the project of this book owes its realization; and I also recall with pleasure how much inspiration I gained from discussions with Professor Thorkild Jacobsen on its first plans and outlines (and on matters of language in general). If judgment on this book is such that having made it possible was, in fact, a good deed—then recognition has to go to those who turned the stay at Chicago for my wife and myself into a most beautiful scholarly and human experience. It is hard to refrain from enumerating a long and still necessarily incomplete list of friends and scholars

(of the Oriental Institute and others) who have had their share in it. But may I single out our dear friends Edith and Dr. I. I. Ritter, in whose house we have always found the warmth of friendship, the intellectual inspiration, and the serenity that are the *conditio sine qua non* for every truly scholarly enterprise, and cherished and venerated *Altmeister* Benno Landsberger, whose singular combination of scholarly and human understanding has failed us at no moment of joy or need; it is they without whom this book would not have been written, and I hope they will consider whatever good is being done by it as a token of deep and lasting gratitude and affection.

JERUSALEM

H.R.

NOTE

TO THE SECOND EDITION

I gratefully acknowledge the many constructive suggestions that have been made by my friends, colleagues and, above all, reviewers. It is only due to certain necessary limits that I could not take account of all of them. When the first edition of this book appeared, I was quite aware of the fact that research on Israeli Hebrew sentence patterns, constituent extensions and substitutions, and transformational properties lagged behind what was required for an ideal presentation in a textbook. There has been some advance in this field in the meantime, but only part of the results achieved could be incorporated in a revised edition. Instructors may find it helpful to peruse the analytical presentation of sentence patterns, sentence part order, extensions, substitutions and transformations in the extensive appendix of the second edition of my *Ivrit Tova*, which is now in press. I hope to be able to incorporate some of that material in a later edition of this *Textbook*.

JERUSALEM

H. R.

CONTENTS

Foreword	v
Abbreviations	xv
Elements of Speech and Their Representation in Writing	1
Sections One to Sixty (<i>see Analytical Table at back</i>)	12
Terminological Index	371
English Word-Index	372
Hebrew Word-Index	377

ABBREVIATIONS

Abbreviation	stands for	defined in §§
A	adjective	
N	noun	
Pp	preposition	
V	verb	
<i>a</i>	regular animate	32.6
<i>d</i>	derived	34.1
<i>f</i>	regular feminine	10.2, 16.3, 30.7, 32.1
<i>m</i>	regular masculine	10.2, 11.1, 16.3, 34.3
<i>t</i>	regular transitive	22.2
act.	active	
aor.	aorist	6.1, 45.5
c	compound	32.2
constr.	construct	16.3, 45.5
dep.	deponent	25.3
f(em.)	feminine	
imp.	imperative	
irr	irregular	
isol.	isolated	16.3, 45.5
m(asc.)	masculine	
pass.	passive	
pers.	person(al)	
pl(ur).	plural	
pot.	potential	13.1, 45.5
rem.	remote	14.1, 45.5
s	strong	2.7, 10.2
s(in)g.	singular	
ss	semi-strong	18.4
suff.	suffix	
sw	semi-weak	18.4
w	weak	2.7, 10.2, 34.1
1	1st division of weak verbs	41.1, 45.5
2	2nd division of weak verbs	41.1, 45.5
3	3rd division of weak verbs	41.1, 45.5
BH	Biblical Hebrew	
IH	Israeli Hebrew	

For complex abbreviations like Nirrsm see the individual components: N, irr, ss, m.

ELEMENTS OF SPEECH AND THEIR REPRESENTATION IN WRITING¹

0.11 The basic full vowels of Israeli Hebrew are: 1. *u* which is produced very much alike to what is spelled *u* in *put* or *oo* in *good*; 2. *o* which is produced similarly to *o* in *sword*, or to British English *o* in *got*; 3. *e* which is produced correspondingly to *get*; 4. *i* which is produced correspondingly to *big*.

0.12 The vowel *a* is normally produced like *a* in English *car*, but when preceded by another vowel, it sounds more or less like the final *-er* in British English; e.g. *goer* almost rhymes with *likbóa*² “to fix”; similarly *kavúa* “fixed”, *hodía* “informed”. For *aa* see § 0.13.

The sequences *ua*, *oa*, *ea*, *ia* will be termed “d i p h t h o n g s”. Diphthongs form only one syllable and their final *a* is produced much weaker than their first vowel.

0.13 Two identical vowels in succession are produced:

1. If one of them is stressed, as one long vowel; e.g. the middle syllable of *natáati* “I planted” is longer than that of *natáti* “I gave”; the penult syllable of *talmidénu* “our students” may be (but not necessarily is, cf. § 0.141) longer than the penult syllable of *talmidénu* “our student”.³

2. If none of them is stressed, a short vowel is doubly produced; e.g. *naará* “girl”, *heevír* “transferred”, *hoovár* “was transferred”.

Doubled *ii* does not occur; where we would expect it, doubled *ee* takes its place; likewise, *uu* is replaced by *oo*.

0.141 Vowels under stress (unless followed by more than one consonant in succession) are usually pronounced longer than unstressed ones, but still sound about the same. The “diphthongized” vowels occurring in English *hope*, *blue* etc. should not be produced in proper Israeli Hebrew speech⁴. While, in English, the

¹ This introductory survey is intended for pronunciation and spelling drill and not for independent study. It should be constantly referred to by the student during his work on this book.

² Temporarily, the stressed vowel of a word will be marked by ‘. The features and rules of accentuation will be discussed in § 0.41.

³ For one important exception see § 0.42.

⁴ However, a sound sequence *ey* similar to that in *grey* does occur in Israeli Hebrew, e.g. in *beytí* “my home” (§ 0.153).

difference between e.g. *gate* and *get* would be not only the length of the vowels, but also their color, in Israeli Hebrew materially only length (if anything) would distinguish the vowels of *dófek* “pulse” from those of *dofék* “knocks”. The proper reproduction of the following Hebrew words should not prove difficult for a speaker of English: *sus* “horse”, *sibá* “cause”, *kotvím* “one writes”, *dibrá* “she spoke”; however, care will have to be taken to avoid an English “accent” in producing the following: *dibrú* “they spoke”, *gódel* “size”, *séfel* “drinking cup”, *susí* “my horse”, *godló* “his size”.

0.142 As an exception to § 0.141, the final sequences *-em*, *-en* that occur in 2nd and 3rd person plural endings have invariably short *e*.

0.143 In certain grammatical forms (cp. §§ 0.31[5]; 16.3B), the suffix *-e* is produced with a “closer” variety of this vowel (i.e. sounds more similar to the vowel in English *gate* than to the one in *get*).

0.151 Of the consonants, the liquids *m*, *n* have the same sound as their English equivalents; *l* is produced like *l* in *leg*, and properly not like in *all* (therefore *limúd* “study”, *yéled* “little boy” should not prove difficult to pronounce; however, care is necessary in *gadól* “big”, *kol* “all”). The sound of *r* is foreign to the English language, and much attention will have to be paid to its proper production; properly, its sound is that of *r* in Italian or in a “Scottish” accent¹, but native speakers very frequently pronounce it the way a Parisian sounds his *r*. Words like *séfer* “book”, *séder* “order”, *dibér* “spoke”, *kvar* “already”, *dor* “generation” are hard to pronounce properly for a speaker of English.

0.152 *V*, *f*, *b*, *g*, *d*, *k*, *p*, *t*, *h* sound like their English equivalents², likewise *s* (like in English *seal*) and *z* (as in *zeal*); in current pronunciation, however, a voiced consonant (*v*, *b*, *g*, *d*, *z*) will approach the sound of the corresponding unvoiced one (*f*, *p*, *k*, *t*, *s* in corresponding order) if placed before one of the latter group, and vice versa. Consequently, *lizkór* “to remember” will be very similar in sound to *liskór* “to review”.

0.153 *Y* is produced the way English *y* is in *yet*, *beyond*. The sequence *ey* (as in *beyti* “my home”) is produced the way this sequence is produced in English *grey*; Hebrew *ay* sounds similarly to the middle of the English word *white*; *iy* and *i* are similar in sound: *beytíy* “domestic” sounds like *beytí* “my home”.

Note: Many speakers do not audibly produce *y* at all, if it follows a vowel and precedes *i*; e.g. *báyit* “house” is pronounced [báyit] or [báit] (two syllables), *hayítí* “I was” — [hayíti] or [háiti] (three syllables).

0.154 By *š* we denote what is spelled *sh* in English³, by *ʔ* what corresponds to the end of English *bits*; this element also occurs in the beginning of words, which

¹ Note that Hebrew *r* never forms a diphthong like *r* in English *hair*.

² However, *p*, *t*, *k* are even initially never aspirated as in English *time*.

³ By Hebrew *sh* we never mean the sound in the initial of English *shoe*, but a sequence *s* + *h*, which is, however, extremely rare. Before a voiced consonant, *š* may be produced like *z* in English *azure*, e.g. in *lišbór* “to break” (see § 0.152).

might prove somewhat difficult for the English speaker: *tsel* “shadow”, *tslalim* “shadows”, *tsad* “side”, *tsadadim* “sides”.

0.155 Small capital *H* stands for a sound non-existing in English. It is similar to what is written *ch* in German *machen* or in the proper Scottish pronunciation of *loch*; in order to produce it, one has to prepare oneself to pronounce a *k* as in *lock*, but then not to interrupt the flow of one’s breath in the mouth, but rather let it pass slowly through the oral opening. To pronounce *raH* “soft”, one should do as if one had to say *rak*, but then “breathe” the *k* through very slowly and for quite a while; likewise *hamór* “ass”, *hešbón* “invoice”, *raHáv* “wide”, *kaHól* “blue”, *rúah* “wind” (see § 0.122).

0.156 ’ (the “onset”) is what may precede an English vowel, the character for which is written at the initial of a word. The difference between *old* and *bold* may be not only the absence of *b* in the first, but a sound that comes, in *old*, in place of the *b*; this (the “onset”) is also produced in Hebrew words like *’or* “light”, *’am* “(a) people”. It may consequently be said that no Hebrew word begins with a vowel sound. When ’ appears in the middle of a word before a vowel, it separates the syllables: *raa* “bad (of a male)” has one syllable (long *a* according to § 0.13), while *ra’á* “same meaning (of a female)” has two; *lirót* “to shoot” consists of the syllables [li|rót], while *lir’ót* “to see” splits up into the syllables [lir|ot]. (Comparably, English *at all* and *a tall man* have syllable onsets at different places, as indicated by the spaces in writing.) Between a stressed vowel and a consonant and, optionally, also finally, ’ has the effect of lengthening the preceding vowel: *kará’* “he read”, *kará’ti* “I read (past)” (the latter is like in sound to *karáati* “I tore”, see § 0.13).

0.161 There are a number of consonant clusters (i.e. consonants produced in immediate succession). However, the immediately successive production of consonants is avoided in some cases that should be known.

In word initial position, two adjacent consonants will be produced in immediate succession only in those cases in which the sequence is printed, in the table on p. 4, in heavy type, e.g. **gl** in *glimá* “gown” (same initial as English *gloomy*); all other consonant sequences either do not occur initially (e.g. *tp*) or have their consonants separated in pronunciation by a “separation vowel” (printed, in this text, as a small raised character), which is ^a after *H*, ’, *h*, but ^e in all other cases.

Examples:

Forms produced with no
separation vowel

Forms produced with a separation
vowel

Easy for the speaker
of English:

<i>pratim</i>	“details”	<i>p’alim</i>	[p ^e ’alim]	“verbs”
<i>glimá</i>	“gown”	<i>khilá</i>	[k ^e hilá]	“(Jewish) community”
<i>šnýim</i>	“two”	<i>šzifim</i>	[š ^e zifim]	“prunes”
<i>tšuvá</i>	“answer”	<i>t’udá</i>	[t ^e ’udá]	“certificate”

More difficult for the
speaker of English :

<i>dli</i>	“pail”	<i>d’agá</i>	[d ^e ’agá]	“concern (noun)”
<i>tnay</i>	“condition”	<i>ndidá</i>	[n ^e didá]	“wandering”
<i>šte</i>	“drink!”	<i>š’al</i>	[š ^e ’al]	“ask”
<i>bgadím</i>	“clothes”	<i>mgerá</i>	[m ^e gerá]	“drawer”
<i>šlah</i>	“send!”	<i>lšahót</i>	[l ^e šahót]	“lodges (noun)”
<i>bhiná</i>	“examination”	<i>bhalá</i>	[b ^e halá]	“panic”

Initial consonant sequences (clusters in heavy type)

Second consonant	<i>r, l, n</i>	<i>y</i>	<i>m</i>	<i>H</i>	<i>g, d, k, t</i>	<i>š, s, z, ts</i>	<i>v, f</i>	<i>h, ’</i>
First consonant <i>b, p</i>	br, bl, bn pr, pl, pn	by py		bH pH	bg, bd, bk, bt pg, pd, pk, pt	bš, bs, bz, bts pš, ps, pz, pts		<i>b^eh, b^e</i> <i>p^eh, p^e</i>
<i>g, d, k, t</i>	gr, gl, gn dr, dl, kr, kl, kn tr, tl, tn	dy ty	gm dm km tm	dH kH tH	gd, gt dg, dk kd, kt tk	gš, gs, gz, gts dš, kš, ks, kz, kts tš, ts, tz	gv, gf dv, df kv, kf tv, tf	<i>g^eh, g^e</i> <i>d^eh, d^e</i> <i>k^eh, k^e</i> <i>t^eh, t^e</i>
<i>š, s, z, ts</i>	šr, šl, šn sr, sl, sn zr, zl, zn tsr, tsl, tsn	šy sy	šm sm zm tsm	šH sH zH tsH	šg, šd, šk, št² sg, sd, sk, st zg, zd, zk tsd, tsk	<i>š^ez</i>	šv, šf sv, sf zv tsv, tsf	<i>š^eh, š^e</i> <i>s^eh, s^e</i> <i>z^eh, z^e</i> <i>ts^eh, ts^e</i>
<i>m</i>	m^(e)r, m^(e)l, m^(e)n			m^(e)H	<i>m^eg, m^ed,</i> <i>m^ek, m^et</i>	<i>m^eš, m^es,</i> <i>m^ez, m^ets</i>		<i>m^eh, m^e</i>
<i>v, f¹</i>	fr, fl¹	fy¹						
<i>r, l, n, y</i>	<i>y^er, y^el, y^en</i>	ny	<i>r^em</i> <i>l^em</i> <i>n^em</i> <i>y^em</i>	<i>l^eH</i>	<i>r^eg, r^ed, r^ek, r^et</i> <i>l^eg, l^ek, l^et</i> <i>n^eg, n^ed, n^ek, n^et</i> <i>y^ed, y^ek, y^et</i>	<i>r^eš, r^es, r^ez, r^ets</i> <i>l^eš, l^es</i> <i>n^eš, n^es, n^ez, n^ets</i> <i>y^eš, y^es, y^ez, y^ets</i>	<i>r^ev, r^ef</i> <i>l^ev, l^ef</i> <i>n^ev, n^ef</i> <i>y^ev, y^ef</i>	<i>r^eh, r^e</i> <i>l^eh³, l^e</i> <i>n^eh, n^e,</i> <i>y^eh, y^e,</i>
<i>H</i>	<i>H^ar, H^al,</i> <i>H^an</i>		<i>H^am</i>	<i>H^aH</i>	<i>H^ag, H^ad,</i> <i>H^ak, H^at</i>	<i>H^aš, H^as,</i> <i>H^az, H^ats</i>	<i>H^av, H^af</i>	
<i>h, ’</i>	<i>h^ar, h^al,</i> <i>’^ar, ’^al, ’^an</i>	<i>’^ay</i>	<i>h^am,</i> <i>’^am</i>	<i>’^aH</i>	<i>h^ag, h^ad</i> <i>’^ag, ’^ad,</i> <i>’^ak, ’^at</i>	<i>’^aš, ’^as, ’^az, ’^ats</i>	<i>h^af, h^af</i> <i>’^av, ’^af</i>	

¹ Only in foreign words or names, e.g. *frank* (monetary unit), *flegmátiy* “phlegmatic”.

² Šp, šb in sub-standard forms (§ 24.1).

³ In fast speech, some speakers pronounce initial *lh* with hardly audible *h*; e.g. *lhikanés* “to enter” — [l^ehikanés] or [l(h)ikanés].

0.162 When three consonants occur in succession (which occurs only in the middle of the word), normally the first two form a cluster, while the last two are separated by a separation vowel (^e or ^a according to § 0.161)¹, e.g. *nigmrú* [nigm^erú] “were finished”, *nišbrú* [nišb^erú] “were broken”, *yir’dú* [yir^adú] “(they) will tremble”.

0.163 However, in words of non-Hebrew origin, internal clusters of three consonants are admitted, if the middle one of the three is a stop (*b, g, d, p, k, t*) and the first and the third are not, e.g. *sandlar* “shoemaker”, *tilgref* “he telegraphed”. While all the originally Hebrew forms in which internal three-consonant sequences occur have a grammatical suffix (*-ú* in *nigmrú*, whereas the suffixless form is *nigmar* “was finished”), the words of the latter (originally non-Hebrew) group do not necessarily show a suffix.

0.164 Two identical consonants are separated by a separation vowel, e.g. *naddú* [nad^edú] “(they) wandered”; likewise, normally, two consonants that differ only by the fact that one is voiced (§ 0.152) and the other one unvoiced, e.g. *lamádti* [lamád^eti] “I have learned”². An exception to the rule is the sequence *nn* immediately following a stressed vowel, e.g. *heemánnu* “we believed” is pronounced without separation vowel, while *rinnú* “(they) gossiped” has [^e]: [rin^enú].

0.165 The consonant *h* is separated from a subsequent consonant by a separation vowel, e.g. *nehras* [neh^eras] “was destroyed”. As in this example, the separation vowel is similar to the vowel preceding *h*; with *i* preceding, the separation vowel is either facultatively [ⁱ] or [^e], if *y* follows, or else [^a]: *lihyót* [lihⁱyót, lih^eyót] “to be”, *mih^arú* [mih^arú] “(they) hastened”, *hrusím* [h^arusím] “destroyed (pl.)” (§ 0.161).

0.166 Following an unstressed vowel, the consonant ’ is separated from the subsequent consonant by the separation vowel [^a], e.g. *šo’lím* [šo^alím] “are asking”.

0.21 To represent the above mentioned sounds in writing, Hebrew uses an alphabet, shown on p. 6 in the customary order of its characters³. The names of the characters, as shown in the table, are stressed on their first syllable. Israeli Hebrew spelling is historical (i.e. at the present time, there is no one-to-one relation between sound and written character, but this obvious inconvenience for the student is much less remarkable than in the current English spelling system).⁴

The direction of writing is from the right to the left.

The following table shows two common types of printed characters along with the cursive usually employed in handwriting.

¹ Some minor exceptions need not be stated here.

² A pronunciation without separation vowel is also heard in the latter type of consonant sequences and is considered more “classical”.

³ This alphabet historically underlies the one used in English, and this is why, in many cases, the order of the signs is similar, and their names much like those of the Greek characters.

⁴ The spelling to be employed and demonstrated in this book is in accordance with the existing rules of the Hebrew Language Academy in Jerusalem. However, these rules are not yet unexceptionally adhered to by all writers and printers and the student might occasion some deviation (mainly in the written representation of vowels) in other texts; cp. § 54.1.

Printed types	Cursive	Name	Represents
א	א	kk	'álef
ב	ב	ḅ	beyt
ג	ג	g	gim(e)l
ד	ד	d	dálet
ה	ה	h	he
ו	ו	v	vav
ז	ז	z	záyin
ח	ח	h	het
ט	ט	t	tet
י	י	y	yod, yud
כ	כ	k	kaf
ך	ך	h	h at the end of a written word
ל	ל	l	lámed
מ	מ	m	mem
ם	ם	p	the same at the end of a written word
נ	נ	n	nun
ן	ן	/	the same at the end of a written word
ס	ס	s	sámen
ע	ע	'	'áyin
פ	פ	p	pe
ף	ף	f	f at the end of a written word
צ	צ	ts	tsáde (or tsádik)
ץ	ץ	/	the same at the end of a written word
ק	ק	k	kof, kuf
ר	ר	r	reyš
ש	ש	š	šin
שׁ	שׁ	s	(rarely sin)
ת	ת	t	tav

Punctuation marks are the same as in English. Note, however, that in most cases, abbreviations are marked by a single or double apostrophe, e.g. ד"ר (= Dr.), פרופ' (= Prof.), ת"א (= תל-אביב, Tel-Aviv), תנ"ך (= כתובים, נביאים, תורה, *tora nvi'im ktuvim* "Instruction, Prophets, Writings", i.e. the Biblical canon); details of the abbreviation system will not be discussed here. Abbreviations may be read by calling out the names of the individual characters used in them², but it is more common either to read out the full words (e.g. *tel-'aviv*) or to pronounce the character sequence as though it were a Hebrew word in which vowels that do not need graphic representation (see § 0.31, below) were left unmarked; e.g. תנ"ך is commonly read *tandH*; we shall term this a 'pronounced abbreviation'.

When spelling out names of Hebrew characters, it is customary to insert a double apostrophe between the last and the last but one character, e.g. אֵלֶּף 'álef. Apostrophes are furthermore inserted if a number is written in Hebrew characters (§ 21.3[B]).

The hyphen is optional, but it is almost regularly used in a case discussed in § 0.32(1).

¹ In foreign words and names also final *p*.

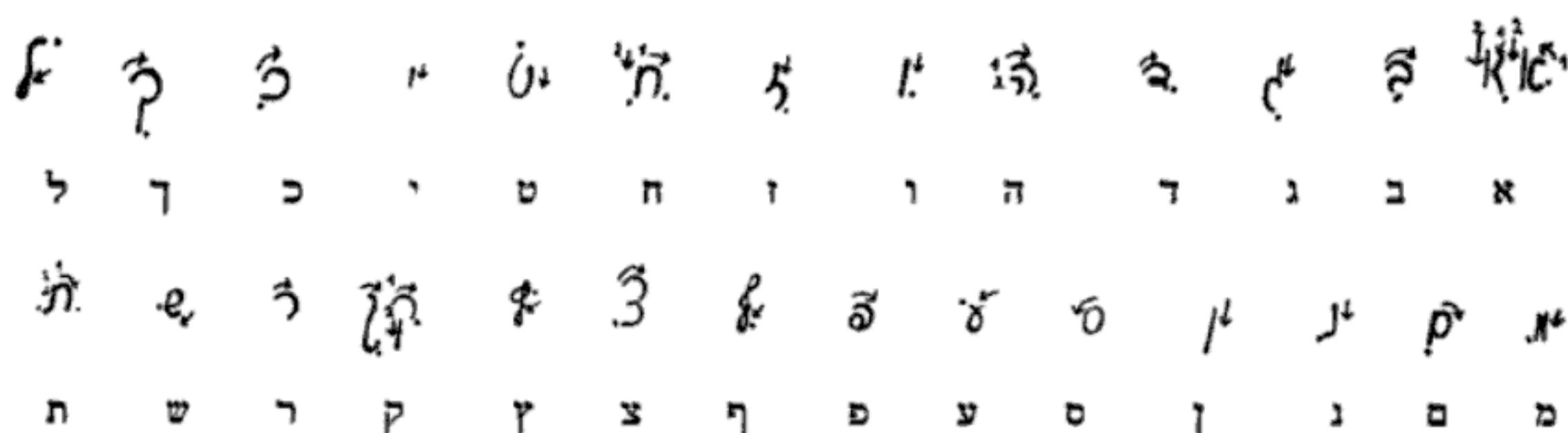
² Ordinarily only if the abbreviation consists of not more than two letters.

In Hebrew script, there is no distinction between capitals and lower case characters.

The following modified signs are used only in the rendition, in Hebrew script, of foreign words or names:

- '*g* to represent the sound (written *g*) which is initial in English *gentle*;
  - '*ch* to represent the sound (written *ch*) which is initial in English *church*;
  - '*j* to represent the sound (written *j*) which is initial in the French name *Jean*;
- in scholarly texts also the following occur:
- '*th* to represent the sound (written *th*) which is initial in English *the*;
  - '*thin* to represent the sound (written *th*) which is initial in English *thin*.

0.22 The cursive characters are normally drawn in the general direction of the writing, i.e. from the right to the left. Their list is repeated here, and an arrow is appended to each character to indicate the starting point in writing, and a dot to indicate the terminal point. Some characters have two parts that are drawn separately, in which case the figures 1 and 2 indicate which part is drawn first.

0.23 In customary handwriting, cursive characters are connected by a line drawn from the terminal point of one character to the starting point of the subsequent one; the connection of the characters is, however, in no way compulsory and is avoided in calligraphy. It is always avoided in the following instances:

$n, 0, 0, \gamma, \gamma$ are never, $k(k)$ are rarely connected with a subsequent character;

o is never, ç ʒ n ɔ ʁ n are rarely connected to a preceding character (see the samples below).

In the following, most of the sample words used heretofore in the discussion of pronunciation, are repeated and shown in Hebrew print as well as in connected cursive.

<i>kotvim</i>	כּוֹתְבִים	<i>beyti(y)</i>	בֵּיתִי
<i>likbóa</i>	לִקְבוֹעַ	<i>kavúa</i>	קָבוֹעַ
<i>natáti</i>	נִתְּחִי	<i>natáati</i>	נִטְעַתִּי
<i>heevir</i>	הֶעֱבִיר	<i>naará</i>	נֶעְרָה
<i>dófek</i>	דּוֹפֵק	<i>dofék</i>	דּוֹפֵק
<i>sus</i>	סוֹס	<i>sibá</i>	סִיבָה
<i>dibrá</i>	דִּיבְרָה	<i>dibrú</i>	דִּיבְרוּ
<i>gódel</i>	גּוֹדֵל	<i>séfel</i>	סֶפֶל
<i>susí</i>	סוֹסִי	<i>godló</i>	גּוֹדְלוֹ
<i>limúd</i>	לִימוּד	<i>yéled</i>	יֵלֵד
<i>gadól</i>	גָּדוֹל	<i>kol</i>	כּוֹל
<i>séfer</i>	סֵפֶר	<i>séder</i>	סֵדֶר
<i>dibér</i>	דִּבֶּר	<i>kvar</i>	כָּבַר
<i>dor</i>	דּוֹר	<i>lizkór</i>	לִזְכוֹר
<i>liskór</i>	לִסקוֹר	<i>lišbór</i>	לִשְׁבוֹר
<i>tsel</i>	צֵל	<i>tsalim</i>	צִלְלִים
<i>tsad</i>	צַד	<i>tsadim</i>	צַדִּים
<i>rah</i>	רַךְ	<i>hamór</i>	חֲמוֹר
<i>hešbón</i>	חֶשְׁבוֹן	<i>raháv</i>	רָחַב
<i>kanól</i>	כָּחוֹל	<i>rúah</i>	רוּחַ
<i>'or</i>	אוֹר	<i>'am</i>	עַם
<i>raa</i>	רַע	<i>ra'á</i>	רַעָה
<i>lirót</i>	לִירוֹת	<i>lir'ót</i>	לִרְאוֹת
<i>kará'</i>	קָרָא	<i>kará'ti</i>	קִרְאָתִי
<i>karáati</i>	קִרְעָתִי	<i>glimá</i>	גְּלִימָה
<i>pratim</i>	פְּרָטִים	<i>p'alim</i>	פְּעֻלִּים
<i>khilá</i>	קְהִילָה	<i>šnáyim</i>	שְׁנַיִם
<i>šzifim</i>	שְׁזִיפִים	<i>tšuvá</i>	תְּשׁוּבָה
<i>t'udá</i>	תְּעוּדָה	<i>dli</i>	דְּלִי
<i>d'agá</i>	דָּאגָה	<i>tnay</i>	תְּנַאי
<i>ndidá</i>	נְדִידָה	<i>šte</i>	שְׁתֵּה
<i>š'al</i>	שָׁאל	<i>bgadim</i>	בְּגָדִים
<i>mgerá</i>	מְגֵרָה	<i>šlan</i>	שֶׁלַח
<i>lšanót</i>	לִשְׁכוֹת	<i>bhiná</i>	בְּחִינָה
<i>bhalá</i>	בְּהִלָּה	<i>yladim</i>	יְלָדִים
<i>nigmrú</i>	נִגְמְרוּ	<i>nišbrú</i>	נִשְׁבְּרוּ
<i>yir'dú</i>	יִרְעְדוּ	<i>naddú</i>	נִדְדוּ
<i>lamádti</i>	לִמְדָתִי	<i>nehrás</i>	נֶהְרַס

0.31 The following rules will be helpful to eliminate many of the doubts about how a printed character should be read or how a word should be spelled.¹

Reading of characters:

1. In some cases, the appearance of a character in word final or initial position indicates what sound it stands for. Initially, ב, כ, פ, ע, ח stand for *b*, *k*, *p*, *'*, *h* (not for *v*, *h*, *f*, *a*, *aH*). Finally, the inverse is true. E.g. בן *ben* "son", רוב *rov* "majority", כול *kol* "all", רך *rah* "soft", עם *'am* "(a) people", מדוע *madúa* "why", חם *ham* "hot", מוח *moah* "brain". However, in the Hebrew rendition of foreign words and names², פ, כ may represent *f*, *h* even initially and *p* even finally, e.g. פילוסופיה *filosófiya* "philosophy", כירורג *hirúrg* "surgeon", סטופ *stop*.

2. Initial ן stands for *v*, not for *u* or *o* (ן *vav* "hook")³. Medial ן stands for *o* or *u* (סוס *sus* "horse", כול *kol* "all"). Medial double ן stands for *v* (כוונה *kavaná* "intention").

3. Generally, initial characters never stand for vowels (§ 0.155).

4. ש is extremely rarely used for *s*; such cases will be pointed out whenever they occur.

5. י stands for *e* only in certain grammatical forms that will be discussed when they are first introduced. Internal double יי stands for *y* (מיישב *meyašev* "settle(s)"), final double יי for *ay* (סוסיי *susáy* "my horses").

6. Final יו stands for *av*, e.g. עכשיו *'ahšav* "now". This does not apply to foreign names or words of foreign origin (e.g. ניו-יורק *nyuyórk* New-York, רדיו *rádio* "radio") or to cases discussed in §§ 17.3(H) and 17.6 (2).

Representation of sounds in writing:

7. *E* in final position is rendered by ה, except in those cases that fall under rule 5; e.g. מורה *moré* "(male) teacher"; -*e*' is represented by א, e.g. קורה *kore'* "read(s)". *E* in any other position is not represented at all.

8. *U* and *o* are generally represented by ן, but no graphic distinction is made between these vowels (see rule 2).

9. Final *a* after a vowel is represented by ע, e.g. רע *raa* "bad", שומע *šoméa* "hear(s)". Final stressed *á* is represented by ה, e.g. מורה *morá* "(female) teacher", סוסה *susá* "mare".

10. Medial undoubled *a* is extremely rarely represented at all unless in foreign words and names; when it is rendered in writing, it is represented by א, e.g. בוודאי *bevadáy* "certainly", קאן *kan* = Cannes (French city). Note that in words like יעבור *yaavór* "(he) will pass", העביר *heevír* "(he) transferred", האכיל *heehíl* "he fed", it is the doubling, not the vowel, that is indicated by ע or א respectively.

11. It follows that an unmarked vowel or semivowel will be usually either *e* or *a*, but may be sometimes also be *i*; of course, it is also possible that no vowel at all is present.

¹ These rules have very few exceptions that will be pointed out where appropriate.

² Treated in § 56.1.

³ See, however, § 1.7, footnote.

12. Final *h*, not preceded by *a*, will be spelled ה, e.g. 'eh "how" איך. Initial *h* will be spelled ח (*ham* "hot" חם), apart from foreign words and names (rule 1). In medial position *h* is represented by ח (*kahól* "blue" כחול) or כ (*leehól* "to eat" לאכול). In some, more oriental or classical styles of speech, *h* spelled ח has a slightly variant pronunciation: it is similar to *h* produced with very strong breath and stricture of the pharynx¹. Final *h*, preceded by a diphthong (-eah, -oah etc.) is spelled ח, e.g. *koah* "power" כוח.

13. Initial *v* is spelled ו, e.g. *vav* "hook" ו (see rule 2).

14. *Ay* is spelled י, see rule 5.

15. Whenever *t* is part of a prefix or suffix, it is spelled ת, e.g. -ot (plural suffix) מורות (*morót* "(female) teachers" מורות).

16. The succession of three ו or three י is avoided: *kuván* "was directed" כוון (not כוון), *siyém* "completed" סיים (not סיים).

0.32 No written Hebrew word consists of one single letter. Forms consisting of not more than one consonant and a vowel not represented in writing are written together with the adjacent word; more specifically:

1. If such form cannot be at the end of a sentence (e.g. "the", "and", the Hebrew prepositions equivalent to "to", "at" and the like), it is always linked to the subsequent word: *ha* "the" + *sus* "horse" = *ha-sus* is written in one word: הסוס; if a sentence beginning with סוס or הסוס is linked to its predecessor by *ve* "and", the sequences "and a horse" and "and the horse" will be rendered in writing by וסוס, והסוס respectively.² If a form written by one character precedes a numerical expression written in figures, a hyphen usually connects the both: 250-ו "and 250".

2. If such form cannot be at the beginning of a sentence (as is the case, e.g., for the Hebrew forms for "your" etc.), it is linked to the preceding word, e.g. -*ha* ח "your (m. sg.)" will form with "horse" סוסך *sushá* "your horse".

Naturally, case 2 applies also to forms beginning with a vowel (that, according to § 0.156 are never separate words); e.g. -*énu* "our" yields סוסנו *susénu* "our hourse".

0.41 Three classes of syllables may be distinguished:

- prominent syllables (henceforth marked '),
- subordinate syllables (marked '),
- indifferent syllables (unmarked).

A Hebrew word is stressed on its prominent syllable (if it contains one), otherwise on its last indifferent syllable³.

Examples: The verbal bases *kám* "rose" and *šamar* "watched" (the latter contains no prominent syllable) will be connected with the suffixes -*tì* "I" (with subordinate syllable) and -*a* (indifferent) "she" to the following forms: *kámtì* (stress on first syllable), *káma* (stress of first syllable), *šamartì* (stress on penult), *šamra*

¹ In this same style, there is also a distinction between what is spelled ח and ע, the latter being produced with a stricture of the pharynx sometimes described as though one were close to vomiting.

² Note that 'o או "or", where the vowel is represented in writing, is written separately.

³ The temporarily introduced use of ' for the stressed syllable of a word will be discontinued.

(with loss of *a*, stress on last syllable). Similarly, the verbal bases *ráts* “ran” and *rats-* “wanted”, respectively, yield, with the suffix *-u* “they” *rátsu* “they ran” *vs.* *ratsu* (final stress) “they wanted”. — For diphthongs see § 0.12.

Foreign words usually contain a prominent syllable (normally taken from the language of origin), e.g. *studént* “student” forms the penult stressed plural *studéntim*, while the same suffix added to indifferent *sus* “horse” renders a finally stressed plural *susim*.

Only a form that can be used at the end of a sentence is considered a word; in consequence, prefixes, prepositions, connectives and conjunctions have no stress of their own.

Note: Nevertheless, if one of the aforementioned forms (to the exception of verbal prefixes) precedes a word, the initial sound or sounds of that word are, in ordinary colloquial, still considered ‘initial’ (e.g. for the purposes of § 0.161) and not deemed as though they had turned ‘internal’. E.g. if the preposition *mi* “from” is prefixed to *šzifim* “prunes” (§ 0.161), the separation vowel of the latter is maintained ([mi-š^ezifim]), since *šz* still counts as ‘initial’. In the transcription used in this book, we shall symbolize the feature described by hyphenating the forms concerned (as in the example just shown). For a more ‘elevated’ style of speech, in which this feature is not present, see sections XXVII-XXVIII, in particular § 28.1.

0.42 A vowel in a subordinate word final syllable is not subject to the rule given in § 0.13 (1). Such sequences are produced as if both vowels were unstressed (rule 2 of the same paragraph), e.g. *taàm* טעם “taste” is produced with two successive short *a*’s, the first bearing the stress.

0.5 In the following, in certain cases a distinction will be made between a more classical and a more modern pronunciation of a Hebrew form. If the classical form is less common, it will be marked °; if it is more common — +. If, however, the classical form is hardly in use, it will not be indicated at all.

SECTION ONE

1.1 A simple Hebrew sentence is made up of two parts. Any of the under-mentioned may be such part:

here ¹	<i>ka'n</i>	כאן
there ¹	<i>šam</i>	שם
where ¹ (<i>interrogative</i>)	<i>'éyfo, °'eyfo</i>	איפה
I	<i>'ani</i>	אני
we	<i>'ananiù</i>	אנחנו
now	<i>'anšav</i>	עכשיו
what (<i>interrogative</i>)	<i>ma</i>	מה
who (<i>interrogative</i>)	<i>mi</i>	מי
morning	<i>bokèr</i>	בוקר
room (not: space)	<i>hedèr</i>	חדר
window	<i>halon</i>	חלון
table (piece of furniture), desk	<i>šulhan</i>	שולחן
chair	<i>kise'</i>	כיסא
(a) glass (= drinking cup)	<i>kos</i>	כוס
coffee	<i>kafe</i>	קפה
tea	<i>te</i>	תה
milk	<i>halav</i>	חלב
(stretch of) time	<i>zman</i>	זמן
money, silver	<i>kesèf</i>	כסף

The combination of any such two parts is a sentence, the equivalent of which in English is a combination of their equivalents coupled by means of a suitable form of the verb *to be* in the present tense, e.g.:

Where are we? איפה אנחנו?

Here is milk. כאן חלב.

The two parts may be combined in any order; however, an element that implies a question (e.g. **מה**, **מי**, **איפה**) is ordinarily the first part of a sentence:

What is here? מה כאן?

¹ Indicating position, not direction.

The distinction found in English between a noun preceded and one not preceded by *a* (*an*) is not made in Hebrew, e.g.:

Here is a table.

כאן שולחן.

Now (it) is morning.

עכשיו בוקר.

1.2 Further sentences :

1. כאן קפה. — 2. שם כוס. — 3. איפה חלון? — 4. מי כאן? — 5. אנחנו שם.

1.3 Also names may be parts of simple sentences, e.g.

the place names

Israel	<i>yisra'el</i>	ישראל
Jerusalem	<i>yrušalayim</i> (§ 0.161)	ירושלים
New York		ניו-יורק
Tel-Aviv	<i>tel'aviv</i>	תל-אביב
Haifa	<i>háyfa</i> , ° <i>Heyfa</i>	חיפה
America	<i>'amérika</i>	אמריקה

the personal names

	male	
(Moses)	<i>moše</i>	משה
(Joseph)	<i>yosef</i>	יוסף
(Jacob)	<i>yaakov</i>	יעקב ¹
	female	
(Hannah)	<i>hanà</i> , ° <i>hana</i>	חנה
(Sarah)	<i>sarà</i> , ° <i>sara</i>	שרה
(Yafa)	<i>yafà</i> , ° <i>yafa</i>	יפה

Sentences:

1. משה כאן. — 2. איפה שרה? — 3. מי יעקב? — 4. אני חנה.

1.4 Form the Hebrew equivalents of: 1. I am Joseph. 2. Where is Sara? 3. Hannah is here. 4. Where is Tel-Aviv? 5. Here is Jerusalem. 6. What is there? 7. A glass is there. 8. Who is there?

1.5 Form out of the known parts more sentences which you consider make sense. Any sentence can be presented as a question by raising the pitch towards its last stressed syllable; no change of words or of order is necessary. The raise of the pitch is indicated by the question mark:

Now it is morning.

עכשיו בוקר.

Is it morning now?

עכשיו בוקר?

1.6 ש *yeš* corresponds to "there is (are)", אין *'eyn* to "there is (are) no(t)". E.g. "There is milk." אין קפה. "There is no coffee." — Also in the English equivalent

¹ The rules concerning the presentation of vowels in writing are neglected in certain names.

of **שם חלב** the word sequence “there is” will occur; but we mean cases in which, in English, *there is* (or in questions, *is there*) is obligatorily *sentence-initial* (*There is a park in the town. Is there a park in the town? — There is milk. Is there milk?*) and where its shift to another position in the sentence is either impossible or would result in a change of meaning (*Milk is there. Is milk there?*). Only in these cases, the Hebrew equivalent is **יש/אין**, in all other cases — **שם חלב**: “Milk is there.” **שם יש חלב**: “There is milk there.”

יש or **אין** are not placed after a word sequence that constitutes a two-part sentence without them; e.g. in connection with **כאן חלב** (which alone would mean “Here is milk.”) it is placed in front of this sequence (**יש כאן חלב**) or between its components (**כאן יש חלב**), but not behind it.

יש or **אין** are also not placed after a name; e.g. **יש** must precede **תל-אביב ירושלים**, in **ירושלים, תל-אביב** (an enumeration of cities in Israel, or the like).

Examples:

1. יש תה. — 2. אין חדר. — 3. מה יש? — 4. אין זמן — 5. יש זמן? — אין. — 6. אין חדר?

1.7 Inserting the connectives **ו** *ve*¹ “and” or **או** *o* “or” between two part of a sentence makes them function as one part:

We are Moses and Sara.

אנחנו משה ושרה. (§ 0.32)

Is there coffee or tea?

יש קפה או תה?

ו may also be inserted between two sentences:

Here is a table and there is a chair.

כאן שולחן ושם כיסא.

או may also be doubled, i.e. put before the first part as well as between the two parts; in that case it is equivalent to “either... or”:

There is either time or money.

יש או זמן או כסף.

1.8 Read, understand and translate:

1. אנחנו כאן ויעקב שם. — 2. יוסף כאן או שם? — 3. איפה כסף? — 4. כאן גיו-יורק או תל-אביב? — 5. כאן אמריקה או ישראל? — 6. אני או כאן או שם.

1.9 Translate:² 1. We and Jacob are here. 2. Is there a table or a chair? 3. Here there is either tea or coffee. 4. Who are Jacob and Joseph? 5. There is no time. 6. Is there no money?

¹ *o* (') will be found in certain conditions that need not be discussed here.

² Naturally, idiomatic English and idiomatic Hebrew cannot correspond to each other *verbatim*. In translation exercises, the idiomaticness of the English wording had to be sacrificed for the benefit of Hebrew; if you translate the English sentences (some of which are not idiomatic) with much exactitude, you will get idiomatic Hebrew wordings.

SECTION TWO

2.1 לא *lo'* negates any part of a sentence or any sentence as a whole¹; e.g.:

A table is there.	שם שולחן.	vs. A table isn't there.	לא שם שולחן.
I am Jacob.	אני יעקב.	vs. I am not Jacob.	אני לא יעקב.
Who is here ?	מי כאן?	vs. Who is not here ?	מי לא כאן?

Note however (§ 1.6) that a sentence built with יש may as a whole be negated only by אין and not by לא; e.g. :

There is milk.	יש חלב.	vs. There is no milk.	אין חלב.
----------------	---------	-----------------------	----------

But in part it may be negated by לא:

There is coffee and (but) no(t) milk.	יש קפה ולא חלב.
---------------------------------------	-----------------

Doubled לא linked with ו (in the sense of § 1.7) corresponds to “neither... nor”:

We are neither here nor there.	אנחנו לא כאן ולא שם.
Neither time nor money.	לא זמן ולא כסף.

לא does not normally occur at the end of a simple sentence.

2.2 Read, understand and translate:

1. אני לא כאן. — 2. יש שם שולחן ולא כיסא. — 3. לא כאן ולא שם יש כסף. — 4. יוסף כאן ולא שם. — 5. משה לא כאן. — 6. כאן לא ניו-יורק.

2.3 The following may precede one of the two parts making up a Hebrew sentence (as far as introduced above), except a personal pronoun (personal pronouns so far introduced are אני and אנחנו):

in, at, with (an inanimate object)	be- ² ב-	to, for	le- ² ל-	from	mi- ² מי-
...have (has)	יש ל- yeš le-...	...have (has) not	'eyn le-...		אין ל-
For אני + ל, לי li is used; for אנחנו + ל — לנו lanù.					

Examples:

There is coffee in a glass.	יש קפה בכוס.
There is money in Israel.	יש כסף בישראל.
I have time.	יש לי זמן.
Joseph has no room.	ליוסף אין חדר.

¹ The latter is, in some instances, a non-classical usage.

² In some cases, these pronunciations are non-classical.

2.4 Translate: 1. We are from America. 2. I am in Jerusalem. 3. A room has a window. 4. Hannah has no chair.

2.5 The following constitute a sentence by themselves:

please	<i>bevakaša</i>	בבקשה
thanks	<i>toda</i>	תודה
thanks a lot, thank you	<i>toda raba</i>	תודה רבה
hello! good bye!	<i>šalom</i>	שלום
so long! au revoir!	<i>lehitra'ot</i>	להתראות
yes	<i>ken</i>	כן
no (opposite of "yes")	<i>lo'</i>	לא

They may also join other sentences, e.g.:

Is there a room, please?	יש חדר, בבקשה?
Thanks, I have tea.	תודה, יש לי תה.

Copyrighted image

A traffic sign in Israel

"End of construction zone. Resume legal speed."

(The wording of most traffic signs in Israel is bilingual.)

2.6 To be formal you may prefix to any name, even your own

Mr. (lit. "master, lord")	<i>'adon</i>	אדון
Miss, Mrs.	<i>g(e)verèt</i>	גברת

Sample conversations:

1. שלום, אני גברת שרה כהן (Cohen). — כן, גברת כהן, בבקשה? — יש לנו כאן חדר. — למי? — לי ולאדון כהן. — כן, בבקשה.
2. שלום, יפה. — שלום! תה או קפה? כאן חלב, בבקשה. — לא, תודה. אין לי זמן. להתראות.
3. איפה אדון לוי (Levy)? — אדון לוי עכשיו לא כאן. — מה? — כן, אדון לוי עכשיו באמריקה. — לא, לא, אדון לוי כאן. — בבקשה, אין לנו זמן. שלום, להתראות!

2.4 Translate: 1. We are from America. 2. I am in Jerusalem. 3. A room has a window.
4. Hannah has no chair.

2.5 The following constitute a sentence by themselves:

please	<i>bevakala</i>	בבקשה
thanks	<i>toda</i>	תודה
thanks a lot, thank you	<i>toda raba</i>	תודה רבה
hello! good bye!	<i>shalom</i>	שלום
so long! au revoir!	<i>lehitra'ot</i>	להתראות
yes	<i>ken</i>	כן
no (opposite of "yes")	<i>lo'</i>	לא

They may also join other sentences, e.g.:

Is there a room, please?	יש חדר, בבקשה?
Thanks, I have tea.	תודה, יש לי תה.

A traffic sign in Israel

"End of construction zone. Resume legal speed."

(The wording of most traffic signs in Israel is bilingual.)

2.6 To be formal you may prefix to any name, even your own

Mr. (lit. "master, lord")	<i>'adon</i>	אדון
Miss, Mrs.	<i>g(e)verèt</i>	גברת

Sample conversations:

1. שלום, אני גברת שרה כהן (Cohen). — כן, גברת כהן, בבקשה — יש לי כאן חדר. —
לפי — לי ולאדון כהן. — כן, בבקשה.
2. שלום, יפה. — שלום תה או קפה כאן חלב, בבקשה. — לא, תודה, אין לי זמן. להתראות.
3. איפה אדון לוי (Levy)? — אדון לוי עכשיו לא כאן. — מה? — כן, אדון לוי עכשיו
באמריקה. — לא, לא, אדון לוי כאן. — בבקשה, אין לי זמן, שלום, להתראות!

2.7 The following may also constitute a sentence by themselves but you have to select one of them according to whom you address:

	one male		If you speak to one female (suffix -i)		several persons irrespective of sex (suffix -u)	
speaking! talk!	<i>daber</i>	דבר	<i>dabri</i>	דברי	<i>dabru</i>	דברו
accept! receive! get!	<i>kabel</i>	קבל	<i>kabli</i>	קבלי	<i>kablu</i>	קבלו
get dressed!	<i>hitlabeš</i>	התלבש	<i>hitlabši</i>	התלבשי	<i>hitlabšu</i>	התלבשו

A. Polysyllabic imperatives ("weak" verbs):

B. Monosyllabic imperatives ("strong" verbs):

sit down!	<i>šev</i>	שב	<i>švi</i>	שבי	<i>švu</i>	שבו
come!	<i>bó'</i>	בוא	<i>bó'i</i>	בואי	<i>bó'u</i>	בואו
take!	<i>kah</i>	קח	<i>khi</i>	קחי	<i>khu</i>	קחו
go!	<i>leh</i>	לך	<i>lhi</i>	לכי	<i>lu</i>	לכו
drink! have a drink!	<i>šte</i>	שתה	<i>šti</i>	שתי	<i>štu</i>	שתו

Note that the addition of the suffix entails the dropping of the last indifferent vowel (if any).

These imperatives may also be one of the parts of a sentence:

שבי כאן! — בוא לתל-אביב! — קח חלב! — קבל כסף! — התלבש בחדר! — לך מכאן!
— בבקשה, לכו! — בבקשה, שחזרו תה!

Imperatives cannot be negated by לא.

The following imperatives do not normally constitute a sentence by themselves:

A. Weak

arrange!	<i>sader</i>	סדר	<i>sadri</i>	סדרי	<i>sadru</i>	סדרו
teach!	<i>lamed</i>	למד	<i>lamdi</i>	למדי	<i>lamdu</i>	למדו

B. Strong

let ... have	<i>ten le-</i>	תן ל-	<i>tni le-</i>	תני ל-	<i>tnu le-</i>	תנו ל-
--------------	----------------	-------	----------------	--------	----------------	--------

Examples:

Please, arrange a room for us.

בבקשה, סדר לנו (סדרי, סדרו) חדר.

Let Joseph have money.

תן (תני, תנו) ליוסף כסף.

2.8 Read, understand and translate:

1. בבקשה, יש כאן חלב? — כן, יש. בבקשה קחי, שרה; קח תה, יעקב. — 2. בבקשה, אדון כהן, בוא! — מה יש לי זמן. — בבקשה, בוא וסדר לי חדר! — 3. שבו, יעקב וחנה, ושתו; יש כאן שולחן, קחו כוס ושתו. יש לנו או קפה או תה. — 4. קחי כסף ולכי מכאן! — 5. קח כיסא ושבו! — 6. בבקשה, סדר לי כסף עכשיו, אין לנו זמן ואין לנו כסף.

2.9 Translate (transcribe the names any way you see fit according to the spelling rules, unless they have been introduced above in their specific obligatory spelling):

1. Please, Mr. Cohen, come here; please, sit down.—What is it (= is there), Yafa?—Mr. Cohen, we have no money, please let us have [some]¹.—Here, Yafa, take money.—Thanks a lot, Mr. Cohen. So long.—Good-bye.

2. Hello, Hannah and Jacob! Please sit down!—Where is a chair? Is there no chair here?—Here is a chair, take [it].—Have (= take) [some] coffee.—Is Mr. Goldberg now in Israel?—Yes, Mr. Goldberg and I are here now.

3. Arrange² a room for me in New-York!—Let² Miss Salzmann have [some] milk or coffee.

---

¹ Words in [...] to be left untranslated.

² Translate all possible ways.

SECTION THREE

3.1 Vocabulary extension:

NOUNS:

teacher (male)	<i>more</i>	מורה
teacher (female)	<i>mora</i>	מורה
book (to read)	<i>sefèr</i>	ספר
pen (for writing)	<i>'et</i>	עט
day	<i>yom</i>	יום
evening ¹	<i>'erèv</i>	ערב
pupil, student (male)	<i>talmid</i>	תלמיד
pupil, student (female)	<i>talmida</i>	תלמידה

IMPERATIVES²: (weak)

pay!	<i>šalem</i>	שלם
relate! tell!	<i>saper</i>	ספר
show!	<i>har'e</i>	הראה
wait!	<i>hake</i>	חכה
take a walk! make a trip!	<i>tayel</i>	טייל

(strong)

go up!	<i>'le</i> (§ 0.161)	עלה
get up!	<i>kúm</i>	קום
go down!	<i>red</i>	רד

PERSONAL PRONOUNS:

you (one male)	<i>'ata</i>	אתה
you (one female)	<i>'at</i>	את
you (males)	<i>'atem</i> (§ 0.142)	אתם
you (females)	<i>'aten</i> (§ 0.142)	אתן

¹ See § 29.6, note.

² The form for addressing a male person will be given; other forms according to § 2.7.

he	<i>hu'</i>	הוא
she	<i>hi'</i>	היא
they (males or including males)	<i>hem</i>	הם
they (females only)	<i>hen</i>	הן

SENTENCE WORD:

pardon me!	<i>sliha</i>	סליחה
------------	--------------	-------

In some cases, two equally spelled, but different words may be distinguished by their environment. E.g. מורה may be read *more* or *mora*, but in a sentence like "He is a teacher." or "She is a teacher.", the pronoun indicates the reading *more* in the first, *mora* in the second case. This is one of the numerous instances in which the correct reading of one word is determined in Hebrew by considering another word.

3.2 Read, understand and translate:

1. קומו, עכשיו בוקר! — 2. יפה, איפה את? בואי! — 3. שלמו לי כסף, בבקשה! — 4. עלו לישראל! — 5. ספר לי מה יש! — 6. רדו משם! — 7. אני יעקב, אני מורה. — 8. שרה מורה. — 9. סליחה, הראי לי, בבקשה, ספר. — 10. תן לי עט. — 11. מי אתה? — 12. בבקשה, חכו יום.

3.3 Insert in the empty spaces written in parentheses (usually only one will fit in):

1. עכשיו — (ערב, כאן, ישרא
2. — לא כאן? (אתם, אתן, אתה).
3. — מורה. (אני, אתה, אנחנו, הוא).
4. — משה? — לא בחדר. (הוא, הן, הם).
5. אני תלמידה; יש — ספר. (לי, אתן, עט).

3.4 The infinitive of weak verbs

The infinitive of a weak verb is formed by prefixing *le-* ל- to the masculine singular (addressing one male) form of the imperative, e.g. *daber* דבר (imperative) — *ledaber* לדבר (infinitive). If the imperative ends in *-e*, this vowel is replaced by *-ot* וֹת, e.g. *har'e* הראה (imperative) — *lehar'ot* להראות (infinitive).

The infinitive is normally equivalent to the infinitive with *to* in English: "to speak". After בבקשה, it is a more formal form of request, replacing the imperative which is used in more familiar and ruder speech, e.g.

(approximately) Will you please pay. בבקשה לשלם.

Further examples:

1. בבקשה לא לדבר עכשיו. — 2. בבקשה לספר לנו מה יש. — 3. בבקשה להתלבש עכשיו. — 4. בבקשה לא לקבל כסף מאדון כהן. — 5. בבקשה לחכות כאן.

Grammatically, this construction is simpler than the one with the imperative, because no distinction is necessary according to who is addressed and also because the imperative cannot be used in prohibitions.

¹ With reference to Israel, the notion of "going up" implies immigration.

3.5 The following either constitute a sentence of their own or form part of one:

it is good	<i>tov</i>	טוב	it is easy	<i>kal</i>	קל	it is hot, warm	<i>ham</i>	חם
it is bad	<i>raa</i>	רע	it is hard	<i>kaše</i>	קשה (grave)	it is cold	<i>kar</i>	קר
it is nice (fine)	<i>yafe</i>	יפה						

In a sentence, these expressions may join 1. an infinitive, 2. a noun, pronoun (§ 2.3) or name preceded by a preposition, 3. an adverb.

1. It is good to speak Hebrew. טוב לדבר עברית (*'ivrit*).

2. Nouns so far introduced are: בוקר, חדר, חלון, שולחן, כיסא, קפה, תה, חלב, זמן, כסף, אדון, גברת, מורה, ספר, עט, יום, ערב, כוס, תלמיד, תלמידה, מה, מי.

Prepositions so far introduced are: ב-, ל-, מ-.

3. Adverbs are: כאן, שם, איפה, עכשיו.

It is cold in Jerusalem. קר בירושלים.

Literally: It is good to me. (= I am well.) טוב לי.

" It is cold to me. (= I am cold.) קר לי.

Further examples:

1. כאן טוב. 2. קר שם. 3. איפה יפה? 4. עכשיו טוב לנו. 5. ליעקב לא טוב.
— 6. קשה לשלם כסף. 7. לא טוב לטייל. 8. לאדון לוי חם. 9. לא קר לי. 10. קשה לקבל חדר בתל-אביב.

3.6 The words introduced in § 3.5, which we shall term adjectives, may be modified by one of the following:

1. Preceding:

a little, a bit	<i>ktsat</i>	קצת	rather	<i>dey</i>	די
			form corresponding to the English superlative	<i>hani</i>	הכי

2. Following a non-negated adjective:

exceedingly, most ביותר *beyoter*

3. Following a non-negated, but preceding a negated adjective:

very מאוד *m'od*

4. Either following or preceding:

so	<i>kolkah</i>	כל כך ¹	more, a form corresponding to the English comparative	<i>yoter</i>	יותר
less	<i>pahot</i>	פחות			

¹ Written in two words and without י.

Examples:

קל ביותר "it is hardest", הכי קשה "colder", קר יותר "a little warm", קצת חם "it is most easy", טוב מאוד "it is very good", לא כל כך טוב "it is not so good", לא כל כך טוב מאוד "it is very not-good" (= "very bad"), לא טוב מאוד "it is not very good", לא קל ביותר "it is not exceedingly easy".

The following are used for comparisons:

than *me'ašer* מאשר as...as *kolkah...k(e)mo* כל כך... כמו
not so...as *lo' kolkah k(e)mo* לא כל כך כמו

The modifiers following the adjective come immediately after it, unless the adjective has a personal pronoun following it; in that case the order is: adjective — personal pronoun — modifier; e.g. קל מאוד לדבר, but קל לו מאוד לדבר. In such cases, the personal pronoun has much less stress than the adjective: *kāl lanù m'od*.

3.7 In sentences formed according to § 3.5, a personal pronoun preceded by a preposition is directly subsequent to or preceding the adjective; קל לי עכשיו לדבר. If such pronoun is replaced by a noun or name, the noun (or name) is not limited to the position stated: קל ליוסף עכשיו לדבר. or קל לי עכשיו לדבר. The negative לא cannot immediately precede the preposition that precedes the noun, pronoun or name; לא may be inserted in the sample sentence קל ליוסף לדבר. the following ways: קל ליוסף לא לדבר. לא קל ליוסף לדבר.

The use of more than one modifier with a given adjective is admissible in certain cases; however, since the rules governing these cases are very intricate, the student is advised not to use, at this stage, more than one modifier at a time and to avoid using any combination of modifiers which he has not actually met.

3.8 Form Hebrew sentences out of the elements given, with due attention to the order of elements; give the English equivalent for every sentence formed:

1. טוב, שם, מאוד, יעקב, ל-. 2. רע, די, כאן, לי. 3. יפה, להתלבש, יותר. 4. קל, לשלם, לקבל, פחות, לנו, מאשר, כסף. 5. חם, אמריקה, ישראל, כל כך, ב-, ב-, כמו, לא.

3.9 Express the following in Hebrew: 1. It is not easy to speak Hebrew. 2. It is not so hard for me (= to me) to relate as to show. 3. It is very easy for Jacob to pay money. 4. I am very cold here. 5. Sarah is very well now. 6. It is most nice to take a walk in Jerusalem. 7. It is not so nice to get dressed now. 8. Where is it best? It is best here. 9. It is rather bad to wait and it is worse not to wait. 10. Where is it hotter, in Tel-Aviv or in Jerusalem? It is hotter in Tel-Aviv than in Jerusalem. It is as hot in New York as in Tel-Aviv.

SECTION FOUR

4.1 Quantifiers

Any one of following may precede a noun¹ to indicate quantification (English equivalents given in square brackets apply to plural nouns whose forms will be introduced later):

much [many]	<i>harbe</i>	הרבה
how much [how many, some]	<i>káma, °kama</i>	כמה
little [a few]	<i>m'at</i>	מעט
a bit of [some few], a little	(§ 3.6)	קצת

Examples:

הרבה זמן "much time", קצת קפה "a little coffee".

4.2 The quantifiers may further be modified by the modifiers enumerated in § 3.6, with the following exceptions: 1. Interrogative כמה may not be modified. 2. יותר, פחות do not modify a quantifier, but may be used themselves as quantifiers, e.g. יותר כסף "more money", פחות חלב "less milk" (with plural forms the equivalent of פחות is "fewer").

4.3 Qualifiers

The following may precede a noun, an adjective, a quantifier, a modifier or an adverb, but not closely follow any of them:

only, merely	<i>rak</i>	רק
still, yet	<i>'od</i>	עוד

E.g.: רק כסף "only money", עוד יותר זמן "still more time", רק קשה "it is only hard", רק קצת זמן "only a little time", עוד יותר חלב "still more milk", רק עכשיו "only now".

4.4 צריך *tsarih* "it is necessary" may either constitute a sentence of its own or join an infinitive; it may be modified by any of the modifiers or qualified by any of the qualifiers; it is however no adjective, and whatever will be said later concerning the adjectives enumerated in § 3.5, does not apply to it. Example: צריך יותר לחכות. "It is more necessary to wait than to speak." צריך may also precede

¹ In some cases, this is non-classical usage.

a noun not preceded by a preposition¹ (in contrast to the adjectives in § 3.5), in which case its English equivalent is "is necessary", e.g. צריך זמן. "Time is necessary." צריך מורה (*mora*). "A lady-teacher is necessary."

4.5 The following is the first piece of extensive conversation introduced in this book. To make best use of the conversational passages, it is suggested that the student should:

1. refrain from all translation, but try to achieve an exact understanding without using English equivalents;
2. read the passages aloud, verifying as often as necessary the correctitude of his oral reproduction and repeat this procedure until he feels that he can reproduce extensive portions of the conversation with reasonable exactitude without reference to the text;
3. conduct (preferably with another person) a conversation along the same lines.

The following vocabulary, not introduced heretofore, is used in the following passage:

NOUNS:

family	<i>mišpaha</i>	משפחה
conversation	<i>siha</i> (<i>s</i> = ש!)	שיחה
telephone	<i>télefon</i>	טלפון
voice	<i>kol</i>	קול
hotel	<i>malon</i>	מלון
a female first name ("Rebecca")	<i>rivkà, °rivka</i>	רבקה
uncle	<i>dod</i>	דוד
aunt	<i>dodà, °doda</i>	דודה
truth	<i>'emet</i>	אמת
trully, really	<i>be'emet</i>	באמת
apartment, flat	<i>dira</i>	דירה
painting, picture (not in the sense of a movie picture)	<i>tmuna</i>	תמונה
arrangement, order (not in the sense of "command")	<i>sedèr</i>	סדר
in order, all right, OK	<i>besedèr</i>	בסדר
cake	<i>'uga</i>	עוגה
debt	<i>hov</i>	חוב

VERBS (weak)²:

dial	(<i>le-</i>) <i>hayeg</i>	לחייב, חיוב
try	<i>lenasot, nase</i>	לנסות, נסה
regret, be sorry	(<i>le-</i>) <i>hitsta'er</i>	להצטער, הצטער
consent, agree	<i>lehaschim, haschim</i> or <i>+haskem, haskími, -u</i>	להסכים, הסכם, הסכימי, הסכימו

¹ Non-classical usage.

² Weak verbs will henceforth be introduced with their infinitive and masculine singular imperative forms, and the other imperative forms only where necessary.

hurry (le-)maher (for מהרי, מהרו see § 0.165) למהר, מהר

Strong imperative:

let (when followed by an infinitive) תן ל- (תני ל-, תנו ל-)

PREPOSITIONS (not to be connected as yet with personal pronouns):

since (in connection with concepts of time) (§ 2.3) מ-

with (= accompanied by..., mutually with) 'im עם

near to (a person), with (= in the company of...), at... 's (i.e. at a person's home) 'etsèl אצל

for (= for the benefit of...) bišvil בשביל

PRONOUNS OF VAGUENESS (may be connected to a preceding preposition):

somebody mišèhù מִי־שֶׁהוּ
something mašèhù מִשֶּׁהוּ

ADVERBS:

once (indefinite, not: at a single occasion) paàm פעם

once more עוד פעם

when matay מתי¹

yesterday 'etmol אתמול

here (indicating direction, see § 1.1) henà הנה

immediately miyad מייד

first mikodèm מקודם

already kvar כבר

perhaps, maybe, possibly 'ulay (see § 4.8) אולי

why, what for láma למה

SENTENCE WORDS:

quiet! šekèt שקט

hullo! háló, halo הלו

CONNECTIVES (see § 1.7):

also, too gam גם

but, however 'aval אבל

¹ In most adverbs, final -ay is spelled with a single י.

משפחה

(שיחה בטלפון)

- קול: מלון « תל-אביב », שלום!¹
 רבקה: הלו, שלום, דודה שרה!
 קול: הלח... מלון « תל-אביב », שלום!
 רבקה: מי? מי אתה? אתה דודה שרה?
 קול: גברת,² כאן מלון « תל-אביב ».
 רבקה: סליחה! ... צריך לחייג עוד פעם. ...
 שרה: הלח
 רבקה: הלו! שם דודה שרה?
 שרה: כן; מי שם?
 רבקה: מי אני? כאן אני, רבקה.
 שרה: רבקה! שלום, רבקה. איפה את?
 רבקה: אני עכשיו בחיפה.
 שרה: ממתי את בחיפה?
 רבקה: מאתמול.
 שרה: טוב מאוד. יפה מאוד; כל כך יפה! בואי הנה. בואי גם לדבר עם דוד יוסף.
 רבקה: כן, באמת; קשה מאוד לחכות. מתי טוב לדבר עם דוד יוסף?
 שרה: גם יעקב עכשיו בחיפה?
 רבקה: כן.
 שרה: למה קשה לחכות? מה יש ליעקב לדבר עם דוד יוסף?
 רבקה: דודה, יש לנו משהו לדבר. ... משהו. ... יש לנו תמונה להראות לדוד יוסף. ... באמת קשה לי לספר עכשיו. ... יש לנו משהו לדבר עם דוד יוסף.
 שרה: טוב. בואו מייד! אנחנו כאן... לא; חכי! ... טוב, בסדר; בואו עכשיו מייד, אבל תנו לי מקודם להתלבש.
 רבקה: טוב, דודה, התלבשי. לא קשה לנו לחכות קצת, אבל רק מעט מאוד. להתראות.
 שרה: להתראות. בואו! אנחנו כאן.

(אצל יוסף ושרה)

- שרה: שלום, רבקה! שלום, יעקב! שבו, בבקשה.
 יוסף: כמה זמן אתם כבר בחיפה?
 שרה: רק מעט מאוד זמן, רק מאתמול.
 יוסף: ואתם כאן להרבה זמן?
 יעקב: לא, רק יום; אולי עוד יום.
 שרה: ואתם כבר כאן? מה יש?
 רבקה: צריך לדבר עם דוד יוסף.
 יוסף: מה צריך לדבר? יש ליעקב תמונה להראות לי? בבקשה, הראו לי.
 יעקב: תמונה? אין לנו תמונה להראות.
 רבקה: שקט, יעקב! תן לי לדבר. ... דוד יוסף, אין לנו הרבה כסף; וצריך מייד לשלם כסף.
 יוסף: כסף?
 יעקב: קצת כסף, מעט מאוד כסף.
 רבקה: שקט, יעקב! תן לי לספר לדוד יוסף. ... לא מעט כסף, באמת הרבה כסף, די הרבה.
 יוסף: מה צריך לשלם?

¹ Usual form for a switchboard operator to answer a call.² With no name following, this stands for "Madam".

יעקב: יש לנו דירה. ... ואין לנו ...
יוסף: למה צריך דירה? למה צריך לשלם כסף? ספרו לי, בבקשה, מייד, למה צריך לשלם כסף.
רבקה: אבל, דוד יוסף, אנחנו ... קשה לנו לשלם עכשיו. ... וצריך. ... בבקשה, תנו לנו רק מעט.
בבקשה, דודה, דברי עם דוד יוסף; נסי את הדבר.
שרה: יוסף, בבקשה, צריך באמת לסדר ליעקב ולרבקה קצת כסף. בבקשה, יוסף. למה לא?
יוסף: גם את, שרה? לא, לא. אין לי כסף בשביל יעקב.
רבקה: שקט, יעקב! בבקשה לא להצטער. תמיד כל כך קשה לקבל כסף מדוד יוסף. בוא, צריך לנסות לקבל כסף ממישהו. למה כל כך קשה לדבר עם דוד יוסף, דודה? שלום, להתראות!
שרה: רבקה, בבקשה, חכי קצת. ... שבו עוד קצת. שתו קפה עם דוד יוסף.
רבקה: לא, תודה, דודה. קשה לי עכשיו לקבל כאן משהו. ... כל כך קשה לי.
שרה: בבקשה, רבקה, שבי. גם אתה, יעקב! שבי. ... קחו קפה. קצת עוגה?
רבקה: טוב, דודה. תודה רבה. בשביל עוגה יש לי תמיד זמן.
יוסף: יעקב, באמת קשה לי להסכים. ... למה צריך לשלם? מה צריך לשלם?
יעקב: למה צריך? מה צריך לשלם? צריך לשלם חוב, צריך לשלם מייד.
יוסף: טוב, טוב. כמה צריך? בבקשה, יש לי כאן כסף. כמה צריך?
רבקה: תודה, דוד יוסף, תודה רבה. ... תודה, דודה שרה. עכשיו כבר יותר קל לנו לדבר עם דוד יוסף. ... יעקב, כמה צריך לשלם? כמה צריך לקבל מדוד יוסף?
יעקב: קחי הרבה, הרבה מאוד; ובואי, אין לנו זמן. צריך למהר.
שרה: למה צריך למהר? ... בבקשה חכו.
רבקה: לא, עכשיו באמת אין לנו זמן. שלום. ועוד פעם תודה רבה!

4.6 The infinitive has so far been studied in the following environments (only elements printed in bold type are obligatory):

Preceding the infinitive:			
A (Infinitive)	לא	B - ל (Noun or pronoun)	תן תני תנו
		Following or preceding the infinitive (for the arrangement of the components see §§ 3.5, 3.6, 4.3, 4.4):	
		בבקשה ¹	
		צריך	
		C (Modifier)	טוב רע קל קשה יפה חם קר

¹ בבקשה preceding the infinitive is a formal, more or less polite, request; בבקשה following the infinitive is indignant or authoritative.

SECTION FIVE

5.1 Adjectives (§ 3.5) may appear in immediate succession to nouns (if an adjective is modified by a modifier preceding it, the modifier appears between the noun and the adjective). In such case, the adjective has, in relation to the noun, a function comparable to that of an English adjective immediately preceding a noun, e.g. דוד טוב “a good uncle”, שולחן די יפה “a rather nice¹ table”.

However, the forms stated in § 3.5 can be used in succession to a noun only if such noun is 1. a designation of a male (human or animal), 2. one of the following (of the nouns that have been introduced by now): חדר, חלון, שולחן, כיסא, קפה, תה, חלב, זמן, כסף, ערב, יום, ספר, עט, טלפון, קול, מלון, סדר, חוב, בוקר.

In all other cases, an extended form of the adjective must be used, namely in succession to 1. a designation of a female, 2. a designation of a town or a country, 3. one of the following: כוס, אמת, דירה, עונה, שיחה, משפחה, תמונה. This extended form bears the suffix *-a* ה, the addition of which however entails the loss of a final vowel *-e*; examples: דודה טובה “a good aunt”, (yafa) שיחה יפה “a nice conversation”.

Note that in case the suffix is added after the loss of a vowel, the noun determines the reading of the written adjective; *yafe* is appropriate in מלון יפה, *yafa* in דירה יפה.

The extended form of רע is רעה *ra'a* (according to § 6.4, cp. § 0.156).

Note that the nouns that select an adjective form extended by ה themselves end in *-a* ה; those that select an unextended adjective form do not. Exceptions so far encountered are אמת and כוס.

Those nouns that select the extended form the same way the designation of females do, are commonly known as “nouns of feminine gender” or briefly, but less appropriately, as “feminine nouns”; the other nouns are termed “(nouns of) masculine (gender)”. Since it is imperative to indicate what adjective form is selected by each and every noun in the language, the abbreviations m. and f. will henceforth be used in the vocabularies to indicate this feature of selection. We shall also term the selected adjective forms “masculine” and “feminine”, respectively.

The feature, by which every noun selects one and only one type of an adjective form, is called “gender concord”.

5.2 A. Insert suitable (unmodified) adjectives in the empty spaces in the following sentences:

1. בוקר —, אדון כהן! — 2. יש כאן תה — 3. הוא לא דוד — 4. בבקשה, תן לי כיסא לא — 5. אנחנו בשיחה — 6. לכו לדירה —

B. Insert modified adjectives in these sentences:

1. ליעקב וליוסף יש שיחה — 2. לשרה יש משפחה — מאשר לי. — 3. בבקשה תן לי חלב — 4. אין לנו דירה —

¹ יפה does not have the sense of “kind, gentle”.

5.3 Disyllabic adjectives (except those ending in *-e*) whose first syllable ends in *a* lose that *a* in their feminine forms, e.g.

big, large, great	<i>gadol</i> (m.)	גדול	<i>gdola</i> (f.)	גדולה	Likewise:
small	<i>katan</i>	קטן	old (of age, opp. of young)	<i>zaken</i>	זקן
young	<i>tsa'ir</i>	צעיר	short, brief	<i>katsar</i>	קצר
clean	<i>nakiy</i>	נקי	fat	<i>šamen</i>	שמן
white	<i>lavan</i>	לבן	black	<i>šahor</i>	שחור
old (opp. of new)	<i>yašan</i>	ישן			

However, the *a*-sound reappears as a separation vowel, according to § 0.161, in “strong” *hazak* (m.) חזק, *hzaka* [h^azaka] (f.) חזקה; likewise in the following:

wise	<i>haham</i>	חכם	rich	<i>'ašir</i>	עשיר
poor	<i>'aniy</i>	עני	new	<i>hadaš</i>	חדש

No loss of *a* occurs in an adjective ending in *-e*: “slim” *raze* (m.), *raza* (f.) equally spelled רזה.

5.4 Produce the appropriate adjective forms in the following phrases:

1. יש לי דודה עשירה. — 2. בבקשה תני לי כוס נקייה¹. — 3. בואו לשיחה קצרה. — 4. יש לנו מורה שמן ומורה רזה וצעירה. — 5. ליעקב יש רק משפחה קטנה מאוד. — 6. יש כאן חממה יפה. — 7. תן לי עוגה לבנה ולא שחורה וגם לא ישנה.

5.5 The pronouns הוא, היא (§ 3.1) refer not only to a male or, respectively, female, but also to an inanimate object that has previously been referred to by a masculine (or, respectively, feminine) noun; e.g. — כאן חממה יפה. איפה היא? — תן לי כיסא. הוא לא כאן. In such cases, their English equivalent is normally *it*. (“Here is a nice picture. Where is it?” — “Let me have a chair. It is not here.”). The same is true for הן, הם; if one of the objects is referred to by a masculine noun, the other by a feminine noun, the pronoun selected is הם: הם בתל-אביב.

Note: הוא, היא, הם, הן cannot be used in a sentence construed with יש or אין.

5.6 Express in Hebrew: (One male person is addressed in the following): Go to a little house in Jerusalem; it is a very old and black house. Go up to a small, but clean apartment, I have an old aunt there. She is a fat old lady. Speak to (= with) Aunt Rebecca: “Please let me have a black picture.” It is an old picture with Uncle Jacob. Maybe, Aunt Rebecca has not [got] a picture [any] more. But a picture is necessary. It is not necessary [for you] to understand², just (= only) go to Rebecca and come [back] here with a black picture.

¹ § 0.31(5).

² להבין *lehavin*.

SECTION SIX

6.1 The Aorist Tense¹

The aorist is used of a verb, whenever the verbal content is not expressly referred to the past or future times or whenever it is not desired to do so. It consequently appears in statements of general and timeless validity (as the English Simple Present in *The sun shines*), in statements made with reference to the time within which the statement is made (as the English Present Progressive in *The sun is shining*), and in statements referred to a time otherwise expressed in the same sentence, e.g. by a word like "tomorrow" (as the English *going to* constructions, e.g. *I am going to leave next week*), or in correspondence to the English Present Perfect Progressive (as in *I have been living in Jerusalem ten years*).

The basic form of the aorist of the weak verb is formed by prefixing *me-* מ- to the basic (masculine singular) form of the imperative, e.g. *daber* דבר (imperative) — *medaber* מדבר (aorist). However, if the imperative begins with ה, the ה as well as the *e* of the aorist prefix are dropped, e.g. *hitsta'er* הצטער (imperative) — *mitsta'er* מצטער (aorist); *har'e* הראה (imperative) — *mar'e* מראה (aorist).

In some cases the masc. sing. imperative has a non-classical and much less common form with *i* (e.g. *haskim* הסכם) and a classical one with *e* (+*haskem*). In these cases the aorist (as well as the infinitive) and all other imperative forms) are always derived from the form with *i*: *maskim* מסכים, but—in the aorist, in contrast to the imperative, the *i* is not prominent (§ 0.41).

The aorist has four forms. The basic one is used whenever the verbal content is expressed with reference to either a male or an object previously referred to by a masculine noun. This (basic) form will consequently be termed the masculine singular form of the aorist. The other forms are masculine plural, feminine singular and feminine plural, with analogous use. For the use of the pl., what has been said on הם in § 5.5 is also valid.

For the formation of the aorist forms, we have to divide the aorists into those, whose basic form contains *e* in the last syllable and those where this is not the case. If the last syllable of the masc. sing. form has no *e*, the formation of the other forms takes place by the addition of the following suffixes:

f. sg.	m. pl.	f. pl.
-a ה־	-im ים־	-ot ות־

¹ This term is here introduced in analogy to other languages in the grammar of which a tense of similar function is called by the name of "aorist".

e.g. מסכים *maskim* (m. sg.), מסכימה *maskima* (f. sg.), מסכימים *maskimim* (m. pl.), מסכימות *maskimot* (f. pl.); *i* is not prominent in these forms (see above).

Aorists that, in the m. sg. form, end in *-e*, lose this *e* before the mentioned suffixes: מחכה *meḥake* (m. sg.), מחכה *meḥaka* (f. sg.), מחכים *meḥakim* (m. pl.), מחכות *meḥakot* (f. pl.).

Aorists that have, in their m. sg. form, *e* in the final syllable (but not as final vowel), carry the suffix *-et* ת־ in the f. sg. form, and lose the *e* in the other suffixed forms: מדבר *medaber* (m. sg.), מדברת *medaberet* (f. sg.), מדברים *medabrim* (m. pl.), מדברות *medabrot* (f. pl.).

6.2 In the following, there is a list of all weak verbs, so far introduced. When reading this list, pay special attention to the exact pronunciation of each of the forms and make sure you are aware of the meanings of the verbs.

Imperative	Infinitive	Aorists
הסכם, הסכימי, הסכימו	להסכים	מסכים, מסכימה, מסכימים, מסכימות
התלבש, התלבשי, התלבשו	להתלבש	מתלבש, מתלבשת, מתלבשים, מתלבשות
הצטער, הצטערי, הצטערו (§ 0.168)	להצטער	מצטער, מצטערת, מצטערים, מצטערות (§ 0.168)
דבר, דברי, דברו	לדבר	מדבר, מדברת, מדברים, מדברות
קבל, קבלי, קבלו	לקבל	מקבל, מקבלת, מקבלים, מקבלות
סדר, סדרי, סדרו	לסדר	מסדר, מסדרת, מסדרים, מסדרות
למד, למדי, למדו	ללמד	מלמד, מלמדת, מלמדים, מלמדות
טייל, טיילי, טיילו	לטייל	מטייל, מטיילת, מטיילים, מטיילות
שלם, שלמי, שלמו	לשלם	משלם, משלמת, משלמים, משלמות
ספר, ספרי, ספרו	לספר	מספר, מספרת, מספרים, מספרות
חייג, חייגי, חייגו	לחייג	מחייג, מחייגת, מחייגים, מחייגות
מהר, מהרי, מהרו	למהר (§ 0.185)	ממהר, ממהרת, ממהרים, ממהרות
חכו, חכי, חכו	לחכות	מחכה, מחכים, מחכות, מחכים
נסו, נסי, נסו	לנסות	מנסה, מנסים, מנסות, מנסים
הראו, הראי, הראו	להראות	מראה, מראים, מראות, מראים

6.3 In the following conversational piece, the following words occur:

NOUNS:

dress	<i>simla</i> (f.) (<i>s</i> = ש!)	שמלה
jacket, coat	<i>m'il</i> (m.)	מעיל
suit	<i>halifa</i> (f.)	חליפה
(neck)tie	<i>'aniva</i> (f.)	עניבה

NAMES:

Susanna	<i>šošanà</i> , ° <i>šošana</i>	שושנה
Solomon	<i>šlómo</i> , ° <i>šlomo</i>	שלמה

ADJECTIVE:

pleasant	<i>na'im</i> (§ 5.3)	נעים
prepared, ready	<i>muhan</i>	מוכן

WEAK VERBS (see § 4.4, note on verbs):

be late	<i>(le-)'aher</i>	לאחר, אחר
wash (<i>intransitive</i>), take a bath	<i>(le-)hitrahets,</i>	להתרחץ, התרחץ
be kept back	<i>(le-)hit'akev</i>	להתעכב, התעכב
progress, get on	<i>(le-)hitkadem</i>	להתקדם, התקדם

PREPOSITION (not to be connected as yet with a personal pronoun):

after	<i>'aharey</i>	אחרי
-------	----------------	------

ADVERB:

always	<i>tamid</i>	תמיד
--------	--------------	------

Note, in the following passage, that the personal pronouns of the first person, **אני** and **אנחנו**, take the m. or the f. form of the aorist according to who the speaker is or the speakers are.

ערב

שלמה:	שושנה, בבקשה, מהרי והתלבשי! אנחנו מאחרים! ¹
שושנה:	מה יש? ² שלמה? אני כבר מתלבשת. צריך רק להתרחץ, וצריך עוד שמלה, מעיל ו-...
שלמה:	שושנה, אני לא מסכים. תמיד אנחנו מתעכבים, והם מחכים לנו. לא נעים להם לחכות.
שושנה:	שלמה, קשה לי למהר כל כך. אתה כבר מוכן, שלמה?
שלמה:	כן, כן; צריך רק עוד חליפה, עניבה...

(אחרי הרבה זמן)

שושנה:	שלמה, בבקשה בוא לסדר לי משהו.
שלמה:	שושנה, אני מצטער; אין זמן.
שושנה:	גם אני מצטערת. אנחנו מדברים ומדברים ולא מתקדמים. שלמה, בבקשה, מהר, בוא הנה!
שלמה:	אבל, שושנה, אני עוד מתלבש.

(עוד פעם אחרי הרבה מאוד זמן)

שושנה:	בסדר, בוא!
שלמה:	חכי!
שושנה:	אני לא מסכימה לחכות. למה צריך לחכות?
שלמה:	אני עוד לא...

¹ More classical pronunciation: *me'aharim*.

² "What's the matter?"

6.4 If a suffix beginning with a vowel other than a subordinate (§ 0.41) one is added to a form containing a diphthong (§ 0.12) or stressed *aa*, the *a* of the diphthong or of *aa* is

1. replaced by ' (spelled ע) if it immediately precedes the suffix,
2. otherwise lost.

Examples:

1. The m. or f. pl. forms of the aorists *mešahnea* משכנע "convince(s)", *magia* מגיע "arrive(s)" are *mešahn'im* משכנעים, *mešahn'ot* משכנעות, *magi'im* מגיעים, *magi'ot* מגיעות. The f. sg. form of the last mentioned aorist is *magi'a* מגיעה. Note that the replacement does not entail a change of spelling (§ 0.31[9]).

2. The m. or f. pl. forms of the aorist *mitvakeah* מתווכח "argue(s)" are *mitvakhim* מתווכחים, *mitvakhot* מתווכחות. For the spelling of such *H* see § 0.31(12).

6.5 If a subordinate suffix is added to a form containing a diphthong, *è* is replaced by *à* and the vowel preceding *a* of the diphthong is lost.

Examples: The f. sg. form of משכנע is *mešahnaàt* משכנעת, of מתווכח — *mitvakanàt* מתווכחת. For the pronunciation see § 0.42, for the spelling § 0.31(10).

6.6 In the following passage, the Hebrew aorist will have to be rendered, in translation, by an English simple present (§ 6.1); the following words occur:

NOUNS:

company, society	<i>hevra</i> (f.)	חברה
business	<i>'esèk</i> (m.)	עסק

ADJECTIVES:

miserable, pitiable	<i>miskèn</i>	מסכן
important	<i>hašuv</i>	חשוב

WEAK VERBS:

have one's domicile, live	(le-)hitgorer	(ל)התגורר
go round, go around, be idle	(le-)histovev	(ל)הסתובב
convince, be convincing	(le-)šahnea (§ 6.4)	לשכנע
come (to a destination), reach, attain	lehagia ¹ (§ 6.4)	להגיע
stop (<i>transitive</i>), cease, interrupt	(le-)hafsik, hafsek	להפסיק, הפסק
argue	(le-)hitvakeah (§ 6.4)	(ל)התווכח
be(come) crazy	(le-)hištagea (aor. mištagea, mištagaàt, mištag'im, -ot)	להשתגע

¹ Imperative m. sg. irregular.

PREPOSITIONS (not to be connected as yet with a personal pronoun):

without	<i>bli</i>	בלי
because of	<i>biglal</i>	בגלל

ADVERB:

often	<i>le'itim krovot</i>	לעתים קרובות
-------	-----------------------	--------------

שרה כל כך מסכנה

שרה מדברת: «אנחנו מתגוררים עכשיו בתל-אביב, אבל יעקב מטייל הרבה. לעתים קרובות הוא מתעכב בירושלים ליום או יותר ולא מגיע לתל-אביב, ואני מצטערת מאוד. אני מסתובבת בלי חברה. קשה מאוד לדבר עם יעקב ולשכנע: הוא לא מסכים להפסיק בגלל עסק חשוב בירושלים. אני מתוכחת עם יעקב, אבל הוא לא מפסיק. אני משתגעת; קל מאוד להשתגע בלי חברה.»

6.7 In the following conversational passage, containing a description of events while they are going on, the Hebrew aorist will normally have to be rendered by an English progressive present (§ 6.1); the following words occur:

NOUNS:

noise	<i>raàs</i> (m.)	רעש
party (= social gathering)	<i>mesiba</i> (f.)	מסיבה
bridge (game)	<i>bridž</i> (m.) ¹	ברידג'
piano	<i>psanter</i> (m.)	פסנתר
music	<i>músika</i> (f.)	מוסיקה
fashion, way, form ²	<i>tsura</i> (f.)	צורה
(good) luck	<i>mazal</i> (m.)	מזל
place, spot (= place), space	<i>makom</i> (m.)	מקום
nail (not of the finger or toe)	<i>masmer</i> (m.)	מסמר
radio	<i>rádio</i> (m.)	רדיו
dance	<i>rikud</i> (m.)	ריקוד
end	<i>sof</i> (m.)	סוף
(male) guest	<i>'oreah</i> (m.)	אורח

ADJECTIVES:

other	<i>'aher</i> (fem. sg. <i>'aherèt</i>)	אחר אחרת
elevated, high (in connection with "voice": loud)	<i>ram</i>	רם
terrible	<i>nora'</i>	נורא

¹ *ž* represents "voiced *š*" (§ 0.154, footnote).

² This noun, prefixed by *ב-* and preceding a feminine adjective, functions the way the English suffix *-ly* does when it is added to an adjective; e.g.: *be-tsura yafa* *בצורה יפה* "in a nice fashion, in a nice way, nicely".

WEAK VERBS:

understand	<i>lehavin, haven, irreg. aor. mevin</i>	להבין, הבן
play (games)	<i>(le-)sahék (s = ש!)</i>	לשחק, שחק
play (a musical instrument)	<i>(le-)nagen</i>	לנגן, נגן
sing	<i>(le-)zamer</i>	לזמר, זמר
accompany	<i>lelavot, lave</i>	ללוות, לווה
repair, correct, amend	<i>(le-)taken</i>	לתקן, תקן
put in	<i>lehannis, hannes</i>	להכניס, הכנס
sit down, settle (down)	<i>(le-)hityašev</i>	להתיישב, התיישב
ring, give a ring	<i>(le-)tsaltse</i>	לצלצל, צלצל
phone	<i>(le-)talfen</i>	לטלפן, טלפן

ADVERBS (compare also the note on צורה under nouns):

late	<i>me'uhar</i>	מאוחר
tomorrow	<i>mahar</i>	מחר

PREPOSITION (not to be connected as yet with a personal pronoun):

on, concerning, about, upon, over	<i>'al</i>	על
-----------------------------------	------------	----

SENTENCE CONSTITUENTS (cp. § 4.4):

it is possible, one can	<i>'efšar¹</i>	אפשר
it is impossible, one cannot	<i>'i-'efšar¹</i>	אי(-)אפשר
there is (are)	<i>yeš²</i>	יש
there is no(t), (there are no(t))	<i>'eyn²</i>	אין

שיחה בטלפון

שושנה:	הלח
יפה:	הלו, שושנה? יפה מדברת.
שושנה:	מי מדבר?
יפה:	יפה.
שושנה:	אני לא מבינה. מי מדבר?
יפה:	יפה.
שושנה:	יפה?
יפה:	כן, אני. למה אי אפשר להבין?
שושנה:	יש כאן רעש גדול.
יפה:	למה יש רעש?

¹ Normally connected with an infinitive.² Normally connected with a noun (§ 2.3); with an infinitive these words are equivalent with "one must not pay" אין לשלם, "one has to pay" יש לשלם respectively: לא צריך, צריך.

יפה: מזל!

יפה: למה הוא מתקן כיסא במסיבה?

יפה: ומתי סוף?

יפה: אתם באמת מסכנים.

צריך עוד כיסא. איפה יש לנו עוד כיסא? — סליחה, יפה! שלום!

בבקשה.

שועשנה: בסדר, בסדר, שלום!

Copyrighted material

SECTION SEVEN

7.1 In the following conversational piece, the Hebrew aorist will frequently correspond to an English progressive present. Vocabulary:

NOUNS:

(woman) neighbor	<i>šhena</i> (f.)	שכנה
man, person	<i>'iš</i> (m.)	איש
woman	<i>'iša</i> (f.)	אישה
commander	<i>mefaked</i> (m.)	מפקד
sergeant	<i>samal</i> (m.)	סמל
officer (of the armed forces)	<i>katsin</i> (m.)	קצין
tablecloth, map	<i>mapa</i> (f.)	מפה
taste, reason (= consideration), sense	<i>ta'am</i> (m.)	טעם
wine	<i>yayin</i> (m.)	יין
receptacle, dish, instrument, piece of table-ware, organ of the human body	<i>kli</i> (m.)	כלי
bread	<i>lehem</i> (m.)	לחם
light	<i>'or</i> (m.)	אור
darkness, as a sentence constituent: it is dark	<i>hošeh</i> (m.)	חושך
lamp	<i>menora</i> (f.)	מנורה
lieutenant	<i>segèn</i> (m.)	סגן
moment	<i>regà</i> (m.)	רגע
work, job	<i>'avoda</i> (f.)	עבודה
captain (of the armed forces)	<i>serèn</i> (m.)	סרן

NAME:	<i>'ašklóni</i> ¹ (§ 0.163)	אשקלוני
-------	--	---------

ADJECTIVES:

busy (not said of inanimate objects)	<i>'asuk</i> (§ 0.161)	עסוק
high, tall	<i>gavoa(h)</i> (f. sg. <i>gvoha</i> etc., § 6.4[2])	גבוה

¹ This name is formed on a very common pattern of Hebrew family names, mainly those that were taken by Israelis instead of their previous non-Hebrew names; the form אשקלוני is derived from the name of the town of *'ašklón* אשקלון (Ascalon) the way the designation of an inhabitant ("Ascalonite") is derived.

sure, safe	<i>batuah</i> (§ 6.4[2]!)	בטוח
tired	<i>'ayef</i> (§ 0.161)	עייף

WEAK VERBS:

believe	<i>lehaamin, haamen</i>	להאמין, האמן
take out, give (put) out, spend (money)	<i>lehotsi', hotse'</i>	להוציא, הוצא
look	<i>lehabit, habet</i>	להביט, הבט
put (on) (i.e. in an upright position)	<i>lehaamid, haamed</i>	להעמיד, העמד
suggest, offer	<i>lehatsia</i> (imper. m. sg. irregular)	להציע
light, kindle, turn on (lights)	<i>lehadlik, hadlek</i>	להדליק, הדלק
prepare	<i>lehanin, hanen</i> (aor. irreg. <i>menin</i>)	להכין, הכן

ADVERBS:

at the left, from the left	<i>mismol</i> (<i>s</i> = ש!) (irregular spelling)	משמאל
at the right, from the right	<i>miyamin</i>	מימין
thus	<i>kan</i>	כך
enough	<i>maspik</i>	מספיק
tonight ¹	<i>ha'erèv</i>	הערב
today	<i>hayom</i>	היום
the day after tomorrow	<i>mo'horatayim, °mo'horatayim</i>	מחרתיים
I should say, (<i>postposited</i>) though, precisely (so)	<i>davkà, °davka</i>	דווקא

PREPOSITION (do not connect as yet with personal pronouns):

<i>also</i> : made of	<i>mi-</i>	מ-
-----------------------	------------	----

PRONOUN:

everybody	<i>kol-'ehad</i>	כל אחד
-----------	------------------	--------

SENTENCE CONSTITUENT:

it is a (great) pity	<i>haval</i>	חבל
----------------------	--------------	-----

SENTENCE WORD:

ugh!	<i>'oy</i>	אוי
------	------------	-----

Notes:

1. צריך (cp. § 4.4), followed or not by an infinitive, may also function as an aorist and is then equivalent to English "must, need, have to", e.g. אני צריך להאמין "I have to believe", אנחנו צריכים זמן "We need time" (the latter is not entirely classical).

2. In the following conversation, the form לספר occurs in the phrase אי אפשר לספר. By itself, לספר may be read as either *le-sefer* "to a book" or *lesaper* "to tell". Since

¹ Not including the more advanced part of the night (see § 29.6, note).

אפשר is, if at all, continued by an infinitive (which carries the prefix ל-), only the latter pronunciation can be correct and the phrase means "it is impossible to tell".

3. If a masculine plural form of an aorist is preceded neither by a corresponding noun nor by a corresponding pronoun ('corresponding' means of equal number and gender), it is equivalent to an English verb preceded by "one", e.g. מסדרים "one arranges", צריכים לספר "one has to tell" (or "it is necessary to tell", § 4.4).

שיחה עם שכנה

רבקה:	שלום, שרה! שבי, בבקשה!
שרה:	אין לי זמן. אני ממהרת. — מה את מסדרת שם, רבקה?
רבקה:	אני כל כך עסוקה; אני מסדרת שולחן.
שרה:	למה? אתם מחכים לאורח? מת?
רבקה:	כן. אנחנו מחכים לאיש חשוב מאוד. חשוב ביותר!
שרה:	מי?
רבקה:	מפקד גבוה.
שרה:	מה? באמת?
רבקה:	באמת. מפקד גבוה מאוד.
שרה:	אני לא מאמינה. בוודאי סמל!
רבקה:	מה את מדברת? את צריכה להאמין.
שרה:	יותר גבוה מאשר סמל?
רבקה:	הרבה יותר גבוה.
שרה:	אבל מי?
רבקה:	אני מצטערת מאוד. אי אפשר לספר.
שרה:	קצין גבוה?
רבקה:	אני מצטערת. איש חשוב מאוד. לא נעים לי לספר. אורח חשוב ביותר.
שרה:	באמת? — איך את מסדרת שולחן בשביל אורח כל כך חשוב? הראי לי, בבקשה.
רבקה:	הביטי! אני מוציאה מפה לבנה, יפה וחדשה.
שרה:	היא לא כל כך יפה, והיא בוודאי לא חדשה.
רבקה:	סליחה! היא חדשה והיא יפה ביותר. יש לי טעם יותר טוב.
שרה:	אולי. אולי לא.
רבקה:	את מביטה או את מדברת? עכשיו אני מעמידה בשביל כל אחד כוס משמאל וכוס אחרת, קטנה יותר, ליין, מימין.
שרה:	למה את מעמידה כוס אחרת ליין?
רבקה:	צריך להעמיד. כך מסדרים שולחן במשפחה טובה.
שרה:	את בטוחה?
רבקה:	כן, בטוחה.
שרה:	ואתם משפחה טובה? ומה עוד את מעמידה?
רבקה:	עכשיו אני מוציאה גם כלי מכסף ומכניסה לחם.
שרה:	למה כלי מכסף?
רבקה:	צריך לסדר כך במשפחה טובה ובשביל אורח חשוב כל כך.
שרה:	אבל את צריכה להדליק יותר אור כאן.
רבקה:	את מביטה או את מציעה לי מה לסדר?
שרה:	אבל כאן חושך. אין כאן מספיק אור.
רבקה:	מה? באמת? טוב; אני כבר מדליקה עוד מנורה.
שרה:	כך מסדרים במשפחה טובה?

(טלפון מצלצל)

רבקה: סליחה! רגע! טלפון! מי מטלפן עכשיו? אני כל כך עסוקה. ... (מדברת למישהו) ... שלום; ערב טוב, אדון אשקלוני. נעים מאוד; יפה ונעים... מה?... כן. ... מה?... אבל למה? למה לא היום?... חבל מאוד. ... מחר? אבל מחר... כן, מחר. ... כן, כן. ... שלום, אדון אשקלוני. (מדברת לרבקה) סגן אשקלוני. הוא מצטער; אי אפשר הערב. הוא מציע מחר. אוי! צריך להכין עוד פעם שולחן מחר! כל כך הרבה עבודה. אני כל כך עייפה.

שרה: סגן — מפקד גבוה! סגן!! משפחה טובה! כך מסדרים במשפחה טובה... אני ממהרת, שלום! גם אני אישה עסוקה. יש לי אורח מחרתיים. אורח חשוב מאוד. סרן, דווקא סרן.

7.2 The stem of the weak verb and its alternations

The portion of the infinitive that follows the prefix *le-* or, which is the same¹, the form of the masculine singular imperative, will be termed the stem of the weak verb, e.g. *sader-* is the stem of the verb *לסדר*, *havin-* that of *להבין*, etc.

The stem may be joined by prefixes (e.g. *לסדר*, *מסדר*), by suffixes (e.g. *סדרי*, *סדרו*), by both (e.g. *מסדרת*) or by none (*סדר*).

Certain consonants alternate with others if they appear at the initial of a weak verb stem, according to whether or not the stem is preceded by a prefix:

1. Stem initial *p* is replaced by *f* whenever the stem is preceded by a prefix; stem initial *f* is replaced by *p* whenever the stem is not preceded by any prefix, e.g. *pazer* פֹּזֵר “disperse (imp.)”, *lefazer* לְפֹזֵר “(to) disperse”, *mefazer* מְפֹזֵר “disperse(s)”.

2. Stem initial *b* is replaced by *v* whenever the stem is preceded by a prefix, e.g. *bakeš* בָּקֵשׁ “ask for (imp.)”, *levakeš* לְבָקֵשׁ “(to) ask for”, *mevakeš* מְבָקֵשׁ “ask(s) for”.

3. Stem initial *k* is, in some verbs, replaced by *h*, whenever the stem is preceded by a prefix, e.g. *kabed* כָּבֵד “honor (imp.)”, *lehaked* לְהַכֵּד “(to) honor”, *mehaked* מְהַכֵּד “honor(s)”.

Note the difference in the wording of statements 1, 2 and 3: the replacement of *p* and *f* (no. 1) is mutual (if the form *mefaked* מְפַקֵּד “command(s)” is deprived of its prefix, the resulting imperative is *paked* פָּקֵד); the replacement of *b* and *v* is not mutual (in some verbs, stem initial *v* following a prefix is not replaced by *b*, even if the prefix does not occur, e.g. *levater* לְוָתֵר “(to) renounce”, *vater* וָתֵר “renounce (imp.)”; the replacement of *k* and *h* is not only not mutual, but not even obligatory (in some verbs, *k* is stable, e.g. in *lekabel* לְקַבֵּל “(to) receive” — imp. *kabel* קַבֵּל; in other verbs, *h* is stable, e.g. *lehašev* לְחַשֵּׁב “(to) calculate” — imp. *hašev* חַשֵּׁב).

Whenever a replacement of the stem initial is applicable, the two consonants replacing each other are rendered by the same written character: *p* and *f* — by פ; *b* and *v*, if replacing each other — by ב; *k* and *h* in case of replacement — by כ. This statement is reversible: whenever a stem initial is written פ, ב or כ, replacement occurs: the stem *כבד* will show replacement (no. 3), since its initial is rendered in writing by כ. It follows that these three characters will not appear in the initial of non-alternating stems: if *v* is not replaced by *b*, it is spelled ו (but initially י, see § 0.31[13]), e.g. *לוותר* — וָתֵר (above); *k* that is not subject to alternation is spelled ק, non-alternating *h* — ה.

¹ Apart from a difference in the vocalization in the classical forms of certain verbs (e.g. *חסכם* ⁺*haskem*, *haskím*, § 6.1).

7.3 In the following sentences, the following weak verbs will occur (pay particular attention to the correct rendition of alternating stem initial consonants):

Alternating stems (initials פ, ב, כ):

disperse, scatter, diffuse	<i>lefazer, pazer</i>	(ל)פזר
honor, respect	<i>leHabed, kabad</i>	(ל)כבד
spend (time)	<i>levalot, bale</i>	לבלות, בלה
put out (= extinguish)	<i>leHabet, kabe</i>	לכבות, כבה
ask for, demand, request, beg	<i>levakeš, bakesh</i>	(ל)בקש
cook (<i>transitive</i>)	<i>levašel, bašel</i>	(ל)בשל
command	<i>lefaked, paked</i>	(ל)פקד
cover	<i>leHasot, kase</i>	לכסות, כסה
(make a) visit	<i>levaker, baker</i>	(ל)בקר

Non-alternating stems (initials ו, ח, ק):

renounce, do without, give up	<i>levater, vater</i>	לוותר, ותר
calculate, compute	<i>leHašev, hašev</i>	(ל)חשב

and the following, introduced earlier: לקבל, לחכות, לחייג.

NOUN:

pardon	<i>šliha</i> (f.)	סליחה
--------	-------------------	-------

1. אני מבקש סליחה. — לא צריך לבקש סליחה. — 2. (בטלפון). אדון אשקלוני, בבקשה.
 — מי מבקש לדבר עם אדון אשקלוני? — גברת שושנה מבקשת לדבר עם סרן אשקלוני מייד. —
 3. אי אפשר לקבל כסף מדוד יוסף. — למה? — צריך מקודם לבקש! — בסדר, בקשי! —
 4. בשלי לנו משהו, בבקשה, שושנה! — אין לי עכשיו זמן לבשל, אני עסוקה במשהו אחר¹. — אבל
 אנחנו צריכים לקבל משהו. — אולי מספיק להכין קצת לחם? — לא מספיק. למה את לא מבשלת
 לנו משהו? — 5. אנחנו מבלים הערב עם רבקה ומשחקים ברידג'. — 6. למה אתה מדליק אור
 כאן? — חושך כאן. — לא צריך להדליק; כבה, בבקשה. — אי אפשר לכבות; חושך כאן. —
 7. כסי שולחן במספה לבנה והציעי יין לכל אחד. — 8. אי אפשר לי לשלם, גברת שרה; את צריכה
 לוותר. — אני מצטערת מאוד, אי אפשר לי לוותר ואני לא מוותרת. ותר אתה! — 9. מי מפקד
 על סגן יעקב? — סרן משה. — 10. חשבו, בבקשה, כמה אתם צריכים לקבל מאדון אשקלוני.
 — לא צריך לחשב; לאדון אשקלוני אין כסף. — 11. למה יוסף עוד לא כאן? אולי הוא מאחר.
 — לא. ליוסף לא צריך לחכות; הוא לא מאחר; הוא מכבד כל אחד ולא צריך לחכות ליוסף. —
 אבל כבר מאוחר; בוא! — חכי רגע... הנה יוסף! — 12. כאן מעורה טובה מאוד; היא מפזרת
 אור מימין ומשמאל, לא רק מימין או רק משמאל כמו מעורה אחרת. — הדליקו והראו לנו! —
 הנה, אור מימין ואור משמאל! — לא. אנחנו מימין ואין אור כאן, חושך; לכאן המעורה לא מפזרת
 אור. — שבו משמאל. — גם משמאל אין אור. כבה! קח מעורה אחרת. — 13. מחר אנחנו מבקרים
 בתל-אביב.

7.4 Verbs can be modified by the same modifiers as adjectives²; e.g.:

אני מצטער מאוד. Note that since English adjective modifiers do not unexceptionally occur with verbs, the English equivalents of the modifiers will be somewhat different;

¹ Translate: "some other thing"; "something else".

² With verbs, the position of עוד is optional and, colloquially, likewise that of גם.

e.g. the sentence given as example will have to be rendered "I regret *very much*." Likewise. הוא מנסה כל כך. "He is trying *so much* (or: so hard)."

Render in Hebrew: 1. We regret [it] less than you [do]. — 2. He is trying only a bit. — 3. He always argues a little. — 4. It is necessary to be more convincing. — 5. Stop (m. pl.) talking (inf.) now, we are becoming more and more crazy. — 6. I understand still less than Joseph. — 7. Why don't you play a little? There is no piano here. — 8. Please, sit down a little [while]. — 9. You (f. sg.) must not believe everybody (= to everybody) so [much].

7.5 The equivalent of "it is, it's, is it (in questions)" is זה; in some instances, however, this usage is not classical. E.g.: מי זה? — זה יוסף. "Who is it? — It is Joseph."

Since, according to § 3.5, adjectives may occur in positions in which their English equivalent includes "it is" etc., זה is not obligatory with reference to an adjective.

Examples:

1. מה זה כאן? — זה שולחן חדש מכסף. — למה מכסף? — כך זה במשפחה טובה.
2. לא צריך להגיד « Joseph », זה לא עברית; צריך להגיד יוסף. — 3. זה באמת מזל גדול!

Render in Hebrew: 1. When is Mr. Menuhin (מנוחין) playing? — It is tomorrow. — 2. Who is ringing? — It is a guest. — 3. Here is some coffee. — Thank you, is it with milk? — 4. It is not easy to renounce.

7.6 Idiomatic expressions

The following expressions, made up of vocabulary heretofore introduced, have a well-defined colloquial function that is more or less the one of the English colloquial phrase printed against them:

What is it?	מה זה?	Who is it?	מי זה?
What is going on? What has happened? What's wrong?	מה יש?	There is abundantly.	יש ויש.
It is it! That's it! ¹ (זהו) ¹ זה הוא!		Get out of here!	לך מכאן!
No time for that! אין זמן.		Who is there?	מי שם?
Easy to say so! קל להגיד (lehgid)!		Where am I?	איפה אני?
More or less. ² פחות או יותר.		Hard to say.	קשה להגיד.
		This isn't done.	לא יפה.

The following are segments of conversation, in which speaker A says something, B rejoins, and A adds a further remark. B's words are omitted; he uses one of the idiomatic expressions enumerated above. Insert the one you find most suitable and render everything in Hebrew:

1. A. We have a guest tonight, Mr. Ashkeloni. B. — A. He is a commander, a lieutenant. —
2. A. I am not going to tell you about Rebecca. B. — A. I am really very sorry, but it is impossible. —
3. A. Joseph, come here! Quickly! B. — A. Please, turn [the] light on immediately. — 4. A. I am asking [you] to repair a chair immediately. B. — A. But it is already very late. — 5. A. Is Jacob convincing? B. — A. What don't you believe? — 6. A. Does Sara have money? B. — A. Very good; I am going to ask Sara (= from Sara) to pay me. — 7. A. You (f. sg.) have to cover a table here with a nicer tablecloth. B. — A. Why? B. I have no other tablecloth. — 8. When do you expect Solomon (= for Solomon)? B. — A. Why? B. He is always late. — 9. A. Pay me! B. — A. First pay me!

¹ Stressed on זה.

² Note the different order of the components.

7.7 *Ha-* ה־ directly prefixed to an aorist (with neither modifiers or qualifiers nor a negation intervening) or to צריך is equivalent to English “who, which, that” (as the case may be), e.g.:

A guest	is ringing.	אורח מצלצל.
A guest who	is ringing...	אורח המצלצל...
A radio	is playing.	רדיו מגן.
A radio which	is playing...	רדיו המגן...

If ה־ has no antecedent (noun of reference) its English equivalent will normally be “he (she, they, as the case may be) who” or “what”, e.g.:

He who believes everybody is sorry.	המאמין לכל אחד מצטער.
They who request receive.	המבקשים מקבלים.
She who kindles has to extinguish.	המדליקה צריכה לכבות.
What goes around today, stops tomorrow.	המסתובב היום מפסיק מחר.

7.8 Render in English:

1. המבלה בישראל מבקר יום או יותר בירושלים. — 2. המכבד משפחה מכבד גם מורה. —
3. מנורה, המפזרת אור משמאל ומימין, טובה מאוד. — 4. רבקה, הצריכה להכין מסיבה, עסוקה מאוד. — 5. ליוסף, המחכה כבר הרבה זמן לשרה, אין זמן. — 6. מורים המלמדים עברית תמיד עייפים. — 7. המוציא ספר צריך להכניס ספר אחר. — 8. שכנה המכנה עוגה מציעה לי קצת עוגה. — 9. המעמיד כיסא במקום בטוח מתיישב שם תמיד. — 10. המתווכח הרבה לא משכנע. — 11. למשה המנסה לגן על פסנתר ולרבקה המזמרת בקול רם נעים אולי רעש. — 12. המלווה צריך לגן בשקט. — 13. דוד יעקב המגיע לישראל מחר מתגורר בתל-אביב. — 14. דודה שושנה, המשתגעת מכל אחד, באמת מסכנה. — 15. זה עסק המכניס כסף. — 16. הממהר מאחר לעתים קרובות. — 17. מישו המסכים לכל אחד לא חכם ביותר.

SECTION EIGHT

8.1 הַ ha occurs before nouns and adjectives that refer to each other¹ in four constructions:

A. Before both (unless the noun is the name of a place, a country or a person²), in which case the pair of הַ is equivalent to English *the*;

B. Before the noun only, in which case it is equivalent to the English copula verb (*is* or *are*, as the case may be) following the noun and, at the same time to *the* preceding the noun;

C. Before the adjective only, if the noun is the name of a place, a country or a person, in which case there is no equivalent of הַ in English;

D. Before neither, in which case the construction is equivalent (1) if the noun is the name of a place, a country or a person—to the English copula verb following the name, (2) otherwise to English *a* preceding the adjective.³

A form preceded by הַ as well as a name of a place, country or person will be termed **d e t e r m i n a t e d**.

The statement made at the end of § 1.6 regarding names is valid also for determinated forms (יש (כאן) החלב).

הַ (§ 3.6) is, for the purposes of this definition, considered determinated.

Concord⁴ of determination indicates that the adjective is attributive of the noun, discord of determination—that it is predicative thereof.

Examples:

I. Attributive adjective⁵ (concord of determination):

Construction A: השולחן הגדול “the large table”, המורה הטוב “the good teacher”, האיש העייף מאוד, המפה הלבנה, הכיסא הגבוה, המקום הלא בטוח “the unsafe place”, הדודה העשירה, הערב הנעים ביותר, האורח האחר, היום העורא, האישה העסוקה ביותר, הזמן הקצר, הגברת הצעירה, התמונה השחורה, האיש העני, הדוד החכם, הסדר החדש, החליפה החזקה, החברה הרעה פחות, הדירה הישנה, החדר הקטן יותר, החוב הגדול;

Construction C: ירושלים היפה⁶ “beautiful Jerusalem”, רבקה הזקנה “old Rebecca”, תל-אביב החדשה, ישראל הקטנה, שרה הצעירה, יוסף הגבוה, יעקב השמן;

¹ I.e. that are in gender concord (§ 5.1).

² Also in English, *the* does not occur before such names.

³ See however § 9.4.

⁴ I.e. both the noun and the adjective are determinated, or both are non-determinated; cp. § 5.1.

⁵ If the adjective is modified, הַ precedes the adjective with all the modifiers of the latter.

⁶ Read *ha-yafa* (see § 5.1).

Construction D2: שולחן גדול "a large table", מורה טוב "a good teacher", ערב לא נעים, יום נרא יותר, איש די עסוק, אישה עייפה, אורח אחר, כיסא גבוה מאוד, מקום בטוח, יום קר, זמן קצר, גברת לא צעירה, איש עני ביותר, דודה פחות חכמה, דוד עשיר מאוד.

II. Predicative adjective (discord of determination):

Construction B: השולחן גדול "The table is large"; המורה טוב "The teacher is good"; הגברת צעירה מאוד; האיש עסוק פחות; הדוד די עייף; המפה לבנה; הכיסא לא גבוה; המקום בטוח; הזמן קצר ביותר;

Construction D1: רבקה זקנה "Rebecca is old"; ירושלים יפה "Jerusalem is beautiful"; תל-אביב לא קטנה; ישראל לא גדולה; שרה רזה; יעקב שמן.

8.2 ה- preceding a noun not referred to by an adjective is equivalent to English *the*; ה- preceding an adjective not referring to a noun is equivalent to English *the... one*; e.g. השולחן "the table", הגדול "the big one".

8.3 In the constructions with ה-, an aorist may take the place of the adjective, in which case constructions A-D (§ 8.1) may be exemplified as follows:

A.	האורח המצלצל	"The guest who is ringing" (cp. § 7.7), "the ringing guest", "the guest ringing".
B.	האורח מצלצל.	"The guest is ringing", "the guest rings" (cp. § 6.1).
C.	רבקה המצלצלת	"Rebecca who is ringing", "Rebecca ringing".
	but also: אורח המצלצל	"A guest (who is) ringing" (§ 7.7).
D1.	רבקה מצלצלת.	"Rebecca is ringing", "Rebecca rings".
D2.	אורח מצלצל.	"A guest is ringing", "a guest rings".

Further examples:

האיש מדבר עברית.	—	האיש המדבר עברית	—	איש המדבר עברית
האורח מנגן בפסנתר.	—	האורח המנגן בפסנתר	—	אורח המנגן בפסנתר
הדודה מזמרת.	—	הדודה המזמרת	—	דודה המזמרת

8.4 Read and render in English:

1. האיש העני מבקש כסף. — 2. גברת צעירה מבקשת לדבר עם הדודה. — 3. הדודה הזקנה מבשלת. — 4. האורח מבלה יום נעים אצל רבקה. — 5. אנחנו מבקשים לדבר עם הקצין האחר. — 6. הקצין המפקד לא כאן. — 7. איש המבקש לקבל צריך לוותר. — 8. רבקה, המסדרת שולחן בשביל אורח, עסוקה מאוד. — 9. שושנה מסדרת שולחן בשביל יעקב ויוסף. — 10. אנחנו מבקשים לבקר עוד פעם בירושלים היפה. — 11. תל-אביב די גדולה. — 12. הדוד יעקב עשיר יותר מאשר הדודה שרה. — 13. למה הדוד תמיד כל כך עסוק?

Translate into Hebrew: 1. Beautiful Susanna is now living in Jerusalem. — 2. Is Susanna really so beautiful? — 3. We do not often ask for light music. — 4. The white tablecloth is on the table. — 5. The dance is pleasant. — 6. Why don't you ask for a big party? — 7. The terrible guest is singing very badly. — 8. The wise man argues only with a good man, but not with a bad one. — 9. Sit down on the new chair! — 10. The chair is very hard. — 11. It is impossible to put in so big a nail; here is the shorter nail. — 12. The young teacher (*translate for male and female*) teaches in a better way than the old one.

8.5 In the combinations *be+ha*, *le+ha*, *be*, *le* are reduced to *b-*, *l-* and *ha* is reduced to *-a*, e.g.

in a room	<i>behedèr</i>	בחדר	in the room	<i>b-a-hedèr</i>	בחדר
to a room	<i>lehedèr</i>	לחדר	to the room	<i>la-hedèr</i>	לחדר

Note that *ha* (reduced to *-a*) is not written in these cases, which makes spellings like בחדר, לחדר ambiguous and they may be pronounced as either *behedèr*, *lehedèr* "in (to) a room" or *ba-hedèr*, *la-hedèr* "in (to) the room". However, there are clues that permit an unequivocal reading of such spellings:

1. If a noun thus spelled (except if it is the name of a place, country or person) is followed by a determinated (§ 8.1) adjective in concord of gender, *-ב*, *-ל* will have to be read *ba*, *la*, e.g. אנחנו מתיישבים בחדר הגדול. "We sit down in the large room." (*ba-hedèr ha-gadol*). Explanation: Since a determinated adjective cannot be predicative (§ 8.1), discord of determination cannot prevail, but concord must apply.

2. If a noun thus spelled is followed by a non-determined adjective in gender concord, *-ב*, *-ל* must be read *be*, *le*, e.g. אנחנו מתיישבים בחדר גדול. "We sit in a large room" (*be-hedèr gadol*).

Clue 2 applies, of course, only if the sentence has a predicate other than either the noun or the adjective (as in the example given); otherwise the rule is useless, e.g. בחדר יפה. being composed of only these two parts, one of which must be the predicate, may consequently be read as either *behedèr yafe* "It is nice in a room." or *ba-hedèr yafe* "It is nice in the room."

8.6 In the combination *mi-+ha*, *-מ* is usually pronounced *me-*; e.g. מהשולחן *me-ha-šulhan* "from the table".

8.7 Read with special attention to the correct rendition of *-ב*, *-ל* and render in English:

1. כך מסדרים שולחן במשפחה טובה. — 2. תני לחם לאורח העיף. — 3. לדודה הזקנה יש הערב מסיבה. — 4. למה אתה מדבר בצורה לא יפה? — 5. בבקשה לא לנגן בפסנתר הישן. — 6. צריך לטלפן לאיש החשוב. — 7. לאיש עני אין כסף. — 8. אפשר לקבל כסף מהאיש העשיר. — 9. חם בחדר. — 10. כאן לא בטוח, במקום האחר בטוח יותר; למה אתה מגסה להתיישב במקום הבטוח פחות? — 11. למורה יש ספר. — 12. לקצין אין כסף. — 13. לאיש המסכן אין עסק טוב. — 14. הוא צריך להפסיק להוציא כסף לעסק רע והוא צריך להכניס כסף לעסק החדש. — 15. בחברה טובה אי אפשר לנגן מוסיקה רעה. — 16. אי אפשר להבין ברעש הגדול. — 17. יש לנו יום נעים במקום היפה בתל-אביב; אנחנו לא עייפים מהמקום הנעים; הביטו גם אתם על המקום! — 18. הערב אנחנו מבקרים אצל רבקה הקטנה. — 19. למה אתה מאמין לשרה הרעה? — 20. מי מאמין ליעקב הזקן?

SECTION NINE

9.1 Every noun may be replaced by a noun and adjective in concord of gender and determination; e.g.:

The table is black. שחור השולחן
 Replacement of *table* by *big table*: The big table is black. שחור השולחן הגדול
 Replacement of *table* by *old table*: The big old table is black.¹ שחור השולחן הגדול הישן

Every adjective may be replaced by a series of any number of adjectives in concord of gender and determination, either separated from each other by a pause (in writing, a comma) or connected to each other by *וא* or *וב*; e.g.:

The black table is in the room. בחדר השולחן השחור
 The black and clean table is in the room. והנקי בחדר השולחן השחור
 The black, light and clean table is in the room. הקל והנקי בחדר השולחן השחור
 The table is black. השולחן שחור.
 The table is black and clean. השולחן שחור ונקי.
 The table is black, light and clean. השולחן שחור, קל ונקי.

9.2 Vocabulary for the letter following in this paragraph:

NOUNS:

letter (not: written character), note (= letter)	<i>mihtav</i> (m.)	מכתב
month	<i>hodèš</i> (m.)	חודש
joy, joyful event	<i>simha</i> (f.) (<i>s</i> = ש!)	שמחה
climate	<i>'aklim</i> (m.)	אקלים
landscape	<i>nof</i> (m.)	נוף
flower	<i>peràh</i> (m.)	פרח
environment, surroundings	<i>sviva</i> (f.)	סביבה
main point, most important matter, essence, (the) essential	<i>'ikar</i> (m.)	עיקר

¹ These replacements may be carried further to quite considerable a length; however a certain order must prevail in them. We cannot enter the details of this order here; this is however not necessary since the order is more or less equivalent to the English one; i.e. those adjectives that are closer to the noun in English, are usually also closer to it in Hebrew, so that adjectives that come first in English, usually come last in Hebrew.

sources of income	<i>parnasa</i> (f.)	פרנסה
the Negev, the Southern desert area of Israel	<i>ha-negèv</i> (m., determinated)	הנגב
(male) immigrant	<i>'ole</i> (m.)	עולה
problem	<i>baaya</i> , <i>°b'aya</i> (f.) (spelling!)	בעיה
side	<i>tsad</i> (m.)	צד
on the one hand		מצד אחד
on the other hand		מ(ה)צד (ה)אחר
house	<i>bayit</i> (m.) (spelling!) (§ 0.153, note)	בית
street ¹	<i>rhov</i> (m.)	רחוב
English	<i>'anglit</i> (f.) (§ 0.163)	אנגלית
thing, fact	<i>davar</i> (m.)	דבר
(male, boy) friend, comrade, colleague	<i>haver</i> (m.)	חבר
(male) neighbor	<i>šahen</i> (m.)	שכן
little boy	<i>yelèd</i> (m.)	ילד
name	<i>šem</i> (m.)	שם
by the name	<i>be-šem</i>	בשם
love	<i>'ahava</i> (f.)	אהבה
situation (= state)	<i>matsav</i> (m.)	מצב
greeting, regards, blessing	<i>braha</i> (f.)	ברכה

NAMES:

April	<i>'april</i> (m.)	אפריל
Passover	<i>pesàh</i> (m.)	פסח
Gaza (town)	<i>'azà</i> , <i>°'aza</i> (f.)	עזה

ADJECTIVES:

first ²	<i>rišon</i> (spelling!)	ראשון
one ³	<i>'ehad</i>	אחד
	irregular fem. <i>'ahat</i>	אחת
green	<i>yarok</i>	ירוק
	irregular fem. <i>yruka</i>	ירוקה
nice, pretty	<i>neḥmad</i>	נחמד
red	<i>'adom</i>	אדום
	irregular fem. <i>'duma</i> (§ 0.161)	אדומה
blue	<i>kahol</i>	כחול
	irregular fem. <i>khula</i>	כחולה

¹ In street names, the name follows the word e.g. רחוב עזה "Gaza Street".

² See note on אחד.

³ This adjective is used without noun of reference (as if "day" were supplied) to indicate the first day of a month in dates.

far away, remote	<i>raḥok</i>	רחוק
comfortable, moderate	<i>noaḥ</i> (§ 6.4)	נוח
I am comfortable	cp. § 3.5(3)	נוח לי
ancient	<i>'atik</i>	עתיק
last	<i>'aḥaron</i>	אחרון
dear, beloved, valuable, costly, expensive	<i>yakar</i>	יקר
honorable	<i>niḥbad</i>	נכבד
the next (only determinated)	<i>ha-ba'</i>	הבא

WEAK VERBS:

discover, reveal	<i>legalot, gale</i>	לגלות, גלה
earn (money)	<i>leharviaḥ</i> (imp. m. sg. irregular)	להרוויח
say	<i>lehagid, haged</i> (aorist not used)	להגיד, הגד
give advice	<i>(le)ya'ets</i>	לייעץ, יעץ
decide	<i>lehaḥlit, haḥlet</i>	להחליט, החלט
provide, furnish, satisfy, give satisfaction	<i>(le)sapek</i>	לספק
seek, look for	<i>(le)ḥapes</i> (<i>s</i> = ש!)	(ל)חפש
answer, give back, bring back	<i>lehašiv, hašev</i>	להשיב, השב
explain	<i>lehasbir, hasber</i>	להסביר, הסבר

ADVERBS:

here	<i>po</i> (spelling!)	פה
here and there		פה ושם
for nothing, without payment	<i>beḥinam</i>	בחינם
therefore	<i>lahen</i>	לכן

PREPOSITIONS (not to be connected with personal pronouns for the time being):

may replace מִאֲשֶׁר before a noun unless the latter is preceded by a preposition		מִ-
till, until, up to	<i>'ad</i>	עַד
within, in (a given time)	<i>be'od</i>	בְּעוֹד
in payment of, for, in favor of	<i>be'ad</i>	בְּעַד
between... and	<i>beyn ...uveyn</i>	בֵּין ... וּבֵין

CONJUNCTION:

that (introductory of a statement dependent upon verbs of saying, thinking etc.).	<i>še</i>	שֶׁ-
---	-----------	------

מכתב ראשון מישראל

ירושלים, 11 באפריל

יוסף היקר,

עכשיו אנחנו בישראל כבר קצת יותר מחודש. קשה להגיד שקל כאן, אבל יש לנו גם שמחה גדולה. האקלים נעים מאוד עד עכשיו, אבל מספרים לנו שבעוד זמן קצר, אחרי פסח, אפשר לחכות לאקלים חם מאוד. עכשיו הנוף ירוק ונחמד; פה ושם אפשר לגלות פרח אדום או כחול, ויפה ביותר לטייל בסביבה.

אבל לא חשוב לטייל. בעיקר אנחנו צריכים להרוויח קצת כסף. הפרנסה קשה מאוד ולא תמיד נעימה. דווקא בירושלים היפה והעתיקה יש מעט מאוד עבודה ומייעצים לנו להתיישב בנגב הרחוק. שם האקלים חם הרבה יותר ונוח הרבה פחות, אבל שם יש יותר פרנסה בשביל עולה חדש. אולי צריך להסכים ולהחליט להתיישב בנגב.

יש גם בעיה אחרת — דירה. קשה לנו לשלם הרבה כסף בעד דירה בירושלים; באמת אי אפשר לנו לשלם כל כך הרבה; ובנגב לא צריך לשלם: שם מספקים לנו דירה בחינם.

אבל מהצד האחר לא קל לנו לוותר ולהתיישב במקום אחר מאשר בירושלים היפה והיקרה. אנחנו מתגוררים בחודש האחרון בבית ברחוב עזה בחדר אחד אצל משפחה נכבדה וחשובה מאוד. הם מדברים אנגלית, אבל לא כל כך טוב (שושנה עוד לא מבינה עברית, לכן הדבר חשוב). החדר הגדול והנקי נוח מאוד ויש לנו גם שכן די טוב ונעים. לרבה הקטנה יש כבר חבר. היא משחקת בשמחה גדולה עם ילד אחד, קטן ונחמד, בשם משה. בין רבה ובין משה יש אהבה גדולה, וקשה לנו מאוד להגיד לרבה לחפש חבר חדש. לכן אתה מבין שקשה לנו מאוד להחליט.

בבקשה השב לנו עוד מעט. אנחנו תמיד מקבלים מכתב בשמחה, ויש לנו עוד הרבה לספר על המצב כאן: הוא מצב טוב ונעים מצד אחד ומצב לא קל מצד אחר. במכתב הבא אפשר להסביר יותר.

בברכה,

יעקב

9.3 Render in Hebrew the following reply to the foregoing letter:

Dear Jacob,

Sarah and I are glad to have (= receive with joy) so nice a letter from a dear friend in far-away Israel. We are rather sorry that the situation there is not so easy, but we understand that a much better situation for the immigrant may be [expected] within a very short time. Are you still in Jerusalem? It is hard to give up, but on the other hand, maybe it is better to settle in a place that provides you (= to you) with better sources of income. Everybody tells us (= to us) that in the remote Negev the situation is much better for an immigrant. Beautiful Tel-Aviv or ancient Jerusalem are, maybe, more pleasant, mainly (= in essence) because of the easier climate, but settlers (= those who settle down) in the Negev are much more important for Israel. But maybe we don't understand enough here in America, about (= from) the situation, and it is impossible for us to argue or to give advice.

Here everybody is all right. Johny (*transcribe in Hebrew characters*) is already a big boy (boy = little boy). He is very sorry that Rebecca isn't here any longer (= already); he is a very good friend indeed to little Rebecca and he is now looking for (= seeking) somebody else to play [°with]. He always brings (in) a new friend to the house and there is much (= a big) noise in the small apartment. So (= therefore) we have to say that there is always a good side and a bad side.

[The] business has been (= is) rather good in the last month and sources of income are not bad. Do you need something from here? Please answer soon (= hurry to answer).

[With] regards,
Joseph

¹ See footnote 3 on p. 49.

9.4 It follows from contrasted pairs like

	"the large table"	השולחן הגדול
<i>vs.</i>	"The table is large."	השולחן גדול.
	or "beautiful Rebecca"	רבקה היפה
<i>vs.</i>	"Rebecca is beautiful."	רבקה יפה.

that the absence of *ha* before an adjective before which it can occur is equivalent to the English copula (*is, are*). Since a non-determined noun does not occur in reference to a determined adjective (§ 8.1), the rule just formulated does not apply to the equivalent of the English copula referring to a non-determined noun (since, as explained, in such cases *ha* cannot occur with the adjective), or—in other words—there is no construction 'שולחן גדול' contrasting גדול (שולחן גדול). Constructions of the type שולחן גדול (both the noun and the adjective non-determined) are rarely used in predicative function (i.e. in equivalence with *is, are*); a much more common usage is the introduction of הוא, היא (in concord of gender) with the noun and adjective), e.g.:

"A chair is very comfortable."	כיסא הוא נוח מאוד.
"A short talk is pleasant."	שיחה קצרה היא נעימה.

In such cases הוא, היא is equivalent to the English copula verb. הוא, היא is, however, though rarely, also used with a determined subject, e.g. רבקה היא יפה "Rebecca is beautiful", הכיסא הוא נוח "The chair is comfortable".

הוא, היא, הם, הן as equivalents of the copula may themselves not be negated; e.g. שיחה קצרה היא לא נעימה (לא negates the predicative adjective).

9.5 Replace the dash in the following phrases by the suitable form of an equivalent of the copula, if necessary:

1. הזמן — קצר. 2. העבודה — גדולה. 3. חלב — נקי. 4. כסף — לא חשוב.
5. הכוס החדשה — לא נקייה. 6. הגברת הצעירה — נחמדה. 7. גברת צעירה — נחמדה תמיד. 8. היום — קצר. 9. המורה החדשה — חכמה מאוד. 10. מורה אחרת — חכמה פחות. 11. מורה צעיר — כל כך עסוק. 12. מעט יין — טוב מאוד. 13. הקול — נעים. 14. המלון החדש — יפה ונקי. 15. תמונה רעה — נוראה בחדר. 16. האמת — אחרת. 17. הסדר החדש — לא טוב. 18. סדר — טוב מאוד. 19. העוגה — עוד חמה. 20. חוב גדול — קשה. 21. דירה קרה — לא נעימה. 22. הדירה הישנה — יותר נעימה. 23. שושנה — לא נוראה. 24. שלמה — כל כך שמן. 25. חליפה חדשה — יקרה.

SECTION TEN

10.1 Plural Formation of Adjectives and Nouns

-im and *-ot* are indicators of the plural not only with aorists, but also with adjectives and nouns. The masc. or fem. plural forms of adjectives have *-im*, *-ot* respectively, in place of the feminine singular suffix *-a* (ה) or *-èt* (ת, as in *אחרת*, § 6.7), e.g.:

m. sg.		f. sg.		m. pl.		f. pl.	
<i>zaken</i>	זָקֵן	<i>zkena</i>	זָקֵנָה	<i>zkenim</i>	זָקֵנִים	<i>zkenot</i>	זָקֵנוֹת
<i>'aher</i>	אַחֵר	<i>'aherèt</i>	אַחֲרֵת	<i>'aherim</i>	אַחֲרִים	<i>'aherot</i>	אַחֲרוֹת
<i>yafe</i>	יָפֵה	<i>yafa</i>	יָפָה	<i>yafim</i>	יָפִים	<i>yafot</i>	יָפוֹת

We are old. (Men speaking)

אֲנַחְנוּ זָקֵנִים.

We are old. (Women speaking)

אֲנַחְנוּ זָקֵנוֹת.

10.2 With nouns, the plural suffixes *-im* and *-ot* replace any grammatical suffix that may occur in the singular (*-a* ה for the fem., § 5.1; *-èt* for the fem. as in *g(e)verèt*; *-e* ה in designations of males; e.g. *more* מורה vs. *mora* מורה, e.g. *morim* מורים “(male) teachers” vs. *more* מורה “(male) teacher”, *mořot* מורות “(female) teachers” vs. *mora* מורה “(female) teacher”, *'etim* עטים “pens” vs. *'et* עט “pen”, *šulhanot* שולחנות “tables” vs. *šulhan* שולחן “table”. Apart from the addition or replacement of suffixes, some nouns have different vowels (and in rare cases even different consonants) in sg. and in pl. Those nouns for which this is true, will be termed **strong nouns**, the rest—**weak nouns**.

1. Nouns (feminines) that end, in sg. in *-a* ה² are mostly weak and have the suffix *-ot*, e.g. *mora* מורה — *morot* מורות. The only exceptional cases so far introduced are שמלה, שמחה³.

2. Nouns (masculines) that end, in sg., in a subordinate syllable (§ 0.41) are strong and ordinarily have the suffix *-im*; their first vowel disappears in pl. and the vowel of the subordinate syllable is replaced by *a*, e.g. *segèn* סֵגֶן — *sganim* סִגָּנִים, *bokèr* בּוֹקֵר — *bkarim* בְּקָרִים, *'erèb* עֶרֶב — *'ravim* [ʔ^aravim] (§ 0.161) עֲרֵבִים, *hedèr* חֶדֶר — *hðarim* [h^aðarim] חֲדָרִים⁴. If, however, the sg. form ends in *d*⁵, this vowel is

¹ The pl. of אחד, אחת is אחדים *'aHadim*, אחדות *'aHadot* (“some, several, a number of”).

² This does not include masculines in *-à* (see 2).

³ The common pl. form *Hevrot* חֲבֵרוֹת is not classical.

⁴ Some nouns with *o* in the first syllable form an exception; the only exceptional case so far introduced is חודש “month”. — יין has the irregular pl. *yeynot* יַיִנוֹת.

⁵ In contrast with stressed *aa* (cp. § 6.4), see § 0.42.

replaced, in pl., by *a'* (spelled ע), e.g. *regà* רגע — *rga'im* רגעים. If the sg. form contains *aa*, this sequence is, in pl., replaced by *'a* (spelled ע), e.g. *taàm* טעם — *t'amim* טעמים.

3. Nouns (masculines) that end, in sg., in *-e* ה, are ordinarily weak and have the pl. suffix ים, e.g. *more* מורה — *morim* מורים.

The plural of other nouns so far introduced will be discussed in Section 11.

קפה, תה have no plural.

10.3 Form the plurals of the following nouns: book, business, noise, captain, flower, child, money (the pl. means "amounts"), bread (the pl. commonly means "loafs of bread"), immigrant, family, suit, aunt, apartment, talk, picture, cake, lamp.

10.4 In order to read a plural form of a noun correctly, its singular form must be taken into account. Read the following:

מסיבות, צורות, סביבות, ברכות, ספרים, חדרים, ערבים, עסקים, טעמים, פרחים, ילדים, בקרים.

10.5 Whenever gender concord applies (§§ 5.1, 5.5, 6.1, 8.1, 9.1, 9.4), concord of number also applies. We shall henceforth speak of gender-number concord. Gender-number concord applies in the following types of constructions:

Good rooms	חדרים טובים
Old aunts	דודות זקנות
They are busy (of men).	הם עסוקים.
They are busy (of women).	הן עסוקות.
The books arrive today.	הספרים מגיעים היום.
The cakes go round.	העוגות מסתובבות.
The hardest problems	הבעיות הקשות ביותר
Pleasant noises	רעשים נעימים
The (lady) teachers are busy.	המורות עסוקות.
The nice old lamps	המנורות הישנות היפות
Cakes are good.	עוגות הן טובות.
Captains are often young.	סרנים הם לעתים קרובות צעירים.

For the purpose of gender-number concord, two or more nouns connected by ו will be considered as a plural noun of the same gender as the nouns thus connected; if the gender of these nouns is different, they are considered a masculine plural noun. E.g.:

The suit and the dress are new.	החליפה והשמלה חדשות.
The gentleman and the lady are not yet playing.	האדון והגברת עוד לא משחקים.
We have to prepare a new suit and tie.	אנחנו צריכים להכין חליפה ועניבה חדשות.
The old bread and cake are not sufficient.	הלחם והעוגה הישנים לא מספיקים.

Translate: 1. Business and money are not important; a family and a home (= house) are more important. — 2. The noise and the music are often terrible. — 3. A piano and a radio are rather expensive. — 4. Another party and another dance are expensive.

10.6 A Hebrew determinated adjective in masc. plural that is not in reference to any noun is equivalent to an English adjective preceded by *the*, whether or not followed by *ones*; e.g. העשירים “the rich”, הזקנים “the old”, הגדולים “the big ones”; cp. § 8.2.

10.7 Subordinate è is dropped after *e'*; e.g. מרפא *merape'* “heal(s) (m. sg.)” — מרפאת *merape't* (for *-e'èt*) (f. sg.).

10.8 Vocabulary for the following Chinese anecdote:

NOUNS:

physician	<i>rofe'</i> (m.)	רופא
danger	<i>sakana</i> (f.)	סכנה
town, city	<i>'ir</i> (f.)	עיר
ailment, disease	<i>maḥala</i> (f.)	מחלה
treatment, care (of an infirm person)	<i>tipul</i> (m.)	טיפול
help, aid	<i>'ezra</i> (f.)	עזרה
question	<i>š'ela</i> (f.)	שאלה
word	<i>mila</i> (f.) (spelling!) (pl. irregular)	מלה
sign (not: signboard), indication	<i>siman</i> (m.)	סימן
victim	<i>korban</i> (m.) (spelling!) (pl. irregular)	קרבן
matter, affair	<i>'inyan</i> (m.)	עניין

ADJECTIVES:

ill	<i>hole</i>	חולה
simple	<i>pašut</i>	פשוט
dead	<i>met</i>	מת
well, healthy	<i>bari'</i>	בריא
correct	<i>naḥon</i>	נכון

WEAK VERBS:

be required, be requested	(<i>le</i>) <i>hitbakeš</i>	(ל)התבקש
request somebody		לבקש מ-מישהו
bring, fetch (<i>a thing</i>)	<i>lehavi'</i> , <i>have'</i> (irreg. aor. <i>mevi'</i>)	(ל)הביא, הבא
be successful, succeed	<i>lehatsliāh</i> (imp. m. sg. irregular)	להצליח
recover (<i>intrans.</i>)	<i>lehavri'</i> , <i>havre'</i>	להבריא, הברא
thank	<i>lehodot</i> , <i>hode</i>	להודות, הודה
heal, cure	(<i>le-</i>) <i>rape'</i> (§ 10.8)	(ל)רפא
invite, call to come, place an order	<i>lehazmin</i> , <i>hazmen</i>	להזמין, הזמן
treat, care (for an infirm person), deal with	(<i>le</i>) <i>tapel</i>	(ל)טפל
treat somebody		לטפל ב-מישהו

NUMBERS:

twenty	<i>'esrim</i> (<i>s</i> = ש!)	עשרים
one hundred	<i>me'a</i>	מאה

ADVERBS:

how	<i>'eh</i> (spelling!)	איך
even	<i>'afilu</i>	אפילו
certainly, surely	<i>bevaday</i> (spelling!)	בוודאי

PREPOSITION (not to be connected as yet with personal pronouns):

to (indicating direction)	<i>'el</i>	אל
---------------------------	------------	----

CONJUNCTIONS:

for	<i>ki</i>	כי
consequently, well	<i>uvxen, °uvexen</i>	ובכן
when	<i>kaašer</i> (spelling!)	כאשר

הזקן והרופא

איש זקן אחד חולה מאוד ומבקש משכן טוב: «בבקשה, לך וחפש לי רופא טוב. הגד לרופא שאני חולה מאוד ושהוא מתבקש לבקר מייד, כי אני זקן מאוד והסכנה גדולה.»
השכן הטוב מסתובב בעיר¹ ומחפש ומחפש. בסוף² הוא מביא אל הזקן רופא. הרופא מגלה, מה המחלה, ומצליח מהר מאוד בטיפול³; הזקן מבריא.
ביום הבא מבקר הזקן אצל השכן ומודה: «תודה רבה בעד העזרה; אתה באמת שכן טוב; אבל עכשיו יש לי שאלה: אתה צריך להסביר לי במלה אחת, איך אפשר לגלות רופא כל כך טוב».

«הדבר פשוט מאוד,» משיב השכן; «הרופאים מעמידים מערות בחלון. מערה היא סימן למת. כל אחת סימן למת אחד. כאשר רופא לא מצליח לרפא מישהו, הוא מעמיד מערה בחלון — סימן למת⁴. ובכן, אני מסתובב ומסתובב בעיר ומחפש: לרופא אחד יש עשרים מערות — סימן לעשרים מתים, ואני מבין שהרופא לא טוב. לרופא אחר יש אפילו מאה מערות — רופא עוד פחות טוב ואי אפשר להזמין רופא כל כך רע. אני מחפש ומחפש ואי אפשר לגלות חלון בלי מערות. אבל בסוף אני מגיע אל בית אחד ומגלה שבחלון אחד יש רק מערה אחת: לרופא המתגורר במקום⁵ יש רק קרבן אחד, בוודאי הוא רופא די טוב, ואני מבקש מהרופא לבקר מייד. והנה הוא באמת מצליח ואתה כבר בריא!»

משיב הזקן: «אתה באמת חכם מאוד.»
מבקר הזקן אצל הרופא, משלם, מודה ומספר על העניין.
משיב הרופא: «נכון מאוד. באמת יש לי רק מערה אחת בחלון. אבל אתה צריך להבין, שאני רופא צעיר וחדש ואני מטפל בחולים רק יום אחד.»

¹ *ba-'ir*.² *ba-tipul*.³ *ba-makom*.⁴ *ba-sof*.⁵ *le-met*.

10.9 Read and translate the following sentences and select the one form suitable out of those given in parentheses:

1. (רופא, רופאים) אחדים טובים, אחרים (רעה, רעים, רע) יותר. — 2. צריך לטפל (הזקן, בוקן) החולה. — 3. אנחנו מודים מאוד (לחברים, החברים) הרחוקים. — 4. למתגוררים במקום (בטוחים, בטוחה, בטוח) אין סכנה. — 5. לא קשה לטפל (בעסקים, בעסק) פשוטים. — 6. אין לי זמן להסתובב בעיר (הגדולים, הגדולה). — 7. השכן (הזקן, זקן) מזמין חברים (אחת, אחד, אחדים) אל הבית. — 8. עזרה בזמן הנכון תמיד (מצליח, להצליח, מצליחה). — 9. אתה (מתבקש, מתבקשת) לשלם לכל אחד עד מחרתיים. — 10. הקרבן הראשון חולה, הקרבן (האחר, אחר) (מת, המת, מתים). — 11. צריך לסדר מאה (עניין, עניינים) (החשוב, חשובים, החשובים). — 12. אתם מתבקשים להזמין כל אחד (מתגורר, המתגורר) בעיר ובסביבה.

SECTION ELEVEN

11.1 Further plural formations of nouns (continuing § 10.1)

4. Many masculine nouns (but never those ending in a subordinate syllable, cp. § 10.2, no. 2) are weak and have the plural suffix **ים**, e.g. זמן — *zmanim* “times”, ריקוד — *rikudim* “dances”.

5. Many feminine nouns, in addition to those ending in sg. in *-a* (§ 10.2 [1]) are weak and have the plural suffix **ות**, e.g. כוס — *kosot* “glasses (for drinking)”.

Plural formations that are in accordance with nos. 1-5 above, and others belonging to types to be introduced later will be termed **regular**, the rest — **irregular**.

Nouns so far introduced, that have **irregular** plurals, are:

6. The following weak masculines with the plural suffix **ות**: שולחן — *šulhanot* שמות — *šemot*, אורות — *’orot*, חובות — *hovot*, חוב — *kolot* קול, שולחנות — *korbanot* קרבן; such nouns will be henceforth referred to as **weak irregular masculines**.

7. The following weak feminine with the plural suffix **ים**: מלים — *milim*; such nouns will be called **weak irregular feminines**.

8. The following masculines: אנשים — *’našim* (יום), מלונות — *mlonot* (rare), אורחים — *’orhim*, מקומות — *mkomot*, מפקדים — *mefakdim*, קצינים — *ktsinim*, טלפונים — *telefonim* (בית), דברים — *dvarim* (צד), צדדים — *tsadim*, שכנים — *šhenim*, חודשים — *hodašim*, רופאים — *rof’im*, כיסאות — *kis’ot*, כלים — *kelim*, יינות — *yeynot*.

9. The feminines: אמיתות — *’amitot* (אמת), שמלות — *smalot* (שמלה), שמחות — *שמחות* (שמחה), נשים — *našim* (אישה), גברות — *gvarot* (גברת), ערים — *’arim* (עיר).

Henceforth, nothing will be indicated in the vocabularies about the plural formation, if the noun introduced is regular; irregular weak nouns will be marked as such; the plural forms of all other nouns will be stated specifically.

Some nouns are defective in that they have no plural; this applies in particular to some nouns of foreign origin, e.g. רדיו, תה, קפה, ברידג’, and also to סוף, אנגלית, חושך, חלב, מזל. Defective nouns will be marked as such in the vocabularies.

11.2 The following sentences will serve as a review of all noun and adjective material so far studied. Particular care should be taken in the oral rendition of the plural forms. This paragraph contains regular and weak irregular forms; strong forms will be **s p a c e d**.

1. התלונות בחדר לא נקיים. — 2. אי אפשר להוציא כל כך הרבה כסף. — 3. כמה חדרים יש במלון? — 4. איפה הזמנים הטובים? — 5. כאשר מישו חולה בצורה קשה, אי

אפשר לו להבריא מכוסות אחדות יין. — 6. אני צריך לקבל טיפול מהרופא, כי אני תמיד עייף מאוד ב ב ק ר י ם . — 7. האדונים הנכבדים מתבקשים לא לדבר. — 8. בבקשה, בואו לבלות ע ר ב י ם אחדים בעיר! — 9. ה ס פ ר י ם החדשים מגיעים מחר. — 10. המורים הצעירים מסכנים. — 11. המורות החדשות לא מבינות הרבה. — 12. כמה אני צריך לשלם בעד העטים? — 13. כך מסדרים שולחן במשפחות הטובות ביותר. — 14. כמה שיחות את מקבלת היום בטלפון? — 15. נסו לזמר לא רק בקול אחד; זמרו בקולות אחדים! — 16. מתי באות הדודות לבקר בתל-אביב? — 17. בבקשה, הראו לנו תמונות מישראל! — 18. כמה עונות את מכינה בשביל המסיבה? — 19. אני מצטער מאוד, שיש לי כל כך הרבה חובות גדולים. — 20. אני מסכים ל ס ד ר י ם החדשים. — 21. קשה ביותר לקבל דירות בירושלים. — 22. בבקשה, התלבשו הערב בחליפות ובעניבות חדשות! — 23. לחברות הגדולות יש ע ס ק י ם חשובים בניו-יורק. — 24. ה ר ע ש י ם ברדיו לא נעימים. — 25. על כמה פסנתרים הם מנגנים? — 26. בכל אחת מהתמונות יש צורות אחרות. — 27. אי אפשר להכניס מסמרים בכיסא הקשה. — 28. נא להציע לגברת הצעירה ריקודים אחדים. — 29. למה אתן מדברות כל כך הרבה זמן עם השכנות? — 30. קצין אחד הוא מפקד על סמלים אחדים. — 31. מתי אפשר לקבל מפות נקיות? — 32. אנחנו עוד צריכים להכין עבודות אחדות עד החושך. — 33. אי אפשר להדליק אורות בחדר, כי המנורות לא בסדר. — 34. ס ג נ י ם ו ס ר נ י ם גבוהים יותר מסמלים. — 35. המכתבים מספקים לי שמחה גדולה. — 36. אפילו ברחובות הקטנים אפשר לגלות פ ר ח י ם . — 37. אין הרבה פרנסות בעיר. — 38. לעולים החדשים יש בעיות קשות. — 39. ל י ל ד י ם הקטנים יש חברים אחדים. — 40. נעים לי לקבל פ ר ח י ם בברכות מחבר טוב. — 41. כמה זמן צריך לחכות למצבים חדשים טובים יותר? — 42. הערב הם צריכים לטפל בעניינים חשובים מאוד. — 43. אין מחלות בלי סכנות. — 44. הביאו מהר עזרה לקרבנות! — 45. בבקשה, דברו במלים פשוטות! — 46. אתם צריכים תמיד להביט בסימנים ברחובות. — 47. המחלה קשה מאוד והחולה לא מבריא אפילו אחרי עשרים טיפולים. — 48. בבקשה לחכות ר ג ע י ם אחדים.

11.3 The following sentences contain irregular strong plurals (space d):

1. בבית יש עשרים כ י ס א ו ת . — 2. יש שולחנות בשביל ה א ו ר ח י ם ? — 3. הגברות הצעירות מתלבשות. — 4. סדרו לנו חדרים ב מ ל ו נ ו ת היפים ביותר בניו-יורק! — 5. אתם צריכים לחכות י מ י ם אחדים. — 6. מספרים לנו, שבירושלים יש הרבה א נ ש י ם חכמים; יש גם נ ש י ם חכמות? — 7. אני צריך להגיד ליוסף הרבה א מ י ת ו ת לא נעימות. — 8. בואו לטייל ב מ ק ו מ ו ת היפים בסביבה! — 9. סמלים הם מ פ ק ד י ם , אבל לא ק צ י ג י ם . — 10. כמה ח ו ד ש י ם צריך עוד לחכות לכסף? — 11. יש הרבה צ ד ד י ם בבעיה. — 12. ה ר ו פ א י ם מגלים לעתים קרובות ד ב ר י ם לא נעימים אצל החולים. — 13. ה ב ת י ם ב ע ר י ם החדשות גבוהים יותר מאשר ב ע ר י ם העתיקות. — 14. כמה ש כ נ י ם יש בבית? — 15. את צריכה להעמיד על השולחן כ ל י ם יותר יפים בשביל ה א ו ר ח י ם וגם י י נ ו ת טובים יותר.

11.4 כל *kol* preceding a noun has the following English equivalents:

1. preceding a determinated singular noun: "all the..., the whole, the entire";
2. preceding a non-determinated singular noun: "every, each";
3. preceding a determinated plural noun: "all (the)";
4. preceding a non-determinated noun in a negative expression: "any".

הכול *ha-kol* (of different spelling) is a noun itself and does not precede another one. If it is in concord with a masculine singular form, its English equivalent is

“everything”; ° if in concord with a masculine plural form, the equivalent is “everybody”.

Examples:

All the day; the whole day	כל היום
Every day	כל יום
All the men; all men	כל האנשים
I don't have any books.	אין לי כל ספרים.
They bring books without (= out of) any order.	הם מביאים ספרים בלי כל סדר.
Everything is hard.	הכול קשה.
Everything arrives.	הכול מגיע.
Everybody is clever.	° הכול חכמים.
Everybody arrives.	° הכול מגיעים.

11.5 Translate: 1. There aren't any books on the table. — 2. There is no (= not) room for all the guests. — 3. Every physician treats every patient (= sick one). — 4. The whole room is clean. — 5. Everything is easy, when you try. — 6. Here is everything. — 7. Everybody tells me that you are here.

11.6 Demonstrative adjectives

The forms of demonstrative adjectives are irregular, but follow a common pattern:

1. Masc. sg. *ze* זה, fem. sg. *zot* זאת (spelling!) or *+zo, zu* זו, masc. and fem. pl. *'éle* אלה or also *'élu* אלו, is equivalent, in its non-determined form, to Engl. “this, these”, and in its determined form (הזה, הזאת, האלה, less commonly הזו, האלו) to English “this (here), these (here)”¹.

2. Masc. sg. *kaze* כזה, fem. sg. *kazot* כזאת, *+kazo, kazu* כזו masc. and fem. pl. *ka'éle* כאלה (or also *ka'élu* כאלו) — “such (a)”; this adjective has no determined form and can consequently not be used with attributive reference to a determined noun.

When predicatively used, זה, זאת, אלה obligatorily, כזה, כזאת, כאלה frequently precede their subject. Demonst

Examples:

This book (here) is nice.	הספר הזה יפה.
Here is a nice book; give [it] to me!	הנה ספר יפה; תן לי!
I have been looking for this book for quite a time.	אני מחפש ספר זה הרבה זמן.
These people live in Israel.	האנשים האלה מתגוררים בישראל.
Why are you such a bad boy?	למה אתה ילד רע כזה?
Such talks are not pleasant.	שיחות כאלה לא נעימות.
This is the woman!	זאת האישה!
Such are little boys!	כאלה הם ילדים קטנים!
Such is the situation.	כזה (הוא) המצב. (or כזה (הוא) המצב).

¹ ה preceding the noun does not correspond to English *the* in this case.

11.7 Replace all adjectives in the following sentences by demonstrative adjectives; use both “this” and “such” wherever possible; change the order of the parts of the sentence whenever necessary.

1. כך לא מסדרים מסיבה במשפחה טובה. — 2. מה מקבל האורח העייף הערבו? —
3. לנשים הזקנות אין בית. — 4. בבקשה לא לדבר בצורה לא יפה. — 5. האיש עשיר. — 6. לכו לטייל במקומות בטוחים! — 7. הילדים נחמדים. — 8. החברה גדולה.

SECTION TWELVE

12.1 Object forms (Cases)

Every verb that has a determinated object is connected to the latter by one of the following (that immediately precede the object): **בְּ-, לְ-, מְ-, עַל, אֶת** 'et; e.g. in the Hebrew equivalent of the "Give the man the book", the object "the man" (הָאִישׁ) is connected with the verb by **לְ-**, while the object "the book" is connected with it by **אֶת**: **תֵּן לְאִישׁ (la-'iš) אֶת הַסֵּפֶר**. It follows that a Hebrew determinated noun can appear in one of the following forms (cases) (the noun "the table" is used as an example):

As an object:		Otherwise (i.e. as the designation of who or what does or undergoes the action denoted by the verb—or if the nouns follows a part of speech other than a verb, e.g. a preposition):	
<i>'et-ha-šulhan</i> ¹	אֶת הַשּׁוּלְחָן		
<i>la-šulhan</i>	לְשׁוּלְחָן		
<i>ba-šulhan</i>	בְּשׁוּלְחָן		
<i>me-ha-šulhan</i> (§ 8.6)	מִהַשּׁוּלְחָן		
<i>'al-ha-šulhan</i>	עַל הַשּׁוּלְחָן	<i>ha-šulhan</i>	הַשּׁוּלְחָן

We may consequently speak of a **בְּ-**case, a **לְ-**case, a **מְ-**case, an **עַל-**case, an **אֶת-**case and a prefixless case. Every verb requires a certain object form (case) and it is of extreme importance to know what case is required by each and every verb. This is of particular importance for speakers of English, since in English the object is mostly directly linked to the verb (with no linking element intervening), as in the sample sentence given above, or, if a linking element is present, there is absolutely no correspondence between such linking element in English and the Hebrew cases, in that one and the same linking element required, in English, by different verbs may correspond to two different Hebrew cases, and vice versa. E.g. in the following two sentences the object *Joseph* is linked to two different verbs by the same link *for*, but this link corresponds, in Hebrew, to **לְ-** and **אֶת**, respectively:

I am waiting for Joseph.	אֲנִי מַחְכָּה לְיוֹסֵף.
I am looking for Joseph.	אֲנִי מַחפֵּשׂ אֶת יוֹסֵף.

We shall therefore review, in the following synopsis, all Hebrew verbs so far studied that take an object and class them according to the cases, in which their objects appear. Whenever an English equivalent of such verb does not have a directly

¹ The sound *h* in the sequence *'et-ha-* is frequently not pronounced in current speech, but **הְ-** is always written in that case.

linked object, but requires a linking element, the English linking element will also be stated. In all following vocabularies, we shall henceforth follow this procedure, and it will be expressly stated for all Hebrew verbs what object case they require (a verb for which this is not stated, takes no object).

12.2 Verbs classified according to their case government (object form required)

A. Verbs governing the ל-case:

Wait for:	Joseph is waiting for Susanna.	יוסף מחכה ל-שושנה.
Ring up:	Please ring the neighbors up tomorrow.	בבקשה, טלפנו ל-שכנים מחר.
	or:	בבקשה צלצלו ל-שכנים מחר.
Believe:	You have to believe the teacher.	אתה צריך להאמין ל-מורה.
Advise:	One advises the new immigrants to settle in the Negev.	מיעצים ל-עולים החדשים להתיישב בנגב.

B. Verbs governing the ב-case:

Look at:	We are looking at the town.	אנחנו מביטים ב-עיר.
Succeed in:	He succeeds in the work.	הוא מצליח ב-עבודה.
Treat:	The physician treats the patient.	הרופא מטפל ב-חולה.

C. Verbs governing the על-case:

Be sorry about:	I am very sorry about this talk.	אני מצטער מאוד על השיחה הזאת.
Command:	The officer commands the sergeants.	הקצין מפקד על הסמלים.
Give up:	Give up this place!	ותר על המקום הזה!
Decide:	We must decide this question.	אנחנו צריכים להחליט על הבעיה הזאת.
Decide on:	When are you going to decide upon the main point?	מתי אתם מחליטים על העיקר?

D. Verbs governing the את-case:

Take:	Take the glass, please!	קח את הכוס, בבקשה!
Arrange:	She arranges the table.	היא מסדרת את השולחן.
Drink:	Drink the wine!	שתה את היין!
Dial:	I am dialling this number.	אני מחייג את המספרי הזה.
Try:	Try the black tie!	נסה את העניבה השחורה!
Stop:	Stop the noise!	הפסיקו את הרעש!
Understand:	It is hard to understand the book.	קשה להבין את הספר.
Play (music):	She plays this old music very nicely.	היא מגעת את המוסיקה הישנה הזאת בצורה יפה מאוד.
Accompany:	I wish to accompany Rebecca.	אני מבקש ללוות את רבקה.
Repair:	We have to repair this chair.	אנחנו צריכים לתקן את הכיסא הזה.
Sing:	Why do you sing these things?	למה אתה מזמר את הדברים האלה?
Take out, spend (money):	We are spending all the money.	אנחנו מוציאים את כל הכסף.
Kindle:	Everybody turns on the lights in the evening.	כל אחד מדליק את האורות בערב.

¹ mispar (m.) "number".

Extinguish:	It is now [the] time to extinguish the lights.	עכשיו הזמן לכבות את האורות.
Prepare:	It is (too) late now to prepare the party.	עכשיו מאוחר להכין את המסיבה.
Disperse:	It is not nice to scatter the bread (all) over the table.	לא יפה לפזר את הלחם על השולחן.
Respect:	He respects the family very much.	הוא מכבד את המשפחה מאוד.
Spend (time):	I have to spend the whole day in Tel-Aviv.	אני צריך לבלות את כל היום בתל-אביב.
Be late for:	I am going to be late for the party.	אני מאחר את המסיבה.
Cook:	Some people cook the meat, (<i>ha-basar</i>) others don't.	אנשים אחדים מבשלים את הבשר, אחרים לא.
Cover:	We cover the table with this tablecloth.	אנחנו מכסים את השולחן במפה הזאת.
Calculate:	I am calculating the debt.	אני מחשב את החוב.
Earn:	How do you earn all this money?	איך אתה מרוויח את כל הכסף הזה?
Look for:	I am looking for Mr. Levy.	אני מחפש את אדון לוי.
Discover:	You are discovering America!	אתה מגלה את אמריקה!
Invite, (place an) order (for):	Where can one place an order for this dress?	איפה אפשר להזמין את השמלה הזאת?
Heal, cure:	It is possible to cure this disease.	אפשר לרפא את המחלה הזאת.
Convince:	It is hard to convince the old teacher.	קשה לשכנע את המורה הזקן.

E. Verbs governing two objects:

The different objects are marked with (1) and (2) respectively to show the corresponding parts in the Hebrew and English sentences.

¹תא-case + ²ל-case:

Give ¹ ... ² (to):	Give ² the boy ¹ the book!	תן ² ל-ילד ¹ את הספר!
Pay ¹ ... ² (to):	Pay ² the man ¹ the debt!	שלם ² ל-איש ¹ את החוב!
Tell ¹ ... ² (to):	Why don't you tell ² the uncle ¹ the truth?	למה אתה לא מספר ² ל-דוד ¹ את האמת?
Show ¹ ... ² (to):	I am showing ² the guests ¹ the entire town.	אני מראה ² ל-אורחים ¹ את כל העיר.
Put ¹ ... ² (in):	He is putting ¹ the table ² in the room.	הוא מניס ¹ את השולחן ² ל-חדר.
Offer ¹ ... ² (to), suggest ¹ ... ² (to):	The teacher offers ² Joseph ¹ the book.	המורה מציע ² ל-יוסף ¹ את הספר.
Say (tell) ¹ ... ² (to):	It is impossible to tell ² the little boy ¹ everything.	אי אפשר להגיד ² ל-ילד הקטן ¹ את הכול.
Give ¹ ... back ² (to):	I am returning ¹ Mrs. Levy ² the book tomorrow.	אני משיב ¹ את הספר ² ל-גברת לוי מחר.
Explain ¹ ... ² (to):	You have to explain ¹ everything ² to the boy.	אתם צריכים להסביר ² ל-ילד ¹ את הכול.
Bring ¹ ... ² (to):	Bring ² the guests ¹ the wine!	הבא ² ל-אורחים ¹ את היין.
Furnish ¹ ... ² (to), provide ² ... ¹ with:	They provide ² the new immigrants ¹ with these apartments.	הם מספקים ¹ את הדירות האלה ² ל-עולים החדשים.

¹תא-case + ²מ-case:

Ask ² ... ¹ for:	The patient is asking ² the doctor ¹ for this treatment.	החולה מבקש ² מ-הרופא ¹ את הטיפול הזה.
Accept (get, receive) ¹ ... ² from:	When are we going to receive ² the letter ¹ from the doctor?	מתי אנחנו מקבלים ¹ את המכתב ² מ-הרופא?

¹תא-case + ²תא-case:

Teach ¹... ²...: The teacher teaches ¹the boys ²everything. המורה מלמד ¹את הילדים ²את הכול.

¹ל-case + ²על-case:

Thank ¹... ²for: I thank ¹Mr. Levy ²for the letter. אני מודה ¹ל-אדון לוי ²על המכתב.
 Answer ¹... ²to: Please answer ¹Joseph ²this question. בבקשה, השב ¹ל-יוסף ²על השאלה הזאת.

¹ל-case + ²ב-case:

Agree ¹with... ²in: ²In the main (= essence), I agree ¹with Joseph. אני מסכים ¹ל-יוסף ²ב-עיקר.
 Believe ¹... ²(in)...: One cannot believe ¹everyone ²everything [he says]. אי אפשר להאמין ¹ל-כל האנשים ²ב-את כל הדברים.

12.3 Undetermined objects never have את; in all other respects they are like determined objects; e.g.:

¹ב-case: He is looking at a woman. הוא מביט באישה (be-'iša).
¹ל-case: He is waiting for a woman. הוא מחכה לאישה (le-'iša).
¹על-case: He always gives up everything. הוא תמיד מוותר על כל דבר.
¹מ-case: One cannot ask such a thing of a little boy. אי אפשר לבקש דבר כזה מילד.

In the תא-case, את is omitted:² He covers a table. הוא מכסה שולחן.

It follows that a non-determined noun has the same form in the prefixless case and the תא-case, e.g. ילד may be either the object of a verb requiring the תא-case or, e.g., the designation of what does or undergoes the action לחפש. Since, in some cases (in particular if an object and another noun of the sentence are of the same gender and number) this might cause ambiguity, in sentences in which both the agent noun and the object are non-determined and of the same gender and number and whose verb requires the תא-case, the agent noun precedes, and the object follows, the verb as in English: ילד מחפש חבר. means "A little boy is looking for a friend." and not "A friend is looking for a little boy."

12.4 Vocabulary for the following letter¹:

NOUNS:

Ulpan, name of officially conducted intensive courses of Hebrew for immigrants	'ulpan m.	אולפן
history	histórya ³ f.	היסטוריה
study (= pursuit of knowledge)	limud m.	לימוד

¹ From now on, the words within each part of speech will be arranged according to the Hebrew alphabet. For the abridged grammatical symbols see § 11.1 (nouns), § 12.2 (verbs). For nouns, *m.* is to be understood as "masculine regular", *f.* as "feminine regular"; for irregular nouns the gender marks will be put in parentheses, as heretofore, and the forms stated.

² See also § 19.3.

³ The grammatical suffixes of nouns and adjectives of foreign origin are ordinarily unstressed. The syllable boundary precedes the cluster of two consonants: -tó|rya.

expert	<i>mumhe m.</i>	מומחה
office, bureau	<i>misrad m.</i> (<i>s</i> = ש!)	משרד
setup	(pl.)	סדרים
advice	<i>'etsa f.</i>	עצה
noon	<i>tsohorayim</i> (irregular, never used in concord)	צוהריים
in the afternoon		אחרי הצוהריים
need, necessity (of)	<i>tsorèh m.</i>	צורך (ב-)
course (of study)	<i>kúrs m.</i> (pl. <i>kúrsim</i>) ¹	קורס, קורסים
will, intent, wish	<i>ratson</i> (m.), pl. <i>rtsonot</i>	רצון, רצונות
wages, pay	<i>sahar</i> (m.) (no pl.) (<i>s</i> = ש!)	שכר
hour	<i>ša'a f.</i>	שעה
answer	<i>tšuva f.</i>	תשובה

ADJECTIVES:

fast, swift	<i>mahir</i>	מהיר
necessary, required	<i>nahuts</i>	נחוץ
free (= unoccupied)	<i>panuy</i>	פנוי
second	<i>šeniy</i> (f. <i>šniya</i>)	שני

WEAK VERBS:

hope for	<i>lekavot, kave,</i>	לקוות, קוה ל-
please, make happy	<i>lesameah, sameah</i> (§ 6.4, 6.5) (<i>s</i> = ש!)	לשמח את
assure ¹ ..., promise ¹ ... ² (to), assure ² ... ¹ of	<i>lehavtiah</i> (imper. m. sg. irregular)	להבטיח ² ל- ¹ את
finish, conclude	(le)sayem	(ל)סיים את

ADVERBS:

at all, in general	<i>bihlal</i>	בכלל
once more		עוד הפעם (= עוד פעם)

CONJUNCTION:

if, whether	<i>'im</i>	אם
-------------	------------	----

CONNECTIVE:

but (restricting a preceding negative expression), rather	<i>'éla, °'ela</i>	אלא
---	--------------------	-----

¹ The grammatical suffixes of nouns and adjectives of foreign origin are ordinarily unstressed.

מכתב שני מישראל

ירושלים, 120 באפריל

יוסף היקר,

בכל מכתב אתה מביא לנו שמחה גדולה, וגם המכתב האחרון משמח את כל המשפחה מאוד. אנחנו שמחים שאתם בריאים ושהמצב טוב בניו-יורק. אנחנו תמיד מודים לכל אחד על עצות טובות, אבל אתה צריך להבין שלא תמיד אפשר לקבל את כל העצות. הבעיה קשה מצד אחד, אבל מהצד השני צריכים לטפל בשאלה ולהחליט על הדבר, ואי אפשר לחכות כל כך הרבה זמן.

יש לי עכשיו עבודה נעימה בירושלים ופרנסה לא רעה. משרד אחד צריך מומחה לרדיו, ואני מספק למשרד זה את הצורך הזה. העבודה לא קשה בכלל; אני עסוק רק מהבוקר עד הצהריים ואחרי הצהריים אני פנוי. העבודה גם די חשובה ומבטיחים לי, שאחרי זמן קצר אפשר לקבל שכר גבוה מאוד. האמת היא, שברגע זה אני מקבל את השכר הקטן ביותר במשרד. אבל אני מקווה לימים הבאים.

המצב עכשיו יותר טוב ולכן אני מבקש מכל החברים באמריקה להשיב לנו, אם הם צריכים משהו מכאן: אולי אפשר לספק קצת ספרים בעברית. תודה רבה על הרצון הטוב לספק לנו משהו מאמריקה: אבל אין צורך.

שושנה כבר מדברת עברית יותר טוב. היא מבקרת בקורסים בשם «אולפן». היא מבקרת שם שעות אחדות בכל יום, ובבית היא צריכה להכין הרבה עבודות בשביל לימוד זה. אבל הלימוד מהיר מאוד ומלמדים את התלמידים לא רק את השפה, אלא גם היסטוריה, את הסדרים בישראל ובכלל את העיקר הנחוץ לעולה חדש. היא מקבלת את הלימוד הזה בשמחה, ואפשר להגיד שהיא מצליחה בקורסים האלה מאוד. רק דבר אחד קשה: המקום רחוק מהבית והיא מגיעה לבית מאוחר מאוד אחרי הקורס ולעיתים קרובות אין אפילו זמן לבשל ולהכין את הכול בשביל הילדים. אבל היא מספרת לי, שעבודה זו לא קשה ואני מאמין לשושנה; אני מסכים שהיא לא צריכה לוותר על הלימוד באולפן.

עכשיו כבר מאוחר בערב ואני עייף וצריך לסיים את המכתב. עוד הפעם תודה רבה על המכתב. כאן הכול בסדר; הכול בריאים. אנחנו מחכים לתשובה מהירה.

בברכה,

יעקב

12.5 If the object of a verb is a sentence other than a question or command, it is connected to the verb by *še* -ש regardless of what case the verb otherwise governs. E.g.: verb governing the *-ב*-case: *למה אתה לא מאמין לי שאין לי כסף?* "Why don't you believe me (that) +I have no money+?" (The sentence included in +...+ is the object). — Verb governing the *על*-case: *אני מצטער מאוד שאני צריך להגיד דבר כזה.* "I am very sorry +I have to say such a thing+." — *אני מודה לדוד יוסף שהוא מספק לי.* "I thank Uncle Joseph +for providing me help+." — Verb governing the *את*-case: *הרופא מגלה שאני חולה.* "The physician discovers +I am ill+."

12.6 An infinitive being the object of a verb² is directly linked with the latter with no linking element intervening, irrespective of what case the verb

¹ Read עשרים.² The English equivalent is usually an object infinitive or an *-ing*-form.

otherwise governs. E.g. verb governing the ב- case: "He succeeds +in repairing the table+." — Verb governing the ל- case: אנחנו מסכימים להתיישב "We agree +to settle in the Negev+." — Verb governing the על- case: הוא מחליט "He decides +to deal with the problem+." — Verb governing the את- case: תן לי להסביר את השאלה! "Let me +explain the question+!"

The same applies to a question which is the object of a verb: הסבר לי מה הבעיה! "Explain to me what the problem is!"

Note: An infinitive, question or ש- clause can only replace a governed object, but not come in addition thereto: תן לי לדבר! is possible, since תן may have two objects, one in the את- case and another in the ל- case. However, no infinitive or ש- clause may be added e.g. to אני מבין את יעקב, since the 'space' provided for the object after מבין is already filled; a construction like English *I understand Jacob to be interested* (where the object position is filled by a noun as well as an infinitive) is impossible in Hebrew.

12.7 Case government is often a clue for the correct reading of a written word. E.g. in one of the sentences of § 12.6, לדבר could — not considering what precedes — be read *le-davar*, *la-davar* "to a (the) thing" or *ledaber* "(to) talk, talking"; since להפסיק does not govern the ל- , but the את- case, the first possibility is excluded. Cp. § 7.1, note.

Establish, on these grounds, the correct reading of the spaced words in the following sentences: — תן לי לספר. — אנחנו מבקשים מהאורחים לא לדבר. — המורה מציע לתלמיד לספר על ישראל.

In the following phrase, there may be an ambiguity: אני מחכה לדבר.

12.8 Translate: 1. We do not succeed in arguing with the old man. — 2. I am waiting to play bridge. — 3. I am sorry that I am getting crazy in such a way. — 4. We suggest you ask for money. — 5. He decides to go around in the surroundings. — 6. Let me convince Jacob! — 7. I am all the time trying to dial this number¹. — 8. It is easy to discover that he is very clever. — 9. The doctor has to tell the patient not to walk so much. — 10. The little boy tells me his (= the) uncle is coming to the house. — 11. I am trying to explain to you that the main thing is still not in order. — 12. You have to ask the teacher to explain the difficult word. — 13. I regret it is impossible to agree with Mr. Levy that it is necessary to deal with the pupils in such fashion.

12.9 Replace the dashes in the following sentences by the suitable case prefixes wherever necessary (in some cases it is not!) and translate:

1. אי אפשר לרפא — כל מחלה. — 2. צריך להזמין — הספר החדש בשביל המורה. — 3. לכו לגלות — ישראל! — 4. — מה אתה מחפש כאן? — 5. במשרד הזה מגסים עכשיו — סדרים חדשים. — 6. — כמה מספרים¹ צריך לחייג? — 7. שתי — היתה הטוב הזה! — 8. במלון הזה מסדרים — כל החדרים רק בערב. — 9. בבקשה, קחו — כל הספרים! — 10. אני לא מסכים לקבל — עצות מכל אחד. — 11. אנחנו צריכים עוד להחליט — המקום ו— הזמן. — 12. למה אתם צריכים לזוז? — העבודה? — 13. האיש הזה מפקד — המתיישבים בנגב. — 14. אני מייעץ — כל התלמידים לקבל — עצות מהמורים. — 15. אין צורך להצטער — הדבר הקטן הזה. — 16. שושנה לא מראה — התמונה — יוסף ויוסף לא מסכים להאמין — שושנה שהתמונה יפה. — 17. מתי אפשר לטלפן — משרד? אתה צריך לטלפן — בית יותר מאוחר. — 18. התלמידים משיבים — מורה — כל שאלה. — 19. אני מחכה — ילדים כבר שעה אחת. — 20. אין לי זמן

¹ See footnote to § 12.2(D).

לטפל — כול. — 21. הבט — תמונת יפות אלו! — 22. תן — ילד לדבר! — 23. אין לי כסף לשלם — מומחה — כל החוב. — 24. בבקשה, ספרו — מפקד רק — הדברים הנחוצים. — 25. הוא מציע — דוד יוסף — כל הדירה. — 26. הגידו — מורה — האמת! — 27. בבקשה, השב לי — העט! — 28. מי מסביר — תלמידים — ההיסטוריה? — 29. הביאו — ספרים חדשים — תלמידים! — 30. המשרד הזה מספק — עולים חדשים — עבודה. — 31. לכי לבקש — המפה — השכנה! — 32. אדון לוי, בבקשה למד — הילד הזה לדבר בצורה יפה! — 33. למה אתם לא מודים לנו — הברכות?

SECTION THIRTEEN

13.1 The Potential Tense

The forms of the potential tense of the weak verb are derivable from the aorist by replacement of the aorist prefix מ- by one of the prefixes א- , נ- , י- , ת- indicating person and (in some cases) by addition of the suffixes $-u$, $-i$ indicating number or gender. In case a suffix is used, the stem takes the same form as in the plural of the aorist (§ 6.1), but has the stress of the suffixed imperative (§§ 2.7, 6.1).

The prefix א- (first person singular) is used with reference to, or following, אני ; e.g. אולי אני אסכים (*'askím*) "I may perhaps agree".

The prefix נ- (first person plural) is used with reference to, or following, אנחנו or any connected¹ sequence of אני or אנחנו and another noun or pronoun; e.g. $\text{אולי נסכים אני ויוסף}$. "Joseph and I may perhaps agree." — אולי נסכים (*naskím*). "We may perhaps agree." — $\text{אתה ואני אולי נסכים}$. "You and I may perhaps agree."

The prefix י- is used with reference to, or following, הוא , הם , הן ,² a noun (unless f. sg.) or any connected sequence of any of these; e.g. אולי הוא יסכים (*yaskím*). "He may perhaps agree." — יוסף אולי יסכים . "Joseph may perhaps agree."

The prefix ת- is used in all other cases; e.g. אולי היא תסכים (*taskím*). "She may perhaps agree." — אתה אולי תסכים . "You may perhaps agree." (addressing a male person) — שושנה אולי תסכים . "Susanna may perhaps agree."

Note: In case the vowel following the מ- of the aorist is *e* or *i*, it is, following א- of the potential, replaced by *a*, *e* respectively; e.g. aorist *medaber* — first person sg. potential *'adaber*, likewise *mitlabeš* — *'etlabeš*. — In case of irregular aorists (*mevin*, *mehin*) this applies to all forms of the potential: *'avín*, *navín*, *yavín* etc.

The suffix $-u$ ו is used with reference to, or following, a plural (except the first person); e.g. אתם אולי תסכימו (*taskímu*). "You may perhaps agree." (addressing a plurality of persons). — $\text{המורים אולי יסכימו}$ (*yaskímu*). "The teachers may perhaps agree."

The suffix $-i$ י is used with reference to, or following, את *at*; e.g. את אולי תסכימי (*taskími*). "You may perhaps agree." (addressing a female person).

Otherwise no suffix is used; see examples above.

The forms of the potential tense may be summarized as follows:

¹ I.e. by ו or או (§ 1.7).

² A variant form for the last case, more frequent in classical language, is not considered for the time being.

Number	Person and gender	"speak"	"agree"	"get dressed"	"wait"
Sg.	I	'adaber אדבר	'askím אסכים	'etlabeš אתלבש	'aHake אחכה
	II m.	tedaber תדבר	taskím תסכים	titlabeš תתלבש	teHake תחכה
	III m.	yedaber ידבר	yaskím יסכים	yitlabeš יתלבש	yeHake יחכה
	II f.	tedabri תדברי	taskími תסכימי	titlabši תתלבשי	teHaki תחכי
	III f.	tedaber תדבר	taskím תסכים	titlabeš תתלבש	teHake תחכה
Pl.	I	nedaber נדבר	naskím נסכים	nitlabeš נתלבש	neHake נחכה
	II	tedabru תדברו	taskímu תסכימו	titlabšu תתלבשו	teHaku תחכו
	III ¹	yedabru ידברו	yaskímu יסכימו	yitlabšu יתלבשו	yeHaku יחכו

13.2 The function of the Potential Tense

1. The potential is used, at the beginning of a sentence, whenever the content of the verb is desired. In such cases,² the English equivalent of the potential is:

A. In the first person sg. "I will..."; e.g. אחכה עד מחר. "I will wait until tomorrow."

B. In the first person pl. "Let's..."; e.g. נדבר עם המורה. "Let's talk to the teacher."

C. Otherwise "shall"; e.g.: תתלבשי עכשיו. "You shall get dressed now." ידבר עכשיו יוסף. "Now Joseph shall speak."

In cases B and C, the negation of the potential is effected by 'al אַל (n e v e r by אַל!); e.g. אל נדבר עם המורה. "Let's not talk to the teacher." Note that a second person potential thus negated functions as prohibitive (negative imperative): אל תתלבשי! "You shall not get dressed." "Don't get dressed." — שב ואל תדבר! "Sit down and don't talk!"

2. The potential is used, with a pronoun (which may, however, also be omitted) or a noun preceding in gender, number and person concord, in the following cases (in all of which negation is effected by אַל):

A. Following אם "if", and in the sentence whose content results from the condition introduced by אם, whenever two verbal contents are considered conditioned by each other and not unlikely to happen (in such cases the English equivalents of the potentials are a conditional sentence with "should" in the conditioning part); e.g. אם הוא יסכים, נטפל בדבר. "Should he agree, we (shall) deal with the matter." אם אדון לוי לא יאמין, לא נספר את האמת. "Should Mr. Levy not believe, we won't (don't) tell the truth."

B. Following adverbs of hesitant affirmation like אולי, in which cases the English equivalent of the potential is "may...". See examples of sentences with the potential in § 13.1.

3. Otherwise, the potential is used whenever the verbal content is expected to take place at a time subsequent to the act of speaking ("future"). E.g. אני אתלבש. "I shall get dressed."

¹ With no noun or pronoun in concord, in the same function as a m. pl. aorist (§ 7.1, note 2).

² With some forms not classical.

³ אַל preceding a noun has ordinarily to be read 'el, preceding a verb — 'al.

“I shall get dressed.” — יוסף ידבר. “Joseph will talk.” — אל תספר לי שהוא ישלם! — “Don’t tell me he’ll pay.” — Since the personal pronouns, although usual, are however not obligatory, in some cases no distinction is possible between this use of the potential and the one described under (1); e.g. תסכים מחר. “You will agree tomorrow.” or “You shall agree tomorrow.” Ambiguity will however never occur in negative sentences since the negations are different: לא נדבר. “We shall not talk.” *vs.* אל נדבר! “Let’s not talk.” Likewise there will be no ambiguity if a noun or pronoun is in concord: יוסף ידבר! “Let Joseph talk!” *vs.* יוסף ידבר. “Joseph will talk.”

4. In popular speech, following *še* ש- with no main clause preceding, with or without an accompanying noun or pronoun (which, in case it is used, is emphatic), the potential is used:

A. In the third person, as a form of (indignant) demand (English equivalent “let...”); e.g.: שידבר! “Let him talk!” — שהוא ידבר! or הוא! שידבר “Let him talk!” — שמושה ידבר! or משה! שידבר “Let Moses talk!”

B. In negative sentences (negation לא) and in dubitative or rhetorical questions, as a form of rebuttal (English equivalent “should...?”, “why should...?”); e.g.: שאלם? “Should I pay?” — שאני אשלם? or אני? שאלם “Me? That I should pay?” — שלא יחכה? “Why should he wait?”, or (colloquially) “OK, so he won’t wait.”

13.3 In the following conversational piece, there are infinitives printed in parentheses. In order to render proper Hebrew sentences, these infinitives have to be replaced by forms of the potential tense. The sentences in which the forms appear provide sufficient clues as to what person, number and gender of the potential has to be chosen. After the proper forms have been inserted, render the whole piece in English and classify all occurrences of the potential according to the form and type of its English equivalent (according to § 13.2[1-3]).

Vocabulary:

NOUNS:

dad	'āba (m.) (no plural)	אבא
mom	'īma (f.) (no plural)	אמא
young man, boy, guy	baḥur m.	בחור
young lady, girl	baḥura f.	בחורה
age (of life)	gil m.	גיל
garden, park, kindergarten	gan m.	גן
exactness	diyuk m. (spelling!)	דיוק
exactly	bediyuk	בדיוק
parents	horim (m. pl.)	הורים
fool (male)	tipeš (m.) (pl. tipšim)	טיפש (ים)
fool (female)	tipša f.	טיפשה
number	mispar m.	מספר
bench	safsāl m.	ספסל
movie film, (movie) picture, ribbon	seret m.	סרט
(instance of) time	pa'am (f.!) (pl. p'amim, § 10.2[2])	פעם, פעמים

movie house, movies	<i>kolnoa m.</i> (rare pl. <i>kolno'im</i> , § 6.4)	קולנוע (ים)
difficulty	<i>košiy m.</i>	קושי
week	<i>šavua</i> (m.) (irreg. weak pl. <i>šavu'ot</i> , § 6.4)	שבוע (ות)
year	<i>šana</i> (f.) (irregular weak pl. <i>šanim</i>)	שנה, שנים

ADJECTIVES:

wonderful	<i>nifla'</i>	נפלא
near, close, related, relative (kin)	<i>karov</i>	קרוב

WEAK VERBS:

be acquainted with, recognize	<i>lehakir, haker</i>	להכיר, הכר את
get settled	<i>(le)histader</i>	(ל)הסתדר
be formed, emerge, result, form (<i>intransitive</i>)	<i>lehithavot, hithave</i>	להתהוות, התהווה
get married	<i>(le)hithaten</i>	(ל)התחתן
consult (each other)	<i>(le)hitya'ets</i>	להתייעץ
intend, refer to, mean	<i>(le)hitkaven</i> (irregular case government)	(ל)התכוון

ADVERBS:

in the meantime	<i>beynatayim, °[beyntayim]</i>	בינתיים
at least	<i>lefaḥot</i> or <i>leḥol-haḥaḥot</i>	לפחות, לכל הפחות
Colloquial uses: (with a potential) though, still		עוד
soon		עוד מעט
and how!		ועוד איך!

PREPOSITION (cannot be used with a personal pronoun):

since	<i>me'ax</i>	מאז
-------	--------------	-----

CONJUNCTION:

but obviously; isn't it true that...?	<i>halo'</i> (ordinarily at the beginning of a sentence)	הלא
---------------------------------------	--	-----

Notes:

1. English constructions with a preposition followed by a noun of place or time with no article intervening usually correspond to Hebrew constructions with a determinated noun, e.g. *at home* *babayit* בבית, *in town* *ba'ir* בעיר, *at evening* *ba'erèṣ* בערב, *in time* *bazman* בזמן.

2. Hebrew verbless sentences (§§ 1.1, 1.6, 7.5, 8.1[B, D1], 8.5[2]) and those with no verb other than an infinitive (§ 3.5) may be considered as aorist constructions and the statements about the uses of the aorist (§ 6.1) apply to them; e.g. "Where have you been all the time?" איפה את כל הזמן?

3. הם מדברים אחד (ה) אחד followed by (determined) השני corresponds to English *each other*; e.g. הם מדברים אחד אחד. "They talk with each other." עם השני.

4. אבא, אמא do not usually take the article, but nevertheless function as determined nouns; e.g. האבא הטובה or אמא הטובה, האבא הטוב or אבא הטוב.

עצות

(ברחוב)

- יעקב: שלום, שושנה!
שושנה: יעקב!! שלום, יעקב! כל כך יפה שאתה כאן!
יעקב: עוד יותר יפה שאתה כאן! לפחות שנה מאז הפעם האחרונה...! איפה את כל הזמן?
שושנה: אני בעיר. אבל אני לא מסתובבת הרבה.
יעקב: למה?
שושנה: אני בבית. יש לי בעיות כל כך קשות.
יעקב: בעיות?
שושנה: כן. אולי (לייעץ) לי, יעקב? אתה תמיד חבר כל כך טוב.
יעקב: אני חבר טוב?
שושנה: כן, כן... הלא בזמנים הטובים, יעקב...
יעקב: בזמנים הטובים! איפה ימים טובים אלה?
שושנה: אם החברים לא (לייעץ) לי, אני (להשתגע).
יעקב: אבל, שושנה, מה הבעיות?
שושנה: בוא, יעקב היקר, (להתיישב) פה על הספסל, אתה ואני, (ולדבר)!
- (הם מתיישבים על ספסל ברחוב)
- שושנה: יעקב, כל כך קשה לי להגיד את הדבר הזה למישהו. אולי לא (לספר) (להתייעץ) עם מישהו אחר?
יעקב: בבקשה.
שושנה: לא, לא. אתה צריך לייעץ לי; אתה החבר הטוב ביותר.
יעקב: שושנה, אולי באמת (לדבר) עם חבר אחר והוא (לייעץ) עצות יותר טובות.
שושנה: לא, יעקב היקר, רק אם אתה (לייעץ) לי, (לקבל) את העצה הטובה ביותר.
יעקב: אולי. — ובכן, הגידי, מה הבעיה?
שושנה: יעקב, אני צריכה להתחתן או לא?
יעקב: מה?
שושנה: (להתחתן) או לא?
יעקב: אבל איך אני (להשיב) על שאלה כזאת? אם את לא (להחליט), מישהו אחר בוודאי לא (להחליט).
שושנה: אם אתה לא (להשיב) לי, מישהו אחר בוודאי לא (להשיב) לי על השאלה. בבקשה, יעקב, השב לי, כי אתה חבר כל כך טוב.
יעקב: שושנה היקרה, אבל אחרי כל כך הרבה שנים...
שושנה: לא יפה!
יעקב: אבל יש לי בחורה אחרת.
שושנה: אתה טיפש. אני לא מתכוונת להגיד שאתה ואני (להתחתן).
יעקב: לא אני?
שושנה: לא אתה.
יעקב: בסדר. ובכן למה שאני (לייעץ) בעניין זה?
שושנה: כי אתה מבין. אתה תמיד (להבין) את הכול יותר מאשר כל אחד אחר.
יעקב: אני מצטער.

- שושנה: אל (להצטער), רק (להתייעץ) על השאלה הזאת.
יעקב: טוב; (לטייל) קצת כאן בגן, את ואני, (ולדבר) אחד עם השני.
(הם מטיילים בגן)
- יעקב: מי הבחור?
שושנה: שלמה אשקלוני. אתה מכיר את שלמה?
יעקב: ועוד איך!
שושנה: מה?
יעקב: אני מכיר את שלמה אשקלוני. מתי (להתחתן), את ומר אשקלוני הנכבד?
שושנה: אני צריכה עוד להחליט. בשבוע הבא אני (להחליט). אולי ... שלמה ואני (להחליט) בחודש הבא.
יעקב: בסדר. (להחליט), את ושלמה.
שושנה: אבל קשה להחליט.
יעקב: למה?
שושנה: ההורים מיעצים לי שלא (להתחתן) עם שלמה.
יעקב: למה?
שושנה: אמא לא מסכימה.
יעקב: אולי אבא (להסכים).
שושנה: אם אמא לא (להסכים), גם אבא לא (להסכים).
יעקב: למה הם לא (להסכים) ש(להתחתן) עם שלמה?
שושנה: אני עוד צעירה.
יעקב: נכון.
שושנה: ואם שלמה ואני (להתחתן) בגיל כזה, (להתהוות) בעיות וקשיים.
יעקב: קשיים?
שושנה: קשיים גדולים: אנחנו לא (להסתדר) ולא (לקבל) דירה, כי אין לנו כסף וההורים עניים ולא (לספק) לנו כסף בעד דירה.
יעקב: (לספק) שלמה את הכסף. כאשר אני (להתחתן) עם בחורה, אני (לספק) את הכסף ולא ההורים!
שושנה: אתה בחור גפלא, באמת! אבל שלמה... לשלמה אין כסף מספיק והוא לא (להתחתן), אם לא (לספק) לנו דירה.
יעקב: כאשר יש אהבה, אין צורך בדירה.
שושנה: אתה טיפש.
יעקב: אם (להגיד) לי מלים כאלה, לא (לדבר) ולא (לייעץ).
שושנה: טוב, סליחה.
יעקב: מה עוד מיעצים ההורים?
שושנה: הם לא מקלבים בשמחה ששלמה הוא הבחור.
יעקב: הם חכמים מאוד.
שושנה: יעקב, אם לא (לדבר) בצורה אחרת, אני (להפסיק) לדבר.
יעקב: אם את (להפסיק) לדבר, גם אני לא (לדבר) ואי אפשר להתייעץ.
שושנה: טוב, סליחה.
יעקב: שושנה היקרה, את מכירה את שלמה?
שושנה: כן, בוודאי.
יעקב: את מאמינה שהוא בחור טוב?
שושנה: — — —
יעקב: ובכן, יש בחורים יותר טובים?
שושנה: אבל אני מתכוונת להתחתן רק עם שלמה.
יעקב: בסדר. כאשר (להתחתן) עם שלמה, גם את (להאמין) שההורים חכמים מאוד.
שושנה: אבל אני מאמינה להורים כבר עכשיו.

יעקב: הנה... עכשיו את כבר קצת יותר חכמה.
 שושנה: יעקב, בבקשה (לייעץ) לי!
 יעקב: בואי, שבי כאן על הספסל!

(הם מתיישבים על ספסל אחר)

שושנה: מה אתה מייעץ לי?
 יעקב: חכי.
 שושנה: שנלחכות?
 יעקב: כן. אני מייעץ שנלחכות. אל (להתחתן) עכשיו עם שלמה. עוד מעט (להכיר) את שלמה יותר בדיוק.
 שושנה: אבל הוא (להצטער) מאוד.
 יעקב: שנלחצטער! הלא אם (להתחתן) עם שלמה, ההורים (להצטער) עוד יותר.
 שושנה: אולי.
 יעקב: והוא לא (להצטער) כל כך. הוא (לגלות) שיש בחורות אחרות.
 שושנה: מה? הוא כזה?
 יעקב: כן. אני מכיר את מר אשקלוני בדיוק.
 שושנה: אני לא מאמינה שהוא כל כך רע.
 יעקב: יעוד (להאמין), שושנה!
 שושנה: אבל איך אני (לבלות) את הזמן בינתיים?
 יעקב: יש לי עצה: (לבלות) את הזמן עם מישהו אחר.
 שושנה: תודה רבה על העצה הזאת. בבקשה יעץ לי גם עם מי אני (לבלות) את הזמן.
 יעקב: למה אני (לייעץ) כל כך הרבה עצות? — בואי, נבקר בקולנוע.
 שושנה: מי? אתה ואני?
 יעקב: את ואני.

(אחרי הסרט)

שושנה: יעקב, מחר בערב (לבקר) עוד פעם בקולנוע, ואנחנו (לטייל) ו(להתיישב) ...
 יעקב: ו(להתייעץ) אחד עם השני?
 שושנה: אולי לא (לחתייעץ).
 יעקב: ולא (להתחתן) עם שלמה?
 שושנה: בינתיים לא.
 יעקב: עכשיו את חכמה.
 שושנה: אתה באמת נפלא!
 יעקב: עכשיו את מאמינה שאני חבר טוב?
 שושנה: כן; אני תמיד (להאמין). כל כך טוב שיש לי חבר קרוב!

(יותר מאוחר. שושנה בבית)

שושנה: אמא, יש לי בעיה קשה; אני מבקשת (לייעץ) לי.
 אמא: מה היא הבעיה?
 שושנה: אמא, אני צריכה להתחתן או לא?
 אמא: מה?
 שושנה: שנלחחתן או לא?
 אמא: טיפשה! את עוד צעירה ואבא בוודאי לא (להסכים) שנלחחתן בגיל זה.
 שושנה: אבל יעקב כל כך נחמד!! — עם מי אני (להתייעץ) עכשיו?

(מחייגת מספר בטלפון)

שושנה: הלו, משה! כאן שושנה. אתה פגוי מחרתיים בערב? — אני צריכה לקבל עצה בעניין חשוב, בעיה חשובה. — מה, אתה עסוק? — עם מי אני (להתייעץ) אם לא עם משה? — הבחורים האלה!!

SECTION FOURTEEN

14.1 The Remote Tense

The basic form of the Remote Tense of the weak verb is the one used with reference to, or following, הוּא or a m. sg. noun ("third person masculine singular remote"). It equals the verbal stem as it appears in the infinitive; e.g.

infinitive	3rd m. sg. remote
<i>le-hitsta'er</i> להצטער	<i>hitsta'er</i> הצטער "was sorry"

However, an *a* of the first syllable of the inf. stem is replaced

1. by *e*

a. in case it is doubled (§§ 0.13[2], 0.31[10]); e.g.

<i>le-haamin</i> להאמין	<i>heemin</i> האמין "believed"
-------------------------	-----------------------------------

b. in case it precedes *H* (spelled ח) + consonant; e.g.

<i>le-hahlit</i> להחליט	<i>hehlit</i> החליט "decided"
-------------------------	----------------------------------

c. in case the aorist is irregular and has *e* in place of *a*; e.g.

<i>le-havin</i> להבין (aor. <i>mevin</i>)	<i>hevin</i> הבין "understood"
--	-----------------------------------

d. in the verb "show" (see § 14.3);

e. in the verb "be late".

2. by *i*¹ in all other cases; e.g.

<i>le-daber</i> לדבר	<i>diber</i> דיבר "spoke"
----------------------	------------------------------

For stems with final single vowel see § 14.3.

14.2 The other forms of the Remote Tense are derivable from the basic one (§ 14.1) by two sets of suffixes:

A. Suffixes consisting of one vowel that indicates gender or number, viz. *-a* הָ used with reference to, or following, הִיא or a f. sg. noun ("3rd person f. sg. remote") and *-u* וּ used with reference to, or following, הֵן, הֵם or a plural noun ("3rd person pl. remote"). The syllables preceding these suffixes take a shape corresponding to the parallel forms of the (f. or pl.) imperative, viz.

¹ If preceding ' + vowel or *r* + vowel — **e*. Whether *i* or *e*, this vowel is spelled י unless it is followed by more than two consonants in succession and unless the verb stem begins with ח that is dropped in the aorist.

			Sg. m.		Sg. f.		Pl.
a. loss of <i>e</i> :	Imp.	<i>daber</i>	דבר	<i>dabri</i>	דברי	<i>dabru</i>	דברו
	3rd person rem.	<i>diber</i>	דיבר	<i>dibra</i>	דיברה	<i>dibru</i>	דיברו
b. prominence of <i>i</i> :	Imp.	<i>haskem</i>	הסכם	<i>haskími</i>	הסכימי	<i>haskímu</i>	הסכימו
	3rd person rem.	<i>hiskím</i>	הסכים	<i>hiskíma</i>	הסכימה	<i>hiskímu</i>	הסכימו

B. Suffixes consisting of a consonant that may be followed by a normally subordinate vowel, that indicate person¹, sex and number, viz. *-tì* תי (1st person sg.), *-nù* נו (1st person pl.), *-tà* (2nd person m. sg.), *-t²* ת (2nd person f. sg.), *-tèm*, °*-tem³* הם (2nd person m. pl.⁴), *-tèn*, °*-ten³* הן (2nd person f. pl.). (For the last mentioned suffixes see § 0.142). The syllable preceding the suffixes has the vowel *e* before א, otherwise *a*.

For stems ending in a single vowel see § 14.3.

Examples: *hitsta'artì* הצטערתי "I was sorry", *heemantà* האמנת "you (m. sg.) believed", *hevant* הבנת "you (f.sg.) understood", *dibarnù* דיברנו "we spoke", *ripe'tèm* (°*ripe'tem*) ריפאתם "you (m. pl.) healed", *hotse'tà* הוצאת "you (m. sg.) took out", *hibattà* [hibat^età] (§ 0.164) הבטת "you (m. sg.) looked", *hehlatt* [hehl^elat^et] החלטת "you (f. sg.) decided", *kibadtèm* [kibad^etèm], but °[kibadtem] כיבדתם "you (m. pl.) honored", *heemannù* [heemannù] (§ 0.164) האמנו "we believed".

14.3 In verbs whose stem ends in a single vowel⁶ ("open stem"), the final stem vowel

1. is *a* in the 3rd m. sg. remote;
2. is replaced by *t* ת preceding the suffix *-a* ה of the 3rd f. sg. remote;
3. is replaced preceding the person-sex-number suffixes (class B, § 14.2)
  - a. by *ey* י, if the stem drops an initial ה in the aorist,
  - b. by *iy* י in all other cases.

Examples: 1. *hika* חיכה (inf. לחכות) "waited", *hithava* התהווה (inf. להתהוות) "resulted", *her'a* הראה (§ 14.1[1d]) "showed";

2. Fem. of the foregoing: *hikta* חיכתה, *hithavta* התהוותה, *her'ta* [her'^ata] הראתה.

3a. *her'eytì* הראיתי (aor. מראה *mar'e*) "I showed", *hodeytà* הודית (aor. מודה *mode*) "you (m. sg.) thanked";

3b. *hikiynù* חיינו "we waited", *kisiytèm* (°*kisiytem*) כיסיתם "you (m. pl.) covered" *giliyt* גילית "you (f. sg.) discovered".

¹ See § 13.1.

² Cp. § 14.6.

³ In classical language, the replacement of *a* by *e* does not apply to verbs of the type 1(c) (§ 14.1) in forms with this suffix: *heve'tèm*, °*have'tem* "you (m. pl.) brought".

⁴ For the concord see § 10.6.

⁵ Classical spelling האמנו.

⁶ I.e. excluding diphthongs. These are the same verbs that replace the final stem vowel in the inf. by ית (§ 3.4).

14.4 The forms of the Remote Tense may be summarized as follows:

Person Gender			"speak" (§ 14.1[2])	"get dressed" (§ 14.2[Aa])	"agree" (§ 14.2[Ab])	"believe" (§ 14.1[1a])		
3g.	I		<i>dibartì</i>	דִּיבַרְתִּי <i>hitlabaštì</i>	הִסְכַּמְתִּי <i>hiskamtì</i>	הֵאֲמַנְתִּי <i>heemantì</i>		
	II	m.	<i>dibartà</i>	דִּיבַרְתָּ <i>hitlabaštà</i>	הִסְכַּמְתָּ <i>hiskamtà</i>	הֵאֲמַנְתָּ <i>heemantà</i>		
		f.	<i>dibart</i>	דִּיבַרְתְּ <i>hitlabašt</i>	הִסְכַּמְתְּ <i>hiskamt</i>	הֵאֲמַנְתְּ <i>heemant</i>		
	III	m.	<i>diber</i>	דִּיבַר <i>hitlabeš</i>	הִסְכֵּימ <i>hiskím</i>	הֵאֲמִין <i>heemín</i>		
		f.	<i>dibra</i>	דִּיבְרָה <i>hitlabša</i>	הִסְכִּימָה <i>hiskíma</i>	הֵאֲמִינָה <i>heemína</i>		
Pl.	I		<i>dibarnù</i>	דִּיבַרְנוּ <i>hitlabašnú</i>	הִסְכַּמְנוּ <i>hiskamnù</i>	הֵאֲמַנְנוּ <i>heemannù</i>		
	II	m.	<i>dibartèm²</i>	דִּיבַרְתֶּם <i>hitlabaštèm²</i>	הִסְכַּמְתֶּם <i>hiskamtèm²</i>	הֵאֲמַנְתֶּם <i>heemantèm²</i>		
		f.	<i>dibartèn²</i>	דִּיבַרְתֶּן <i>hitlabaštèn²</i>	הִסְכַּמְתֶּן <i>hiskamtèn²</i>	הֵאֲמַנְתֶּן <i>heemantèn²</i>		
	III¹		<i>dibru</i>	דִּיבְרוּ <i>hitlabšu</i>	הִסְכִּימוּ <i>hiskímu</i>	הֵאֲמִינוּ <i>heemínu</i>		
			"bring" (§ 14.2[B])	"heal" (§ 14.2[B])	"result" (§ 14.3[3a])	"wait" (§ 14.3[3b])	"show" (§§ 14.1[1d], 14.3[3a])	
3g.	I		<i>heve'tì</i>	הִבֵּאתִי <i>ripe'tì</i>	רִיפֵאתִי <i>hithaveytì</i>	הִתְהוּיִתִּי <i>Hikiytì</i>	חִיכִיתִי <i>her'eytì</i>	הִרְאִיתִי
	II	m.	<i>heve'tà</i>	הִבֵּאתָ <i>ripe'tà</i>	רִיפֵאתָ <i>hithaveytà</i>	הִתְהוּיִתָּ <i>Hikiytà</i>	חִיכִיתָ <i>her'eytà</i>	הִרְאִיתָ
		f.	<i>heve't</i>	הִבֵּאתְּ <i>ripe't</i>	רִיפֵאתְּ <i>hithaveyt</i>	הִתְהוּיִתְּ <i>Hikiyt</i>	חִיכִיתְּ <i>her'eyt</i>	הִרְאִיתְּ
	III	m.	<i>hevf'</i>	הִבֵּא <i>ripe'</i>	רִיפֵא <i>hithava</i>	הִתְהוּהָ <i>Hika</i>	חִיכָה <i>her'a</i>	הִרְאָה
		f.	<i>hevf'a</i>	הִבִּיאָה <i>rip'a</i>	רִיפֵאָה <i>hithavta</i>	הִתְהוּוּתָה <i>Hikta</i>	חִיכְתָה <i>her'ta</i>	הִרְאֲתָה
Pl.	I		<i>heve'nù</i>	הִבֵּאנוּ <i>ripe'nù</i>	רִיפֵאנוּ <i>hithaveynù</i>	הִתְהוּיִנוּ <i>Hikiynù</i>	חִיכִינוּ <i>her'eynù</i>	הִרְאִינוּ
	II	m.	<i>heve'tèm³</i>	הִבֵּאתֶם <i>ripe'tèm²</i>	רִיפֵאתֶם <i>hithaveytèm²</i>	הִתְהוּיִתֶם <i>Hikiytèm²</i>	חִיכִיתֶם <i>her'eytèm²</i>	הִרְאִיתֶם
		f.	<i>heve'tèn³</i>	הִבֵּאתֶן <i>ripe'tèn²</i>	רִיפֵאתֶן <i>hithaveytèn²</i>	הִתְהוּיִתֶן <i>Hikiytèn²</i>	חִיכִיתֶן <i>her'eytèn²</i>	הִרְאִיתֶן
	III¹		<i>hevf'u</i>	הִבִּיאוּ <i>rip'u</i>	רִיפֵאוּ <i>hithavu</i>	הִתְהוּוּ <i>Hiku</i>	חִיכוּ <i>her'u</i>	הִרְאוּ

Note: The verbs להגיד, לייצג have irregular remotives.

14.5 The function of the Remote Tense

The remote is used to describe the verbal content as not, or no longer, actual, i.e.

1. As an event having occurred in the past (mainly in narratives); in these cases it is equivalent to an English past tense; e.g. קולומבוס גילה את אמריקה. [kolúmbus] "Columbus discovered America." — "When did you talk?" מתי דיברתם?

2. As being completed prior to another event; in these cases it is equivalent to an English perfect tense; e.g. טלפנו למשה, כי חיכינו זמן רב. "We rang Moses up, for we had been waiting a long time." — "I have dressed and here I am." התלבשתי ואני כאן. — "Have you understood?" הסכמנו. "We have agreed."

3. As definitely neither occurring nor having occurred, following כאילו *ke'ilu* "as though, as if", לו *lu* or אילו *'ilu* "if — as is not the fact", לולא *lule'* "unless, if

¹ The note to the IIIrd person pl. potential (§ 13.1) also applies here.

² °-tem, °-ten.

³ °have'tem, °have'ten (§ 14.2[B], note).

⁴ § 0.31(16).

not (as is the fact)", לו *lu* or הלואי ש- *halevay še*¹ "I wish — but it is not so"; in these cases the English equivalent is a past tense; e.g. הוא מדבר כאילו גילה את אמריקה. "He talks as if he had discovered America." — הלואי שהבאתם לי את המכתב! "I wish you (had) brought me the letter!" (implying: *but you have not and do not*).²

14.6 The study of the remote reveals that certain grammatical forms, different in form and function, have like spelling; in such cases the proper reading of a written form can be achieved by using certain clues obvious from the context in which these forms occur:

A. In all verbs, the masculine and feminine of the 2nd person sg. remote are equally written; e.g. דיברת *dibartà* or *dibart*. The person addressed (whether man or woman) or the pronouns את or אתה, respectively, preceding or referred to will provide the clue.

B. In all verbs that have no graphically presented *i* in the remote (§ 14.1[2], i.e. the verbs whose stem has no initial ה) the plural imperative and the 3rd person pl. remote are written alike; e.g. הסכימו *hiskímu* "(they) agreed" or *haskímu* "agree!"; הראו *her'u* "(they) showed" or *har'u* "show!". (In verbs whose infinitive stem does not contain *a* in the first syllable these forms are even of equal sound הוציאו *hotsí'u* "(they) took out" or "take out!", התיישבו *hityašvu* "(they) sat down" or "sit down!"). The clue is provided by whether a plural noun or הם, הן precede or are referred to (in which case the form must be the 3rd pl. remote, unless the plural noun designates the persons addressed).

C. In many verbs, the 3rd person m. sg. remote and the sg. imperative are spelled alike; e.g. הראה *her'a* "showed" or *har'e* "show!"; (this is the case with all verbs of "open" stem [§ 14.3] that have a stem with initial ה dropped in the aorist); in verbs that have no *a* in the first syllable of the infinitive stem, these forms are also of like sound; e.g. הצטער *hitsta'er* "regretted" or "regret!". The clue is provided similarly to (B).

Translate the following sentences and state the reading of the s p a c e d forms:

1. למה לא הבאת את הספרים, שושנה? — 2. אל תדבר, כאילו האמנת לי! —
3. אם לא הסכמת לשלם, אל תשלם! — 4. אם לא התייעצת עם אמא, אל תבקשי עצה מאבא! — 5. הנשים העמידו כוסות על השולחן. — 6. בבקשה, התלבשו מהר! —
7. המורה הראה לנו את הספרים. — 8. לך והודה לדוד משה על העצות הטובות! —
9. התיישב על הכיסא ואל תסתובב בחדר! — 10. החבר הטוב הצטער מאוד על הקשיים האלה.

14.7 All the tenses (aorist, potential, remote) and other forms (infinitive, imperative) of the weak verb have now been studied (except the passive forms). This exercise is designed to review these forms. State for each of the following forms whether it is an imperative or else what tense it is; likewise, what person, gender and number it has (wherever applicable); state its exact reading and give for each form at least one exact and suitable English equivalent. State the infinitive of each verb. In case there is more than one answer possible, the number of possibilities is given in parentheses:

¹ Not classical.

² Examples for אילו cannot be brought at this stage.

מסכימים, השיבו (2), הודה (2), לימדו, למדו, ביקשת (2), מספקת, מצטערת, הצטערת (2),
התייעצו (2), הבאתי, הבאת (2), השיבי, ספרו, הכנס, הכניס, הסתובב (2), החליטו (2), נראה, מראה (2),
תומץ (2), יחפשו, תרויחו, יכסה, כיסה, גילתה, הכינה, הכיני, הכינו (2), הכנו, מבלה (2), אכבד,
יתלבש, הוצא, הוציא, הוציאו (2), הפסקתי, תקנו, תיקנו, תיקנו, נסה, מנסות, מאמינה, האמינה.

Which of the forms given are indifferent in gender (i.e. may refer to masculine and feminine nouns alike), which are indifferent in person?

14.8 Some of the remote forms in the following conversational pieces have not been written out, but introduced in parentheses in the infinitive of the appropriate verbs. Convert these infinitives to the proper remotives.

VOCABULARY:

NOUNS:

Bar-Mitzva (the "celebration of maturity" performed on the 13th birthday of a Jewish boy)	<i>barmitsvâ, -tsva</i> (f.) (no plural)	בר-מצווה
lawn	<i>dešê' m.</i>	דשא
invitation, order (for a merchandise)	<i>hazmana f.</i>	הזמנה
feast, festival, festive occasion	<i>hag m.</i>	חג
present (= gift)	<i>matana f.</i>	מתנה
future	<i>'atid m.</i> (no pl.)	עתיד
collective settlement, kibbutz	<i>kibuts m.</i>	קיבוץ

WEAK VERBS:

listen to	<i>lehakšiv, hakšev</i>	להקשיב ל-, הקשב
get (hold of), achieve, obtain	<i>lehasig, haseg</i> (<i>s</i> = ש!)	להשיג את, השג
participate in	<i>(le)hištatef</i>	(ל)השתתף ב-

ADVERBS:

just so (= just like that)	<i>stam</i>	סתם
ever (with reference to the past)	<i>me'olam</i>	מעולם

SENTENCE WORD:

isn't it (so)? don't you? etc. (= French <i>n'est ce pas</i> ?)	<i>lo-hen</i>	לא כן?
--	---------------	--------

Note: The verbs למחר, לאחר followed by an infinitive are equivalent to the English adverbs (too) late and very soon respectively, preceded by a verb equivalent to the one whose infinitive appears in Hebrew; e.g. "I paid (too) late." איחרתי לשלם. "I will reply very soon." אמחר להשיב.

שיחות קצרות

- א. — איפה ביליתם אתמול את כל היום?
= הדוד והדודה בקיבוץ (להזמין) חברים אחדים למסיבה, גם אנחנו (לקבל) הזמנה.
— סידרו את המסיבה בגלל חג או סתם?
= בר-מצווה.

- הקיבוץ הזה רחוק מאוד מהעיר; לא כן? מתי הגעתם לשם?
 = (להגיע) לשם רק בערב, אבל הם (להכין) את הכול עוד ביום ובכלל סידרו לנו שמחה גדולה.
- הבאתם משהו לילד?
 = כל אחד (להביא) מתנה: אנשים אחדים (להביא) ספרים, אחרים (להבטיח) לילד מתנה בעתיד. אנחנו (להחליט) שאין צורך בספרים (להבטיח) לילד שכאשר יבקר בעיר, יקבל מתנה גדולה מאוד.
- למה?
 = קיבלנו את ההזמנה רק אתמול ואי אפשר להשיג מתנה יפה ביום אחד.
- והדודה (להכין) את הכול?
 = לא רק היא. היא (להראות) לנו את הכול עוד לפני המסיבה: היא רק (להכין) את החדר הגדול בשביל האורחים, (להדליק) את כל האורות (ולכסות) את כל השולחנות במפות לבנות. אבל החברים האחרים (להשתתף) בעבודה: התייעצו והחליטו שכל אחד יכין משהו אחר: הרבה חברות (להשתתף) ו (לבשל) בשביל האורחים. «כך הכנו את הכול», סיפרה לי הדודה, «כך מסדרים מסיבה בקיבוץ».
- מה סידרו הילדים?
 = הם (לנסות) לשמח את האורחים: ניגנו מוסיקה טובה (להסתובב) בריקודים.
- ביליתם גם שעות אחדות עם החברים?
 = בוודאי: הלא כך זה תמיד בקיבוץ. אחרי המסיבה הוצאנו את כל השולחנות מהחדר הגדול וסידרנו גם אנחנו ריקודים. אני עייפה מהריקוד עוד עכשיו. וכאשר הפסקנו את הריקודים, התיישבנו על הדשא בחושך (ולספור) אחד לשני סיפורים על הימים הטובים והזמנים הישנים.
- נעים מאוד לספר סיפורים, לא כן?
 = אבל נעים גם להקשיב.
- ב. — אני מבקשת מאוד סליחה שאיחרתי.
 = למה באמת איחרת?
 — לא הגעתי בזמן.
 = אבל למה לא הגעת בזמן? הבטחת לי שלא תאחרי.
 — כאילו אתה לא איחרת מעולם!
 = ביקשתי להגיד לי למה.
 — התלבשתי.
 = כמה זמן התלבשת?
 — מהר מאוד.
 = ובכן, למה איחרת?
 — בפעם האחרונה אתה ביקשת שאתלבש בצורה יותר יפה.
 = אבל לא ביקשתי שתתלבשי יותר זמן.
 — גם כיביתי את האור בדירה.
 = כיבתה את האור כל כך הרבה זמן?
 — מי?
 = את.
 — מהרחוב גיליתי שיש עוד אור בחדר הגדול והסתובבתי וכיביתי את האור.
 = למה לא גילית את זה מיד?
 — כי מיהרתי.
 = את מיהרת? למה מיהרת?
 — מיהרתי להתלבש... מיהרתי, כי גיליתי שאיחרתי להתלבש.
 = אבל למה, בבקשה, איחרת להתלבש?
 — סתם איחרתי; זה לא חשוב. צריך תמיד להגיע כל כך בדיוק בזמן? למה שלא תחכה קצת?

- ג. — אדון לוי הסכים לשלם את החוב?
 = הוא הסכים שהוא צריך לשלם.
 — ובכן, למה לא שילם עד עכשיו?
 = הוא האמין שנחכה.
 — ועכשיו הוא הבין שלא יחכה
 = הראיתי ללוי את המכתב.
 — במכתב הוא מסכים לשלם, לא כן?
 = כן. אבל הוא סיפר שהתהווה מצב חדש.
 — אתה מאמין שישלם?
 = אני מאמין שהוא יסכים.
 — אתה האמנת גם בפעם האחרונה.
 = נקווה לעתיד.

14.9 Translate: 1. The doctors never (= not ever) succeeded in curing this terrible disease. — 2. The (girl) students hurried¹ to reply to the question. — 3. We only sought the truth. — 4. Why did you² not thank us for the nice present? — 5. The guests replied to the greetings. — 6. They were talking as though they came to Israel only yesterday. — 7. I was very sorry to listen to this talk. — 8. Why did you² not phone us yesterday? — 9. If you² have already decided, don't ask for advice. — 10. They had just settled in this place and were already trying to tell everybody what had to be arranged (= what one has to arrange). — 11. A very difficult problem has resulted from this situation. — 12. How long (= how much time) have you been waiting³? — 13. She showed us many pretty pictures. — 14. Why did you² not believe me, when I told everybody I would always tell the truth? — 15. Did you² bring the letters? — Susanna brought everything.

¹ § 0.165.

² Translate with all the various equivalents of "you".

³ The aorist as well as the remote may be used.

SECTION FIFTEEN

15.1 The unvocalized Hebrew script does not render it easy in every case to identify the structure of a word unequivocally enough to permit the use of a glossary or dictionary in order to ascertain the meaning of a word unknown to the reader. E.g., the general contents or the structure of a sentence may serve as a clue as to whether by לחם the ל-^ל-case of חם ("to a hot one") or of החם ("to the hot one") or the prefixless case of לחם ("bread") is meant, but this is ordinarily operative only if the meanings of both words are known to the reader so as to enable him to exclude one of the possibilities. It would be impossible to use such a procedure, at the present stage, e.g. for a word מרכז, since neither *merkaz* "center" nor the verb לרכז *lerakez* (aor. מרכז *merakez*) "concentrate" are known yet and the student would have to guess whether the word has to be looked up in a glossary under the nouns beginning with מ or under the verbs whose stem begins with ר (ל-רכז).

However, the intricacies of this nature may be alleviated by two types of clues:

A. The beginning or the end (or both) of a word may serve as a, however not always useful, clue to assign a word to a certain class (nouns, adjectives, verbs etc.). E.g. I. A word beginning with ת and ending in י, is in most cases likely to be a verb, and its stem will include neither of the two characters mentioned (e.g. תטפלי — stem טפל, inf. לטפל). — II. A word beginning with ב and ending in ים is in most cases likely to be a noun, and its stem will include neither of the two characters mentioned (e.g. בחברים — stem חבר).

B. Certain positions in the sentence will allow a conclusion as to what class a given word belongs, and hence as to what part of its characters represent pre- or suffixes: consequently, it will be possible to identify its stem (and its place in the dictionary) with some degree of certainty. E.g. I. If a word of the shape ים—ב (example under A. II: בחברים) is followed by a word of the same ending, but beginning with ה (e.g. הטובים) it may be assumed with some degree of certainty that the second word is an adjective in concord with the first and that its stem includes neither of the characters mentioned. — II. If a word beginning with ב (בחברים) follows a verb governing the ב-^ל-case, it is practically safe to assume that the initial ב represents this case and that what follows is the stem of a noun.

Clues of Type A¹:

Final characters	Initial	Likely grammatical form	Examples
	א	1st person sg. potential v e r b	אדבר
	י	3rd person potential v e r b	ידבר, ידברו
	ת	2nd person or 3rd person f. sg. potential v e r b	תדבר, תדברי
ו	ת	2nd person pl. potential v e r b	תדברו
י	ת	2nd person f. sg. potential v e r b	תדברי
ו	י	3rd person pl. potential v e r b	ידברו
נ		a 1st person pl. form	דיברנו
תי		1st person sg. remote v e r b	דיברתי
תם		2nd person m. pl. remote v e r b	דיברתם
תן		2nd person f. pl. remote v e r b	דיברתן
ה		f. sg. n o u n or a d j e c t i v e (or aorist)	דודה, טובה
ים		m. pl. n o u n or a d j e c t i v e (or aorist)	דודים, טובים
ות		f. pl. n o u n or a d j e c t i v e (or aorist)	דודות, טובות
ה	ה	f. sg. determinated n o u n or a d j e c t i v e	הדודה, הטובה
ים	ה	m. pl. determinated n o u n or a d j e c t i v e	הדודים, הטובים
ות	ה	f. pl. determinated n o u n or a d j e c t i v e	הדודות, הטובות
	ב	object case ² n o u n	בדבר
	מה	object case ² determinated n o u n	מהדבר
ה	ב	object case ² f. sg. n o u n	בדודה
ים	ב	object case ² m. pl. n o u n	בדברים
ות	ב	object case ² f. pl. n o u n	בדודות
ה	ל	object case ² f. sg. n o u n	לדודה
ים	ל	object case ² m. pl. n o u n	לדברים
ות	ל	object case ² f. pl. n o u n	לדודות
ה	מה	object case ² determinated f. sg. n o u n	מהדודה
ים	מה	object case ² determinated m. pl. n o u n	מהדברים
ות	מה	object case ² determinated f. pl. n o u n	מהדודות

Clues of Type B:

1. What immediately follows אַת (unless a form of the shape ת— or י—ת, fem. sg. verb forms, precedes or follows) is a determinated noun or adjective.
2. Whatever follows כל almost unexceptionally is a noun form.

15.2 It is known that a sentence that includes 'clues' as outlined in § 15.1 may be 'correct', even if what appears in it apart from the 'clues' is meaningless³. In the following, we shall represent a number of correct and meaningful Hebrew sentences, little of which will be known to the student apart from the

¹ Some types the student might expect here are excluded, because grammatical structures to be studied later render such types equivocal; e.g. the word shape ending in ו is not included since final ו may appear not only in plural verbs, but also very frequently in nouns.

² Includes the prepositions "in", "to", "from".

³ As the often quoted lines from Carroll's *Through the Looking-Glass* (we present the 'clues' in heavy type): **'Twas brillig, and the slithy toves / Did gyre and gimble in the wabe; / All mimsy were the borogoves, / And the mome raths outgrabe.** Etc.

clues. Translate each word and 'clue' the meaning of which you know and assign the rest to one of the classes (nouns, adjectives, verbs). If you desire to verify the complete meaning of the sentences, you can do so by using the word index at the end of this book. In some cases, you may also guess it.

1. אנחנו מבקשים מהפקידים להעביר את התעודות לסניפים. — 2. אי אפשר לטפל במקרים המיוחדים בהחלטה פזיזה. — 3. לתיירות מאמריקה אין האמצעים הדרושים לבקר במקום. — 4. מתי תתקני את הבגדים הקרועים? — 5. מחר אסייר בדירה החדשה. — 6. המלומדים האלה יבררו את השאלה. — 7. אני מצטער שקלקלתי את הרדיו. — 8. התגברתן על כל הקשיים? — 9. העלמות החביבות סירבו להופיע בחגיגה הצנועה. — 10. צריך להגיד לקריינים הקבועים שישמיעו את החדשות היזמיות בלי שגיאות גסות כל כך.

15.3 In the following sentences, the 'clues' are shown, while the stems are represented by dashes. Replace the dashes by meaningful stems known to you and translate the thus resulting meaningful sentences into English. Effect the replacement by three alternative stems (of suitable meaning) wherever possible.

1. אתמול — תי ב — ו ת ה — ו ת. — 2. מתי ת — ו את ה — ה — ? — 3. יפה ל — ב — ו ת ה — ים. — 4. אני מ — מה — ל — על ה — ים ה — ים. — 5. תן את ה — ו ת ה — ו ת מה — ה — ה — ? — 6. בשנה הבאה א — ה — ה. — 7. בבקשה, אל ת — ו ל — ו ת ה — ו ת את ה — ה. — 8. לא ל — את כל ה — ! — 9. שושנה, ת — את כל ה — ו ת?

SECTION SIXTEEN

16.1 Relations between nouns

As in English, there are various ways in Hebrew to express a relation between two nouns. Two nouns may be connected to each other:

A. By a case prefix (except **את**) or a preposition¹; the equivalent connection is effected, in English, by a corresponding preposition; e.g. **הרעש בחדר** "the noise in the room", **דוד מאמריקה** "an uncle from America", **ברכות לשושנה** "regards for Susanna".

B. By *šel* של which is roughly the equivalent of English "of" or "owned by"; e.g.

הגן של העיר	"the garden of the city"
הגן של עיר	"the garden of a city"
גן של העיר	"a garden of the city"
גן של עיר	"a garden of a city"
הדירה של האיש	"the apartment owned by the man"
הדירה של איש	"the apartment owned by a man"
דירה של האיש	"an apartment owned by the man"
דירה של איש	"an apartment owned by a man"

C. Directly, in a way roughly comparable to the English (whether or not hyphenated) direct noun connection or to the English construction with genitive 's; e.g. **שולחן עבודה** "worktable", **גן(-)העיר** "the city garden", **שם הגברת** "the lady's name", **זמן(-)עבודה** "working-time"; the direct connection between nouns will be discussed in the next paragraph.

D. By further ways of connection, to be discussed in later sections, roughly comparable to English constructions with *of* combined with the genitival 's (e.g. *the friend of John's*) and to the English construction with a derived adjective (e.g. *politic-al question*).

16.2 The direct connection between nouns

A. The second noun delimits the range of the first one: **שולחן עבודה** "worktable" refers only to part of the objects to which **שולחן** "table" can refer; by **גן העיר**

¹ In numerous cases not classical.

“the city garden” an object is determined out of a group which is much smaller than the one out of which הגן “the garden” is selected; and so on. Thus, comparing Hebrew and English pairs of nouns directly connected to each other, the first English noun is equivalent to the second Hebrew one, and vice versa. Cp. § 5.1 on the order of nouns and adjectives (the inverse of English).

B. Consequently, an individual name is not followed in Hebrew (as it is not preceded in English) by a directly connected noun, since the range of an individual name cannot be further delimited. (In English, ‘*England(s) London*’ is ordinarily impossible, and *London, England* is the rule.)

C. Likewise, only the second noun of a pair of directly connected nouns in Hebrew (correspondingly, only the first one in English) may be determined, e.g. be preceded by the article: גן העיר “the City Garden” (‘הגן העיר’ is as impossible as ‘the city the garden’). (Cp., for contrast, § 16.1[B]).

D. A Hebrew noun, followed by another one directly connected with it in the way outlined in A—C, is termed a **c o n s t r u c t** noun.

16.3 The Construct Noun

In weak nouns, when, construct:

A. *-t* is added to the f. sg. suffix *-a* (in writing: final ת replaces final ה); e.g. בעיית כסף *baaya-t kesèf* “a money problem”¹.

B. the plural suffix ים- as well as final *-ayim* are replaced by *-e* (always spelled י), e.g. עבודה זמני *zman-e* (replacing *zmanim*) ‘*avoda* “working times”; צהרי היום *tsohore* (replacing *tsohorayim*) *hayom* “midday” (lit. “noon of the day”). For this suffix see §§ 0.143, 0.31(5).

Nouns of foreign origin (e.g. קורס) are hardly ever used as construct in forms that require one of the alternations A or B; e.g. קורס עזרה ראשונה “first aid course” (no alternation required in the construct), pl. קורסים לעזרה ראשונה (the direct connection is replaced by the one with ל- and the form does not undergo any alternation).

אבא, אמא, בר-מצווה are not used as constructs.

Some nouns that are weak (§ 10.2) as concerns the formal difference between their singular and their plural, are strong as concerns the formal difference between their construct and non-construct (or *i s o l a t e d*) forms. Such nouns will henceforth be termed ‘*s e m i - w e a k*’. Semi-weak nouns so far introduced are the following:

Masculines²:

מכתב: pl. cstr. <i>mihtve</i> (§ 0.163)	מכתבי	שם: pl. cstr. <i>šmot</i>	שמות
משרד: pl. cstr. <i>misrde</i> (§ 0.163)	משרדי	קרבות: pl. cstr. <i>korbnot</i> (§ 0.163)	קרבות
מספר: pl. cstr. <i>mispre</i> (§ 0.163)	מספרו	חבר: pl. cstr. <i>havre</i>	חברי

¹ Since in such cases, *-t* is the sounded and written equivalent of the hyphen, the hyphen will rarely be used in Hebrew script in these cases.

² The strong forms only are enumerated; forms not mentioned are weak.

Feminines:

משפחה: sg. cstr. <i>mišpaḥàt</i> (accent!)	משפחה	pl. cstr. <i>mišpḥot</i> (§ 0.163)	משפחות
עצה: sg. cstr. <i>'tsat</i> (§ 0.161)	עצת	pl. cstr. <i>'tsot</i> (§ 0.161)	עצות
מתנה: sg. cstr. <i>matnat</i>	מתנת	pl. cstr. <i>matnot</i>	מתנות
מלה: sg. cstr. <i>milat</i>	מלת	pl. cstr. <i>milot</i> (!)	מלות
שנה: sg. cstr. <i>šnat</i>	שנת	pl. cstr. <i>šnot</i> (!)	שנות
שעה: sg. cstr. <i>š'at</i>	שעת	pl. cstr. <i>š'ot</i>	שעות
ברכה: sg. cstr. <i>birkat</i>	ברכת	pl. cstr. <i>+birhot, birkot</i>	ברכות

Strong nouns normally change their shapes in construct in addition to the above mentioned changes affecting the suffixes. However, many strong nouns have the same stem shape in their isolated and their construct form; these nouns will be termed 'semi-strong'. The following semi-strong nouns have so far been introduced: אמת, אורח, טיפש, כיסא, מפקד, עיר, רופא, שכן¹.

The construct forms of the other strong nouns will be discussed later.

16.4 Read (with special attention to the correct rendition of the construct forms) and translate, in the most suitable way, the following pairs of directly connected nouns:

שיחת היום	עבודת בית	מסיבת גן
מפת עיר	בעיית השעה	סביבת העיר
עיקר הדברים	קיבוץ עולים	דירת המורה
תמונת גוף	זמן השיחה	עולי אמריקה
אקלים ישראל	עיר עולים	רופא ילדים
ריקודי ילדים	מצב העולים	מורי האולפנים
אהבות הגיל הצעיר	חליפת ערב	גי תל-אביב
שיחות טלפון	עוגת יין	עבודות כסף
גן-ילדים ²	צורות פרחים	הזמנת אורחים
ערי הנגב	הורי הילדים	מכתב ברכה
שולחנות תה	מפקדי העיר	אורח הדוד
משפחות התלמידים	משפחת לוי	רופאי נשים
מכתבי ההורים	שנת לימוד	מתנת הדודה
שם המורה	קרבות המצב	שנות שמחה
קרבת עבודה	ברכת חבר	שמות ההורים
אהבת הורים	משפחות העולים	ברכות חג
משרדי הקצינים	ענייני עבודה	עניין הכסף
גיל הילדים	עיקרי הספר	עזרת מורים

16.5 The concord of constructives

By **constructive** we mean a pair of directly connected nouns, the first of which has been termed construct, and the second of which will henceforth be termed the **construent**.

A. A constructive whose construent is determinated (the construct cannot be determinated, § 16.2) is, for the purpose of concord and government, considered determinated, i.e. an adjective modifying the construent or the construct will be determinated, and **את** will have to be used whenever a governing verb requires it.

¹ Classically strong.

² "Kindergarten", a compound taken from German.

B. An adjective modifying the construent or the construct will invariably appear after the construent, but will agree in gender and number with that part of the constructive which it modifies.

C. Only the construct can refer to a predicative adjective (§ 8.1[II]).

Examples:

A. Short phone conversations	שיחות טלפון קצרות
The short phone conversations	שיחות הטלפון הקצרות
B. The beautiful Tel-Aviv gardens	גני תל-אביב היפים
(= the beautiful gardens of Tel-Aviv)	
Beautiful Tel-Aviv's gardens	גני תל-אביב היפה
(= the gardens of beautiful Tel-Aviv)	
C. The immigrant(s') situation is hard.	מצב העולים קשה.

In a constructive, direct contact must prevail between the construct and the construent; § 9.1 does, therefore, not apply to constructs, but § 1.7 does, in current style, to both constructs and construent.

16.6 Any noun may be replaced by a constructive, whose construct has the same number and gender and whose construent agrees with it in determination:

The tables are new.	השולחנות חדשים.
The worktables are new.	שולחנות העבודה חדשים.
The old dances are beautiful.	הריקודים העתיקים יפים.
The old Israel(i) dances are beautiful.	ריקודי ישראל העתיקים יפים.

16.7 Translate the following sentences as closely as possible. Constructives are spaced. The following weak nouns occur:

meal	'aruna f.	ארוחה
breakfast		ארוחת בוקר
lunch		ארוחת צהריים
supper		ארוחת ערב
egg	beytsa (f.) (irreg. pl. beytsim)	ביצה, ביצים
(female) friend, (as construct:) member ¹	havera f.	חברה
board, blackboard, table (= schedule), calendar	luah (m.) (irreg. pl. luhot)	לוח, לוחות
state (political entity)	mdina f.	מדינה
the State of Israel		מדינת ישראל
game, play	mishak m. (s = ש!)	משחק
paper (writing material), pl. papers, documents	nyar (m.) (irreg. pl. nyarot)	נייר, ניירות
tale, story	sipur m.	סיפור
(news)paper, journal	'iton m.	עיתון
wall (of a room)	kir (m.) (irreg. pl. kirot)	קיר, קירות

¹ Also חבר has, as construct, the equivalent "member, fellow of".

1. טיפול הרופא בחולה הצליח מאוד. — 2. כבר לא מכירים את סימני המחלה. — 3. הקשבתי לשיחת הדוד עם הדודה. — 4. מומחי רדיו ניסו לתקן את הרדיו, אבל לא הצליחו, כי המצב של הרדיו כבר רע מאוד. — 5. למה לא הדליקו את המנורות בחדר? — 6. כאן קיבוץ של עולי אמריקה. — 7. תשובת המורה לא מספיקה, כי השאלה של התלמיד היא אחרת. — 8. העט של הדודה על השולחן של הדוד. — 9. בכל חג בקיבוץ מסדרים מסיבה גדולה לילדים. — 10. אתה מכיר את שמות כל רופאי הילדים? — 11. האקלים של חיפה טוב יותר מהאקלים של ירושלים. — 12. יש לי שולחן עבודה גדול במשרד. — 13. שכני דוד יוסף הם אנשים נעימים מאוד. — 14. כל תלמידי הקורס מתבקשים לשלם בעד הלימודים. — 15. שעת הערב הגיעה. — 16. אני מחכה לשיחת הטלפון של המורה למוסיקה. — 17. אנחנו מביאים את ברכת התלמידים למורי הקורס. — 18. יש לנו בעיות של דירה ובעיות של פרנסה. — 19. היום הגיעו מכתבי ברכה אחדים. — 20. ההורים של יעקב יבקרו בעיר בשבוע הבא. — 21. את עיקר הדברים לא הבנתי. — 22. לבחורה הזאת יש צורה של טיפשה. — 23. סידרתי את המסמרים על השולחן בצורת פרח. — 24. כאן אפשר להשיג חליפות גברים ומעילי גברות. — 25. תלמידות האולפן קישטו את קירות החדר בתמונות נוף. — 26. לארוחת הבוקר קיבלנו רק ביצה אחת. — 27. שושנה היא חברת קיבוץ, אבל שלמה לא חבר קיבוץ. — 28. אנחנו צריכים לוח שנה חדש, כי התחילה שנה חדשה. — 29. מה צייר² המורה על הלוח בחדר? — 30. מדינת ישראל היא צעירה יותר מהרבה מדינות אחרות. — 31. עבודה זו היא משחק ילדים³. — 32. המורה לימדה את התלמידות משהקי חברה יפים. — 33. איפה יש נייר ציור? — 34. הקצין ביקש את הניירות של אדון לוי. — 35. אמא תמיד סיפרה לנו סיפורי ילדים אחרי ארוחת הערב. — 36. עוד לא קיבלנו את עיתוני הבוקר החדשים.

16.8 Translate the following sentences. Spaced phrases should be translated as constructives.

1. We have invited all (the) members of the kibbutz for a party. — 2. The music studies of the boy were successful (in the) last year. — 3. Let us visit our beautiful city's environments. — 4. Where will I get a new gentlemen's suit? — 5. The lamp in this room is no (= not) good. — 6. We received yesterday the answer of the Labor (= work) Office that we have to take counsel on the new city map of Jerusalem. — 7. The shape of the new work-table is less pleasant than the shape of the old one. — 8. Will you arrange the house like a hotel (= in the shape of a hotel)? — 9. I am busy with neighbors' affairs. — 10. Rebecca has prepared a wonderful wine cake. — 11. Today I have only very easy garden work. — 12. Please, explain to us the essence of the book. — 13. We have received some new book (= books) orders. (Two possible translations!) — 14. The parents of the little boy phoned the kindergarten. — 15. He did not reveal to me the age of the young lady. — 16. The hour of need has not yet arrived.

¹ Decorate (*le*)*kašet* לקשט את

² Draw (a picture) (*le*)*šayer* לצייר את

³ "Child's play".

SECTION SEVENTEEN

17.1 The dependent personal pronoun

A personal pronoun may replace a determinated noun wherever the latter occurs, except certain cases (which need not be discussed here) in which the determinate noun is a construent of a constructive. E.g. the personal pronoun "you (m. sg.)" may be substituted for the determinated nouns printed in spaces in the following sentences:

I	The boy is nice.	ה י ל ד נחמד.
II	The boy plays at home.	ה י ל ד משחק בבית.
III	I was asking for an answer because of the boy.	ביקשתי תשובה בגלל ה י ל ד.
IV	I will not tell the boy this thing.	לא אספר ל י ל ד את הדבר הזה.
V	The boy's work is very good.	עבודת הילד טובה מאוד.
VI	The boy's dances have begun.	התחילו ריקודי ה י ל ד.
VII	The boy's old parents have arrived.	הורי ה י ל ד הוקנים הגיעו.
VIII	The picture of the boy is on the wall.	התמונה של ה י ל ד על הקיר.
IX	Mom made (= arranged) the boy's bed.	אמא סידרה את מיטת ה י ל ד.

However, the form אתה "you (m. sg.)" and likewise all other personal pronouns so far introduced (הן, הם, אתן, אתם, אנחנו, היא, הוא, את, אני) can only be used in such cases in which the noun is in the prefixless case and is not a construent nor preceded by a preposition (i.e. in cases in which the determinated noun is not dependent upon any other part of the sentence). This applies to nos. I-II above:

I	You are nice.	אתה נחמד.
II	You play at home.	אתה משחק בבית.

The mentioned forms of the pronoun will therefore henceforth be termed **i n d e p e n d e n t p r o n o u n s**.

In all other cases, a **d e p e n d e n t p e r s o n a l p r o n o u n** must be used. The dependent personal pronoun is not an independent word, but a suffix, pronounced and spelled in close connection with the form (case prefix, preposition, construct noun) which it follows. In the example given, the dependent pronoun ("you [m. sg.]") is **-ha 7**:

III	I was asking for an answer because of you.	ביקשתי תשובה בגללך [biglalha].
IV	I will not tell you this thing.	לא אספר לך [leha] את הדבר הזה ¹ .

¹ On the obligatory word order see § 3.6. Every dependent personal pronoun has much less stress than a preceding governing word.

V	Y o u r work is very good.	עבודתך [avodatha] טובה מאוד.
VI	Y o u r dances have begun.	התחילו ריקודיך [rikudehà] ¹ .
VII	Y o u r old parents have arrived.	הוריך [horehà] ¹ הזקנים הגיעו.
VIII	The picture of you is on the wall.	התמונה שלך [šelha] על הקיר.
IX	Mom made (= arranged) y o u r bed.	אמא סידרה את מיטתך [mitatha].

Note: Since the dependent personal pronoun replaces a determinated noun, constructives whose construent is a dependent personal pronoun require את and require, in attributive concord (§ 8.1), a determinated adjective (example VI and 16.5[A]), except if the adjective is demonstrative (§ 11.6), in which case it is regularly undetermined in these constructions: ריקודך זה, עבודתך זו.

17.2 The personal suffixes

The personal suffixes are best studied according to the properties of their shape. Some of them begin with a vowel (“vocalic suffixes”), some do not (“consonantal suffixes”); some end in an accented vowel (“open”), some do not (“closed”):

	Open		Closed
	-i י- 1st person sg.	-enù נו- 1st person pl.	
Vocalic	-o ו- 3rd person m. sg.	-am ם- 3rd person m. pl.	
	-a ה- 3rd person f. sg.	-an ן- 3rd person f. pl.	
		-eh ך- 2nd person f. sg.	
Consonantal	-ha ך- 2nd person m. sg.	-hem כם- 2nd person m. pl.	
		-hen כן- 2nd person f. pl.	

For the suffixes כם, כן see § 0.142.

Examples:

his form	<i>tsurato</i>	צורתו	her office	<i>misrada</i>	משרדה
my love	<i>'ahavati</i>	אהבתי	after you (m. pl.)	<i>'aharehem</i>	אחריכם
of her	<i>šela</i>	שלה	for him	<i>bišvilo</i>	בשבילו
our students	<i>talmideenù</i> (§ 0.131)	תלמידינו			

A. Combine all vocalic open personal suffixes with the following: “of”, “for”, “uncle”, “aunt” “letter”, “talk”, and translate.

B. Combine all vocalic closed suffixes with the following: “for”, “because of”, “apartment”, “age”, and translate.

C. Combine all consonantal closed suffixes to the following: “after”, “parents”, “situation”, “environment”; and translate.

D. Combine the consonantal open suffix with the following: “in”, “studies”, “disease”, “of”, “treatment”; and translate.

¹ On the accent see § 17.3.

17.3 The combination of nouns with personal suffixes

A. A 2nd person sg. suffix immediately following *e* is subordinate; likewise a 2nd person pl. suffix in popular speech, however the classical form with the stress on the suffix is more common; e.g. הורֵיך *horehà* “your (m. s.g.) parents”, לימודיכם *+limudehem, limudehèm* “your (m. pl.) studies”.

B. In immediate precedence to a personal suffix, the plural suffix -ות is extended by *e*, spelled ם (§ 0.143, 0.31[5]); e.g. דודותיך *dodotehà* “your (m. sg.) aunts”, שמותינו *šmoteenù* “our names”.

C. Singular constructs ending in *e* drop this vowel in immediate precedence to a personal suffix; e.g. מורה *more* “teacher” — מורי *mori* “my teacher”. Bases ending in *o* or *u* are not used as constructs, if the construent is a personal pronoun.

D. The diphthongs that would be expected by the combination with vocalic personal suffixes, of bases ending in *e* (i.e. in view of [C] and [B] all plural constructs) are avoided by the following mutations:

The combination is replaced by

Examples:

$-e + a$	$-ehà$	יה-	<i>morehà</i>	“her teachers”
$-e + am/n$	$+ehem/n, -ehèm/n$	יהם/ן-	<i>morehem/n</i>	“their (m.) teachers”
$-e + èn^1$ (see A)	$-ayèn$	יך- ²	<i>morayèn</i>	“your (f. sg.) teachers”
$-e + i$	$-ay$	י-	<i>moray</i>	“my teachers”
$-e + o$	$-av$	יו-	<i>morav</i>	“his teachers”

As a consequence, the following graphic distinctions result between forms with a singular and a plural construct:

	... students”			... student”
“my	<i>talmid-ay</i>	תלמיד-י	vs.	תלמיד-י <i>talmid-i</i>
“your (m. sg.)	<i>talmid-ehà</i>	תלמיד-יך		תלמיד-ך <i>talmid-ha</i>
“his	<i>talmid-av</i>	תלמיד-יו		תלמיד-ו <i>talmid-o</i>
“her	<i>talmid-ehà</i>	תלמיד-יה		תלמיד-ה <i>talmid-a</i>
“our	<i>talmid-eenù</i>	תלמיד-ינו		תלמיד-נו <i>talmid-enù</i>
“your (m. pl.)	<i>talmid-ehem</i>	תלמיד-יכם		תלמיד-כם <i>talmid-hem</i>
“your (f. pl.)	<i>talmid-ehen</i>	תלמיד-יכן		תלמיד-כן <i>talmid-hen</i>
“your (f. sg.)	<i>talmid-ayèn</i>	תלמיד-יך		תלמיד-ך <i>talmid-eh</i>

E. With semi-strong nouns, the stem takes the shape it has in plural, unless the plural has a vowel different from one in the singular; e.g. מפקדי *mefakd-i* “my commander”, אורחי *'orhi* “my guest”, but עירנו *'irenù* “our town”, ערינו *'areenù* “our towns”.

Note שמ- *šm-* before vocalic suffixes, *šim-* before consonantal ones: שמי *šmi* “my name”, שמו *šmo*, שמך *šimha*, שמכם *šimhem*.

F. If the construct ends in a subordinate syllable, the subordinate vowel is dropped in immediate precedence to a personal suffix, unless the subordinate vowel is geminate; e.g. cstr. *mišpanàt* (§ 16.3) — *mišpani* משפחתי “my family” but טעם *taàm* — טעמי *taami* “my taste”.

¹ Cp. § 0.42.

² § 0.31[16].

G. The sg. construct stem of שכנה before personal suffixes is *šhent-*: שכנתי *šhenti* etc. For ברכתי etc. (§ 16.3), חברתי etc. more classical *°birhati*, *+haverti* are also used.

H. Constructs ending in *-i* require the replacement of *-o* by *-v* of equal spelling ו, the replacement of *-am*, *-an* by *-hem* הם, *-hen* הן and entail the loss of the initial vowel of all other vocalic suffixes; e.g. cstr. 'avi "father" (§ 20.4): 'aviv אביו "his father", 'avihem אביהם "their father", 'avinu אבינו "our father".

I. Nouns of foreign origin practically never have a personal suffix as construent.

17.4 Following a vowel, *ahh* is replaced by *hah*: *luah* + *-ha* = *luhaha* לוחך.

17.5 Combine:

1. "I", "we", "you (m. sg.)", "you (m. pl.)" with "affair", "uncles", "guest", "help", "talks" "advice", "towns".
2. "He", "they (m.)", "you (m. sg.)", "you (f. pl.)" with "situation", "picture", "works", "offices", "years", "commander".
3. "She", "you (f. sg.)", "you (m. sg.)", "they (f. pl.)" with "time", "love", "(male) teacher", "(male) teachers", "answers", "family", "gift".

17.6 The combination of prepositions and case prefixes with personal suffixes

1. Two of the prepositions so far introduced are not combined with dependent personal pronouns: מאז, בעוד.

2. § 17.3 (A, D, F, H) also apply with prepositions; e.g. אחריך *'aharehà* "to you (m. sg.)" (A), אחריי *'aharay* "after me" (D), אצל *'etsèl* "with" — אצלו *'etslo* "with him" (F).

3. Monosyllabic prepositions and case prefixes ending in *e* drop this vowel in immediate precedence to vocalic open suffixes (cp. § 17.3[C]); e.g. בי *bi* "in me", לו *lo* "to him". בלי is not combined with personal suffixes. The combinations of *-m* with personal suffixes are irregular and will be studied later.

4. Monosyllabic prepositions and case prefixes ending in a consonant are somewhat modified in immediate precedence to personal suffixes: a. על, עד, אל are extended by *e* (י); e.g. אליך *'elehà* "towards you (m. sg.)", עליי *'alay* (§ 17.3[D]) "on me", עדיו *'adav* (§ 17.3[D]) "up to him"; b. עם may be replaced by את- *'it-*: אחי *'iti*, עמי *'imi* "with me" (but see no. 5); c. את is replaced by אות- *'ot-*; e.g. אותך *'otha* "you (m. sg.)" (but see no. 5). The 2nd persons plural of two of the prepositions and the case prefix enumerated here have classical forms in which the base vowel is different from that in other persons: אליכם *'alehem*, אליכן *'alehen*, אתכם *'ethem* (את, not עם!), אתכן *'ethen* (the forms *'othem*, *'otheren* are popular only and are not written).

5. Monosyllabic case prefixes and prepositions ending in *e* (no. 3) replace, in immediate precedence to a closed personal suffix, the *e* by *a*; e.g. לכם *lahem* "to you (m. pl.)"; of those ending in a consonant, this applies to the classical forms of עם *'imaneh* "with you [f. pl.]" and to the 2nd f. sg. and 1st pl. forms only of את and עם (when modified to *'it-*). Whenever a closed suffix is vocalic, a diphthong otherwise resulting is avoided by the following mutations:

combination	replaced by	forms					
$a + e$	a	לך	<i>lah</i>	"to you (f. sg.)",	בך	<i>bah</i>	"in you (f. sg.)"
		אותך	<i>'otah</i>	"you (f. sg.)"	אתך	<i>'itah</i>	"with you (f. sg.)"
		לנו	<i>lanù</i>	"to us",	בנו	<i>banù</i>	"in us"
		אותנו	<i>'otanù</i>	"us",	אתנו	<i>'itanù</i>	"with us"
$a + a$	ahe	להם	<i>lahem</i>	"to them (m.)",	בהם	<i>bahem</i>	"in them (m.)"
		להן	<i>lahen</i>	"to them (f.)",	בהן	<i>bahen</i>	"in them (f.)"

However, אותם *'otam*, אותן *'otan*.

6. *be'ad* בעד is replaced by *baad* in precedence to personal suffixes: *baado* בעדו "for him".

7. When ל- is not a governed case prefix, it is replaced, in precedence to a personal suffix, by the corresponding form of אל; e.g.:

Governed: אני מספר לך את הסיפור. אני מספר לך את הסיפור.

Not governed: טלפנתי אליו. (or אל הדוד) טלפנתי לדוד.

Note: Pronominal objects of verbs are subject to the rules of order outlined in § 3.7, if the term "adjective" appearing there is read as "verb".

17.7 Read and translate (the figure in parentheses indicates the number of possibilities):

לי, אותן, בך (2), בעדם, בשבילך (2), בגללכן, עליו, אתכם (2), אליה, אתנו, לך (3), אותם, בו, בעדכן, בשבילו, בגללכם, עליה, אותנו, אליי, אתן (2), אתכן (2), בה, בעדנו, בשבילנו, בגללנו, עליי, אותך (2), להן, אותי, בהם, בעדך (2), בשבילכן, בגללו, עליכם, אתה (2), אליכם, בנו.

17.8 Vocabulary for the following narrative:

NAMES:

Achior, a man's name	<i>'aHi'or</i> ¹	אחיאור ¹
Assyria	<i>'ašur</i> (f.)	אשור
Bethulua, name of a town	<i>beyt-'eloa(h)</i> ¹	בית-אלוהי
Holophernes	<i>holoférnes</i>	הולופרניס
Judith	<i>yhudit</i>	יהודית
Egypt	<i>mitsrayim</i> f.	מצרים
Ammon, name of a tribe and country	<i>'amon</i>	עמון

NOUNS:

enemy	<i>'oyev</i> (m.) (semi-strong: pl. <i>'oyvim</i>)	אויב
god, God	<i>'elohim</i> (m.) (pl. form with m. sg. concord)	אלוהים
country, land, earth	<i>'erèts</i> (f.) (pl. <i>'ratsot</i>) (irreg. form with article: <i>ha-'arèts</i>)	ארץ, ארצות
the Land of Israel, Palestine		ארץ ישראל
defense	<i>hagana</i> f.	הגנה

¹ These are tentative reconstructions of the Hebrew forms of names transmitted in the Book of Judith in their Greek forms only.

information, news, message, knowledge	<i>ydi'a f.</i>	ידיעה
priest	<i>kohen</i> (m.) (semi-strong: pl. <i>kohanim</i>)	כֹּהֵן
Hight Priest		כֹּהֵן גָּדוֹל
power, force	<i>koah</i> (m.) (pl. <i>kohot</i>)	כֹּחַ, כִּחוֹת
entry, entrance	<i>knisa f.</i>	כְּנִיסָה
king	<i>melèh m.</i>	מֶלֶךְ
act	<i>maase m.</i> (<i>s</i> = ש!)	מַעֲשֵׂה
commandment, moral command, good deed	<i>mitsva f.</i>	מִצְוָה
sanctuary	<i>mikdaš</i> (m.) (semi-weak ¹ : pl. cstr. <i>mikdše</i>)	מִקְדָּשׁ
nation, people	<i>'am m.</i>	עַם
command, order	<i>pkuda f.</i>	פְּקוּדָה
army	<i>tsava' (m.)</i> (pl. <i>tsva'ot</i>)	צְבָא, צְבָאוֹת
battle	<i>krav</i> (m.) (pl. <i>kravot</i>)	קָרֵב, קְרִיבוֹת
head, (cstr ² .) chief, top	<i>roš</i> (m.) (spelling!) (pl. <i>rašim</i>)	רֹאשׁ, רִאשִׁים
inhabitant, resident	<i>tošav m.</i>	תּוֹשָׁב
prayer	<i>tfila f.</i>	תְּפִלָּה

ADJECTIVE:

neighboring, adjacent	<i>šahen</i>	שָׁכֵן
-----------------------	--------------	--------

VERBS:

Strong imperative:

put (down)	<i>sím</i> (<i>s</i> = ש!)	שִׁים אֵת
------------	-----------------------------	-----------

Weak:

threaten	<i>(le-)'ayem</i>	(ל)אִיִּים עַל
fortify (= protect with fortifications)	<i>levatser, batser</i>	לְבַצֵּר אֵת
hold	<i>lehanzik, hanzek</i> or בִּ-, הַחֹק (^o <i>lehanazik, hanazek</i>)	לְהַחזִיק אֵת or בִּ-, הַחֹק
give... back, bring... back (² to)	<i>lehanzir, hanzer</i> (^o <i>lehanazir, hanazer</i>)	לְהַחזִיר ¹ אֵת ל־ ² , הַחֹזֵר
save (from a danger)	<i>lehatsil, hatsel</i>	לְהַצִּיל אֵת, הַצֵּל
permit ¹ ... (² to), give permission (² to)	<i>leharšot, harše</i>	לְהַרְשׁוֹת, הַרְשָׂה ¹ אֵת ל־ ²
destroy	<i>lehašmid, hašmed</i>	לְהַשְׁמִיד, הַשְׁמַד (אֵת)
defend oneself	<i>(le-)hitgonen</i>	(ל)הִתְגַּנֵּן
prepare oneself	<i>(le-)hitkonen</i>	(ל)הִתְכַּוֵּן
pray (= say a prayer)	<i>(le)hitpalel</i>	(ל)הִתְפַּלֵּל

¹ Semi-weak nouns will henceforth not be considered regular.² Some nouns have a particular or additional equivalent in English, if they are construct (cf. חֵבֶר, § 16.7); this will henceforth be pointed out where appropriate.

break in, break out, break through	(le)hitparets	(ל)התפרץ
strengthen	(le)hazek	(ל)חזק את
direct, conduct	(le)nahel	(ל)נהל את
overcome	(le)natseah	(ל)נצח את
hold back, detain	(le)'akev	(ל)עכב את
command	letsavot, tsave	לצוות את or על, צוה
let...take place, observe a duty	(le)kayem	(ל)קיים את
despatch	(le)šager	(ל)שגר את

ADVERBS:

before	lifne-hen	לפני-כן
again	šuv	שוב

CONJUNCTION:

however	'ulam	אולם
---------	-------	------

יהודית והולופרניס¹

א

לתושבי ארץ ישראל הגיעה ידיעה על כל מעשי הולופרניס, מפקד הצבא של ארץ האויב. הודיעו להם שהולופרניס השמיד את מקדשי העמים השכנים ושהוא מתכוון להשמיד גם את מקדשיהם — ובעיקר את מקדשם הגדול בירושלים — ואת עריהם. רק זמן קצר לפני-כן החזיר אותם אלוהים מבבל לארץ ישראל והם התיישבו בה. עכשיו התכוננו להגנת הארץ וחזקו את עריה. הסכנה הגדולה ביותר איימה על תושבי העיר בית-אלוה, והכוהן הגדול בירושלים ציווה עליהם להחזיק בעירם בכל כוחם ולא להרשות את כניסת האויב אליה. הוא שיגר אליהם מכתב בדברים אלה: «שימו צבא בהרים בסביבת עירכם, כי דווקא בסביבתכם ינסו אויבינו להתפרץ לארץ, ובהרים קל יותר לעכב אותם מאשר בכל מקום אחר.» תושבי בית-אלוה קיימו את פקודת הכוהן הגדול בדיוק; כל אחד התפלל לאלוהים וביקש שיציל אותם ואת עירם ואת כל עם ישראל.

להולופרניס, מפקד האויבים, הודיעו שתושבי העיר הזאת ותושבי הארץ בכלל מתכוננים לקרב ושהם מבצרים את ערי הארץ והריה. הוא הזמין אליו את קציניו ואת ראשי הארצות השכנות ודיבר אתם דברים אלה: «הודיעו לי, מי הם האנשים האלה ומי הוא העם הזה המתגורר בערי ההרים, מה כוחם בקרב. מה הן עריהם? מי הוא המלך שלהם ומי מפקדם? ולמה דווקא הם מכל העמים² מנסים לעכב אותנו ואת כוחותינו?»

השיב לו אחיאר, מראשי ארץ עמון ומפקדיה, ודיבר: «זאת תשובתי, מפקדי הגדול; הקשב ואספר לך את האמת על העם הזה המתגורר בהרי ארץ ישראל במקומות הקרובים אלינו עכשיו. מקודם התגוררו במצרים ואלוהיהם הוציא אותם משם, כי קיימו את כל מצוותיו, והם הגיעו לארץ ישראל. אחר כך הביאו אותם אויביהם לארץ אשור, ושוב החזיר אותם אלוהים לארץ שלהם, כי הם קיימו את כל מצוותיו תמיד. כאשר מעשיהם טובים, מציל אותם אלוהים; אולם כאשר מעשיהם רעים, הוא מביא את אויביהם עליהם. זה מצבם גם עכשיו: אם רעים

¹ Adapted from *Judith*, ch. 3 ff.

² "Of all nations".

מעשיהם — לא יציל אותם אלוהיהם, והם קרבנותיכם ותשמידו אותם; אולם אם קיימו את מצוות האלוהים ומעשיהם טובים, הם יתפללו לאלוהיהם ויבקשו שיציל אותם — ותפילתם תספיק. הם אפילו לא ינהלו קרבות נגדכם ולא ישתמשו בכוחותיהם ולא יתגוננו, אלא יקוו לעזרתם מאלוהים ויקבלו אותה, ובעזרתו ינצחו אתכם בלי קרב.»

17.9 A. Translate:¹

Judith and Holophernes

II

When Achior had finished his story, all the men spoke: "We will not believe you, Achior. They certainly have not such power and we shall overcome them. Therefore, Holophernes, our great commander, let us destroy them and their city Bethulua and all other cities of the Land of Israel!" — And when the men of the army had finished these words, Holophernes spoke to Achior and everybody was listening: "Who are you, Achior? How did you dare (= reveal force) to say such things today about the people of Israel? I will not believe that they will not conduct battle and that their god is going to save them. You have not convinced me. They have to conduct battles against me, and I will surely destroy them. The force of my god is greater than the force of Israel's god. I will enforce (= observe) these words: the city [of] Bethulua and its inhabitants will not stop us (= hold us back). But you, Achior, because of your story, go [away] from this place and go to these people and their cities. I will not permit you to talk to me any longer. Go to Bethulua and reside with them! I will destroy you with the inhabitants of that town!" And Holophernes' officers took Achior (out) from the army and brought him to the surroundings of Bethulua.

B. Replace in exercise 12.9 one noun at a time in each sentence by a suitable personal pronoun and reorder the parts of the sentence wherever necessary to comply with the note at the end of § 17.6.

¹ Spaced expressions to be translated as constructives.

SECTION EIGHTEEN

18.1 של “of” may be preceded not only by an isolated noun, but also by a noun with a 3rd person personal suffix which is in gender-number concord with the noun following של. This construction (‘extended constructive’) is often equivalent to the English construction with *of* followed by the genitival ‘s; e.g.

The (or a) friend of Joseph’s
The (or a) picture of a girl

חברו של יוסף
תמונתה של בחורה

This construction is also very convenient if the governing noun (the one with the personal suffix) is modified by an adjective. E.g. to express “the beautiful lady’s picture” by a constructive would be as ambiguous as it is in English (תמונת גברת יפה), but if the extended constructive is used, ambiguity can be avoided:

The (or a) picture of the beautiful lady(s)
The (or a) picture of a beautiful lady(s)

תמונתה של גברת יפה
תמונתה היפה של גברת

Express the following by extended constructives: “the large streets of the city”, “the (female) teacher of Salomon”, “the office of Mr. Levy(s)”, “young pupils of our teachers”, “pupils of our young teachers”, “the love of a young lady(s)”.

18.2 Important clues (§ 15.1) for the classification of word forms can be gained from personal suffixes combined with a subsequent ה. Whenever a word ends in י, ך, ו, כם, כן, ם, ן, הם, הן and the immediately following one begins with ה, the first word is practically always a noun and the second one most likely an adjective: עירנו היפה.

These clues may be strengthened by the presence of י immediately before the mentioned endings (§ 17.2) combined with the presence of either ים or ות at the end of the second word (ערינו היפות) or also by the presence of ת, ותי before the suffixes, combined with the presence of a feminine suffix at the end of the second word: שיחותינו הקצרות, שיחתנו הקצרה.

Replace the dashes by suitable construct stems and translate:

— י ה, — ותי ה—ות, — ותיך ה—ים, ל—יו ה—ות, ל—יך ה—ות, מ—ותיה ה—ים.

18.3 Regular strong nouns construct

I. Singular:

A. The sg. construct is identical with the isolated sg.

Exception: the cstr. sg. חדר, when followed by a noun, is [ħ^ədar].

B. If the construent is a personal suffix:

1. § 17.3(F) applies; e.g. קושי *košyo* “his difficulty”, טעמי *taami* “my taste”.

Classically, *oa* is replaced by *oo*; e.g. תואר *toār* “title” — תוארו *toaro*, ^o*tooro* “his title”.

2. Final *èv*, *èf*, *èH* are replaced by *b*, *p*, *k*, respectively, of equal spelling (ב, פ, כ); e.g. צורכ — צורכו *tsorko*; likewise final *àv*, *àf*: רוחב *rohàv* “width” — רוחבם *rohbam* “their width”.

3. If the vowel which is stressed in the singular is *e*, it is nearly always replaced by either *a* or *i* (never represented in writing) and only very rarely left unchanged, e.g. ספר *sefèr* — ספרי *sifri*, חדר *hedèr* — חדרי *hadri*, ^o*hedri*. There is no way to state by a rule which of the three takes place and the correct form has to be memorized for each individual noun. To achieve this, we shall henceforth append the letters *a*, *i*, *e* respectively to the presentation of each regular strong noun, to show what the vocalic replacement — if any — is. Of the regular strong nouns so far introduced, the following have *a*: מלך (*malki* “my king”), ילד, כסף, לחם, ערב, likewise חדר (however ^o*e*).

And the following have *i*: ספר (*sifri* “my book”), דשא, סדר, סרט, פרח.

Some regular strong nouns are never or hardly used with personal suffixes; this is the case with סרן, סגן.

II. Plural:

A. The stem of the cstr. pl. is:

1. Identical with that of the isolated plural, if the subordinate vowel in sg. is *i*; e.g. קושי *košty*, isol. pl. קשיים *kšayim*, cstr. pl. קשיי *kšaye*.

2. Otherwise formed according to IB. 1 and IB. 3, e.g. *hodše*, *taame*, *yalde*, *sifre*, *hadre*. IB. 2 is not applicable except in the case of כספי (*kaspe*): *malhe*, *'arve* etc.

B. If the construent is a personal suffix other than one of the 2nd and 3rd person plural, the cstr. pl. stem is replaced by the isolated pl. stem; e.g.

	“... needs”	“... arrangements”	“... kings”	“... tastes”
isolated pl.	<i>tsrahim</i>	<i>sdarim</i>	<i>mlanìim</i>	<i>t'amim</i>
“his...”	<i>tsrahav</i>	<i>sdarav</i>	<i>mlanav</i>	<i>t'amav</i>
“our...”	<i>tsraheeni</i>	<i>sdareeni</i>	<i>mlaneeni</i>	<i>t'ameeni</i>
cstr. pl.	<i>tsorhe</i>	<i>sidre</i>	<i>malhe</i>	<i>taame</i>
“your (m. pl.)...”	<i>tsorhehem</i>	<i>sidrehem</i>	<i>malhehem</i>	<i>taamehem</i>
“their (m.)...”	<i>tsorhehem</i>	<i>sidrehem</i>	<i>malhehem</i>	<i>taamehem</i>

18.4 Semi-strong and irregular strong nouns construct

§ 18.3 (IIB) applies, unless the suffix is מכתביו : מכתביהם *mihtavav* — מכתביהם *mihtvehem*, קרבנותיו *korbnotav* — קרבנותיהם *korbnotehem*.

§§ 17.3(F) and 18.3(1B.3) apply.

The construct forms of the irregular strong nouns so far introduced are:

Singular construct:

'iš	אִישׁ
'ešet (i)	אִשָּׁה ("wife") ¹
'erets (a)	אֶרֶץ
beyt	בֵּית ("home") ¹
g(e)veret (i)	גְּבוּרָה
dvar	דְּבַר (also "word") ¹
yom	יוֹם
yeyn	יַיִן
kli	כְּלִי ²
mlon	מִלּוֹן
mkom	מְקוֹם
tsva'	צֶבַע
tsad	צֶד (with personal suffixes tsid- צֶדֶק)
ktsin	קֶצֶץ
rtson	רִצּוֹן
švua	שָׁבוּעַ
shar	שָׂכַר
simhat	שִׂמְחָה
simlat	שִׂמְלָה

Plural construct:

'anše	אֲנָשִׁי
nše	נָשִׁי, with personal suffixes also nšot- נָשׁוֹת
'artsot	אֲרָצוֹת
bate	בָּתֵּי
gvivot-	גְּבִירוֹת- (only with personal suffixes)
divre	דְּבָרֵי (also "words") ¹
yne	יַמֵּי
yeynot	יַיִנוֹת
kle'	כְּלֵי (with personal suffixes kele-)
mlonot	מִלּוֹנוֹת
mkomot	מְקוֹמוֹת
tsiv'ot	צִבְאוֹת
tside	צִדֵּי (with pers. suff. tsade- צִדְדֵי)
ktsine	קֶצִינֵי
rtsonot	רִצּוֹנוֹת
švu'ot	שָׁבוּעוֹת
—	—
simhot	שִׂמְחוֹת
simlot	שִׂמְלוֹת

In many cases, the isolated and construct forms are spelled exactly alike and, if no personal suffix is present, it is only the word subsequent to the irregular strong noun that indicates the correct pronunciation of the latter. If the subsequent word is a noun, the first word is construct. A very important clue for the recognition of this fact is the presence of a determinated form (-ה) in the second place, although the first word is not determinated (§ 16.2[C]). E.g. in the sequences (A) בֵּית הַמֶּרְקָחַת and (B) הַבַּיִת הַמְּפֹאָר it may be safely assumed, even if the second word is unknown, that in (A) *beyt* (cstr.) has to be read, but in case (B) *bayit* (isol.); likewise *smalot* in הַשְּׂמִלוֹת הַחֲדָשׁוֹת, but *simlot* in שְׂמִלוֹת הָעֶרֶב. It is only with strong and semi-strong nouns that the isolated and construct forms, though of different sound, are frequently undistinguished in writing and clues of the above nature have to be used to ascertain their correct reading.

18.5 A personal suffix may replace a (sg. or pl.) determinated noun (§ 17.1) also following כל (§ 11.4). However, in this case, *kol* is replaced by *kul-* כּוֹל-; e.g. *kulo* כּוֹלוֹ "all of him, he ... all", *kulam* כּוֹלָם "all of them, they all". Note *kulanu* כּוֹלָנוּ "all of us, we (...) all". E.g. כּוֹלוֹ לָבָן "He is all white."

18.6 Combine "I", "you (f. sg.)", "you (m. pl.)", "Jerusalem", "the pupil" as constituents with the following constructs: "country", "boys", "book", "rooms", "all", "dress", "day", "places", "home", "words".

¹ Cp. footnote 2 on p. 97.

² Not ordinarily connected with personal suffixes (^o*kily-*).

18.7 A very common way to address a person or persons is to append the 1st person sg. suffix to his title; e.g. מורי "teacher!", ילדי "my child!", מלכי "oh King!", מפקדי "Mr. Commander!", גברתי "Madam", אדוני "Sir", גבירותיי "Mesdames". Since the grammatical plural of אדוני (viz. 'אדוניי') would be identical with the name of God, it is replaced by רבותיי *rabotay* "Gentlemen" (lit. pl. of *rav* "Elder"). Public addresses are normally opened by גבירותיי ורבותיי.

18.8 Vocabulary for the following narrative:

NAME:

Name of a male person	'uziya	עוזיה
-----------------------	--------	-------

NOUNS:

stone	'evèn (f.), pl. 'vanim (a)	אבן, אבנים
son, (cstr. pl.)	ben (m.), sg. cstr. ben (see note 1),	בן, בנים
people (pl.)	isol. pl. banim, cstr. pl. bne	
daughter	bat (f.), with suff. bit-, pl. isol. banot, cstr. bnot	בת, בנות
crowd, a lot	hamon m.	המון
deficiency, want, lack	hosèr (no pl.)	חוסר
exit, going out	ytsi'a f.	יציאה
death	mavèt (m.), irreg. cstr. mot (no pl.)	מוות (מות)
water	mayim (m. pl.!) (see note 2)	מים, מימי-
war	milhama (f.), semi-weak (irreg. cstr. sg. milhemèt [a])	מלחמה (מלחמת)
well, source, origin	makor (m.), pl. mkorot, semi-strong	מקור, מקורות
weapon, arms (Hebrew sg.!)	nešèk m. (i) (no pl.)	נשק
position (also in the military sense), standpoint	'emda f. (°semi-strong: isol. pl. °madot)	עמדה

ADJECTIVES:

(in function of noun):	cstr. sg. zkan, cstr. pl. zikne (not in isol. sg.)	זקן
elder		
forceful, violent, vehement	'az	עז

WEAK VERBS:

render ¹ ... into the control ² of, extradite ¹ ... ² (to)...	lehasgir, hasger	להסגיר, הסגר ¹ את... ² ל-
move away, get away	(le-)histalek	(ל)הסתלק
surround, enclose	lehakif, hakef	להקיף, הקף
leave behind, leave ¹ ... ² (to)	lehaš'ir, haš'er	להשאיר, השאר ¹ את... ² ל-
throw (away)	lehašlīn, hašlēn	להשליך, השליך את
present oneself	(le)hityatsev	(ל)התייצב

PREPOSITIONS:

out of	<i>mitoh</i>	מתוך
against	<i>negèd</i> (§17.6[2])	נגד

ADVERBS:

nevertheless, still	<i>behol-zot</i> (spelling!)	בכל-זאת
---------------------	------------------------------	---------

Notes:

1. *ben* alternates before personal suffixes the same way as *shem* (§ 17.3[E]): *bni* בני, *binhem* בנכם.

2. The construct of *me* מי (§ 16.3[B]), but this construct cannot be connected with personal suffixes. There is no isolated Hebrew equivalent of the English plural "waters", but only a construct form *meyme-* (e.g. במימי ישראל "in Israel waters"); this construct form can have a personal pronoun as construent.

יהודית והלופרנים

א

הלופרנים הוציא פקודה לאנשיו להביא את אחיאר לבית-אלוה ולהסגיר אותו לאנשי העיר. אבל כאשר הגיעו אנשי הלופרנים לסביבת בית-אלוה, גילו אותם תושבי העיר ומיד הכינו את נשקם והוציאו את כוחות ההגנה שלהם אל המקום; אנשי בית-אלוה השליכו אבנים על קציני הלופרנים ואלה הסתלקו מהמקום והשאירו את אחיאר בהרים.

אנשי בית-אלוה הגיעו אחרי זמן קצר אל אחיאר והביאו אותו לפני ראשי עירם. ראשי בית-אלוה הזמינו את כל זקני העיר לשיחה, וכאשר הגיעו כולם, הביאו לפניהם את אחיאר וציוו עליו לספר את מעשם של הלופרנים וקציניו. אחיאר קיים את פקודתם של ראשי בית-אלוה ובתשובתו סיפר להם על דברי הלופרנים ועל שאלתו אל מפקדי עמון והעמים השכנים האחרים; הוא גם סיפר, מה הוא השיב לשאלתו של הלופרנים על כוחם, צבאם ומלכם של בני ישראל. כולם קיבלו את מעשיו בברכה ועזיה, ראש העיר, הזמין אותו לביתו. בבית עזיה הכינו ארוחה בשבילו ושוב ביקשו בני העיר ובנותיה את עזרת אלוהים נגד צבא האויבים.

ביום הבא ציווה הלופרנים על כל צבאו ועל כל אנשיו להתייצב לקרב על בית-אלוה ולנהל מלחמה עזה נגד בני ישראל. צבאותיהם של בני ישראל לא הגיעו לכוח גדול וצבא האויב התייצב נגדם בהמוניו. כאשר גילו אנשי בית-אלוה את המון הצבא המתייצב נגדם, הבינו שהסכנה המאיימת עליהם היא גדולה ביותר, אולם בכל-זאת חיזקו את עמדותיהם וניסו לעכב את כוחותיו של הלופרנים.

אולם לפני-כן התייעץ הלופרנים עם מנהיגי עמון והעמים השכנים האחרים וקיבל את עצתם לא להתייצב מיד לקרב, אלא להקיף מקודם את כל העיר ואת מקורות המים שלה, כדי שתאיים סכנת מוות על תושבי בית-אלוה מחוסר מים. מכל צדדיה הקיפו צבאות האויבים את העיר ולא הרשו את יציאתם של אנשיה מתוכה. כך קיוו אנשי הלופרנים למותם של כל תושבי העיר, אנשיה, נשיה וילדיה, בזמן קצר.

18.9 Translate (space d expressions in constructive, italicized ones in extended constructive):

1. My wife has never (= not ever) been dressing herself in expensive evening dresses all her days. — 2. The armies of the neighboring countries surrounded the houses of the inhabitants of our city. — 3. Madam, I will not agree to permit you to give (out) orders to the head of my office. — 4. The morning papers carried (= brought) the whole story of the officer's boys. — 5. This is my breakfast. — 6. I have not obtained yet the papers of Mr. Levy. — 7. Judith's advice has not convinced me, but nevertheless we shall accept the invitation of the kibbutz to participate in the feast of its members, shan't we?

— 8. In the meantime they will try to get acquainted at least with *the* more important *pictures of* our *movie house*. — 9. All of you have to spend some weeks at *our home*. — 10. At *my age* some difficulties may perhaps develop (= emerge), if I try not to observe *the doctor's orders*. — 11. I have never (= not ever) believed *experts of history*, but rather those who try to obtain *their knowledge* from deeds. — 12. *This student's studies* have not always been successful. — 13. *The state's offices* are very busy with defense problems *of the country*. — 14. *The country's needs* are more important than *the needs of its inhabitants*. — 15. All of us have come.

SECTION NINETEEN

19.1 Regular monosyllabic strong verbs

Strong verbs (§§ 2.7[B], 3.1, 17.8) whose imperatives have a prominent *i* or *ú* (“stem vowel”), e.g. *שִׁמִּי* *sími*, *קִימוּ* *kúmu*, and also *בֹּא* (*בֹּאוּ* *bó'u*), have also monosyllabic m. sg. aor. and 3rd person m. sg. rem. forms and shall be termed **monosyllabic strong verbs**.

The inf. and the potential of strong verbs are formed with the prefixes *l-* *ל-* and the pre- and suffixes enumerated in § 13.1, respectively, from a stem that equals that of the imperative, extended at its initial by a vowel which, in the case of a monosyllabic verb, is *a*; e.g. *לִשִּׁים* *lasím* “to put”, *תִּשְׁמִימוּ* *tasímu* “you (pl.) will put”, *לִקְוִים* *lakúim* “to get up”, *נִקְוִים* *nakúim* “let’s get up”, *יִקְוִימוּ* *yakúmu* “(they) will get up”. The alternations of the stem initial consonant dealt with in § 7.2 apply to these verbs: *בֹּא* *bó'* (imp.), *לִבֹּא* *lavó'* (inf.), *אֶבֹּא* *'avó'* (1st person sg. pot.).

In the 3rd person m. sg. remote, the stem vowel is replaced by *á*, e.g. *שָׁם* *sám*, *קָם* *kám*, *בָּא* *bá'*. The other forms of the remote are formed according to § 14.2; e.g. *קָמָה* *káma* “she got up”, *שָׁמְנוּ* *sámnù* “we put”, *בָּאוּ* *bá'u* “(they) came”, *קָמְתִּי* *kámti* “I got up”; however, the stem vowel is invariably *á* before consonantic suffixes, e.g. *בָּאֲתִי* *bá'ti* “I came”.

The aorist of strong verbs has **no** prefix, which is the characteristic distinction between strong and weak verbs. In monosyllabic strong verbs, the stem vowel is replaced by *a*, and the forms are formed according to § 6.1; e.g. *קָם* *kam* “get(s) up (m. sg.)”, *קָמִים* *kamim* “get up (m. pl.)”, *קָמוֹת* *kamot* “get up (f. pl.)”; however, the f. sg. aor. has the stem vowel *á*, °*a*; e.g. *קָמָה* *káma*, °*kama* “get(s) up (f.sg.)”.

19.2 *מי* may also be a construent; e.g. *עֲבוֹדַת מִי הִיא זֹאת?* “Whose work is this?” — *בְּשֵׁם מִי אַתָּה מְדַבֵּר?* “In whose name do you speak?”.

19.3 *מי* has the status of a determinated noun, *מה* of an undetermined one: *מָה אַתָּה מְחַפֵּשׂ?* (את) “What are you looking for?” — *אֵת מִי הוֹמַנְתָּם?* “Whom did you invite?”.

19.4 *למה לו* *lma lu* is a colloquial expression equivalent to “what do ... need ... for?”; e.g. *לְמָה לוֹ סֵפֶר?* “What does he need a book for?” — *לְמָה לִילָד (la-yeled) כֶּסֶף?* “What does the little boy need money for?”

19.5 Vocabulary for the following conversation piece:

NOUNS:

automobile, car

'óto (m.) (no pl.)

אוטו

food

'ohèl m. (no pl.)

אוכל

brother	' <i>aH</i> (m.), sg. cstr. ' <i>aHi</i> (§ 17.3[H]); אח, אחי “his brothers” irregularly ' <i>ehav</i>
sister	' <i>aHot</i> (fem.), irreg. pl. אחות, אחיות isol. ' <i>aHayot</i> , cstr. ' <i>aHyot</i>
piece of clothing, mostly in pl.: clothes	<i>begèd m.</i> (i) בגד
bottle	<i>bakbuk m.</i> בקבוק
meat, (with pers. suff.) flesh	<i>basar</i> (m.) (<i>s</i> = ש!), usual only בשר in sg.; cstr. <i>bsar</i>
rain	<i>gešèm m.</i> (i) גשם
way	<i>derèH</i> (f.) (<i>a</i>), pl. <i>drahim</i> , <i>darhe</i> דרך, דרכים
walking	<i>hliHa f.</i> (§ 0.161) הליכה
gold	<i>zahav</i> (m.), cstr. <i>zhav</i> זהב
blouse, shirt	<i>hultsa f.</i> חולצה
impertinence	<i>hutsa f.</i> חוצפה
winter	<i>horèf</i> (m.) (pl. isol. <i>horafim</i>) חורף
part, share	<i>helèk m.</i> (e) חלק
(pleasure) trip, hike	<i>tiyul m.</i> (spelling!) טיול
cap, hat	<i>kovà</i> , ° <i>kova</i> ' (m.) (weak) כובע
dog	<i>kelèv m.</i> כלב
spoon	<i>kaf</i> (f.), semi-strong (pl. <i>kapot</i>) כף, כפות
suitcase	<i>mizvada f.</i> מזוודה
bed	<i>mita f.</i> מיטה
juice	<i>mits m.</i> מיץ
rest (= repose)	<i>mnuHa f.</i> מנוחה
key	<i>mafteah</i> (m.), weak מפתח, מפתחות irregular: pl. <i>maftehot</i>
soup	<i>marak</i> (m.), sg. cstr. <i>marak</i> , ° <i>mrak</i> , מרק pl. <i>mrakim</i> (not with pers. suff.)
soap	<i>sabon m.</i> סבון
pot	<i>sir m.</i> סיר
knife	<i>sakin m.</i> (also f., but pl. <i>sakinim</i>) סכין
basket, shopping bag, marketing bag	<i>sal m.</i> סל
object, cstr. self	' <i>etsèm m.</i> (<i>a</i>) עצם, עצמים the concord of constructives with this noun as construct is according to the construent:
this question (it)self, this very question	עצם השאלה הזאת
(I...) myself	(אני) עצמי
(by) myself	בעצמי
properly, in essence, actually	בעצם
bone	' <i>etsèm f.</i> (<i>a</i>) (isol. pl. ' <i>tsamot</i>) עצם, עצמות

fruit (pl.: collective and concrete, sg.: abstract and non-collective)	<i>pri</i> (m.), pl. <i>perot</i> (semi-strong), פרי, פרות
box case (= box)	sg. cstr. before suffixes: <i>piry-</i> <i>kufsa</i> f. (pl. also קופסה, קופס(א)ות <i>kufsa'ot</i>)
summer	<i>kayits</i> (m.) (§ 0.153, note), sg. cstr. קיץ ° <i>keyts</i> , pl. <i>keytsim</i>
spirit, wind, mind	<i>ruah</i> f. (also °m.), pl. <i>ruhot</i> רוח, רוחות
change (= alteration)	<i>šinuy</i> m. שינוי
peace, cstr. also: well-being	<i>šalom</i> (m.) (no pl.), cstr. <i>šlom</i> שלום
how is...	<i>ma šlom...</i> מה שלום...?
how are you (m. sg.)	<i>ma šlomha</i> מה שלומך?
clock, watch	<i>ša'on</i> (m.), semi-strong (pl. <i>š'onim</i>) שעון
stove, oven	<i>tanur</i> m. תנור
orange	<i>tapuz</i> m. תפוז
apple	<i>tapuah</i> m. תפוח
orange	<i>tapuah-zahav</i> , תפוחי-זהב, pl. <i>tapuhe-zahav</i>

VERBS: Weak:

let ¹ ... know ² (about), announce	<i>lehodia</i> (את) להודיע ¹ ל-... ² על (m. sg. imp. irregular)
disturb	<i>lehafria</i> (את) להפריע ל- (m. sg. imp. irregular)
lift up, raise (= make go up)	<i>leharim, harem</i> (את) להרים, הרם
begin (with)	<i>lehatil, hatel</i> (את) להתחיל, התחל ב-
fold (<i>intransitive</i>)	(le)hitkapel (ל)התקפל

Strong monosyllabic:

judge, l. sentence ¹ ... ² to, 2. consider, discuss	<i>ladun, dún</i> לדון, דון 1. את... ² ל-, 2. ב- (על)
occur, fall (on a date)	<i>lahul</i> (no imp.) לחול
stay overnight	<i>lahun, lún</i> ללון, לון
rest (= repose)	<i>lanuah, núah</i> לנוח, נוח
move (<i>intransitive</i>)	<i>lanua, núa</i> לנוע, נוע
come near, drop in, °get away	<i>lasur, súr</i> לסור, סור
fly (by one's own power, not by mechanical means)	<i>la'uf, 'úf</i> לעוף, עוף
run (of an animate being), hasten	<i>laruts, rúts</i> לרוץ, רוצ
come back	<i>lašuv, šúv</i> לשוב, שוב

ADVERBS:

where(to)? (<i>indicating direction</i>)	<i>lan</i> לאן
on the following day	<i>lemoh(o)rat</i> (spelling!) למחרת
sometimes	<i>lif'amim</i> לפעמים

early	<i>mukdam</i>	מוקדם
MODIFIER (of verbs, nouns or adjectives):		
almost	<i>kim'at</i>	כמעט
SENTENCE CONSTITUENTS (autonomous or in connection with infinitives):		
it is enough	<i>day</i> (spelling!)	די
it is worth while	<i>keday</i>	כדאי
(in connection with nouns, not autonomous):		
it is a waste of, ... should not be wasted	<i>haval 'al</i>	חבל על
CONJUNCTION:		
in order	<i>kede</i> (followed by <i>še</i> ש or an inf.)	כדי

איך מסדרים טיול?

(שיחת טלפון)

רבקה:	שושנה, מה שלומך?
שושנה:	תודה, טוב מאוד. ומה שלומך?
רבקה:	נפלא. — הקשיבי, שושנה, אנחנו מתכוונים לסדר מחר טיול ואנחנו מבקשים להזמין גם אותך.
שושנה:	אתם? בשם מי את מדברת?
רבקה:	בשמי ובשם אחי משה.
שושנה:	ואתם מתכוונים להזמין אותי שאבוא אתכם? מתי אתם מתכוונים להתחיל בטיול מחר?
רבקה:	מוקדם בבוקר.
שושנה:	ומתי נשוב מהטיול?
רבקה:	מאוחר בערב.
שושנה:	זה קשה מאוד, אבל אני אשיב לך אחרי הצוהריים.
רבקה:	תודה רבה.

(שיחת טלפון שנייה)

רבקה:	הלח
שושנה:	רבקה, רצוני להודיע לך שנסכים להשתתף בטיול.
רבקה:	אתם? בשם מי את מדברת?
שושנה:	בשם עצמי ובשם אחותי שרה.
רבקה:	אחותך שרה? הלא הזמננו רק אותך. את אחותך בעצם לא הזמנתי.
שושנה:	זה לא יפה.
רבקה:	טוב. ... שתשתתף גם היא.
שושנה:	תחכו לנו, אם נאחר לבוא בבוקר?
רבקה:	קומו בזמן ולא נחכה!
שושנה:	אבל לפעמים השעון שלנו מאחר לצלצל בבוקר.
רבקה:	ובכן סדרו שיצלצל בזמן.
שושנה:	בפעם האחרונה השעון צלצל בזמן, אבל בכל-זאת לא באנו בזמן.

- רבקה: למה?
 שושנה: אנחנו עייפות כל כך מהעבודה, שקשה לנו לקום מהמיטה.
 רבקה: ובכן נחתו היום ותקומו מחר בזמן.
 שושנה: לאן נטייל?
 רבקה: עוד לא החלטנו.
 שושנה: ומה צריך להכין הרבה אוכל? ואיפה נלון?
 רבקה: לא נלון, כי נשוב עוד בערב.
 שושנה: את הדבר הזה סיפרת לי גם בטיול האחרון, ואחר כך עיכב אותנו הגשם, ולנו בקיבוץ אחד ואיחרנו לשוב, ושבנו רק למחרת בבוקר ...
 רבקה: אבל עכשיו לא חורף, אלא קיץ ואין גשם.
 שושנה: צריך להביא אוכל וכלים?
 רבקה: אי אפשר לדון על כל זה בטלפון. סורי אליי הערב ונדון בכל השאלות האלה.

(בערב, בביתה של רבקה)

- שושנה: שלום רבקה. כבר הכנתי את כל הבגדים, השמלות והחולצות שלי.
 רבקה: למה יש צורך בבגדים? ומי צריך שמלות וחולצות? הלא אנחנו נטייל רק יום אחד, ובכלל...
 שושנה: יש לי גם כובע חדש, כובע נפלא. הביטי ...
 רבקה: אבל איפה תשימי אותו?
 שושנה: על ראשי. הנה, כבר שמתי. יפה? הוא יפה, לא כן?
 רבקה: שאלתי היא: איפה תשימי את כל השמלות שלך בזמן הטיול?
 שושנה: במזוודה.
 רבקה: אבל איך נוע עם מזוודה?
 שושנה: מה? האם את מתכוונת להניד שהטיול הוא בהליכה?
 רבקה: בוודאי.
 שושנה: אבל אנחנו כל כך עייפות מהעבודה! הבנתי שהטיול באוטו.
 רבקה: את טיפשה! מי מטייל באוטו? הלא הדבר יפריע לנו להביט בנוף! — הכנת אוכל?
 שושנה: כן. יש לי תפוחים, תפוזים ועוד פירות אחדים, בקבוקים אחדים של מיץ תפוחי זהב, בקבוק מים קרים ובקבוק שני של תה חם, קופסת בשר, ביצים קשות אחדות, וגם כלי אוכל: סכינים, כפות ועוד כלים אחרים כדי להכין את האוכל.
 רבקה: הכנת גם סירים ותנור?
 שושנה: לא. אני מצטערת. יש צורך בהם?
 רבקה: לא, לא! בכלל לא.
 שושנה: טוב מאוד. כבר הצטערתי שלא הכנתי את כל הנחוץ. גם הכנתי קצת עצמות.
 רבקה: עצמות? האם את מתכוונת גם לבשל מרק בזמן הטיול?
 שושנה: לא, מה את מדברת? העצמות הן בשביל הכלב.
 רבקה: שושנה!! את מתכוונת להביא גם כלב?
 שושנה: בוודאי, את כלבי הקטן. אי אפשר להשאיר אותו בבית. הוא כל כך מצטער כאשר משאירים אותו בבית, המסכן.
 רבקה: אבל הוא יפריע לנו. אין לו כוח לרוץ כל כך הרבה.
 שושנה: לא נכון, בפעם האחרונה הוא רץ בעצמו כל הדרך מתל-אביב כמעט עד ירושלים.
 רבקה: מה, באמת?
 שושנה: רק חלק קטן מהדרך הרמתי אותו ושמתי אותו על ראשי. מסכן. הוא מצטער כל כך, כאשר הוא עייף.
 רבקה: השתגעת?
 שושנה: למה? יש לי רק בעיה אחת.
 רבקה: מה היא?

שושנה: אם הטיול הוא בהליכה, איך אסדר שהכובע החדש שלי לא יעוף ברוח?
 רבקה: שיעוף!!
 שושנה: אבל הוא כל כך חדש וחבל עליו!
 רבקה: ובכן, תעופי עם הכובע שלך!

(בביתה של רבקה. חושך. הטלפון מצלצל)

רבקה: הלז? הלו!! מה זה? מי זה?
 שושנה: אני, אני... רבקה, יש לי שאלה.
 רבקה: מה יש? אני כבר שעות אחדות במיטה¹. למה את מפריעה לי שוב? למה אתן לא נחות עכשיו לפני הטיול?
 שושנה: אי אפשר לנוח.
 רבקה: אבל תני לפחות לי לנוח!
 שושנה: אנחנו מכינות את הדברים לטיול.
 רבקה: אני כבר הכנתי את הכול מקודם, עוד בערב.
 שושנה: אנחנו שמות עכשיו את כל האוכל בסל.
 רבקה: ובכן, מה הבעיה?
 שושנה: צריך סבון?
 רבקה: קחו סבון, אבל תנו לנוח!
 שושנה: אבל זה בכלל לא העיקר.
 רבקה: הגידי כבר: מה היא הבעיה?
 שושנה: אולי כדאי להביא מיטה מתקפלת?
 רבקה: אולי תביאו גם שולחנות וכיסאות?
 שושנה: רבקה, בבקשה, זאת באמת בעיה. אולי צריך ללון במקום אחר ואין שם מיטות ...
 רבקה: אבל כבר החלטנו שלא לנים בטיול הזה, אלא שבים בערב הביתה.
 שושנה: מה, באמת? אבל אולי בכל זאת כדאי להביא מיטה מתקפלת? יש לנו אחת חדשה.
 רבקה: אבל איפה נשים את המיטה שלכן?
 שושנה: באוטו.
 רבקה: שושנה, כבר הסברתי לך מאה פעמים שהטיול הוא בהליכה!!
 שושנה: אבל אולי חל שינוי?
 רבקה: כל שינוי לא יחול; תני לי מנוחה, בבקשה ואל תפריעי לי.
 שושנה: למה את מדברת אתי בצורה כזאת, כשאני מבקשת תשובה על שאלה פשוטה? למה את מתווכחת אתי בכל פעם, כאשר אנחנו מסדרות טיול?
 רבקה: בבקשה, אל נתווכח! ובכן הפסיקי עכשיו.
 שושנה: טוב, טוב! בסדר, לכי לנוח. נדבר מחר בבוקר.
 רבקה: אוי!

(למחרת בבוקר, בביתה של רבקה)

רבקה: משה! שושנה ואחותה עוד לא הגיעו. אנחנו צריכים לחכות להן.
 משה: נורא. כל כך מאוחר. חבל שהזמננו אותן. אני כבר מצטער שבכלל טלפנת להן אתמול.

(יותר מאוחר)

רבקה: אי אפשר עוד לחכות. אני אטלפן להן ואם הן לא באות מייד, נגיד להן שאנחנו מוותרים על חברתן² ושלא יבואו בכלל.

¹ § 13.3, note 1.

² "Their company."

(שיחת הטלפון האחרונה)

- רבקה: שושנה, עכשיו כבר כמעט צוהריים. מתי אתן מתכוונת לבוא?
 שושנה: אנחנו כבר באות, כבר באות.
 רבקה: למה לא באתן עד עכשיו?
 שושנה: אנחנו עוד מחפשות.
 רבקה: מחפשות ... את מה?
 שושנה: את המפתחות.
 רבקה: מה?
 שושנה: חיפשנו כל הזמן ולא גילינו אותם.
 רבקה: אבל למה לך מפתחות?
 שושנה: אני מתכוונת למפתחות של המזוודות.
 רבקה: אולי למה לכן עכשיו מזוודות? שושנה, אנחנו מחכים ...
 שושנה: אנחנו צריכות מזוודות, לא כן?
 רבקה: ברגע זה, כשאנחנו מחכים וכבר צוהריים?
 שושנה: אנחנו צריכות מזוודה אחת לשמלות של שרה ומזוודה שנייה בשביל השמלות שלי. אולי רק שרה צריכה להתלבש? אולי אני אשים את הבגדים שלי על ראשי? ובשביל עצמי אין לי צורך בשמלות? אולי ...
 רבקה: משה! משה! מספיק, די, אין לי כוח, אני משתגע. משה, אין היום טיול.
 שושנה: מה? עכשיו את מודיעה לי שאין טיול? ואני כבר הכנתי את הכול! חוצפה כזאת! ובכן אני מודיעה לך שפעם שנייה לא אקבל הזמנה לטיול ובכלל ...
 רבקה: הלוואי, הלוואי...

19.6 Translate (spaced expressions in constructive, *italicized* expressions in extended constructive):

1. *My aunt's sister* informed me that no (= not any) changes have occurred last summer. — 2. I intend to order my shirts and caps by myself. — 3. I advise you not to stay overnight in this old hotel; it is [just] a waste of *your money*. — 4. Sir, we promised you last week to consider *your problem* next month and it is not worth while to drop in at (= to) *our office* every morning and try to get *our reply* [any] earlier. — 5. Whom did your aunt invite to the party? — 6. The *enemy forces* moved out of (= from) the city [in]to its surroundings and tried to encircle *our army*. — 7. Go to bed¹ in order to rest. — 8. In order to understand this problem, it is necessary that you should become acquainted with it (by) yourself.

19.7 The verb היה

The 3rd person m. sg. remote of the 'copula' (§ 9.4) as well as of יש is היה *haya* "(there) was", that of אין is לא היה. The other forms of the remote are formed according to § 14.3 (1, 2, 3b), e.g. the 3rd person f. sg. הייתה *hayta*, the 1st person pl. היינו *hayinu* (§ 0.153, note) etc.

The 3rd person m. sg. potential is יהיה *yihye* [yih^eye, °yihye] (§ 0.165), the other persons of the potential are formed according to § 13.1. The infinitive is להיות *lihyot* (§ 0.165) "to be", the imperative היה *hye* etc.

Note that while the person, gender or number of the subject has no influence on the form of יש or אין, it has in the remote and the potential; e.g.

I have a book.	יש לי ספר.	I have no book.	אין לי ספר.
I have a job.	יש לי עבודה.	I have no job.	אין לי עבודה.
He has books.	יש לו ספרים.	He has no books.	אין לו ספרים.

¹ § 13.3, note 1.

I had a book (no book).	(לא) היה לי ספר.
I had (no) job.	(לא) הייתה לי עבודה.
He had (no) books.	(לא) היו לו ספרים.
I shall have a book (no book).	(לא) יהיה לי ספר.
I shall have (no) work.	(לא) תהיה לי עבודה.
He will have (no) books.	(לא) יהיו לו ספרים.

היה, הייתה, היו, יהיה, תהיה, יהיו replace הוא, היא, הם, הן that serve as 'copula' equivalents, so they are not used in addition thereto:

A talk is pleasant.	שיחה היא נעימה.
A talk was pleasant.	שיחה הייתה נעימה.
A talk will be pleasant.	שיחה תהיה נעימה.
Joseph is (not) here.	יוסף (לא) כאן.
Joseph is (not) here.	יוסף (לא) היה כאן.
Joseph will (not) be here.	יוסף (לא) יהיה כאן.
I am (not) here.	אני (לא) כאן.
I was (not) here.	אני (לא) הייתי כאן. (or: [לא] הייתי כאן.)
Why are you (not) in the room?	למה אתה (לא) בחדר?
Why were you (not) in the room?	למה אתה (לא) היית בחדר? (or: [לא] היית בחדר?)

The teacher is he. (<i>Also: He is the teacher.</i>)	הוא המורה.
The teacher was he. (<i>Also: He was the teacher.</i>)	הוא היה המורה.
The teacher is you.	אתה הוא המורה.
The teacher was you.	אתה היית המורה.

The 3rd person m. sg. היה is also added to transform any of the sentence constituents *חבל, טוב, כדאי, זה, אפשר* etc. into another tense; e.g. היה יפה לטייל. "It was nice to have a walk". — יהיה כדאי לבקר אצלנו. "It will be worth while to visit us."

19.8 The tenses of צריך "it is necessary" (§ 4.4) are היה צריך and יהיה צריך. The remotive of צריך "have to, need" (§ 7.1) is formed with a suitable form of היה "(they) had to" etc.); however, the potential is a regular one: *etstareh* אצטרך etc.

19.9 A. Convert the following sentences into the remotive and the potential: § 1.2 (1-5), § 1.4 (1-8), § 1.6 (1-6), § 1.8 (1-6), § 1.9 (1-6), § 2.2 (1-6), § 2.4 (1-4), § 3.5 (1-10), § 3.8 (1-5), § 3.9 (1-10), § 5.4 (1, 4, 5, 6), § 6.8 (3, 5, 8), § 6.9 (1, not with נא), § 7.3 (9), § 7.5 (Hebrew sentences 1-3), § 7.8 (1, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 15), § 8.4 (Hebrew sentences 5, 6, 7, 10, 11, 12), § 8.7 (3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16), § 9.5 (1-25), § 10.5 (1-4), § 11.2 (1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 21, 23, 24, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 46), § 11.3 (1, 2, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15), § 11.5 (1, 2, 4, 6), § 11.7 (3, 5, 7, 8), § 12.8 (8, 9, 12), § 12.9 (1, 2, 6, 11, 12, 15, 17, 20, 23), § 15.2 (2, 3, 10), § 15.3 (3), § 16.7 (6, 8, 11, 12, 13, 18, 22, 24, 27, 30, 31, 33), § 16.8 (7, 9, 11), § 18.9 (9, 13, 14).

B. Convert the form of היה that you have used in (A) into the infinitive להיות and have it preceded by a suitable form of either לבקש or צריך. (Do not transform any sentences that already contain צריך.)

SECTION TWENTY

20.1 Numbers

Figures are read as follows:

1	' <i>ahat</i>	אחת	6	<i>šeš</i>	שש
2	<i>štayim</i>	שתיים	7	<i>ševà</i>	שבע
3	<i>šaloš</i>	שלוש	8	+ <i>šmone, šmonè</i>	שמונה
4	+ <i>'arbaa, 'arbà</i>	ארבע	9	<i>tešà</i>	תשע
5	<i>hameš</i>	חמש	10	' <i>esèr</i> (<i>s</i> = ש!)	עשר

The numbers from 11 to 19 are compounds of the above and "10", whereby both components are slightly modified:

11	' <i>ahát-'esre</i>	אחת-עשרה	16	<i>šés-'esre</i>	שש-עשרה
12	<i>štéym-'esre</i>	שתיים-עשרה	17	<i>švâ-'esre</i>	שבע-עשרה
13	<i>šlôš-'esre</i>	שלוש-עשרה	18	<i>šmoné-'esre</i>	שמונה-עשרה
14	' <i>arbâ-'esre</i>	ארבע-עשרה	19	<i>tšâ-'esre</i>	תשע-עשרה
15	<i>haméš-'esre</i>	חמש-עשרה			

Note : In current speech, the ' at the beginning of '*esre* is hardly, or not at all, audible.

Further numbers are formed by *-im*, by changing the stem of the number in a way comparable to the formation of construct plurals of strong nouns:

20	' <i>esrim</i>	עשרים	60	<i>šišim</i>	שישים
30	<i>šlošim</i>	שלושים	70	<i>šiv'im</i>	שבעים
40	' <i>arba'im</i>	ארבעים	80	<i>šmonim</i>	שמונים
50	<i>hamišim</i>	חמישים	90	<i>tiš'im</i>	תשעים

Note that subordinate or final vowels are dropped and all *e*'s replaced by *i*, before the suffix יים is added.

100	<i>me'a</i>	מאה	1000	' <i>elèf</i>	אלף
200	<i>ma'tayim</i>	מאתיים	2000	' <i>alpayim</i>	אלפיים

Any number may be formed as a combination of the above, starting from the higher units, adding ו before the last member: 1227 = אלף מאתיים עשרים ושבע.

Note that in numbers between 1100 and 9999 the thousands and hundred are called out separately and not, as in American English, e.g. "twenty-five hundred" etc.

0 "zero" = אפס '*efès* (regular masculine noun. [a]).

The above forms apply whenever numbers are used to identify an object of a group; e.g. to identify public transportation lines by numbers, to specify documents, pages, to quote phone numbers by digits (as customary in Israel), sizes, serial numbers in general (i.e. whenever the word מספר "no.", abridged מס, may be prefixed) and generally, in all cases in which countable objects are not cumulatively counted. E.g.: אוטו מספר, חדר (מספר) חמש-עשרה, טלפון (מספר) שש-שלוש-ארבע-חמש-חמש. עשרים וחמש.

20.2 Counting pronouns

A. If objects counted are designated by an undetermined feminine noun, the numbers from 3 upwards discussed in the foregoing paragraph immediately precede the noun (as "isolated feminine numerals"); e.g. עשרים ושתיים (לירה) *lira* [f.] "pound", the Israeli monetary unit), etc. "One" is in reality an adjective (§ 9.2) and consequently follows the noun designating the object counted: שעה אחת "one hour". "Two" is a noun and precedes the noun designating the objects counted in its construct form שתי בחורות: שתי "two young ladies".

If the name of the objects counted is a determined feminine noun, the numbers from 3 upwards appear in their construct form ("construct feminine numerals"). The feminine numerals are weak (but שלוש has the construct forms *šaloš*, + *šloš* שלוש); e.g. שלוש השנים האחרונות *š(a)loš ha-šanim ha-'aharonot* "the last three years", חמש הלירות "the five pounds", ארבע דודותיי "my four aunts"; only שלוש may be strong, but not any of its combinations: עשרים ושלוש השנים האחרונות *'esrim ve-šaloš ha-šanim ha-'aharonot*.

With a determined noun, אחת takes ה- like any adjective (e.g. הבעיה האחת "the one problem"), while no change occurs in שתי (e.g. שתי התשובות "the two answers").

B. If objects counted are designated by masculine nouns, masculine numerals (isolated or construct, respectively) have to be used in a way and in conditions as set out in (A) for feminine nouns. The forms of the masculine isolated numerals are the following:

1. "3-9": the masc. isol. numeral is formed by replacing יים of the numbers 30-90 by -a ה-; e.g. שלושה ספרים *šloša sfarim* "three books", תשעה ימים *tiš'a yamim* "nine days".

2. "10" = עשרה *'asara*, "11" = אחד-עשר *'ahad-'asar*¹, "12" = שנים-עשר *šneym-'asar*.

3. The isolated masc. numerals 13-19 are formed by combining the isol. m. numerals "3"- "9" with -עשר *'asar*; e.g. חמשה-עשר תלמידים "fifteen students".

4. The isolated masc. numerals "20"- "90", "100", "1000" equal the feminine ones; units added to them have to appear in their masculine form; e.g. עשרים שולחנות, ארבעים וחמשה חברים, שלושים ואחד כיסאות.

5. The construct m. of "2" is שני *šne*, e.g. שני דברים; the isol. m. is שניים *šnayim*; e.g. ששים ושניים קצינים.

The forms of the construct masculine numerals are formed as follows: with those numerals, in which, to form the isolated masc. form, a subordinate or final vowel is dropped (§ 20.1, for 20-90), -a is replaced by -at ת (e.g. *ševà* — *šiv'a* [à dropped] — cstr. m. *šiv'at* שבעת); otherwise it is replaced by -èt of like representation

¹ On the ' see note to § 20.1.

in writing (*šlošet* שלוש, *'arbaàt* ארבע [§ 6.5]). Examples: חמשת הבתים (*hamešet*) "the five houses", עשרים וארבעת הימים הראשונים "the first twenty-four days"; שני דודים "our two uncles, b o t h our uncles".

The construct of "one" is m. אחד *'ahad*, f. אחת *'ahat*, e.g. אחד (אחד) הילדים "one of the children", אחת (אחת) הנברות "one of the ladies".

C. If the noun designating the counted objects does not precede the numeral, the absolute masculine or feminine numeral is selected according to the gender of what noun would apply; e.g. כמה שולחנות יש כאן? — שלושה.

D. The construct (m. and f.) numeral "100" is מאה *me'a*, מאת *m'at*; אלה (m. and f.) is regular strong.

20.3 Multiples of 100 and 1000

The numbers as well as counting pronouns, irrespective of gender, that are multiples of 100 and 1000, are formed as follows:

A. By prefixing the cstr. fem. numeral (under stress) to מאות; e.g. שלוש מאות *šlós-me'ot* "300"; note, however, שבע מאות *švā'-me'ot*, תשע מאות *tšā'-me'ot*.

B. By prefixing the cstr. m. numerals "3"-"10" to the pl. of אלה (אלפים) *'lafim*), or by prefixing the isolated m. higher numerals to אלה (sg.); e.g. 5000 = חמשת אלפים, 22000 = עשרים ושניים אלף.

20.4 The following is the text of the first of the two roundelays with which the traditional Passover Meal (סדר) is concluded. Vocabulary:

NOUNS:

father	'av (m.), pl. 'avot, אב, אבות, אבי sg. cstr. 'avi, (§ 17.3[H])
mother	'em (f.), sg. cstr. אימות, אמי, אימות preceding personal suffixes 'im-, pl. 'imahot, cstr. 'imot (spelling!)
covenant, treaty	brit f. ברית
the Tables of Testimony, given by God to Moses	לוחות הברית
Pentateuch, the five Books of Moses	Humāš m. חומש
the five Books of the Law	Hamiša Humše tora חמישה חומשי תורה
month	yerāh m. (a) ירח
birth	leda f. לדה
circumcision	mila f. (spelling different from that of mila "word"!) מילה
Mishna, the codified legal and religious provisions posterior to the Mosaic Law	mišna (f.) (no pl.) משנה
technical term for one of the "orders" or treatises of the Mishna (numbering six)	סדר
lore, instruction, scholarship; in particular: the Law of Moses	tora f. תורה

אחד מי יודע?¹

אחד מי יודע? — אחד אני יודע: אחד אלוהינו שבשמים² ובארץ.
 שניים מי יודע? — שניים אני יודע: שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 שלושה מי יודע? — שלושה אני יודע: שלושה אבות⁴; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 ארבע מי יודע? — ארבע אני יודע: ארבע אימהות⁵; שלושה אבות; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 חמישה מי יודע? — חמישה אני יודע: חמישה חומשי תורה; ארבע אימהות; שלושה אבות; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 שישה מי יודע? — שישה אני יודע: שישה סדרי משנה; חמישה חומשי תורה; ארבע אימהות; שלושה אבות; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 שבעה מי יודע? — שבעה אני יודע: שבעה ימי שבתא⁶; שישה סדרי משנה; חמישה חומשי תורה; ארבע אימהות; שלושה אבות; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 שמונה⁷ מי יודע? — שמונה אני יודע: שמונה ימי מילה; שבעה ימי שבתא; שישה סדרי משנה; חמישה חומשי תורה; ארבע אימהות; שלושה אבות; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.
 תשעה מי יודע? — תשעה אני יודע: תשעה ירחי לדה; שמונה ימי מילה; שבעה ימי שבתא; שישה סדרי משנה; חמישה חומשי תורה; ארבע אימהות; שלושה אבות; שני לוחות הברית; אחד אלוהינו שבשמים ובארץ.⁸

20.5 Only *ha-* intervenes between a counting pronoun and the noun to which it refers. Other prefixes, modifiers etc. relative to the noun precede the numeral; e.g.:

to five people	לחמישה אנשים
to the five people	לחמשת האנשים
to all the five people	לכל חמשת האנשים
to more than five people	ליותר מחמישה אנשים
after almost six years	אחרי כמעט שש שנים (or: אחרי שש שנים כמעט)
for another three years	ל עוד שלוש שנים

Counting pronouns preclude quantifiers.

Modifiers that frequently appear with nouns preceded by numerals are *פחות מ-* *pahot (mi-)* “less (than)”, *בערך* *be'erèh* “approximately, about”.

A case prefix or preposition does not come between a modifier and the noun (or numeral) modified. Modifiers come between the case prefix (or preposition) and the numeral or noun, but in more elegant language, *בערך*, *בדיוק* and *כמעט* follow the noun if a case prefix or preposition is used with it; e.g.: *לפחות מעשרים בחורות* “for exactly ten meals” (less desirable: *בשביל עשר ארוחות בדיוק*), *בגלל מאה לירות בערך* “because of approximately a hundred pounds” (less desirable: *בשביל מאה לירות*).

20.6 Preceding an isolated numeral (i.e. one connected with an undetermined noun), *כל* has the equivalent “every”: *כל חמש שנים* “every five years” (i.e. once in five years), *ספר לכל שני תלמידים* “a book for every two students”.

¹ *yodea* “know(s)”.

² Pronounce classically: [uva'arèts] (§ 13.3, note 1).

³ Sarah, Rebecca, Leah and Rachel.

⁴ *šmona*.

⁵ The stanzas go on up to the number of thirteen, but we have not reproduced the last four because of the Aramaic forms that are used there.

⁶ *še-bašamayim* “who is in heaven” (§ 13.3, note 1).

⁷ The patriarchs Abraham, Isaac and Jacob.

⁸ [šab^eta'] (Aramaic form) “Sabbath, week”.

20.7 Reproduce orally and translate:

1. בצבא האויב היו חמשת אלפים שלוש מאות חמישים ושישה קצינים. — 2. זמן המלחמה היה עשרים ושבע שנים. — 3. לעיר ירושלים יש פחות ממאתיים אלף תושבים. — 4. בשנה האחרונה הגיעו לישראל יותר משישים אלף עולים. — 5. במלון שלנו יש יותר משבעים חדרים. — 6. לספר הזה יש בדיוק שבעה חלקים. — 7. בשבוע האחרון הוצאנו את כל שלוש מאות וארבעים הלירות. — 8. הזמנו עוגה אחת לכל עשרה אורחים. — 9. בעשרים וחמשת הימים הראשונים של החודש יש לי עוד כסף, אבל בחמשת או ששת הימים האחרונים אין לי כסף בכלל. — 10. הודיעו שמספר התלמידים הוא חמשת אלפים שבע מאות תשעים ותשע. — 11. תשע עשרה שנים אני כבר מומחה לרדיו. — 12. יש רק עשרים וארבע שעות ביום. — 13. אבקר אצל החולה כל עשרים וארבע שעות. — 14. למה אתם באים אלינו רק כל שלושה שבועות? הלא ביקשנו שתבואו פעם בכל עשרה ימים. — אין לנו זמן לבוא פעם בעשרה ימים. — 15. יש לי בבית אלפיים מאתיים וארבעים ספרים בערך.

20.8 In the following sentences, the figures should be read and written out in Hebrew words. See § 0.32.

1. מספרי הבתים הם 35 ו-47. — 2. בעד הספר שילמתי 35 לירות. — 3. מספר המורים בישראל הגיע ליותר מ-8500. — 4. החברה לעזרה ראשונה טיפלה ב-2850 קרבנות בערך. — 5. לך מגיעות 779 לירות, ולי מגיעות 945 לירות; ובכן אתה צריך לשלם לי 166 לירות. — 6. סיימתי את עבודתי אחרי 12 שעות עבודה. — 7. בשנה האחרונה באו למלון 14859 אורחים, ובישלו בשבילם יותר מ-35000 ארוחות.

20.9 Insert every one of the numbers 2, 3, 6, 7, 9, 12, 17, 925, 8279 for the dash in the following sentences and translate:

1. The doctor can treat only part of (מ-) his — patients. — 2. A crowd of not less than — people arrived at (= came to) the place. — 3. We offer you all the — ladies' dresses for exactly — pounds. — 4. The mayor (= City Chief) issued (= gave out) an order to destroy all the — dogs in town. — 5. In the next week, Israel will send out more than — boxes of oranges to the United States (= Countries of the Covenant [constructive]). — 6. My phone number is —.

¹ "Are coming".

SECTION TWENTY-ONE

21.1 Frequent uses of numbers and numerals

A. A number following בשנת (+*bišnat*) "in the year of" or simply ב-: "in 1960" (ב- בשנת) אלף תשע מאות ושישים.

B. An isolated masculine numeral from 11 to 31 following ביום ה- *beyom ha-* or, more frequently, simply ב- *ba-*: בחמישה-עשר (or ביום החמישה עשר) "on the fifteenth".¹

C. Following an indication of the date according to B (with any numeral up to 31), the name of the month is added by aid of the preposition ל- *le-* or ב- *be-*; e.g. בשניים לספטמבר (בספטמבר) "on the second of September". The Hebrew forms of the names of the months (all m. sg.) are: ינואר *yánu'ar*, פברואר *fébru'ar*, מרס (א) *mars* or מרץ *merts*, אפריל *'april*, מאי *may*, יוני *yúni*, יולי *yúli*, אוגוסט *'ógust*, 'áugust (§ 0.12, note), ספטמבר *septémber*, אוקטובר *'október*, נובמבר *novémber*, דצמבר *detsémber*.

D. Following a name of a month (i.e. the year): באחד לינואר אלף תשע מאות ארבעים: [be-] באפריל אלף שמונה מאות שבעים וחמש "on the first of January 1946", ושש "in April 1875".

E. Following בשעה *beša'a* "at... o'clock" or simply ב- *be-*: בשעה חמש "at five o'clock", בערך בשמונה "at about eight"; likewise simply a number to provide an answer to a question like מה השעה? or כמה השעה? "What is the time?": שבע. (השעה) or (עכשיו) שבע.

F. Following an indication of time according to E, ו- followed by an isolated feminine numeral whether or not accompanied, in its turn, by דקות *dakot* (pl. of *daka* f. "minute"): שבע וחמש-עשרה בדיוק. "The time is exactly 7:15."

G. A number following עמוד *'amud m.* "page" (abr. עמ'): בעמוד חמישים וארבע "on page 54".

21.2 It is known from experience that the most difficult step in the acquisition of a language is the mastery of numbers and numerical expressions. The student is consequently advised to give ample exercise to his faculty to use Hebrew numbers and numerals by extensively forming expressions according to § 21.1, A-G.

¹ See also § 34.1(C), note.

21.3 Notation of numerical expressions

A. The conventional modern system

Arabic figures are used. In notations of time, periods are used between the various units: 7.15 בשעה. In dates, the number indicating the day is given at the left, then the number indicating the month, then (at the right) the year: 10.3.1958 = March 10 (and not October 3!). — The use of a comma is much more frequent than that of a decimal point, and “point” is in Hebrew פסיק *psik m.* “comma”: 5,3 = חמש פסיק שלוש “five point three”. A numerical expression does not commence with a decimal point, but if the quantity is smaller than one unit, zero is prefixed in writing as well as in speaking: 0.5 = אפס פסיק חמש “point five”.

B. The traditional Jewish system

This system of notation is in use when stating dates according to the Jewish calendar; furthermore, it is used in a way comparable to that of Roman numerals in English.

It is based on an application of the letters of the Hebrew alphabet, in their order, to represent numerical values, whereby א to י stand for 1-10, כ—צ for 20-90, ק—ת for 100-400; the larger units appear on the right: מ"א = 41, שנ"ב = 352. As in the examples, the last letter is ordinarily preceded by ם; if the number is written by a single letter, this letter is ordinarily followed by ם: ה' = 5.

If a number is written in Jewish notation, it is customary to read it not as a Hebrew number or numeral, but to call out the names of the letters representing the number from the right to the left: מ"א *mem-'dalef* “41”, שנ"ב *šin-mun-beyt* “352”. The use of final characters is not obligatory in this system: ק"כ or ק"ך “120”.

The notation of 15 is ט"ו, of 16—ט"ז (not “10+5”, “10+6”).

Numbers between 400 and 999 are notated by repeating ת if necessary and combining it with any one of ש, ר, ק: 800 = תת"ק, 600 = תת"ס. To simplify notation, the “thousands” are commonly omitted in the notation of years in dates: 5719 = תשי"ט (719).

The traditional Jewish chronological era commences “from the creation of the world” which is thereby assessed at 3760 B.C.E. Consequently, e.g. 1960 equals 5720 (תש"ך). But the fact has to be taken into account that the Jewish New Year (ראש השנה) is about the beginning of fall, which renders the first quarter of תש"ך equivalent with the last quarter of 1959.

The months of the Jewish calendar are (number of days in parentheses):

Fall			Winter		
תשרי	<i>tišre, tīšri</i>	(30)	טבת	<i>tevet</i>	(29)
(מר)חשו(ו)ן	(<i>mar</i>) <i>Hešvan</i>	(29)	שבט	<i>švat</i>	(30)
כסלו	<i>kislev</i>	(30)	אדר	<i>'adar</i>	(29)
Spring			Summer		
ניסן	<i>nisan</i>	(30)	תמוז	<i>tamuz</i>	(29)
אייר	<i>'iyar</i>	(29)	אב	<i>'av</i>	(30)
סיון	<i>sivan</i>	(30)	אלול	<i>'elul</i>	(29)

All are m. sg.

Slight modifications may be made in the number of days according to a fixed schedule. To adapt this (lunar) year to the solar one, an extra month (אדר ב') is intercalated subsequent to אדר about every three years.

21.4 Notable dates in the Jewish calendar

NAME:

the festival observed in commemoration *purim* (m. sg.!)
of the events related on the Book of
Esther, originally “lots cast”

פורים

NOUNS:

mourning	'evèl <i>m.</i> (i)	אבל
"The Country", i.e. Palestine or Israel, as the case may be	ha'-arèts (§ 17.8)	ארץ: הארץ
memory, commemoration	zèhèr <i>m.</i> (i) (no pl.)	זכר
law	hok (<i>m.</i>), semi-strong, pl. hukim	חוק, חוקים
destruction	horban, hurban (<i>m.</i>), irregular weak	חורבן, -ות
setting-up (of a building or establishment), inauguration (of same)	hanuka <i>f.</i>	חנוכה
atonement	kipur <i>m.</i>	כיפור
hut, tabernacle	suka <i>f.</i>	סוכה
sheaf, binding of sheaves	'omèr (<i>m.</i>), pl. 'omarim	עומר, עומרים
independence, autonomy	'atsma'ut <i>f.</i> (no pl.)	עצמאות
briefness, concise fashion, abridgment	kitsur <i>m.</i>	קיצור
Sabbath, Saturday	šabat (<i>f.</i>), cstr. pl. šabtót	שבת

ADJECTIVE:

holy, saint, sacred	kadoš	קדוש
regular, ordinary, usual, accustomed (to)	ragil	רגיל (-ל)

VERBS:

end (<i>intransitive</i>)	(le)histayem	(ל)הסתיים
take place	(le)hitkayem	(ל)התקיים

PREPOSITIONS:

during, in the course of	bemešèh (not connected with personal suffixes)	במשך
according to	lfi (§ 17.6[2])	לפי

CONJUNCTION:

however	'ah	אך
---------	-----	----

חגי ישראל

בא' בתשרי¹ חל ראש השנה. חג זה מקיימים בארץ ישראל וגם בארצות אחרות במשך שני ימים, בא' בתשרי ובב' בו.
 ב' בתשרי חל יום כיפור (או: יום הכיפורים). חמישה ימים אחרי יום זה חל חג הסוכות, מט"ו בתשרי עד כ"ב בו, שמונה ימים. היום האחרון של חג הסוכות הוא יום שמחת תורה.

¹ If the date is given by calling out the name of a Hebrew letter, ב' preceding it is *be-*, not *ba-* (§ 21.1[A]). In Jewish dates, the preposition ב' customarily precedes the name of the month (§ 21.1[B]).

גם חג החנוכה (או בקיצור: חנוכה) הוא חג של שמונה ימים; הוא מתחיל בכ"ה בכסלו ומסתיים בב' בשבט.
 בחודש שבט חל חג שמחה ושמו «ט"ו בשבט»¹.
 חג הפורים (או: פורים) חל בירושלים בט"ו באדר ב' (בשנה רגילה באדר) ובכל הערים האחרות בי"ד בו.
 חג הפסח (בקיצור: פסח) מתחיל בערב הי"ד בניסן; בערב זה מתקיים הסדר². ימי החג עצמו הם מהט"ו עד הכ"א בניסן.
 יום ה' באייר הוא יום העצמאות של מדינת ישראל.
 ארבעים ותשעת הימים (או שבעת השבועות) בין חג הפסח ובין חג השבועות הם ימי העומר.
 ביום השלושים ושלשה בעומר (הוא י"ח באייר) חל ל"ג בעומר³, יום שמחה.
 חג השבועות מתקיים בארץ⁴ יום אחד, אך שני ימים בארצות האחרות; הוא מתחיל בו' בניסן.
 יום תשעה באב⁵ הוא יום אבל לזכר חורבן ירושלים בימים העתיקים.
 יום השבת, ראש השנה, יום הכיפורים, סוכות, פסח ושבועות הם חגים, ימי מנוחה וימים קדושים לפי תורת משה.
 החגים האחרים הם זכר לימים חשובים ביותר בהיסטוריה של עם ישראל.
 ראש השנה, יום הכיפורים, חג השבועות, היום הראשון והאחרון של סוכות ושל פסח, יום העצמאות וכל השבתות הם ימי מנוחה לפי החוק במדינת ישראל.

21.5 Numerals with common units of time, measure etc.

Common units of time, measure etc., ordinarily appear in the singular, if the numeral preceding them is higher than "10", but this is not obligatory and, in some cases, applies also if the numeral designates a quantity below ten. In every case, however, such nouns are considered plurals for purposes of concord.

A. Units of time: שנים-עשר חודש(ים), ארבעה חודשים, שלושים שנה (שנים), חמש שנים, חמישה עשר שבועות. "Week" always appears in pl.: עשרה יום, עשרה ימים.

Note, in particular, that the construct forms of בן or בת respectively preceding an isolated fem. numeral (whether or not followed by שנה or שנים) indicate the age of a person; e.g. בן חמש (שנים) "five years old (of a male)", בת עשרים (שנה) "twenty years old (of a female)", בחורים בני עשרים (שנה) "young men of twenty (years)", המורות בנות שלושים וחמש (שנה). "The (lady) teachers are thirty-five years old." Likewise בן (בת) כמה [שנים] את(ה)? "How old are you?"

However, if an adjective follows, the noun is in plural: בעשרים השנים הראשונות "in the first twenty years".

B. Monetary units:

When stating amounts, לירה and אגורה *'agora f.* ($\frac{1}{100}$ לירה) appear in pl., if preceded by "2" or a higher numeral. The popular designation of an אגורה גרוש *gruš m.*, normally appears in sg. ארבעים גרוש, שלושה גרוש; however, if single coins of one אגורה are meant, the plural is used: שלושה גרושים *šloša grūšim* "three coins of one gruš each".

¹ Festivals or holidays that have no name of their own, but are simply called by their date are *tu-bešvat* (שבט) and *tu-bešvat* (שבט) (see below). In these cases, the Hebrew figures are not called out as names of letters, but (in case they consist of two characters) read as though they represented a word: *tu-bešvat* (*bišvat).

² See § 20.4.

³ *Lag-ba'omèr*, cf. the note on שבט ט"ו.

⁴ *Ba-'arèš*.

⁵ In the name of this day, the number is always quoted and not given as the name of a character (cp. footnote 1).

C. Units of weight, length, liquid measure etc.:

The customary names of these units in Israel are of foreign origin and normally invariable, irrespective of what numeral is connected with them; they are masculine; e.g.: חמישה גרם (abr. ג' 5) *Hamiša gram*, חמישה קילוגרם (abr. ק"ג 5, *kilo[gram]*), חמישה ליטר (*litr*), חמישה מטר (abr. מ' 5, *méter*), חמישה סנטימטר (abr. ס"מ 5, *séntimeter*), חמישה קילומטר (abr. ק"מ 5, *kilométer*), עשרים מילימטר (abr. מ"מ 20, *miliméter*).

D. Other units:

The size of a group of people (crowds, audiences, military units etc.) is stated by an isolated masc. numeral preceding איש; in such cases, the latter noun appears invariably in sg.: חמישה איש, ארבעים איש. Distinguish therefore between "forty people" ארבעים אנשים and "A group (unit, etc.) of forty (people) has arrived." הגיעו ארבעים איש.

The length of a written work is stated by an isolated masc. numeral preceding עמוד; the latter noun may appear in the sg., if the numeral is higher than "10" (e.g. תשעה עמודים), unless an adjective follows (cp. A, above).

Ratios are stated by an isolated numeral preceding אחוז *'ahuz m.* "percent" or, less commonly אחוזים, irrespective of the numeral: "5%" חמישה אחוזים, "20%" עשרים אחוזים.

21.6 Reproduce the figures and abbreviations by Hebrew numerals and words, respectively, select the suitable form of the noun out of the two given in parentheses and translate:

1. עם ישראל קיים את חג הפסח במשך יותר מ-3000 (שנה, שנים). — 2. מסיבת חברים תתקיים פעם בכל שלוש שבתות. — 3. אורך¹ הדרך מתל-אביב לירושלים הוא 71 ק"מ, מירושלים לחיפה — 161 ק"מ; לכן הדרך מתל-אביב לירושלים קצרה יותר ב-90 ק"מ. — 4. שלושה אנשים מתוך המון של 200 (איש, אנשים) היו בני יותר מ-40 (שנה, שנים). — 5. בני כמה ילדיך? — יש לי ילד אחד בן 7 וילד אחר בגיל 12 (שנה, שנים). — 6. בספר הלימוד לעברית יש 327 (עמוד, עמודים); בעמ' 125 יש סיפור יפה. — 7. בשנת 1000 הגיעו האנשים הלבנים הראשונים לאמריקה ובשנת 1492 גילו את אמריקה בפעם השנייה. — 8. מלחמת העצמאות של ישראל הייתה בשנת 1948, היא שנת תשי"ח. — 9. שנת הלימודים התחילה ב-1959.11.9 ותסתיים ב-1960.6.28. — 10. שנת הלימודים מתחילה בב' בחשון ומסתיימת בג' בתמוז. — 11. קמנו בשעה 6.15, ב-6.55 הייתה ארוחת בוקר, עד 11.30 התקיימו לימודים, משעה זו עד 14.15 אחרי הצהריים קיימו מנוחה קצרה, עוד הפעם היו לימודים במשך 4 (שעה, שעות), נחנו 20 (דקה, דקות) ובערך ב-7 קיבלנו ארוחת ערב, ואחרי הארוחה שוב התקיימו לימודים במשך 2 (שעה, שעות); אני צריך להגיד שזה היה יום קשה. — 12. אתה צריך לשלם 11% לשנה.

21.7 A numeral higher than "10" preceded by ה- and in gender concord with a determinated sg. noun is equivalent to an English ordinal:

the twenty-second day
the fifteenth year

היום העשרים ושניים
השנה החמש-עשרה

21.8 Translate:

1. The 8th of Tevet 5720 fell on Saturday, January 6, 1960; the 16th of Adar 5720 fell on March 15, 1960. — 2. The distance (= way) from New-York to Chicago² is 1460 kilometers, the way from Cincinnati² to Chicago is 477 kilometers; therefore, the way from New York to Chicago is by 983 kilometers shorter

¹ *orèh* "length".

² סינסינטי, שיקגו

than the way from Cincinnati. — 3. Out of a crowd of 320 people, there were only three women younger (= aged less) than 20 years. — 4. How old is your mother? — My mother is 58 years old; she is three years (= by three years) younger than my father. — So your father is 55, isn't he? — No; I explained that my father was¹ three years older, not younger: his age is 61. — 5. In the 25th year of the war, more than 3000 men of the enemy forces surrounded our city and more than 500 of (= from) its inhabitants did not return from the fight. — 6. There was a big war from 1914 to 1918, but another war began in 1939 and ended in 1945. — 7. From the 21st day to the 33rd day of the treatment, the patient has to be in bed. — 8. Please show me p. 259 of your book. — 9. The car will arrive at 9:25 and will take on (= accept) the guests at about 9:40; the length² of the trip will be about three hours and fifteen minutes; I therefore hope they will be back (= return) for (= to) lunch³ by (= until) one o'clock. — 10. In the next year we shall observe the 15th Independence Day of the State of Israel. — 11. Salomon Ashkeloni won over (= overcame) Joseph Levy in the 34th minute of the game. — 12. Only 6% of the students are boys.

¹ Aorist in Hebrew!

² § 13.3, note 1.

³ See footnote to § 21.6.

SECTION TWENTY-TWO

22.1 Regular transitive verbs

Verbs that govern a single object in the *אֵל*-case or two objects, one in the *אֵל*-case and the other one in the *ל־*-case, will be termed *regular transitive verbs* and henceforth marked *t*. without any other indication being given, in the vocabularies, of their government. Note that, with regular transitive verbs, the object in the *ל־*-case designates an animate being or a group of animate beings:

— אולי נשלם לכם מחר. — הצענו ל שושנה לטייל אתנו. — מה השבת ל מור ה? —
אני מתכוון להביא מחר את האוטו ל דוד תי. — אל תבטיח לי דבר כזה!

22.2 Final or preconsonantal *aaH* contracts to *aH*, but is subject to the same rules as final *eaH*, according to §§ 6.4, 6.5 (examples in § 22.3).

22.3 Passive forms of weak verbs

The forms of a regular transitive verb, except the infinitive and the imperative, may be changed by replacing the *f i r s t* vowel in the stem by *u* (in gemination *o* [§ 0.13,2]), and in verbs in which *+e* is required according to § 14.1 [2, footnote] — *o*, e.g.

<i>sidru</i>	סידרו — <i>sudru</i>	סודרו	<i>tesadri</i>	תסדרי — <i>tesudri</i>	תסודרי
<i>nikta</i>	ניקתה — <i>nukta</i>	נקתה	<i>heemadnù</i>	העמדנו — <i>hoomadnù</i>	העמדנו

and by replacing the *s e c o n d* (except in open stem verbs [§ 14.3]) by *a* (which is subject to the same treatment as *e* [§§ 6.1, 13.1, 14.2], but is maintained in the aor. pl.), e.g.

<i>sider</i>	סידר — <i>sudar</i>	סודר	<i>hizmín</i>	הזמין — <i>huzman</i>	הזמן
			<i>hizmínu</i>	הזמינו — <i>huzmnu</i>	הזמנו
<i>yesader</i>	יסדר — <i>yesudar</i>	יסודר	<i>yazmín</i>	יזמין — <i>yuzman</i>	יזמן
			<i>tazmíni</i>	תזמיני — <i>tuzmni</i>	תזמני
<i>mesader</i>	מסדר — <i>mesudar</i>	מסודר	<i>mazmín</i>	מזמין — <i>muzman</i>	מזמן
<i>mesaderèt</i>	מסדרת — <i>mesuderèt</i>	מסודרת	<i>mazmina</i>	מזמינה — <i>muzmenèt</i>	מזמנת
<i>mesadrím</i>	מסדרים — <i>mesudarim</i>	מסודרים	<i>mazminim</i>	מזמינים — <i>muzmanim</i>	מזמנים
<i>menatseah</i>	מנצח — <i>menutsaH</i> (§ 22.2)	מנצח	<i>matsia</i>	מציע — <i>mutsaa</i>	מצע
<i>menatsaHàt</i>	מנצחת — <i>menutsaHàt</i> (§ 22.2)	מנצחת	<i>matsi'a</i>	מציעה — <i>mutsaàt</i>	מצעת

The second vowel in the stem of open stem verbs is not changed, unless it is *i*, which is replaced by *e* ; e.g.

<i>yenake</i>	יָנָקָה	—	<i>yenuke</i>	יְנוּקָה	<i>menakim</i>	מְנַקִּים	—	<i>menukim</i>	מְנוּקִים
<i>menaka</i>	מְנַקָּה	—	<i>menuka</i>	מְנוּקָה	<i>yarše</i>	יְרַשֶּׁה	—	<i>yurše</i>	יְרֻשֶּׁה
<i>nikiytā</i>	נִיקִיתָ	—	<i>nukeytā</i>	נֻקִּיתָ	<i>hiršta</i>	הִרְשֶׁתָּה	—	<i>huršta</i>	הֻרְשֶׁתָּה

A verb form in which the first vowel of the stem has been replaced by *u* governs the prefixless case wherever the א- case is otherwise required and it is in gender-number concord with the prefixless case noun thus governed; it cannot take another noun in the prefixless case (unless one that denotes time or space). Such verb forms are equivalent to English *passives*. Examples:

Active		Passive	
He repaired the book.	הוא תיקן את הספר.	The book was repaired.	הספר תוקן.
He overcame you.	הוא ניצח אותך.	You were overcome.	(אתה) נוצחת.
He held the papers three weeks.	הוא החזיק את הגיירות שלושה שבועות.	The papers were held three weeks.	הגיירות הוחזקו שלושה שבועות.
They will explain the matter to the officer.	הם יסבירו את העניין לקצין.	The matter will be explained to the officer.	העניין יוסבר לקצין.
Will you promise me the money ?	תבטיח לי את הכסף?	Will the money be promised to me ? (or: Will I be promised the money ?)	יובטח לי הכסף?
The boy told us a story all evening.	הילד סיפר לנו סיפור כל הערב.	A story was told to us (or: we were told a story) all evening.	סופר לנו סיפור כל הערב.

22.4 The weak passive aorist is normally used only in that function in which it is equivalent to the English present perfect (§ 6.1):

The chair has been repaired (or: is repaired).	הכיסא מתוקן.
The house has been destroyed (or: is destroyed).	הבית מושמד.
The suit has been ordered (or: is ordered).	החליפה מוזמנת.

Notes:

1. The verbs להראות, לאחר, לחפש, לסיים, לבקש have no passive forms. For לקבל see § 43.2. See also § 25.5.
2. The f. sg. pass. aor. of להכין is מוכנה *muHana*.

22.5 Parse, reproduce orally and translate the following forms:

נוסה, נוסתה, ינועו, הוכנסתם, מתוקנת, הועמדת, יוצעו, מוצעות, מוצאת, הודלק, יכנו, תוכן, מוכנים, תוחזרי, מוסברת, מוסברות, יושבו, שולמו, נוהלו, הוזמנו, הוזמנו, מגולה, כובתה, כובו, צוינו, ציוונו, צו (2), ציוו, ליווית, לווית.

Each of the following words may be parsed as an active and a passive verb form alike (see § 0.31[16]):

מלווה, מלווים, מלוות, ילווה, תלוו, נלווה, מצווה, מצווים, מצוות, נצווה, תצוו, יצוו.

22.6 Since a passive verb form does not take more than one prefixless case noun (§ 22.2), if it is desired to state the agent of an action denoted by a passive verb form, one of the prepositions 'alyde- על(-) ידי or bide- בידי must be used (the latter with animate agents only and only if the verb does not denote a psychic action):

Wonderful music was played by Mr. Menuhin.	מוסיקה נפלאה נוגנה על ידי (בידי) מר מנוחין.
The question was not understood by them.	השאלה לא הובנה על ידיהם.
By whom will she be accompanied?	על ידי מי תלווה (teluve)?
I was detained by a party.	עוכבתי על ידי מסיבה.

Before a personal suffix other than a consonantal closed one (§ 17.2), 'alyde- and bide- are replaced by 'alyade- and beyade- respectively; e.g. על ידיך 'alyadehà "by you (m. sg.)", בידיי beyaday "by me". In popular speech, על ידי is replaced, preceding personal suffixes, by על יד 'alyad. על ידי is frequently abridged in writing "ע", unless it is connected with a personal suffix; e.g.: החוב כוסה ע"י המנהל. "The debt was covered by the director."

With the aorist of verbs of intellectual perception, ל- is used instead of על ידי: השאלה מוכר לי. — השאלה מובנת לי. — אני מבין את השאלה. "the matter is known to me; I am familiar with the matter." — But with על-ידי not in the sense of intellectual perception: המדינה החדשה עוד לא מוכרת על-ידי כל הארצות. "The new state has not yet been recognized by all countries."

22.7 Vocabulary for the following narrative:

NOUNS:

human being, man (not in the sense of male person)	'adam (m.) (no pl., no cstr.)	אדם
(same meaning), person	ben-'adam (no cstr., בני(-) אדם, pl. bne-'adam)	בן(-) אדם
request	bakaša f.	בקשה
state of mind, disposition, temper		מצב: מצב(-) רוח
horse	sus m.	סוס
slave	'evèd m. (a)	עבד
tomb	kevèr m. (i)	קבר
foot-soldier	ragli (m.) (no cstr., pl. raglim)	רגלי, רגלים
hope	tikva f.	תקווה

NAMES:

the traditional notation of the name of God; conventionally read השם "the (Holy) Name" — "The Lord"		ה'
Manasseh	menaše	מנשה

VERBS:

Strong monosyllabic:

budge, move	(la)zuz	זוז(ל)
die	(la)mut, irreg. aor. and remote met	מות(ל), מת
flee	(la)mus	נוס(ל)°

Weak:

place (in position), posit, suppose, assume	<i>lehaniah</i> t. m. sg. imper. irreg., aor. <i>maniah</i> or <i>meniah</i>	להניח
have pity on	(<i>le</i>) <i>rahem</i>	לרחם על

ADJECTIVES:

courageous	<i>'amits</i>	אמיץ
thirsty	<i>tsame'</i>	צמא
much, many	<i>rav, raba</i>	רב, רבה

ADVERB:

then (= at that time, colloquially also: = in that case)	<i>'az</i>	אז
---	------------	----

PREPOSITIONS:

into the hands of	<i>lide</i> (see note)	לידי
before, in front of,... ago	<i>lifne</i> (see note)	לפני
in view of, in the sight of, because of	<i>mipne</i> (see note)	מפני

SENTENCE CONSTITUENT:

it is better	<i>mutav</i> (tenses formed according to § 19.7)	מוטב
--------------	---	------

Note: The alternations, described in § 22.5 for *על ידי* and *בידי*, apply also to other disyllabic prepositions beginning with a case prefix and ending in *-e*; e.g. *לפני* *mipnehem* "because of them", *לידיכם* *lidehem* "into your hands", *לפניהם* *lifnehem* "before them", but *מפניי* *mipanay* "because of me", *לפניו* *lfanav* "before him", *לידיך* *lyadenà* "into your hands".

יהודית והלופרנים

ד

שוב הרימו בני ישראל את קולם לה' אלוהיהם, כי לא היו עוד אמיצים ברוחם כאשר גילו שהם מוקפים על ידי צבא האויב ואין להם דרך לנוס מפניהם. צבא הסוסים וכוחות הרגלים של האויבים עמדו לפני העיר ולא זו מהמקום במשך שלושים יום. לתושבי בית-אלוה לא היו עוד מים; אי אפשר היה לבני העיר המוקפת להציל ממוות רבים מאוד מילדיהם ונשיהם הצמאים מפני חוסר המים, ומחוסר זמן וכוח לא הניחו את המתים בקברים, אלא השאירו אותם והם היו מונחים ברחובות העיר.

כאשר מצבם היה כל כך קשה שאי אפשר היה עוד לקוות שיוצלו ממוות, סרו בני העיר אל עוזיה ואל מפקדיהם כדי להגיד להם דברים קשים: «ידון אלוהים בינכם וביענו: הלא רע מאוד היה מעשכם שלא דיברתם דברי שלום עם הלופרנים. עכשיו אין לנו כל עזרה וכל תקווה: אנחנו מוסגרים באמת לאויבים ונשמד עד האיש האחרון. אנחנו מציעים לכם להפסיק את הגנת העיר; אנחנו מבקשים מאוד שתזמינו את ראשי צבאו של הלופרנים אליכם ותוסגר העיר לידיהם, כי כך ורק כך יבוא שלום על כולנו. מוטב שנהיה עבדים לאויבים ונוצל ממוות מאשר נמות יחד עם נשינו וילדינו.»

השיב להם עזיה: «היו¹ אמיצים ברוחכם², אחיי! עדיין יש לנו קצת תקווה. חכו עוד חמישה ימים. אולי במשך ימים אלו ירחם עלינו ה' אלוהינו ולא יביא עלינו את סופנו. אולם אם יסתיים זמן חמשת הימים ולא תבוא לנו עזרה, אז תקיים בקשתכם.»
 הם הסכימו, ואז הוציא עזיה את הפקודות הנחוצות וכל הגברים פוזרו לעמדות להגנת העיר;
 אך את נשיהם וילדיהם השאירו בבתייהם.
 מצבם היה עדיין רע מאוד ומצב רוחם היה קשה ביותר. הם לא קיוו בכלל שתבוא להם עזרה, לא מאלוהים ולא מבני אדם.

22.8 Replace the forms of the regular transitive weak verbs (except infinitives) in the following sentences by passive ones and alter the other forms of the sentences accordingly, wherever necessary; translate the original as well as the transformed sentence: § 8.7 (1), § 11.2 (13), § 11.3 (6), § 12.9 (25, 28, 30), § 14.6 (1, 5), § 14.9 (15), § 15.2 (4, 7, 10), § 16.7 (2, 5, 10, 17, 21, 23, 29, 35), § 16.8 (1, 8, 10, 15), § 18.9 (2, 4, 6, 10), § 19.6 (4, 5); in the following sentences, the imperatives should be matched by passive potentials used and construed according to § 13.2 (1): § 3.2 (5),* § 7.3 (7, 10), § 11.2 (44), § 11.3 (4), § 12.9 (24, 26, 27, 29).

22.9 Translate:

Judith and Holofernes

V

There was a woman in Bethulia in these days by the name of Judith. She had married (= got married with) a man by the name of Manasseh³, but he had died three years before. All this time she had been mourning (= in mourning) in (= to) Manasse's memory and was dressing in mourning-clothes. But she was a very beautiful woman and still young and she was also recognized by⁴ everybody as a very good person (= woman). Manasse had left her much gold and silver and houses and many slaves.

The people (= sons) of Bethulia informed her about the wicked (= bad) words of (דברי) the people and that the men had been so uncourageous (= not courageous) because of the want of water. It was also reported (= related) to her that Uziyahu's reply had been that he would deliver the city into the hands of the enemy after five days, if God would not save them by (= until) this time.

So Judith decided that she would save Bethulia and all of the people of Israel.

¹ § 19.7 (imperative).

² § 17.4.

³ § 22.7.

⁴ § 22.5.

SECTION TWENTY-THREE

23.1 Strong verbs with disyllabic m. sg. aor. and 3rd person m. sg. rem. (disyllabic strong verbs)

The characteristics of all strong verbs are (cp. § 19.1):

I. When a prefix appears before the stem, an extension vowel appears between the prefix and the stem.

The extension vowel is *a* in monosyllabic strong verbs (§ 19.1).

With disyllabic strong verbs, the extension vowel is ordinarily *i*, but after א — *e* (for exceptions see § 24.1, 2); the extension vowel is not represented in writing. E.g. *gmor* גמור “finish” (imp.) — *ligmor* לגמור “(to) finish” — *yigmor* יגמור “(he) will finish” — *'egmor* אגמור “I shall finish”.

II. The aorist has no prefix.

III. The tenses differ from each other by vocalic (sometimes also consonantal) alternation rather than by prefixes.

We may distinguish several classes of disyllabic strong verbs according to whether the first syllable of the m. sg. aor. has *o* ו or *a* and whether the last syllable of the m. sg. imp. and the m. sg. pot. has *o* ו, *a* or *e*; e.g.

Stem First syllable m. sg. aor.	vowel Last syllable m. sg. pot. and imp.	Class designation	Examples
<i>o</i> ו	<i>o</i> ו	<i>o</i>	<i>gomer</i> גומר “finish(es)” <i>yigmor</i> יגמור “(he) will finish” <i>gmor</i> גמור “finish!”
<i>a</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	<i>gadel</i> גדל “become(s) big” <i>yigdal</i> יגדל “(he) will become big” <i>gdal</i> גדל “become big!”
<i>o</i> ו	<i>a</i>	<i>o-a</i>	<i>šoleah</i> שולח “send(s)” <i>tišlah</i> תשלח “(she) will send” (§ 22.2) <i>šlah</i> שלח “send!” (§ 22.2)
<i>o</i> ו	<i>e</i>	<i>o-e</i>	<i>kone</i> קונה “buy(s)” <i>'ekne</i> אקנה “I shall buy” <i>kne</i> קנה “buy!”
<i>a</i>	<i>e</i>	<i>a-e</i>	<i>šave</i> שווה “is equal, is worth” <i>tišve</i> תשווה “you (m. sg.) will be equal”

Notes:

1. *o* in the m. sg. pot. and imp. is found only in the *o*-class (example גומר “finish[es]”, above).
2. All open stem verbs (§ 14.3) and only these have *e* in the m. sg. pot. and imp. (example קונה “buy[s]”, above).
3. All diphthong stems, but also some others, have *a* in the m. sg. pot. and imp. (example שולח “send[s]”, above).

23.2 The active tenses of non-alternating disyllabic strong verbs

A. The m. sg. aor. has *e* in the second syllable (examples: § 23.1). If the stem vowel is *o*, the other forms are formed according to § 6.1; e.g.:

גומר *gomer* — גומרת *gomerèt* — גומרים *gomrim* — גומרות *gomrot*; שולח *šoleaḥ* — שולחת *šolahàt* — שולחים *šolhim* — שולחות *šolhot*; קונה *kone* — קונה *kona* — קונים *konim* — קונות *konot*;

but if the stem vowel is *a* the other forms are formed according to the formation of the f. and pl. of adjectives (note that, as in the examples given, the most convenient English equivalent of a verb of the *a* and *a-e* classes contains an adjective); e.g.:

גדל *gadel* — גדלה *gdela* — גדלים *gdelim* — גדלות *gdelot*; שווה *šave* — שווה *šava* — שווים *šavim* — שוות *šavot*.

B. The 3rd m. sg. rem. has *a* in the first and second syllables: גמר *gamar*, שלח *šalah*, קנה *kana*; the *a*-class has classically *e* in the second syllable (this form is however hardly in use nowadays): גדל *gadal*, ^o*gadel*. The other forms of the remote are formed according to §§ 14.2, 14.3, 22.2, 22.3 (treatment of *a*): גמרתי *gamartì*, שלחת *šalaḥtà*, גדלה *gadla*, קנו *kanu*, קניתי *kaniytì*, קנינו *kaniynù*. Classically, the forms of the 2nd person pl. lose the *a* of the first syllable: גמרתם *gamartèm*, ^o*gmartem*.

C. The infinitive has *o* in the last syllable in all classes and otherwise only the extension vowel: לגמור *ligmor*, לגדול *ligdol*, לשלוח *lišloaḥ*; open stems (§ 3.4): לקנות *liknot*, לשוות *lišvot*.

D. The m. sg. imperative contains only the stem vowel (examples: § 23.1). Thus it begins with a double consonant, which — in common speech — forms a cluster (§ 0.161). However, if the stem consonants of the verb are such as not to permit formation of an initial cluster in the imp., the imp. is usually replaced by 2nd persons of the potential; e.g. the imp. of לרשום *liršom* “to write down” (*o*-class) is hardly used in speech (*rš-* is not an initial cluster, § 0.161), and תרשום *tiršom*, also equivalent to “write down!”, is used. See, however, § 24.1, note 3.

E. In the suffixed forms of the potential, the stem vowel is dropped; e.g. יגמרו *yigmru* [yigm^eru] (§ 0.163), תגדלי *tigdli* [tigd^eli], תקנו *tiknu*.

F. The same applies to the suffixed forms of the imp., but in these forms, *i*¹ is introduced into the first syllable of the stem except in open stems; e.g. גמרי *gimri*, קנו *knu*.

Note: For diphthong stems §§ 6.4, 6.5 must be taken into account: שולחת *šolahàt*, שומע *šomea* “hear(s) (m.)” — שומעת *šomaàt* (f.), שולחים *šolhim*, שומעות *šom’ot*, שלחה *šalḥa*, שמעו *šam’u*, השלחי

¹ For exceptions see § 24.1.

tišlhi, ישמעו *yism'u*, שלחי *šlhi*, שמעו *šim'u*. Classically, the 2nd f. sg. suffix ת- is, with diphthongal stems, -āt: שלח *šalah*, °*šalahāt*; שמע *šama*, °*šama'āt* (the classical form is hardly in use nowadays).

23.3 Using the English equivalents given in § 23.1, parse, reproduce orally and translate the following forms (the figure in parentheses indicates the number of different possibilities):

גמר, גידלה, תשלחו, שוינו, אקנה, גמרתן, גדל (3), שלחתם, שויים, תקנו (2), תיקנו, נגמור, גדלו, תשלח (2), ישו (0.31[16]), קניתי, קנה (2), שוייתן, שולחת, גידלו, גדלתן, אנמור, גמר, גדלים, שלחת (2), שות (0.31[16]), קנינו, שוי, שלח, לגדול, גמרנו, גמרים, גדלתם, קנתה, שולח, שוייתם, קונות, גמרי, תגדל (4), שלחתי, אשוה, תקנה, קונים, שוייתי, שולחים, גדלתי, גידל, יגמור, גמרת, גדלות, שלחנו, ישוה, קנייתן, קניתם, לשות (0.31[16]), נשלח, גמרות, תגמרי, אשלח, שו (2) (0.31[16]), קנה (2), יקנה, תשו (0.31[16]), תשלחי, לגמור, גמרה, ישלחו, נקנה, קני, תשו, לשלוח, גמור, יגמרו, שולחות, נשוה, לקנות, שלחי, תגמרו, גמרת, תקני (2), תשוה (2), שלח (2), גדלי (2), תגמור (2), גמרו (2), גדלה (2), שלחתן, שויית (2), קנו (2), קניית (2), גמרת (2), שלחו (2), גדלו (3), אנדל (2), יגדלו (2), תגדלי (2).

23.4 In the following sentences, the following disyllabic strong verbs occur (the vowels in parentheses denote the class):

become big, grow (<i>intransitive</i>)	<i>ligdol</i> , <i>gdal</i> (a)	לגדול, גדל
finish	<i>ligmor</i> , <i>gmor</i> (o) t.	לגמור, גמר
learn	<i>lilmod</i> , ° <i>lmad</i> (o-a) t.	ללמוד, °למד
buy, acquire	<i>liknot</i> , <i>kne</i> (o-e) t.	לקנות, קנה
want, wish (= require), desire, (with inf. also:) like	<i>lirtsot</i> , ° <i>rtse</i> (§ 23.2[D]) (o-e) t.	לרצות, °רצה
write down, take down (in writing), note, register (<i>transitive</i>)	<i>liršom</i> , ° <i>ršom</i> (§ 23.2[D]) (o-e) t.	לרשום, °רשום
send	<i>lišloah</i> , <i>šlah</i> (o-a) t. (see §§ 6.4, 6.5 22.2)	לשלוח, שלח
be glad, be happy	<i>lismoah</i> , <i>smaH</i> (a) (s = ש!) (see §§ 6.4 22.2)	לשמוח, שמח על
hear	<i>lišmoa</i> , <i>šmaa</i> (o-a) t. (§§ 6.4 6.5)	לשמוע, שמע
drink, have a drink	<i>lištot</i> , <i>šte</i> (o-e) t.	לשתות, שתה

1. שמחתי לקבל את מכתבך מה-15 לפברואר 1960. — 2. מספר התושבים של מדינתנו גדל משנה לשנה. — 3. אנחנו צריכים לגמור את עבודתנו בימים הקרובים. — 4. שתי קצת חלב! — לא, תודה, אני רוצה לשתות דווקא קפה; אני שותה תמיד קפה או תה. — למה לא תשתי קצת חלב בכל-זאת? — 5. קניתי חליפה חדשה ואשתי קנתה שמלות אחדות. — 6. רציתי רק להגיד לך שלום. — 7. תרשום, בבקשה, את מספר הטלפון שלי. — 8. לא היה לי זמן לשלוח לך את המכתב. — 9. שמח, בחור! — 10. «כאשר אנדל, אהיה רופא», הבטיח הילד. — 11. אנחנו קונים אוכל רק במקומות הטובים ביותר. — 12. רבקה רצתה לסור אליי אתמול בערב, אך לא הייתי בבית. — 13. שמעי, גברת, אי אפשר לעכב אותי כל כך הרבה זמן; גמרי לדבר, בבקשה! — 14. שמע נא, גמור ולך! — 15. שלחו לי את כספי מחר! אם לא תשלחו אותו, תשמעו דברים לא נעימים. — 16. הוריי לא שמעו עדיין שהתחתנתי. — מתי ישמעו על הדבר? — למה הם צריכים לשמוע על הדבר כל כך מהר? — 17. אני רוצה בית גדול וכסף רב ואוטו חדש ומקום עבודה חשוב וטיול לאמריקה... — לא צריך לרצות כל כך הרבה.

23.5 Replace the English verbs in the following table by the appropriate Hebrew forms according to the indications given at the left side and the top of the table:

Person, gender, number	Aorist	Remotive	Potential	Imperative	Infinitive
I m. sg.	finish	grow	learn	drink buy hear learn	finish buy hear be glad
I f. sg.	buy	want	note		
II m. sg.	send	be glad	hear		
II f. sg.	hear	send	be glad		
III m. sg.	note	learn	want		
III f. sg.	buy	finish	grow		
I m. pl.	grow	finish	buy		
I f. pl.	send	hear	note		
II m. pl.	be glad	learn	drink		
II f. pl.	want	grow	send		
III m. pl.	finish	note	buy		
III f. pl.	grow	hear	want		

23.6 Whenever a cstr. noun has or may have an English equivalent different from its equivalent in isolated position (§§ 17.8, 18.4), the equivalent for the cstr. may also apply, if the sentence contains יש ל- (היה ל-), אין ל- (לא היה ל-) and if the noun is accompanied by an attributive (§ 8.1) adjective; e.g.:

Jacob had a beautiful wife.

This kibbutz does not have many members.

ליעקב הייתה אישה יפה.
לקיבוץ הזה אין חברים רבים.

23.7 Translate: 1. Some people are glad when they get a nice letter. — 2. Have pity on me, because I have no money to buy myself some food. — 3. There is some hope that they will send the things ordered by us. — 4. Our society has more than 5500 members. — 5. I took down the command of the officer in less than five minutes, but to fulfill it I needed many months and have not finished the work yet. — 6. Please come to my home tomorrow evening and have (= drink) some coffee with me. (Translate for m. and f. sg. and *pl.). — 7. It is not hard at all to learn Hebrew. — 8. When will you learn (m. sg., f. sg., pl.) to finish your letters in time? — 9. Joseph is very glad he got married, because he has a very pretty wife and a wonderful home and he does not want anything (= a thing) more. — 10. Please, Miss Levy, take down my orders and send the things during the next week. — 11. I would like to buy some new books, because I want to send them to my relatives in Israel. — 12. Our city grows very fast and in less than five years it will have more than 25000 inhabitants.

SECTION TWENTY-FOUR

24.1 Alternating disyllabic strong verbs

If a strong verb stem contains, initially or medially, *f* פ or *p* פ, *b* ב, *h* כ or *h* ח, ' ע or ' א, it is alternating (cp. § 7.2). Each of the mentioned stem elements appears either in a hard or a soft shape:

	Hard shape	Soft shape
ב	<i>b</i>	<i>v</i>
פ	<i>p</i>	<i>f</i>
כ	<i>k</i>	<i>h</i>
ע, א	'	gemination of preceding vowel
ח	<i>h</i>	<i>h</i> , ° <i>ha</i> (after <i>e</i> — ° <i>he</i>)

Note that *h* is the soft shape in respect of *k*, but the hard shape in respect of °*ha* (°*he*).

An alternating strong stem does not show a soft shape both initially and medially, nor a hard one in both positions (except in the cases listed below). In a form without a prefix, the hard shape appears initially and the soft shape medially¹; in a form with a prefix — inversely¹; e.g.:

Aorist: בוכה <i>bohe</i> “weep(s)”	Infinitive: לבכות <i>livkot</i> “(to) weep”
Remote: בכה <i>baha</i> “(he) wept”	Potential: יבכה <i>yivke</i> “(he) will weep”
Imperative: בכה <i>bhe</i> “weep!”, עבוד <i>'vod</i> [° <i>vod</i>] “work!”, חבוש <i>hvoš</i> [h° <i>voš</i>] “dress (a wound)!”	

However, medially

1. ' always appears in its hard shape:

פועל <i>po'el</i> “act(s)”	פעל <i>p'al</i> “act!”
פעל <i>pa'al</i> “(he) acted”	

2. ב, כ, פ appear in their soft shape if in immediate succession to a weak shape of ' ע א or °*h* ח or to ה:

יעבוד <i>yaavod</i> “(he) will work”	לעבוד <i>laavod</i> “(to) work”
--------------------------------------	---------------------------------

3. ח appears in its hard shape if immediately followed by a vowel:

צחק <i>tsonek</i> “laugh(s)”	צחק <i>tsnak</i> “laugh!”
צחק <i>tsanak</i> “(he) laughed”	

¹ These statements apply only to active forms; the strong passive has to be discussed separately.

NOTES:

1. In ordinary speech, the classical soft shape of *h* is more common medially, but less common initially.

2. Before ע, ח, ה, the extension vowel *i* (§ 23.1) is replaced by *a*, before, א — by *+e*, *a*:

יהרוג *yahrog* [yah^arog] “(he) will kill”

להרוג *lahrog* [lah^arog] “(to) kill”

יאסור *yeesor* “(he) will forbid”

לאסור *leesor* “(to) forbid”

3. Although ' does not form initial clusters, verbs with stem initial ' commonly have m. sg. imperatives (cp. § 23.2[D]): תעזוב *taazov* — עזוב [ʔ^azov] “leave (me) alone!”.

4. M. sg. imperatives with initial א have *e* in their first syllable: אסור *'esor* “forbid!”.

5. F. sg. and pl. imperatives with medial ח have *a* in their first syllable: צחקי *tsahki*, °*tsahaki* (note 1) “laugh! (f. sg.)”; colloquially also those with initial ע: עזבי *'azvi*, *+ʔizvi* “leave (me) alone (f. sg.)”!

6. In popular speech, some m. sg. imperatives have a medial hard shape, e.g. שכב *škov* “lie down”, שפוך *špoH* “pour out!”, שבור *šbor* “break!” (*+šhav*, *+šfoH*, *+švor*).

24.2 Exceptional alternating strong verb stems with initial א

The following verbs have, in their potential, the extension vowel *o* (not represented in writing unless in the 1st person sg.) after which their stem initial ' is dropped, but preserved in writing: לאכול *leehol* “eat” — 3rd m. sg. pot. יאכל *yohal*, לאהוב *leehov* “love” — יאהב *yohav* (also, but less commonly, *yeehav*), לאחוז *leehoz* “hold” — יאחז *yohaz* (also, but much less commonly, *yeehoz*). In the verb “say”, whose aor. and rem. replace that of להגיד, this applies also to the inf.: לומר *lomar* (spelled with ו; א not preserved, stem vowel *a*!) — יאמר *yomar*.¹

The imp. forms of לאהוב are אהב *'ehav*, אהבי [ʔ^{eh}vi], אהבו [ʔ^{eh}vu].

24.3 The irregular verb “be able, can”

Aor.: יכול *yahol*, f. sg. יכולה *yhola* etc. — Rem. יכול *yahol* (commonly also היא יכולה *haya yahol*), 3rd person f. sg. יכולה *yahla* etc., but *o* is not replaced by *a*: יכולתי *yaholti* etc. The verb has neither inf. nor imp.

24.4 In the following Biblical passages, the following vocabulary occurs:

NOUNS:

male, man	<i>gevèr m.</i>	גבר
blood	<i>dam</i> (m.), cstr. pl. ° <i>dme</i>	דם
mountain	<i>har m.</i>	הר
ass, donkey	<i>hamor m.</i>	חמור
matza, unleavened Passover bread	<i>matsa f.</i>	מצה
boy, youngster	<i>naàr m.</i>	נער

¹ Two more classical cases are now obsolete.

world, cosmos	<i>'olam</i> (m.), pl. <i>'olamot</i> , cstr. pl. <i>'olme</i>	עולם, עולמות
in all eternity, forever	<i>le'olam(im)</i>	לעול(מי)ם
mouth	<i>pe</i> (m.), cstr. <i>pi</i> (§ 17.3[H]), pl. <i>piyot</i>	פה, פי, פיות
cow	<i>para</i> f.	פרה
heaven, sky	<i>šamayim</i> (m. pl.) (spelling!), cstr. <i>šme</i>	שמים, שמי

NAMES:

David	<i>david</i>	דוד(י)
Jeremias	<i>yirm(i)yahù</i>	ירמיהו
Israel (masc. name)	<i>m.</i> (distinguish from <i>f.</i> , name of the state)	ישראל
Sinai	<i>sinay m.</i> (mountain), <i>f.</i> (area)	סיני
Samson	<i>šimšon</i>	שמשון

DISYLLABIC STRONG VERBS:

love, like	<i>leehov</i> , <i>'ehav</i> (o-a) (§ 24.2) <i>t.</i>	לאהוב, אהב
eat	<i>leehol</i> , <i>'ehol</i> (§ 24.2) (o) <i>t.</i>	לאכול, אכול
1. arrest, 2. forbid	<i>leesor</i> , <i>'esor</i> (o) 1. <i>t.</i>	לאסור, אסור 2. את... על
weep, cry	<i>livkot</i> , <i>bhe</i> (o-e) (§ 24.1)	לבכות, בכה
say, tell	<i>lomar</i> , <i>'emor</i> (o) (§ 24.2) <i>t.</i>	לומר, אמור
remember	<i>lizkor</i> , <i>zhor</i> (o) <i>t.</i> (§ 24.1)	לזכור, זכור
dress (a wound), saddle	<i>lahboš</i> (° <i>lahavoš</i>), <i>hvoš t.</i> (o)	לחבוש, חבוש
write	<i>lihtov</i> , <i>ktiv</i> (o) <i>t.</i> (§ 24.1)	לכתוב, כתוב
put on (clothing), wear (clothes)	<i>lilboš</i> , ° <i>lvaš</i> (o-a) <i>t.</i> (§ 24.1)	ללבוש, °לבש
sell	<i>limkor</i> , ° <i>mhor t.</i> (§ 24.1)	למכור, °מכור
work	<i>laavod</i> , <i>'vod</i> (o) (§ 24.1[2] and note 3)	לעבוד, עבוד
leave (alone), abandon, desert	<i>laazov</i> , <i>'zov</i> (o) <i>t.</i> (§ 24.1, note 3)	לעזוב, עזב
help	<i>laazor</i> , <i>'zor</i> (o) (§ 24.1, note 3)	לעזור, עזור ל-
1. rise, go (come) up, immigrate into Israel (§ 3.2, footnote), 2. cost	<i>laalot</i> , <i>'le</i> ¹ (§ 24.1, note 3) (o-e)	לעלות, עלה 2. +ב-, את
stand (up), cease to move, stop (<i>intrans.</i>)	<i>laamod</i> , <i>'mod</i> (§ 24.1, note 3) (o)	לעמוד, עמוד
answer, reply	<i>laanot</i> , <i>'ne</i> ¹ (§ 24.1, note 3) (o-e)	לענות, ענה
do, make	<i>laasot</i> , <i>'se</i> ¹ (§ 24.1, note 3) <i>t.</i> (o-e) (<i>s</i> = ש!)	לעשות, עשה

¹ With these and similar verbs (stem initials ' , *h*, open stem), the equality of spelling between the 3rd person pl. rem. and the pl. imp. (§ 14.6[B]) becomes also a homophony (likeness of sound); e.g. עלו *'alu* "(they) rose", *'lu* [^alu] "rise (pl.)!".

laugh	<i>lišhok, tshak</i> (o-a) (§ 24.1[3] and note 5)	לִצְחֹק, צַחֵק
1. read, 2. call, call upon	<i>likro', kra'</i> (o-a) t. -ל+ 2	לִקְרוֹא, קְרָא
see	<i>lir'ot, °r'e</i> (o-e) t.	לִרְאוֹת, °רָאָה
ride (on horseback or a bicycle or motorcycle)	+ <i>lirkov (lirkav), °rhav</i> (o-a) (§ 24.1)	לִרְכֹּב, °רָכַב
forget	<i>liškoah, šhah</i> (o-a) t. (§ 24.1)	לִשְׁכּוֹחַ, שָׁחַח
pour (out), spill	<i>lišpoh, šfoh</i> (§ 24.1, note 6) (o-e) t.	לִשְׁפּוֹךְ, שָׁפַךְ

ADVERB:

why	<i>madua</i>	מָדוּעַ
-----	--------------	---------

SENTENCE CONSTITUENT:

here is, (in exclamation) lo	<i>hine</i> (connectible with independent pronouns or °with personal suffixes, but 1st person sg. irregular הִנֵּי ° <i>hinéni, hinni</i> [§ 0.164], 2nd pers. sg. f. <i>hineh, °hinah</i>)	הִנֵּה
------------------------------	--	--------

SENTENCE WORD:

°it is truthful, amen	<i>'amen</i>	אָמֵן
-----------------------	--------------	-------

VERB MODIFIER:

pray	<i>na'</i> (following 'al or an imp., or preceding an inf.)	נָא
------	---	-----

The spelling of the following Biblical phrases has been modernized and punctuation marks introduced. Exclamation marks distinguish imperatives from otherwise equally spelled remotives. Hyphens have been omitted. Otherwise the text has not been altered.

1. איך כתבת (m.) את כל הדברים האלה מפיו — 2. כתוב לך את שם היום. — 3. אכתוב על הלוחות את הדברים. — 4. הנה המלך בוכה. — 5. רבים בוכים בקול גדול. — 6. לא שכחתי. — 7. אותי שכחה. — 8. שכחו (3rd pl.) את ה' אלוהיהם. — 9. זכור, אל תשכח! — 10. ה' אלוהיך ... לא ישכח את ברית אבותיך. — 11. שפכתי את רוחי על בית ישראל. — 12. וגם דם נקי שפך מנשה. — 13. איש מלחמות אתה ודמים שפכת. — 14. ימהרו לשפוך דם נקי. — 15. את כל הדם תשפוך. — 16. אל תשפכו דם. — 17. ודם נקי אל תשפכו. — 18. הנה איש רוכב על סוס אדום. — 19. על סוס לא נרכב. — 20. ואותי לא זכרת (f.). — 21. לא זכרו ברית אחים. — 22. ואתה לבש בגדיך! — 23. לא ילבש גבר שמלת אישה. — 24. מכרתם אותי. — 25. וגם אתם תמכרו את אחיכם. — 26. למה זה? צחקה שרה? — לא צחקתי. — לא, כי צחקת. — 27. כל השומע יצחק לי. — 28. לא ראה את המעשה הרע. — 29. ראה עצם אדם. — 30. הלא ראית מה העם הזה דיברו? — 31. ראיתי את העם הזה. — 32. ראיתי את

¹ Biblical, cp. § 7.5.

² העם, as a word for a collective notion, has plural concord (Biblical).

עמי. — 33. ראיתי את הענין. — 34. ראיתי עבדים על סוסים. — 35. ראיתי את כל מעשה האלוהים. — 36. ראו אור גדול. — 37. לא ראיתם כל תמונה. — 38. ראינו את הארץ. — 39. מה אתה רואה, ירמיהו? — 40. תעבוד¹ את האדמה. — 41. ששת² ימים תעבוד. — 42. שש שנים יעבוד. — 43. חבשו לי את החמור! — 44. עמדת (m.) לפני ה' אלוהיך. — 45. הנה שני מלכים לא עמדו לפני ואיך נעמוד אנחנו? — 46. עמדתם לפני בבית הזה. — 47. צבא השמים עומד עליו. — 48. שבעים איש... עומדים לפניהם. — 49. אין כוח לעמוד. — 50. ואתה פה עמוד! — 51. עמדו על דרכים! — 52. יעמוד נא דויד לפניי! — 53. עצת ה' לעולם תעמוד. — 54. את אחיך (pl.) הרגת (m.). — 55. קום, הרוג אותם! — 56. אין עוזר לישראל. — 57. אביט ואין עוזר. — 58. ה', היה עוזר³ לי! — 59. הנה אלוהים עוזר לי. — 60. יש כוח באלוהים לעזור. — 61. עזב את תורת ה'. — 62. עזב את ה' אלוהי אבותיו. — 63. עזבתי את ביתי. — 64. עזבו את ברית ה'. — 65. לא עזבתם את אחיכם (pl.). — 66. ואתם עזבתם אותי. — 67. לא יוכל הנער לעזוב את אביו. — 68. לא אעזוב את עמי ישראל. — 69. אל נא תעזוב אותנו. — 70. לא נעזוב את בית אלוהינו. — 71. משה עלה אל האלוהים. — 72. עליתי על המקום הזה. — 73. למה עליכם אליי היום? — 74. למה עליכם עלינו? — לאסור את שמשון עלינו. — 75. איש זקן עולה. — 76. והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן. — 77. לא יוכל העם לעלות אל הר סיני. — 78. לא נוכל לעלות אל העם. — 79. אל משה אמר: «עלה אל ה'!». — 80. ואתם עלו לשלום אל אביכם! — איך אעלה אל אבי? — 81. לא יעלה עמנו⁴ במלחמה. — 82. לכו ונעלה אל הר ה'! — 83. אל תעלו! — 84. וענו העם ואמרו «אמן»⁵. — 85. קראתי ולא עניתם. — 86. אין קול ואין עונה⁶. — 87. מדוע באתי ואין איש, קראתי ואין עונה⁷? — 88. לא יכלו אחיו לענות. — 89. אז תקרא, וה' יענה. — 90. מי עשה את הדבר הזה? — 91. אתה עשית את השמים. — 92. טוב עשית עם עבדך. — 93. ציויתי לעשות ולא עשו. — 94. עשינו עמך (m.) רק טוב. — 95. ראו, מה אתם עושים! — 96. לא אוכל לעשות דבר. — 97. תנו תודה לה'... ועשו⁸ רצונו? — 98. מה אעשה לעם הזה? — 99. אלוהי... זהב לא תעשו לכם. — 100. שבעת⁹ ימים תאכל מצות. — 101. אמור להם: «לא תעלו!». — 102. אמרי לערי יהודה: «הנה אלוהיכם!». — 103. מה אומר אליהם? — 104. «רע, רע!», יאמר הקונה. — 105. מי יאמר אליו: «מה תעשה?». — 106. ישראל אהב את יוסף. — 107. לא יכול עוד להשיב... דבר. — 108. לא יכלו אחיו לענות. — 109. לא יכלו עוד לעמוד. — 110. לא יוכלו בני ישראל לקום לפני אויביהם... לא תוכל לקום לפני אויבך. — 111. לא יוכל לראות את הארץ. — 112. מי יוכל לעמוד לפני ה'? — 113. מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.

References for the above quoted Biblical passages: 1 — Jer 36:17, 2 — Ez 24:2, 3 — Dt 10:2, 4 — IIS 19:2, 5 — Esra 3:12, 6 — Dt 26:13, 7 — Hos 2:15, 8 — Jer 3:21, 9 — Dt 9:7, 10 — Dt 4:31, 11 — Ez 39:29, 12 — IIKg 21:16, 13 — ICh 28:3, 14 — Is 59:7, 15 — Ex 29:12, 16 — Gen 37:22, 17 — Jer 7:6, 22:3, 18 — Zach 1:8, 19 — Hos 14:4, 20 — Is 57:11, 21 — Am 1:9, 22 — IKG 22:30, 23 — Dt 22:5, 24 — Gen 45:4, 25 — Neh 5:8, 26 — Gen 18:13-15, 27 — Gen 21:6, 28 — Eccl 3:10, 29 — Ez 39:15, 30 — Jer 33:24, 31 — Ex 32:9, 32 — IS 9:16, 33 — Eccl 3:10, 34 — Eccl 10:7, 35 — Eccl 8:17, 36 — Is 9:1, 37 — Dt 4:15, 38 — Jud 18:9, 39 — Jer 1:11, 24:3, 40 — Gen 4:12, 41 — Ex 20:9, 34:21, 42 — Ex 21:2, 43 — IKG 13:27, 44 — Dt 4:10, 45 — IIKg 10:4, 46 — Jer 7:10, 47 — IKG 22:19, 48 — Ez 8:11, 49 — Dan 11:15, 50 — IIS 20:4, 51 — Jer 6:16, 52 — IS 16:22, 53 — Ps 33:11, 54 — ICh 21:13, 55 — Jud 8:20, 56 — IIKg 14:26, 57 — Is 63:5, 58 — Ps 30:11, 59 — Ps 54:6, 60 — ICh 25:8, 61 — ICh 12:1, 62 — ICh 21:10, 63 — Jer 12:7, 64 — Dt 29:24, 65 — Jos 22:3, 66 — Jud 10:13, 67 — Gen 44:22, 68 — IKG 6:13, 69 — Num 10:31, 70 — Neh 10:40, 71 — Ex 19:3, 72 — IIKg 18:25, 73 — Jud 12:3, 74 — Jud 15:10, 75 — IS 28:14, 76 — Gen 41:3, 77 — Ex 19:23, 78 — Num 13:31, 79 — Ex 24:1, 80 — Gen 44:17,34, 81 — IS 29:9, 82 — Is 2:3, 83 — Num 14:42, 84 — Dt 27:15, 85 — Is 65:12, 86 — IKG 18:26, 87 — Is 50:2, 88 — Gen 45:3, 89 — Is 58:9, 90 —

¹ Biblical *t*. "till".

² Cstr. numeral, although the noun is not determinated (Biblical).

³ "One who helps" (cp. § 7.7).

⁴ *'imanu* (§ 17.6[5]).

⁵ See note to 30.

⁶ "One who answers" (cp. note to 58).

⁷ Bibl. [vaasu].

⁸ See note to 41.

Gen 21:26, 91 — Is 37:16, 92 — Ps 119:65, 93 — Jer 11:8, 94 — Gen 26:29, 95 — IICh 19:6, 96 — Gen 19:22, 97 — Esra 10:11, 98 — Ex 17:4, 99 — Ex 20:23, 100 — Ex 23:15, 101 — Dt 1:42, 102 — Is 40:9, 103 — Ex 3:13, 104 — Prov 20:14, 105 — Job 9:12, 106 — Gen 37:3, 107 — IIS 3:11, 108 — Gen 45:3, 109 — Jud 2:14, 110 — Jos 7:12-13, 111 — Ex 10:5, 112 — IS 6:20, 113 — SoS 8:7.

24.5 Translate (unless the sentence indicates differently, render all 2nd persons and imperatives for m. sg., f. sg. and pl.):

1. I am extremely sorry I will be unable to accept your invitation to come up to your apartment at 5:30 to have (= drink) a glass of wine with you. — 2. When will you be able to complete your work? — I am working on it all the time and I will continue to work on it for another (= still) three weeks at least, but I cannot promise you that I will do it by (= until) the end of the month (*constr.*). — 3. We have not been able to answer your letter in time, but we will see what we can (*pot.*) do. — 4. I hope you will not forget. — 5. I forgot the money at home. — 6. Stop! Here is the house! Can't you see it? — 7. When have you immigrated to Israel? — Seven years ago. — 8. I am reading a new book. — What (= how) do you call it? — 'Darkness at noon'. — 9. The boy is very sick; we will have to call the doctor. — So call the doctor very fast! — 10. We are unable (= not able) to resist (= stand up against) the wish[es] of our parents (*extended constructive*). — 11. Eat and drink, for tomorrow you will die! — 12. I will eat no (= not eat) food until tomorrow. — 13. Take very little hot water, put in a little cold milk; after five minutes make much coffee, wait three minutes and put the coffee into the milk; wait for a little time, and the coffee and milk will be[come] harder, in the meantime prepare a cake and pour everything over the cake; then put the cake into an oven and let it be there for an hour.² — Do you believe we shall eat this food? — 14. You will have to say 'amen' to everything. — 15. I have told him very often that he should not ride on the horse so fast; now look what he has done! — 16. I will show you who is the boss (*idiomatically*: rides on the horse) in this place.

¹ § 13.2, note 1.

² Cooking recipes are habitually given in 2nd person f. sg. imp.

SECTION TWENTY-FIVE

25.1 The strong passive

The passive forms of strong verbs (except the potential) have a prefix that appears immediately before the stem; thus, in the inf., the passive prefix appears between -ל and the stem.

The passive prefix is $n\text{-}$ in the aor. and rem., $h\text{-}$ in the inf. There is no imp. (but see §§ 25.3-25.5). The extension vowel follows the rules valid for active forms, but whenever i is replaced by another extension vowel (§ 24.1, note), the replacing vowel in the passive is e (for minor exceptions see below).

Since the formation of the passive of monosyllabic strong verbs is very irregular and uncommon, we shall here discuss that of the disyllabic verbs only.

A. The stem vowel of the pass. aor. is: 1. in closed stems a that precedes the stem final and is subject to the treatment described in § 22.3; 2. in open stems final $-e$, and the f. sg. in this case ends in -eyt (not subordinate!); e.g. 1. *niršam* נִרְשַׁם "is being written down", f. sg. *niršemèt* נִרְשַׁמֶּת, pl. *niršamim*, -ot נִרְשָׁמִים, נִרְשָׁמוֹת; *nišpan* נִשְׁפָּן "is being poured out"; *neemar* נֹאמֵר "is said"; *neḥbaš* נִחְבָּשׁ "is (being) dressed"; 2. *nir'e* נִרְאֶה "is seen, seems", f. sg. *nir'eyt* נִרְאֵית, pl. *nir'im*, -ot נִרְאִים, נִרְאוֹת. Exceptionally, the stems עֲשֶׂה and עֲנֶה have the extension vowel a : *naase* נַעֲשֶׂה "is done, is made, becomes", נַעֲנֶה; $+naane$, *neene* (see § 25.4).

B. The stem vowel of the 3rd person m. sg. rem. is a preceding the stem final, treated according to § 22.3 and consequently replaced by ey in open stems before a consonantic suffix; e.g. *niršam* נִרְשַׁם, *niršmu* נִרְשָׁמוּ, *niršamtì* נִרְשַׁמְתִּי; *neemar* נֹאמֵר, *neemru* נֹאמְרוּ; *nir'a* נִרְאֶה (spelled the same way as the aor.), 3 f. sg. *nir'ta* [nir'^ata] נִרְאֶתָּה, *nir'u* נִרְאוּ, *nir'eytì* נִרְאֵיתִי. With עֲשֶׂה and עֲנֶה, the extension vowel varies: $+naasa$, *neesa* נַעֲשֶׂה "was done, was made, became", נַעֲשֶׂתָּה *naasta*, $^{\circ}neesta$, נַעֲשֹׂו *naasu* and all other forms with a ; נַעֲנֶה $+naana$, *neena*, נַעֲנֶתָּה *naanta*, *neenta* and likewise all other forms with e , a .

Some verbs, which we cannot discuss here, replace, in current speech, the 3rd person m. sg. pass. rem. by a construction of הִיָּה with the m. sg. pass. aor.; of those so far studied, this applies to "seem" (נִרְאֶה הִיָּה "it seemed"), but *nir'a* נִרְאֶה "was seen").

C. The stem vowels of the inf. and pot. are a following the stem initial and e (in diphthong stems a^1) preceding the stem final; the second stem vowel is treated according to §§ 3.4 (inf. of open stems), 6.1, 13.1, 14.2, 22.3. The extension vowel i is

¹ In some forms this is not classical.

replaced by *e*, if the stem initial is א, ה, ח, ע, ר; the extension vowel *i* is always represented in writing (י) and so is *e* (י) if it precedes א, ה, ח, ע, ר. In alternating stems (§ 24.1), the inf. and pot. follow the rules for prefixless forms. Examples: *yīšafeh* יישפך "(he) will be poured out", pl. *yīšafhu* יישפכו; *yīšalah* יישלח (diphthong stem) "(he) will be sent", pl. *yīšalhu* יישלחו; *yīšamaa* יישמע "(he) will be heard", pl. *yīšam'u* יישמעו; *ye'amer* ייאמר "will be said"; *yera'e* ייראה (extension vowel!) "(he) will be seen, will seem", pl. *yera'u* ייראו; *yikatev* ייכתב (hard shape stem initial) "will be written"; infinitives: *lhišafeh* להישפך "to be poured out", *lhišalah* להישלח, *lhišamaa* להישמע, *lhe'amer* להיאמר, *lhera'ot* להיראות, *lhikatev* להיכתב.

For the English equivalents of these forms as well as for their syntactic behavior, § 22.3 is valid. For the pronunciation of the infinitive, see § 0.161, footnote.

25.2 Replace the following active forms of strong verbs by passive forms of the same tense, person, gender and number:

גומרים, תשלח, נקנה, גמרת, שלחת, תקנה, אגמור, תשלחו, קנינו, קונות, שולחות, גמר, קניתי, ישלחו, גמרה, שולח, קונה, שלחנו, תקנו, שולח, יגמרו, גמרות, קנית, נשלח, גמרת, תשלחי, שולחת, לומדת, ילמד, ילמדו, ירשום, שותה (2), ירשמו, אוכל, אוהבת, אומרים, אוסרות, חבשתי, כתבת, מכר, עזבה, עשינו, קראתם, שכחתן, שפכו, אוכל, תאהב, יאמר, תאסרי, יחבוש, תמכור, נעזוב, תעשו, יראו, לשכוח, לאכול, לאהוב, לאסור, לחבוש, למכור, לעזוב, לעשות, לקרוא, לשכוח.

25.3 Some strong verbs have only passive forms; we shall term these verbs 'deponents' (dep.). Deponents are never regular transitive and have an English equivalent which is normally not passive. Deponents have also an imp., which may be formed from the inf. by omitting the prefix *l-*; e.g. *lhikanēs* להיכנס "enter, come in, go in" (deponent), imp. m. sg. *hikanēs* היכנס, f. sg. *hikansi* היכנסי, pl. *hikansu* היכנסו; aor. *nihnas* נכנס etc., rem. *nihnas* נכנס etc., pot. *yikanēs* ייכנס etc.

25.4 The following strong verbs so far introduced have passives although they are not regular transitive: לעזור — נעזר "is (being) assisted" etc., לקרוא "call" — נקרא "is (being) called" etc.; the passive of the regular transitive verb לענות refers to the person who gets the answer: נענית "I was answered".

The passive forms that correspond to the following strong verbs so far introduced do not, or not exclusively, function as passives: לזכור — נזכר "recollects, remembers" (governs ב-), להיות — נהיה "becomes" (governs ל-, only aor. and rem.), לראות — נראה "is seen" or "seems" (the latter governs ל-), לשפוך — נשפך "is being spilled" or "flows (into)". Those that do not function as passives, have imperatives (§ 25.3).

In current language, the strong passive frequently also functions to express the possibility that an object may undergo the effects of an action ('admissive'): הלחם נמכר מהר (*maher*) "The bread is 'sellable' fast" — "sells fast." — העבודה לא נגמרת. "The work does not end." (i.e. cannot be concluded).

The verbs ללבוש, לרצות have no passive in current language.

Some verbs which we cannot discuss here, have no pass. aor. in current speech; of those so far studied, this applies to לעזוב, לאסור.

25.5 Some regular transitive weak verbs have a strong passive. Of those weak verbs so far introduced this applies to להציל — pass. aor. *nitsal* ניצל etc., rem. *nitsal* ניצל etc., pot. *yinatsel* יינצל etc., inf. *lhinatsel* להינצל. Some other weak verbs have both a weak and a strong passive; of those so far studied, this applies to להפסיק, לגלות, להדליק, להשאיר, להשמיד, לרפא, להכיר, להדליק, להיפסק etc. also the passives *lhipasek* להיפסק, *lhidalek* להידלק, *lhigalot*, להיגלות.

nikar (aor., rem.; inf., pot., imp. not in use), להירפא *lherafe'*, להישמד *lhišamed*, להישאר *lhiša'er*. If a verb has two passives, the strong one is ordinarily not used with the designation of an agent (§ 22.5) and does usually not even imply that there is an agent; e.g. נשאר *niš'ar* "stayed behind, remained" (not properly "was left behind"), נפסק *nifsak* "stopped, ceased" (not properly "was stopped"); these strong passives have an imp. (see § 25.3); they are furthermore frequently of 'admissive' function (§ 25.4), e.g. המנורה כבר נדלקת. "The lamp already goes on (i.e. can be lit)." — מחלתו לא נרפאה. "His ailment could not be cured."

25.6 A. Replace the passive forms in the following sentences by active ones and alter the other forms of the sentences accordingly (cp. § 22.5); if no agent is stated, assume that an indefinite agent is meant ("one" — § 7.1); translate both the original and the transformed sentence:

1. המלחמה נפסקה והשלום התחיל. — 2. האור יידלק והחושך ייגמר. — 3. לא ניכר עליו שהוא חולה. — 4. התושבים נשארו בבתיהם. — 5. ניצלנו מסכנה גדולה על ידי האיש האמיץ.
6. הסמל נקרא על ידי המפקד למשרדו. — 7. נעזרתי מאוד על ידי חברי הטוב. — 8. מה נשמע?¹ — 9. המכתב יישלח מחר בבוקר. — 10. עוד הרבה דם יישפך בעולם!
11. נשלחו על ידינו כבר שלושה מכתבים, אבל עדיין לא נענינו. — 12. פה נעשה מעשה רע! — 13. מעשה כזה אל יעשה! — 14. שמי כבר נרשם. — 15. ספר זה נכתב על ידי תלמידי.
16. הכול נשכח. — 17. איך הדבר הזה יכול היה להישכח? — 18. העניין הזה צריך להיגמר!
19. כל החליפות נמכרו. — 20. אתה תיעזר על ידי אשתך. — 21. הוא ייאסר על ידי הצבא.
22. הילד נקרא יוסף. — 23. נראה לי שאתה חכם. — 24. הספר החדש נקרא בצורה נעימה מאוד. — 25. בצד הרחוב נראה בית ישן.

B. Replace the active forms of verbs that have a passive by passive ones in the following sentences, transform accordingly and translate: § 23.4 (3, 5, 7, 15), § 23.7 (5, 10), § 24.4 (1, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 16, 17, 28, 29, 31, 32, 38, 43, 59, 65, 67, 105, 106, 113), § 24.5 (5, 8, 12, 15).

25.7 The strong perfect participle

The perfect participle of disyllabic strong verbs has the stem vowel *a* following the stem initial and *u* preceding the stem final; it is subject to the rules governing the inflexion of adjectives. The perfect participle indicates that a condition has been achieved which is the result of the verbal action having taken place; e.g. גמור *gamur* "finished", f. sg. *gmura*, גמורים pl. *gmurim*, גמורות *gmurot*; לבוש *lavuš* "dressed". Open stems add *y* after the second stem vowel: עשוי *'asuy* "done", f. sg. עשויה *'suya*; שתי *šatuy* "drunk(en)", רצוי *ratsuy* "desired, desirable, welcome" (governs the -ל-case); תלוי *taluy* (of לתלות, § 25.8) "hanging, dependent (upon)" (governs the -ב-case); גלוי *galuy* (cp. § 25.5) "disclosed, unconcealed, obvious, frank" (governs the -ל-case).

The perfect participle is hardly in use unless the verb has a passive. The perf. part. of ראה *ra'uy* (ראוי) means "worthy" and governs the -ל-case: בעיה זו ראויה ללימוד. "This problem is worthy of study."

Note that the m. sg. perf. part. and the m. sg. imp. of closed² stems have the same spelling and "clues" have to be used to determine which of the two forms is actually represented in writing.

¹ "What's new?"

² I.e. not open.

25.8 Vocabulary to the following narrative¹:

loss	' <i>ovdan</i> Nm (no pl.) (spelling!)	אבדן
Abraham	' <i>avraham</i> (name) m	אברהם
subsequently, afterwards	' <i>ah(a)re-hen</i> (adverb)	אחרי-כן
anybody		איש
gather, collect, assemble	' <i>esof</i> , ' <i>leesof</i> Vst (o)	אסוף, לאסוף
well	<i>b'er</i> Nf	באר
shame, contempt	<i>buz</i> Nm (no pl.)	בח
generation	<i>dor</i> Nirrwm	דור, דורות
swear by oath	<i>hišavaa</i> , ' <i>lhišavaa</i> Vdep. - (§ 25.1[C])	הישבע, להישבע ל-
wisdom, (<i>familiar language</i>) wisecrack	<i>hohma</i> Nf (spelling!)	חכמה
inquire into, investigate	<i>hkor</i> [h ^a kor], ° <i>lahakor</i> Vst	חקור, לחקור
Isaak	<i>yitshak</i> (name) m	יצחק
honor, respect	<i>kavod</i> Nms, cstr. <i>kvod</i> (no pl.)	כבוד
conquer (an object) occupy (a place by force)	<i>kvoš</i> , ' <i>lihboš</i> Vst (o)	כבוש, לכבוש
heart	<i>lev</i> Nmsw, cstr. sg. <i>lev</i> , pl. isol. <i>lvavot</i> , cstr. <i>libot</i>	לב, לבבות, לבות
for the sake of	<i>lemaàn</i> Pp	למען
fill, fill out, fulfill	(<i>le</i>) <i>male'</i> Vwt (§ 10.8)	מלא, למלא
other than	<i>milvad</i> Pp	מלבד
suffer, tolerate, be able to bear	° <i>svol</i> , ' <i>lisbol</i> Vst (o)	סבול ² , לסבול
be about to, be going to	(preceding an inf.)	(ל)עמוד
righteous, pious	<i>tsadik</i> A, f. <i>tsadika</i>	צדיק
ask (a question) ² ... ¹ for...,	<i>š'al</i> , ' <i>liš'ol</i> ... ² מ- ¹ את ... Vs (o-a) 1. (no perf. part. in this sense)	שאל, לשאול (¹ את ... ² מ- ¹ את ...)
obey	(with construent)	(ל)שמוע בקול
gate	<i>šaàr</i> Nm	שער
maid servant (not: housemaid)	<i>šifha</i> Nfs, cstr. sg. <i>šifhat</i> , pl. isol. <i>šfaHot</i> , cstr. <i>šifhot</i>	שפחה
within (a space of time)	<i>toH</i> Pp (cannot be connected with personal suffixes)	תוך
1. hang (<i>transitive</i>), 2. make ¹ ... dependent ² upon	<i>tle</i> , ' <i>litlot</i> ... ² ב- ¹ את ... Vst (o-e) (§ 25.7)	תלה, לתלות 2. ¹ את ... ² ב- ¹ את ...

¹ The division of the vocabularies into parts of speech will henceforth be discontinued. However, the capital symbols A (for "adjective"), N (for "noun"), P (for "pronoun"), Pp (for "preposition"), V (for "verb") will be given alongside with the grammatical abbreviations hitherto used (e.g. Vt = regular transitive verb). Lower case s stands for "strong", w for weak, ss and sw for semi-strong and semi-weak, respectively, irr for irregular. In the quotation of verbs, the imperative will be given first, in order to avoid the enumeration of all verbs under ל and to enable the student to look up a verb under its stem.

² For °-signs preceding imperative forms see § 23.2(D).

Note: יִשְׁ... (איש) functions as an adverb whose English equivalent is "respective" (adj.); with a verb and a prefixless case noun, it is in pl. concord, with other parts of speech — in sg. concord: (sg.) - (pl.) אִישׁ אִישׁ לְבֵיתוֹ "The men returned to their respective homes."

יהודית והלופרנים

1

יהודית שלחה את אחת השפחות שלה אל ראשי העיר וקראה להם לבוא לביתה. הם מיהרו לבוא וכאשר כולם נאספו לפניה, אמרה להם דברים אלה:

«שמעו נא, רבותי, ראשי תושביה של בית-אלוה! דבר לא טוב דיברתם לפני אנשינו, כאשר אמרתם שאתם מתכוונים להסגיר את העיר הזאת לאויבינו, אם לא תינצל על ידי אלוהים תוך חמישה ימים. מי אתם ולמה אתם מנסים את האלוהים? הרי אם אלוהים לא ירצה להציל אתכם תוך חמשת הימים, בכל זאת יוכל הוא עצמו ולפי רצונו להציל אותנו או להשמיד אותנו בכל יום על ידי האויבים. לכן נחכה לעזרתו ונבקש אותה בתפילה, וכאשר הוא ירצה — נינצל. הרי לא הכרנו ולא נכיר אל אחר מלבדו ולכן מקווים אנחנו שלא נישכח על ידיו. בנוי תלוי גורל עם ישראל וארצו, כי אם תיכבש עירנו, תיכבש הארץ כולה ועל ראשנו יהיה דם אחינו ואבדן ארצנו; בוז יבוא עלינו מכל העמים וכבוד לא יהיה חלקנו. ועכשיו, אחי, נראה לאחינו ששלומם תלוי בנו! זכרו נא אתם, מה עשה אלוהים לאבותינו אברהם, יצחק ויעקב!»

זאת הייתה תשובתו של עוזיה: «את כל דבריך אלה דיברת ברוח טובה ובלב אמיץ, ואיש לא יתנגד לדבריך; כי לא רק היום נגלתה חכמתך, אלא מעולם גלויה היא לפנינו וגלוי לעם כולו שרוח אלוהים בך. אך העם היה צמא מאוד וסכנת מוות איימה על אחינו, ולכן היינו צריכים לפעול לפי דבריהם ולהישבע שהעיר תוסגר, אם לא ניצור על ידי אלוהים תוך זמן קצר ביותר. עכשיו התפללי נא למעננו — כי אישה צדיקה את — שאלוהים ישלח לנו גשם למלא את בארותינו ולא נסבול עוד צמא.»

וכך ענתה לו יהודית: «שמעו בקולי ואעשה מעשה, מעשה גדול! בכל העמים יישמע מעשי ובכל הדורות יסופרו! הישארו על יד שערי העיר ושמרו עליהם! אולם אני אעזוב את העיר עם שפחתי, ואני מבטיחה לכם שתוך חמשת הימים תגיע עזרתכם על ידי. אך אתם אל תשאלו מה אני עומדת לעשות ואל תחקרו את מעשי, כי לא אומר² לכם מה אני מתכוונת לעשות; רק אחרי המעשה, כאשר הכול יהיה עשוי וגמור, אגלה לכם מה עשיתי.»

על דבריה אלה השיב לה עוזיה: «לכי לשלום ויהיה ה' אלוהי ישראל אתך ויהיה לעזרתך נגד האויב!»

אחרי-כן עזבו ראשי בית-אלוה את בית יהודית ושבו איש איש לביתו.

25.9 Translate (use the perfect participle for *italicized* words, the constructive for spaced expressions):

1. I swore to you I would strengthen my hope with all my power; now I am going to keep (= observe) [my oath]. — 2. Please, come in! (*Various translations*). — 3. When the chief of the army had entered the room and all the officers were assembled, the priest began to speak. — 4. Everything *depends* (= is depending) upon you. — 5. The letter is *written* and has only to be sent. — 6. Jerusalem was conquered in the year 70. — 7. We will not get help (= be assisted) by anybody other than God. — 8. Your deeds can³ no longer be tolerated; at least I cannot tolerate them and will not tolerate them. — 9. You seem to believe (= it seems that you believe) this story; but apparently (= it seems that) it is not true (= truth). — 10. This girl looks (= seems) very old. — 11. I recollect now what has been said last week; I did not remember our conversation before. — 12. This book is called "The Enemy at the Gates of the City". — 13. This poor sick man will never (= not forever) be saved by anybody. — 14. We will pay for our respective meals. — 15. Such a thing is unheard of (= has not yet been heard)! — 16. Much blood has been shed for the defense of our country and will still be shed in years to come (= in the coming years). The memory of the blood *shed* will remain with us for all generations.

¹ Banu.

² 'omar.

³ Translate by a passive ("admissive") form.

SECTION TWENTY-SIX

26.1 Idiomatic phrases in ordinary conversation

In the following sections, a selection of idiomatic phrases will be presented that are the usage, in current Hebrew, in various conversational situations¹. The selection offered is representative of what the current usage is, but a number of expressions have been omitted, whose grammatical and lexical elements cannot be yet fully understood by the student at this stage.

The student should be aware of the *idiomaticness* of the expressions presented. This does not mean that they contradict in any way the grammatical or lexical rules of the language; on the contrary, they are readily and completely understandable as soon as their constitutive elements are correctly identified. But 'idiomaticness' means that a change or modification introduced in the expressions — of the sort of changes that may be introduced in an ordinary sentence — is liable to render them awkward in the situation in which they are used or even to make them entirely inappropriate. E.g., although one can easily and without any further consequences insert or omit *מאוד* in an ordinary sentence (e.g. *היום הם מאוד* or *נעים לטייל ברחובות*), one cannot do so in the phrase *נעים מאוד* (§ 26.2[1]), if and when it is used as a reply to an introduction of an unknown person (like French *enchante*) and if it is used for such purpose. If, in that case, *מאוד* is omitted, *נעים* would — as usually — convey the notion of "pleasantness" and lay open the way for a question what was pleasant. A similar situation would arise if the speaker, in the mentioned context, decided to add *לי* to *נעים*, as he may usually do in every other case in which *נעים* is not used idiomatically².

Those variations that are admissible within the range of idiomaticness are pointed out in the following paragraphs by two symbols:

(...) for a part of the expression that may be either inserted or omitted; e.g. *'anaftnù (kvar) makirim* (§ 26.2[2]) means that both *אנחנו מכירים* and *אנחנו כבר מכירים* are idiomatic;

/.../ for an alternative expression; e.g. *bevakša [na'] lehakir 'et-'ahoti* (§ 26.2[3]) means that both *בבקשה להכיר את אחותי* and *נא להכיר את אחותי* are idiomatic.

The idiomatic phrases are given in transcription into Latin characters, for various reasons:

1. Sometimes a certain pronunciation has to be applied that cannot be pointed out in Hebrew script³.

2. To make the student more conscious of an identification of Hebrew forms entirely independently of their written shape and to accustom him to rely on what is conveyed acoustically⁴.

¹ The arrangement of the phrases according to the situations is inspired by, and closely following, H. E. Palmer and F. G. Blandford's *Everyday Sentences in Spoken English*³ (Cambridge 1935).

² This fact is, of course, in no way peculiar to Hebrew and is true for every language that possesses idiomatic expressions (and every language has some). E.g., although normally the adjective modifier *rather* may be preposited to an English adjective (including *welcome*) or replace *very*, *quite* in such constructions (*He is always welcome*. — *He is always very welcome*. — *He is always quite welcome*. — *He is always rather welcome*), this is inadmissible in the phrases *You are welcome*, *You are quite welcome* or *You are very welcome*, when used as a polite reply to an expression of thanks, or if one does so, one would be recognized as an awkward or foreign speaker or not be understood at all.

³ In sections XXVII-XXVIII various stylistic levels of pronunciation will be introduced and, in certain cases, only one of them is idiomatic.

⁴ The student will be well advised to have somebody (even a person who does not know Hebrew) read to him the phrases repeatedly and to try to identify them by what he hears. It would also be useful to rewrite them in Hebrew script, as an exercise of dictation, spelling or otherwise.

The idiomatic phrases will be presented surrounded by a non-idiomatic context that reflects with comparative unambiguousness the framework of the conversational situation in which the particular idiom is most suitably used. Sometimes an indication will be given of the 'tone' which some expressions convey (rude, formal etc.) and which frequently cannot be predicted from their linguistic shape.

That part of the example which is idiomatic is italicized; the student should render himself account of what English expression would be the most appropriate one in the given context and try to grasp the implications of the Hebrew idiom, but he should by no means attempt a word-by-word translation of idiomatic phrases.

The following vocabulary is necessary for the examples in §§ 26.2-26.9:

it matters, it is of interest to..., ... mind(s), ... care(s)	<i>'ihpat</i> (sentence constituent, tenses according to § 19.7)	אכפת ל-
(no English equivalent) may be used to introduce a question that may be answered by "yes" or "no"	<i>ha'im</i>	האם
resist, object	(<i>le</i>) <i>hitnaged</i> Vw	התנגד, להתנגד ל-
permit	<i>hater, lehatir</i> Vwt	התר, להתיר
it is fortunate	(as a sentence constituent)	מזל
shut, close	(<i>li</i>) <i>sgor</i> Vst	סגור, לסגור
forgive ¹ ... ² (to), excuse	<i>slah, lisloah</i> Vst (also governs על ¹)	סלח, לסלוח ל- ² ...
pass by, exceed, pass (<i>intransitive</i>)	<i>'vor</i> [^a <i>avor</i>], <i>laavor</i> Vst	עבור, לעבור

26.2 Introducing people to each other

1. *'atem makirim* ?¹ — *'od lo'*. — *'adon kóhen ... geverèt lévi*. — *na'im m'od*. —
2. *geverèt góldberg, takiri (bevakaša) 'et 'adon me'ir*. — *'anahnù (kvar) makirim*¹. —
3. *Bevakaša / na'*² / *lehakir 'et-'ahoti*. — *'ani sameah m'od (lehakir 'otah)*. —
4. *'ata makir 'et-haveri yaakov* ? — *na'im m'od*; *kvar šamaatì 'alehà harbe*. — *'ani mekave še-rak dvarim tovim*. —
5. (selfintroducing) *šmi 'ašklóni*. — *kóhen*; *na'im m'od*.

26.3 Calling for attention

1. *sláh-li*³ *'adoni, ma ha-ša'a* ? —
2. *slíha 'adoni, 'ani rotse laavor*. —
3. *sláh-li, 'ulay tihal lehagid li, ma mispar ha-télefon šel-misrad ha-'avoda* ? —
4. *šmaa*⁴ *yosef, 'éyfo ha-maftehot* ? —
5. *hakšívu*⁵ *rabotay, 'ani rotse lehagid mašèhù*. —
6. *takšív li bevakaša*.

26.4 Requests

1. *kos te, bevakaša*⁶. —
2. *ten li (bevakaša) tel'aviv štayim ševà šmonè tešà ševà*. —
3. *tñi li mašèhù lištot bevakaša*⁷, *'ani tsame' m'od*. —
4. *'avakeš*⁸ *lhikanes*,

¹ I.e. each other.

² Formal.

³ "Beg your pardon"; actual request for forgiveness is never expressed with this formula, but either by *tislah li*, or rather by *'ani mevakeš slíha*. On the stress see §§ 3.6, 17.7.

⁴ Very informal and somewhat rude.

⁵ Normally only when addressing a group.

⁶ An order. — Tea is customarily drunk in glasses in Israel.

⁷ Much less formal, but more insisting than no. 2. ⁸ Very formal.

rabotay. — 5. 'efšar lekabel 'et 'itone ha-bokèr ?! — 6. 'ani уаһол lekabel 'et-ha-lenèm (bevakaša) ?! — 7. 'ulay yeš lan káma lírot (bišvili) ? — 8. hayiyti rotse¹ še-tafsíku letapel ba-'inyan ha-ze. — 9. 'anannù mevakšim (m'od) lo' líhtov 'al-ha-sfarim. — 10. yeš li bakaša 'elenà: tavi' li ktsat kafe.

Anticipation of a request

1. yaakov, bo' henà. — *ma yeš* ?² — 'ani rotsa še-tenake 'et-ha-hedèr. — 2. 'ani rotse ledaber 'itha. — *ma ha-'inyan* ?³ — yeš li bakaša 'elenà.

26.5 Expression of thanks

1. hine ha-'iton. — *toda*. — 2. heve'tì lena 'et ha-'aruha. — *toda raba* (lena). — 3. šalom, yosef! *ratsiyti lehagid [lomar] lena toda b'ad* ha-pranim ha-nifla'im. — 4. hamíntav munan, 'adoni. — 'ani *mode* lan. — 5. 'adon lévi, 'ani rotse lomar lena še-'anannù maskimim laazor lena. — 'ani *mode* lena m'od, 'adoni. — 6. šošanà, hisagti bišvilen 'et-ha-sefèr! — *yafe m'od mi-tsideh*; 'ani *be'emet moda* lan. — 7. hine, tikanti lena 'et-ha-šulhan. — 'ata *nehtad m'od*. — 8. *ba'tì lehodot* lanem.

Acknowledgement of thanks expressed

1. *toda* 'al 'ezraten, rivkà. — 'al-lo'-davar⁴. — 2. *toda raba b'ad* ha-tšuva. — *bevakaša*⁵.

Rejection of thanks expressed

1. 'al-tode li, *tode* le-dod yosef. — 2. *lo' li magi'a* (ha-)toda, 'éla le-geverèt kóhen.

26.6 Apologies

1. 'ani *mevakeš slina*. — 2. 'ani *mitsta'er* (m'od) 'al-ha-'inyan ha-ze. — 3. haamen li še-'ani *be'emet mitsta'er*. — 4. yosef, *ba'tì levakeš slina [et-slinatna]*, še-lo уаһолтi lekabel 'et-hazmanatna. — 5. (be'emet) *lo' hitkavanti*⁶. — 6. 'ani *mitsta'er lehafria* lena, 'adon kóhen, 'aval 'ani tsarin levakeš še-tafsik-sof-sof⁷ 'et-sinat ha-télefon šelna, ki gam 'anašim 'anirim rotsim ledaber. — 7. šalom, geverèt zílberman, 'ani *mekave* še-'ani *lo mafria* lan. — *lo', lo'; yeš li káma rga'im. [yeš li (ktsat) zman ('anšav).]* — 8. *slán-li*⁸ še-'ani *mafria* lena, dóktor lévi, menake lena mišèhù ba-misrad. — 9. (m'od⁹) *lo' na'im li lomar [lehagid] lena, 'aval* namišim ha-lírot nhtsot li.

26.7 Expressions of reassurance

1. *ha-kol be-sedèr* (ve-)nagia ba-zman¹⁰. — 2. *ha-kol be-sedèr* (gamur)¹¹. — 3. len ve-nake káma yamim; *ha-kol yavo' 'al-mkomo* (be-šalom). — 4. 'ani *be'emet mitsta'er* m'od še-'asiytì lena kšayim ka'éle. — *binlal lo', (binlal lo')*. — 5. 'ani *mekave* še-lo' yihye kaše lena lavo' kede lehavi' lanù 'et-ha-dvarim ha-muzmanim. — 'eyn kol košy,

¹ "I would like" (mostly to express preference or choice, sometimes in indignation).

² Familiar language, otherwise rude.

³ What about? (not: "what is the matter?").

⁴ "Don't mention"; "you are welcome"; "il n'y a pas de quoi".

⁵ This expression, common as it is, is a take-off from French *je vous en prie* or German *bitte* and by some people considered inelegant. In any case, it is somewhat brusque.

⁶ "I didn't mean to."

⁷ "After all".

⁸ Cp. § 26.3.

⁹ See § 3.6.

¹⁰ "OK, we'll... ." See also § 13.7, note 1.

¹¹ "Everything is (perfectly) OK."

gvirti, ('eyn kol košiy). — 6. *tov še- /('od) mazal še- / tismah še- /*¹ hu' 'od bihlal higia. — 7. (*ha-kol*) *yihye be-sedèr (gamur)*. — 8. *ha-kol /ze/ yistader*.

Also in reply to apologies:

1. *sliha še-lo' ba'ti ba-zman, bevaday hikiytà li*. — 'eyn *davar*². — 2. 'ani mitsta'er še-lo' ba'ti 'etmol la-'avoda; hayiyti hole. — (*ze*) *be-sedèr*³. — 3. 'ani mekave še-ha-simla tova bišvileh. — (*ze*) *be-sedèr gamur*. — 4. *ha-'ohèl kvar ktsat kar, 'aval 'ahšav kvar ša'a šaloš ve-hu' lo' niš'ar ham*. — ('ani *mavtiah lah še-*)*ze lo' hašuv*. — 5. 'eyn li ka'n kol ha-kesèf. — (*ze*) *lo' hašuv*. — 6. 'ani lo' yhola lelavot 'otha mahar, 'ani 'asuka m'od be-yamim 'éle. — (*ze*) *lo' nora*, 'uhal (*bli-kol košiy*) lasur le-šam bil'adayih.

26.8 Requests to do or not to do something⁴

Note: אדוני serves as a pronoun of humble address and is in concord with a 2nd or 3rd person m. sg. verb or pronoun; e.g.:

Will you come in, Sir.

יִכְנֹס נָא אֲדֹנָי.

or: הִיכְנֹס נָא, אֲדֹנָי!

I thank you very much, Sir.

אֲנִי מוֹדֶה לְאֲדֹנָי מְאֹד.

or: אֲנִי מוֹדֶה לְךָ מְאֹד, אֲדֹנָי.

You are invited for dinner, Sir.

אֲדֹנָי מְחַמֵּן לְאֲרוּחַת הָעֶרֶב.

or: אַתָּה מְחַמֵּן לְאֲרוּחַת הָעֶרֶב, אֲדֹנָי.

The concord with the 3rd person is considered much humbler. The fem. counterpart of אדוני is גברתי or הגברת:

Will you come in, Madam.

תִּכְנֹס נָא הַגְּבֵרֶת.

or: הִיכְנֹסִי נָא, הַגְּבֵרֶת!

or: הִיכְנֹסִי נָא, גְּבֵרָתִי!

I thank you very much, Madam.

אֲנִי מוֹדֶה לְגְּבֵרָתְךָ מְאֹד.

or: אֲנִי מוֹדֶה לְךָ מְאֹד, גְּבֵרָתִי (הַגְּבֵרֶת).

You are invited for dinner, Madam.

הַגְּבֵרֶת מְחַמֵּנָה לְאֲרוּחַת הָעֶרֶב.

or: אַתָּה מְחַמֵּנָה לְאֲרוּחַת הָעֶרֶב, גְּבֵרָתִי (הַגְּבֵרֶת).

There is no pronoun of humble address in plural. Cp. § 18.7.

1. *ktov-na'*. — 2. 'al-na'-tedaber be-tsura kazot. — 3. 'adoni *mitbakeš lehakot rak kama rga'im*. — 4. 'atem *mitbakšim lehanin 'ad-mahar 'et-'avodotehem*. — 5. *ha-mištatfim mitbakšim (še-)lo' le hazmin 'orhim*. — 6. *na'-lavo' le-halon mispar tešà*. — 7. *bevakaša lhikanen, gvivotay ve-rabotay*. — 8. *lešalem bevakaša!*⁵ — 9. 'avakeš (*še-)lo' lehamših ba-siha ha-zot*. — 10. *šev ka'n, bevakaša*. — 11. 'ani *mevakešet še-tavi'u 'et-kol-habgadim*. — 12. *bevakaša tafsik!* — 13. *bevakaša histakel ma 'asiytà!* — 14. *bevakaša 'al-tiškav 'al ha-mita!* — 15. *kúm!* — 16. 'al-tazúz! — 17. *bo' henà 'ata ve-takšiv li*. — 18. *leh mi-ka'n!* — 'ata *leh!* — 19. 'ani *rotse še-tavi' 'et-ha-mizvadot šelha le-makom 'aher*. — 20. 'ani *rotse še-lo'-tedaber 'im-kol-'ehad 'al-ha-'inyanim šeli*. — 21. 'ulay *tar'e li 'et-ha-derèh?! — 22. 'ulay lo' tafria li kol-ha-zman?! —*

¹ "It could have been worse..."

² "Doesn't matter."

³ Without *ni* somewhat rude and non-committal.

⁴ Arranged according to politeness and insistence. ⁵ § 24.4.

⁶ "The check, please!" — The "illogical" request (since it is not the person addressed who is requested to pay) is a take-off from German *zahlen bitte!*

23. *matay tevaker kvar 'etsèl-ha-rofe'?* — 24. *'ulay tathíl kvar?!¹* — 54. *кан kvar 'et-ha-nyar ve-tathíl lihtov!* — 26. *'ata ba' o' lo'?!²*

26.9 Asking permission to do something³

1. *gvirti, ha'im tarši li lelavot 'otah?* — 2. *tarše [harše] li (bevakaša) lehasbir leha 'et-ha-sibot.* — 3. *(ha'im) mutar [efšar] lisgor 'et-ha-halon?* — 4. *(ha'im) 'ani yholá ligmor 'ahšav 'et-ha-'avoda šeli?* — 5. *'atem mitnagdim [(ha'im) titnagdu/še-/'im-] nikne kufsa'ot 'anadot?* — 6. *'aví ha'erèv káma haverim šeli, 'im-'at lo' mitnagedèt.* — 7. *'inpat-lanem še-/'im- 'atalfen lanem manar ba-bokèr?*

Giving permission to do something⁴

1. *beratson⁵. [bevakaša.]* — 2. *bevakaša (hasber).* — 3. *(bevakaša) 'efšar [mutar].* — 4. *'at yholá ligmor.* — 5. *(lo',) 'anahnù lo' mitnagdim. [lo' nitnaged.]* — 6. *tov, (bevakaša).* — 7. *lo' 'inpat li.*

¹ Rather impatient.

² "Come on, will you?"

³ Arranged according to formality.

⁴ Replies matching the requests given above under the same number.

⁵ "With pleasure".

SECTION TWENTY-SEVEN

27.1 Very few verbs govern a case prefix כ־ *ke-* that combines with the article to כ־ *ka-* (cf. ב־ *be-*: *ba-*, ל־ *le-*: *la-*); e.g. לעבוד כ־ “work as, be employed as”, לדבר כ־ “speak as, talk as a ... does”:

Joseph was employed as a specialist for radio.

יוסף עבד כמומחה לרדיו.

I am speaking to you as your friend.

אני מדבר אליך כחברך.

כ־ is not connected with personal suffixes.

כ־ may also serve as a modifier (mainly preceding quantifying expressions) in the sense of “about”: כחמש פעמים “about five times”; (שנה) כבן עשרים “about twenty years old”.

27.2 The styles of Hebrew

The style of language so far exhibited in this book is the one of informal and familiar everyday speech. We shall henceforth term this style ‘colloquial’.

However, there is another style in use, which is more formal than the colloquial and which we shall call ‘classicizing’. There are a few, but marked, differences between the classicizing and the colloquial styles, which we shall study in the following paragraphs.

Only the classicizing style is appropriate in formal and public occasions (e.g. in teaching, public addresses, learned lectures, reading poetry, theater, broadcasting etc.); it is, however, not absolutely essential in the intercourse between educated people. In case the difference between colloquial and classicizing style is not merely one of pronunciation (i.e. if it is representable in writing), the classicizing forms are required in anything printed (unless, of course, colloquial speech is reproduced).

The classicizing style is based on a more accurate reproduction of certain phonetic and grammatical details extant in the vocalized text of the Bible and other ancient sources and it is by many people considered more desirable as being more faithful to the models of ancient Hebrew than the current colloquial.

27.3 In classicizing style¹, initial ב, כ, פ (unless in names and words of modern foreign origin) appear in their soft shape (§ 24.1) if they are preceded by the prefixes (prepositions) ב־, ל־, כ־ or the conjunction ו־. Before initial ב, מ, פ, ו, *ve-* is furthermore replaced by (')*u-* of equal spelling.

¹ The details exhibited in this and the following paragraphs will not enable the student to apply absolutely classical forms in each and every case; what is represented is the approximate style of the average speaker of ‘elegant’ Hebrew who endeavors to apply the main characteristics known to him of ‘classical’ pronunciation and grammar.

Examples:

	Colloquial	Classicizing		Colloquial	Classicizing
בכבוד	<i>be-kavod</i>	<i>be-havod</i>	כפעם	<i>ke-paàm</i>	<i>ke-faàm</i>
וכתב	<i>ve-kataṽ</i>	<i>ve-hataṽ</i>	ופעל	<i>ve-pa'al</i>	([']) <i>u-fa'al</i>
לביתו	<i>le-beyto</i>	<i>le-veyto</i>	ומדבר	<i>ve-medaber</i>	([']) <i>u-medaber</i>
ובשר	<i>ve-basar</i>	([']) <i>u-vasar</i>	ויותר	(§ 1.7, footnote)	([']) <i>u-viter</i>

27.4 Read the following expressions in both colloquial and classicizing style:

לפרה אדומה, קל ופשוט, צחק ובכה, לבנים צעירים, בנים ובנות, בכל פעם, לכל מקום, בפורים ובפסח, תפילה ובקשה, סוס ופרה, עצים ופרחים, לכמעט מאה איש, בפעם אחת, בכל זמן ובכל מקום.

27.5 Enquiries as to the necessity of doing something¹

reason (= cause)

siba Nf

סיבה

it is incumbent upon ..., it is ...'s duty,
... has to

phrase constituent

על

(tenses according to § 19.7)

1. (*ha'im*) *'ani tsariḥ lehanin 'et-ha-nyarot be-hol yom 'o maspik še-'anin 'otam paàm 'anat le-hol ha-hodèš?* — 2. (*ha'im*) *yeš be'emet tsorèḥ še-nišatef ba-hag u-va-mesiba?* — 3. (*ha'im*) *'eyn derèḥ 'aherèt me'ašer letaken 'et-ha-menora be-hol bokèr u-ve-hol 'erèṽ? tsariḥ /yeš²/ lehanlit ve-liknot ha-daša³ u-vemešèḥ kol ha-zman ha-kol yihye be-sedèr.* — 4. (*ha'im*) *'al-ha-yelèd lavo' be-hol yom 'anare-ha-tsohorayim?* — *'alav lavo' lefanot šaloš p'amim ba-šavua.* — 5. *'anahnù nikanès 'anšav kulanù le-misrado šel-'adon kóhen ve-nagíd lo ma 'anahnù hošvim.* — (*ha'im*) *ze (be'emet) nahuts?* — 6. *'amarti lo še-gamarti 'ito⁴.* — (*ha'im*) *ze haya (be'emet) nahuts?* — 7. *yeš siba /sibot/ la-davar.*

Non-necessity of doing something

1. *'eyn tsorèḥ še-takum be-ša'a nameš ha-bokèr.* — 2. *yeš derèḥ 'aherèt me'ašer lo' laavod.* — 3. *ze haya (be'emet) nahuts (m'od).⁵*

Non-necessity of doing or necessity of not doing something

1. *lo' haya 'alenà⁶ letapel be-vaaya zo u-ve-hol ha-'inyanim ha-'aherim.* — 2. *'atem lo' tsrihim⁷ laavod be-furim.* — 3. *lo' tsariḥ⁸ lehitnaged le-vakašato.*

Only necessity of not doing something (prohibition)

1. *'asur lihtov 'al-ha-kirot.* — 2. *'asur lanù lekabel kesèf be'ad-ha-'avoda ha-zot.* — 3. *'eyn⁹ lehotsi' mihtavim me-ha-misrad.*

27.6 In classicizing style, the prefixes (prepositions, conjunction, respectively) *be-* (*-ve-*, § 27.3), *le-*, *ke-* (*-he-*, § 27.3), *ve-* are replaced by *bi-* (*-vi-*), *li-*, *ki-* (*-hi-*), (['])*u-* of equal spelling, when preceding one of the following:

¹ Transcribed texts will henceforth show a moderately classicizing style. In most cases, colloquial equivalents may also be used; wherever the classicizing form is idiomatically obligatory (cp. § 26.1) it will be prefixed by *.

² § 6.7.

⁴ "I am through with him."

⁶ "You didn't have to" or "you shouldn't have".

⁸ "One needn't" or "one mustn't".

³ "A new one".

⁵ Ironical.

⁷ "You needn't" or "you mustn't".

⁹ § 6.7.

1. A word beginning with a consonant cluster (§ 0.161).
2. The verbal prefixes of the shape *me-*, *le-*, *te-*, *ne-*, of weak verbs.
3. The prefixes (prepositions) of the shape *-he-* (§§ 27.1, 27.3), *-le-*.
4. *גברת* and some polysyllabic adverbs, conjunctions and prepositions with *e* in the first syllable, as *לפחות*, *כדי*, *כדאי*.

Examples (see also § 28.1):

	Colloquial	Classicizing		Colloquial	Classicizing
1.	לשמלות <i>le-smalot</i>	<i>li-smalot</i>	2.	במפוזר ¹ <i>be-mefuzar</i>	⁺ <i>bi-m(e)fuzar</i> ¹
	בפרחים <i>be-pranim</i>	<i>bi-franim</i>		ולדבר <i>ve-ledaber</i>	([']) <i>u-l(e)daber</i>
	כשמונה <i>ke-šmonè</i>	<i>ki-šmone</i>		ותנקה <i>ve-tenake</i>	([']) <i>u-tenake</i>
	וכשלושה <i>ve-ke-šloša</i>	<i>ve-hi-šloša</i>		ותבשלי <i>ve-tevašli</i>	([']) <i>u-tevašli</i>
	וכבר <i>ve-kvar</i>	([']) <i>u-kvar</i>		ונסדר <i>ve-nesader</i>	([']) <i>u-nesader</i>
3.	וכשישה <i>ve-ke-šiša</i>	([']) <i>u-he-šiša</i>	4.	ולפחות <i>ve-lefahot</i>	([']) <i>u-lefahot</i>
	ולמשה <i>ve-le-moše</i>	([']) <i>u-le-moše</i>		וכדי לבוא <i>ve-kede-lavo'</i>	<i>u-hede-lavo'</i>
	בכששנים <i>be-ke-šeš šanim</i>	<i>bi-he-šeš šanim</i>		וכדאי לבוא <i>ve-keday lavo'</i>	([']) <i>u-heday lavo'</i>

27.7 Read the following expressions in both colloquial and classicizing style:

לשמוע ולדבר, לדבר ולשמוע, לשמוע ולהבין, שומע ומדבר, מדבר ומבין, נשמע ונדבר, תדבר ותשמע, בבגדים, כמאה גברים וכשמונים נשים, בישראל ובאמריקה, כדי להכניס וכדי להוציא, כדי להוציא ולהכניס, שלושים תלמידים ולפחות ארבעים תלמידות, ארבעים תלמידות ושלושים תלמידים, לכארבעים תלמידים ולכשלושים תלמידות.

27.8 Interrupting and protesting²

be quiet	<i>štok, lištok</i> Vs (o)	שתוק, לשותוק
(have a) talk	(le)soheah Vw (imp. also sohan) (s = ש!)	שוחח, לשוחח

1. *štok* /šitki/ /šitku/!³ — 2. *day!* — 3. *maspik!* — 4. *ze (kvar) maspik!* — 5. 'ani 'omer leha še-'ata hinnastà 'otanù la-'inyan ha-nora' ha-ze! — *tislan li*⁴ (*m'od*), 'eh 'ata yahol lehagid davar kaze? — 6. *ma 'ata marše le-'atsmha?* — 7. 'eh 'at marša le-'atsmen lomar /lehagid/ še-'alay rak lehakšiv u-lekabel 'et-dvarayih?! — 8. *tafsik (kvar)!* — 9. rak biglalehem lo hayta mesiba. — *šmaa(-na')!* ze lo' nahon; halo' 'ata be'atsmha hivtantà lehanin 'et-ha-kol ve-še-'alenù letapel rak ba-'ohèl u-va-šulhanot u-lehavi' 'ugot u-franim! — 10. bó'i kvar! — 'aval 'ani 'od lo' muhana! — 11. 'ani mevakešèt še-sof-sof tigmor leenol u-tenake 'et-ha-šulhan. — 'izvi!⁵ 'eyn li zman. — 12. láma lo' ba'tèm ba-šabat ha-'anarona ve-láma... — 'al-tamših! hizmantèm 'otanù? — 13. kaše lehavin 'et-maasehà u-lehaskim li-dvarehà. — *šmaa regà*; ten gam li lehagid mašèhù. — 14. 'uvhen naase 'et-ha-davar mahar. — (*ti*)slan li še-'ani mafsika 'otha, ('aval) mahar 'anahnù muzmanim 'etsèl-ha-góldštaynim⁶. — 15. bevaday šanantà lehavi' 'et-ha-mizvada. — *davkà lo*⁷, heve'ti 'ota. — 16. 'ani maniha še-lo' tirtsi lesoneah 'al-ha-š'ela ha-zot. — *davkà ken*⁸. — 17. 'alehem ladun 'itanù ba-'inyan u-va-'inyanim ha-krovim lo u-lehanlit 'al-ha-'ikar. — 'ani mitsta'er (*m'od*), ('aval) 'ani mesarev

¹ "In dispersed fashion; dispersedly".

³ "Shut up!"

⁵ "Leave me alone!" "Stop it!" (rather vulgar).

⁷ "On the contrary."

² Arranged according to vehemence and insistence.

⁴ Strongly protesting; cf. § 26.3, footnote 3.

⁶ "The Goldsteins".

⁸ "On the contrary; why not?"

lif'ol bli mihtav mi-menah^alenù u-vli pkudat ha-misrad, ki-yeš ka'n beayot u-kšayim rabim u-gdolim. — 18. 'ani tsariH lomar /lehagid/ še-'emdatna lo' muvenèt li¹. — 19. 'ulay nahlít 'al-serèt 'aHer; 'eyn *bi-rtsoni levaker bi-sratim nora'im ka'éle. — 'i-'efšar lomar /lehagid/ še-ha-serèt ha-ze kol-kan nora'. — 20. 'ani mevakeš 'od-ha-paàm² še-tafsík 'aHšav lehitvakean 'iti u-tesader 'et-'inayne ha-hovot šelna. — 'adoni, haven bevakaša še-ze lo' 'inyan šel-ratson ra', 'éla pašut³ 'i-'efšar li; 'alenà lehavin še-'eyn li ha-kesèf ha-nahuts ve-gam 'eyn li haverim u-krovim ha-'ozrim li.

27.9 Reproduce the following sentences in classicizing style: § 2.8 (3, 4), § 5.2 B (1), § 5.4 (4), § 7.3 (5, 7), § 7.8 (3, 4), § 12.9 (14), § 16.7 (18, 25), § 20.7 (1, 8, 14), § 21.6 (2, 10, 11).

¹ "Is beyond me"; § 22.6.

² The *h* is hardly, if at all, audible in current colloquial.

³ "Simply".

SECTION TWENTY-EIGHT

28.1 In classicizing style, if one of the replacements of prefixes enumerated in § 27.6 takes place (cp. § 0.41, note):

1. if the vowel of the prefix or the separation vowel of the consonant group is *e*, it is dropped and, before initial *י*, *ve-* is replaced by *vi-* of equal spelling;

2. if the separation vowel is *a*, the prefixes mentioned are replaced by *ba-* (*-va-*), *la-*, *ka-*, (*ha-*), *la-*, *va-* of equal spelling.

With respect to *י*, rule 1 applies also before the verbal prefix of the shape *ye-* of weak verbs, and rule 2 before the verbal prefix of the shape *'a-* of weak verbs and before *אני*, *אנחנו*, *אפילו*.

Examples:

	Colloquial	Classicizing		Colloquial	Classicizing
1. ברחובות	<i>be-r^ehovot</i>	<i>birhovot</i>	2. ועמוד	<i>ve-'^amod</i>	<i>va-'^amod</i>
לילדים	<i>le-y^eladim</i>	<i>liyladim</i>	בארצות	<i>be-'^aratsot</i>	<i>ba-'^aratsot</i>
ויקרים	<i>ve-y^ekarim</i>	<i>viykarim</i>	ואדומה	<i>ve-'^aduma</i>	<i>va-'^aduma</i>
ולפניו	<i>ve-l^efanav</i>	<i>(')ulfanav</i>	ואדבר	<i>ve-'^adaber</i>	<i>va-'^adaber</i>
בבאר	<i>be-b^eer</i>	<i>biv'er</i>	ואני	<i>ve-'^ani</i>	<i>va-'^ani</i>
וידבר	<i>ve-yedaber</i>	<i>viydaber</i>	ואפילו	<i>ve-'^afilu</i>	<i>va-'^afilu</i>

Notes:

1. When applying rule 2 above with respect to *י*, care must be taken to ascertain whether a weak potential beginning with *'a-* contains the prefix *'a-* or the prefix *'-* preceding the stem initial *-a-* (only in the first case *ve-* is replaced by *va-*); e.g. in the example given (ואדבר), the stem is *daber* and the prefix is consequently *'a-*; however, in *אסכים* *'askim*, the stem is *haskim-*, which drops the initial *h-* and in that case the person prefix is only *'-*; *ואסכים* is therefore read *ve-'^aaskim* also in classicizing style.

2. If rule 2 is applied to one of the case prefixes or prepositions, determined and non-determined forms sound alike; e.g. *בארצות* *ba-'^aratsot* (class.) "in countries; in the countries"; such forms are not distinguished in writing, but they are, in colloquial style, by sound. When listening to speech in classicizing style, the clues discussed in § 8.5 will have to be applied also acoustically. This is one of the cases in which a grammatical distinction upheld in colloquial style is obliterated in the classicizing one. In Classical Hebrew, these two forms were distinct, but the distinction between the two shades of *a* that made their difference in Classical Hebrew has been lost in the dominant tradition of Hebrew and not been reintroduced by the classicizing style, which — as a rule — employs the same inventory of sounds as the colloquial one.

28.2 Read in both styles:

אקום ואדבר, אדבר ואקום, אחריי ולפניי, לפניי ואחריי, בכתי וברחובותיה, ברחובותיה ובבתי, לנשים זקנות ולגברים צעירים, לגברים זקנים ולנשים צעירות, באנשי ובילדי, בילדים ובאנשים,

בילדיהם ובאנשיהם, באנשיהם ובילדיהם, ללימודיך ולעסקיך, לעסקיך וללימודיך, אני ואתה, את
ואני, ידבר ויתווכח, יתווכח וידבר, אכניס ואמלא, אמלא ואכניס, צבעים כחולים ואדומים, צבעים
אדומים וכחולים.

28.3 Expressions in argument and controversy¹

1. *birtsoni lehazmin ha'erèv kama 'orhim u-levakeš mi-geverèt 'admóni²
lehašmia ktsat mūsika 'al-ha-psanter. — *habet* /r'e/ /tir'e/, halo' hi menagenèt
u-mezamerèt be-tsura nora'a u-le-'orheenù ze lo yihye na'im. — 2. 'aleenù lemaher
m'od u-lehazmin miyad 'óto kede-lo' le'aher. — 'ani matsia (lena) še-lo' nevaker
'etslam binlal, ki 'anšav kvar kol-kan me'uhar še-lo' keday 'od lasur le-šam. — 3. 'ulay
nistovev be-šabat ktsat ba-'ir u-nevaker mkomot yafim va-^ašuvim ve-nasur la-'anašim
'ahadim; ha'im 'atem maskimim? — ('od) *nedaber*³ /'efšar ledaber⁴/ 'al-ha-davar. —
4. 'anahnù yholim *be-šekèt*⁵ letsaltsele 'elav u-levakeš še-yaazor lanù bi-m'at kesèf.
— 'aval *lfi-dvarenà* hu lo' 'ašir beyoter⁶ ve-lo' ratsuy⁷ lehatil ba-'aniyim. — 5. lo'
nanon še-'efšar lenayeg biyrušalayim mispar télefon be-heyfa. — 'ani *mutne* le-
téléfon; láma 'ata menase lesaper li ma 'efšar u-ma 'i-'efšar; halo' lo' tual lešannea
'oti. — 6. behol-zot kaše li lehavin láma henlat^(e)tà lehityašev ba-negèv. — *navai*
'al-ha-zman /'al-zman⁸/; 'etyašev ba-negèv behol-zot. — 7. 'ani rotse lesahek
ba-lvanim⁹ ve-'ata tesahek ba-šhorim. — 'al-tihye tipeš; 'ata maamin še-tual lenatsean
'oti lfi ha-tsevà? — 8. ba'ti lehatsia lena 'esèk. — *uvhen* /'az ma/?¹⁰ mi 'omer še-'ani
mahan laasot 'asakim 'itha? — 9. lo hitkavanti (lomar) še-'ata taase 'et-kol ha-'avoda;
rak 'amarti še-ha-'avoda tsina lha'asot 'al-yde-mišèhù. — *ze* (kvar) *davar* /mašèhù/
'aher; lo' 'etnaged. — 10. halo' 'amarta še-tavo' la-tiyul 'afilu 'im yihye nam m'od;
láma lo' ba'tà? kulam niku lena. — 'al-taase ('iti) *nohmot*; /bli-nohmot bevakaša;/¹¹
halo' hevantà še-ha-siba hayta mahalati.

28.4 A. Before the article ה-, the prefix (preposition) מ- may be replaced
by מן *min*¹²; e.g. מהשולחן or מן השולחן "from the table".

B. In popular style *me-* and *mi-* vary facultatively, in classicizing style
the prefix (preposition) *mi-* is regularly replaced by *me-* before א, ה, ח, ע, ר; e.g.

	Colloquial		Classicizing
"from the place"	<i>mi-ha-makom</i> ¹³	מהמקום מן המקום	<i>me-ha-makom</i>
or	<i>me-ha-makom</i>		
or	<i>min-ha-makom</i>		<i>min-ha-makom</i>
"from Haifa"	<i>mi-háyfa</i>	מחיפה	<i>me-heyfa</i>
"from a mountain"	<i>mi-har</i>	מהר	<i>me-har</i>
"from Susan"	<i>mi-šošanà</i>	משושנה	<i>mi-šošanà</i>
	<i>me-šošanà</i> ¹³		

¹ The vocabulary of sections I-VI is here reviewed.

² A name.

³ Reluctant rejection.

⁴ Reluctantly taking into consideration.

⁵ "Without misgivings; without hesitation; safely"; colloquial; take-off from German *ruhig*.

⁶ § 3.6.

⁷ § 25.7.

⁸ "You are just wasting your time".

⁹ I.e. the chessmen.

¹⁰ "So what?" — The second expression is very colloquial.

¹¹ "Don't be a wise guy!"

¹² In current language, this replacement occurs almost never in other positions.

¹³ Popular.

C. If an adjective is followed by the preposition **ב־**, **מ־** “amongst”, the presence of the modifiers **יותר**, **ביותר** is not required; e.g.:

My apartment is smaller than yours. דירתי קטנה יותר מדירתך.
דירתי קטנה מדירתך.
 or: דירתי קטנה מדירתך.
 Tel-Aviv is the largest of Israel's cities. תל-אביב היא הגדולה ביותר בערי ישראל.
 or: תל-אביב היא הגדולה בערי ישראל.

Note particularly **מדי** (יותר) “too” (lit. “more than enough”); e.g.:
 The dress is too short. השמלה יותר מדי קצרה.
 or: השמלה קצרה (יותר) מדי.

28.5 Expressions of disagreement¹

1. ha-'anivot šelo, ha-halifot šelo ve-ha-smalot šela, ha-mapot 'al-šulhanam ve-ha-kelim be-veytam — kol 'éle mar'im še-li-šnehem 'eyn binlal taàm. — *lo' nahon; ze 'inyan šel-taàm; li nir'e*² še-ha-bgadim šelahem nehmadim beyoter. — 2. be-matsav ze 'eyn derèn 'aherèt me'ašer levater 'al-helèk me³-ha-parnasa šelanù. — *le-'olam lo'* ('avater). — 3. 'ata nišavtà 'et-ha-kol ve-'ata 'amartà še-nuhal lehašot⁴ 'et-ha-kol ve-'ata ya'atstà⁵ lanù lhikanen la-'esèk ha-ze. — *me-'olam lo'*; me-'olam lo' 'amarti še-narvian mašèhù me-ha-'inyan ha-ze. — 4. 'ahadim me-havereenù ha-ninbadim mitkavnim levalot 'et-ha-kayits ha-ba' bi-svivatenù u-le-havri' be-nof hare yrušalayim. — *'ani lo' yanol lisbol 'et-ha-haverim šelna; 'i-'efšar lisbol še-hem ba'im 'eleenù rak kaašer hem tsrihim mašèhù.* — 5. mi-tsad 'ehad rabim min-ha-'olim ha-hadašim lo' kiblu 'et-ha-tipul ha-nahuts, mi-tsad šeniy /min-ha-tsad ha-šeniy/ le-'ehad 'o šnayim me-hem sipaktèm harbe yoter me-ha-tsrahim šelahem. — *lo' 'askim le-'olam* letapel be-hulam be-tsura šava; yetaplu be-hol-'ehad lfi-ha-magia lo⁶. — 6. 'ani rotsa še-lo' nehake 'ad-mohratayim; 'im-'ata 'asuk ve-'ayef, 'ani 'aamid be-simha⁷ /be-ratson⁷/ 'et-ha-kis'ot ba-makom⁸ be-'atmi hayom 'o manar. — *lo'.* 'ani 'asim 'otam be-'atmi ba-makom. — 7. hu' mevale kim'at kol 'erèv 'im-ha-havera šelo u-mefazer 'et-kaspo miyamin u-mismol; siman še⁹-ahavato la-bahura gdola me-'ahavato la-kesèf. — *binlal lo'*; hi' bahura 'ašira m'od. — 8. batim me-'ets le'itim krovot btuhim mi-batim me-'evèn. — *'ani lo' maskim;* kol ha-batim ha-'atikim ha-'omdim 'od hayom 'asuyim me-'evèn. — 9. 'ani matsi'a še-nazmín gam 'et-ha-šhenim. — *'ani negèd*¹⁰; kaše li lenabed 'at-ha-'anašim ha-'éle. — 10. Bó'u netayel ba-nof ha-yarok; ze bari' yoter me'ašer lhiša'er ba-bayit kol-ha-zman. — *'ani mitnagedèt;* 'efšar lamut¹¹ me-ha-'aklim ha-ham ha-ze. — 11. 'etsèl-lévi 'efšar lekabel 'itonim behinam. — *ze lo' kan;* tsarin lešalem lo mašèhù paàm ba-hodèš. — 12. 'ani 'omer še-tšuvotehà rhokot min-ha-'emet. — *'ani lo' yanol lehaskim;* me'az 'etmol ba-tsohorayim hi' muhana legalot lanù 'et-kol ha-'inyan. — 13. 'al-talmide ha-kurs lesayem 'et-limudehem be-tsura mhira yoter. — *ze lo' nir'e li*¹²; tsarin lilmod bemešèn zman maspik, 'aherèt lo' yizkru harbe. — 14. 'im-notsi' 'et-ha-menora min-ha-hedèr, 'i-'efšar yihye lehadlik 'ota biglal ha-ruan. — *ze lo' kol-kan nahon;* 'anahnù yholim lasim mašèhù mi-kol tsdadehà kede-še-ha-ruan lo' tagia 'elehà. — 15. geverèt kóhen bevaday tihye pnuya

¹ Approximately arranged according to vehemence. Vocabulary revision to sections VII-XII.

² § 25.3.

³ “A part of”.

⁴ “Cover” in the financial sense.

⁵ Irregular strong remotive of **פָּרַעַץ**.

⁶ “According to what is coming to him”; § 7.7. ⁷ “Gladly”.

⁸ “In place” (§ 13.3, note 1).

⁹ “This is an indication that...; which proves that...”.

¹⁰ Colloquial use of a preposition with no noun following; “I am against (it)”.

¹¹ Popular; “(something) kills me”.

¹² “This doesn't seem to be logical”; educated style.

beyn-'ahšav uvey-n-ša'a ševà?! — 'ani lo' btuħa; hi' mesarevèt lekabel 'orhim 'éla-'im¹-huzmnu mikodèm.

28.6 אין is connected with personal suffixes, e.g. אינם 'eynam "they do not exist; they are not there (here)". However, the 1st person sg. and 3rd person sg. have the facultative irregular shapes איני 'eynénni (besides איני), אינו 'eynénnu (besides אינו), 'eynénnā (besides אינה). The longer forms only are used finally: איפה מר כהן? — מר כהן אינו. (i.e. "is not here, not at home, not at the office," etc.).

28.7 In classicizing style, לא is avoided in certain types of sentences that do not include a verb in either the remote, the potential or the infinitive. In such sentences, one of the following constructions is used, in classicizing style, in negative sentences:

Negative sentences: Position in the sentence					(Opposite positive constructions) Position in the sentence		
	1	2	3	4	1	2	3
I	לא	Predicate	—	Subject	Predicate	—	Subject
II	לא	Predicate	Copula equivalent (§ 9.4)	Subject (excluding pers. pron.)	Predicate	Copula equivalent	Subject (excluding pers. pron.)
III	אין	Subject	—	Predicate	Subject	—	Predicate
IV	אין	—	זה	Phrase constituent	—	(facultatively זה)	Phrase constituent ²
V	Subject	אין	Pers. suff. in person- gender- number concord with subject	Predicate	Subject	(facultatively copula equivalent)	Predicate
VI	—	אין	—	M. pl. aorist	—	—	M. pl. aorist
VII	—	אין	Personal suffix	Predicate in person-gender- number concord with suffix	Independent personal pronoun	—	Predicate
VIII	Subject (determined)	אין	Pers. suff. in person- gender- number concord with subject	—	Subject (determined)	יש ³ -אין	Pers. suff. (only 1st or 3rd pers.) in concord with subject
IX	—	אין	Personal suffix	—	—	יש ³ -אין	Pers. suff. (only 1st or 3rd pers.)
X	—	אין	—	Subject (non- determined)	—	יש	Subject (non- determined)
XI	—	אין	—	—	—	יש	—
XII	Subject (non- determined)	אין	—	—	Subject (non- determined)	יש	—

¹ "Unless".

² In this construction (יש) צורך replaces an expected 'זה צריך'.

³ An extended form of יש used before 3rd person suffixes. See §§ 1.6, 8.1, 19.3.

Examples (Roman figures correspond to those used to classify the constructions above):

	Positive sentence		Negative opposite	
			Colloquial	Classicizing (if different; marked * where optional even in classicizing style)
I	כאן המקום. יפה העניין. חשוב מי בא.	Here is the place. It is nice, the matter. It matters who came.	לא כאן המקום. לא יפה העניין. לא חשוב מי בא.	
II	כאן הוא המקום.	Here is the place.	לא כאן הוא המקום.	
III	הבעיה קשה. אנחנו מבקשים כסף. הגברת עשירה. הילד בבית.	The problem is hard. We ask for money. The lady is rich. The boy is at home.	הבעיה לא קשה. אנחנו לא מבקשים כסף. הגברת לא עשירה. הילד לא בבית.	* אין הבעיה קשה. אין אנחנו מבקשים כסף. * אין הגברת עשירה. אין הילד בבית.
IV	(זה) נכון ש-... צריך לדבר.	It is correct that... It is necessary to talk.	(זה) לא נכון ש-... לא צריך לדבר.	אין זה נכון ש-... אין צורך לדבר.
V	לימוד הוא קשה. אנחנו מבקשים כסף. הגברת עשירה. הילד (הוא) בבית.	Study is hard. We ask for money. The lady is rich. The boy is at home.	לימוד (הוא) לא קשה. אנחנו לא מבקשים כסף. הגברת לא עשירה. הילד לא בבית.	* לימוד אינו קשה. (אנחנו) אינו מבקשים כסף. * הגברת אינה עשירה. הילד אינו בבית.
VI	דנים בעניין.	The matter is being discussed.	לא דנים בעניין.	אין דנים בעניין.
VII	אנחנו מבקשים כסף. היא עשירה. הוא בבית.	We ask for money. She is rich. He is at home.	אנחנו לא מבקשים כסף. היא לא עשירה. הוא לא בבית.	אינו מבקשים כסף. אינה עשירה. אינו בבית.
VIII	הילד ישנו. ¹ מי ישנו? ²	The boy is there (here). Who is there?	הילד אינו. ¹ מי אינו? ²	
IX	ישנה. ²	She is there (here).	אינה. ²	
X	יש ספרים. יש לי כסף.	There are books. I have got money.	אין ספרים. אין לי כסף.	
XI	יש. יש (לי).	There is one (are some). I have one (some).	אין. אין (לי).	
XII	מה יש? ³ חלב יש. ²	What is going on? (§ 7.6) As to milk, there is some.	מה אין? ³ חלב אין.	

Note: לא is the opposite of כן in any style.

28.8 Reproduce the following sentences in classicizing style (in all possible constructions): § 2.1, § 2.2 (1, 5, 6), § 2.6 (3), § 5.2 (A. 3), § 7.3 (4, 8, 11, 12), § 7.8 (7, 10), § 8.4 (5), § 8.7 (17), § 9.5 (4, 5, 17, 21, 23), § 11.7 (1), § 12.9 (10, 16, 33), § 16.7 (2, 7), § 20.9 (2), § 23.4 (17), § 26.9 (6), § 26.6 (7), § 27.8 (9, 10, 18, 20), § 28.3 (4, 5), § 28.5 (1, 4, 8, 11, 12, 13, 15).

¹ In the sense of "need not", not in the sense of "must not".

² In the rem. and pot., these sentences yield, in colloquial style, "The boy was (not) present." הילד (לא) היה. "She will (not) be present." היא (לא) תהיה. etc. See § 19.3.

³ "What is missing?"

28.9 Expressions of agreement and confirmation:

Yes.	<i>ken.</i>	Absolutely, definitely	<i>behenlet.</i>	בהחלט
That's right.	<i>naḥon.</i>	This is true.	<i>ze naḥon.</i>	
Correct! Quite so!	<i>naḥon m'od!</i>	Absolutely right.	<i>(ze) naḥon behenlet.</i>	
That's the very thing!	<i>ze ha-'inyan!</i> ¹	This is it!	<i>zéhu!</i> (זה הוא = זהו)	
Precisely (so)!	<i>be-diyuk (kaḥ)!</i>	As far as I am concerned... (OK).	<i>*mi-tsidi ...</i>	
Why not?!	<i>láma lo'?!</i>			

Translate the following conversational phrases (in various styles and constructions, wherever possible) and replace the dots by one of the above expressions²

1. Isn't it true that all the difficulties emerged when your parents took counsel with some people who know you intimately (= from near) and said it would not be the right thing to help you any longer at your age since you had been married to (= with) quite a well-to-do (= rich) young man? — ... , but I too wish to say that their help is really not necessary at this moment. — 2. Isn't it a pity that there are no benches in this garden? — ... ; there aren't any, but ... I don't see why there should be [any], can't we sit down on the lawn? — 3. Nobody³ objects to our trying⁴ to obtain an invitation from one of (*constructive*) the kibbutzim and attending⁴ at (= participate in) one of (*constr.*) their beautiful bar-mitzva celebrations⁵. — ...! I have always wished to see one; so let's buy some nice present for the boy [who is] thirteen years⁶. — ...; but I don't believe we can attend just like that, because we have not been invited. — What do I care? — If you don't care, I do. — 4. It isn't easy to obtain seats (= places) to the movie tonight, is it? — ... ; at this moviehouse you have to order your seats by phone or [else] one risks (= there is danger) there being none. — 5. One doesn't say "Are you crazy?" in good company; really! — ...; I am really sorry, I keep forgetting (= always forget) that I am not at home with Mom and Dad (= Dad and Mom).

¹ The syllable *ha-* is emotionally lengthened and stressed.

² Vocabulary reviewed to section XV.

³ Not anybody (§ 25.8).

⁴ § 12.5.

⁵ חגיגה *Hgiga* Nf.

⁶ § 21.5 (A).

SECTION TWENTY-NINE

29.1 Irregular strong verbs

Strong verbs that have an imperative with stem vowel *e* and ending in a consonant (except לך, תן), form their tenses as follows:

1. The potential with an extension vowel *e*.
2. The infinitive with extension vowel *a* and with a suffix -èt ת־.
3. The aorist (stem vowel *o* ו) and remote from a stem that is extended by initial *y* י.

Example:

Imp.	<i>šev</i>	שב	Aor.	<i>yošev</i>	יושב
Pot.	<i>yešev</i>	ישב	Rem.	<i>yašav</i>	ישב
Inf.	<i>laševèt</i>	לשבת			

Verbs that follow the same pattern:

red רד — *laredèt* לרדת “go down, come down”;

tse' צא — *latse't* (§ 10.8) לצאת “go out, come out”;

laledèt ללדת “give birth to, bring forth”;

and a diphthongal stem that consequently has *a*-vowels in the stem: *daa* דע — *ladaàt* להכיר “know” (not with reference to animate beings known, in which case *lehkir* is used).

Since י is a personal prefix as well as a stem extension in these verbs, some forms may be graphically alike and phonetically and grammatically different; e.g. *yad'u* ידעו “(they) knew” or *yed'u* “(they) will know”, *yašav* ישב “(he) sat down” or *yešev* “(he) will sit down”. In most cases, the structure of the sentence will serve as a clue as to what tense is used.

29.2 Vocabulary for the following Biblical passages¹:

fire (also: light for a cigarette)	'eš Nwf (no pl., not used with pers. suffixes)	אש
hero, strong man	<i>gibor</i> Nm	גיבור

¹ Naturally, all the rules of the classicizing style have to be observed in the reading of Biblical texts.

(the) right side	<i>ymin</i> , ° <i>yamin</i> Nm (cstr. <i>ymin</i> , no pl.)	ימין
food, dish (of food)	<i>maahal</i> Nswm (cstr. pl. <i>maahle</i>)	מאכל
angel	<i>mal'ah</i> Nm	מלאך
sweet	<i>matok</i> A, f. <i>mtuka</i>	מתוק
river	<i>nahar</i> Nsm (cstr. sg. <i>nhar</i> , with suffix <i>nahr-</i> , pl. isol. <i>nharot</i> , cstr. <i>nahrot</i>)	נהר, נהרות
ladder	<i>sulam</i> Nirrwm	סולם, סולמות
hunt	<i>tsayid</i> Nm (cstr. <i>tseyd</i> , no pl.)	ציד
shadow	<i>tsel</i> Nsm (pl. isol. <i>tsalim</i> , cstr. ° <i>tsille</i> [§ 0.164])	צל, צללים
wicked	<i>rašaa</i> A	רשע
(the) left side	<i>smol</i> Nm (no pl.) (spelling!)	שמאל

1. המלך והמין ישבו [yašvu] לשנות. — 2. על נהרות בבל² — שם ישבנו, גם בכינו. —
3. הוא יושב בארץ הנגב. — 4. עם רשעים לא אשב [ešev]. — 5. בית תבנה ולא תשב [tešev]
בו. — 6. אתה ה' לעולם תשב. — 7. הוא ישב [yešev] על כיסאיו. — 8. לא נשב בארץ
הזאת. — 9. הנה ירדה [yarda] אש מן השמים. — 10. הנה עם יורד מראשי ההרים³. —
את צל ההרים³ אתה רואה כאנשים⁴. — 11. הנה המלאך יורד אליו. — 12. הנה סולם ... והנה
מלאכי אלוהים עולים ויורדים בו. — 13. לא נוכל לרדת [laredèt]. — 14. ביום השלישי⁵
ירד ה' על הר סיני. — 15. הצעירה, גם היא ילדה [yalda] בן. — 16. כוש⁶ ילד את נמרוד⁶
... הוא היה גיבור ציד לפני ה'. — 17. שניים ילדה לי אשתי. — 18. כי לא תדע [tedaa],
מה ילד⁷ יום! — 19. הנה יצא [yatsa'] אחיו. — 20. הלא ה' יצא [yatsa'] לפניך.
— 21. מהאוכל [me-ha-'ohel] יצא [yatsa'] מאכל ומעו יצא מתוק. — 22. אין יוצא ואין
בא. — 23. הנה רבקה יוצאת [yotse't]. — 24. לא אוכל עוד לצאת [latse't] ולבוא. —
25. לא ידע [yadaa] בן ימינו לשמאלו. — 26. ואתה ה' ידעת⁸ את כל עצתם. — 27. לא
ידעת⁸, מי עשה את הדבר הזה. — 28. איש לא ידע איפה אתם. — 29. הם לא ידעו [yad'u]
כי שומע יוסף. — 30. לא ידעו [yad'u] כל דבר. — 31. וכסף אחר הורדנו... לשבור⁹ אוכל; לא
ידענו, מי שם כספנו באמתחותינו¹⁰. — 32. ידע ה' דרך צדיקים. — 33. מי ידע רוח¹¹ בני
האדם?! — 34. מי ידע מה טוב לאדם?! — 35. דעו מה תעשו! — 36. דעו כי ה' הוא האלוהים!

References: 1 — Esth 3:15, 2 — Ps 137:1, 3 — Gen 24:62, 4 — Ps 26:5, 5 — Dt 28:30, 6 — Ps
102:13, 7 — IKg 1:13, 8 — Jer 42:13, 9 — IIKg 1:14, 10 — Jud 9:36, 11 — IIKg 6:33, 12 — Gen
28:12, 13 — Gen 44:26, 14 — Ex 19:11, 15 — Gen 19:38, 16 — Gen 10:8-9, 17 — Gen 44:27, 18 —
Prov 27:1, 19 — Gen 38:29, 20 — Jud 4:14, 21 — Jud 14:14, 22 — Jos 6:1, 23 — Gen 24:15, 24 — Dt
31:2, 25 — Jon 4:11, 26 — Jer 18:23, 27 — Gen 21:26, 28 — Jer 36:19, 29 — Gen 42:23, 30 — IIS
15:11, 31 — Gen 43:22, 32 — Ps 1:6, 33 — Eccl 3:21, 34 — Eccl 6:11, 35 — Jud 18:14, 36 — Ps 100:3.

29.3 A pattern similar to that outlined in § 29.1 is followed by the verb לך (imp.)
— *lalenèt* (inf.) “go (except by vehicle)”, but the stem is extended in the aor.
and rem. by ה: aor. הולך *holeh*, rem. הלך *halah*.

¹ *haman* (Haman), name.

² Classically *he-harim*.

³ *šlišiy* “third”.

⁴ Biblically penult stress: [yelèd].

⁵ Biblically “to purchase”.

⁶ ¹¹ *at* may be facultatively omitted in Biblical Hebrew.

⁷ *bavel* (Babylon).

⁸ Biblically determinated (*ka-*).

⁹ *kuš*, *nimrod* (Nimrod), names.

¹⁰ Biblically “have (hast etc.) learned”.

¹¹ *'amtHoteenù* “our bags”.

29.4 Vocabulary for the following Biblical passages:

cupboard, cabinet, ark	'aron Nirrw̄m	ארון, ארונות
desert, wilderness	midbar Nm (no pl.)	מדבר

1. יעקב הלך [halah] לדרכו. — 2. לא הלך בדרכ ה'. — 3. למה לא הלכת (m.) אליי? — 4. ארבעים שנה הלכו ... במדבר. — 5. ארון ברית ה' הולך אחריהם. — 6. אתה הולך לקחת אישה. — 7. לך נא, ראה את שלום אחיך (m. pl.)! — 8. לך לשלום! — 9. קום, לך אתם! — 10. לכו לשלום! — 11. לכו תעלה אל הר ה'. — 12. לכו ובואי אל המלך דויד! — 13. בדרכ [ba-derèh] בדרכ אלך. — 14. אם לא תלכי עמי [imi], לא אלך. — 15. למה תלך [teleh] גם אתה אתנו? — 16. הנה מלאכי ילך [yeleh] לפניך (m.). — 17. דרך שלושת ימים נלך [neleh] במדבר [ba-midbar]. — 18. בדרכ המלך³ נלך. — 19. אל נא⁴ נלך כולנו. — 20. כל העמים ילכו איש⁵ בשם אלוהיו ואנחנו נלך בשם ה' אלוהינו. — 21. אל תלכו אחרי אלוהים אחרים! — 22. וכל העם ילכו איש⁶ למקומו. — 23. העם ההולכים⁶ בחושך [ba-hošèh] ראו אור גדול.

References: 1 — Gen 32:2, 2 — IIKg 21:22, 3 — Nu 22:37, 4 — Jos 5:6, 5 — Jos 6:8, 6 — Jud 14:3, 7 — Gen 37:14, 8 — Ex 4:18, 9 — Num 22:20, 10 — Jud 18:6, 11 — Is 2:3, 12 — IKg 1:13, 13 — Dt 2:27, 14 — Jud 4:8, 15 — IIS 15:19, 16 — Ex 32:34, 17 — Ex 8:23, 18 — Num 21:22, 19 — IIS 13:25, 20 — Mich 4:5, 21 — Jer 25:6, 22 — Jud 7:7, 23 — Is 9:1.

29.5 Weak feminine nouns with the f. sg. suffix *-èt* ת־, whose stressed vowel is *o* ו, will be included in the class of regular nouns; e.g. *tizmorèt* תזמורת "orchestra", pl. *tizmorot* תזמורות. Note that § 17.3(F) applies: *tizmorto* תזמורתו "his orchestra".

29.6 Ads⁷

noodle (of dough, etc.)	'itriya Nf	אטרייה, אטריות
swimming suit		בגד ים
name of the scholar (1858-1922) who is reputed to have first introduced Hebrew as everyday speech; founder of the Hebrew Language Council; streets are named after him in most cities of Israel	ben-yehúda, °ben-yehuda	בן-יהודה
figure (= bodily shape)	gizra Nsf (pl. isol. <i>gzarot</i> , cstr. <i>gizrot</i>)	גזרה
(the) German (language)	germanit (no cstr.)	גרמנית
pattern, model	dugma Nf, pl. <i>dugma'ot</i> , ° <i>dugmot</i>	דוגמה, דוגמ(א)ות
Dr.	dóktor, pl. <i>doktórim</i> (§ 0.21)	ד"ר, דוקטור
prove	lehoḥiah (imp. m. sg. irr.) Vwt	(ל)הוכיח
difference (of quantity)	hefreš Nm	הפרש

¹ *Le-šalom* "in peace".

² See § 24.4, note to 41.

³ "On the king's highway" (= the main road). ⁴ § 24.4.

⁵ See § 24.4, note to 30.

⁶ = איש איש (§ 25.8, note).

⁷ The ads reproduced here are authentic and excerpted from current newspapers. Commercial and personal names as well as addresses have been replaced by fictitious ones.

saturate	<i>lehasbia</i> (imp. m. sg. irr.) Vwt (<i>s</i> = ש!)	להשביע
cheap, inexpensive	<i>zol</i> A	זול
think, consider ¹ ... ² ...	<i>hšov, lahšov</i> Vs (<i>o</i>) ...-ל ² ...-א ¹ ת	חשוב, לחשוב
single (not: unmarried), only (adj.)	<i>yahid</i> A	יחיד
Jaffa (town)	<i>yáfo, °yafo</i> (f)	יפו
vegetable	<i>yerèk</i> Nm, pl. <i>yarakot</i> (a)	ירק, ירקות
shirt	<i>k(u)tonèt</i> Nf (§ 29.5)	כ(ו)תונת
nightgown		כותנת לילה
pocket	<i>kis</i> Nm	כיס
Israeli Pound	read <i>lira</i> or <i>lírot</i> , as the case may be, also <i>li</i> (§ 0.21, note) (= לירה ישראלית <i>lirà °yisr'elit</i> or <i>yisra'elit</i>)	ל"י
night	<i>laylà</i> Nsm (sg. cstr. <i>leyl</i> , לילות, pl. <i>leylot</i>), see note	לילה, ליל, לילות
ready-cash, m. pl. as noun: cash (money)	<i>mezuman</i> A	מוזמן
price	<i>mhir</i> Nm	מחיר
measure	<i>mida</i> Nf	מידה
handsome, beautiful, good-to-look-at, nice	<i>na'e</i> A	נאה
boudoir, beauty shop	<i>salón</i> Nm	סלון
poultry, chicken (food)	<i>'of</i> Nirrw (pl. <i>'ofot</i>)	עוף, עופות
corner	<i>pina</i> Nf	פינה
at Ben-Yehuda and Jaffa Streets		(רחוב) בן-יהודה פינת (רחוב) יפו
stripe, pl. track (of rails, etc.)	<i>pas</i> Nm	פס
collar	<i>tsavaron</i> Nm (spelling!)	צווארון
(the) French (language)	<i>tsarfatit</i> Nf (no cstr.)	צרפתית
group	<i>kvutsa</i> Nf	קבוצה
public, audience	<i>kahal</i> Nms (cstr. <i>khal</i> , no pl.) (§ 0.21, note)	קהל רח' = רחוב
name of a fashionable quarter of Jerusalem	<i>rHávyá</i>	רחביה
lesson, instalment, pl. also assignment (for study)	<i>ši'ur</i> Nm	שיעור
1. watch (= protect), observe (a rule, law etc.); 2. guard, keep	<i>šmor, lišmor</i> Vs(<i>o</i>) על	שמור, לשמור 1. את, 2. על
sleeve	<i>šarvul</i> Nm	שרוול
serve (= be a servant of)	(<i>le</i>)šaret Vwt (§ 14.1 [footnote]) (§ 0.21, note)	שרת, לשרת ת"א = תל-אביב

Note: The isolated forms of לילה do not include what is termed ערב (the earlier part of the night, "evening"), while the construct forms do; the construct forms of ערב and לילה may consequently be very often be used in the same situation; e.g.: ליל שבת or ערב שבת "Sabbath's eve" (i.e. Friday night).

אנחנו מוכרים במחירים הזולים ביותר בעיר

ד ב ר י ק י ץ !!

המוכיח מחירים יותר זולים בעד סחורה שווה
יקבל את ההפרש במזומנים

כותונות לילה לגברות «ביבי-דול» בדוגמאות
נפלאות

4.98 ל"י

חולצות גברות בלבן ובכל הצבעים (שני
כיסים)

4.95 ל"י

16.95 ל"י

13.95 ל"י

שמלות גברות בפסים

בגדי ים לגברות

כותונת גברים עם צווארון «רויסטו» בכל
הצבעים בשרוול קצר

4.98 ל"י

Baby-Doll ביבי-דול

Resisto רויסטו

שיעורים

Goldmann [göldman] גולדמן

אנגלית, צרפתית וגרמנית בשיטה קלה וחדשה. שיעורים
ליחידים ולקבוצות. מחירים זולים. ד"ר גולדמן, ת"א,
רח' בן-יהודה 134.

נשים אוהבות מרק ...

גם כאשר הן חושבות שצריך לוותר עליו כדי לשמור
על גזרה נאה. במרק ריאו יש הדברים הצריכים להיות
במרק טוב, לא מעט מדי ולא יותר מדי — הכול
במידה. מרק ריאו משביע ולא ממלא.

מרק עוף — מרק ירקות — מרק עוף עם אטריות ביצים

זה טוב — זה ריאו!

Rio ריאו

לקהל הנכבד!

התחלתי לעבוד בסלון אלברט רחוב המלכה מליסנדה
פינת רח' יפו טלפון 23758 ירושלים
אשמח לשרת אתכן שוב!

שלכן

ז'וזפינה

מקודם סלון שלמה

רחביה

Albert [álbert] אלברט

Melisanda מליסנדה

Josephine [žozefina] ז'וזפינה

29.7 Word patterns: Verbs

Verbs forms may be decomposed into two or more parts, each of which may vary independently; e.g. in the verb form כתבתי *katavti*, תי may vary independently from the rest of the verb, and so may the rest of the form which may be replaced, e.g. by הלכתי *halah-*: הלכתי *halahti*. In this case the two parts resulting out of the decomposition of the verb form are arrived at by cutting the verb into two continuous stretches. However, another type of decomposition is applicable to a form like כתב *kataḅ* or הלך *halah* itself. That part of the verb that consists of the two *a*'s may vary independently from the rest of the form: let it be replaced, e.g., by the sequence *-o-e-*, which renders כותב *kotev*, הולך *holeh*, that are verb forms different from the ones from which we departed. The remainder is a series of sounds, *k-t-v*, *h-l-h* respectively, that may replace each other or be replaced by other similar series like, e.g. *g-m-r*, to result in different verb forms again: גומר *gomer*, גמר *gamar*. The characteristic of these parts is that, in the majority of the forms, their single elements do not appear contiguously in the complete verb form: neither in the remotives גמר *gamar*, גמרו *gamru* nor in the imperative גמור *gmor* do the three elements *g-m-r* appear in full mutual contact; this takes place only in תגמרו *tigmru*, יגמרו *yigmru*. The other part, viz. the vowel series *-a-a-*, *-o-e-*, never have their elements in contiguity. The following parts may consequently be distinguished in every verb form: 1. prefixes, 2. suffixes, 3. a series of constantly incontiguous elements containing vowels, 4. a series of mostly incontiguous elements containing one or more consonants at least. Neither no. 1 nor no. 2 is obligatory (e.g. in the examples given above, there are hardly any forms with prefixes); no. 3 will be termed the *p a t t e r n* of the verb.

29.8 In the following representations of patterns, each dot represents one element of another part of the verb; e.g. *.o.e.* is the pattern of גומר *gomer*, *.o..* that of גומרים *gomrim*.

- A. Form and translate verb forms of the pattern *.a.a.* without any pre- or suffixes by means of the following parts: 1. *y-š-v*, 2. *y-d-a*, 3. *h-l-h*, 4. *y-š-'*, 5. *'-s-*, 6. *h-š-v*, 7. *'-z-r*, 8. *š-m-r*, 9. *š-h-aH* (§ 22.2), 10. *r-š-*.
- B. Form verb forms of the pattern *.a..* with the suffix *-u* by means of the following parts: 1. *š-Hk-*, 2. *'-l-*, 3. *m-Hr-*, 4. *s-lH-*, 5. *s-gr-*, 6. *t-l-*, 7. *š-m'-*, 8. *s-mH-*, 9. *k'-m-*, 10. *b'-*.
- C. The same as B with the suffix *-a* and the parts: 1. *y-rd-*, 2. *l-md-*, 3. *r-šm-*, 4. *k-nt-*, 5. *r-at-*, 6. *y-ld-*, 7. *b-Ht-*, 8. *š-tt-*, 9. *r'-š-*, 10. *'-md-*.
- D. Pattern as A, suffix *-tā* and the parts: 1. *š-l-aH*, 2. *g-d-l-*, 3. *g-m-r-*, 4. *k-r'-*, 5. *r-H-v*, 6. *'-h-v*, 7. *H-v-š-*, 8. *k-v-š-*, 9. *'-v-d-*, 10. *'-H-l-*.
- E. Pattern *.a.iy-* and suffix *-nū*: 1. *r-š-*, 2. *r'-*, 3. *t-l-*, 4. *b-H-*, 5. *'-s-*, 6. *'-n-*, 7. *k-n-*, 8. *'-l-*.
- F. Pattern *.ā.* with no pre- or suffix: 1. *k-m*, 2. *b'-*, 3. *s-m*, 4. *d-n*, 5. *H-l*.
- G. Same pattern as F and suffix *-t*: 1. *n-a-*, 2. *l-n-*, 3. *s-r-*, 4. *š-r-*, 5. *m-t-*.
- H. Pattern *.u.* with no pre- or suffix: 1. *k-m*, 2. *d-n*, 3. *s-r*, 4. *m-t*, 5. *z-z*, 6. *n-a*.
- I. Pattern *.i.* with no pre- or suffix: 1. *s-m*, 2. *š-r*.
- J. Pattern as H with suffix *-i*: 1. *k'-m-*, 2. *s'-r-*, 3. *n'-*, 4. *z'-z-*.
- K. Pattern *.o.* with no pre- or suffix: 1. *gm-r*, 2. *Hš-v*, 3. *šm-r*, 4. *sg-r*, 5. *b'-*.
- L. Pattern *.a.* with no pre- or suffix: 1. *k-H*, 2. *d-a*, 3. *sm-H*, 4. *šm-a*, 5. *šH-k*.
- M. Pattern *.e.* with no pre- or suffix: 1. *kn-*, 2. *tl-*, 3. *š-v*, 4. *r-d*, 5. *'s-*.
- N. Pattern *.i..* and suffix *-u*: 1. *š-mr-*, 2. *'-md-*, 3. *s-lH-*, 4. *s-gr-*, 5. *r-Hv-*, 6. *r-šm-*, 7. *'-vd-*, 8. *'-sf-*, 9. *š-HH-*, 10. *l-md-*, 11. *k-r'-*.
- O. Vowelless pattern and suffix *-i*: 1. *šv-*, 2. *kn-*, 3. *kH-*, 4. *'n-*, 5. *d'-*, 6. *št-*.
- P. Pattern *.o.e.* and no pre- or suffix: 1. *y-š-v*, 2. *h-l-H*, 3. *š-m-a*, 4. *š-l-aH*, 5. *k-r'-*, 6. *k-n-*, 7. *'-l-*, 8. *'-s-*, 9. *b-H-*, 10. *k-v-š-*.

Q. Pattern .a.e. and no pre- or suffix: 1. g-d-l, 2. s-m-aH.

R. Pattern .o.. and suffix -im: 1. y-rd-, 2. 'n-, 3. y-ṣ'-, 4. 'md-, 5. H-ṣv-, 6. m-Hr-, 7. ṣ-H^ak-, 8. 'h^av-, 9. r'-, 10 r-Hv-.

S. Pattern .a. and suffix -ot: 1. d-n-, 2. ṣ-r-, 3. n'-, 4. s-m-, 5. b'-, 6. z-z-.

29.9 In the following Hebrew sentences, neither the patterns nor the pre- or suffixes of the verbs are shown; the remaining part of the verb is indicated in parentheses. Connect that part with all patterns and suffixes under which it is listed in § 29.8; if the part concerned is listed under A, F or Q add דודי before the verb, if under C — add שושנה, if under S — add הבחורות. Example: Of no. 1 the following sentences are formed:

(C) שושנה רשמה את מספר הטלפון של המשרד. (N) רשמו את מספר הטלפון של המשרד!

Translate all the complete sentences that you have formed and convert them into the negative.

1. (רשם) את מספר חטלפון של המשרד. — 2. (צחק) לדברי המורה. — 3. (נישם) על סוס גבוה. — 4. (נירד) מן ההר הקרוב לביתנו. — 5. (ענן) בחכמה על שאלתי. — 5. (ניצא) מחדר האוכל. — 6. (עמד) בשער להגנת העיר. — 7. (נידע) את ארצנו הקדושה. — 8. (על) לראש ההר. — 9. (נילד) בן ראשון בשם יוסף. — 10. (נהל) בדרך כל בשר. — 11. (עשן) את כל החשבון. — 12. (חשב) על השנים הבאות. — 13. (עזר) לכל המבקש עזרה. — 14. (סכר) את כל דברי החורף החמים. — 15. (עבד) כל יום משעה תשע בבוקר עד חמש אחרי הצוהריים. — 16. (שמר) על ספרי התלמידים בצורה הטובה ביותר. — 17. (סגר) את כל חלונות הבית כדי שיהיה חם בחדרים. — 18. (סלח) לחברים את כל המעשים הרעים. — 19. (חבש) את החיילים. — 20. (עבד) את הרחוב כאן. — 21. (ביכת) בקול רם. — 22. (תלל) את תמונותיהם של הדוד והדודה הזקנים על קירות חדר המיטות. — 23. (אהב) את המאכלים האלה. — 24. (שמע) ידיעות חשובות מאוד הערב ברדיו. — 25. (אכל) בשר עם ירקות טריים. — 26. (שתתם) כוס חלב כל בוקר. — 27. (כבש) את ארץ האויבים. — 28. (אסף) קופסאות ישנות. — 29. (שכח) את כל דברי החכמה והתורה. — 30. (רכב) על חמור דרך כל רחובות העיר. — 31. (קרא) לי גברת. — 32. (קרא) לאיש המתקן מנורות. — 33. (קרא) את עיתון הערב. — 34. (גדל) באמריקה. — 35. (גמר) את העבודה לפני הזמן. — 36. (למד) צרפתית בזמן קצר ביותר. — 37. (קנן) שמלה גדולה מדאי. — 38. (רצן) להבין את כל הבעיות. — 39. (שלח) חולצות רחבות מהחולצות הראשונות. — 40. (שמח) מאוד לשמוע את דבריי. — 41. (חן) מן המקום. — 42. (קטן) מאוחר מאוד. — 43. (רץ) לכל הצדדים. — 44. (ביא) לאכול. — 45. (שם) מפה חדשה על השולחן. — 46. (דן) בבעיה מכל צדדיה. — 47. (סר) הערב לבית אבא. — 48. (מחן) בגיל צעיר. — 49. (נען) יותר מהר. — 50. (שר) אחדים משירי הארץ. — 51. (עמד) בפינה (וראת) משם את הסביבה.

SECTION THIRTY

30.1 Irregular strong verbs (continued)

Strong verbs that have an imperative with a single initial consonant and stem vowel *a* (except קח and *šan*, § 30.3, and דע § 29.1) form:

1. the potential with extension vowel *i*,
2. the remote and aorist (stem vowel *o*) from a stem extended by initial *n* ג,
3. the infinitive according to § 29.1 or following the pattern of regular disyllabic strong verbs.

Example:

Imp.	גע ¹ <i>gaa</i> "touch"	Aor.	נוגע	<i>nogea</i>
Pot.	יגע <i>yigaa</i>	Rem.	נע	<i>nagaa</i>
Inf.	לגעח <i>lagaàt</i>	Other inf.	לנגוע	<i>lingoa</i>

Verbs that follow the same pattern: טע² *taa*, לטעח *lataàt*, לנטוע *lintoa* "plant"; סע *saa* "travel, go (by means of transportation)", לנסוע + *linsoa*, *lisoa* (not used in writing; an inf. according to § 29.1 is not in use); שא³ *sa'*, לשאת *lase't* (§ 10.8)² "carry, tolerate; marry (a woman)" (pass. part. m. sg. נשוא *nasu'* "carried", but נשוי *nasuy* "married", but נשואה, נשואים, נשואות in both meanings.)

30.2 Biblical passages

vineyard	<i>kerèm Nm (a)</i>	כרם
in vain	<i>lašav</i> (spelling!)	לשווא
domicile	<i>mgurim Nm (pl.)</i>	מגורים

1. ארון ברית ה' נוסע לפניו. — 2. אתם תסעו³ ממקומכם. — 3. בניתי לי בתים, נטעתי לי כרמים. — 4. נשים שמונה-עשרה נשא. — 5. קומי שאי את הנער והחזיקי את ירך בו! — 6. לא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אותם. — 7. שאו את ארון הברית ועברו לפני העם! — 8. לא תשא⁴ את שם ה' אלוהיך לשווא! — 9. והנה זה מלאך נוגע בו. — 10. לא נוכל לנגוע בהם.

References: 1 — Num 10:33, 2 — Jos 3:3, 3 — Eccl 2:4, 4 — IIChr 11:21, 5 — Gen 21:18, 6 — Gen 36:7, 7 — Jos 3:6, 8 — Ex 20:7, 9 — IKg 19:5, 10 — Jos 9:19.

¹ Governs ב.

² Regular transitive.

³ Biblically not necessarily of movement by vehicle.

⁴ Biblically "assume, raise".

30.3 A pattern similar to that of § 30.1 is followed by the following verbs:

A. לקח; but here the stem extension is *l*: aor. לוקח *lokeah*, rem. לקח *lakah*, pot. יקח *yikah*, inf. only לקחת *lakahàt*.

B. פול¹ *pol* "fall down": tenses according to § 30.1, except the inf. לפול *lipol*¹.

C. ישן, °*yšan* °ישן "sleep": the stem extension is *y*: aor. ישן *yašen* etc.; 1st person sg. rem. 'ešan, °išan אישן.

D. נתן: aor. נתן *noten*, pot. יתן *yiten*; the stem final *n* is dropped in precedence to a suffix beginning with *t*: נתתי *natatì* "I gave" etc.; inf. לתת *latet*.

30.4 Biblical passages

wherefrom	<i>me'ayin</i>	מאיין
creek	<i>nahàl Nm</i>	נחל
force, strength	'oz Nsm (cstr. 'oz, with suff. 'uz-, no pl.)	עז
tree, timber, wood (material)	'ets Nswm (cstr. pl. 'tse [§ 0.161])	עץ

1. אינו, כי לקח אותו אלוהים. — 2. עשר² לקח את נשיו מבנות כנען³. — 3. את אשתו לקחת [lakahtà] לך לאישה. — 4. את האישה הזאת לקחתי. — 5. אתה הולך לקחת [lakahàt] אישה מפלשתים⁴. — 6. קום קח את אשתך! — 7. קח נא את ברכתי! — 8. לא תקח אישה מבנות כנען! — 9. לא יקח איש את אשת אביו! — 10. את בנותי תקחו לכם! — 11. הם יקחו את הזהב. — 12. לא נפל דבר מכל הדבר הטוב. — 13. אש אלוהים נפלה מן השמים. — 14. הנופלים⁵ מאה ועשרים אלף איש. — 15. וביד אדם אל אפול! — 16. את הכול נתן ה' אלוהינו לפנינו. — 17. קומו סעו ועברו את נחל ארנון⁶! ראה [r'e]: נתתי [natatì] בידך את סיחון⁶ מלך חשבון! — 18. ה' אלוהיכם נתן לכם את הארץ. — 19. את כל אחיו נתתי לו לעבדים. — 20. הנה נתתי לך (m.) לב חכם. — 21. היא נתנה לי מן העץ. — 22. מאין לי בשר לתת לכל העם הזה? — 23. לא אתן [eten] לך (m.) את כרמי. — 24. שלום [šlom] אמת אתן לכם. — 25. מה תתן לי? — 26. מי יתן את העם הזה בידך? — 27. ה' עוז לעמו יתן! — 28. לא נתן ה' לכם לב לדעת.

References: 1 — Gen 5:24, 2 — Gen 36:2, 3 — IISam 12:9, 4 — Dt 22:14, 5 — Jud 14:3, 6 — Gen 19:15, 7 — Gen 33:11, 8 — Gen 28:1, 9 — Dt 23:1, 10 — Gen 34:9, 11 — Ex 28:5, 12 — Jos 21:45, 13 — Job 1:16, 14 — Jud 8:10, 15 — IChr 21:13, 16 — Dt 2:36, 17 — Dt 2:24, 18 — Dt 3:18, 19 — Gen 27:37, 20 — IKg 3:12, 21 — Gen 3:12, 22 — Num 11:13, 23 — IKg 21:6, 24 — Jer 14:13, 25 — Gen 15:2, 26 — Jud 9:29, 27 — Ps 29:11, 28 — Dt 29:3.

30.5 Any adjective, numeral, construent or prepositional phrase referring to an undetermined noun may be replaced by איזה *'éyze*; e.g. "some", "what a" preceding the noun.

ADJECTIVE:

There is a big room in this house.

יש חדר גדול בבית הזה.

There is *some* room in this house.

יש איזה חדר בבית הזה.

¹ Not classical.

² [knaàn] Canaan.

³ "The fallen".

⁴ Bibl. penult stress.

⁵ ['esav] Esau.

⁶ [plištīm] Philistines.

⁷ ['arnon], [sihon], [hešbon] — names.

CONSTRUMENT:

I am reading morning papers.

I am reading *some* papers.

אני קורא עיתוני בוקר.

אני קורא איזה עיתונים.

PREPOSITIONAL PHRASE:

I will go in the car of my friend.

I will go in *some* car.

He has a (girl) student for Hebrew.

He has *some* (girl) student.

אסע באוטו של החבר שלי.

אסע באיזה אוטו.

יש לו תלמידה לעברית.

יש לו איזה תלמידה.

NUMERAL:

Have you got five pounds?

Have you got *some* pounds?

יש לך חמש לירות?

יש לך איזה לירות?

or: יש לך כמה לירות?

If איזה is placed at the beginning of the sentence, it usually has interrogative or exclamatory function:

What room is there in this house?

or: What a room there is in this house!

What papers are you reading?

or: What papers you are reading!

In what car will I go?

באיזה אוטו אסע?

What (girl) student does he have?

or: What student he has!

(or:!) איזה תלמידה יש לו?

What (a) luck!

איזה מזל!

However, only:

How many pounds have you got?

כמה לירות יש לך?

In familiar language, *min* מין "kind of, sort of" may be added in immediate succession to איזה this may convey a depreciative connotation:

I am reading some sort of papers.

אני קורא איזה מין עיתונים.

He has got some sort of (girl) student.

יש לו איזה מין תלמידה.

What kind of room is there in this house?

איזה מין חדר יש בבית הזה?

In what sort of car will I go?

באיזה מין אוטו אסע?

In classicizing style, איזה is inflected to agree with the noun in gender and number; its inflexion is similar to that of זה: m. sg. איזה 'éyze, f. sg. איזו 'éyzo, pl. (m. and f.) (non-interrog. only) אי-אלו 'i'élú, אי-אלה 'i'éle or (interrog. only) אילו 'éylu; the above examples would be in classicizing style:

יש איזה חדר בבית הזה. — אני קורא אי-אלו (אי-אלה) עיתונים. — אסע באיזה אוטו.

— יש לו איזו תלמידה. — האם יש לך אי-אלו (אי-אלה) לירות? — איזה חדר יש בבית הזה?

— עיתונים אתה קורא? — באיזה אוטו אסע? — איזו תלמידה יש לה?

30.6 Anecdotes

lost	'avud A	אבוד
long	'aroh A, f. 'ruka	ארוך
anecdote, joke	bdiha Nf	בדיחה
the expression used when somebody knocks at a door: "come in!"		בוא: יבוא
door	delèt Nsf (pl. dlatot, cstr. daltot)	דלת, דלתות
knock	dfok, lidpok Vs (o)	דפוק, לדפוק
half	hetsiy Nsm, cstr. htsi [-h ^a tsi], pl. htsa'im, -e	חצי, חצאים
	if preceded by "and": va-hetsi	וחצי
(close) personal friend	ydid Nm	ידיד
be forced, be compelled, must	muhran A (pass. aor. of להכריח)	מוכרח
thought	mahšava Nswf (cstr. sg. mahševèt [a], cstr. pl. mahšvot)	מחשבה
scattered, distracted, confused	mefuzar A (f. sg. mefuzerèt, pass. aor. of לפזר)	מפוזר, מפוזרת
find	°mtsa', limtso' Vst (o-a), § 10.8	מצא, למצוא
poet	mešorer Nm	משורר
girl	naara Nsf (pl. isol. n'arot, cstr. naarot)	נערה
round	'agol A, f. 'gula	עגול
(female) helper, household help, maid	'oxerèt Nswf (pl. 'oxrot, aor. of לעזור)	עוזרת
next to, at the side of	'alyad Pp (but see § 22.5)	על(-)יד
deep, profound	'amok A, f. 'muka	עמוק
to the point	la-'inyan	עניין: לעניין
interest	(le)'anyen Vwt	עניין, לעניין
philosopher	filosóf Nm	פילוסוף
philosophy	filosófy Nf (p. 65, footnote 2)	פילוסופיה
turn (<i>intransitive</i>), address, make application, apply to (a person or a body of persons, with a request, etc.)	pne, lifnot Vs (o-e)	פנה, לפנות (-ל)
professor	profesor Nm (pl. profesórim)	פרופסור
1. open, begin (<i>transitive</i>); 2. begin (<i>intr.</i>) with	ptah, liftoah Vs (o-a) 1. t - ב- 2.	פתח, לפתוח
bring close together	(le)karev Vwt (§ 14.1 [2, note])	קרב, לקרב
quarter (= fourth part of)	revà Nm	רבע
	if preceded by "and": va-revà	ורבע
song, poem	šir Nm	שיר
hate	sna', lisno' Vst (o-a) (s = ש!)	שנא, לשנא
a long while		שעה: שעה ארוכה
under	tahàt Pp, with pers. suff. tante- (§ 17.6 [2,4])	תחת

שבע ארבעים
וחמש (דקות)
או
רבע לשמונה
(או: רבע לפני שמונה)

שבע ושלשים
(דקות)
או
שבע וחצי

שבע וחמש
עשרה (דקות)
או
שבע ורבע

שבע

בדיחות

משורר: האם אתה חושב שעליי להכניס יותר אש לשירים שלי?
י"ד: לא. אני חושב שעליך להכניס יותר שירים שלך לאש.

. * .

יש בדיחה ישנה על צעיר אחד המנסה את מזלו עם נערות ואינו מצליח. הוא פונה לאחד מידידיו הטובים ביותר ומבקש את עצתו, מה עליו לעשות. אומר לו הידיד: «אתה צריך לשוחח על משהו עם הנערות; השיחה תקרב את הלבבות.» — «אבל איזו שיחה אנהל אתן?» שואל הבחור, «על איזה דבר נדבר?» — «על שלושה דברים תדבר ובוודאי תצליח: על אהבה, על משפחה ועל פילוסופיה!»

הבחור שומר את עצת ידידו בלב, ואחרי כמה חודשים הוא מכיר נערה. הוא מחליט שעליו לנסות לכבוש את לבה, מזמין אותה ערב אחד לטייל אתו בגן ומנסה לפעול לפי עצת ידידו. הם יושבים תחת אחד העצים בגן, אולם אינם מדברים על דבר. אחרי כמה רגעים נזכר הבחור בעצתו הראשונה של הידיד ומתחיל בשיחה על אהבה: «הגיד לי», הוא שואל, «האם את אוהבת אטריות?»

«לא», משיבה הנערה, «אני שונאת אטריות.»

ובזה נגמר העניין. וכאשר עוברים שוב רגעים רבים בלי שיחה בינו ובין הצעירה, רואה הבחור שהדבר הראשון לא הצליח ושעליו לנסות את הדבר השני. ובכן הוא פותח בשיחה על המשפחה:

«הגיד לי, אחיך אוהב אטריות?»

תשובתה של הנערה היא קצרה ולעניין:

«אין לי אח.»

חושב הבחור המסכן וחושב, אולי בכל זאת תמשיך הנערה הנחמדה לשוחח אתו, אבל היא אינה פותחת עוד את פיה. אין עכשיו דרך אחרת: הוא מוכרח לנסות את הדבר האחרון ולפתוח בשיחה על פילוסופיה. הוא מוכרח להצליח; אם אינו מצליח, שוב הכול אבוד ולעולם לא יהיה לו מזל עם בחורות. הוא מוכרח לחשוב על בעיה מעניינת, בעיה המעניינת את הנערה, כדי שהיא תשוחח אתו שעה ארוכה. והנה מצא:

«הגיד לי», הוא שואל ופניו מראים שהעניין חשוב ביותר, «אילו היה לך אח, היה אוהב¹

אטריות?»

הסוף אינו ידוע.

. * .

¹ "Would he like?" ("Liking" is included in the notion of "loving" in Hebrew.)

הסיפור הבא ישן עוד יותר; הוא סיפור על פילוסוף, ואפשר לספר אותו על כל פילוסוף או פרופסור מפוזר, אבל אומרים שהוא מתכוון לניוטון¹. הפילוסוף שלנו היה עסוק ימים רבים בבעיה חשובה ומעניינת, חשב עליה כל הימים וכל הלילות ושכח לאכול. הייתה לו עזרת, וכאשר היא ראתה שהפרופסור אינו אוכל דבר, החליטה שעליה להביא לו משהו. נכנסה לחדרו ואמרה: «אדוני הפרופסור, אי אפשר לא לאכול כל כך הרבה זמן, אני אבשל לך ביצה ואתה תאכל אותה!» אבל הפרופסור סירב ואמר: «את מפריעה לי; אם תביאי את הביצה, תפריעי לי שוב ולא אוכל² לחשוב». — «טוב», אמרה העזרת, «תבשל לך את הביצה בעצמך, ולא אפריע לך. רק דע לך³ שעליך לבשל אותה לפחות עשר דקות כדי שתהיה קשה. קח שעון ותביט עליו, כדי שהביצה תהיה טובה». היא נתנה לפרופסור סיר ובו מים, והוא שם את הסיר על התנור, וביקש מהעזרת לצאת מן החדר. אמרה: «כאשר תגמור לאכול את הביצה, קרא לי ואקח את הסיר», ויצאה מן החדר. עברו עשר דקות, עברה רבע שעה, עברה חצי שעה, והוא לא קרא לה. האישה לא ידעה מה עשה הפרופסור בביצה ואחרי שעה או שעה ורבע חזרה ודפקה בדלת חדרו. «יבוא!» אמר הפרופסור; «מה יש?» וכאשר פתחה את הדלת ונכנסה, מצאה אותו עומד במחשבה עמוקה על יד התנור; הוא חושב וחושב ובידו הביצה; הוא מביט על הביצה ומחפש בה משהו; ובסיר על התנור מונח במים חמים שעון עגול גדול מזהב.

30.7 Regular weak feminine nouns

Regular weak feminine nouns are of three types:

- A. Those in which the pl. suffix *-ot* **ות** replaces no sg. suffix (§ 11.1 [5]), e.g. כוסות: כוס.
- B. Those in which the pl. suffix *-ot* **ות** replaces a sg. suffix *-a* **ה** (§ 10.2[1]), e.g. תלמידות: תלמידה.
- C. Those in which the pl. suffix *-ot* **ות** replaces a sg. suffix *-t* **ת** according to the following rules:
1. If the pl. suffix is preceded by *y* **י**, this consonant is dropped before the sg. suffix, e.g. *hanuyot* חנויות “stores, shops”: sg. *Hanut* חנות, *mhoniyyot* מכוניות “automobiles”: sg. *mhonit* מכונית.
  2. Otherwise *è* is inserted before the sg. suffix unless a personal suffix is appended to the sg., e.g. *tizmorot* תזמורות “orchestras”, *tizmorto* תזמורתו “his orchestra”: isol. and cstr. sg. *tizmorèt* תזמורת (§ 29.5).

30.8 Ads and signs

spring (season)	'aviv Nm (§ 21.5[B])	אביב אג' = אגורה
appear (of inanimate objects, particularly of publications)	[la-'or]	אור: לצאת לאור
		אחה"צ = אחרי הצהריים
body	guf Nm	גוף
home (= towards home), homewards	habaytà	הביתה
fit (= suit), be suitable for	hat'em, lehat'im	התאים, להתאים ל-

¹ [nyúton, nyútn] Newton.

³ “You should know full well”.

² 'uhal.

develop (<i>intransitive</i>)	(<i>le</i>) <i>hitpateah</i>	התפתח, להתפתח
butter	<i>hem'a</i> Nf	חמאה
shop (= store)	<i>hanut</i> Nf (§ 30.7)	חנוט, חנויות טל' = טלפון
directly	<i>yašar</i> (adverb)	ישר
slowly	<i>l'at</i> (adverb)	לאט
chickenhouse, chicken farm	<i>lul</i> Nm	לול
liter	<i>líter</i> Nm (pl. <i>lítrim</i>)	ליטר (ל')
below, downstairs, down, (an amount)	<i>lemáta</i>	למטה
below, (an amount) not exceeding		למטה מ-
above, upstairs, up, (an amount) above,	<i>lemáala</i> (§ 0.13)	למעלה
(an amount) exceeding		למעלה מ-
for a period of	<i>lemešēh</i> Pp (not connectible with personal suffixes)	למשך
		לפנה"צ = לפני הצוהריים
from (<i>an animate being</i>), by (<i>an author</i>)	<i>me'et</i> Pp (with suffixes: <i>me'it-</i>)	מאת
automobile	<i>məhonit</i> Nf (§ 30.7)	מכונית, מכוניות
center	<i>merkaz</i> Nswm (pl. cstr. <i>merkze</i>)	מרכז
category	<i>sug</i> Nm	סוג
merchandise	<i>shora</i> Nf	סחורה
grape	<i>'enav</i> Ns(m) (pl. isol. <i>'navim</i> , cstr. <i>'inve</i>)	ענב
stop (<i>trans.</i> ; of a vehicle: <i>intrans.</i>), arrest	<i>'tsor</i> , <i>laatsor</i> Vs(t) see § 21.5[C]	עצור, לעצור ק"ג, ק"מ

ילדים גדלים ומתפתחים —

גם בנך יגדל ויהיה חזק —
אם יאכל יום יום

חמאה "טל"

עשירה בוויטמינים הנחוצים ביותר

vitamin [vitamín] ויטמין

אנחנו מודיעים לקהל התושבים הנכבד

כי בנתניה נפתח סופרמרקט חדש

רחוב הרצל על יד קולנוע 'אור'

כל הקונה בשבוע הראשון סחורה במחיר 10 ל"י

או למעלה יקבל מתנה השווה 1 ל"י!!!

בואו בהמוניכם!!!

לקונים בעד למעלה מ-20 ל"י נשלחת סחורתם הביתה.

נתניה name of a town [natánya, ntánya, ntanya]

סופרמרקט supermarket
הרצל [hertsl] Herzl

רק היום!!

AA, AI [ʾálef-ʾálef] אא
extra אכסטרא
Supra סופרא

ענבים — סוג אא ... 2.50 ל"י הק"ג
ביצים — טריות ישר מן הלול ...
סוג אכסטרא ... 8 אג' כל אחת
חלב בקופסאות —
קופסה של חצי ליטר ... 30 אג'
להשיג בחנויות 'סופרא' בכל הארץ

למכור:

דירת 3 חדרים במרכז העיר,
מתאימה לרופא או למשרד. תהיה
פנויה באביב (מארס — אפריל).
טלפון 23745 ירושלים, בשעות
7-5 אחה"צ

Ford פורד

מעוניין לקנות מכונית פורד 1960/61, 4 דלתות במצב
טוב מאוד עם רדיו. לפנות: טלפון 78859 חיפה

Austin אוסטין
George ב'ורג'
Cohen (never [kóhen] כהן
spelled with ו
when a name)

למכור:

מכונית אוסטין משנת 1951, שתי דלתות, רדיו, גוף
במצב טוב, נסעה למטה מ-60000 ק"מ. לפנות: כהן,
רח' המלך ג'ורג' 48, כל יום בין השעות 9 ו-11 לפנה"צ

רדיו למכונות

אנחנו מוכרים ומתקנים את כל סוגי הרדיו למכונות.
מחירים נוחים. עבודת מומחים. «מלך הרדיו» — רח'
שלמה המלך 45

אנחנו מחפשים בירושלים

בסביבות רחביה
דירה או משרד, שני חדרים
למשך שנה וחצי
לפנות: טל' 64756 ירושלים,
בשעות הצהריים, לבקש את יעקב

a surname   [halévi]   הלוי

יצא לאור:
אלף משחקים ומשחק
ספר המשחקים החדש מאת א.ר. הלוי. המחיר — 3 ל"י
משחקי חברה, משחקי יחיד. ילדך לא ישאל יותר איך
לבלות את זמנו!
להשיג בכל חנויות הספרים הגדולות בארץ

אסור לעמוד
בין השעות 7.00 ו-18.30

אין כניסה

סע לאט!

למטה מגיל 16 הכניסה אסורה

לא לגשת בפרחים!

נא לסגור את הדלת!

ש ק ח

30.9 Your vocabulary includes by now about half of the 1000 most fundamental elements of the Hebrew language, and it includes all of the 300 most fundamental parts of the Hebrew vocabulary. These 300 items are marked in the word index at the end of this book with the signs I and II. Check the entries thus marked in the index and make sure you master them completely, which means that you should be able to utter them and write them down without hesitation whenever required and to identify and understand them immediately upon reading or hearing them.

SECTION THIRTY-ONE

31.1 Irregular strong passives

Only few irregular strong verbs are regular transitive and have passives:

	Aor.		Rem.		Pot.		Inf.	
לדעת:	<i>nodaa</i>	נודע	<i>nodaa</i>	נודע	<i>yivadaa</i>	ייוודע	<i>lhivadaa</i>	להייוודע
ללדת:	<i>nolad</i>	נולד	<i>nolad</i>	נולד	<i>yivaled</i>	ייוולד	<i>lhivaled</i>	להייוולד
לקחת:	<i>nilkaH</i>	נלקח	<i>nilkaH</i>	נלקח	<i>yilakaH</i>	יילקח	<i>lhilakaH</i>	להיילקח
לטעת:	<i>nitaa</i>	ניטע	<i>nitaa</i>	ניטע	<i>yinataa</i>	ייןטע	<i>lhinataa</i>	להייןטע
לשאת:	<i>nisa'</i>	נישא	<i>nisa'</i>	נישא	<i>yinase'</i>	ייןשא	<i>lhinase'</i>	להייןשא
לתת: "is given":								
	<i>nitaa</i>	ניתן	<i>nitaa</i>	ניתן	<i>yinaten</i>	ייןתן	<i>lhinaten</i>	להייןתן
" is permissible, practicable, possible" (IIIrd m. sg. only), cf. § 25.1(B):								
	<i>nitaa</i>	ניתן	<i>nitaa haya</i>	ניתן היה	<i>nitaa yihye</i>	ניתן יהיה	<i>lihyot nitaa</i>	להיות ניתן

31.2 Biblical passages

belief, trust	<i>'emuna</i> Nf	אמונה
guilt	<i>'ašma</i> Nf (isol. pl. <i>'šamot</i>)	אשמה
sin	<i>'avon</i> Nirrw m	עון, עוונות

1. ארן אלוהים נלקח. — 2. היום ייוודע [yivadaa] כי אתה אלוהים בישראל. —
 3. לא נודע [nodaa] כוחו. — 4. לא נודע דבר. — 5. לא נודע מקומו. — 6. הנה בן² נולד
 [nolad] לבית דוד. — 7. לא ייחשב [yehašev] אתם [itaa] הכסף הניתן על ידם, כי באמונה³
 הם עושים. — 8. מה שאלתך (f.) — וינתן לך (f.)! — 9. לו ניתנה הארץ.

References: 1 — IS 4:11, 2 — IKg 18:36, 3 — Jud 16:9, 4 — IIS 17:19, 5 — Nah 3:17, 6 —
 IKg 13:2, 7 — IIKg 22:7, 8 — Esth 9:12, 9 — Ez 33:24.

31.3 Formation of verb forms according to patterns (see § 29.8):

- A. Form, of the pattern *-i..o.* and the prefix *n-*, forms with the parts: 1. *-sg-r*, 2. *-p-l*, 3. *-mk-r*, 4. *-Hb-š*,
 5. *-dp-k*, 6. *-šm-r*, 7. *-rš-m*, 8. *-gm-r*.
- B. Pattern as A and prefix *l-*: 1. *-sg-r*, 2. *-p-l*, 3. *-mk-r*, 4. *-šk-aH*, 5. *-šH-k*, 6. *-sl-aH*, 7. *-lm-d*, 8. *-ng-a*,
 9. *-ns-a*, 10. *-tl-t*, 11. *-kn-t*, 12. *-r'-t*, 13. *-fn-t*, 14. *-vk-t*, 15. *-Hb-š*.
- C. Pattern *-i...*, prefix *y-* and suffix *-u*: 1. *-šmr-*, 2. *-sgr-*, 3. *-škH-*, 4. *-šm'-*, 5. *-lmd-*, 6. *-kr'-*, 7. *-fth-*,
 8. *-kH-*, 9. *-mš'-*, 10. *-t'-*, 11. *-pl-*, 12. *-tn-*, 13. *-mkr-*, 14. *-rkv-*, 15. *-dpk-*, 16. *-fn-*, 17. *-rš-*, 18. *-r'-*,
 19. *-tl-* 20. *-kn-*.

¹ = ש (§ 31.5).

² Biblically [ven].

³ Biblically [ve-'emuna].

SECTION THIRTY-ONE

31.1 Irregular strong passives

Only few irregular strong verbs are regular transitive and have passives:

	Aor.		Rem.		Pot.		Inf.
לדעַת:	<i>nodaa</i>	נודע	<i>nodaa</i>	נודע	<i>yivadaa</i>	ייוודע	להיוודע
ללדַת:	<i>nolad</i>	נולד	<i>nolad</i>	נולד	<i>yivaled</i>	ייוולד	להיוולד
לקחַת:	<i>nilkaH</i>	נלקח	<i>nilkaH</i>	נלקח	<i>yilakaH</i>	יילקח	להילקח
לטעַת:	<i>nitaa</i>	ניטע	<i>nitaa</i>	ניטע	<i>yinataa</i>	ייונטע	להינטע
לשאַת:	<i>nisa'</i>	נישא	<i>nisa'</i>	נישא	<i>yinase'</i>	ייונשא	להינושא
לתת: "is given":							
	<i>nitaa</i>	ניתן	<i>nitaa</i>	ניתן	<i>yinaten</i>	ייונתן	להינתן
"is permissible, practicable, possible" (IIIrd m. sg. only), cf. § 25.1(B):							
	<i>nitaa</i>	ניתן	<i>nitaa haya</i>	ניתן היה	<i>nitaa yihye</i>	ניתן יהיה	ליהיות ניתן

31.2 Biblical passages

belief, trust	<i>'emuna</i> Nf	אמונה
guilt	<i>'ašma</i> Nf (isol. pl. <i>'šamot</i>)	אשמה
sin	<i>'avon</i> Nirrw m	עון, עוונות

1. ארון אלוהים נלקח. — 2. היום ייוודע [yivadaa] כי אתה אלוהים בישראל. —
 3. לא נודע [nodaa] כוחו. — 4. לא נודע דבר. — 5. לא נודע מקומו. — 6. הנה בן² נולד
 [nolad] לבית דויד. — 7. לא ייחשב [yeHašev] אתם [itaa] הכסף הניתן על ידם, כי באמונה³
 הם עושים. — 8. מה שאלתך (f.) — וינתן לך (f.)! — 9. לנו ניתנה הארץ.

References: 1 — IS 4:11, 2 — IKg 18:36, 3 — Jud 16:9, 4 — IIS 17:19, 5 — Nah 3:17, 6 —
 IKg 13:2, 7 — IIKg 22:7, 8 — Esth 9:12, 9 — Ez 33:24.

31.3 Formation of verb forms according to patterns (see § 29.8):

- A. Form, of the pattern *-i..o.* and the prefix *n-*, forms with the parts: 1. *-sg-r*, 2. *-p-l*, 3. *-mk-r*, 4. *-Hb-š*,
 5. *-dp-k*, 6. *-šm-r*, 7. *-rš-m*, 8. *-gm-r*.
- B. Pattern as A and prefix *l-*: 1. *-sg-r*, 2. *-p-l*, 3. *-mk-r*, 4. *-šk-aH*, 5. *-šH-k*, 6. *-sl-aH*, 7. *-lm-d*, 8. *-ng-a*,
 9. *-ns-a*, 10. *-tl-t*, 11. *-kn-t*, 12. *-r'-t*, 13. *-fn-t*, 14. *-vk-t*, 15. *-Hb-š*.
- C. Pattern *-i...*, prefix *y-* and suffix *-u*: 1. *-šmr-*, 2. *-sgr-*, 3. *-škH-*, 4. *-šm'-*, 5. *-lmd-*, 6. *-kr'-*, 7. *-ftH-*,
 8. *-kH-*, 9. *-mtš'-*, 10. *-t'-*, 11. *-pl-*, 12. *-tn-*, 13. *-mkr-*, 14. *-rkv-*, 15. *-dpk-*, 16. *-fn-*, 17. *-rtš-*, 18. *-r'-*,
 19. *-tl-*, 20. *-kn-*.

¹ = "ש" (§ 31.5).

² Biblically [ven].

³ Biblically [ve-'emuna].

- D. Pattern *-i..a.* and prefix *t-*: 1. *-šk-H*, 2. *-šH-k*, 3. *-šm-a*, 4. *-lm-d*, 5. *-kr-'*, 6. *-k-H*, 7. *-mts-'*, 8. *-t-a*, 9. *-s-a*, 10. *-s-'*.
- E. Pattern *-e..e.* and prefix *'-*: 1. *-š-v*, 2. *-l-H*, 3. *-š-'*, 4. *-r-d*, 5. *-l-d*, 6. *-t-n*, 7. *-rš-*, 8. *-tl-*, 9. *-kn-*, 10. *-r-'*, 11. *-fn-*, 12. *-es-*.
- F. Pattern as in E and prefix *y-*: elements 1-5 of E.
- G. Pattern *-i..e* and prefix as in F: elements 6-11 of E.
- H. Pattern *-e..*, prefix *t-* and suffix *-i*: 1. *-šv-*, 2. *-lH-*, 3. *-š-'*, 4. *-rd-*, 5. *-ld-*, 6. *-d-'*.
- I. Pattern *-i..* and pre- and suffix as in H: 1. elements as in G, 2. *-kH-*, 3. *-g-'*, 4. *-s-'* (two differently spelled verbs!), 5. *-t-'*, 6. *-pl-*.
- J. Pattern *-a..o.* and prefix *l-*: 1. *-v-'*, 2. *-as-t*, 3. *-Hš-v*, 4. *-az-r*, 5. *-al-t*, 6. *-an-t*, 7. *-av-d*, 8. *-Hx-r*, 9. *-am-d*.
- K. Pattern *-a..e.* and prefix as in J: 1. *-š-vèt*, 2. *-l-dèt*, 3. *-l-Hèt*, 4. *-š-'*t**, 5. *-t-t*.
- L. Pattern *-a..u.* and prefix *'-*: 1. *-k-m*, 2. *-r-š*, 3. *-d-n*, 4. *-n-a*, 5. *-l-n*, 6. *-s-r*, 7. *-m-t*, 8. *-š-v*.

31.4 Same procedure as § 29.9. Redo the sentences of § 29.9 for the patterns of § 31.3 (for B and J let אסור precede the sentence, for F and G — מי); also the following sentences:

1. (פנינת) למשרד העבודה. — 2. (יחדר) הבייתה. — 3. (ק'חנת) את כל כספנו.
 4. (נגענת) בסחורה המונחת בחנות. — 5. (נשאת) את רבקה לאישה. — 6. (נסענת)
 עצים בגן. — 7. (נסע) במכונית ישנה. — 8. (פ'ל) למטה. — 9. (תן, תת) לעני
 את כספך. — 10. (עשית) מעשים כאלה לידידיך. — 11. (עלית) למעלה. — 12. (ענית)
 לכל שאלה הנשאלת.

31.5 *-ש*, in the function in which it was introduced in § 12.5, may be replaced by *כי* *ki*, e.g. (the examples of § 12.5): למה אינך מאמין לי כי אין לי כסף? — הרופא מגלה כי אני חולה. Cp. also § 31.2 (2, 3). This does, however, not mean that *כי* may be replaced by *-ש* in all its uses, and particularly not in the meaning of the conjunction “for” (§ 10.8); likewise, there are many uses of *-ש* (§§ 13.2[3], 33.3) in which it cannot be replaced by *כי*. In those cases in which both *-ש* and *כי* may be used these conjunctions usually have the English equivalent “that” which may very frequently be omitted: (כי) את יודעת *-ש* את יודעת “You know I don’t like milk.”

Examples 2 and 3 in § 31.2 show that a clause introduced by *-ש* or *כי* has (like an inf., § 3.5) m. sg. concord.

31.6 In the translation of the following sentences, either *-ש* or *כי* may be used: 1. You have to believe that I cannot take the merchandise home. — 2. I addressed him with the request he should close his store. — 3. I wish to tell you your car has to be taken to a man who repairs it. — 4. She does not agree that she will marry next month. — 5. Why do you say the books will not be given to him, when you know they will (be given)?

31.7 Vocabulary:

tent	'ohèl Nsm (§ 0.165) (pl. 'ohalim)	אוהל
be courageous	only used in the imp. H ^a zak ve-'emats, hizku ve-'imtsu etc.	אמץ: חזק ואמץ
1. flee from (a place), 2. run away from (a danger etc.)	brah, livroah Vs (o-a) מפני	ברח, לברוח 1. מ-, 2.
greet		ברך: לברך בשלום [be-šalom]
be strong		חזק — אמץ see

soldier	<i>hayal</i> Nm	חייל
be angry at	^o <i>k'as</i> , <i>lin'os</i> Vs (<i>o-a</i>)	כעס, לכעוס על
ointment, cream (= paste)	<i>mišna</i> Nf (isol. pl. ^o <i>mšahot</i>)	משחה
prophet	<i>navi'</i> Nssm (pl. <i>nvi'im</i>)	נביא
meet (act. <i>transitive</i> , pass. <i>intransitive</i>)	^o <i>pgoš</i> , <i>lifgoš</i> Vst (<i>o</i>) (no pass. part.)	פגוש, לפגוש
fear	<i>panàd</i> Nm	פחד
shrink away (from), be afraid (of)	^o <i>pñad</i> , <i>lifñod</i> Vs (<i>o-a</i>)	פחד, לפחד (מפני)
face, front side, surface	<i>panim</i> Ns m. (also f.) pl. (cstr. <i>pne</i>)	פנים
receive (a person)	<i>lekabel pne-</i>	קבל: לקבל פני...
hunger	<i>ra'av</i> Nm (cstr. ^o <i>r'av</i> , no pl.)	רעב
willingly, gladly	<i>be-ratson</i> adv.	רצון: ברצון
different, (pl. also:) various	<i>šone</i> A	שונה
hair (collective)	<i>se'ar</i> Nm (no pl.) (<i>s</i> = ש!)	שער
hair (sg.: a hair, pl. collective)	<i>saara</i> Nswf (pl. isol. <i>s'arot</i> , cstr. <i>saarot</i>) (<i>s</i> = ש!)	שערה
seize, catch, comprehend, grasp	<i>tfos</i> , <i>litpos</i> Vst (<i>o</i>)	תפוס, לתפוס

יהודית והלופרנים

ז

זקני העיר יצאו מביתה של יהודית, והיא התפללה לאלוהים וביקשה שיעזור לה בכל דרכיה ובכל מעשיה. אחר כך קראה לשפחתה ולבשה בגדים חדשים, סידרה את שערותיה בצורה היפה ביותר ושמה משחות שונות על גופה. שתיהן הלכו והגיעו אל שער¹ העיר; שם עמדו עוזיה וזקני בית-אלוה, וכאשר באה יהודית, ראו שהיא יפה מאוד. יהודית פנתה אליהם ואמרה: «פתחו נא לי את השער ואצא מכאן לקיים את דבריי ולעשות את המעשה המובטח».

השער נפתח, ויהודית יצאה עם שפחתה. אחרי זמן קצר פגשה את ראשוני² החיילים של צבא אשור; הם תפסו אותה וחקרו אותה: «מי את? מאין באת ולאן את הולכת?» — «בת ישראל אני», השיבה יהודית, «וברחתי מפני בני עמי, כי הם יפלו בידיכם. מתכוונת אני לבוא לפני הלופרנים, ראש צבאכם, כדי להודיע לו דברי אמת; אני אראה³ לו דרך ללכת בה ולכבוש את כל ארץ ההרים ולהגיע לירושלים».

שמעו החיילים את דבריה וראו גם הם שהיא יפה מאוד, ענו: «לכי בשלום אל מפקדנו! כאשר תעמדי לפניו, אל תפחד, אלא אמרי לו את כל דברייך אלו. בוודאי יקבל אותך ברצון».

מאה חיילים ליוו את יהודית ואת שפחתה אל אוהלו של הלופרנים. כאשר הגיעו לשם, קם רעש גדול והכול⁴ באו לראות אותה, כי הייתה יפה מכל⁵ הגשים. וכך אמרו: «ינתן כבוד לעם ישראל, כי נשים כל כך יפות בתוכו!»

אז באו עבדי הלופרנים והביאו אותה אל אוהלו. המפקד שכב על מיטתו, וכאשר הכניסו אליו את יהודית, קם לראות אותה ולקבל את פניה. ויהודית נפלה על פניה לארץ ובירכה את הלופרנים הגדול בשלום.

¹ Šàr.

² 'ar'e.

³ Adjective (used as noun) in cstr. pl.

⁴ § 11.4.

⁵ § 28.4.

אמר הולופרניס: «קומי חוקי ואמצי! כל דבר רע לא יעשה לאדם המוכן לשרת את מלך אשור. רק אמרי לי, למה ברכת מעירך והחלטת לבוא אלינו. לשלום באת, כי שלום יהיה לך מהלילה הזה לעולם.»

ענתה יהודית: «קבל נא, אדוני, ברצון את דברי יהודית שפחתך, כי אם תשמע את דברי, יעזור לך האלוהים ויצליחו מעשיך. לכל העולם ידוע שאתה ורק אתה טוב וחכם ולך ורק לך הכוח בכל ארץ אשור. גם שמענו, מה דיבר לפניך אחיאור ומה ציווית עליו. אלוהי ישראל כועס על עמו, כי הרבה מעשים רעים עשו בני ארצי, ואלוהים החליט להשמיד אותם ולמסור אותם לידיך, — כך אמרו הנביאים. פחד נפל על בני עמי, וכאשר בא עליהם הרעב, הרגו את הצאן והתחילו לשתות את דמו — והלא אלוהים אסר לשתות דם! ועכשיו הם רוצים לקחת מאכלים ויין ודברים קדושים אחרים מבית המקדש ולאכול ולשתות אותם. אם יעשו מעשה כזה, יהיו אבודים, כי אלוהים לא יסבול את הדבר. לכן ברחתי אליך; אלוהים שלח אותי להודיע לך את הדברים האלה, כי צדיקה אני ומאמינה באלוהים ומתפללת אליו. אני אראה לך את הדרך לכל מקום, אביא אותך לירושלי- — על ידיך; עם ישראל יפול בידי אשור, כי כך נאמר לי על ידי אלוהי

31.8 Translation:

Judith

Holophernes accepted Judith's words gladly, and everybody saw that her wisdom was great and said: "There is no woman like her (= such woman) from one extremity of the world to the (= its) other (extremity). This woman is beautiful and understanding (= one who understands).

And Holophernes said to her: "Well (= good) did God that he has sent you, and — lo! — you are beautiful and what you say is wise (= words of wisdom are your words). If you will do according to what you say (= according to your words), your god will be my god and you will dwell (= sit) in the King's house and be renowned (= *idiomatically*: your name will go out before you)."

So (= and) he ordered to bring her in (in)to his tent and to serve her with (= put before her) various dishes and the best wine. But Judith refused and said:

"I will not eat of (= from) the things given me by you and I will not drink of (= from) them, because I must not (= it is forbidden to me). My (maid) slave has brought with her dishes of our own and we shall eat only of (= from) them." So (= and) Holophernes ordered (to let) the maid in, and Judith ate and drank with her and they went to sleep. At night, Judith arose and sent to Holophernes her following (= coming) request: "May my Lord command that your servants allow us to go out of the tent before morning, in order that my maid and myself (= I) should be able to pray to our God." He fulfilled her request and ordered his soldiers not to disturb them when they would want to leave.

Thus Judith stayed with her (maid) slave with the army of Assyria [for] three days and three nights and prayed and asked God for his help (= he should help her) in all her ways and deeds.

On the following day, Holophernes made a party for all his servants and ordered Judith to come to him. One of his servants came to her and said: "You are invited to our lord Holophernes and it is a honor for (= to) you; so (= consequently) come, eat and drink with him!" Answered Judith: "Who am I to disobey (= that I should not fulfill) the words of our great lord; everything will I do according to his command."

She arose (= got up), put on her most beautiful clothes, and when she appeared before (= was seen to) Holophernes, the fire of (the) love of (= to) her was kindled in his heart. And Judith ate and drank in his tent more than she had been eating and drinking ever in her life (= days).

And when it became late, all [of] Holophernes' servants hurried to go out, because they were tired, and only Judith and Holophernes remained in the tent. Holophernes too was tired from the wine and fell on his bed. After a short while he was asleep (= was sleeping).

Then Judith said quietly (= in silence²) to her maid: "Please, stay (= stand) in front of the tent and wait." And to God she spoke: "Strengthen my heart, o Lord, and look upon (= see) the deeds of

¹ 'ar'e.

² שקט *šekèt* Nm (not with suff., mo pl.), cp. § 4.5.

Thy maid at this hour; may the holy city of Jerusalem [a]rise according to Thy will and may I fulfill what I have promised (= the promised [thing]), for in Thee I have trusted (= believed).” And after these words, she stepped (= went) to Holophernes’ bed and took his sword¹ and with one stroke² she cut off³ his head.

And she took his head and took it out of the tent and gave it to her maid who was waiting for her in front of the tent. And they both went out, for according to the command of Holophernes, nobody prevented them (= disturbed them). They went to Bethulua; it was five days since her talk with the elders of the city. When they arrived at (= to) the gates of the city, they called: “Open the gates, for God is with us and He has saved Israel!” and she took out Holophernes’ head and showed it to the people; “by the hands of a woman has the great commander fallen, for it is God’s will that this should be done by His maid (= slave).”

And Uziya replied: “May you be blessed among (= from, [more] than) women, Judith, for by your hands has God saved His people Israel!”

¹ חרב *Herèv Nm (a)*.

² מכה *maka Nf*.

³ להוריד *hored, lehorid Vwt* “put down, take down, take off”.

SECTION THIRTY-TWO

32.1 Regular strong feminines

Regular strong feminines are similar to regular strong masculine nouns. The class of regular strong feminines includes nouns that have the f. sg. suffix *-t* (*èt*) ת־ (§ 30.7[C]) and the stressed syllable of which has the vowel *e*; e.g. *maḥberèt* מחברת “copybook”; With these nouns, the cstr. and isol. sg. forms are identical (*maḥberèt šī'urim* מחברת שיעורים), but *e* is replaced by *a* in the antesuffixal sg. construct and isol. pl. (*maḥbartō* מחברתו “his copybook”, *maḥbarot* מחברות) and dropped in the cstr. pl. (*maḥbrot šī'urim* מחברות שיעורים, *maḥbrotav* מחברותיו “his copybooks”). The same class includes also nouns in which the stressed and subordinate syllable have both the vowel *a* (§ 6.5): *ṣalahàt* צלחת “plate (= dish)”, *ṣalahot* צלחות, *ṣalahto* צלחתו.

32.2 Compounds

Most constructives refer to objects that can also be named by the construct noun, if the latter is converted to its isolated form, although in that case the designation would be less accurate; e.g., in the sentence *אכלתי את ארוחת הבוקר*, we may replace *ארוחת הבוקר* by *הארוחה*: *אכלתי את הארוחה*, and may still, in all instances, refer to the same event.

This is, however, not true for all constructives. The Hebrew word for “school”, e.g., is *beyt sefer* בית ספר, pl. *bate sefer* בתי ספר, a constructive with the construct בית; since every school is not a house, very frequently we are unable to replace בית הספר by הבית in a sentence, without changing the object or event to which the sentence refers. Sometimes such constructive may be replaced by its construent, a procedure which is normally impossible: *בית מלון* is the same as *מלון*.

Some of the constructives of the kind described have a construent (or construct) that is not in use unless in that one particular constructive and consequently has no meaning of its own; e.g. the construent of *beyt marzeah* בית מרזח “pub, saloon” does not occur independently, likewise is the one of *beyt mirkahàt* בית מרקחת “pharmacy” practically obsolete and only technically used for a kind of confiture. Also in those cases in which the construent does occur independently or in other connections, it very frequently refers to an object that has no connection whatsoever with the object referred to by the particular constructive, e.g. *beyt eolam* בית עולם (implying a notion of something like “place of eternity”) “cemetery”, בית ספר “school” for anything even for subjects in which no books are involved at all. In all these cases the constructive is obligatory and cannot be replaced by a *של*-construction. We shall term the constructives that fit the above description — ‘compound nouns’ (in the vocabularies:

Nc); the compound nouns represent autonomous entities of vocabulary and most frequently have an English equivalent that is not a compound but a simple noun (e.g. "school", "saloon"). Compounds may be, and very often are, hyphenated in Hebrew script: בית-ספר or בית ספר.

The construct form of 'compound nouns is rarely used unless with personal suffixes. If the construent required would be a noun, the compound is very often connected to that noun by *-l*; e.g. בית-חרושת לגפרורים "match factory", בית ספר לנערות "girls school".

32.3 A short story

this means, i.e.	<i>zot 'omerèt</i> (abr. ז"א)	אמר: זאת אומרת
misfortune, case of bad luck, accident	<i>'ason Nirrw</i>	אסון, אסונות
grapefruit	<i>'eškoli</i> Nf (§ 30.7[C1])	אשכולית
visit	<i>bikur</i> Nm	ביקור
factory	<i>beyt-harošèt</i> Ncm (pl. <i>bate-harošèt</i>) (§ 32.2)	בית-חרושת, בתי-חרושת
crying, tears	<i>behi</i> , ° <i>bhi</i> (cstr. with suff. <i>bihy-</i> , no pl.)	בכי
instead of	<i>bimkom</i> Pp	במקום
inside of, within (<i>in the local sense</i>)	<i>beton</i> Pp	בתוך
in the function of, as (= in the function of)	<i>betor</i> Pp (not with pers. pronouns)	בתור
genius (person, not quality)	<i>ga'on</i> Nssm (pl. <i>g'onim</i>)	גאון
back	<i>gav</i> Nssm (pl. <i>gabot</i> , sg. cstr. with suff. <i>gab-</i>)	גב, גבות
concern		גע: לגעת ל-
is touching	(with construent)	נוגע ללב
tear (of weeping)	<i>dim'a</i> Nsf (pl. isol. <i>dma'ot</i> , cstr. <i>dim'ot</i>)	דמעה
require, demand	<i>droš</i> , <i>lidroš</i> Vst (o)	דרוש, לדרוש
demand	<i>driša</i> Nf	דרישה
regards	<i>drišat-šalom</i> Ncf	דרישת-שלום
give (my, your etc.) regards to		למסור דרישת-שלום
on one's (its, his etc.) way	<i>ba-derèn</i>	דרך: בדרך
generally	<i>be-derèn-klal</i>	בדרך כלל
serve food, drinks, papers(on), submit, pass	<i>hageš</i> , <i>lehagiš</i> Vwt	הגיש, להגיש
be so kind as to...	<i>ho'el</i> , <i>leho'il</i> Vw (with the inf.)	הואיל, להואיל
birth	<i>huledèt</i> Nf (no pl.) (§ 32.1)	הולדת
birthday		יום-הולדת
taking out, issue (= giving out), expense, edition	<i>hotsa'a</i> Nf	הוצאה
suffer burns, (<i>also figuratively</i> ;) burned	<i>lehikavot</i> , aor. <i>niHve</i> Vdep (§ 25.3)	(ל)חיכוות, בכוה
occasion, opportunity	<i>hizdamnut</i> Nf (§ 30.7[C1])	הזדמנות
preparation	<i>hanana</i> Nf	הכנה
permit oneself: 1. take the liberty to; 2. (be able to) afford	(with dependent pronoun)	הרשה: הרשה לעצמ-

undergo a change, change (<i>intrans.</i>)	<i>hištane, lehištanot</i> Vw	השתנה, להשתנות
be(come) nervous	(<i>le</i>) <i>hit'atsben</i> Vw	התעצבן, להתעצבן
be astonished	(<i>le</i>) <i>hitpale'</i> Vw	התפלא, להתפלא
glass (<i>material</i>), piece of glass, lense (<i>of glasses</i>)	<i>zhuhit</i> Nf (§ 30.7[C1])	זכוכית
it is high time, now is the time	<i>higia ha-zman</i>	זמן: הגיע הזמן
long ago	<i>mi-zman</i>	מזמן
package, parcel, piece of luggage	<i>havila</i> Nf	חבילה
circle (of people)	<i>hug</i> Nm	חוג
		חנות: מכולת see
favor	<i>tova</i> Nf	טובה
bother, trouble	<i>tirha</i> Nf (isol. pl. ° <i>trahot</i>)	טרחה
		יחס-הולדת: הולדת see
as though (...were), so-to-speak, kind-of, fake	(with a tense other than the rem.; cf. § 14.5[3])	כאילו
you kind-of think		אתה כאילו חושב
intention	<i>kavana</i> Nf	כוונה
		כלל: דרך see
borrow (as a loan) ... from	° <i>lve, lilvot</i> Vs (<i>o-e</i>) מ-	לווה, ללוות את...
behind	<i>me'ahore</i> Pp	מאחורי
brush (<i>not</i> : broom)	<i>mivrešèt</i> Nsf (§ 32.1)	מברשת
way out (<i>only figuratively</i>)	<i>motsa'</i> Nm (no pl.)	מוצא
Saturday night	<i>motsa'e-šabat</i> Ncf(!) (no cstr.)	מוצאי-שבת, מוצאי-שבתות
sweetie, darling, "honey"	<i>mótèk</i> Nm (no cstr.), pl. in familiar language <i>mótekim</i> , may also be used to address a woman	מוֹתֵק
broom, floorbrush	<i>matate'</i> Nss, pl. <i>matat'im</i>	מטאטא
kitchen	<i>mitbah</i> Nswm, pl. cstr. <i>mitbhe</i>	מטבח
kind, sort, species, sex, gender (cp. § 30.5)	<i>min</i> Nm	מין
grocery store	<i>makolèt</i> Nf (no pl.)	מכולת
(= foregoing)	<i>hanut-makolèt</i> Ncf (§ 30.7[C1])	חנות(-)מכולת
indeed, in fact	<i>mamaš</i> (adverb)	ממש
portion, course (of a meal)	<i>mana</i> Nf	מנה
hors d'œuvre		מנה ראשונה
dessert		מנה אחרונה
director, manager	<i>menahel</i> , Nssm (pl. <i>menah^alim</i>)	מנהל
1. hand in, turn over, transmit; 2. report ² ... ¹ to	° <i>msor, limsor</i> על ² ... ¹ את ² . Vs (<i>o</i>) 1. <i>t</i> see למסור דרישת שלום: דרישת-שלום	°מסור, למסור 2. 1את... ² על ²
salary	<i>maskorèt</i> (§ 29.7[C2])	משכורת
metal	<i>matehèt</i> Nsf (§ 32.1)	מתכת

comfort	(le)naHem Vwt	נחם, לחם
low	namuH A	נמוך
after all	(adverb)	סוף: סוף סוף
smoke	'ašan Nm (no pl.)	עשן
dismiss (= fire)	pater, lefater Vwt	פטר, לפטר
injure, wound	ptsaa, liftsoa Vst (o-a)	פצע, לפצוע
clerk, official	pakid Nssm (pl. pkidim)	פקיד
suddenly, all of a sudden	pit'om (adverb)	פתאום
roast, broil	tsle, litslot Vst (o-e)	צלה, לצלות
plate (= dish)	tsalahàt Nf (§ 32.1)	צלחת
ring (= sound), sound (= tone), phone call	tsiltsul Nm	צלצול
cry out, shout, call aloud	ts'ak, lits'ok Vst (o-a) (no pass.)	צעק, לצעוק
outcry, shout, loud call	tsaaka Nsf (pl. isol. ts'akot, cstr. tsakot)	צעקה
precede, previous	likdom Vs (o-a) (no imp., mostly used in aor.)	קדם (rem.) לקדום, קודם
concert	kontsért Nm	קונצרט
briefly	be-kitsur (adverb)	קיצור: בקיצור
spoil (an inanimate object)	(le)kalkel Vwt	קלקל, לקלקל
niggard	kamtsan Nm	קמצן
hamburger	ktsitsa Nf	קציצה
occur, happen	likrot (no imp.) Vs (o-e)	קרה, לקרות
soon	be-karov (adverb)	קרוב: בקרוב
tie, form a lien	kšor, likšor Vst (o)	קשור, לקשור
lien, knot, attachment, connection	kešer Nm	קשר
see § 25.7		ראוי
smell	reaH Nirrwmm (spelling!)	ריח, ריחות
idea (= plan, vision)	raayon Nirrwmm	רעיון, רעיונות
borrow (= take in temporary use, not: as a loan, cp. לווח)		שאל: לשאול את... מ-
burn (not: cause to suffer burns, cp. בווח)	perf. part. ša'ul (see § 25.8)	שאל
	srof, lisrof Vwt (o) (s = ש!)	שרוף, לשרוף
silence (= no talking)	štika Nf (no pl.)	שתיקה
pretext, excuse	teruts Nm	תירוץ
program, plan, project	tonnit Nf (§ 32.1) (spelling!)	תכנית
pleasure	taanug Nirrwmm	תענוג, תענוגות
potato	tapuaH-'adama Ncm (pl. tapuHe-'adama)	תפוח-אדמה, תפוחי-אדמה
rooster	tarngol Nm	תרנגול
hen	tarngolèt Nf (§ 29.7[C2])	תרנגולת

המנהל והתרנגולת

יוסף היה פקיד באחד מבתי החרושת הגדולים בעיר, בית חרושת למטאטאים ומברשות. משכורתו הייתה נמוכה מאוד והעבודה הייתה קשה. מזמן רצה להשיג משכורת גבוהה יותר. חשב יוסף בלבו מה עליו לעשות כדי לקבל יותר. היה לו רעיון, שאם יקשור קשרים עם המנהל ויהיה ידידו, יוכל לשכנע אותו שיתן לו משכורת טובה יותר. בבוקר אחד דפק על דלת משרדו של המנהל:

«יבוא!»¹

«שלום, אדוני», אומר יוסף, «בוקר טוב! רציתי לומר לך...»
«שב!» מפסיק אותו המנהל, «שב ודבר בקיצור!»

«רצינו... ובכן, אשתי ואני נשמח מאוד אם תסכים לבקר אצלנו במוצאי שבת ותאכל אתנו ארוחת ערב.»

«מה? לאכול אצלכם ארוחת ערב? — למה? ובמוצאי שבת? במוצאי שבת יש בדרך כלל קונצרט של התזמורת ואנחנו...»

יוסף מתעצבן: «אדוני...». הוא חושב על איזה תירוץ שישכנע את המנהל. «שבת היא יום הולדתה של אשתי והיא חשבה שאתה כאילו אחד מבני המשפחה... היא אמרה שהחגיגה היפה ביותר בשבילה היא אם תואיל לבוא אלינו ולאכול אתנו, כי היא שמעה עליך כבר כל כך הרבה ורוצה להכיר אותך, הלא אתה ממש מחוג המשפחה...»

דבריו החמים של יוסף געו ללב המנהל: «טוב, אם זה כך, אבוא. תמסור דרישת שלום חמה מאוד לאשתך. באמת נחמד מאוד מצדה, ואפילו אינה מכירה אותי. אשמח מאוד לבקר בביתכם.»

יוסף יצא מהחדר ברוח שמחה.

. * .

«רבקה,» אמר יוסף כשחזר בערב הביתה, «אני מקווה שמצבנו יהיה בקרוב יותר טוב. אני מקווה לקבל משכורת גבוהה יותר.»

«מזל טוב!»² איך השגת את הדבר סוף סוף? — אפשר לומר שהגיע הזמן.
«עוד לא השגתי; אבל הדבר בדרך.»

«בדרך? מה זאת אומרת?»

«הדבר דורש רק קרבן קטן מצדנו. עלינו לבלות את מוצאי השבת הקרובה עם הזקן הנורא הזה, המנהל שלי.»
«זה מוכרח להיות?»

«רבקה, הביני: אם את רוצה שמצבנו ישתנה לטובה, את מוכרחה להביא קרבן.»
«טוב; אבל מה נעשה אתו?»

«כדי לשכנע אותו שיבוא, סיפרתי לו שיש לך יום הולדת והזמנתי אותו לארוחת הערב.»
«אבל זה נורא. מה גניש לו? אנחנו לא נוכל להגיש לו את האוכל הרגיל שלנו. הוא לא יגע באוכל כזה וזה רק יקלקל את כל התכנית.»

«עלייך ללכת לכמה חנויות מכולת ולחפש את הדברים הטובים ביותר.»
«אבל, יוסף, אתה יודע שאין לנו כסף ולא נוכל להרשות לעצמנו לקנות אוכל המתאים לאורח הנכבד שלך. ואין לנו אפילו כלים יפים: רק כמה צלחות מתכת וצלחות זכוכית; הן אפילו שונות וצלחת אחת אינה מתאימה לשנייה.»
«תוכלי לשאול כלים מהשכנים?»

«אולי.»

«תוכלי ללוות»³ כמה לירות מהשכנים כדי לקנות אוכל לארוחה?
«לא. לוויתי מהשכנה עשר לירות בחודש האחרון ועוד לא החזרתי לה.»

¹ § 30.6.

² [lilvot].

³ "Congratulations!", "Good for you!" (not: "Good luck!").

«ואין לנו אפילו קצת כסף?»

«אין.»

«אז מה נעשה?»

שתיקה.

אחרי כמה רגעים נראה אור בפניו של יוסף:

«שמעי, רבקה, יש לי עצה. הקשיבי: את תכיני אוכל פשוט חול, את האוכל הרגיל שלנו: קציצות מהבשר הזול ביותר ותפוחי אדמה מבושלים; אולי תשיגי בכל זאת כמה אשכוליות בתור מנה ראשונה.»

«ואוכל כזה אתה רוצה להגיש לח הוא לא יתן לך משכורת יותר טובה, אלא יפטר אותך מבית החרושת.»

«לא, רבקה; הקשיבי, מה נעשה: כאשר הוא יבוא, אני אשב אתו בחדר האוכל ואגיש לו משהו לשנות, ואת תבקשי סליחה ותגידי שעלייך ללכת למטבח ולגמור להכין את הארוחה. אני אשוחח אתו וגם אדבר על המשכורת, ופתאום את תצעקי בקול רם במטבח. אני ארוץ אלייך ואשאל: 'מה קרה, מותק? מה קרה? נפצעת? נכווית?' ואת תבכי ותגידי: 'לא; הדבר הרבה יותר נורא: התרגולת... התרגולת הצלויה בשביל האורח נשרפה באש. מה נעשה?' ואני אנחם אותך ואומר: 'אל תצטערי, מותק; אין דבר, אל תבכי; אורחנו יסלח לנו ויקבל את כוונתנו הטובה במקום המעשה. אבל בכל זאת מה נאכל עכשיו?' ואז את כאילו תחשבי ותחשבי ובסוף תגלי שעוד נשארו לנו מהערב הקודם כמה קציצות בשר ותפוחי אדמה מבושלים ותציעי שנאכל אותם. ואז תגישי אותם לשולחן והזקן יחשוב שאין כאן אלא מקרה אסון והכנו לו תרגולת צלויה.»

«אתה גאון, ענתה רבקה. «תמיד ידעתי שהתחנתי עם גאון.»

• • •

מוצאי שבת. חדרי דירתם של רבקה ויוסף נקיים ומסודרים. יוסף יושב בחדר האוכל, מחכה ומתעצבן. רבקה מסיימת את הכנת הקציצות ותפוחי האדמה המבושלים; גם אשכוליות השיגה. יוסף עושה תכנית איך ידבר עם המנהל על המשכורת.

נשמע צלצול בדלת. יוסף פותח.

«שלום, אדוני; איזו שמחה! איזה תענוג בבקשה להיכנס. נא להכיר: מר אשקלוני, מנהל בית החרושת שלנו... אשתי רבקה. ... את יודעת, רבקה, זה מר אשקלוני המנהל; הלא סיפרתי לך כל כך הרבה עליו.»

«אני מקווה ששמעת עליי רק דברים טובים,» אומר מר אשקלוני. «גברתי, הרשיתי לעצמי להביא לך מתנה קטנה...»

«מתנה? מתפלאה רבקה. «תודה רבה. אבל למה אדוני מביא לי מתנה?»

יוסף עושה לאשתו סימן מאחורי גבו של המנהל.

«מתנת יום הולדת, גברתי.»

רבקה מביטה על יוסף העומד מאחורי המנהל, והוא עושה לה שוב סימן. ואז היא נזכרת. «תודה רבה, אדוני, זה באמת נחמד מאוד מצדך לזכור שיש לי יום הולדת. איך ידעת?» וכאשר המנהל אינו משיב לשאלה זו, היא נכנסת למטבח ופותחת את החבילה; בתוכה יש מברשת בגדים אדומה קטנה. «קמצן כזה!» היא אומרת לעצמה. «טוב שלא הביא לי מטאטא במתנה. אני באמת שמחה שלא הכנתי לו תרגולת צלויה.»

בינתיים הציע יוסף למנהל משהו לשנות והם משוחחים על כל מיני דברים.

«עליך לסלוח לאשתי,» אומר יוסף. «היא עוד עסוקה קצת במטבח; היא רצתה להכין משהו הראוי להזדמנות ביקורך, והדבר לוקח זמן. בוודאי עוד מעט יהיה הכול גמור.»

«אין דבר,» משיב המנהל. «אני מצטער שגרמתי לכם לטרחה ולהוצאות.»

«לא, לא, אדוני; זה תענוג בשבילנו וכבוד, כי...»

צעקה... שתי צעקות... בכי בקול רם.

פניו של יוסף מלאות שמחה שהתכנית הצליחה. אפילו ריח עשן בא מן המטבח. באמת אישה חכמה. הכול לפי התכנית.

עכשיו הוא צריך לשחק את חלקו.

«מה קרה? מה קרה, רבקה, מותק?»
 רבקה רצה לחדר וכולה דמעות. נפלא איך היא יודעת לשחק!
 «יוסף, יוסף, איזה אסון!!»
 «מה קרה, רבקה? מה קרה? האם התרנגולת נשרפה באש?»
 «לא, יוסף. הדמעות כמעט אינן נותנות לרבקה לדבר. «לא התרנגולת ... הקציצות!!!»».

32.4 Formation of verbs according to patterns (see § 29.8):

- A. Pattern *-i..a.* and prefix *n-* (cf. § 31.3 [A, D]): 1. *-šm-r*, 2. *-sg-r*, 3. *-rš-m*, 4. *-gm-r*, 5. *-šk-(a)H*, 6. *-šm-a*, 7. *-šl-(a)H*, 8. *-kr-'*, 9. *-ft-(a)H*, 10. *-lk-(a)H*, 11. *-mš-'*, 12. *-s-'*, 13. *-t-n*, 14. *-tl-*, 15. *-kn-*, 16. *-r'-*, 17. *-hb-š*, 18. *-sr-f*, 19. *-š'-l*, 20. *-fš-a*.
- B. Pattern *-i..e* and prefix as in A: 1. *-tl-*, 2. *-kn-*, 3. *-r'-*.
- C. Pattern *-i..e.*, prefix *n-* and suffix *-ət* (or pattern *-i..a.* with suffix *-at* as may be required in each case): elements as in A.
- D. Pattern and prefix as in A, suffix *-ti*: elements A 1-10, 17-20.
- E. Pattern *-i.a.e.* and prefix *y-*: elements A 1-4, 8, 11-12, 14-16, 18, and the following: 1. *-k-v-š*, 2. *-n-t-n*, 3. *-n-s-'*, 4. *-k-n-s*, 5. *-z-H-r*, 6. *-k-v-*, 7. *-v-l-d*.
- F. Pattern *-o.a.*, prefix *n-* and suffix *-im*: 1. *-d-a-*, 2. *-l-d-*.
- G. Pattern *-hi.a.a.* and prefix *l-*: 1. *-š-H-H*, 2. *-š-m-a*, 3. *-š-l-H*, 4. *-p-t-H*, 5. *-l-k-H*, 6. *-p-š-a*, 7. *-n-t-a*.
- H. Pattern *-e.a.e.* and prefix *t-*: 1. *-r-š-m*, 2. *-H-v-š*, 3. *-'-s-*, 4. *-H-š-v*.
- I. Pattern *-i...-*, prefix *n-* and suffix *-u*: elements A (1-5, 7-9, 11-19), B (1-3), also: 1. *-šm'-*, 2. *-fth-*, 3. *-fš'-*.

32.5 Translate the following sentences and convert them into the passive (in Hebrew); write down the pattern, prefixes and suffixes of each Hebrew verb form used. Write down the remaining elements of the verb form. Look the remaining elements up in § 32.4 and replace the pattern, pre- and suffixes by those under which the elements are listed in § 32.4, wherever this is syntactically possible. When this is impossible, change the person, number or gender (sex) of the object in the original sentence so as to make the replacement possible. For G add "may".

1. We will guard him forever. — 2. My mother has registered me at school. — 3. They haven't yet finished it. — 4. I have not forgotten my old teacher. — 4. Have you sent your children to the grocer's (= grocery store)? — 5. He found his uncle at home. — 6. He married a beautiful girl. (Not for A, B). — 7. Give me a hundred soldiers! — 8. When will they hang the bad man? — 9. Shall we not ask the students? — 10. Our forces have wounded more than a thousand enemy soldiers. — 11. I don't remember this woman. — 12. He considers him a nice old man.

32.6 Nouns for male and female beings

Most nouns that designate animate beings have different forms for the male and the female. Except in the case of the designations of the members of the immediate family ("father": "mother" etc.), these forms are ordinarily grammatically related.

A. If the pl. suffix *-im* is replaced by *-iyot* (pl.), *-it* (sg., not with pers. suff., otherwise according to § 32.1), a designation of a female results, if the noun:

- ends in *-an* : *קמטצן kamtsan*: *קמטצנית kamtsanit*; *סגן sgan*: *סגנית sganit*;
- is of foreign origin: *פילוסוף filosof*: *פילוסופית filosofit*; *פרופסור*, pl. *פרופסורים profesórim*: *פרופסורית profesórit*.

B. If the pl. suffix *-im* (or *-e*, cstr.) is replaced by *-ot*, a designation for females (pl.) results in all other cases (except *אנשים*: *נשים*): *מורים*: *מורות morot*; *אורחים*: *אורחות 'orhot*; *שכנים*: *שכנות šhenot*; *חיילים*: *חיילות hayalot*; *מפקדים*: *מפקדות mefakdot*; *מלכים*: *מלכות mlahot* (isol.), *מלכי* (cstr.); *פקידים*: *פקידות pkidot*;

ילדות *yladot* (isol.), ילדי *yaldot* (cstr.); פרים *parim* "bulls"; עוזרים *'ozrim* "assistants"; עוזרות.

Exceptional cases: עבדים (שפחה), מומחים (see C2).

C. If a personal suffix attached to a sg. cstr. is replaced by *-a* (isol.) or *-at* (cstr.), the result is a designation for a female being, if the noun that designates the male:

1. is regular, semi-strong or semi-weak, but does not contain (stressed) *e* or *a* nor *o* in its final syllable: קצין *qtsino*: קצינה *qtsina*; שכן *sheno*: שכנה *shena*; ילד *yaldo*: ילדה *yalda*; זקן *zken*: זקנה *zkena*; תלמיד *talmid*: תלמידה *talmida*; בחור *banura*: בחורה *banura*; כלב *kalba*: כלבה *kalba*; מלך *malka*: מלכה *malka*; נביא *nvi'a*: נביאה *nvi'a*;

2. ends in *-e* ('): מורה *moro*: מורה *mora*; עולה *'ola*: עולה *'ola*; רופא *rof'a*: רופאה *rof'a*; מומחה *mumhit* (§ 30.7[C1]);

3. is monosyllabic: דוד *doda*: דודה *doda*; סוס *susa* "mare"; פר *par*: פרה *par*.

D. If an isolated f. pl. formed according to B has a pattern corresponding to §§ 30.7(C), 32.1, the sg. is formed according to the same pattern, unless the word comes into category C above (i.e. regular strong masculines): חיילות *hayalot*: חיילת *hayelèt*; סמלות *samalot*: סמלת *samelèt*; תושבות *tošavot*: תושבת *toševèt*; תרגולות *gibora*: תרגולת *gibora*; exceptions: חמורות *hamora*: חמורה *hamora*; גיבורות *gibora*: גיבורת *gibora*.

E. If, in an isolated f. pl. formed according to B, the pl. suffix is preceded by a group of two consonants, the sg. is formed by replacing *-ot* by *-èt* (*-àt*) and by inserting *e* (or *a* according to §§ 6.4, 6.5); such singulars have identical isolated and construct forms, but are usually not connected with personal suffixes: מפקדות *mefakdot*: מפקדת *mefakedèt*; אורחות *'orhot*: אורחת *'orahàt*; כוהנות *kohnot* [koh^anot]: כוהנת *kohenèt*; עוזרות *'ozrot*: עוזרת *'ozzerèt*; משוררות *mešorrot* [mešor^erot]: משוררת *mešorerèt*.

Nouns that are formed according to one of the formations described in this paragraph will be termed 'regular animate nouns'; in the vocabularies, they will be marked Na and the form for the male only will be given.

32.7 Expressions of certainty

certainly, sure!	בוודאי	It is certain that...	בטוח ש- / כי
sure! (popular style) <i>betàh</i>	בטח	It is perfectly certain that...	בטוח לגמרי ש- / כי
I am certain (sure) that...	אני בטוח ש- / כי	It is almost certain that...	כמעט בטוח ש- / כי
It is practically certain that...	למעשה [le-maase] בטוח ש- / כי	It is absolutely certain that...	בטוח בהחלט ש- / כי

Replace the dots in the following passages by the most suitable one of the above expressions¹:

1. 'eyn siba lehakot; ... ha-menahelèt lo' tavo' le-sinat-ha-haverim, ve-'im behol-zot tavo', nagid la še-hikiynù kim'at ša'a. — 2. 'ata be'emet mitkaven ladun

¹ Vocabulary revision to section XVII.

Translate and replace the dots as in § 32.7¹:

1. Will your sisters arrive soon? — ..., because they have a long way and the rain might hold them up (= back). — 2. Will we need a suitcase? — ... we will (= yes). — 3. He speaks with impertinence and ... he is the most important man in town. — ...! some change will occur in his ways when he learns about his situation. — 4. What food have we got with us? — ...: some oranges, a couple of hard [boiled] eggs, and I have myself roasted some nice (= good) meat. — 5. What will be the number of pages in the new book? — ...; the first part will have 193 pages, the second part — 75; but we don't know yet how many pages there will be in the last part. — 6. Why do you keep telling me (= why do you always tell me) about your terrible situation? ... that it is so bad. — 7. ... that almost all winter there was no rain; I have never heard such a thing. ... that winter has become summer! — 8. Will your brother drop in at (= to) your place tonight? — ..., he is very busy (in) these days.

---

¹ Vocabulary revision to section XX.

SECTION THIRTY-THREE

33.1 Referential sentences

If a sentence contains a personal pronoun or personal suffix that is in person-gender-number concord with a noun or independent pronoun (§ 17.1) that previously occurred in another sentence (the 'sentence of reference') and if it begins with **וְ** or has no conjunction, — it will be termed 'referential sentence'. The pronoun or personal suffix in the referential sentence will be called 'referential pronoun', and the element of the sentence of reference with which the referential pronoun is in concord — the 'noun (or pronoun) of reference'. E.g. (the referential sentence is italicized, the sentence of reference is not; the pronoun, or noun, of reference and the referential pronoun are in CAPITALS):

1. There is A new HOUSE in our street;
people don't live in IT yet.   1. ברחוב שלנו יש בית חדש;
עוד לא גרים בו אנשים.
2. I like this nice WOMAN;
SHE always helps.   2. אני אוהב את האישה הנחמדה הזאת;
היא תמיד עוזרת.
3. Take A PLATE; *there is some meat on IT.*   3. קח צלחת; יש עליה קצת בשר.
4. MOSES is my best friend; *and HE is clever.*   4. משה הוא ידידי הטוב ביותר;
והוא חכם.
5. You did it; *and everybody had believed YOU.*   5. אתה עשית את הדבר;
והכול האמינו בך.
6. We are visiting A LADY tonight;
HER apartment is close to ours.   6. הערב נבקר איזו גברת;
הדירה שלה קרובה לדירתנו.
7. Do you know THE MANAGER?
You have already met HIS wife.   7. האם אתה מכיר את המנהל?
כבר פגשת את אשתו.
8. Here is our new CAR;
you haven't seen IT yet.   8. הנה המכונית החדשה שלנו;
עוד לא ראיתם אותה.
9. THE new BOOKS are wonderful;
I think you should read THEM.   9. הספרים החדשים נפלאים;
אני חושב שאת צריכה לקרוא אותם.
10. Some GIRLS want to come along with us;
and I don't see why we shouldn't take THEM with us.   10. אי-אלו בחורות רוצות לבוא אתנו;
ואין סיבה שלא נקח אותן אתנו.
11. THEY have arrived;
we have been waiting for THEM so long.   11. (הן) הגיעו;
חיכינו להן כל כך הרבה זמן.
12. Why should WE argue?
WE have no interest in this matter.   12. למה (אנחנו) נתווכח?
אין לנו עניין בדבר.

13. We will defend this country;
and *WE* are the strongest.   13. אנחנו נגן' על הארץ הזאת;
ואנחנו החזקים ביותר.
14. See THE PICTURE! *IT* is in the book.   14. ראה את התמונה! היא בספר.

Also sentences that contain **שם** or **אז** with reference to an expression of time or place, respectively, in another sentence, will be termed 'referential':

15. Let's go to JERUSALEM;
we have been invited THERE.   15. נסע לירושלים;
הוזמנו לשם.
16. We shall discuss the matter NEXT WEEK;
THEN Uncle Joseph will be here.   16. נדון בעניין בשבוע הבא;
אז יהיה כאן דוד יוסף.

33.2 Referential clauses

In the examples of § 33.1, the referential sentence follows the sentence of reference; however, the referential sentence, unless it is a question, a command or a prohibition, may also be included in the sentence of reference so that one part of the latter precedes, and its rest follows, the referential sentence, which — in that case — will be called a 'referential clause'. In that case, the noun (pronoun) of reference and its modifiers and qualifiers (if any) immediately precede the referential clause, and the referential pronoun is placed as close to the beginning of the referential clause as possible. If in the English equivalent of a sentence with a referential clause, the order of the parts is preserved, the English personal pronouns used in § 33.1 as referentials may optionally be replaced by pronouns beginning with *wh-* or by *that*, e.g.:

4. Moses, who is clever, is my best friend.   4. משה — והוא חכם — הוא ידידי
or: — and he is clever — הטוב ביותר.
5. You, whom everybody had believed, did it.   5. אתה — ובך הכול האמינו —
or: — everybody had believed you — עשית את הדבר.
6. We are visiting a lady, whose apartment
is close to ours, tonight.   6. נבקר איזו גברת
והדירה שלה קרובה לדירתנו — הערב.
9. The new books, which (that) I think you should
read, are wonderful.   9. הספרים החדשים — ואני חושב
שאת צריכה לקרוא אותם — נפלאים.
12. Why should we, who have no
interest in this matter, argue?   12. למה אנחנו — ולנו אין עניין בדבר — נתווכח?
13. We, who are the strongest, will defend
this country.   13. אנחנו — ואנחנו החזקים
ביותר — נגן' על הארץ הזאת.
16. Next week, when Uncle Joseph will be
here, we shall discuss the matter.   16. בשבוע הבא — (ו)אז יהיה כאן
דוד יוסף — נדון בעניין.

A. The inclusion of the referential sentence in the sentence of reference in form of a referential clause is precluded if the pronoun of reference is in the 3rd person (no. 11).

¹ להגן על *hagen, lehagen*; irr. aor. *megen*, but f. *megina*, pl. *meginim*, -ot; rem. *hegen* (§ 14.1[1c]) Vw "protect, defend".

B. וְ can be omitted from a referential clause only if two conditions prevail: 1. the referential pronoun must be שם , אז or a 3rd person pronoun; 2. the referential pronoun must be either independent or preceded by a case prefix or preposition (not including של). These conditions prevail in examples 1, 2, 3, 4, 8, 14, 15, 16.

33.3 The particles of inclusion שֶׁ אֲשֶׁר , še 'ašer

A. וְ at the opening of a referential clause may be replaced by either שֶׁ אֲשֶׁר ; e.g. (the English equivalents, that are stated in § 33.2 to be optional, are here obligatory):

1. יש בית חדש, שבו (אשר בו) עוד לא גרים אנשים, ברחוב שלנו.
2. משה, שהוא (אשר הוא) חכם, הוא ידידי הטוב ביותר.
5. אתה, שבך (אשר בך) הכול האמינו, עשית את הדבר.
6. נבקר איזו גברת, שהדירה שלה (אשר הדירה שלה) קרובה לדירתנו, הערב.
9. הספרים החדשים, שאני חושב (אשר אני חושב) שאת צריכה לקרוא אותם, נפלאים.
- אי-אלו בחורות, שאין סיבה שלא נקח אותן (אשר אין סיבה שלא נקח אותן) אתנו, רוצות לבוא אתנו.
10. למה אנחנו, שלנו (אשר לנו) אין עניין בדבר, נתווכח?
12. אנחנו, שאנחנו (אשר אנחנו) החזקים ביותר, נגן על הארץ הזאת.
13. בשבוע הבא, שאז (אשר אז) יהיה כאן דוד יוסף, נדון בעניין.
- 16.

No limitation (§ 33.2[A]) applies to the formation of a referential clause, if שֶׁ (אשר) is used:

11. They, for whom we have been waiting so long, have arrived.   11. הן, שלהן (אשר להן) חיכינו כל כך הרבה זמן, הגיעו.

The opening of a referential clause by שֶׁ is the commonest one, next rank אֲשֶׁר and the opening without conjunction (subject to § 33.2[B]), while the opening with וְ is rarest and rather elevated in style.

Note that the use of שֶׁ as particle of inclusion is one in which a replacement by כִּי (§ 31.5) is not admissible.

B. If a particle of inclusion is used it is not obligatory to place the referential pronoun as close to the beginning of the referential clause as possible; e.g.:

1. יש בית חדש, שאנשים (אשר אנשים) עוד אינם גרים בו, ברחוב שלנו.
5. אתה, שהכול (אשר הכול) האמינו בך, עשית את הדבר.
12. למה אנחנו, שאין (אשר אין) לנו עניין בדבר, נתווכח?

C. If a particle of inclusion is used, the referential clause may be shifted to a position following the sentence of reference; e.g.:

1. ברחוב שלנו יש בית חדש, שבו עוד לא גרים אנשים.
4. ידידי הטוב ביותר הוא משה, שהוא חכם.
5. את הדבר עשית אתה, שבך האמינו הכול.
6. הערב נבקר איזו גברת, שהדירה שלה קרובה לדירתנו.
10. רוצות לבוא אתנו אי-אלו בחורות, שאין סיבה שלא נקח אותן אתנו.

12. למה אנחנו נתחכח, שאין לנו עניין בדבר?
 16. נדון בעניין בשבוע הבא, שאז יהיה כאן דוד יוסף.
 14. ראה את התמונה שהיא בספר!

2. אני אוהב את האישה הנחמדה הזאת, שהיא תמיד עוזרת.
 3. קח צלחת, שיש קצת בשר עליה!
 7. האם אתה מכיר את המנהל, שכבר פגשת את אשתו?
 8. הנה המכונית החדשה, ששלנו, שעוד לא ראיתם אותה.
 15. נסע לירושלים, שלשם הזמננו.

D. If a particle of inclusion is used, the referential pronouns הם, היא, הוא are usually, אותו, אותה, אותם, אותן frequently, omitted; e.g.:

2. אני אוהב את האישה הנחמדה הזאת, שעוזרת תמיד.
 8. הנה המכונית החדשה שלנו, שעוד לא ראיתם.
 14. ראה את התמונה שבספר!¹

Such omission is, however, avoided, if the referential clause contains a predicative adjective or noun (§ 8.1), e.g. in example no. 4.

E. A referential clause with a particle of inclusion may be replaced by either a determinated or an undetermined adjective; e.g.:

1. יש בית חדש שבו עוד לא גרים אנשים ברחוב שלנו.
 2. קח צלחת שיש קצת בשר עליה אחרת.
 4. משה שהוא חכם החכם הוא ידידי הטוב ביותר.
 5. אתה שבך הכול האמינו עשית את הדבר החכם.
 6. הערב נבקר איוו גברת שהדירה שלה קרובה לדירתנו נחמדה.
 7. האם אתה מכיר את המנהל שכבר פגשת את אשתו החדש?
 13. אנחנו, שאנחנו החוקים ביותר נגן על הארץ הזאת החוקים ביותר.
 14. ראה את התמונה שבספר הגדולה!
 15. נסע לירושלים שלשם הזמננו העתיקה.

¹ No comma is put if the referential clause is written in one word or consists only of a noun and its modifiers.

This accounts for the fact that independent personal pronouns of the 3rd person are not omitted, if the referential clause contains a predicative adjective (D), cp. example 4 in this paragraph.

F. A referential clause with a particle of inclusion may be replaced by a determined aorist (§ 8.3) or a phrase containing one; e.g.:

1. יש בית חדש שבו עוד לא גרים אנשים העומד ברחוב שלנו.

2. אני אוהב את האישה הזאת שהיא תמיד עוזרת העוזרת תמיד.

4. משה שהוא חכם האוהב טיולים הוא ידידי הטוב ביותר.

G. If a referential clause with a particle of inclusion consists only of a noun with its preposition, modifiers (if any) and attributes, the particle of inclusion may be omitted; e.g.:

14. ראה את התמונה בספר! (Cp. D)

H. Note that the same Hebrew construction is equivalent, whether or not the English has a pronoun beginning with *wh-* or *that*; e.g.:

8. הגה המכונית החדשה שעוד לא ראיתם. הנה המכונית החדשה שעוד לא ראיתם
or: ... which (that) you haven't seen yet. (אותה).

33.4 The following pairs of sentences A and B contain a noun or pronoun that occurs in both A and B. Replace the one in B by a referential pronoun and then transform A and B into all patterns shown in §§ 33.2 and 33.3 (as far as admissible). Then do the same in respect to A (instead of B). Give the English equivalents for each one of the transformations.¹

B	A
בפסח נצא לטיול גדול.	אני מקווה שבפסח לא ירד גשם.
עלינו לשמור על עצמאות מדינת ישראל.	מדינת ישראל מחליטה על חוקיה.
במסיבה ישתתפו יותר ממאה חברים.	בשבת הקרובה תתקיים מסיבה.
כדאי לשמוע בקול המנהל.	לפי רצון המנהל צריך לדבר בקיצור.
לבני ישראל הייתה תקווה אחת ויחידה.	במשך יותר מאלפיים שנה רצו בני ישראל לשוב לארצם.
הוא מוכן למות בעד ארצו.	הוא חייל אמיץ.
אתה אדם טוב.	אתה צריך למלא את בקשתנו.
חכמת בני-אדם היא רבה.	אינני פוחד מפני בני-אדם.
לעיר הקטנה היו פחות מחמש מאות תושבים.	גדלתי בעיר קטנה.
בעבודתי דגתי בכמה בעיות קשות ביותר.	גמרתי את עבודתי.
כבר הרבה זמן לא שמענו על יעקב.	אינני יודע, למה לא רשמתם את מספר הטלפון של יעקב.
אתם אוהבים לשתות חלב.	שכחנו להביא חלב.
מכתבך האחרון גשלה מתל-אביב.	שמחתי לקרוא את מכתבך האחרון.

¹ Vocabulary revision to section XXIV.

B

A

המכונת הזאת אינה די גדולה בשבילי.
 עברית אינה קשה בכלל.
 דבריי מתכוונים רק לעניינים רצויים.
 הילדה נפלה מהסוס.
 בחנות הזאת נמכר בשר לא טוב.
 אתה עובד על עבודתך כבר שלושה חודשים.
 איני יכול לראות דם.
 שמשון רוכב על סוסו לירושלים כדי לראות
 את אהובתו.

איני רוצה לקנות את המכונת הזאת.
 כדאי לכם ללמוד עברית.
 אין סיבה לצחוק על דבריי.
 אמרתי לילדה שתפסיק לבכות.
 לעולם לא נאכל בשר לא טוב.
 מחר אעזור לך לגמור את עבודתך.
 הגה דם נשפך מפיו.
 קראתי את הסיפור על שמשון.

33.5 Translate (the asterisk attracts your attention to § 33.3[H])¹:

1. God swore to Abraham to give him the country * his fathers had owned (= had). — 2. We have to investigate the situation, which nobody can tolerate, within a week. — 3. How can I conquer the heart of a woman whose honor does not allow her to meet me? — 4. We are sorry to announce the loss of the city, which was occupied by the enemy forces. — 5. No human being other than a pious [man] can fill his heart with contempt for a whole generation, in which there are only sinners (= wicked). — 6. Don't hang the lamp on the gate which is closed at night, but on the other [one] that remains open! — 7. We shall permit all those people * we have forgiven to return to their jobs. — 8. Do you really deserve (= are you really worthy of) the luck * you had? — 9. Sit down on the chair * I have given you! — 10. We ignore what this situation will create (= give birth to), in which everybody has to do his share.

33.6 Vocabulary:

Europe	'eyrópa (f)	אירופה
even, also	'af (conjunction)	אף
this morning	habokèr (adverb)	בוקר: הבוקר
school	beyt-sefer Ncm (pl. bate-sefer)	בית-ספר, בתי-ספר
Belgium	bélgiya (f)	בלגיה
clear (= perspicuous, intelligible)	barur A	ברור
steal	gnov, lignov Vst (o)	גנוב, לגנוב
print, type	hadpes, lehadpis Vwt (passive regular or strong [§ 25.5]: lhidafes)	הדפס, להדפיס (הודפס, נדפס)
Holland	hóland (f)	הולנד
		היעלם: נעלם see
proclaim, announce in public	hahrez, lehahriz Vwt (or governing על)	הכריז, להכריז
take off (for a flight)	hamre', lehamri' Vw	המרא, להמריא
adventure	harpatka Nf (pl. also harpatka'ot)	הרפתקה, הרפתקאות
crash (= go to pieces)	(le)hitrasek Vw	התרסק, להתרסק
identify	zahe, lezahot Vwt	זהה, לזהות
flight (= flying of an airplane or a human)	tisa Nf	טיסה
together	yahàd	יחד
(empty) lot, plot (of land)	migraš Nswm (cstr. pl. migrše)	מגרש

¹ Vocabulary revision to section XXVIII.

ad, poster	<i>moda'a</i> Nf	מודעה
airplane	<i>matos</i> Nssm (pl. <i>mtosim</i>)	מטוס
government	<i>memšala</i> Nsf (sg. cstr. <i>memšelèt</i> [a], pl. isol. <i>memšalot</i> , cstr. <i>memšlot</i>)	ממשלה
prime minister		ראש ממשלה
journey, voyage	<i>masa'</i> Nsm (pl. isol. <i>masa'ot</i> , cstr. <i>mas'ot</i> or <i>mas(a)'e</i>)	מסע, מסעות, מסעי
at any rate	<i>mikól-makom</i>	מקום: מכל-מקום נדפס: הדפס see
additionally	<i>nosaf</i> (adverb, governs -ל or על)	נוסף
experience, try, experiment	<i>nisayon</i> Nirrsm (pl. <i>nisyonot</i>)	ניסיון, ניסיונות
journey, trip, (as construent:) travel	<i>nsi'a</i> Nf	נסיעה
disappear	<i>neelam</i> ; (<i>l</i>) <i>he'alem</i> Vdep (§ 25.3)	נעלם, (ל)היעלם
president	<i>nasi'</i> Nssa (pl. <i>nsi'im</i> , -e) (<i>s</i> = ש!)	נשיא
finally	<i>sofit</i> (adverb)	סופית
now	<i>'ata</i> (adverb)	עתה
France	<i>tsarfāt</i> (f)	צרפת
dwell, stay	<i>°šhe, lišhot</i> Vs (o-e)	°שהה, לשהות
date (= time)	<i>taariḥ</i> Nm	תאריך
theater	<i>te'atron</i> Nm (תיאטראות) (pl. also <i>te'atra'ot</i>)	תיאטרון, תיאטרונים

Note: זה — זה in doubled occurrence, where a preposition or prepositional phrase links the two instances of the word, is the equivalent of "each other"; e.g. זה מזה "from each other", זה עם זה "with each other", אלה לילדי אלה "to each other's children", זה בצד זה "at each other's side".

Identify the referential clauses in the following newspaper excerpts:

הכנות לנסיעת ראש הממשלה לאירופה

בימים הקרובים תסתיים הכנת התכנית לנסיעתו של ראש הממשלה לאירופה. מכל-מקום ברור עתה, כי הוא יבקר, נוסף לצרפת, גם בבלגיה ובהולנד. התאריך היחיד שנקבע כבר סופית הוא ה-14 ביוני בו יקיים ראש הממשלה את שיחותיו עם נשיא צרפת. אחר כך הוא ישהה בצרפת עוד כארבעה או חמישה ימים.

מצא מין את מינו

שתי מודעות נדפסו בעיתון גדול, זו בצד זו. באחת היה כתוב: «רוברט ריבון¹ רוצה למכור את תיאטרנו שברחוב קלישי²». המודעה האחרת אמרה: «פרנסיס לופז³ מוכן לקנות תיאטרון בסביבות רחוב קלישי».

¹ Robert Ribon.

³ Francis Lopez.

² Clichy (a street in Paris).

המריאו במטוס גנוב ונהרגו

פומונה, קליפורניה¹ (יו. פי.²). שני אחים, בני 12 ו-14³, שנעלמו מביתם יחד עם כלבם אותו לקחו למסע ההרפתקה שלהם, נהרגו הבוקר כאשר המטוס שגבו התרסק על מגרש המשחקים של בית הספר שבמקום.

שני האחים — שהיו ידועים באהבתם לטיסה ואף הכריזו יום אחד על רצונם ללמוד לעוף, אפילו אם «ימותו בניסיונם» — זוהו על ידי הוריהם כתומאס⁴ בן ה-12 וג'יימס⁵ בן ה-14.

33.7 A poem by Anna Szenes (חנה סנש, 1921-1944, author of poetry in Hebrew and Hungarian, including the famous אשרי הגפרור, who parachuted into Hungary and was executed there)

god	' <i>el</i> Nm	אל
blessed be	' <i>ašre</i> construct noun (not used in concord)	אשרי
flash, lightning, sparkle	<i>barak</i> Nssm (pl. <i>brakim</i> , -e)	ברק
match (to produce fire)	<i>gafrur</i> Nm	גפרור
sand	<i>hol</i> Nirwm	חול, חולות
sea	<i>yam</i> Nm	ים
Caesarea (ancient town, now collective settlement at the Mediterranean coast of Israel)	<i>kesárya</i> (f) (p. 65, footnote 2)	קיסריה
rustle	<i>rišruš</i> Nm	רשרוש

(Poetry is read in classicizing style.)

הליכה לקיסריה

אלי! שלא ייגמר⁶ לעולם
 החול והים,
 רשרוש של המים,
 ברק השמים,
 תפילת האדם!

¹ Pomona, California.

² § 21.5 A.

³ James.

⁴ U.P. (press agency).

⁵ Thomas.

⁶ § 13.2(C).

SECTION THIRTY-FOUR

34.1 Weak adjectives

Some adjectives have feminines patterned according to §§ 30.7(C1), 32.1; such adjectives will be termed 'weak' (Aw); their principal types are:

A. Adjectives that are of the shape (i.e. pattern, pre- and suffixes) of a passive aorist (§§ 22.3, 25.1); e.g.:

me'ušar מאושר "happy", shape *m-e.u.a.* (cp. מדובר *medubar*) — f. sg. מאושרת *me'ušeret*, m. pl. מאושרים *me'ušarim*, f. pl. מאושרות *me'ušarot*;

meyuḥad מיוחד "special", shape *meyuḥedèt*, מיוחדת, *meyuḥadim*, מיוחדים, -ot;

muḥšar מוכשר "talented", shape *m-u..a.* (cp. מוסכם *muskam*) — f. sg. מוכשרת *muḥšeret*, m. pl. מוכשרים *muḥšarim*, f. pl. מוכשרות *muḥšarot*;

nimrats נמרץ "energetic", shape *n-i..a.* (cp. נשבר *nišbar*) — f. sg. נמרצת *nimretsèt*, m. pl. נמרצים *nimratsim*, f. pl. נמרצות *nimratsot*.

However, some adjectives with open stems (§ 14.3), have f. sg. forms in *-a* in accordance with the corresponding patterns of the passive aorist; e.g.:

merutse מרוצה "content", shape *m-e.u.e* (cp. מנוקה *menuke*) — f. sg. מרוצה *merutsa*, m. pl. מרוצים *merutsim*, f. pl. מרוצות *merutsot*.

B. Adjectives with a m. sg. form in *-iy* יי, which is preceded

1. by an adverb or sentence constituent, e.g.:

'efšariy אפשרי (cp. אפשר *'efšar*) "possible" — f. sg. אפשרית *'efšarit*, m. pl. אפשריים *'efšariyim*, f. pl. אפשריות *'efšariyot*;

mamašiy ממשי (cp. ממש *mamaš*) "factual, tangible" — f. sg. ממשית *mamašit*, m. pl. ממשיים *mamašiyim*, f. pl. ממשיות *mamašiyot*;

2. by the sg. stem of a noun (or name) in the shape it takes before a personal suffix (the m. sg. forms of such adjectives are consequently equal (§ 0.153) in sound and writing with the noun followed by the 1st person sg. suffix), e.g.:

haveriy חברי (cp. חברי *haveri* "my friend") "friendly" — f. sg. חברית *haverit*, m. pl. חברים *haveriyim*, f. pl. חבריות *haveriyot*;

'ikariy עיקרי (cp. עיקר *'ikar*) "main, principal" — f. sg. עיקרית *'ikarit*, m. pl. עיקריים *'ikariyim*, f. pl. עיקריות *'ikariyot*;

helkiy חלקי (cp. חלקי *helki* "my part") "partial" (opp. "complete") — f. sg. חלקית *helkit*, m. pl. חלקיים *helkiyim*, f. pl. חלקיות *helkiyot*;

hevratiy חברתי (cp. חברתי *hevrati* "my society") "social" — f. sg. חברתית *hevratit*, m. pl. חברתיים *hevratiyim*, f. pl. חברתיות *hevratiyot*;

yisr(a)'eliy ישראלי "Israeli" — f. sg. *yisr(a)'elit*, m. pl. ישראליים
yisr(a)'eliyim, f. pl. ישראליות *yisr(a)'eliyot*;
tsarfatiy צרפתי "French" (cp. *tsarfat* "France") — f. sg. *tsarfatit*, m. pl.
 ישראליים *tsarfatiyim*, f. pl. צרפתיים *tsarfatiyot*.

Adjectives formed according to (B) will be termed "derived" (*Ad*), even if — occasionally — the word from which they are derived is no longer in use. Unless in exceptional cases, they will not be listed in the dictionary and the knowledge of the underlying word is considered to suffice for an understanding of the derived adjective. However, since some nouns form their derived adjectives irregularly or form none at all, the student should take particular notice of those derived adjectives that actually occur.

The English equivalent of a derived adjective is the adjective derived from the underlying word (mostly noun) in English or the noun itself if it immediately precedes the noun that is the equivalent of the Hebrew noun referred to by the adjective; occasionally, the equivalent is a derived adjective of Latin origin; e.g.:

טיפש *tipsiy* = "fool": "foolish";
 חוק *hukiy* = "law": "legal";
 מקום *mkomiy* = "place": "local";
 חודש *hodšiy* = "month": "monthly";
 פתאום (adverb) *pit'omiy* = "suddenly": "sudden";
 ידיעה טלפונית *telefóniy* = "telephone": "telephone... (+ noun)", e.g. "telephone message";
 אביב *'aviviy* = "spring": "spring... (+ noun)", e.g. "spring climate".

Note: In most forms derived from names or nouns of foreign origin, the accent shifts to the syllable immediately preceding the grammatical suffix; e.g. *téléfon*: *telefóniy*, *'amérika*: *'ameriká'iy* "American", *hóland*: *holándiy* "Dutch"; cp. *profésor*: *profesorim* (§ 30.6).

C. The ordinals from "3rd" to "10th": שלישי *šlišiy*, f. sg. שלישית *šlišit*, m. pl. שלישיים *šlišiyim*, f. pl. שלישיות *šlišiyot*; likewise: רביעי *rvi'iy* "4th", חמישי *h^amišiy* "5th", שישי *šiši* "6th", שביעי *švi'iy* "7th", שמיני *šminiy* "8th", תשיעי *tši'iy* "9th", עשירי *'asiriy* "10th". (Note that שני is not a weak adjective: f. sg. שנייה *šniya*).

Feminine forms of the ordinals 5-10 used as nouns designate fractions; e.g. חמישית "one fifth", שתי שישיות "two sixths".

Note: In less elegant style, ordinals may be used instead of numerals in the indication of dates (§ 21.1[C]), e.g. בשני (ba-šeni) בספטמבר.

34.2 Every weak adjective, and also some others, can be negated by the prefix *bilti* בלתי "in-, un-", which ordinarily immediately precedes the adjective stem, but is written separated from, or hyphenated to, the latter: בלתי(-)אפשרי *bilti-'efšariy* "impossible", הבלתי(-)אפשרי *ha-bilti-'efšariy* "the impossible". בלתי may also precede an aorist, provided it has no object; e.g. בלתי(-)מתאים "unsuitable", בלתי(-)מעניין "uninteresting".

With adjectives that can be negated by בלתי, the negation with לא (§ 3.6) is less common.

34.3 Names and proper nouns in *-i* יִי (m. sg.)

Some nouns have a m. sg. form like weak adjectives of type B and C (§ 34.1):

A. The names of the weekdays:

<i>yom rišon</i>	יום ראשון	or <i>yom 'álef</i>	יום א'	"Sunday"
<i>yom šeni</i>	יום שני	or <i>yom beyt</i>	יום ב'	"Monday"
<i>yom šliši</i>	יום שלישי	or <i>yom gím(e)l</i>	יום ג'	"Tuesday"
<i>yom rvi'i</i>	יום רביעי	or <i>yom dálet</i>	יום ד'	"Wednesday"
<i>yom ḥ^amiši</i>	יום חמישי	or <i>yom he</i>	יום ה'	"Thursday"
<i>yom šiši</i>	יום שישי	or <i>yom vav</i>	יום ו'	"Friday"

For abbreviation, the letters א—ו are used: 5-3 ד' "Wed 3-5".

In current language, the designation of weekdays represent compound nouns (§ 32.2); e.g. *yom šeni* "Mondays". In colloquial style, *ha-* is not obligatory to determinate such name; e.g. *be-yom (ha-)rvi'i ha-ba'* "next Wednesday", *mi-yom (ha-)šiši ha-'aḥaron* "since last Friday".

B. Animate nouns (mostly ethnics)

The m. sg. form (e.g. *tsarfati* "Frenchman") and the f. pl. form (*tsarfatiyot*, § 32.6[A]) are identical in sound and writing with those of the corresponding derived adjectives (§ 34.1[B]).

The m. pl. form is subject to § 0.13(1): *tsarfati(i)m*.

The f. sg. form is:

1. in accordance with § 32.6(C), if the suffix is stressed in the m. sg.: *tsarfatiya*;

2. otherwise in accordance with § 30.7(C1): *'ameriká'it* (§ 34.1[B, note]).

Compare the forms of an ethnic to those of a derived adjective:

	"Jew" (ethnic)	"Jewish" (adjective)
m. sg.	יהודי <i>yhudi</i>	יהודי <i>yhudiy</i> [yehudi]
f. sg.	יהודייה <i>yhudiya</i>	יהודית <i>yhudit</i>
m. pl.	יהודים <i>yhudim</i>	יהודיים <i>yhudiyim</i>
f. pl.	יהודיות <i>yhudiyot</i>	יהודיות <i>yhudiyot</i>

In Hebrew, an adjective derived from an ethnic is not used predicatively with reference to a human being; e.g. in a sentence like "I am Jewish.", the ethnic will be used and not the adjective: *'ani yhudi*, of a woman: *'ani yhudiya*; likewise *anḥnu tsarfatiim* "We are French."

Notes:

1. *isra'eli* is, in common language, facultatively stressed or unstressed on the suffix, but the f. sg. is always *isra'elit* (with the same variation in stress).

2. The m. sg. *ḥeyfa'i* (from *ḥeyfa*) is irregularly stressed on the suffix; f. sg. *ḥeyfa'it* (final stress); etc. Likewise *vina'i*, f. sg. *vina'it* "Viennese" from *vina* "Vienna".

3. Also *rgeli* (§ 22.7) belongs to this class of nouns.

Nouns that belong to the class discussed in this paragraph have no construct forms, with the following exceptions: יהודי — cstr. sg. *yhudi*, cstr. pl. *yhude*; ערבי '*aravi* "Arab" — pl. isol. *'aravim*, cstr. *'arviye*; (note 3) — cstr. pl. *ragle*.

34.4 Pattern clues

Although many patterns completely or partially consist of vowels not represented in writing, the written shape of a word may serve as a very useful clue for the pattern.

Written shape	represents			§	Examples	
	prefix	pattern	suffix			
מ-ו	m-	-e.u.a.-	-	22.3	מְדוּבָּר <i>medubar</i>	מְאוּשָׁר <i>me'ušar</i>
מ-ו-ים	"	"	-im		מְדוּבָּרִים <i>medubarim</i>	מְאוּשָׁרִים <i>me'ušarim</i>
מ-ו-ות	"	"	-ot		מְדוּבָּרוֹת <i>medubarot</i>	מְאוּשָׁרוֹת <i>me'ušarot</i>
מ-ו-ת	"	-e.u.e.-	-èt		מְדוּבֶּרֶת <i>meduberèt</i>	מְאוּשֶׁרֶת <i>me'ušerèt</i>
מו---	m-	-u..a.-	-		מוֹסֵם <i>muskam</i>	מוֹחֵשָׁר <i>muḥšar</i>
		or: -oo.a.-			מוֹעֵמֵד <i>moomad</i>	
מו---ים	"	"	-im		מוֹסֵמִים <i>muskamim</i>	מוֹחֵשָׁרִים <i>muḥšarim</i>
					מוֹעֵמָדִים <i>moomadim</i>	
מו---ות	"	"	-ot		מוֹסֵמֹת <i>muskamot</i>	מוֹחֵשָׁרוֹת <i>muḥšarot</i>
					מוֹעֵמָדוֹת <i>moomadot</i>	
מו---ת	"	-u..e.-	-èt		מוֹסֵמֶת <i>muskemèt</i>	מוֹחֵשֶׁרֶת <i>muḥšerèt</i>
		or: -oo.e.-			מוֹעֵמֶדֶת <i>moomedèt</i>	
מ-י-(-ה, -ים, -ות)	"	-a..i.-	(any)	6.1	מַסְכִּים <i>maskim</i>	מַסְכִּימָה <i>maskima,</i>
					מַסְכִּימִים <i>maskimim</i>	מַסְכִּימוֹת <i>maskimot</i>
מת---	"	-it.a.e.-	-		מִתְּלַבֵּשׁ <i>mitlabeš</i>	
מת---ת	"	"	-èt		מִתְּלַבֶּשֶׁת <i>mitlabešèt</i>	
מת---ים, -ות	"	-it.a.-	-im, -ot		מִתְּלַבְּשִׁים <i>mitlabšim</i>	מִתְּלַבְּשׁוֹת <i>mitlabšot</i>
נ-ים, -ות	n-	-i..a.-	-im, -ot	25.1	נִגְמָרִים <i>nigmarim</i>	נִמְרָצוֹת <i>nimratsot</i>
		or: -ee..a.-			נִעְזָרִים <i>neezarim</i>	נִעְזָרוֹת <i>neezarot</i>
נ-ת	"	-i..e.-	-èt		נִגְמֶרֶת <i>nigmerèt</i>	נִמְרֶשֶׁת <i>nimretsèt</i>
		or: -ee..e.-			נִעְזֶרֶת <i>neezerèt</i>	

The above shapes are those of aorists. Convert the forms given as examples (where possible) into the remotives and potentials and note by what sounds or written characters, respectively, the patterns, pre- and suffixes have been replaced. The new sounds (or characters) represent the patterns (pattern clues) of more verbal forms; e.g.:

מוֹסֵם — rem. *huskam*, pattern *hu..a.*, written shape ---הו; מוֹסְמִים — pot. *yuskmu*, pattern *-u...-*, prefix *y-*, suffix *-u*, written shape וי---יו.

Make a complete list of all shapes arrived at.

Render the following forms orally, whether their meaning is known or not:

משוגע, מסולקים, מסודרות, מקוצרת, מוגדל, מועסק, מוקטנת, מועסקת, מוכנסים, מודלקות, משליך, מעתיקה, מדפיסות, מתעסק, מתפללת, מתרסקות, מתעמדים, נסגרת, נקצרים, נשמרות, סולק, סודרה, קוצרו, סולקנו, הוגדלו, הועסקנו, הוכנסתם, הודלקה, השליכה, העתיק, הדפסת, התעסקתי, התפללת, התרסק, התעמדה, נסגרו, נקצרה, נשמרתן, יסולק, יסודרו, תקוצר, יוגדל, תועסקי, תוקטן, יועסק, יוכנסו, תודלק, תעתיקי, ידפיסו, אתעסק, יתפללו, יתרסק, תתעמדי, ייסגר, ייקצרו, תישמר.

34.5 A letter

earth, soil	'adama Nswf (cstr. sg. 'admat, cstr. pl. 'admot)	אדמה
air	'avir Nm (no pl.)	אוויר
bus	'óto ^o bus Nm (pl. 'otobús ^u im, § 34.1[B, note])	אוטובוס
middle	'emtsà, °'emtsa' Nm (no pl.)	אמצע
Englishman	'angli (§ 34.3[B])	אנגלי
ship, (large) boat	'oniya Nf (spelling!)	אנייה
hospital	beyt-holim Ncm	בית-חולים
synagogue	beyt-knesèt Ncm	בית-כנסת
pharmacy	beyt-mirkahàt Ncm	בית-מרקחת
		בתי-מרקחת
build, construct	bne, livnot Vst (o-e)	בנה, לבנות
building, structure	binyan Nm	בניין
burn (<i>intransitive</i>)	°b'ar, liv'or Vs (o-a)	°בער, לבעור
faucet, tap	berèz Nm (i)	ברז
iron, piece of iron	barzel Nm (with suffixes classical only: °barzil-)	ברזל
health	bri'ut Nf	בריאות
frontier, border, limit	gvul Nirrwm	גבול, גבולות
hill	giv'a Nsf (pl. isol. gva'ot, cstr. giv'ot)	גבעה
roof	gag Nirrwm	גג, גגות
fence	gader Nsf (sg. cstr. gedèr (גדרי) [i], pl. isol. gderot, cstr. gidrot, gidre)	גדר, גדרות (גדרי)
live (= be domiciled)	gur, lagur Vs	גור, לגור
nursery teacher	ganenèt Nf (§ 32.6[D])	גננת
German	germani(y) (§ 34.3[B])	גרמני
South	darom Nsm (cstr. drom, no pl.)	דרום
show (= performance)	hatsaga Nf	הצגה
get used (to)	(le)hitragel Vw	התרגל, להתרגל
discussion, argument	vikuaH Nm	ויכוח
old-time (of persons), veteran, of long standing	vatik A (f. vatika, °vtika)	ותיק
connect, join, compose (a piece of music), be the author of	(le)haber Vwt	חבר, לחבר
thread, (metal) wire, string	hut Nm	חוט
heat, fever	hom Nsm (sg. with suffixes: hum-, no pl.)	חום
shore	hof Nm	חוף

freedom, vacation	<i>hofeš</i> Nssm (pl. isol. <i>hofašim</i> , cstr. <i>hofše</i>)	חופש
free, vacant	<i>hofšiy</i> Ad	חופשי
grove	<i>hurša</i> , <i>horša</i> Nf	חורשה
life	<i>hayim</i> Nm (pl.)	חיים
hamssin (hot, dry weather, aroused by easterly desert winds)	<i>hamsin</i> Nm	חמסין
courtyard	<i>hatser</i> Nswf (cstr. sg. <i>hatsar</i> , with suff. <i>hatser-</i> , pl. <i>hatsrot</i>)	חצר, חצרות
account (not: story), bill, invoice, adding-up	<i>hešbon</i> Nirrwm	חשבון, חשבונו
electricity, electric current	<i>hašmal</i> Nm (no pl.)	חשמל
cat	<i>hatul</i> Na	חתול
drop, a little bit	<i>tipa</i> Nf	טיפה
dry	<i>yaveš</i> A	יבש
friendship	<i>ydidut</i> Nf	ידידות
Jew(ish)	<i>yhudi(y)</i> (§ 34.3[B])	יהודי
daily	(adverb)	יום: יום-יום
foundation, fundament, element, grounds (abstract)	<i>ysod</i> Nirrwm	יסוד, יסודות
pain, ache	<i>k'ev</i> Nm	כאב
(paved) road	<i>kviš</i> Nm	כביש
class (= group of pupils), classroom, grade (at school)	<i>kita</i> Nf	כיתה
first grade		כיתה א'
village	<i>kfar</i> Nm	כפר
rural, rustic	<i>kafriy</i> Ad	כפרי
hearty, cordial	<i>lvaviy</i> Ad	לבבי
late, delayed	<i>me'uhar</i> Aw	מאוחר
happy	<i>me'ušar</i> Aw	מאושר
lucky, appropriate, successfully done, fine	<i>mutsлах</i> Aw	מוצלח
early (not: opposite of "recent"), premature	<i>mukdam</i> Aw	מוקדם
weather	<i>mezèg-'avir</i> Ncm (no pl.)	מזג-אוויר
East, Orient	<i>mizrah</i> Nm (no pl.)	מזרח
special	<i>me'uyhad</i> Aw	מיוחד
dirty	<i>meluhlah</i> Aw	מלוכלך
around	<i>misaviv</i> (see note)	מסביב
above, from above	<i>me'al</i> Pp (suffixes as with על, § 34.7)	מעל
West, Occident	<i>ma'arav</i> Nm (no pl.)	מערב
be found, be situated, be (at a place, in a situation)		מצא: נמצא, להימצא
occurrence, incident, coincidence, case	<i>mikre</i> Nm	מקרה

satisfied, content with	<i>merutse</i> A	מרוצה מ-
		מקחת: בית-מקחת see
crazy	<i>mešugaa</i> Aw	משוגע
example, allegory	<i>mašal</i> Nsm (sg. cstr. <i>mšal</i> , pl. isol. <i>mšalim</i> , cstr. <i>mišle</i>)	משל
for example	<i>le-mašal</i>	למשל
		ומצא: מצא see
clean	<i>nake, lenakot</i> Vwt	נקה, לנקות
		סביב: מסביב see
literature	<i>sifrut</i> Nf	ספרות
library, lending library	<i>sifriya</i> Nf	ספרייה
Hebrew	' <i>ivri</i> (y) (§ 34.3[B])	עברי
tomato	' <i>agvaniya</i> Nf	עגבנייה
still, yet (<i>in the temporal sense</i>)	' <i>adayin</i> (adverb)	עדיין
future, forthcoming; with inf.: intending to..., about to... in the not too remote future	' <i>atid</i> A	עתיד
political	<i>polītiy</i> Ad	פוליטי
plant	<i>tsemàh</i> Nm (i)	צמח
regret	<i>tsaàr</i> Nm	צער
to ...'s regret	with dependent pronoun	לצער-
North	<i>tsafon</i> Nsm (cstr. <i>tsfon</i> , no pl.)	צפון
line (<i>not</i> = "cord row, series"), route	<i>kav</i> Nm	קו, קווים
story (= floor)	<i>koma</i> Nf	קומה
chief, principal, main	<i>rašiy</i> Ad (spelling!)	ראשי
(railroad) train, (as construent:) railroad	<i>rakevèt</i> Nf	רכבת
empty	<i>reyk</i> A	ריק
craze (<i>transitive</i>), drive crazy	(<i>le</i>)šagea Vwt	שגע, לשגע
suburban settlement, housing project	<i>šikun</i> Nm	שיכון
service	<i>šerut</i> Nm (spelling!)	שירות, שירותים
this year	(adverb)	שנה: השנה
initially, to begin with, in the first place	<i>thilà, +thila</i> (adverb)	תחילה
station	<i>tahana</i> Nf	תחנה
culture, cultural activities, civilization	<i>tarbut</i> Nf	תרבות
payment	<i>tašlum</i> Nm	תשלום

Note: מסביב functions either as an adverb (e.g. הם הולכים מסביב. "They are walking around.") or as a preposition. As a preposition, it governs ל- before a noun (e.g. אנחנו יושבים מסביב לשולחן. "We sit around the table."), but may, in more elevated style, precede the noun directly (אנחנו יושבים מסביב השולחן.); preceding a dependent pronoun, it has the shape *misviv-* (e.g. *misvivi* מסביבי "around me").

מכתב שלישי מישראל

יוסף היקר,

עברה שנתנו הראשונה בארץ. שנה זו הייתה שנה של עבודה רבה, של שינויים לא מעטים ולא בלתי-חשובים. כמה הרבה עבר עלינו מהרגע שבו ירדנו מן האנייה! היו לנו כמה שבועות משוגעים ממש: ידוע לך שהיה לנו קשה מאוד למצוא לנו מקום-מגורים מתאים ולמצוא עבודה מתאימה. אולם יהודים עוזרים זה לזה, ואנחנו מאושרים עכשיו, כי אנחנו יכולים לומר לעצמנו שמצאנו את שניהם.

קנינו לנו בית באחד השיכונים שבסביבת ירושלים, בית קטן רק לעצמנו. אנחנו גרים בו כבר חודש. לא היינו צריכים לשלם את כל הכסף מייד, אלא אנחנו משלמים אותו בשיעורים חודשיים והממשלה עוזרת לנו ללוות את הכסף הדרוש לתשלומים האלה. השיכון נמצא על גבעה לא גבוהה. תחילה היה כאן רק מגרש ריק, והיה צורך להקים גדר פשוטה מחוטי ברזל מסביב. אחרי זמן קצר הקימו את יסודות הבניין, התחילו לבנות את הבית וכבר אחרי כמה חודשים היה לנו גג מעל ראשנו. חשמל אין לנו עדיין, כי השיכון שלנו אינו מחובר עדיין לקו החשמל הראשי. עם השכנים אין אנחנו מדברים הרבה עברית: חלק גדול משכנינו הם אמריקאים.

אולי אתם באמריקה אינכם יודעים, מה זה שיכון. ובכן: שיכון אינו עיר ואינו כפר, אלא משהו באמצע בין שניהם. ברוב השיכונים יש לבתים רק קומה אחת או שתי קומות. האנשים הגרים בשיכון הם אנשי עיר העובדים בעיר, אבל הסביבה היא כפרית, הבתים קטנים ורק משפחה אחת או משפחות מעטות גרות בכל בניין. על יד כל בית יש מעט אדמה עם דשא וגן קטן שבו גדלים צמחים ועצים. (אנחנו החלטנו לגדל בגן שלנו דווקא עגבניות.)

בצד מזרח משיכוננו נמצא הגבול, אבל המקום שלנו בטוח לגמרי. ביתנו בנוי בצורה מוצלחת: החלונות פונים בחלקם למזרח ולכן אין אנחנו סובלים כל כך מהגשם הבא בדרך-כלל בחורף מהצד הצפוני או המערבי. חורשה קטנה בצדו הדרומי של הבית מספקת לנו צל ואוויר טוב ומגינה¹ עלינו מפני השמש הבוהקת. מה עוד נרצה? אני רק מקווה שאינך חושב את כל העניינים האלה לבלתי-מעניינים.

השיכון שלנו נמצא במערבה של ירושלים, אבל לא ממש בהרים, ואינו רחוק ביותר מהעיר, אבל נסיעה לעיר אינה תמיד אפשרית, כי אין לנו מכונית. מבטיחים לנו שבקרוב ייפתח שירות אוטובוסים רגיל לשיכון, אבל ברגע זה אפשר להגיע אליו רק במכונית מיוחדת (או ברגל), כי הכביש אינו גמור עדיין.

לכן אין זה קל להגיע לעבודה, ועליי לקום בשעה די מוקדמת. למזלנו השיכון קרוב לתחנת רכבת, ובצורה כזאת קל יותר להגיע לתל-אביב מאשר לירושלים. מהצד השני, נמצאים בתוך השיכון כל השירותים הנחוצים לחיי יום-יום, למשל: חנות-מכולת, בית תרבות עם ספרייה שבה אפשר לשאול ספרים מכל ספריות העולם כמעט (לא רק ספרים עבריים, אלא גם אנגליים, גרמניים וצרפתיים), וגם בית-מרקחת ובית-כנסת קטן; כל אלה מרוכזים במקום מרכזי. רופא בא מירושלים בכל יום שלישי וחמישי ומטפל במקרים שאינם דחופים. אבל זה רק סידור זמני, ובעתיד הקרוב יהיה לנו רופא מקומי קבוע. אנשים הסובלים ממחלות קשות יותר נלקחים לאחד מבתי-החולים שבירושלים.

פעם בשבוע יש בבית-התרבות גם הצגת קולנוע ומראים סרטים חדשים, בעיקר אמריקאיים וצרפתיים. לעתים קרובות מתקיימים שם ערבי ויכוח על עניינים חברתיים יהודיים וכלליים או על בעיות תרבותיות ופוליטיות. אולם אם רוצים לראות הצגת תיאטרון, צריכים לנסוע לעיר — דבר שאינו נוח ביותר, כי חוזרים רק בשעה מאוחרת במכונית מיוחדת ומחיר הנסיעה יקר מאוד.

בשנה הבאה ייפתח כאן גם בית-ספר יסודי, ורבה, שתהיה בת שש בעוד כמה חודשים, תוכל לבקר בו וללמוד בכיתה א'. השנה היא הלכה לגן-הילדים שבמקום והייתה לה גנת נחמדה שאהבה אותה מאוד.

¹ § 33.1, footnote.

כמובן אנחנו מאושרים ומרוצים מהחיים. בקרוב יהיה לי חופש, החופש השנתי הראשון שלי בארץ. כשאהיה חופשי מעבודתי לשבוע, לא אסע ולא אטייל, אלא אשאר בבית ואסדר את הדברים שהייתי צריך לסדר אותם מזמן (ושהבטחתי כבר לפני הרבה חודשים לשובנה שאסדר אותם סוף סוף): אנקה את המגרש המלוכלך על יד הבית מאבנים, אטפל בעגבניות בנן, אטע כמה עצי פרי, אתקן את כל הברזים בחצר ובתוך הבית. (טיפות המים הנופלות מהברז יכולות לשגע בן-אדם ואינן נותנות לנו לישון!)

לצערנו הגדול מזג-האוויר לא היה נעים ביותר השנה. במשך שלושה חודשים היו חמסינים, אחד אחרי השני. לעולה חדש קשה להתרגל לחום היבש הזה, והדבר השפיע על מצב הבריאות שלנו: קיבלנו חום וכאב ראש, אך התושבים הוותיקים אמרו לנו שבשנה הבאה כבר נהיה רגילים יותר לאקלים הארץ. כשאנחנו חופשיים מעבודה, אנחנו יורדים לחוף הים ומתרחצים. בחשבון סופי אפשר להגיד, שהיה לנו מזל.

כולנו מברכים אתכם בברכות לבביות מאוד ורוצים לשמוע מכולכם בעתיד הקרוב ביותר. דרישת-שלום גם מצ'רלי.¹ (כמעט שכחתי: צ'רלי הוא החתול הקטן שמצאנו יום אחד בחצר והחלטנו לקחת אותו הביתה; רבקה משחקת אתו כל היום.)

בידידות, שלכם
יעקב

34.6 In the following sentences, two expressions, marked א and ב, are omitted. Two lists, correspondingly headed א and ב, are appended to each sentence; insert the expressions of list א into the sentence, one after the other and select the one expression of list ב that fits the one inserted from list א to render a sentence that gives reasonable sense.

1. רוצ' מהר ל-א ותשיג ב! (א: חנות-המכולת, ספרייה, תחנת-הרכבת, בית-המרקחת. — ב: את הספר, את הרכבת, חלב, משהו נגד כאב ראש). — 2. אין א בלי ב. (א: שירותים, פרות, חופש שנתי, עגבניות, צל, תשובות, חורשה, בניין, בתים. — ב: עצים, צמחים, עבודה, גות, אבנים, ויכוח, עצים, טיפול באדמה, תשלום). — 3. היא א מ-ב. (א: מרוצה, משוגעת, מאושרת, מלוכלכת. — ב: החום הכבד, החיים, מזג-האוויר, אדמה).

34.7 Prepositions that indicate position or appurtenance may be compounded by prefixing to them מ- or אל; e.g. מעל "(from) above", מתחת "(from) under", מאצל "from aside to", מלפני "from in front of, dating back to ... ago", משל "from what belongs to", אל מתחת "towards under", אל מלפני "towards". etc.

¹ Charlie.

² bfon-.

³ drom-.

SECTION THIRTY-FIVE

35.1 Plurals of designations of paired objects

Most nouns that designate objects usually paired or consisting of a pair of elements have the plural suffix *-ayim* עִיִּים.

A. Nouns of the type described that have a singular and a plural are mostly feminine and semi-strong (§ 16.3); e.g.: עֵין *'ayin* "eye", pl. *'eynayim* עֵינַיִם, cstr. sg. *'eyn* עֵין, cstr. pl. *'eyne* עֵינֵי; רֶגֶל *regel* "foot, leg", pl. *raglayim* רֶגְלַיִם, cstr. sg. *regel* רֶגֶל (with suffixes *ragl-*: *ragli* רֶגְלִי "my foot"), cstr. pl. *ragle* רֶגְלֵי.

B. Nouns that have no sg., but only a pl. form, are masculine; e.g.: *minnasayim* מִנְּסַיִם "trousers" (מְכַנְסִיִּים קְצָרִים "short pants"), cstr. *miense*. These nouns designate single objects that consist of paired elements, and their pl. is formed by means of the word *zugof* (זוגות *z. m.* "pair"); e.g. *shlosha* שְׁלוֹשָׁה מְכַנְסִיִּים.

35.2 Duals

Nouns that designate frequently counted units (cp. § 21.1), usually units of time, ordinarily have a third form, apart from their singular and plural, that may be used instead of the plural preceded by the numeral "2"; this form has the suffix *-ayim* עִיִּים (cp. § 35.1) and is called 'dual'; e.g.: שָׁנָה — pl. שָׁנִים — dual *inatayim* שְׁנַיִם (cp. § 35.1) and is called 'dual'; e.g.: שָׁנָה — pl. שָׁנִים — dual *inatayim* שְׁנַיִם (similar in meaning with שְׁנֵים שְׁנִים). The dual suffix is preceded by the construct shape of the stem (*inat*); duals have no construct form and cannot be connected with personal suffixes. Nouns that have duals are:

שָׁנָה: שְׁנַיִם <i>inatayim</i>	חֹדֶשׁ: חֹדְשִׁים <i>nodlayim</i>
שָׁבוּעַ: שְׁבוּעִים <i>shu'ayim</i>	יוֹם: יוֹמִים <i>yomayim</i>
שָׁעָה: שְׁעָתִים <i>'atayim</i>	דָּקָה: דְּקָתִים <i>dakatayim</i> (rare)
or: <i>laatayim</i>	
נקודה <i>nkuda</i> "point, period": נְקֻדָּתַיִם <i>nkudatayim</i> "double point, colon"	

Compare אֶלֶם — אֶלֶם — אֶלֶם; אֶלֶם — אֶלֶם; אֶלֶם — אֶלֶם (§ 20.1).

35.3 Famous biblical quotations

ear (organ)	'ozèn Nssf (pl. <i>'oznayim</i>)	אָזֵן, אֹזְנִים
hand	yad Nswf (cstr. <i>yad</i> , pl. isol. <i>yadayim</i> , cstr. <i>yde</i>)	יָד, יָדַיִם
pigeon	yona Nirrwf	יוֹנָה, יוֹנִים
straight, direct, righteous, honest	yafar A	יָשָׁר

palm (of hand), sole	<i>kaf</i> Nssf (pl. isol. <i>kapayim</i> , cstr., <i>kapot</i> , with suff. <i>kape-</i>)	כף, כפיים, כפות, כפיים
cleanness, integrity (bibl.) innocence	<i>nikayon</i> Nssm (cstr. <i>nikyon</i> , no pl.)	ניקיון
shoe	<i>naal</i> Nwf (pl. <i>naalayim</i>)	נעל, נעליים
blind	<i>'iver</i> A (f. sg. <i>'iverèt</i> , pl. <i>'ivrim</i> , -ot)	עיוור, עיוורת
eye	<i>'ayin</i> Nsf (cstr. <i>'eyn</i> , pl. isol. <i>'eynayim</i> , cstr. <i>'eyne</i>)	עין, עיניים
Esau	<i>'esav</i> (<i>s</i> = ש!)	עשו
lame	<i>piseah</i> A (f. sg. <i>pisahàt</i> , pl. <i>pisHim</i> , -ot)	פיסח, פיסחת
holiness, sanctity, sanctuary	<i>kodèš</i> Nsm (pl. isol. <i>kodašim</i> , cstr. <i>kodše</i>)	קודש
foot, leg	<i>regèl</i> Nssf (pl. <i>raglayim</i>)	רגל, רגליים
wash (<i>transitive</i>)	<i>°rhats</i> , <i>lirhots</i> Vst (<i>o-a</i>)	°רחץ, לרחץ
wife ¹	<i>raaya</i> Nssf (pl. isol. <i>r'ayot</i> , cstr. <i>raayot</i>)	רעיה, רעייה, רעיות
tooth	<i>šen</i> Nssf (pl. <i>šinayim</i>)	שן, שיניים
(classical:) instead of		תחת

1. עין תחת עין, שן תחת שן, יד תחת יד, רגל תחת רגל.² — 2. פה להם ולא ידברו³; עיניים להם ולא יראו; אחזיים להם ולא ישמעו.⁴ — 3. עיניים הייתי לעיוור. ורגליים לפיסח אני.⁵ — 4. הקול קול יעקב, והידיים ידי עשו. — 5. ארחץ בניקיון כפיים.⁶ — 6. דמו⁶ מידך אבקש. — 7. של⁷ נעליך⁸ מעל רגליך, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא.⁹ — 8. הנך יפה. רעיית¹⁰, הנך יפה; עיניך יונים. — הנך יפה, דודי¹¹, אף נעים.

References: 1 — Ex 21:24, 2 — Ps 115:5-6, 3 — Job 29:15, 4 — Gen 27:22, 5 — Ps 26:6, 6 — Ez 3:18, 7 — Ex 3:5, 8 — SoS 1:15-16.

35.4 A famous children's dance song

tail	<i>zanav</i> Nirrsm (cstr. <i>znav</i> , pl. isol. <i>znavot</i>)	זנב, זנבות
beard	<i>zakan</i> Nsm (cstr. <i>zkan</i> , pl. isol. <i>zkanim</i>)	זקן
buck	<i>tayiš</i> Nsm (pl. <i>tyašim</i> , no cstr.) (§ 0.153, note)	חיש, חיישים

יש לנו חיש,
לחיש יש זקן
ולו¹² ארבע רגליים
וגם זנב קטן.

35.5 A survey of the human body and its clothing

thumb	<i>'agudal</i> Nm	אגודל
nose	<i>'af</i> Nm (with suff. <i>'ap-</i> , no pl.)	אף

¹A more elegant expression than אישה.

² [*ragèl*], owing to certain vowel alternations that occur in the biblical text at the sentence final.

³ [*yedabéru*] (see note to 1).

⁴ [*yišmá'u*] (see note to 1).

⁵ [*'áni*] (see note to 1).

⁶ אה is frequently not used in the Bible, where current Hebrew would have it.

⁷ *šal* (bibl.) "take off" (imp.).

⁸ Biblically [*n'alehà*].

⁹ In classical language, the copula is frequently placed after the predicate.

¹⁰ Biblically [*ra'yati*] "my consort (female)". ¹¹ Biblically "my love" (male).

¹² "He has", see § 57.4.

finger, toe	'etsbà', °'etsba' Nssf (pl. 'etsba'ot, cstr. °'etsb'ot)	אצבע, אצבעות
belly	betèn Nsf(!) (forms like <i>m</i>) (<i>i</i>)	בטן
knee	berèh Nssf (pl. <i>birkayim</i>)	ברך, ברכיים
sock, stocking	gerèv Nssf (°m) (pl. <i>garbayim</i>)	גרב, גרביים
let ride, put on top, wear (<i>glasses</i>), put together	harkev, leharkiv Vwt	הרכב, להרכיב
pair, couple	zug Nirrwm (§ 35.1[B])	זוג, זוגות
arm (<i>part of body</i>)	zroa Nf	זרוע, זרועות
chest	haze Nirrwm	חזה, חזות
skirt	hatsa'it Nf	חצאית
right (<i>opp.</i> "left")	ymaniy Ad	ימני
shoulder	katef Nsf (cstr. °ketèf [<i>i</i>], pl. isol. <i>ktefayim</i> , cstr. <i>kitfe</i>)	כתף, כתפיים
clothing	lvuš Nm	לבוש
trousers	miḥnasayim Nm (pl.) (cstr. <i>miḥnse</i>)	מכנסיים
(eye)glasses	miškafayim Nm (pl.) (cstr. <i>miškfe</i>)	משקפיים
lock, put on, wear (only with reference to shoes)	°n'al, lin'ol Vst (<i>o-a</i>)	°נעל, לנעול
heel	'akev Nm	עקב
neck	tsavar Nm (spelling!)	צוואר
bald head, bald spot	karahàt Nf (pl. <i>karahot</i>)	קרחת
left (<i>opp.</i> "right")	smaliy Ad (spelling!)	שמאלי
sun	šemèš Nf(!) (<i>i</i>)	שמש, שמשות

Replace the dashes by suitable words or word parts:

נתחיל בראש. הראש מכוסה ב—ות. אין מספר ל—. אם לגבר אין שער בראשו, אומרים שיש לו קרחת.
עכשיו נעבור לפנים: בשתי ה—יים (ה— הימנית וה— השמאלית) רואה האדם, בשתי—יו (— ימין ו— שמאל) הוא שומע. אדם, שאינו רואה בעיניו כמו בני אדם אחרים, מרכיב —. המשקפיים יושבים על ה—. בימי הקיץ משתמשים בשני — משקפיים, משקפיים רגילים ו— שמש. האדם אוכל ב—וומדבר בו. בגיל של למעלה משלושים שנה יש לבן-אדם שלושים ושתיים—יים. הצוואר מחזיק את ה— על הכתפיים. ה—ות נמצאות מימיו ומשמאלו של החזה. החלק האמצעי של הגוף הוא ה—.
בשתי —יו האדם הולך ועליהן הוא עומד. בכל אחת מהרגליים והידיים יש חמש —ות; האצבע הראשונה שב— נקראת אגודל.
חלקי הלבוש הרגילים בארצות התרבות המערבית הם: על הראש —, על הגוף חולצה (או כותנת) וגם חליפה (לגברים) או — (לנשים). ה—יים מכוסות במכנסיים ארוכים, אך מכנסיים קצרים או חצאית מגיעים רק עד ה—יים. בדרך כלל לובשים ב—יים גרביים ונעלים —יים. —י גברים שונות בדרך כלל מ—י נשים, כי רק לאחרונה¹ יש — גבוהים.

¹ "The latter".

SECTION THIRTY-SIX

36.1 Aorists used as nouns

Determined aorists that do not refer to a preceding noun in concord very frequently designate a person who has — with reference to an object stated or implied — a function specified by the verbal stem, e.g. השולח “the sender” (i.e. of a letter). The most frequent equivalent, in English, of such aorist forms, is the noun derived from the verb stem by *-er*. Occasionally the same is true also of undetermined aorists: מפקד “commander”, עולה “immigrant”, מנהל “director”, שומר “guard”.

If the object of the verb is specified, it appears as construent, e.g. כותב המכתב “the writer of the letter”, מקבלי המכתבים “the receivers (recipients) of the letters”, נושא מכתבים “letter carrier, mailman”; if the object is mentioned previously, it may be represented by a personal suffix: מקבלו “its recipient” (i.e. of a letter previously mentioned).

If it is factually unlikely that an object named by a construent is the object of the action denoted by the verb stem, the construent (mostly pronominal suffix) implies that the object named stands in the closest possible relation to the action (or the agent) which is conceivable; e.g. if a table is mentioned, אוכליו does not refer to “eaters of the table” (since this is not conceivable), but to “those who eat at the table mentioned”.

36.2 Pronouns of specific negation

While a sentence like איני כותב “I don’t write” is, in a very general way, a negation of אני כותב “I write”, the negation may be made more specific by introducing one of the pronouns that limit the negation to one particular respect, e.g. to the object referred to (“I write nothing.”), to the time at which the negated event could occur (“I never write.”), to the particular kind of a given class of objects (“I write no letter, no books.”), to the place at which the event could occur (“I write nowhere.”) etc. In all these cases, those other respects that are not specifically negated are excluded from the negation, e.g. the meaning of the sentence “I don’t write” precludes any writing at any place, of any object etc., while “I never write a letter” does not preclude the writing of books at any time or place.

A. The pronouns of specific negation are: כלום *klum* for the negation of an object, שום *šum* for the negation of a representative of a given class of objects, אף *’af* for the negation of a portion of quantifiable or countable objects, in particular אף אחד *’af-’ehad* for the negation of a person, אף פעם *’af-paàm* for that of an instance

¹ Most of these uses are extremely common, but not classical.

SECTION THIRTY-SIX

36.1 Aorists used as nouns

Determined aorists that do not refer to a preceding noun in concord very frequently designate a person who has — with reference to an object stated or implied — a function specified by the verbal stem, e.g. השולח “the sender” (i.e. of a letter). The most frequent equivalent, in English, of such aorist forms, is the noun derived from the verb stem by *-er*. Occasionally the same is true also of undetermined aorists: מפקד “commander”, עולה “immigrant”, מנהל “director”, שומר “guard”.

If the object of the verb is specified, it appears as construent, e.g. כותב המכתב “the writer of the letter”, מקבלי המכתבים “the receivers (recipients) of the letters”, נושא מכתבים “letter carrier, mailman”; if the object is mentioned previously, it may be represented by a personal suffix: מקבילו “its recipient” (i.e. of a letter previously mentioned).

If it is factually unlikely that an object named by a construent is the object of the action denoted by the verb stem, the construent (mostly pronominal suffix) implies that the object named stands in the closest possible relation to the action (or the agent) which is conceivable; e.g. if a table is mentioned, אוכליו does not refer to “eaters of the table” (since this is not conceivable), but to “those who eat at the table mentioned”.

36.2 Pronouns of specific negation

While a sentence like איני כותב “I don’t write” is, in a very general way, a negation of אני כותב “I write”, the negation may be made more specific by introducing one of the pronouns that limit the negation to one particular respect, e.g. to the object referred to (“I write nothing.”), to the time at which the negated event could occur (“I never write.”), to the particular kind of a given class of objects (“I write no letter, no books.”), to the place at which the event could occur (“I write nowhere.”) etc. In all these cases, those other respects that are not specifically negated are excluded from the negation, e.g. the meaning of the sentence “I don’t write” precludes any writing at any place, of any object etc., while “I never write a letter” does not preclude the writing of books at any time or place.

A. The pronouns of specific negation are: כלום *klum* for the negation of an object, שום *šum* for the negation of a representative of a given class of objects, אף *’af* for the negation of a portion of quantifiable or countable objects, in particular אף אחד *’af-’ehad* for the negation of a person, אף פעם *’af-paàm* for that of an instance

¹ Most of these uses are extremely common, but not classical.

of time¹. כלום may be replaced by any undetermined noun (whether sg. or pl.), particularly by דבר, שום and אף have the position of an isolated counting pronoun or of איזה and may be replaced by any one of them and also, in particular, by כל. אף "not a single" is used only with singular nouns that have plurals. אף אחד has the position of an undetermined animate noun and, in particular of איש (§ 25.8); אף פעם has the position of an adverb expressing time and may be replaced, in particular, by לעולם (§ 24.4), מעולם. Thus all pronouns of specific negation are undetermined. Their English equivalents are pronouns beginning with *n*- כלום "nothing", שום "no", אף "no(t a)", אף אחד "nobody", אף פעם "never", but while, in English, these negative pronouns replace the unspecified negation *not*, the Hebrew pronouns of specified negation are added to אל, אין, לא in the sentence. Examples:

I say nothing.

אינני אומר כלום.

or: אינני אומר דבר.

I have no book¹.

אין לי שום ספר.

or: אין לי אף ספר.

אין לי כל ספר.

I have nothing.

אין לי כלום.

or: אין לי שום דבר.

אין לי כל דבר.

Invite no guests! or: Don't invite any guests!

אל תזמין שום אורחים!

or: אל תזמין כל אורחים!

There is nobody at home.

אין אף אחד בבית.

or: אין איש בבית.

I have never seen such a thing.

אף פעם לא ראיתי דבר כזה.

or: מעולם לא ראיתי דבר כזה.

Never come back!

אל תשוב אף פעם!

or: אל תשוב לעולם!

Tell nobody about this thing!

אל תספר על הדבר הזה לאף אחד!

or: אל תספר על הדבר הזה לאיש!

Singular vs. plural noun:

I want no question.

אינני רוצה שום שאלה.

or: אינני רוצה אף שאלה.

I want no questions.

אינני רוצה שום שאלות.

There is no (fresh) air in this room.

אין שום אוויר בחדר הזה.

(Not אף, since אוויר has no plural.)

B. Differently from what applies to the various words that may replace them, the pronouns of specific negation may themselves, or connected only to the noun modified by them, constitute a sentence; e.g.:

What did you say? — Nothing.

מה אמרת? — כלום.

What book do you have? — None.

איזה ספר יש לך? — שום ספר.

or: אף ספר.

¹ אין לי שום ספר is the opposite of "I have (some) books.", while the opposite of אין לי ספר is "I have a book."

מה יש לך? — שום דבר.
 What have you got? — Nothing.
 אילו אורחים עליי להזמין? — שום אורחים.
 What guests shall I invite? — No guests.
 מתי ראית דבר כזה? — אף פעם.
 When have you seen such a thing? — Never.
 מתי עליי לשוב? — אף פעם.
 When shall I come back? — Never.
 למי עליי לספר על הדבר הזה? — לאף אחד.
 Whom shall I tell about this? — Nobody.
 אילו שאלות אתה רוצה? — שום שאלות.
 What questions do you want? — None.
 or: אף שאלה.

Note that in these cases, the pronouns of specific negation do not require an additional negation as they do in the cases under A.

In popular colloquial style, the same is the case if the pronoun of specific negation is the predicate of a sentence beginning with זה "it's" (§ 7.5); e.g. זה שום דבר. (or: זה כלום. "It's nothing.")

C. A pronoun of specific negation may follow בלי; e.g.:

באתי בלי כלום.
 I came with nothing.
 נסעתי בלי שום חברה.
 I travelled without any company.

Students who know French will have no difficulty in accustoming themselves to this somewhat intriguing feature of the absence and presence, respectively, of an additional negation in the sentence. When the sample sentences are translated into French and *rien, personne, jamais, nulle part* etc. are used, the presence or absence of *ne* is subject to the same conditions as the presence of the additional negation or its absence, respectively, in Israeli Hebrew.

In classicizing style, even in the case under B, the addition of a negation (לא, אין) is required:

מה אמרת? לא כלום. — איזה ספר יש לך? אין (לי) שום ספר. — מה יש לך? שום דבר לא.¹
 מתי עליי לשוב? אף פעם לא.¹ (אף לא פעם).¹

Notes:

1. In a very classicizing style, case prefixes and prepositions never precede אף, but follow it:
 אל תספר על הדבר הזה אף לאחד!

2. In some styles of lower standard, מעולם, לעולם and עדיין may also serve as pronouns of specific negation; e.g.:

ראית אותו פעם? — מעולם.
 תעשה פעם דבר כזה? — לעולם.
 גמרת את העבודה שלך? — עדיין.
 Have you ever seen him? — Never.
 Will you ever do such a thing? — Never.
 Have you finished your work? — Not yet.

Translate in as many stylistically different ways as possible²:

1. This situation brought forth no evil (= bad thing). — 2. I don't want any noodles. — 3. I will never sell this model! At any (= no) price! — 4. Do you have any blouses left? (= Did any blouses remain to you?). — None. (= Not a single blouse.) — 5. I am sorry we have no vegetables. — 6. I will sell you this merchandise for a cheap price; but, please, tell nobody. — 7. Have you got anything more beautiful? — Nothing; I am really sorry. — 8. Is it true that you have never had (= eaten) broiled chicken? — Never; never in all my life. — 9. Tell me where I can get these beautiful shirts. — Nowhere; one used to sell them (= they were) at one of the shops in the city center, but nobody buys them any longer, so they don't make them now. — 10. Will you ever (= once) start to buy things for cash money? — Never; I don't have any cash money.

¹ In these cases, לא does not precede the pronoun of specific negation.

² Vocabulary revision to section XXIX.

36.3 Proportionate quantifiers

שום and כל do not affect the concord of the noun which they precede; a sg. noun modified by them has sg. concord, a pl. noun — pl. concord; e.g.:

שום אנשים לא באו. — שום איש לא בא.
כל האנשים באו. — כל אדם בא.

The same is true if כול- has a suffixed pronoun:

I am all crazy. כולי משוגע.
All of us are crazy. כולנו משוגעים.

The same applies to the following words that have no plural:

רוב *rov* (with suff. *rub-*) “majority, most, greater part”, שאר *š'ar* “rest”, יתר *yetèr* (i) “the other”; e.g.:

The majority (<i>or</i> : most) of the inhabitants speak Hebrew.	רוב התושבים מדברים עברית.
The greater part (<i>or</i> : most) of the house is clean.	רוב הבית נקי.
Most girls study at this school.	רוב הנערות לומדות בבית-ספר זה.
The greater part of the class has finished.	רוב הכיתה גמרה.
The rest of the patients have left.	שאר החולים עזבו.
The rest of the money is lost.	שאר הכסף אבוד.
The rest of the cars are fast.	שאר המכוניות מהירות.
The rest of the group will arrive tomorrow.	שאר הקבוצה תגיע מחר.
The other people have not yet come.	יתר האנשים עוד לא באו.
The other cities have not been considered.	יתר הערים לא נחשבו.
The other gold has been sold.	יתר הזהב נמכר.
The other merchandise has been sold.	יתר הסחורה נמכרה.
Most of it will be paid.	רובו ישולם.
Most of us are Jewish.	רובנו יהודים.
The other [part] of it will be cleaned next week.	יתרו ינוקה בשבוע הבא.
The other [part] of them is spoiled.	יתרם מקולקלים.

Likewise שלישי *šliš Nm* “third (part)” and other fractions (§ 34.1[C]), as well as מיעוט *mi'ut*, מעוט *me'ut Nm* “minority”, חלק and המון, all of which have plurals.

שום and שאר are not connected with personal suffixes.

Translate¹:

1. Most jokes are old. — 2. Half my thoughts are crazy. — 3. The rest of the poets have never written a profound thing. — 4. Only a minority of all household helps really do good work. — 5. The greater part of the lost timber has been found in the water. — 6. A third of the inhabitants live in the center of the city. — 7. Most of my friends were compelled to apply to the government. — 8. The rest of the family hates him. — 9. All of us are interested. — 11. Most of you are over twenty years old. — 11. The other stores don't sell this kind of butter. — 12. Half the rooms are comfortable, but the other (= second) half are not.

¹ Vocabulary revision to section XXX.

36.4 Irregular passives¹

Two of the monosyllabic strong stems have passives: לִדון has a strong passive: aor. נִדוֹן (נִדוֹן) *nidon* (*nadon*), נִדוֹנָה (נִדוֹנָה) *nidona* (*ndona*) etc.; rem. נִדוֹן (נִדוֹן) *nidón* (*nadón*), נִדוֹנָה (נִדוֹנָה) *nidóna* (*nadóna*) etc.; consonantic suffixes: נִדוֹנָתִי *ndunóti* etc.; pot. יִדוֹן *yidón* (1st person sg. אִידוֹן *'idón*), יִדוֹנוּ *yidónu* etc.; inf. לְהִידוֹן *lhidon*. — לָשִׁים has a weak passive: aor. מוֹשָׁם *musam*, rem. הוֹשָׁם *husam* etc.

36.5 Adjective forms used adverbially

A. The f. sg. form of derived adjectives may be used to describe or modify parts of speech other than nouns; e.g.: סוֹפִית *sofit* “finally”, חוֹפְשִׁית *hofšit* “freely” (e.g. הוּא נֶעַ חוֹפְשִׁית “He moves freely.”), טֵלֶפוֹנִית “telephonically” (e.g. אֹדִיעַ לְךָ “I will inform you by telephone.”), חוֹדֶשִׁית “monthly” (e.g. הוּא מְשַׁלֵּם חוֹדֶשִׁית “He pays monthly.”).

This does not apply if the adjective is derived from an adverb (e.g. מִמַּשׁ “tangibly”) or from a sentence constituent (as כְּדָאִי, אֲפֻשְׁרִי *keda'i*).

B. The m. sg. form of adjectives other than weak ones is frequently² thus used; e.g.: יָפֵה (יָפֵה) *yafe* “He writes beautifully.” — בָּא. הוּא פָּשׁוּט לֹא “He simply did not come.” — נִכּוֹן. הוּא חִשַּׁב נִכּוֹן “He calculated correctly.”

Translate and apply A and B³:

1. Please write clearly. — 2. This student grasps everything very well. — 3. When he is angry, he speaks very badly. — 4. They work very neatly (= cleanly). — 5. Take the other ribbon; this one types (= writes) red. — 6. The officer came weekly to the tent of the commander. — 7. I am sorry, temporarily I cannot meet you. — 8. You have to use this cream daily.

36.6 If a demonstrative adjective (§ 11.6) or adverb (כֵּן, כָּל כֵּן) is specified by a subsequent sentence, וְ must connect them. An equivalent connection may be effected in English by *that*, which, however, is not obligatory; e.g.:

I am so tired (that) I cannot walk. אֲנִי כָל כֵּן עֵיִף, שְׂאִינִי יָכוֹל לֵלֶכֶת.
 (“I am so tired” alone refers to the same factual situation, but is less specific).

He said such things that I don't want to talk to him again. הוּא אָמַר דְּבָרִים כָּאֵלֶּה, שְׂאִינִי רוֹצֵה לְדַבֵּר אִתּוֹ עוֹד.

36.7 Forms and styles of letters

letter (= written character)	'ot Nsf (pl. 'otiyot)	אות, אותיות
back, obverse	'ahoriy Ad	אחורי
afterwards	'ahar-kah	אחר(-)כך
epistle, folded letter sheet, official note	'igerèt Nsf (a) (pl. 'igrot)	איגרת
air letter		איגרת אוויר
European	'eyrópiy, 'eyropiy Ad	אירופי
although	'af(')alpi-še (conj.)	אף על פי ש-
stamp (made of paper, postage stamp, etc.)	bul Nm	בול

¹ Cp. § 31.1.

² But rarely classically.

³ Vocabulary revision to section XXXI.

expression	<i>bituy</i> Nm	ביטוי
particularly	<i>beyinud</i> (adverb)	בייחוד
the mentioned fact		דבר: הדבר
mail(s) (= post), post office	<i>doar</i> Nm (no pl., spelling!)	דואר
urgent	<i>danuf</i> A	דחוף
print, printing (shop)	<i>dfus</i> Nm	דפוס
thin (of inanimate object)	<i>dak</i> A	דק
express	<i>lehabia</i> Vwt (m. sg. imp. irregular)	להביע
stick, glue (<i>transitive</i>)	<i>hadbek, lehadbik</i> Vwt	הדבק, להדביק
stick (<i>intransitive</i>)	<i>lhidavek</i> (§ 25.5)	להידבק
add	<i>hosef, lehosif</i> Vwt	הוסיף, להוסיף
come in addition	<i>lhivasef, nosaf</i> (§ 25.5, cp. § 31.1)	להיוסף, נוסף
1. remind ¹ ... ² of..., 2. mention	<i>hazker, lehazkir</i> Vw 2. <i>t</i> (pass. of 2 also (להיזכר) § 25.5, cp. § 25.3)	הזכר, להזכיר
exchange ¹ ... ² for, take ² ... ¹ for	<i>hanlef, °hanalef, -ב-² lehanlif, °lehanalif</i> Vwt	החליף, להחליף
affix a stamp (= imprint), have ... stamp, have... sign ² ...	<i>hahtem, lehahtim</i> Vwt	החתם, להחתים... ² על
well	<i>hetev</i> (adverb)	היטב
		הנ"ל: ג"ל see
reverse, convert, confound, turn back, turn upside down	<i>hfoH [h^afoH], lahfoH [lah^afoH]</i> Vst (o)	הפוך, להפוך
be funny, make ... laugh	<i>hatshek, lehatsnik</i> Vwt	הצחק, להצחיק
make ... angry, enrage, annoy	<i>hargez, lehargiz</i> Vwt	הרגז, להרגיז
make use of, use	<i>(le)hištameš</i> Vw	השתמש, להשתמש ב-
take into consideration, take into account, mind	<i>(le)hitnašev</i> Vw	התחשב, להתחשב ב-
	see following	וכו'
and so on, etc.	<i>vehüle, °vehuley</i> (abr. וכו')	וכולה, וכולי
1. come back; 2. repeat	<i>hzor [h^azor], lahzor, °lahazor</i> Vs (o)	חזור, לחזור 2. על
missing, wanting	<i>haser</i> A (properly aor. of following)	חסר
be missing, be absent	(no imp.) <i>lahsor</i> Vs (a), pot. irreg. <i>yehsar</i>	חסר, לחסור
I miss something (<i>which I don't have</i>)		חסר לי משהו
sign 1. (one's name); 2. (a writing), subscribe	<i>htom [h^atom], lahtom</i> Vs (o)	חתום, לחתום 2. על
be signed (not: be affixed as signature)		להיחתם
signature	<i>htima [h^atima]</i>	חתימה
heavy, weighty	<i>kaved</i> A	כבד
		כבוד: לכבוד see

as for example	<i>kegon</i> Pp	כגון
like	<i>kmo, kemo</i> Pp (see note 2)	כמו
of course	<i>kamuvan</i> (adverb)	כמובן
(piece of) writing, (shape of) writing, script, handwriting	<i>ktav</i> Nm (pl. cstr. <i>kitve</i> , ° <i>ktave</i>)	כתב
address (= location of domicile), inscription	<i>ktovèt</i> Nf	כתובת
(the act of) writing	<i>ktivà</i> Nf	כתיבה
Latin	<i>latīniy</i> Ad	לטיני
to (only used in addresses in correspondence)	<i>lihvod</i> Pp	לכבוד (abr. 'לכב')
tongue, language	<i>lašon</i> Nssf (pl. <i>lšonot</i>)	לשון, לשונות
in terms of	<i>bilšon</i>	בלשון
	see note 1	מה: במה
quickly, fast	<i>maher</i> (adverb)	מהר
wipe out, rub out, obliterate	° <i>mħak, limħok</i> Vst (<i>o-a</i>)	°מחק, למחוק
machine	<i>mħona</i> Nf	מכונה
typewriter		מכונת כתיבה
full	<i>male'</i> A	מלא
full of something		מלא (ב)משהו
custom	<i>minhag</i> Nm	מנהג
polite	<i>menumas</i> Aw	מנומס
commerce	<i>mishar</i> Nm (no pl.)	מסחר
envelope	<i>maatafa</i> Nswf (sg. cstr. <i>maatefèt</i> [a], pl. cstr. <i>maatfot</i>)	מעטפה
accepted, customary	<i>mekubal</i> Aw	מקובל
Mr.	<i>mar</i> (only used immediately preceding a name)	מר
strange (= odd)	<i>mešune</i> A (§ 34.1[A])	משונה
sentence (<i>in language</i>), trial (<i>in court</i>), case (<i>in court</i>)	<i>mišpat</i> Nswm (pl. cstr. <i>mišpte</i>)	משפט
weight	<i>miškal</i> Nswm (pl. cstr. <i>miškale</i>)	משקל
		דבק: הדבק see
driver (of a self-propelled vehicle)	<i>nahag</i> or <i>nehag</i> Na	נהג
	pass. aor.	נוסף: הוסף see
above-mentioned	<i>nal</i> (§ 0.21, note) A (= נזכר למעלה) (only determined, no inflection)	נ"ל (= נזכר למעלה)
for (= in consideration of, concerning, for the benefit of)	<i>'avur</i> Pp	עבור
pencil	<i>'iparon</i> Nirrsm (pl. <i>'efronot</i>)	עיפרון, עפרונות
offense (= wounding of one's feelings)	<i>'elbon</i> Nirrwm	עלבון, עלבונות

upper	<i>'elyon</i> A	עליון
formal	<i>formáliy</i> Ad (see note 3)	פורמלי
turn, address (= the act of addressing someone), application (to a person)	<i>pniya</i> Nf	פנייה, פניות
(the) inside, internal affairs	<i>pnim</i> Nm (no pl., not with suffixes)	פנים
inside	<i>bifnim</i> (adverb or Pp, but not connectible with pers. suff.)	בפנים
individual, particular	<i>prat</i> Nm (cstr. pl. <i>pirte</i> , ° <i>prate</i>)	פרט
individual, personal, private	<i>pratiy</i> Ad (see also שם)	פרטי
opening, overture	<i>ptiha</i> Nf	פתיחה
little note, slip (of paper)	<i>pitka</i> Nf (pl. <i>pitka'ot</i>)	פתקה, פתקאות
color, paint, dye	<i>tsevà</i> Nm (i)	צבע
point out, state, mark, denote, signify	(<i>le</i>) <i>tsayen</i> Vwt	ציין, לציין
receipt	<i>kabala</i> Nf	קבלה
fix (= make firm), fasten, determine, set (= appoint)	<i>kvaa</i> , <i>likboa</i> Vst (o-a)	קבע, לקבוע
front	<i>kidmiy</i> Ad	קדמי
official	<i>rišmiy</i> Ad	רשמי
line (= row, series), (particularly:) line of writing	<i>šura</i> Nf	שורה
pay attention to, notice		שים לב ל-
last name		שם: שם משפחה
first name		שם פרטי
title (of a person), qualification (of a person)	<i>toàr</i> Nm (§ 18.3[B1])	תואר
thanks	<i>toda</i> Nf	תודה

Notes:

1. *במה* (with the prefix or preposition *ב-*) is more often pronounced *bame* than *be-ma*.

2. *כמו* is connected to personal suffixes as follows: 1st sg. *kamóni*, 1st pl. *kamónu*, 2nd sg. *kamóH(a)* or *kmotHa* (m.), *kmoteH*(f.), 2nd pl. *kamóHem/n*, *+kmoHem/n*, 3rd sg. m. *kamóhu* or *kmoto*, f. *kamóha* or *kmota*, pl. *kamóhem/n*, *+kmoHem/n*, or *kmotam/n*.

3. Adjectives borrowed from foreign languages usually get the derivation suffix *-iy* (i.e. they are Hebrew adjectives derived from foreign ones); e.g. "formal" — *formáliy*. As in this example, the suffix is, in these cases, unstressed in current speech.

מכתבים בישראל וצורותיהם

כדי לכתוב מכתב לא ארוך ביותר מישראל לארץ אחרת, כדאי להשתמש באיגרות-אוויר, המקובלות בארץ כמו ברוב שאר הארצות. איגרות-האוויר נשלחות בדואר אוויר, אבל אסור להכניס בהן שום דבר, אפילו לא פתקה קטנה ביותר, כי האיגרת עשויה מנייר דק ויש לה משקל קבוע ואסור שתהיה כבדה מהמשקל הזה. (בצד האחורי של האיגרת כתוב בעברית: «אם יושם משהו בפנים, תישלח האיגרת בדואר רגיל.») הבול כבר מודפס על האיגרת, אך צריך לשים לב, כשקונים איגרת-אוויר: יש שני מיני איגרות-אוויר בישראל ועל כל אחד מודפס בול שונה: איגרת לארצות אירופה ואיגרת לשאר ארצות העולם. כדי שלא יוחלפו האיגרות זו בזו, הן עשויות כל אחת מנייר בצבע אחר.

הכותב מכתב לישראל צריך לדעת כמה דברים על צורת הכתובת. במכתבים הנשלחים לארץ אפשר לכתוב את הכתובת באותיות עבריות, לטיניות או ערביות. פקידי הדואר בישראל יודעים לקרוא את כל הכתבים האלה והם מבינים בדרך כלל את רוב הלשונות החשובות. כמובן כדאי לכתוב את הכתובת בעברית ורק את שם המדינה «ישראל» באותיות לטיניות, כי כך בוודאי יגיע המכתב יותר מהר למקבלו.

על המעטפה עליך לפתוח במלה «לכבוד». בשורה השנייה אחרי מלה זו בא שמו של מקבל המכתב. אם יש לו תואר, למשל פרופסור או דוקטור, כתוב תחילה את התואר בקיצור (ד"ר, פרופ' וכו' או הד"ר, שהוא קיצור ל«הדוקטור» וכו'); אחר-כך כתוב את השם הפרטי ואת שם המשפחה — ולא בסדר הפוך. אם אין למקבל המכתב תואר-כבוד, כתוב במקומו «מר» או «גברת». במקום «מר» כתבו פעם «אדון» או «האדון» (בקיצור «ה'»), אבל המנהג שונה עתה ואין עוד משתמשים כמעט במלים אלה בכתובת של מכתב. אחרי השם באה כתובתו של המקבל, בדרך כלל תחילה שם הרחוב ומספר הבית. שים לב שבעברית המנהג הוא לכתוב את מספר הבית אחרי שם הרחוב ולא לפניו. בסוף בא שם העיר. ערי ישראל קטנות, ולכן אין כותבים את מספרו של משרד הדואר אחרי שם העיר.

יש אנשים הכותבים כתובות בעיפרון, אך יש כמובן סכנה שהכתובת תימחק; בייחוד על איגרות-אוויר מקובל לכתוב את הכתובת במכונה, אפילו אם שאר המכתב כתוב בעט. מכתב רשמי או מסחרי רצוי לכתוב במכונה, אך לפי המנהג הישראלי אתה יכול לכתוב גם מכתב פרטי במכונה ואין הדבר נחשב לעלבון. (ידוע שיש ארצות שבהן מתאים ונאה לכתוב מכתב אישי רק בכתב יד.)

את שם השולח כותבים בישראל בצד האחורי של המעטפה או של האיגרת, ולא בפניה של הצד הקדמי. את הבול מדביקים בפניה הימנית העליונה כמו בכל הארצות, אף על פי שהכתובת נכתבת מימין לשמאל. (הסיבה היא שהמכונות, שבהן מחתים הדואר את המכתבים, מסודרות בצורה כזאת שהחותמת תודפס בפניה הימנית ולא בשמאלית.)

הנה כמה ביטויים חשובים שיש לדעת אותם כדי להשתמש בדואר בצורה נכונה: הרוצה לקבל קבלה עבור מכתבו יכתוב על המעטפה או החבילה את המלה «רשום»², אם רוצים שהמכתב יגיע למקבלו בדרך המהירה ביותר האפשרית, יכתבו את המלה «דחוף», ואז נמסר המכתב לידי המקבל על ידי נושא מכתבים מיוחד. עיתונים או ספרים מציינים במלה «דברי דפוס».

מכתבים דחופים בפנים המדינה אפשר גם לשלוח בדרך אחרת מאשר בדואר: אפשר למסור אותם לאחת מחברות הנהגים נגד קבלה, ואז יגיע מעיר אחת לשנייה תוך שעותיים—שלוש, אבל שירות זה הוא הרבה יותר יקר מאשר שירות מכתבים דחופים בדואר.

רוב האנשים בישראל כותבים במכתביהם תאריך אירופי (ז"א לא-עברי). אפשר לכתוב את החודש במספרו (למשל: 5.9.1960 או 5.9.60), אך מנומס יותר לכתוב אותו במלה מלאה (5 בספטמבר 1960). כל המשרדים הממשלתיים והרשמיים כותבים בכל מכתב שני תאריכים: תאריך עברי ותאריך אירופי (למשל: «י"ג אלול תש"ך — 5.9.1960»).

¹ "Personal".

² Rašum.

כשאתה מקבל מכתב ממשרד המשתמש בנייר מכתבים מודפס, תראה בפניה השמאלית העליונה סימן ומספרים ועל ידם מודפסות המלים: «בתשובה נא להזכיר מס'...». זה מספר המכתב.

במכתב משרדי או רשמי מזכירים בדרך כלל את המכתב שעליו עונים ופותחים כך: «בתשובה למכתבך מס' ... מיום...». לפני שמתחילים בעצם המכתב, מקובל לציין — במכתב משרדי — במה הוא דן: כותבים את המלה «הנידון», אחריה נקודתיים ואחר-כך בקיצור את ענין המכתב.

איך מתחילים את עצם המכתב? אם כותב המכתב אינו מכיר את מקבלו או אם הוא כותב למשרד, לחברה מסחרית וכו', יכתוב «אדון נכבד», «אדונים נכבדים» או «גברת נכבדה»; בדרך כלל כותבים מלים אלה בקיצור «א.ג.» או «ג.ג.», אבל נחשב למנומס יותר לכתוב אותן במלים מלאות.

צורה יותר מכבדת היא להשתמש במלה «נכבד» יחד עם שמו של מקבל המכתב, למשל: «מר כהן הנכבד»; אם אתה מכיר את מקבל המכתב אישית היטב, תוכל גם לכתוב «מר כהן היקר», ואין בדבר פחות כבוד מאשר במלה «נכבד», אך אין בו גם יותר אהבה.

לידידים או לאנשים אהובים כותבים כמובן בצורה אחרת. אפשר לקרוא להם בשמם הפרטי ולהוסיף «היקר» או «היקרה» (למשל: «יעקב היקר», «רבקה היקרה», «רבקה ויעקב היקרים»). צורה אחרת של פנייה לחבר, שאינך רוצה להביע אהבה מיוחדת אליו, היא הפתיחה במלה «שלום», שאחריה יבוא שמו של האיש: «שלום, יוסף» — או גם «ליוסף שלום»; אך צורה זו מקובלת היום פחות מאשר הייתה לפני שנים אחדות; למעשה משתמשים היום בצורת פנייה זו בעיקר כותבי מכתבים בגיל של למטה מעשרים שנה.

יש עוד צורות אחרות של פנייה במכתב, אבל לא נוכל להזכיר את כולן כאן והבאנו רק את החשובות ביותר.

אחרי כל מלות-הפנייה האלה שמים פסיק (ולא נקודתיים) ומתחילים את עצם דברי המכתב בשורה חדשה.

על הכתובת חוזרים בתוך המכתב רק אם המכתב ממש רשמי, ובהחלט לא במכתבים שבהם נקרא המקבל בשמו הפרטי או שבהם פותחים במלה «שלום».

והנה עוד כמה עצות איך צריך לחתום על מכתב. מלות חתימה פורמליות, שבהן משתמשים במכתבים מסחריים או משרדיים או במכתבים הגשליים לאנשים שאין הכותב מכיר אותם, הן «בכבוד רב» (ואחר-כך שם השולח מודפס במכונת כתיבה, וכמובן מעליו חתימתו בכתב ידו). אך האמת היא שהכותב «בכבוד רב» אינו מתכוון לתת למקבל המכתב כבוד ממש. אם כותב המכתב מתכוון להביע יותר כבוד, יכתוב, למשל, «בכל הכבוד». במכתבים אישיים, אפילו אם הם כתובים במכונת כתיבה, אין מדפיסים את שם הכותב במכונת כתיבה, אלא רק חותמים ביד. מכתבים כאלה מסתיימים במלה כגון «בידידות» או «בידידות שלך», או — פשוט — «שלך»; סיום פחות חם הוא «בברכה».

במכתבים רשמיים משתמשים לפעמים — במקום במלים «אתה», «אתם» וכו' בסימן «כב'» שהוא קיצור למלה «כבוד». גם בביטוי זה אין שום כבוד מיוחד. ממשיכים את המשפט, שבו כתוב «כב'», כאילו התחילו במלה «הוא», למשל: «כב' כתב» (במקום «אתה כתבת»), «בתשובה למכתב כב'» (במקום «בתשובה למכתבכם»), «כב' מתבקש לסור למשרדנו» (במקום «הנך מתבקש לסור למשרדנו» או «הואל נא לסור למשרדנו») וכו'. למשרדים או לחברות מסחריות; שבהם נמצא מספר גדול של אנשים ואין יודעים מי עומד לקרוא את המכתב, כותבים בלשון «אתם»: «בתשובה¹ למכתבכם», «ברצוני להודיע לכם». חברה כזאת או משרד כזה כותבים לעתים קרובות מכתב בלשון «אנחנו»: «אנחנו שמחים (או מצטערים) להודיע לכב'...»; «קיבלנו בתודה את מכתב כב'...».

כמובן אפשר לכתוב מכתב בלשון עברית טובה גם אם אין יודעים את כל הפרטים האלה או אם חסר אחד הפרטים, אך כדאי מאוד להתחשב בהם, כדי שלא יתהווה מכתב משונה, מרגיז או מצחיק.

¹ Bi-tšuva.

דוגמאות מכתבים

1.

יעקב בן-משה (גולדמן)¹
רח' עזה 35
ירושלים

לכבוד

החברה הישראלית להוצאת ספרים לעם
רח' יפו 157
ירושלים

20.4.1960

א.נ.,

בשנת 1956 שילמתי לכב' עבור כל חלקי הספר "כתבי המשוררים הישראליים הצעירים בשלושת הדורות האחרונים" — 76 ל"י (לפי קבלתכם מס' א3948), שהיה המחיר שנקבע על ידי כב' בעד כל חלקי הספר. כב' הבטיח שכל חמשת החלקים יימסרו לחותמים עד סוף שנת 1958. אולם בשנת 1957 קיבלתי רק את החלק הראשון ושאר ארבעת החלקים לא הגיעו אליי מעולם. אבקש² לשלוח לי אותם מייד, בדואר רשום.

בכבוד רב

י. בן-משה

החברה הישראלית להוצאת ספרים לעם

רחוב יפו 157, טלפק 2635, ירושלים

לכבוד

מר יעקב בן-משה (גולדמן)
רחוב עזה 35
כ א י

בחשופה נא להגביר:
מס' יל/364

ירושלים, 25 באפריל 1960

הגידון: חלק ב' של "כתבי משוררים ישראלים"

א.נ.,

בתשובה למכתבך מיום 20 לח.ז. חננו מצטערים להודיע, שתחלק השני של הספר חנ"ל עזר לא יצא לאור.

לת. ז. = לחודש זה

אנחנו מקווים שאפשר יהיה להדפיס אותו במשך חשנה הבאה. כאשר יצא לאור, נוזיע לך מייד וחוכל לקבל אותו נגד התשלום המתאים. נחיר חלק ב' של הספר לא נקבע עדיין.

בכבוד רב

יהושע לוי
מנהל

יהושע Joshua yhošua

¹ Goldman, the name he previously held prior to his assuming a Hebrew name (cp. § 7.1, footnote on p. 38).

² "I should like to request".

36.8 Translate:

'BNE YEHUDA' DEVELOPMENT SETTLEMENT¹ — THE CULTURE HOUSE
P.O.B.² 364, Jerusalem

Dr. Jacob Wasserberg
46 Mountain Road³
Haifa

Bne Yehuda, Nissan 28, 5720
April 25, 1960

Dear⁴ Dr. Wasserberg:

We take the liberty to write to you (= address you) concerning (= in) the following matter:

The Development Settlement 'Bne Yehuda' is planning (= going) to arrange (= let take place) a celebration on Av 8, 5720 (August 1, 1960), in order to mark the third anniversary (= "year day") of the erection (= construction) of the first home in our settlement. We are very interested that one of the leading (= first) authorities (= specialists) of our country should speak to us at this occasion.

We should (= shall) be very glad if you would (= will) agree to speak on the mentioned evening on "Social Problems in Israel, Japan⁵ and Other Countries". We regret that owing to (= because of) our financial (= monetary) difficulties, we are unable to offer you any remuneration (= payment), but we do (= really) hope that you will nevertheless agree.

Hoping (= in a hope) for your early (= fast) reply, we remain,

sincerely yours,

B. Ben-Levy
for (= in the name of [*cstr.*]) Culture House,
Bne Yehuda Development Settlement

7/27/60

Dear⁶ Sir:

I have received your letter of 4/25.

I am willing to speak to your settlers at the celebration on August 1. However, I wish to speak about something I am a specialist of (= for⁷); so, please be kind enough to announce that I will speak about "The Military Situation of Afghanistan (*transcribe*) up to the Second World War" (with slides) (= pictures); questions from the audience will be welcome.

I hope you will cover my travel expenses.

Sincerely,

Dr. J. Wasserberg,
Director,
School of⁷ Music, Haifa

¹ שיכון.

² ת.ד. (= תבנת [*tevat* "box"] דואר).

³ רחוב התר (street names are determinated constructives).

⁴ הנכבד.

⁵ יפאן *yapán*.

⁶ "Honored".

⁷ See end of § 32.2.

SECTION THIRTY-SEVEN

37.1 Prepositions and prefixes connecting clauses

Subject to the rules following in this paragraph, prepositions and prefixes may connect not only nouns, but also 1. an infinitive or infinitive clause, 2. a clause introduced by ש- , 3. a clause introduced by זה ש- , 4. a clause introduced by כך ש- .

'Clause' excludes a sentence whose verb is an imperative or a potential negated by אל , and one introduced by an interrogative pronoun. It is also important to note that the types of clauses enumerated here do not include referential ones (§ 33.2).

A. Prepositions that can be followed only by designations of animate beings (לכבוד , מאת , בידי) or locations (מאחורי , אצל , מעל indicating position, אל indicating direction) and בתור , במשך cannot connect clauses.

B. If a prefix is used only when governed (את § 12.1, של § 18.1), it may connect a clause introduced by זה ש- (see, however, § 12.5):

1. I don't like your words. איני אוהב את דבריך.
I don't like that you say such a thing. איני אוהב (את זה) שאתה אומר דבר כזה.
2. I don't see the sense of your words. איני מבין את הטעם של דבריך.
I don't see the sense of your saying זה ש- such a thing. איני מבין את הטעם (של זה) שאתה אומר דבר כזה.

C. If a prefix is used as a preposition as well as a governed prefix (ל- , ב- , על-ידי), it may connect a clause introduced by either זה ש- or כך ש- (note $\text{בכך} = \text{בהנח}$, $\text{לכך} = \text{להנח}$).

1. I am dealing with the problem. אני מטפל בבעיה.
I am dealing with your asking for more money. אני מטפל בזה שאתה מבקש יותר כסף.
or: אני מטפל בכך שאתה מבקש יותר כסף.
2. I mean the situation. אני מתכוון למצב.
I mean your telling us stories. אני מתכוון לזה (לזה) שאתה מספר לנו סיפורים.
or: אני מתכוון לכך שאתה מספר לנו סיפורים.
3. I am talking about the book. אני מדבר על הספר.
I am talking about your writing a book. אני מדבר על זה שאתה כותב ספר.
or: אני מדבר על כך שאתה כותב ספר.
4. I am starting from the first page. אני מתחיל מהעמוד הראשון.
I am starting from his asking the question. אני מתחיל בזה (בזה) שהוא שואל את השאלה.
or: אני מתחיל בכך שהוא שואל את השאלה.

5. The affair has been settled by you. העניין סודר על ידיך.
 The affair has been settled by your apologizing for your acts. העניין סודר בזה שביקשת סליחה על מעשיך.
 or: העניין סודר בכך שביקשת סליחה על מעשיך.

D. Prepositions that show cause may connect a clause introduced by either זה ש- or ש-:

1. Our situation is difficult because of the war. מצבנו קשה מפני המלחמה.
 Our situation is difficult because we have to defend ourselves. מצבנו קשה מפני שעלינו להתגונן.
 or: מצבנו קשה מפני זה שעלינו להתגונן.
 2. You have to spend less because of your financial situation. עליך להוציא פחות בגלל מצבך הכספי.
 You have to spend less, because you don't have enough money. עליך להוציא פחות בגלל שאין לך מספיק כסף.
 or: עליך להוציא פחות בגלל זה שאין לך מספיק כסף.
 3. I shall pay you for your work. אשלם לך בעד עבודתך.
 I shall pay you for your working. אשלם לך בעד שאתה עובד.
 or: אשלם לך בעד זה שאתה עובד.

E. Prepositions that show purpose may connect a clause introduced by זה ש- or ש-, or an infinitive clause:

1. I will not argue with you, for the sake of peace. לא אתווכח אתך למען השלום.
 I will not argue with you in order not to make you angry. לא אתווכח אתך למען לא להרגיז אותך.
 I will not argue with you in order that you shouldn't be angry at me. לא אתווכח אתך למען (זה) שלא תכעס עליי.
 2. I may be doing it for money. אולי אעשה את הדבר בשביל כסף.
 I may be doing it to get money. (Lower style) אולי אעשה את הדבר בשביל לקבל כסף.
 I may be doing it in order that I should earn some money. אולי אעשה את הדבר בשביל (זה) שארוויח קצת כסף.

Note: כדי (§ 19.5) shows similar features, but cannot be followed by זה ש- and — as a preposition — does not show purpose; כדי (preposition, cannot be connected with a personal suffix or a noun indicating an animate being) means "to the extent of"; e.g. הוצאתי כדי חמישים לירות. "I spent (money) to the extent of fifty pounds."

F. Prepositions that show equivalence or non-equivalence, substitution or exclusion may connect a clause introduced by ש- or an infinitive clause:

1. Please give me soup instead of meat. בבקשה תן לי מרק במקום בשר.
 Please give me the soup instead of eating it by yourself. בבקשה תן לי את המרק במקום לאכול אותו בעצמך.
 or: בבקשה תן לי את המרק במקום שתאכל אותו בעצמך.
 In this example, במקום may be replaced by stylistically more elevated תחת.
 2. He writes like a poet. הוא כותב כמו משורר.
 He writes as he speaks. הוא כותב כמו שהוא מדבר.
 Writing was not so easy as talking. (Lower style) לכתוב לא היה קל כמו לדבר.
 3. We cannot exist without food. איננו יכולים להתקיים בלי אוכל.
 We cannot exist without eating. איננו יכולים להתקיים בלי לאכול.
 We cannot exist without somebody helping us. איננו יכולים להתקיים בלי שמישהו יעזור לנו.

4. A gift is better than a party. מתנה טובה (יותר) ממסיבה.
 Giving a gift is better than receiving [one]. לתת מתנה טוב (יותר) מלקבל.
 I had better give him a gift than arrange טוב (יותר) שאתן לו מתנה משאסדר לו מסיבה.
 a party.

In the second and third sentences of this example טוב (יותר) may be replaced by מוטב.

G. Prepositions that show attitude may connect a clause introduced by זה ש- or (in a very inelegant style) an infinitive:

1. I am in favor of stopping. אני בעד זה שנפסיק.
 or (inelegant): אני בעד להפסיק.
 2. I am against stopping. אני נגד זה שנפסיק.
 or (inelegant): אני נגד להפסיק.

H. Other prepositions may connect a clause introduced by ש-:

1. Let's talk after dinner! נדבר אחרי ארוחת הערב!
 Let's talk after we have finished dinner. נדבר אחרי שנגמור את ארוחת הערב!
 2. Let's have a walk before dinner! נטייל לפני ארוחת הערב!
 Let's have a walk before we start working! נדבר לפני שנתחיל לעבוד!
 3. I haven't seen him since last time. לא ראיתי אותו מאז הפעם האחרונה.
 I haven't seen him since he arrived. לא ראיתי אותו מאז שהגיע.
 4. You have to conduct this business according עליך לנהל את העסק הזה לפי פקודותיי.
 to my orders.
 You have to conduct this business עליך לנהל את העסק הזה לפי שאצווה עליך.
 according to my instructing you (= as I instruct you).
 5. I will stay here until evening. אשאר כאן עד הערב.
 I will stay here until you agree. אשאר כאן עד שתסכים.
 6. Please forgive me my words. בבקשה סלח לי על דבריי!
 Please forgive me that I said that. בבקשה סלח לי (על) שאמרתי דבר זה.
 7. With (= notwithstanding) all these examples, עם כל הדוגמאות האלה, העיקר לא נכון.
 the essential is wrong.
 Notwithstanding your citing all עם שאתה מביא את כל הדוגמאות האלה, העיקר לא נכון:
 these examples, the essence is wrong.
 8. He said so within a short time. הוא אמר כך תוך זמן קצר.
 He said so while he was thinking. הוא אמר כך תוך שחשב.
 9. I will come back after a week אשוב בעוד שבוע.
 (i.e. while the week still lasts).
 I will come back, while you won't. אשוב בעוד שאתה לא תשוב.

זה ש- is not used in a temporal sense.

I. Following some prepositions of groups E, F, H, זה ש-, ש-, may be omitted in elevated style; e.g.:

- I will not argue with you in order לא אתווכח אתך למען לא תכעס עליי.
 that you should not be angry at me. (El)

J. The English equivalent of a preposition that introduces a clause is one of the following:

1. The same as the equivalent of the preposition in other positions (whether or not an English gerund [-ing] form may be required): B2, C, D, F, G, H 1-5.

2. Another word, specifically used in English as a conjunction: E, H 6-7, and in particular "that" (B1, cp. E).

37.2 מ- is connected with personal suffixes as follows: ממני *miménni*, ממך *mimha*, ממי *mimeh*, ממנו *miménnu*, ממנה *miménna*, מאתנו *me'itanù* (ממנו° *miménnu*), מכם *mikem*, מכן *miken* (in lower style and not admissible in writing: *mimhem-n*), מהם *mehem*, מהן *mehen*. This also represents the personal inflexion of מן .

37.3 Compound remote

Israeli Hebrew possesses a verbal form composed of the remote of להיות followed by the aorist of another verb (in number-gender concord), e.g. היה נראה ('compound remote'). This tense occurs in three positions:

A. Following an indication of time referring to the past (e.g. אתמול) it indicates habitualness; e.g.:

בשנה שעברה היה בא לעתים יותר קרובות. (or: he would come more frequently).

הוא היה אומר תמיד... (or: would always say...)

B. If the verb is a 3rd person m. sg. form of יכול or a 3rd person sg. (m. or f.) of לחיות or לגור (§ 42.8)¹ — the compound remote is equivalent to the simple remote of other verbs; e.g.:

הוא היה יכול לבוא. He was able to come.

הוא היה גר (חיי) בירושלים. He lived in Jerusalem.

היא הייתה גרה (חיה) בירושלים. She lived in Jerusalem.

C. Furthermore — and this is the most important use of the compound remote — it indicates an imagined event presented as precluded from actually occurring under the prevailing circumstances; e.g.:

במקומך לא הייתי אומר כך. In your place, I would not say so.

If לו , אילו , לולא are used (§ 14.5), the non-actuality of the event is sufficiently expressed by these conjunctions, and the simple remote may be used instead of the compound one, and is stylistically preferable; e.g.:

לו באתי אליך וביקשתי ממך עזרה, מה היית עושה? If I came to you and asked you to help me, what would you do?

D. Since להיות has no aorist, its simple remote fulfills also the functions A and D of the compound remote; e.g.:

אילו עשיתי דבר זה, הייתי עשיר. If I had done that, I would be rich.

¹ According to (A), normally not used if followed or preceded by an indication of time referring to the past.

E. If the verb is a strong passive (or deponent) of the 3rd m. sg. and no agent is indicated in the sentence and the verbal stem does not possess a meaning that implies completion or a result (as does, e.g. נהרג, נגמר) and no indication of past time is present in the sentence — the compound remote is equivalent to the simple remote of other verbs (see § 14.5 and cp. § 25.1); e.g.

This book was considered good.

הספר הזה היה נחשב לטוב.

The corresponding aorist is:

הספר הזה נחשב לטוב.

The corresponding potential is:

הספר הזה ייחשב לטוב.

F. Another type of compound remote, in which the remote of להיות follows the aorist of the main verb, fulfills function D with respect to the verbs enumerated under C and E:

This book would have been considered good, however ... אבל...
He would have been able to come. הוא יכול היה לבוא.

37.4 From a popular soldiers' song, by אברהם חלפי (Hálfi, 1904-...)

alone	<i>badad</i> (adverb)	בודד
oh!	<i>hoy</i>	הוי
attack	<i>hatkafa</i> Nf	התקפה
warm, heat	(<i>le</i>) <i>hamem</i> Vwt	חם, לחם
jar, pitcher	<i>kad</i> Nm	כד
glow(ing), fire (<i>figuratively</i>), blaze	<i>lahat</i> Nm (no pl.)	להט
crest position (outpost)	<i>mišlat</i> Nswm (cstr. pl. <i>mišlote</i>)	משלט
thirst (<i>also figuratively</i>)	<i>tsima'on</i> Nssm (cstr. sg. <i>tsim'on</i> , no pl.)	צימאון
clinging to	<i>tsamud</i> A	צמוד ל- (אל)
lip, (sg. cstr. also) coast	<i>safa</i> Nsf (שפתי-) (cstr. sg. <i>sfat</i> , pl. isol. <i>sfatayim</i> , cstr. <i>sifte</i> , with suff. <i>siftote</i> or <i>sfate</i>)	שפה, שפתיים, שפתותי- (שפתי-)

הכד

ראיתיך¹ עם כד צמוד אל השפתיים,
ואני יושב על משלטי בדד;
ואת בצימאונך שתית ממנו מים. —
הוי חבל, שגם אני איני כד!
לו הייתי כד כזה בורועותיך,
לו חיממת אותי בלהט צימאונך,
כמו אל התקפה הייתי רץ אלייך. —
הוי חבל, חבל, שלא אני כדך!

¹ [r'iytiH], a stylistically elevated form for ראיתי אותך ('otaiH); cp. § 48.4.

37.5 Translate¹:

1. An accident would have occurred unless I had knocked at the door at the right moment. — 2. If the factory made brushes instead of brooms, we would have no tool with which we could clean the rooms. — 3. Unless I had had an opportunity to talk to him, his plans would not have changed. — 4. During all the past years (= the years that have passed) he used to come to us for a visit from time to time on Saturday nights. — 5. He had been living in Israel for ten years. — 6. He used to live right (= exactly) above the grocery store. — 7. You could have done without all that trouble. — 8. If I had money, I would surely not borrow anything from you. — 9. I am astonished that you haven't made yet any preparations in the kitchen. — 10. We haven't arrived yet at firing our best employees (= workers²). — 11. I really like your giving your uncle's regards to me. — 12. I cannot take into account his becoming nervous about every little expense. — 13. Let's forget about his getting [his fingers] burnt by trying to act according to his intentions instead of as his director had told him [to]. — 14. The lady-clerk cried out because she was injured by a suitcase that suddenly fell upon her. — 15. I formed a lien [of] friendship with him in order to be able to reveal my ideas to him. — 16. Rebecca broils the chicken as she learned from her mother. — 17. Why can't she prepare even a hamburger without spoiling it by letting it burn (= burning it)? — 18. Silence is better than talking. — 19. After the orchestra had finished its concert, the director of the theater briefly expressed his thanks to the audience for having come. — 20. Before you start telling (= to tell) me your usual excuses I want you to pay attention to [the fact] that the simplest thing has always been to tell the truth. — 21. Wait until his phone call (= conversation) comes. — 22. While it is a pleasure for me to open this party (which is) in honor of (*extended constructive*) our beloved teacher Mr. Cohen, I would like to ask him to say some words himself in order that all of us should be able to hear from him his ideas.

---

¹ Vocabulary revision to section XXXII.

² § 36.1.

SECTION THIRTY-EIGHT

38.1 בעל

A. *baàl Nm* occurs in isolated position as well as the construct of an extended constructive or with a personal suffix as construent; its equivalent in English is "husband".

B. *baàl Na* occurs as construct of non-extended constructives (except with a personal suffix as construent) and its equivalents in English are "one who has, owner (*predicatively*: own[s]), (one) with, (one) of"; although it has the grammatical properties of a regular animate noun, it may also be used with reference (subject to gender-number concord) to inanimate objects and notions.

Examples:

A. A woman cannot decide matters without asking the (= her) husband. He will be a good husband. He is Rebecca's husband.	אישה אינה יכולה להחליט על עניינים בלי לשאול את הבעל. הוא יהיה בעל טוב. הוא בעלה של רבקה.
B. He owns much money. He is a man of wisdom. They own a big store. Mrs. Levy is my landlady (= owner of my house). On this hill, there are some groves with many trees. This advice is of great weight.	הוא בעל כסף רב. הוא איש בעל חכמה. הם בעלי חנות גדולה. גברת לוי היא בעלת הבית שלי. על גבעה זו יש כמה חורשות בעלות עצים רבים. עצה זו היא בעלת משקל רב.

38.2 Translate¹:

1. בלגיה היא מדינה בעלת מלך, צרפת וארצות-הברית² הן ארצות בעלות נשיאים. —
2. כלי האוכל שלנו הם בעלי ברק מיוחד. — 3. תנורים בעלי חמש להבות בוערים יותר טוב מאשר תנורים בעלי פחות להבות, לא כן? — 4. הפסיקי לדבר עם בעלה של שושנה. —
5. אשרי האדם שהוא בעל כוח כזה! — 6. נא להכיר את בעלי! — 7. האם בעלך בבית? —
8. לעתים קרובות הוא מביע רעיונות בעלי יסודות פילוסופיים.

1. Why does he have to be such a niggard, if he is the owner of so many plots? — 2. We accept only letters of low weight! — 3. This phone has (= is of) a very pleasant ring. — 4. Our landlord has (= is of) a very soft (= low) voice, and you can hardly (= with difficulty) hear him. — 5. These people have (= are of) unusual connections.

¹ Vocabulary revision to section XXXIII.

² United States.

38.3 כש- *kše-* or *keše-* is an equivalent of כאשר. It is not written separately; its monosyllabic pronunciation (*kše-*) is more frequently used in immediate precedence to a stressed syllable, its disyllabic one before an unstressed one; e.g.:

When my uncle came, we had dinner.   כשבא (kše-) דודי, אכלנו ארוחת ערב.
כשדודי (keše-) בא, אכלנו ארוחת ערב.

38.4 Alternative forms of 1st person personal pronouns

A. אנ 'anù may be used instead of אנחנו after monosyllabic conjunctions or in elevated style; e.g.:

אם אנ מסכימים לדבר הזה, הוא יתווכח אתנו.   If we agree to that, he will argue with us.

כש- [kše-] אנ מגיעים לתל-אביב, עלינו לצלצל לדודי.   When we arrive at Tel-Aviv,
we have to call my uncle.

°אנ באנו לארץ.   °We have come to Israel.

B. אני 'anohi is a stylistically very elevated equivalent of אנ.

38.5 Interrogative ha ה-

ה- *ha*, that opens a sentence and is placed in a position from which the article ה- is excluded, is a literary equivalent of האם (it is hardly ever used in speech¹). It requires an alternation of the phoneme immediately following it according to § 27.3. The following examples of its use are Biblical:

"Am I my brother's keeper?" Gen 4:9	השומר אחי אנכי?
"Is there not here a prophet of the Lord?" IIKg 3:11	האין פה נביא לה'?
"Art thou my very son Esau?" Gen 27:21	האתה זה בני עשו?
"Art thou the man of God?" IKg 13:14	האתה איש האלוהים?
"Shall I hide (<i>i.e.</i> it) from Abraham?" Gen 18:17	המכסה אני מאברהם?
"Hast thou but one blessing, Gen 27:38 אבי?	הברכה [ha-vraha] אחת היא לך,
my father?"	
"Said he not unto me: 'She is my sister?' " Gen 20:5	הלא הוא אמר לי: «אחותי היא»?
"Might this thing be?" IIKg 7:2	היהיה הדבר הזה?

38.6 A Scene from Kibbutz Life (I)

The scene reproduced here and in the following section is taken from a posthumously published play by Anna Szenes (see § 33.7). Its setting is in the communal dining room of an unnamed kibbutz.

Aaron	'aharón m (name)	אהר(ו)ן
Eliezer	'eliézer m (name)	אליעזר
in these circumstances	'im-ken	אם: אם כן
assembly, convocation	'asefa Nf	אספה
large box, case, trunk	'argaz Nm (cstr. pl. °'argze)	ארגז

¹ הלא, however, is frequently used.

² Classically [la-'adonay] (§ 28.1).

Arye	'árye °'arye m (name)	אריה
platform (of a hall), stage	bama Nf	במה
1. (pl. or construct) fragment; 2. carrot(s)	gezèr Nm (i)	גזר
	see גליל : הגליל	
rough, unpolished, rude, harsh	gas A	גס
step close (to...), show up (at...), drop in, go on to...	gaš, lagešèt Vs, but dep. in the aor. (nigaš) and rem. (nigaš); imp. also °geš	גש, לגשת, ניגש, ניגש
let's have!	hav (imperative) (hávi, hávu)	הב, הבי, הבו
come on! (<i>interjection of exacting, not in the sense of movement</i>)	háva	הבה
the Galilee (the Northern hill-country of Israel)	ha-galil m (determined name)	הגליל
take (put, bring) down	hored, lehorid Vwt	הורד, להוריד
outside (<i>direction</i>)	hahutsà	החוצה
look here, obviously	hen (conjunction!)	הן
get accustomed, adapt oneself to the Devil	(le)histagel Vw	הסתגל, להסתגל ל-
	ha-'az(')azel m (determined name)	העזאזל
to hell!	la-'azazel	לעזאזל
influence	hašpa'a Nf	השפעה
reveal oneself, come to light	hitgale, lehitgalot Vw	התגלה, להתגלות
settling, colonization	hityašvut Nf	התיישבות
curtain	vilon Nirrwm	וילון, וילונות
Eve	havà, °hava f (name) (spelling!)	חווה
dream	halom Nirrwm	חלום, חלומות
eggplant	hatsil Nm	חציל
Judah	yehúda, °yehuda m (name)	יהודה
star (<i>on the sky as well as in the arts</i>)	kohav Nssm (cstr. pl. kohve)	כוכב
apparently	kanir'e (adverb)	כנראה
at the moment, just now	ka'et (adverb)	כעת
entirely	legámre, °legamre (modifier [§§ 3.6, 4.8, 7.4])	לגמרי
alongside of, at the side of	leyad Pp	ליד
bureau, (<i>specifically also</i>) employment office	liška Nsf (pl. isol. lšahot, cstr. liškot, °lišhot)	לשכה
colony	mošava Nswf (cstr. sg. °moševèt [a], cstr. pl. mošvot)	מושבה
degenerated	menuvan Aw	מנוון
Miriam	míryam or miryam f (name)	מרים
faithful	neeman A	נאמן
	see ניש : גש	
normal	normáliy Ad ¹	נורמלי

¹ See § 36.7, note 3.

grandchild	<i>nened Na (e)</i>	נכד
became empty	<i>nitrohen Vw (rem. only)</i>	נתרוקן
secret	<i>sod Nitrtwm</i>	סוד, סודות
arrangement, detail (= distribution of single objects)	<i>sidur Nm</i>	סידור
prospect, expectations	<i>sikuy Nm</i>	סיכוי
apron	<i>sinor Nm</i>	סינר
עזאול : העזאול see		
what about	<i>ma 'im-</i>	שם: מה עם
spoil (a person), surfeit	<i>paneh, lefanek Vwt</i>	פנק, לפנק
cabin, wooden hut, one-story building made of wooden boards	<i>trif Nm</i>	צריף
end (of time), extremity (of time or events)	<i>ketv Nssm (pl. kibim) (spelling!)</i>	קץ, קצים
serious	<i>rtinuy Ad</i>	רציני
black-haired girl	<i>tsamurit Nf</i>	שחורמית
bore (= weary by dullness)	<i>(le)tsamem Vwt (rem. tsamem)</i>	שעם, לשעם

ה פ ק ו ט : צריף חדרהאכל בקיבוץ. על הבמה: שני שולחנות ארוכים פשוטים וספלים ארוכים גסים. חלונות בלי וילונות, על הקיר — קוח של סידור הצבחה¹. לידו — גורי פיוטנים, ארגו לסכתבים, דלת למשבת ודלת החוצה. שולחן אחד נחרקן מאוכלי². שליד השולחן השני אוכלים עדיין שלושה חברים וחברה אחת, כלי האוכל פשוטים, חוה, בחורה כבד³ ששרים, שחרחרות, במכוניים קצרים, מורידה את הכלים מהשולחן ומגישה מנות לאוכלים.

יהודה: חוה, הביאי לי «במקום»!
חוה: במקום מה?
יהודה: מוכן, במקום החצילים. איש נרמלי לא יסתגל לעולם לסאכלים כאלה.⁴
מרים: אנשים נרמליים... כולם התרגלו כבר מזמן לאכול את הכול, וגם אתה אתה היית אוכל, אילו לא היו מפנקים אותך עם «הבמקום» הזה. חוה, אל תביאי לו.
יהודה: חוה, דעי לך⁵, אם אינך מביאה לי «במקום», הקץ לירידות בנית. כשבאת לכרם, שמחת שיש לך שם יריד בעל השפעה.
אריה: כך מתגלים סודות! יהודה, שומר הכרמים הנאמן
מרים: אחי, אריה הקדוש, בשעם הראשונה נדע לו כעת שכברם יש ענבים.
יהודה: בקיצור, מה עם ה«במקום»?
חוה: הן אמרתי מיד, שהיום אין בכלל «במקום».
יהודה: לעזאול עם המטבח שלכן הבו לי סכין!
אלעזר: מה עורז אלי כוכבים מן השמיים!

¹ The assignment of most members to duties, published daily in the kibbutz.

² § 36.1.

³ § 27.1.

⁴ [bimkom]; preposition used without accompanying noun; in kibbutz slang: "an 'instead' ", a dish replacing the one served to all members at that meal and not liked by the particular member.

⁵ Eggplants were for many years the commonest, cheapest and most despised of all vegetables.

⁶ Low style for "2".

⁷ "Take it from me!"

⁸ ['a] (very short); interjection of rebuff.

⁹ Most kibbutzim had too few knives and members had to borrow knives from each other during meals.

- מרים: מה ישו צריכים להיות שני סכינים. (ניגשת לשולחן השני, מביאה סכין.) הנה! הדרו, הבאמת
קיבלנו עבודה בכביש
- אריה: שמעתי שהבטיחו לנו בלשכה חמישה מקומות¹ בכביש החדש.
- יהודה: לא רע, אבל כשאראה את חמשת האנשים יוצאים לעבודה, אז אאמין.
- מרים: נ"ל, לא זמן רב נהיה עוד תלויים² בהם, עד שנצא להתיישובות!
- אליעזר: להתיישובות! תלום נאה, סיפור יפה לילדים טובים. מספרים לנו כבר שנה רביעית את
הסיפור הזה ולנו הוא לא משעמם אף פעם. וגם אנו עוד נספר אותו לנכדים שלנו ונשב
כל הזמן במוסבה⁴ מנוחת זו.
- יהודה: ואולי חשתוקי³, האינך יודע שכעת יש סיכויים רציניים בגליל?
- אליעזר: אלה⁵ שלפני שנחנו אני מכיר יפה סיכויים רציניים אלה.
- מרים: לא, זה דבר לנמרי אחר. כנראה לא חייט באספה כשאהרן מסר על הדבר. אם כן,
אל תדבר סתם.

¹ i.e. posts of employment. Prior to a kibbutz' ability to settle on land of its own, its members take on employment for the common income.

² [nu]; interjection of hesitating reassurance. * § 25.7.

³ i.e. a non-collective colony in which these kibbutz members are temporarily housed.

* § 26.8(24).

⁴ i.e. סיכויים אלה.

SECTION THIRTY-NINE

39.1 Dependent questions

A question that cannot be answered by "yes" or "no" may be the object of a verb (cf. § 12.6) 1. either by direct connection, or 2. by connection with **ש** which immediately follows the interrogative pronoun or adverb; e.g.

I must know who bought the book. עליי לדעת מי(ש)קנה את הספר.
Tell me when you will arrive. תודיע לי מתי(ש)תגיע.

However, if the interrogative pronoun is **איזה**, **ש** follows the noun modified by **איזה**; e.g. **שאלתי אותו באיזה ספר(ש)השתמש.** "I asked him what book he had used."

The direct connection only is used in literary and ordinary style, while the connection with **ש** is more common in popular colloquial language.

39.2 כמו, במקום

If two words or groups of words may replace each other in one and the same sentence, both of them may also be used in sequence, if they are separated by **במקום** *bimkom* "instead of, rather than" or **כמו** "the same way as".

Examples:

I like to talk rather than to walk. אני רוצה לדבר במקום לטייל.
Since the replacement is possible: לדבר
אני רוצה לטייל.

I shall see you tomorrow instead of today. אבקר אצלך מחר במקום היום.
Possible replacement: מחר
אבקר אצלך היום.

Give the paper to me instead of to Jacob. תן את הספר לי במקום ליעקב.
Possible replacement: לי
תן את הספר ליעקב.

Let's sit on the bench the same way as on the chair. זשב על הספסל כמו על הכיסא.
Possible replacement: הספסל
נשב על הכיסא.

You have to pay when the year עליך לשלם כשהשנה מתחילה במקום כשהיא נגמרת.
begins rather than when it ends.
Possible replacement: כשהשנה מתחילה
עליך לשלם כשהיא נגמרת.

¹ In these cases, the rule of word order (§ 3.6) is, of course, not maintained.

SECTION THIRTY-NINE

39.1 Dependent questions

A question that cannot be answered by "yes" or "no" may be the object of a verb (cf. § 12.6) 1. either by direct connection, or 2. by connection with **ש** which immediately follows the interrogative pronoun or adverb; e.g.

I must know who bought the book. עליי לדעת מי(ש)קנה את הספר.
Tell me when you will arrive. תודיע לי מתי (ש)תגיע.

However, if the interrogative pronoun is **איזה**, **ש** follows the noun modified by **איזה**; e.g. **שאלתי אותו באיזה ספר (ש)השתמש.** "I asked him what book he had used."

The direct connection only is used in literary and ordinary style, while the connection with **ש** is more common in popular colloquial language.

39.2 כמו, במקום

If two words or groups of words may replace each other in one and the same sentence, both of them may also be used in sequence, if they are separated by **במקום** *bimkom* "instead of, rather than" or **כמו** "the same way as".

Examples:

I like to talk rather than to walk. אני רוצה לדבר במקום לטייל.
Since the replacement is possible: לדבר
אני רוצה לטייל.

I shall see you tomorrow instead of today. אבקר אצלך מחר במקום היום.
Possible replacement: מחר
אבקר אצלך היום.

Give the paper to me instead of to Jacob. תן את הספר לי במקום ליעקב¹.
Possible replacement: לי
תן את הספר ליעקב¹.

Let's sit on the bench the same way as on the chair. זשב על הספסל כמו על הכיסא.
Possible replacement: הספסל
נשב על הכיסא.

You have to pay when the year begins rather than when it ends. עליך לשלם כשהשנה מתחילה במקום כשהיא נגמרת.
Possible replacement: כשהשנה מתחילה
עליך לשלם כשהיא נגמרת.

¹ In these cases, the rule of word order (§ 3.6) is, of course, not maintained.

This rule does not apply, if the two words or groups concerned are verbs, other than infinitives, or clauses; in this case § 37.1 applies (see under G).

The rule of this paragraph is valid only for words, in the sense that the parts that replace each other must be capable of independent occurrence; e.g. although prepositions may replace each other in many sentences, this paragraph does not apply to them nor to constructs, since neither represent a sentence for themselves. In order to use *כמו* or *במקום* in such cases, the part following the dependent element must be repeated or referred to by a referential pronoun (§ 33.1), if possible:

שים את הארגו תחת השולחן במקום עליו! Put the case under, instead of on, the table.

39.3 *כש-* (*כאשר*), introductory of a sentence consisting only of a personal pronoun and an adjective, participle or aorist (with their modifiers) in concord, is equivalent to "while" (i.e. indicates the state of somebody's or something's being).

In such sentences, *כש-* and the pronoun may be omitted.

Examples:

The children arrived (while they were) singing.	הילדים הגיעו (כשהם) מזמרים.
Five soldiers returned killed.	חמישה חיילים חזרו (כשהם) הרוגים.
The poor woman was brought in [the state of her being] dead.	האישה המסכנה הובאה (כשהיא) מתה.
We came back very tired.	חזרנו עייפים מאוד.
I like (to eat) the potatoes [in the state of their being] young.	אני אוהב (לאכול) את תפוחי-האדמה (כשהם) צעירים.

39.4 Translate¹:

1. This hospital will maintain night service this week on Tuesday instead of (on) Monday. —
2. We should fence (= encircle) the house with a fence made of iron wire rather than of wooden boards. —
3. I didn't know when you had your annual leave. —
4. Little Joseph never told me who his nursery teacher was. —
5. I am going to connect the electric wires on the right side, instead of on the left side, of the roof. —
6. We cannot make any calculation of our free time unless we know when the show starts. —
7. I want to live in a rural environment rather than in one of those big cities. —
8. He reads English, instead of Hebrew, books. —
9. He came back from the discussion, very content with his fundamental prospects for a political future. —
10. The director of the school inquired how many children there were in the class. —
11. Do it too early rather than too late! —
12. The weather has changed, because the wind is now turning towards (= to) instead of from the Southwest. —
13. Why do you always have to enter so dirty when you come from the local library? —
14. It is entirely unknown to me, where the bus route, that goes to the railroad station, begins. —
15. You have to get used to paying your debts instead of asking those who gave you money to wait until you arrive with your payment.

39.5 A Scene from Kibbutz Life (Conclusion)

singly, one after the other	<i>'eHad-'eHad</i>	אחד: אחד אחד (אחת אחת f.)
after (the completion of)	<i>'aHar</i> (not connectible with personal suffixes) ²	אחר
light meal eaten at the coffee-break		ארומה: ארוחת-עשר
textile material, fabric, linen	<i>bad Nm</i>	בד

¹ Vocabulary revision to section XXXIV.

² *אחרי-הצוהריים* is also used instead of *אחר-הצוהריים*.

frankly	<i>begaluy</i> (adverb)	גלוי: בגלוי
syllable	<i>havara</i> Nf	הברה
lean (<i>intransitive</i>)	(<i>le</i>) <i>hiša'en</i> V (dep.)	הישען, להישען
introduce (= bring into use)	<i>hanheg, lehanhig</i> Nwt	הנהיג, להנהיג
look at, contemplate	(<i>le</i>) <i>histakel</i> Vw (על)	הסתכל, להסתכל ב-
influence	<i>lehašpia</i> Vs (rem.)	השפיע, להשפיע על
	(imp. m. sg. irreg.)	
come near, come close	(<i>le</i>) <i>hitkarev</i> Vw	התקרב, להתקרב
shed, be shed (<i>only said with reference to either blood, eyes or tears</i>)	<i>lizlog</i> Vs(t) (o)	זלוג, לזלוג
sweat	<i>ze'a</i> Nf (no pl.)	זעה
throw off, throw away	<i>zrok, lizrok</i> Vst (o)	זרוק, לזרוק
embrace	(<i>le</i>) <i>habek</i> Vwt	חבק, לחבק
folks (<i>not of family relations; in familiar language</i>), "the boys" (<i>slang</i>)	<i>hévre, °hevráya</i> Nirrm (pl.) (no cstr.)	חבריא
foreign countries, a foreign country, (with prepositions:) abroad	<i>hutsla'arèts</i> N (abr. חו"ל)	חוץ-לארץ
	(irregular, never used in concord ¹ , used only as construent or following a preposition)	
living, vivid, alive	<i>hay</i> A	חיי, חיה
smile	(<i>le</i>) <i>hayeh</i> Vw	חייך, לחייך
be concerned about, worry about	<i>lahrod, °laharod</i> Vs (a) (no imp.)	חרד, לחרוד ל-
little fool	<i>tipšon</i> Na (§ 32.6[D])	טיפשון
harvest	<i>yvul</i> Nm	יבול
		יום: מימי- see
measure, fit on	<i>°mdod, limdod</i> Vst (o)	מדוד, למדוד
notion, concept, idea (= something vaguely known, believed or imagined)	<i>musag</i> Nswm (cstr. pl. <i>musge</i>) (s = ש!)	מושג
storehouse, warehouse	<i>mahsan</i> Nm	מחסן
in all ...'s life	(followed by a personal suffix)	מימי-
female first name	<i>malkà, °malka</i>	מלכה
hoe	<i>maader</i> Nm (°ss: °maadrim)	מעדר
having a cold	<i>mekurar, °mekorar</i> Aw	מקורר
despatch	<i>mišloah</i> Nm	משלוח
stretch, (<i>famil. lang.</i>) tease, kid (<i>trans.</i>)	<i>°mtah, limtoah</i> Vst (o-a)	מתח, למתוח
tension	<i>mtihut</i> Nf	מתיחות
wipe, wipe away, dry off (<i>transitive</i>)	(<i>le</i>) <i>nagev</i> Vwt	נגב, לנגב
breath	<i>nšima</i> Nf (no pl.)	נשימה
		נשען: הישען see
eradicate, extirpate, tear up	<i>'kor</i> [°kor], <i>laakor</i> Vst	עקור, לעקור
grass, culm of grass	<i>'esèv</i> Nm (i)	עשב

¹ Cp. צוהריים, § 12.4.

laborer, worker	<i>po'el</i> Nssm (pl. <i>po'alim</i>)	פועל
be afraid (of)	<i>lefahed</i> Vw (no rem., imp.)	פחד, לפחד (מפני)
eject, emit	<i>°plot, liflot</i> Vst (o)	°פלוט, לפלוט
bell	<i>paamon</i> Nm	פעמון
jump, leap	<i>kfots, likpots</i> Vs (o)	קפוץ, לקפוץ
reading	<i>kri'a</i> Nf	קריאה
hungry	<i>ra'ev</i> A	רעב
evil	<i>ra'a</i> Nf	רעה
in a bad way, for a bad purpose	<i>lera'a</i>	לרעה
as... like(s)	<i>kirtson</i>	רצון: כרצון
cough	<i>ši'ul</i> Nm	שיעול
lest; or could it be that...?	<i>šéma</i>	שמא
seedling	<i>štil</i> Nm (°ss, sg. isol. ° <i>šatil</i>)	שתיל
box, case (= box)	<i>teva</i> Nf	תבה
sincerity, bona fides	<i>tom-lev</i> Ncm (no pl.)	תום(-) לב
swing (motion), drive (swift motion)	<i>tnufa</i> Nf	תנופה

- יהודית: נכנסת עליזה וחיה¹, שזופה, במכנסיים קצרים, חולצת עבודה, כובע בד, חבריא, אני מתה מרעב. מזמן אמרתי כבר שצריך להגהיג ארוחת-עשר. איך אפשר? משבע עד שתיים-עשרה לא לאכול כלום? (מנגבת את הזעה מהפנים, זורקת את הכובע על אחד הסלים.)
- אריה: למה אינך באה לאכול בזמן, אם את כל כך רעבה?
- יהודית: פועל שכמותך?² אתה הן תניח את המעדר באמצע התנופה, אם רק תשמע את צלצול הפעמון. היש³ לך מושג כמה עבודה יש לנו היינו צריכים לגמור את המשלוח. עגבניות ועגבניות ושוב עגבניות; אינני יכולה כבר לראות אותן. אין דבר⁴. יבול נפלא השנה. רואים שאני עובדת בן. (מתחילה לאכול.)
- יהודה: (פולט הברות שיעול בכוונה, לדברי יהודית.)
- יהודית: אר⁵, יהודה מסכן; ראו כמה שהוא מקורר!⁶ את שומעת, חוה? צריך לבשל לו תה חם.
- יהודה: נזכרתי בעבודה שלך, חוה? השפיע לרעה על כלי הנשימה שלי.
- יהודית: אריה, הגד אתה, אבל בתום-לב, איך אני עובדת, אבל בגלוי!
- אריה: נו⁸, לא רע, ככה⁹... (רואים שהוא מתכוון להרגיז אותה.)
- יהודית: איזו חוצפה! כך. שאל את מלכה! הן זה היה רק בהתחלה. עכשיו היא אומרת שאני עובדת כאילו לא עשיתי מימי דבר אחר.
- יהודה: ואינך עוקרת יותר¹⁰ את השתילים במקום העשבים?
- יהודית: לעולם לא תשכחו לי¹¹ את זה?⁷ — הן זה היה רק פעם אחת. (היא רואה שכולם צוחקים.)
- אה¹², אתם רוצים למתוח אותי? טוב, כרצונכם. אר⁵, כמה אני רעבה!...
- מרים: יהודית, שכחתי להגיד לך...
- יהודית: מה יש?
- מרים: יש לך מכתב.

¹ § 39.3.² כמותו, כמותך (§ 33.3[G]) etc. are much more depreciative than שכמותך.³ § 38.5.⁴ [°o] "oh!"⁵ זה = "this" (cp. § 40.3).⁶ "So, so..."⁷ "Stop reproaching me for..."⁸ § 26.7.⁹ § 39.1.¹⁰ See § 38.6.¹¹ "Any more; any longer".¹² [°a] (long) "so, that's it?!"

SECTION FORTY

40.1 Construct adjectives

Adjectives, except derived ones, have construct forms formed according to the same principles as construct noun forms; e.g.:

	m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
isolated	חם <i>ham</i>	חמה <i>hama</i>	חמים <i>hamim</i>	חמות <i>hamot</i>
construct	חם <i>ham</i>	חמת <i>hamat</i>	חמי <i>hame</i>	חמות <i>hamot</i>

With polysyllabic adjective stems:

1. An adjective that loses *a* in the suffixed forms loses it in all construct forms:

	m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
isolated	גדול <i>gadol</i>	גדולה <i>gdola</i>	גדולים <i>gdolim</i>	גדולות <i>gdolot</i>
construct	גדול <i>gdol</i>	גדולת <i>gdolat</i>	גדולי <i>gdole</i>	גדולות <i>gdolot</i>

Open stem adjectives (§ 5.1) are not excepted from the loss of *a* in this case; e.g.

construct	רוזה <i>rze</i>	רזת <i>rzat</i>	רזי <i>rze</i>	רזות <i>rzot</i>
-----------	-----------------	-----------------	----------------	------------------

2. If the stem is not open and has *a* or *e* in its last syllable, these vowels are lost if the construct form has a stressed suffix; e.g.

	m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
construct	מאשר <i>me'ušar</i>	מאשרת <i>me'ušerèt</i>	מאשרי <i>me'ušre</i>	מאשרות <i>me'ušrot</i>
construct	עיוור <i>'iver</i>	עיוורת <i>'iverèt</i>	עיוורי <i>'ivre</i>	עיוורות <i>'ivrot</i>

3. If both 1 and 2 apply, one of the syllables has a stem vowel of its own in all forms with stressed suffixes:

m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
חכם <i>h^aham</i>	חכמת <i>hahmat</i>	חכמי <i>hahme</i>	חכמות <i>hahmot</i>
קטן <i>ktan</i>	קטנת <i>ktanat</i>	קטני <i>ktane</i>	קטנות <i>ktanot</i>
יקר <i>ykar</i>	יקרת <i>yikrat</i>	יקרי <i>yikre</i>	יקרות <i>yikrot</i>
רחב <i>rhav</i>	רחבת <i>rahvat</i> (- ^o ha-)	רחבי <i>rahve</i> (- ^o ha-)	רחבות <i>rahvot</i>
קצר <i>ktsar</i>	קצרת <i>kitsrat</i>	קצרי <i>kitsre</i>	קצרות <i>kitsrot</i>
כבד <i>kvad</i>	כבדת <i>kivdat</i>	כבדי <i>kivde</i>	כבדות <i>kivdot</i>

The predicative **79**-phrase represents one of the most common sentence patterns in colloquial Hebrew, in particular in questions; e.g.:

To whom does this thing belong? על מי הדבר הזה?

A *ṣw*-phrase in noun status may, of course, also be preceded by a case prefix or preposition; e.g.:

Let's use yours! נשמע בשלכם!

However, $\bar{\mathcal{L}}$ is never immediately preceded by $\bar{\mathcal{S}}$.

39.7 Replace all **סל**-phrases by suitable adjective forms (in questions by **איזה** [§ 30.5]) and translate both the sentences given and those in which the replacement has been effected:

1. הניצחון שלנו – 2. של מי תבות תפוזי הוהבז – הן של התעות; אינן שלנו. – 3. כתוב בעט שלך; למת לקחת את שלי – לא ידעתי שהוא שלך; בכלל לא ידעתי של מי הוא. – 4. לא אהבתי לך שום דבר משלי, כי לא נתת לי משלך. – 5. בסוף זה הוא של החברה. – 6. צריך לתת לכל אחד את שלו.

39.8 Translate:

1. You must not enter this warehouse, it is not yours; it belongs to Mr. Levy. — 2. Do you really hope that Rebecca will [ever] be yours? — 3. If you don't have a good suit that belongs to you, I shall give you mine or you can use Joseph's. — 4. To whom belong all those old papers?

SECTION FORTY

40.1 Construct adjectives

Adjectives, except derived ones, have construct forms formed according to the same principles as construct noun forms; e.g.:

	m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
isolated	חם <i>ham</i>	חמה <i>hama</i>	חמים <i>hamim</i>	חמות <i>hamot</i>
construct	חם <i>ham</i>	חמת <i>hamat</i>	חמי <i>hame</i>	חמות <i>hamot</i>

With polysyllabic adjective stems:

1. An adjective that loses *a* in the suffixed forms loses it in all construct forms:

	m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
isolated	גדול <i>gadol</i>	גדולה <i>gdola</i>	גדולים <i>gdolim</i>	גדולות <i>gdolot</i>
construct	גדול <i>gdol</i>	גדולת <i>gdolat</i>	גדולי <i>gdole</i>	גדולות <i>gdolot</i>

Open stem adjectives (§ 5.1) are not excepted from the loss of *a* in this case; e.g.

construct	רוזה <i>rze</i>	רזת <i>rzat</i>	רזי <i>rze</i>	רזות <i>rzot</i>
-----------	-----------------	-----------------	----------------	------------------

2. If the stem is not open and has *a* or *e* in its last syllable, these vowels are lost if the construct form has a stressed suffix; e.g.

	m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
construct	מאשר <i>me'ušar</i>	מאשרת <i>me'ušerèt</i>	מאשרי <i>me'ušre</i>	מאשרות <i>me'ušrot</i>
construct	עיוור <i>'iver</i>	עיוורת <i>'iverèt</i>	עיוורי <i>'ivre</i>	עיוורות <i>'ivrot</i>

3. If both 1 and 2 apply, one of the syllables has a stem vowel of its own in all forms with stressed suffixes:

m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
חכם <i>h^aham</i>	חכמת <i>hahmat</i>	חכמי <i>hahme</i>	חכמות <i>hahmot</i>
קטן <i>ktan</i>	קטנת <i>ktanat</i>	קטני <i>ktane</i>	קטנות <i>ktanot</i>
יקר <i>ykar</i>	יקרת <i>yikrat</i>	יקרי <i>yikre</i>	יקרות <i>yikrot</i>
רחב <i>rhav</i>	רחבת <i>rahvat</i> (- ^o ha-)	רחבי <i>rahve</i> (- ^o ha-)	רחבות <i>rahvot</i>
קצר <i>ktsar</i>	קצרת <i>kitsrat</i>	קצרי <i>kitsre</i>	קצרות <i>kitsrot</i>
כבד <i>kvad</i>	כבדת <i>kivdat</i>	כבדי <i>kivde</i>	כבדות <i>kivdot</i>

m. sg.	f. sg.	m. pl.	f. pl.
חסר <i>h^asar¹</i>	חסרת <i>nasrat</i>	חסר <i>nasre</i>	חסרות <i>nasrot</i>
חזק <i>h^azak</i>	חזקת <i>nizkat</i>	חזקי <i>nizke</i>	חזקות <i>nizkot</i>

However:

מלא <i>mle'</i>	מלאת <i>mle'at</i>	מלאי <i>mle'e</i>	מלאות <i>mle'ot</i>
-----------------	--------------------	-------------------	---------------------

Note: מלא can have a complement noun and be itself in its isolated form: מלא מים or מלא מים "full of water" (f.).

40.2 Constructives with construct adjectives

If an adjective is a construct, its construent is a noun, accompanied by its possible attributes, modifiers and quantifiers (if any), but not a pronoun. Such constructive is equivalent in meaning to one of the following constructions:

A. Mostly to an included referential clause (§ 33.3) that contains the following three parts:

1. A construct noun, which is the same as the construent of the construct adjective.
2. A construent referential pronoun of the 3rd person in the number and gender that is shown by the construct adjective.
3. An undetermined isolated adjective, which is the same as the construct one, and is in concord with the noun (1).

Example:

Adjective constructive:

עיניים 'eynayim (construent noun)	כחולת <i>knulat</i> (f. sg. cstr. adj.)
---	---

Equivalent included referential clause:

כחולות	ה	עיני	ש
3	2	1	
adj. in concord with the noun	referential pronoun (construent) 3rd person f. sg.	noun (cstr.)	particle of inclusion

The meaning of בחורה כחולת-עיניים is consequently the same as that of בחורה שעיניה כחולות. The English equivalent is either the one of the referential clause or a compound whose first component is the equivalent of the adjective, its second that of the construent noun and which bears the suffix *-ed*: "blue-eyed"; טוב לב "good-hearted" etc.

A constructive whose construct is חסר is ordinarily the opposite of a constructive whose construct is בעל; e.g. חסר כוח (= שבוה"ו חסר or שחסר לו כוח) "powerless" (opp. בעל כוח "powerful"), חסר תקווה "hopeless".

¹ Properly an aorist form.

B. Less frequently to a construction that is similar to the constructive, but contains the adjective in its isolated form and a prefix preceding the noun; e.g.:

Adjective constructives:	עיוור צבעים	עשיר עמודים
Prefix constructions:	עיוור לצבעים	עשיר בעמודים

The English equivalent is, for both forms, the one of the prefix construction, in which however, the equivalent of the prefix may be replaced by "of" — or a compound adjective: אדמה עשירת מים "soil rich with water", עיוור צבעים "color-blind".

The meanings of the adjective and the noun concerned make it usually easy to decide, whether a translation according to A or to B is more appropriate; e.g. "blue of (with) eyes" or "richwatered" would be perfectly inappropriate.

40.3 Pronouns of reply

If a question posed by an interrogative pronoun (or adverb) is answered by replacing the interrogative pronoun by another pronoun (or adverb), there will always be a certain pronoun (or a small number of certain pronouns or adverbs) that corresponds to each one of the interrogative pronouns (or adverbs). The mentioned pronouns (or adverbs) will be termed *pronouns of reply*.

Interrogative pronoun	Corresponding pronouns of reply
מי?	הוא, היא, הם, הן זה, זאת, אלה
מה?	זה
איזה?	זה
איזו?	זו
אילו?	אלה, אלו
איזה מין (§ 30.5)	כזה, כזאת, כאלה
איפה?	שם, כאן
לאן?	לשם, לכאן, הנה (<i>henà</i>) משם, מכאן
מאיין (me'ayin) ?מניין (minayin) ?	אז
מתי?	בגלל זה
למה ? <i>láma</i>	לזה (<i>laze</i> ; strongly contrastive: <i>le-ze</i>)
למה ? <i>lema</i>	בזה (<i>baze</i> ; strongly contrastive: <i>be-ze</i>)
במה? (§ 36.7)	כך
איך?	

If the pronouns of reply that correspond to one single interrogative pronoun are of different gender and number, they will be selected to concord with the word (noun or verb) to which they refer; if there is no word with which concord is possible, the m. sg. form is used.

Examples:

A. Who has come?	מי בא?
He has come.	היא באה.
She has come.	הוא בא.
They have come.	הם באו. (הן באו.)

B. Who is Mr. Levy? This is Mr. Levy? Who is Rebecca? This is Rebecca.	מי (הוא) מר לוי? זה (הוא) מר לוי. מי (היא) רבקה? זאת (היא) רבקה.
C. What makes him angry? This makes him angry.	מה מרגיז אותו? זה מרגיז אותו.
D. What have they found? They have found this.	(את) מה מצאו? את זה מצאו.
E. What hope does he have? He has this hope.	איזו תקווה יש לו? יש לו תקווה זו.
F. What kind of woman is she? She is that kind of (<i>or</i> : such) woman.	איזה מין אישה היא? היא (מין) אישה כזאת.
G. Where shall we stay overnight? Let's stay there overnight. Where shall we go? Let's go there. Where did they come from? They came from there.	איפה נלון? נלון שם. לאן נלך? נלך לשם. מאין הם באו? הם באו משם.
H. When shall we eat? We shall eat then.	מתי נאכל? נאכל אז.
I. Why do you shout? It is for this reason that I shout.	למה אתה צועק? בגלל זה אני צועק.
J. What do you mean? I mean this.	למה אתה מתכוון? אני מתכוון לזה (<i>laze</i>).
K. What are you using? I am using this.	במה אתה משתמש? אני משתמש בזה (<i>baze</i>).

The pronouns of reply may be used as described also if the corresponding question does not actually precede; e.g.:

We shall go to Tel-Aviv and eat there.
Let's use this one, because it is newer.

נסע לתל-אביב ונאכל שם.
נשתמש בזה (*bexe*), כי הוא חדש יותר.

The forms *baze*, *laze* are also required whenever *ʔ* is required before *-w* in accordance with § 37.1); see examples C2, 4 there.

Note the difference between **זאת המלכה** "This is the queen." and **זה המלכה** "It is the queen." (§ 7.5). The first sentence is, or may be, the reply to the question **מי המלכה** "Who is the queen?" (according to this paragraph), while the second sentence is, or may be, the reply to the question **מי זה?** "Who is it?", where it is not the pronoun, but the word "the queen" that replies to the interrogative **מי**. In classicizing style, however, also the second sentence will be construed **זאת המלכה**.

40.4 Interrogatives in non-interrogative contexts: Indefinite and generalizing clauses

A. If **מי** or **מה** are placed immediately in front of a clause that has the form of a referential clause introduced by **ש** and referring to a m. sg. noun of reference (§§ 33.1-33.3), the result is what will be termed an 'indefinite clause'. E.g.:

1. Referential clause:	...שביתו בירושלים.
Indefinite clause:	מי שביתו בירושלים...
2. Referential clause (§ 33.3[D]):	...שלקחו.
Indefinite clause:	...מה שלקחו.

An indefinite clause may replace **הוא**, the pronoun of reply **זה** or any m. sg. name.

Examples:

1. Sentence with הוא :	צריך לחזור ברכבת.	הוא
Replacement by indefinite clause:		
(He) whose home is in Jerusalem,	צריך לחזור ברכבת.	מי שביתו בירושלים,
has to go back by train.		
2. Sentence with זה :	עליהם להחזיר את זה.	
Replacement:		
They have to return what they have taken.	עליהם להחזיר את מה שלקחו.	
3. Sentence with a name:	יוסף יקבל אוכל.	
(He) who comes, will get food.	מי שבא יקבל אוכל.	

Further examples:

4. (He) who has money, can afford to buy this merchandise.	מי שיש לו כסף, יכול להרשות לעצמו לקנות את הסחורה הזאת.
5. This thing is what they call a good book!	הדבר הזה הוא מה שקוראים (לו) ספר טוב!
6. Use what you have!	השתמש במה שיש לך!
7. I have seen the person(s) in whom I am interested.	ראיתי את מי שאני מעוניין בו.
8. I heard the words of who was my teacher.	שמעתי את דברי מי שהיה מורי.

The above examples show that the English equivalent of an indefinite clause is what is known as a 'compound relative' clause or a relative clause of noun (not adjective, § 33.3[E]) status.

B. An equivalent type of clause, common only in colloquial speech, is identical in form with a dependent question introduced by **ש** (§ 39.1); it will be termed 'generalizing clause' and may replace the pronoun of reply (only the m. sg. one, if there are others) which corresponds to the interrogative included in it.

Examples:

1. Dependent question: ... מי שבא.
Sentence with pronoun of reply הוא: הוא יקבל אוכל.
Replacement:
(He) who comes will get food. מי שבא יקבל אוכל.
2. Dependent question: ... איפה שנלון.
Sentence with pronoun of reply שם: אין מלון.
There is no hotel where we shall stay overnight. איפה שנלון אין מלון.
3. We will discuss that when we eat. נדון בזה מתי שנאכל.
4. Whichever suit you buy, is too expensive. איזו חליפה שתקנה, (היא) יקרה מדאי.
5. (He) who has money can afford to buy this למי שיש כסף, יכול להרשות
merchandise. לעצמו לקנות את הסחורה הזאת.

Note that indefinite and generalizing clauses may be alike in form and meaning, e.g.: A3 = B1.

Note: The interrogative of a generalizing clause may be preceded by a governed prefix (example 5), otherwise the use of prepositions preceding the interrogative is limited to certain conditions which we cannot discuss here.

C. Note the different function of -למי ש-, -למה ש-, -במי ש-, -במה ש- etc. in indefinite and generalizing clauses:

1. Indefinite:
I will give this to who loves me. אתן את זה ל-מי שאוהב אותי.
Generalizing:
He to whom I will give this, will love me. למי שאתן את זה, יאהב אותי.
2. Indefinite:
You are interested in what interests me. אתה מעוניין ב-מה שמעניין אותי.
Generalizing:
What you are interested in, interests me. במה שאתה מעוניין, מעניין אותי.

While an indefinite clause may be preceded by a case prefix or preposition (A6-7) or a construct (A8), a generalizing clause may not.

D. If, in an indefinite clause, the verb is the same as the one that occurs in the sentence it is included in, the referential pronoun and its prefix or preposition may be, and mostly is, omitted:

1. I am using what you use. (בו omitted.) אני משתמש במה שאתה משתמש.
2. Give this to whom you want (i.e. to give it). תן את זה למי שאתה רוצה.

E. If an indefinite or generalizing clause contains, apart from the particle -ש- and the interrogative, only parts that also occur in the sentence in which it is included, then the sentence is equivalent, in English, to an interrogative sentence preceded by "never mind" or "it does not matter"; e.g.:

- It doesn't matter who comes. בא מי שבא.
Never mind what you find. מה שתמצא תמצא.
Never mind who takes the money. יקח את הכסף מי שיקח.

F. **כל** preceding an indefinite clause or a noun of reference is equivalent, in English to “-ever” following a (compound) relative:

1. Whoever comes will get food. כל מי שיבוא יקבל אוכל.
2. Whoever has money can afford to buy this merchandise. כל מי שיש לו כסף יכול להרשות לעצמו לקנות את הסחורה הזאת.
3. We have to take into account the ideas of whoever has dealt with the matter. עלינו להתחשב ברעיונות של כל מי שדן בעניין.
4. You will have to return whatever book you take. יהיה עליך להחזיר כל ספר שתקח.

G. If **לֹא** -*lò*’ is introduced in immediate succession to **ש** of a clause formed according to A-F, the English equivalent of such clause is a compound relative clause preceded by “no matter”; e.g.:

1. No matter who comes, he will get food. מי שלא בא, יקבל אוכל.
2. No matter what they have taken, they have to return it. מה שלא לקחו, עליהם להחזיר.

In these sentences **לֹא** is unstressed. If it is stressed it is a negation:

- Do they have to return no matter what they have taken? האם עליהם להחזיר מה שלא (ma-šèlò’) לקחו?
- Do they have to return what they have not taken? האם עליהם להחזיר מה שלא (ma-še-lo’) לקחו?

There is no distinction in writing between these two types of constructions.

40.5 Interrogatives in non-interrogative contexts: Infinitive complements

An interrogative (with its case prefixes or prepositions) placed between **יש** or **אין** and an immediately following infinitive, is equivalent, in English, to a pronoun beginning with *some* or *any*, as English syntax may require; e.g.:

- There is nobody to ask. אין את מי לשאול.
- There is something to make use of. יש במה להשתמש.
- Is there any place to go? יש לאן ללכת?
- There isn’t anywhere to take money from. אין מאין לקחת כסף.
- There was nothing to talk about. לא היה על מה לדבר.

This construction is typically colloquial.

Distinguish (by position of the sentence parts):

- Whom does one have to ask? (§ 6.7) את מי יש לשאול?
- Is there anybody to ask? יש את מי לשאול?

40.6 Translate¹:

1. Donkeys are long-eared. — 2. These new trousers will be very short-lived (= short of life). — 3. He has (= possesses) too big a mouth and too long a nose, but he is broad-chested. — 4. He does not have a bald head, but little (= he is poor of) hair. — 5. [The person] who has bought five pair of socks should

¹ Vocabulary revision to section XXXVI.

apply to the office. — 6. Don't let your right hand know (= may your right hand not know) what your left hand has done. — 7. Glasses are necessary for whosever eyes are not very strong. — 8. Never mind who wears the pants in this family. — 9. We cannot take with us whoever has not put his shoes on yet. — 10. You can buy nothing, because there is nothing to buy. — 11. I have never seen a house where we go. — 12. Have you ever known [somebody] who knew all the answers? — Never. — 13. I am all excited (= made angry) about what you have written. — 14. Please send us immediately what you call the rest of the machines. — 15. Whatever is urgent, will become much more urgent, if you wait. — 16. There isn't anything to stick on an airletter, because the stamp is already imprinted on it.

40.7 Classify the following sentences according to the various constructions they show of those described in §§ 40.3-40.5 (in a few cases the answer is not unequivocal) and translate:

1. אי אפשר לקרוא את מה שכתוב בצד האחורי של הנייר. — 2. אינני חותם על מה שאינני מבין. — 3. אני מבקש תשובה על מה ששאלתי אותך במכתבי הדחוף לפני שבועיים. — 4. אינני רוצה להאמין למי שמספר סיפורים כמוך. — 5. יכתוב לי מי שנתתי לו את כתובתי. — 6. למי שלא נתתי את כתובתי, אינני רוצה שיכתוב לי. — 7. כל מי שחסר לו כוח יכול להישאר בבית. — 8. מי שהכתיבה קשה לו, יכול לטלפן אליי ולספר לי את מה שהוא רוצה לספר. — 9. (ת)כתוב מה שתכתוב; מה איכפת לך? — 10. הרגז אותי מה שהרגז; זה לא ענייך. — 11. אל תשכח להזכיר את הדבר למי שצריך להזכיר. — 12. מה שהבעתי בביטוי זה, לא תוכל להביע בשום ביטוי אחר. — 13. אבקש ממך לא להפוך את מה שאמרתי; אתה יודע היטב למה אני מתכוון. — 14. סע אחר כך מהר לאן שאתה צריך לנסוע ותשוב מתי שתוכל! — 15. אף על פי שהסתכלתי במכתבי כל מי שכתב אליי בדואר, אינני יכול עדיין להחליט למי יש להאמין, כי אין עם מי לדבר. — 16. אינני מעוניין במה שאתה משתמש. — 17. אינני משתמש במה שאתה מעוניין בו. — 18. מה אין לסדר? מה אין לנקות? מתי נגמור את כל זה? — 19. אין מה לסדר ואין מה לתקן? למה אתה יושב כאן בלי לעשות שום דבר? — 20. זאת עבודה! זה הוא מה שקוראים עבודה נקייה! — 21. מה זה? מה אתה מביא לי כאן? זה עבודה! — 22. אני בוכה ממה שמצחיק אותך. — 23. אנחנו הקשבנו למה שאמרו לנו. — 24. מנהגו הוא לנהל מה שקוראים מסחר ישר. — 25. אינני מתחשב במשפטו של מי שאינו מבין כמה כבד משקל השאלה וכמה חשובה היא עבורנו. — 26. הנהג פנה למי שנתן לו חמש לירות ואמר: «בעד הכסף הזה אתה חושב שאביא אותך לאן שתרצה?» — 27. אני מבקש קבלה בעד מה ששילמתי. — 28. נוסף על מה שכבר אמרתי, רצוני לציין שמה שכתבת לי איננו עונה למה ששאלתי תחילה.

40.8 A description of a town

water-melon	'avatih Nm	אבטיח
character (not: letter)	'ofiy Nm	אופי
characteristic	'ofyaniy Ad (derived adj. corresponding to foregoing noun)	אופייני
(also:) percentage	see § 21.5	אחוז
make possible	(le)'afšer Vwt	אפשר, לאפשר
outside (positional)	bahuts (adverb)	בחוץ
prison	beyt-sohàr Ncm	בית-סוהר
		בית-קפה: קפה see
cheese	gvina Nf	גבינה
shave	(le)galeah Vwt	גלח, לגלח
honey	dvaš Nsm (with suff. divš-, no pl.)	דבש
honeymoon	yeràh-dvaš Ncm	ירח-דבש

fish	<i>dag</i> Nswm (pl. ostr. <i>dge</i>)	דג
flag	<i>degèl</i> Nm (i)	דגל
similar	<i>dome</i> A	דומח
palm-tree	<i>dekèl</i> Nm (i)	דקל
enjoy	<i>hehane, lhehanot</i> Vdep. (rem. <i>nehena</i>)	היהנה, להיהנות מ-
transfer, pass on (<i>transitive</i>), carry over, transport	<i>haaver, lehaavir</i> Vwt	העבר, להעביר
contrary, opposite	<i>hefèh</i> Nm (i)	הפך
on the contrary	<i>lehefèh</i>	להפך
after all (<i>introducing cause or argument</i>)	<i>hare</i> (conjunction)	הרי
blend (<i>intransitive</i>)	(<i>le</i>) <i>hitmazeg</i> Vw	התמזג, להתמזג
fly	<i>zvuv</i> Nm	זבוב
penetrate	<i>h^ador, lah^ador</i> Vst (o)	חדור, לחדור
tailor	<i>hayat</i> Nm	חייט
external, exterior, peripheral	<i>hitsoniy</i> Ad	חיצוני
dream	<i>h^alom, lah^alom, °lahalom</i> Vst (o) (no passive)	חלום, לחלום
cut	<i>h^atoH, lah^atoH</i> Vst (o)	חתוך, לחתוך
cut, piece	<i>h^atiHa</i> Nf	חתיכה
type (= characteristic shape)	<i>tipus</i> Nm	טיפוס
high price, high cost	<i>yokèr</i> Nm (no pl.)	יוקר
expensive(ly)	<i>beyokèr</i>	ביוקר
sheep	<i>kevès</i> Na (i) (<i>s</i> = ש!)	כבש
ball, globe, bullet	<i>kadur</i> Nm	כדור
national	<i>l'umiy</i> Ad	לאומי
customer	<i>lakuaH, °lakoah</i> Nssm (pl. <i>lkuHot, °lakoHot</i>)	לקוח, לקוחות
mostly, plentifully	<i>larov</i> (adverb)	לרוב
fortress, citadel	<i>miṭsar</i> Nswm (cstr. pl. <i>miṭsre</i>)	מבצר
aim, target, purpose	<i>matara</i> Nswf (cstr. sg. <i>matrat</i> , pl. <i>matrot</i>)	מטרה
salt	<i>melàh</i> Nm (i)	מלח
count, amount to	<i>mne, limnot</i> Vst (o-e)	מנה, למנות
pipe (for smoking)	<i>mikterèt</i> Nsf (a) (pl. isol. <i>miktaret</i> , cstr. <i>miktrot</i>)	מקטרת
distance	<i>merhak</i> Nm	מרחק
police	<i>mištara</i> Nswf (cstr. sg. <i>mišterèt</i> [a], pl. <i>mištrot</i>)	משטרה
court of law, courthouse		משפט: בית-משפט
Napoleon	<i>napóle'on</i> or <i>napolyón</i>	נפולי(א)ון
name of a town	<i>nahariya</i> f	נהנה: היהנה נהרי(י)ה

harbor, port	<i>namal</i> Nsm (sg. cstr. <i>nmal</i> , pl. isol. <i>nmalim</i> , cstr. <i>nimle</i> , ° <i>nmale</i>)	נמל
narghile (oriental water pipe)	<i>nargila</i> Nf	נרגילה
penitentiary	<i>sohàr</i> Nm (no pl.) (see בית־סוהר)	סוהר
merchant, dealer	<i>soher</i> Nssm (pl. <i>sohrim</i> , + <i>soh^arim</i>)	סוחר
sugar	<i>šukar</i> Nm	סוכר
boat (small, not a ship)	<i>sira</i> Nf	סירה
(drinking) cup	<i>sefel</i> Nm (i)	ספל
barber, hairdresser	<i>sapar</i> Nm	ספר
fact	<i>'uvda</i> Nf	עובדה
season	<i>'ona</i> Nf	עונה
Acre, a town	<i>'ako</i> , ° <i>'ako</i> f	עכו
branch	<i>'anaf</i> Nswm (cstr. pl. <i>'anfe</i>)	ענף
smoke	(<i>le</i>) <i>'ašen</i> Vwt	עשן, לעשן
Paris	<i>paris</i> or <i>pariz</i> f	פריס (פריז)
yellow	<i>tsahov</i> A (pl. <i>tshubim</i>)	צהוב
drawing (drawn)	<i>tsiyur</i> Nm	ציור
picturesque	<i>Ad</i>	ציורי
draw (a picture),	(<i>le</i>) <i>tsayer</i> Vwt	צייר, לצייר
painter (artist), draughtsman, cartoonist	<i>tsayar</i> Nm	צייר
bird	<i>tsipor</i> Nirrwf	ציפור, ציפורים
narrow	<i>tsar</i> A	צר
going to a summer resort, vacationing	<i>kayit</i> N (no cstr., no pl., not used in concord, cp. צוהריים, § 12.4)	קייט
coffeehouse, coffee-room, café	Ncm (no pl.)	קפה: בית(-)קפה, בתי(-)קפה or קפה
cactus	<i>kāktus</i> Nm	קקטוס
ice	<i>keràh</i> Nm (a)	קרח
		רוב: לרוב see
unmarried	<i>ravak</i> A (f. <i>ravaka</i> !)	רווק
(modern) Rome	<i>roma</i> f	רומה, רומא
impression (= effect on the mind)	<i>rošèm</i> Nm	רושם
broad, wide	<i>rahav</i> A (see § 40.1[C])	רחב
washing, bathing, taking a vacation at a seaside resort	<i>rahatsa</i> Nf (no pl.)	רחצה
concentrate	(<i>le</i>) <i>rakez</i> Vwt	רכז, לרכז
avenue (planted with trees)	<i>sdera</i> Nf (s - ש!)	שדרה
policeman	<i>šoter</i> Nssm (pl. <i>šotrim</i>)	שוטר
market, bazaar	<i>šuk</i> Nsm (isol. pl. <i>švakim</i> , cstr. sg. <i>šuk</i> , pl. <i>šuke</i>)	שוק
belonging	<i>šayan</i> Aw(!) (f. sg. <i>šayehèt</i>)	שייך
residential quarter	<i>šhuna</i> Nf	שכונה

sleep, slumber	<i>šena</i> Nsf (cstr. sg. <i>šnat</i> , no pl.)	שנה
language	<i>safa</i> Nswf (distinguish from שפה "lip", § 37.4) (cstr. sg. <i>sfat</i> , pl. <i>sfot</i>)	שפה
quiet, calm	<i>šaket</i> A	שקט
spice	<i>tavlin</i> Nm	תבלין
gun (= cannon)	<i>totah</i> Nm (pl. cstr. ° <i>tothe</i>)	תותח
tourist	<i>tayar</i> Nm	תייר
middle (opp. "extreme")	<i>tihon</i>	תיכון
the Middle East		המזרח התיכון
the Mediterranean Sea		הים התיכון
baby	<i>tinok</i> Na	תינוק
bright blue color, azure	<i>thelèt</i> Nf (no pl., not connected with suffixes)	תכלת
sew (on), tailor	<i>tfor, litpor</i> Vst (o)	תפור, לתפור
translate	<i>(le)targem</i> Vwt	תרגם, לתרגם

Note: *על* preceding a pl. noun with a personal suffix, frequently (particularly when referring to a preceding noun in concord with the suffix) means "including all, along with all"; e.g. הבית על כל חדריו "the house including all of its rooms", הצבא על כל חייליו "the army including all its soldiers", "They came along with all the members of their family."

עכו

עכו, הנמצאת במרחק של כ-20 ק"מ צפונית¹ מחיפה, היא אחת הערים העתיקות ביותר בישראל. עוד היום יכול לראות, מי שמבקר בעיר זו, חלק גדול ממנה בצורתה המקורית. ביסודה עכו היא עיר ערבית, ומרכזה — שהוא חלקה העתיק — שמר על אופיו המזרחי. יהודים גרים בחלקים החיצוניים החדשים, שבתיהם נבנו בשנים האחרונות. העיר העתיקה של עכו היא מזרחית באופיה, העיר החדשה — בעלת אופי מערבי; אחת אינה דומה לשנייה.

על כל מי שמבקר בעכו בפעם הראשונה לראות תחילה את מה שנחשב לחלק המעניין ביותר שלה — והוא השוק הערבי הטיפוסי, בעל הרחובות הצרים והבלתי־ישרים. חנויות רבות־צבעים ועשירות־סחורות פתוחות לפני הקהל מהשעות המוקדמות של הבוקר עד לשעות הלילה. רחובות אלה הם חסרי־אור כמעט ורבי־צללים, כי השמש אינה מצליחה לחדור אליהם, ולכן הצבעים עושים רושם חזק עוד יותר.

אולם מה שעושה את הרחובות האלה לרבי־רושם אינו רק העובדה שהם עשירי צבעים, אלא בעיקר העובדה שהם עשירי ריחות, כי כל החנויות פתוחות לרחוב ויש בהן מה לקנות. סחורות מסוגים רבים ושונים נמכרות כאן. אם נתחיל במאכלים, נציין תחילה את מה שאופייני לשווקים מזרחיים: גבינות על סוגיהן (הן עשויות בעיקר מחלב של כבשים ויש בהן אחוז הרבה יותר גדול של מלח ממה שרגיל בגבינות אירופיות), דגים שתושבי העיר תפסו בים (הרי עכו היא עיר חוף ותושביה הוותיקים יוצאים בסירותיהם לציד דגים) — וגם הדגים שמורים בחלקם במלח או במי²-מלח.

פרות נמכרים לרוב, ובעיקר בקיץ פרות הקקטוסים, הנקראים «סברס»³; כדי לשמור אותם במצב טרי, שמים אותם על חתיכות קרח ומציעים אותם לקונים ברחוב. מה שעוד רואים בחנויות הם האבטיחים, שהם ירוקים בחוץ ואדומים בפנים; חותכים אותם לחצי כדי להראות לקונים שהם אדומים ומתוקים.

¹ § 36.5.

² Cstr. of מים (§ 18.8, note).

³ Read [sábres], a yiddishized loan from Arabic.

SECTION FORTY-ONE

41.1 Classification of weak verbs

Weak verbs may be subdivided as follows :

The first division of weak verbs will comprise all verbs whose stem has no initial *h* that is dropped in succession to prefixes, e.g. סִידֵּר *sider*, מִסֵּדֵּר *mesader*, סוֹדֵּר *sudar*, יִסֵּדֵּר *yesudar*.

Of those verbs, whose stem has an initial *h* dropped in succession to prefixes, those whose aorists begin with *mi-* will be included in the second division, the rest in the third; e.g. : 2nd division: מִשְׁתַּתֵּף *mištatef*, הִשְׁתַּתֵּף *hištatef*; 3rd division: מִזְמִין *mazmin*, הִזְמִין *hizmin*, מִזְמָן *muzman*, הִזְמָן *huzman*; מֵבִין *mevin*, הֵבִין *hevin*, מוֹבֵן *muvan*, הוֹבֵן *huvan*.

Weak verbs that have a remote with initial *ni(.)t-* (e.g. נִתְרִיקֵן) and no other tense, will be included in the 2nd division.

State to which division the following verb forms belong :

מְבַרֵּךְ, דִּיבֵּר, תִּבְקֵשׁ, יִדְבִּיקוּ, הִדְפִּיסוּ, הִכָּן, הִצְעוּ, אִצְטַעַר, מִתְעַצְבֵּנָה, הִתְחַלְנוּ, הִתְחַתְנוּ, מִפּוֹנֵק, פִּיזֵר, הִרְאֵתָה, יִבְטִיחַ.

41.2 Weak verbs of the 3rd division with stem final *ח*, *ע* (diphthongal stems) have, in the m. sg. imperative, the stem vowel *a* in the second syllable; e.g. הִבְטַח *havtaḥ* (§ 22.2), הוֹחָה *hohah*, הִנַּח *hanah*, הִצִּילָה *hatslah*, הוֹדַע *hoda'a*, הִצִּיעָה *hatsaa*.

41.3 Action nouns

A. Some of the weak verbs, studied so far, of the 1st division have certain relations, in form as well as in meaning, to certain nouns already introduced :

בִּיקֵּר <i>biker</i>	"visited"	בִּיקוּר <i>bikur</i>	"an act of visiting, a realization of an act of visiting" = "(a) visit"
טִיֵּל <i>tiyel</i>	"took a walk"	טִיּוּל <i>tiyul</i>	"(a realization of) an act of taking a walk" = "(a) walk"
טִיפֵּל <i>tipel</i>	"treated"	טִיפּוּל <i>tipul</i>	"(a realization of) an act of treating" = "(a) treatment"
צִיֵּר <i>tsiyer</i>	"drew"	צִיּוּר <i>tsiyur</i>	"(a realization of) an act of drawing" = "(a) drawing"
צִלְצֵל <i>tsiltseḥ</i>	"rang"	צִלְצוּל <i>tsiltsul</i>	"(a realization of) an act of ringing" = "(a) ring"
שִׁרֵּת <i>šeret</i>	"served"	שִׁרְוּת <i>šerut</i>	"(a realization of) an act of serving" = "(a) service"

בנהרייה בעונת הקיץ הם רווקים, כי מקום זה הוא האהוב ביותר על הישראלים היוצאים לירח הדבש.
חלק זה של ישראל, שבו נמצאת עכו, נקרא הגליל המערבי. זאת עיר וזאת סביבה שכל המבקר בהן חוזר עם רשמים עזים ועשירים.

40.9 Your vocabulary includes by now about 85% of the 1000 most fundamental elements of the Hebrew language, and it includes practically all of the 600 most fundamental parts of the Hebrew vocabulary. These 600 items are marked in the word index at the end of this book with the signs I, II and III (cp. § 30.9). Check the entries with these marks in the index and make sure you master them completely (as indicated in § 30.9).

SECTION FORTY-ONE

41.1 Classification of weak verbs

Weak verbs may be subdivided as follows :

The first division of weak verbs will comprise all verbs whose stem has no initial *h* that is dropped in succession to prefixes, e.g. סִידֵּר *sider*, מִסֵּדֵּר *mesader*, סוֹדֵּר *sudar*, יִסֵּדֵּר *yesudar*.

Of those verbs, whose stem has an initial *h* dropped in succession to prefixes, those whose aorists begin with *mi-* will be included in the second division, the rest in the third; e.g. : 2nd division: מִשְׁתַּתֵּף *mištatef*, הִשְׁתַּתֵּף *hištatef*; 3rd division: מִזְמִין *mazmin*, הִזְמִין *hizmin*, מוֹזְמָן *muzman*, הוֹזְמָן *huzman*; מֵבִין *mevin*, הֵבִין *hevin*, מוֹבֵן *muvan*, הוֹבֵן *huvan*.

Weak verbs that have a remotive with initial *ni(.)t-* (e.g. נִתְרִיקֵן) and no other tense, will be included in the 2nd division.

State to which division the following verb forms belong :

מִבְרָךְ, דִּיבֵּר, תִּבְקֶשׁ, יִדְבִּיקוּ, הִדְפִּיסוּ, הֵכֵן, הִצְעֵנוּ, אִצְטַעַר, מִתְעַצְבֶּנָה, הִתְחַלְנוּ, הִתְחַתְנוּ, מִפְּנֵק, פִּיזֵר, הִרְאֵתָה, יִבְטִיחַ.

41.2 Weak verbs of the 3rd division with stem final *ח*, *ע* (diphthongal stems) have, in the m. sg. imperative, the stem vowel *a* in the second syllable; e.g. הִבְטַח *havtaḥ* (§ 22.2), הוֹחָה *hohaḥ*, הִנַּח *hanaḥ*, הִצִּילָה *hatslah*, הוֹדַע *hoda'a*, הִצִּיעָה *hatsaa*.

41.3 Action nouns

A. Some of the weak verbs, studied so far, of the 1st division have certain relations, in form as well as in meaning, to certain nouns already introduced :

בִּיקֵּר <i>biker</i>	"visited"	בִּיקוּר <i>bikur</i>	"an act of visiting, a realization of an act of visiting" = "(a) visit"
טִיֵּל <i>tiyel</i>	"took a walk"	טִיּוּל <i>tiyul</i>	"(a realization of) an act of taking a walk" = "(a) walk"
טִיפֵּל <i>tipel</i>	"treated"	טִיפּוּל <i>tipul</i>	"(a realization of) an act of treating" = "(a) treatment"
צִיֵּר <i>tsiyer</i>	"drew"	צִיּוּר <i>tsiyur</i>	"(a realization of) an act of drawing" = "(a) drawing"
צִלְצֵל <i>tsiltsel</i>	"rang"	צִלְצוּל <i>tsiltsul</i>	"(a realization of) an act of ringing" = "(a) ring"
שִׁרֵּת <i>šeret</i>	"served"	שִׁרּוּת <i>šerut</i>	"(a realization of) an act of serving" = "(a) service"

This relation may be generalized. By substituting *u* for the second vowel of an active 3rd person m.sg. rem. of a weak verb of the 1st division, a noun may be formed that has a relation in meaning to the verb as shown; e.g. רִיכוּז *rikuz* “(a realization of an) act of concentrating” = “(a) concentration”, אִיחור *'ehur* “(a realization of) an act of being late” = “(a) delay”. Stem final 'א is replaced by י *y* (e.g. רִפּוּי *ripuy* “healing, cure” from רִפֵּא and י *y* is added to open stems (e.g. נִיקּוּי *nikuy*, from נִיקָה “cleaning”; גִּילּוּי *giluy* “discovery”).

Nouns thus formed will be termed ‘regular action nouns of the 1st weak division’; they are weak masculines and will no longer be introduced in the vocabularies, if the basic verb is known, and the student will be expected to identify, form and use them correctly as soon as he knows the verb stem.

The relation between the action nouns and the verbs of the 1st weak division is not reversible, i.e. the existence of a noun of the pattern *i.u.* does not permit the prediction of a corresponding verb of the 1st weak division.

The following verbs (so far studied) of the 1st weak division have irregular action nouns: לִנְצַח (תְּשׁלוּם) לשלם, (פָּחַד) לפחד, (מִשְׁחָק) לשחק, (קִבְלָה) לקבל, (בִּרְכָה) לברך “conquer” (נִצְחוֹן *nitsahon* irrssm — נִצְחוֹת *nitshonot* “victory”), לְרַחֵם (רַחֲמִים *rahmamim* m [pl.]), לְקוּחַ (תְּקוּחָה). The following have no action nouns: לֹמֵד, לֹמֵר, לֹאֲפֵשֶׁר, לִצְחֹת, לַעֲנִיין, לִלְמַד.

B. Similar relations may be observed with verbs of the 3rd weak division:

הוֹצֵא <i>hotse'</i>	“put out”	הוֹצָאָה <i>hotsa'a</i>	“(a realization of) an act of putting out” = “(an) edition, expense etc.”
הוֹמֵן <i>hazmen</i>	“order”	הוֹמָנָה <i>hazmana</i>	“(an) order”
הֵכֵן <i>hahen</i>	“prepare”	הֵכָנָה <i>hahana</i>	“(a) preparation”
הַשְׁפֵּעַ <i>haspaa</i> (§ 41.2)	“influence”	הַשְׁפָּעָה <i>haspa'a</i>	“influence”

In this division, the second vowel of the m. sg. imperative is replaced by *a* and *a* is suffixed to form a weak feminine noun. This relation also is generalizable; e.g. הַפְּסָקָה *hafsaka* “interruption, intermission”, הַצְּלָחָה *hatslaha* “success”, הַשְׁמָדָה *hasmada* “annihilation”. א' is added to open stems: הַרְשָׁאָה *harša'a* (from הִרְשָׁה) “authorization”. No regular action nouns of the 3rd weak division will henceforth be presented in the vocabularies, if the basic verb has been previously introduced. The relation between these action nouns and the corresponding verbs is very regular, but not reversible in all cases. The following verbs of the 3rd weak division have irregular action nouns: לְהוֹדוֹת ל- (תוֹדָה) להודות ל-, לְהַשִּׁיב ל- (תְּשׁוּבָה) and לְהֵאֱמִין (אֱמוּנָה or אֱמוּן *'emun* m “confidence”); לְהִרְאוֹת has none.

C. Verb-action noun relations in the 2nd division of weak verbs:

הִתְיַשְׁבוּ <i>hityašvu</i>	“settle (pl.)”	הִתְיַשְׁבוּת <i>hityašvut</i>	“(a realization of) an act of settling” = “colonization”
------------------------------	----------------	--------------------------------	--

To a pl. imp., ת *t* is added to form a weak feminine noun. Similarly: הִתְגוֹנְנוּת *hitgonnut* “defense”, הִתְפַּרְצוּת *hitpartsut* “breaking in, outbreak”, הִשְׁתַּתְּפוּת *hištatfut* “participation”, הִתְהַוּוּת *hithavut* “emergence”. However, action nouns may not be formed by this procedure from every weak verb of the 2nd division; details will be

given in § 43.1. In any case, action nouns formed from 2nd division verbs will no longer be included in the vocabularies.

D. Strong action nouns:

ידועה <i>ydu'a</i>	"known"	ידעה <i>ydi'a</i>	"(a realization of) an act of knowing" = "knowledge, information, news"
חתומה <i>h^atuma</i>	"signed"	חתמה <i>h^atima</i>	"signature"
כתובה <i>ktuva</i>	"written"	כתבה <i>ktiva</i>	"writing, script"
קראה <i>kru'a</i>	"called, read"	קריאה <i>kri'a</i>	"(a) call, reading"
סלוחה <i>sluna</i>	"forgiven"	סליחה <i>slina</i>	"forgiveness"

The *u* of a f. sg. perf. participle is replaced by *i* to form a weak feminine action noun of active strong verbs. According to § 25.7, the number of those strong verbs that have an action noun of the formation described is consequently limited to those that have a perf. part., i.e. a passive, i.e. mostly regular transitive verbs. There are some verbs that have no perf. part., but do have an action noun as above (e.g. קפיצה *kfiṣa* "(a) leap"), but their number is inconsiderable. Further examples of regular strong action nouns: קנייה *kniya* (cp. קניה *kni'a*) "purchase", רחיצה *riṣa* "(a) wash". The following regular transitive disyllabic strong verbs have irregular action nouns: איטוף *aiṭuf* *m*, לאטוף *la'atuf* *m*, ליטוד *liṭud* *m*, לידה *liḏa* *f*, ללדת *llada* *f*, לחלום *lḥlom* *m*, לזכור *lzokor* *m*, לאהוב *la'ahob* *m*, לנמור *lnamar* *m*, לנטב *lnetaḅ* *f*, לכבוש *lkibuš* *m*, לשנא *lsena* *f*, לחשוב *lḥšob* *m*, לחשיבה *lḥšiva* *f* "reasoning", מחשבה *mḥševa* "thought", לשאול *ls'ol* "borrowing", שאלה *š'ala* "question", חתיכה *ḥtiḳa* "cut, piece", חיתוך *ḥitun* *m* "[act of] cutting", רישום *rišum* *m* "register, list", רישום *rišum* *m* "notation", הרשמה *harsama* *f* "registration", לתת *ltet* *f* "delivery", מתן *matan* *m* ["matne"] "presentation, granting", נושא *nu'a* *f* "carrying", נישואים *nišū'im* *m* (pl.) "marriage". ללוח *llah* "borrow" has no action noun.

The relation between action nouns and verbs is consequently not reversible. Regularly formed action nouns of regular transitive disyllabic strong verbs will no longer be given in the vocabularies.

E. Action nouns of strong passives:

Strong passive verbs (which does not include deponents) that do not function as passives (§§ 25.3, 25.4) have action nouns formed according to C above: הימצא *himca* "be found, be present!" — הימצאות *himca'ut* *f* "presence, existence"; הידבק *hidavk* "cling (to)!" — הידבקות *hidavkut* *f* "clinging (to)"; etc.

F. Action nouns are negated by the prefix אִי-; e.g. אי-כתיבה *ai-ktiva* "non-writing, omission to write, failure to write".

41.4 The syntactic function of regular action nouns

A. If an action noun regularly formed according to § 41.3 (A-E) is the construct of a constituent personal suffix, it is the equivalent of the corresponding verb in a dependent sentence, subject to the verb having the same number, gender and person as the constituent pronoun, but irrespective of tense or voice (i.e. active or passive form, where applicable).

(a) If the constructive consisting of the action noun and the dependent pronoun is 1. indirectly connected to a noun (§ 16.1), 2. a governed object (other than by a verb expressing description or explanation), or 3. in the zero case (§ 12.1), —the dependent sentence mentioned above is a verbal clause (§ 37.1).

(b) If the action-noun—pronoun constructive is itself a construent, — the dependent sentence is an included referential clause (§ 33.3), whose noun of reference is the one which precedes the action noun as its construct.

(c) Otherwise the dependent sentence is a dependent question (§ 39.1), whereby the preposition which precedes the action noun is omitted.

If the action noun is accompanied by an attributive adjective, § 42.2(B) has to be considered.

In the examples that follow, we shall indicate by (a), (b), (c) respectively, which of the above transformations applies in a given case.

I. If equivalent to an active verb form, the action noun with a construent personal suffix governs objects the same way as the verb in the clause. E.g.:

is equivalent to: (a3)
or to:
or to:
and in English to: "Her settlement of (*or*: settling) the affairs is satisfactory".

סידורה   את העניינים משביע רצון.
שהיא סידרה   את העניינים משביע רצון.
שהיא מסדרת   את העניינים משביע רצון.
שהיא תסדר   את העניינים משביע רצון.

is equivalent to: (a2)
or to:
or to:
and in English to: "We announce our non-introduction of Joseph into our society."

אנחנו מודיעים על אי-הכנסתו   את יוסף לחברתנו.
אנחנו מודיעים (על זה) שלא הכנסנו   את יוסף לחברתנו.
אנחנו מודיעים (על זה) שאיננו מכניסים   את יוסף לחברתנו.
אנחנו מודיעים (על זה) שלא נכניס   את יוסף לחברתנו.

is equivalent to: (a2)
or to:
or to:
and in English to: "Please take our order(ing) into account!"

נא להתחשב בהזמנתנו.
נא להתחשב בזה שהזמנו.
נא להתחשב בזה שאנחנו מזמינים.
נא להתחשב בזה שלזמין.

is equivalent to: (a2)
and in English to: "Are you interested in our getting away?"

האם אתם מעוניינים בהסתלקותנו?
האם אתם מעוניינים (בזה) שנסתלק?

is equivalent to: (b)
or to:
or to:
and in English to: "I wish to know the time of your concluding the work."

אני רוצה לדעת את זמן סיומכם   את העבודה.
אני רוצה לדעת את הזמן שבו סיימתם   את העבודה.
אני רוצה לדעת את הזמן שבו אתם מסיימים   את העבודה.
אני רוצה לדעת את הזמן שבו תסיימו   את העבודה.

is equivalent to: (b)
or to:
or to:
and in English to: "Where is the place of your settling?"

איפה מקום התיישבותכם?
איפה המקום שבו התיישבתם?
איפה המקום שבו אתם מתיישבים?
איפה המקום שבו תתיישבו?

קשה לראות את סיבת הסכמתך.
 קשה לראות את הסיבה שבגללה הסכמת.
 קשה לראות את הסיבה שבגללה אתה מסכים.
 קשה לראות את הסיבה שבגללה תסכים.
 is equivalent to: (b)
 or to:
 or to:
 and in English to: "It is hard to see the reason of your consent."

הקשיים של שירותנו
 הקשיים של זה שאנחנו משרתים
 הקשיים של זה ששירותנו
 הקשיים של זה שנשרת
 את הקהל ברורים.
 את הקהל ברורים.
 את הקהל ברורים.
 את הקהל ברורים.
 is equivalent to: (a1)
 or to:
 or to:
 and in English to: "The difficulties of our serving the public are perfectly obvious."

בבקשה הסבר לי את הכנתך
 בבקשה הסבר לי איך הכנת
 בבקשה הסבר לי מדוע הכנת
 בבקשה הסבר לי איך אתה מכין את השיעורים.
 בבקשה הסבר לי מדוע אתה מכין את השיעורים.
 בבקשה הסבר לי איך תכין את השיעורים.
 בבקשה הסבר לי מדוע תכין את השיעורים.
 is equivalent to: (c — verb expressing explanation)
 or to:
 or to:
 or to:
 or to:
 or to:
 and in English to: "Please explain to me your preparing the lessons."

רצוני לספר לך על טיפולו של הרופא במחלתי.
 רצוני לספר לך איך הרופא טיפל במחלתי.
 רצוני לספר לך איך הרופא מטפל במחלתי.
 רצוני לספר לך איך הרופא יטפל במחלתי.
 is equivalent to: (c)
 or to:
 or to:
 and in English to: "I wish to tell you about the doctor's treatment of my ailment."

II. No governed objects are, of course, present in the phrase, if the action noun with a construent personal suffix is equivalent to a passive verb form. E.g.:

נדון בהוצאתם
 נדון בזה שהוצאו
 נדון בזה שהם מוצאים
 נדון בזה שיוצאו
 מבית-הספר.
 מבית-הספר.
 מבית-הספר.
 מבית-הספר.
 is equivalent to: (a2)
 or to:
 or to:
 and in English to: "We shall discuss their expulsion from the school".

B. If an action noun formed as stated under A occurs in a position other than the one stated in A, it is the equivalent of the corresponding verb, irrespective of tense, in its passive form if it is regular transitive, otherwise in its active form, viz.

1. if the action noun is construct, in a dependent sentence in which the verb is in concord with the construent;

2. otherwise in a dependent sentence in which the verb refers to משהו or משהו (whichever applicable); or to its impersonal (3rd person m.pl.) form; in this case, continuing the action noun is an equivalent of על-ידי continuing the verb.

For the nature of the dependent sentence see under A above.

Examples:

1. תיקון המכונית (על ידי מומחה) יקר.
 is equivalent to: (a3) שהמכונית תוקנה (על ידי מומחה) (זה) יקר.
 or to: שהמכונית מתוקנת (על ידי מומחה) (זה) יקר.
 or to: שהמכונית תתוקן (על ידי מומחה) (זה) יקר.
 and in English to: "The repair of the car (by a specialist) is costly".

Action noun of a non-regular-transitive verb:

- אנחנו מציעים טיפול רופא במחלה הזאת.
 is equivalent to: (a2) אנחנו מציעים שיטפל רופא במחלה הזאת.
 and in English to: "We suggest treatment by a physician, of this ailment."

2. אי-טיפול במחלה הזאת מהווה סכנה.
 is equivalent to: (a3) שלא טיפל במחלה הזאת מהווה סכנה.
 or to: שאין מטפלים במחלה הזאת מהווה סכנה.
 or to: שלא יטפל במחלה הזאת מהווה סכנה.
 and in English to: "The non-treatment of this ailment presents a danger."

- צורת התיקון שלנו מצוינת.
 is equivalent to: (c) הצורה שבה תוקן משהו על ידיו מצוינת.
 or to: הצורה שבה מתוקן משהו ידיו מצוינת.
 or to: הצורה שבה יתוקן משהו על ידיו מצוינת.
 and in English to: "The way of our repair is excellent."

C. An action noun may be used in construct even in contradiction to A and B above, if the object to which the construent refers cannot conceivably be the object of the action expressed by the corresponding verb. E.g. in the sentence *הדפסת המדפים הזה לא רעה*, "the printer" (מדפיס) would be, according to B1 and since *להדפיס* is regular transitive, the object of "printing", which is inconceivable; this sentence may consequently be formed to express the fact that the printer is printing ("The printing of this printer is not bad.").

D. As obvious from the above examples, the commonest English equivalents of Hebrew action nouns are English action nouns or *-ing* forms (gerunds).

41.5 A. As a further illustration of the syntactic function of action nouns, some of the examples for clauses (§ 37.1) will be transformed into constructions with action nouns:

- B1. איני אוהב את אמירתך דבר כזה.
 C3. אני מתכוון לכתיבתך ספר.
 F3. איננו יכולים לחתקיים בלי אכילה.
 F4. טובה יותר נתינת מתנה מסידור מסיבה בשבילי.¹
 H5. אשאר כאן עד הסכמתך.

B. Retranslate the following sentences of § 37.5, using action nouns: 1, 9, 10, 11, 14, 17, 18.

C. Translate: 1. Because of the delay of the train we shall not be able to keep our promise. — 2. The expression of this idea shows much understanding by the president. — 3. 'Lights-out' (= extinction

¹ לו is precluded according to § 3.6, since the position in immediate succession to the construct is occupied by the construent.

of lights) will be at 22:30 sharp (= exactly). — 4. The heating of water by electricity is cheaper. — 5. The decision of the director may still be changed. — 6. According to a government announcement, the presentation of the new bill (= law proposal) will take place next week. — 7. Hospitality (= taking in of guests) is always desirable. — 8. What is the address of the new publishing firm (= company for [-ל] edition of books)? — 9. The decrease of prices will bring much blessing. — 10. The proclamation of the independence of Israel took place on May 14, 1948. — 11. The guarding of the borders is our main job. — 12. The blending of the colors gave (= made) a wonderful impression. — 13. Our participation is certain. — 14. After consultation, our decision was to agree to the sale of the store. — 15. The success of your idea is not very great.

41.6 The construct action noun of the 3rd weak division is equal in its written shape to the (m. or f.) 2nd person sg. remotive: *הסכמת* may be read either *haskamat* or *hiskamt(à)*. A determinated noun immediately following a word of the mentioned written shape is an important clue for its reading, since in case the verb concerned is regular transitive the remotive form would normally require *את*; e.g. *הכנסת הספרים* contains the action noun, not the remotive, because in the latter case the ordinary construction is *הכנסת את הספרים*.

41.7 Transform the action noun construction into clauses where marked + and translate¹:

1. רבים מתושבי חיפה מבקרים לעתים קרובות בעכו בגלל הימצאותה+ במרחק קטן ממנה.
2. — כבר בביקורנו הראשון בעכו התפלאנו על שמירת+ אופיה העתיק של העיר. — 3. בניית הבתים בשכונות החדשות מתקדמת מהר. — 4. ראיית+ השוק המזרחי הטיפוסי עושה רושם רב.
5. — מזמן פתיחת החנויות עד לסגירתן+ מספר הקונים גדול. — 6. קניית הסחורות בשוק אינה פשוטה. — 7. תפיסת דגים ומכירתם היא הפרנסה הראשית של התושבים. — 8. חיתוך+ פרות הקקטוסים אינו קל, כי פציעת האצבעות אינה נעימה. — 9. אי-כיסוי הסחורה הוא הסיבה לריכוז+ הזבובים עליה. — 10. לכן מצווים על החזקת הסחורה במקום סגור. — 11. אפשר לפעמים לקנות דברים במחיר הנמוך² מהצעתם של הסוחרים. — 12. תפירת בגדי גברים היא אחד מענפי המסחר החשובים ביותר בארץ. — 13. חסרים לי סכיני גילוח³. — 14. חברתנו מעוניינת בקבלת+ מחירים גבוהים במידת האפשר⁴ בעד סחורותיה. — 15. דיבור+ עם נהג אוטובוס אסור בזמן הנסיעה. — 16. המשטרה אוסרת העמדת+ שולחנות בתי הקפה בחוץ בכמה רחובות רבי קהל. — 17. מילוי דגים היא צורת בישול יהודית טיפוסית. — 18. הכרות עצמאות ישראל היוותה את חלום הדורות. — 19. הסיבה לאי-הצלחתו+ של נאפוליאון בכיבוש עכו הייתה, בין השאר, רוחם האמיצה של תושבי העיר בזמן התנועות+. — 20. הקפנו את הבית בגדר; הקפתו+ בגדר הייתה נחוצה בגלל התפרצויותיהם+ של כלבי השכנים. — 21. המשורר הצעיר כעס מאוד על אי-הזכרת+ שמו בספר "עשר שנים של ספרות ישראל". — 22. מניית המשתתפים עוד לא הסתיימה, ורק אחרי סיומה+ יודע מספר המשתתפים באספה. — 23. המנהלים דנו בהנהגת+ רישום+ מלא של הוצאות והכנסות. — 24. אכילת דברים מתוקים בין הארוחות נחשבת לבלתי-רצויה. — 25. המדינה מקווה לפתח את החינוך הגבוה על ידי שליחת+ צעירים לחוץ-לארץ ללימוד ולהכרת ארצות אחרות. — 26. קביעת זמני השיעורים תיתכן רק אחרי התחלת+ שנת הלימודים. — 27. גילוי האמת אפשרי רק אחרי שמיעת+ שני הצדדים. — 28. השפעת העישון על הבריאות אינה ברורה עדיין. — 29. מרים עסוקה בעקירת+ עשבים רעים בגן. — 30. בבקשה דבר אתי בצורה רצינית; אינני אוהבת מתיחה. — 31. חיבור הטלפון אפשרי על ידי מתיחת+ קו מצדה האחד של החצר לצדה השני. — 32. יעקב עשה כמה ניסיונות התקרבות לרבקה, אבל באי-הצלחה גלויה. — 33. סיבת קלקולה של המכונה יכולה להיות התרוקנותה⁶ ממים.

¹ Vocabulary revision to section XL.

² "Razor-blades".

³ "Inter alia".

⁴ Correspondingly to אורח המצלצל (§ 8.3[C]).

⁵ "To the largest possible degree".

⁶ Derived from נתרוקן (see § 41.1).

— 34. הורדת הנוסעים מן האנייה תתחיל בשעה שבע. — 35. הגשת המנות צריכה להיות מהירה יותר. — 36. אחרי תפיסתו על ידי המשטרה מחכה הרוצח בבית-הסוהר להבאתו למשפט. — 37. יש לנו עדיין קשיי הסתגלות. — 38. הורים רבים עושים לילדיהם רעה על ידי פינוקים. — 39. אי אפשר לוותר על ידיעת עברית במדינת ישראל. — 40. אני מעוניינת בקבלת עבודה כפקידה. — 41. אתה יכול להשתמש בארון זה לתליית בגדיך. — 42. ההתיישבות היהודית בארץ-ישראל התחילה בשנות השבעים. — 43. איזה שעמום! — 44. מתי תצא משתיקתך ותאמר את מה שאתה חושב? — 45. עליך להיזהר מפני שתיית יין. — 46. חימום הדירה נעשה על ידי חשמל. — 47. איפה המרכז להתנוונות מפני התקפות אוויר? — 48. אין לי זמן לכתיבת מכתבים. — 49. למי אפשר למסור את הדפסת הספר? — 50. אין לנו עדיין הכסף הנחוץ כדי לחשוב על החלפת דירתנו בדירה גדולה יותר. — 51. כתוב את הכתובת בכתב ברור כדי לאפשר את קריאתה על ידי נושא המכתבים! — 52. הפיכת הצריף לחדר אוכל תעלה בערך אלפיים לירות. — 53. במכתב רשמי אסורה מחיקת כל מלה אחרי חתימתו. — 54. אינכם רגילים לחשיבה פילוסופית ולכן מחשבותיכם כל כך מפוזרות. — 55. הדבקת מודעות על קירות הבית אסורה בהחלט. — 56. החתמת המכתבים על ידי הדואר נעשית במכונה ולא ביד. — 57. במשך הזמן תלמד את ביטוי רעיונותיך בצורה הנכונה. — 58. אחרי הבעת שמחתי על השתתפותו של מר לוי באספתנו אני פותח את הוויכוח. — 59. ראיית העתיד אינה אפשרית לבני אדם רגילים. — 60. אדוני, הואל לעשות הכרה עם אחותי. — 61. על ידי הוספת כמה טיפות יין ייעשה המיץ לבעל טעם הרבה יותר טוב. — 62. התהוות עשן בחדר מרוב עישון מקלקלת את האוויר. — 63. הרכבת המכונה קשה מדי בשבילי. — 64. הנה לך משהו מיוחד לרחיצת פנייך! — 65. יש להודיע על שינוי כתובת תוך שבוע ימים. — 66. בשבועות הראשונים היינו עסוקים בחיפוש דירה ובמציאת עבודה. — 67. אינני מוכן עוד להאמין להבטחותיך. — 68. הצלת החולה נעשתה אפשרית על ידי הטיפול המידי. — 69. גם אחרי גיקוי החצר נשארו בה כמה מקומות מלוכלכים. — 70. האיש הצעיר הזה הובא למשפט באשמת גנבת פרות מעצי שכנו.

41.8 “the mentioned fact” (§ 36.7) summarizes the content of a previously formed sentence. It may be replaced by any noun, including the noun with all its attributes, modifiers etc., and expresses the same content as the foregoing sentence, i.e. an action noun with its accompanying parts. Example:

First sentence:	בחדר מתהווה עשן.
Second sentence, containing הדבר:	הדבר מקלקל את האוויר.
Action noun construction rendering the content of the first sentence:	התהוות עשן בתדד
Replacement of הדבר by that construction (the gender of the action noun taken into account for purposes of concord):	התהוות עשן בחדר מקלקלת את האוויר.

Carry out the same transformation for the following pairs of sentences:

Second sentence, containing הדבר which is to be replaced

First sentence

1. הדבר יסתיים בימים הקרובים.
2. הדבר ברור.
3. הנהג לא התכוון לדבר.
4. הדבר היה פתאומי.
5. הדבר היה קשה מאוד.
6. אני מעוניין מאוד בדבר.
7. הדבר יביא לנו הכוונת רבות.
8. לא הסכמתי לדבר.
9. אתם צריכים להתחשב בדבר.
10. עליכם לקיים את הדבר.

1. התכנית יוכנו.
2. הגסיעה תקוים.
3. האיש המסכן נהרג.
4. המטוס התרסק.
5. הקרבנות זוהו.
6. אשיג משכורת גבוהה יותר.
7. נקשרו קשרים טובים עם חוץ-לארץ.
8. העבודה הופסקה.
9. לא הסכמתי לוותר על הכסף.
10. דרשנו משהו.

¹ “Make the acquaintance of...”.

² § 28.4.

SECTION FORTY-TWO

42.1 The radical

It has been shown in § 29.8 that verb forms may be decomposed into prefixes, suffixes, a pattern and what is left. What is left will be termed the 'r a d i c a l'.

The same may be done with noun forms. E.g. the comparison of סֵפֶר *sefèr*, סְפָרִים *sfarim*, סִפְרֵי *sifre* and סִפְרוּ *sifro* shows that these forms contain the suffixes *-im*, *-e* and *-o* respectively and the patterns *.e.è.*, *..a.-* and *.i.-* respectively. Thus what is left is the radical *s.f.r.* Likewise, מִיחְתָּבִים *mihtav-im* vs. מִיחְתָּבִי *mihtv-e* renders the patterns *.i..a.-*¹ and *.i...-* and the radical *m.ht.v.*

Many verbs and nouns have a common radical ; e.g. ordinarily, weak verbs and their corresponding action nouns have a common radical. If the radical of a word (e.g. a noun) has no consonants other than those occurring in another word (e.g. a given verb), we shall consider them of equal radical; e.g. the radical of שְׁמִירָה *šmira* has no consonant that is absent from the radical of לְשַׁמֵּר (viz. *š.m.r.*). We shall therefore consider *š.m.r.* the radical of שְׁמִירָה *šmira*. Likewise we shall consider עֲנִיָּן *'inyan* and לְעֲנִיָּן as of equal radical.

The same for adjectives: גָּדוֹל *gadol* is considered to be of equal radical with לִגְדוֹל *ligdol* (radical *g.d.l.*)¹, רָחוֹב *rahav* with רְחוֹב *rhov* and the like.

The radical of a word is a useful clue for its meaning, since ordinarily it may be assumed that words of a common radical have some concept in common the same way words of identical pattern or with identical affixes have.

Examples:

1. The word קִדּוּשׁ *kiduš* has a very common pattern, which is the one of the 1st weak division action nouns. Its radical *k.d.š* is also found, e.g., in קָדוֹשׁ *kadoš* "holy", an adjective of the frequent pattern *.a.o.* (e.g. גָּדוֹל *gadol*). It may therefore tentatively be assumed that the meaning of קִדּוּשׁ is within the limits of "(a realization of an) act (§ 41.3) that has a fundamental conceptual relation to something being holy". In fact a more exact English equivalent is "sanctification".

2. הִשְׁחִירוּ *hišhíru*: suffix of the 3rd pl., pattern of a remotive of the 3rd weak division. The radical (*h*).*š.h.r* is the one of שָׁחַר. The meaning of הִשְׁחִירוּ may immediately be narrowed to "(they) performed an act that has a fundamental conceptual relation to something being black"; tentatively "(they) blackened". This is in fact the meaning of the word, which is both transitive and intransitive as its English equivalent.

¹ In the noun "pattern" are included all vowels that can be subsumed under the definition of "pattern" (§ 29.8, no. 3), i.e. that are constantly incontinent in the stem.

It is a useful procedure, before looking up a word in a glossary and whenever no exactitude is required, to attempt to verify whether the pattern, affixes and above all the radical of an unknown word has been occasioned in another word. The meaning of the word may thereby be broadly guessed. But the latitude of this procedure is so great that it cannot be relied on. It is however very useful as a mnemotechnical device. The student should ascertain for his own benefit, whenever a new word is met by him, with what other words previously known the word concerned is related by a common radical, pattern and affix. As an illustration, we shall do that for a number of words included in the vocabulary of § 40.8:

אפשרי, אפשר has the same radical as לאפשר.

להעביר "pass (transitive)" has the same radical as לעבור "pass (intransitive)", since the *h* of the former is unstable; also the preposition עבור has the same radical, since it reflects the concept of "passing on" a benefit.

הפך obviously has the radical of להפוך; עובדה "fact" the one of עבודה "work, deed", לעבוד "work"; לעשן is of like radical with עשן, צייר *sayar* with ציור and לצייר.

A very useful way of revising and stabilizing one's vocabulary is to arrange it by radicals and to enter each new word under the proper heading.

42.2 Adverb equivalents

A. A form used adverbially according to § 36.5 (A) may be replaced by a construction of באופן *be-'ofen* (אופן *m* "fashion, way [= fashion]") and the m. sg. form of the adjective concerned; e.g. טלפונית = באופן חופשי, חופשית. The construction with באופן is much more common than the use of the form in יית. The construction with באופן may be used not only with derived adjectives, but also with all other weak adjectives (e.g. באופן מיוחד "specially", באופן משונה "strangely"); it is however not common with adjectives other than weak ones (for which see § 36.5 [B]).

B. If a dependent sentence containing an adjective form used adverbially or an adverb equivalent is transformed into an action noun construction (§ 41.4), the corresponding adjective (in concord with the action noun) must be used instead of the adverbially used adjective form of the adverb equivalent. As an illustration we shall insert some adverbially used adjective forms or adverb equivalents into the dependent sentences given as examples in § 41.4 and see how these extended sentences are transformed into action noun constructions:

רצוני לספר לך על זה שהרופא טיפל באופן מוצלח במחלתי.
= רצוני לספר לך על טיפולו המוצלח של הרופא במחלתי.

נא להתחשב בזה שהזמננו חודשית (באופן חודשי).
= נא להתחשב בהזמנתנו החודשית.

שהמכונית תתוקן יפה על ידי מומחה זה יקר.
= תיקונה היפה של המכונית על ידי מומחה יקר.

However, if the verb in the dependent sentence is modified by an adverb that is not related to an adjective, the adverb may remain in the action noun construction:

איך (ש)היא סידרה את העניינים א ת מ ו ל משביע רצון.
= סידורה את העניינים א ת מ ו ל משביע רצון.

C. רב is the adjective corresponding to הרבה and מאוד; מהיר is the adjective corresponding to the adverb מהר.

42.3 Insert the following adverbs into the clauses of the sentences enumerated in § 41.5B and then modify the exercise accordingly: 1. "strongly"; 9. "seriously"; 10. "almost"; 11. "cordially"; 14. "gravely"; 17. "immediately" (to "spoiling"; use a derived adjective), "terribly" (to "burning"; use adverb equivalent); 18. "very much".

42.4 The pronoun of identification

Wherever **אִיזוֹ, אִיוֹ, אִי-אֵלּוֹ** may be used, the pronoun **אוֹתוֹ 'oto** (m. sg.), **אוֹתָהּ 'ota** (f.sg.), **אוֹתָם 'otam** (m. pl.), **אוֹתָן 'otan** (f. pl.) may be used instead, in concord with the noun referred to. In that case, the equivalent of **אוֹתוֹ** etc. is "that" or "the same"; e.g.:

We still live in that (*or*: the same) house.   אנחנו עדיין גרים באותו בית.
(cp. אנחנו גרים באיזה בית.)

[illegible]

I want you to return those (*or*: the same) ten books.

(cp. רצוני שתחזיר אי-אלו עשרה ספרים.)

This is exactly the same thing.

זה בדיוק אותו דבר.
(cp. איזה דבר זה בדיוק?)

אוֹתוֹ may also be used in two positions in which אִיזָה is not used, viz. 1. following כֹּל, 2. preceding a noun determined by ה־ or a name (not any otherwise determined noun):

Also today came all those (or:
all the same) people.

During all those five years
I had no job.

אֵל is not obligatory before a determinated noun, if אִתּוֹ etc. is used:

כבר קראתי (את) אותם הספרים. — אני מכיר (את) אותה גברת כהן.

42.5 A. זה is the equivalent of הדבר if used as described in § 41.8:

§ 41.8(1): התכניות יוכנו; זה יסתיים בימים הקרובים.

§ 41.8(3): האיש המסכן נהרג; הנהג לא התכוון לזה.

B. $\aleph$ is the equivalent of $\aleph$, if used according to A above, in the same conditions in which it may be its equivalent according to § 37.1:

- § 41.8(3): האיש המסכן נהרג; הנהג לא התכוון לכך (*lehan*).
 § 41.8(5): אשיג משכורת גבוהה יותר; אני מעוניין מאוד בכך (*behan*).
 § 41.8(8): העבודה הופסקה; לא הסכמו לכך (*lehan*).

C. Following a case prefix or a preposition, זאת is the equivalent of זה when used according to A above or to § 37.1 (בזאת = *bazot*, לזאת = *lazot*):

- § 41.8(6): אשיג משכורת גבוהה יותר; אני מעוניין בזאת (*bazot*).
 § 41.8(8): העבודה הופסקה; לא הסכמו לזאת (*lazot*).
 § 41.8(10): דרשנו משהו; עליכם להבין את זאת.
 דרשנו משהו; עליכם להבין זאת.
 § 37.1(C1): אני מטפל בזאת שאתה מבקש יותר כסף.
 § 37.1 (B1): איני אוהב (את) זאת שאתה אומר דבר כזה.

42.6 Reformulate § 37.5 (10-22) using כך, זאת wherever possible.

42.7 Form expressions construed as follows:

1. They begin with כל; 2. they continue with אותו, אותה, אותם or אותן; 3. they then continue with מאה, if possible; 4. then with ה-; 5. they conclude with דוד, דודה, דודים or דודות, selected to be in concord with what you have selected in every case from (2).

Thus you have formed four expressions. Now delete from all these four 'original' expressions what you have selected from (2) and you have another four expressions. Delete from the 'original' expressions your selections from (1), (3) and (4), respectively. Altogether you have now 18 expressions. Delete from the 'original' expressions your selections from both (1) and (2), from both (1) and (3), (1) and (4), (2) and (3), (2) and (4) and finally from both (3) and (4). This will give you another 18 expressions, a total of 36. Further delete your selections from all of (1), (2) and (3), all of (1), (2) and (4), all of (1), (3) and (4), and finally all of (2), (3) and (4). Another 10 expressions result. Finally form four more expressions by deleting (1) to (4) altogether. Give an accurate English equivalent of all the forty-eight expressions construed.

Find the two expressions in which all of (1) to (3) have been deleted; in these expressions, replace אותו etc. by איזה, איזו, איזו, איזה (in concord) and then by שום. Translate the eight new expressions.

Find the 48 expressions in which (2) has been deleted and replace, in these expressions (4) by ינו (*e)enù* following (5). Translate accurately.

Replace, in all the 24 expressions in which both (1) and (4) have been deleted, (5) by רבקה, יוסף, נשי ירושלים, אנשי חל-אביב (to be selected to concord with (2)) and translate meticulously.

An exercise of this kind is of considerable value for the study and drill of Hebrew phrase formation and the student is encouraged to devise similar exercises for constructions of various types.

42.8 On Education in Israel I¹

uniform, standardized	'ahid A	אחיד
responsible	'aura'i Aw, m.sg. °'anaray	אחראי
alphabet	'álef bet Nm	אלפבית, אלף-בית
true, it is true that	'omnam (conjunction) (spelling!)	אמנם
confirm, certify, ratify, authorize	'ašer Vwlt	אשר
choose, select, elect	bhar, livhor Vs (o-a) 1.t	בחר, לבחור 2.ב-
	(no perf. participle)	

¹ Henceforth, the infinitive will no longer be stated of weak verbs in the vocabularies and the imperative only be given; instead, the division (§ 41.1) to which the weak verb belongs will be indicated by a figure following the mark w for 'weak', e.g. w2 = "2nd division of weak verbs".

chalk	<i>gir</i> Nm	גִּיר
likewise, as well		גַּם: כֵּן
take care (of), see to, be worried (about)	<i>d'ag, lid'og</i> Vs (<i>o-a</i>)	דָּאג, לִדְאוֹג (ל-)
ink	<i>dyo</i> Nm (no pl., not with personal suffixes)	דִּיּוֹ
<i>also</i> : (a) certain	(perf. part.) <i>yadua</i>	דַּע: יָדוּעַ
point of view, <i>cstr.</i> opinion	<i>de'a</i> Nf (sg. <i>cstr.</i> <i>da'at</i>)	דַּעַה
sheet (of writing paper)	<i>daf</i> Nssm (pl. <i>dapim</i>)	דָּף
religion	<i>dat</i> Nf	דַּת
difference	<i>hevdel</i> Nm	הַבְּדֵל
<i>also</i> : maintain		הַחֲזִיק אֶת
		הִיפְרֵד: הִפְרֵד see
continuation	<i>hemšeh</i> Nm	הַמְשֵׁחַ
occupy (= busy), keep busy (<i>transitive</i>)	<i>haasek</i> Vw3t	הַעֲסֵק
sever, separate (<i>transitive</i>); (strong pass. also:) part (with)	<i>hafred</i> Vw3t (מ-) <i>להיפרד</i> (passive w and s: <i>hufrad</i> and <i>nifrad</i> , <i>lhipared</i> , see § 25.5)	הִפְרֵד, נִפְרַד, לְהִיפְרֹד (מ-)
inseparable, integral	(cf. § 25.5, at the end)	בְּלִי-נִפְרָד
distinguish oneself	<i>hitstayen</i> Vw2	הִצְטִיין
put up (= erect), establish	<i>hakem</i> Vw 3t (aor. <i>mekim</i>)	הִקֵּם
compare, equalize	<i>hašve</i> Vw3t	הַשְׁווֹה
duty (= obligation); (<i>construent</i>) obligatory, compulsory	<i>hova</i> Nf	חֻבָּה
compulsory education		חִינוּךְ חֻבָּה
apart from, except	<i>huts mi-</i> Pp	חוּץ מִ-
be alive, live (not in the sense of "being domiciled")	<i>hye, °haye,</i> <i>linhyot</i> Vs (<i>a-o</i> , but m.sg. aor. and 3rd pers. m.sg. rem. rem. <i>hay</i> , 3rd pers. f. sg. <i>háya</i> , pl. <i>háyu</i> , f. sg. aor. <i>háya</i> , <i>°haya</i> , and see § 37.3 [B])	חַיָּה, לַחַיּוֹת, חַי, חַיָּה
be obliged, owe, have the duty (same meaning as בְּחִינָם); as a <i>construent</i> : free (= no payment)	<i>hayav</i> Aw (see note 1)	חַיֵּב
divide	<i>hinam</i> (adverb)	חִינָם
educate, bring up	<i>halek</i> Vwlt (action noun irreg.)	חֻלֵּק
children's nurse	<i>hanen</i> Vwlt	חֲנִיךְ
fresh (<i>opp.</i> stale)	(§ 36.1)	טָרֵף: מִטְפֵּלֶת
include	<i>tariy</i> A	טָרִי
including (<i>prep.</i>)	<i>klol, lihlol</i> Vst (<i>o</i>)	כֻּלּוֹל, לְכֻלּוֹל
whole (<i>noun</i>), totality, rule	<i>kolel</i> ('et-) Pp	כּוֹלֵל אֶת
universal, general	Nm	כֻּלָּל
	Ad	כֻּלְּלִי

elected assembly	<i>knesèt f (il)</i> (no pl.)	see כן : גם : כן : גם כנסת
the Knesset, the Israeli Parliament		הכנסת
Sabbath eve, Friday night (or afternoon)		לילה : ליל-שבת
institution	<i>mosad</i> Nirrswm (pl. cstr. <i>mosdot</i>)	מוסד, מוסדות
term (= appointed time), (Jewish religious) major holiday	<i>mo'ed</i> Nsm pl. <i>moadim</i> , with pers. suff. <i>moad-</i>	מועד
million		see מטפלת : טפל
instrument, tool, utensil	<i>milyón</i> Nm (cstr. pl. <i>milyone</i>)	מיליון
tax, due, fixed contribution	<i>maḥšir</i> Nm	מכשיר
income tax	<i>mas</i> Nssm (pl. <i>misim</i>)	מס, מיסים
tradition		מס הכנסה
restaurant	<i>masorèt</i> Nf	מסורת
	<i>mis'ada</i> Nf (sg. cstr. ° <i>mis'edèt [a]</i>)	מסעדה
shower, shower room	<i>miklahàt</i> Nf (pl. cstr. ° <i>miklhot</i>)	מקלחת
profession, vocation, field of study, subject (of a curriculum)	<i>miktsoa</i> Nirrwm	מקצוע, מקצועות
shift (= relay of workmen or other groups)	<i>mišmerèt</i> Nf (pl. cstr. ° <i>mišmrot</i>)	משמרת
economy, economical arrangement, (organized) household, farm(stead)	<i>mešèk</i> Nm (i)	משק
theme, topic	<i>nose'</i> Nssm (pl. <i>nos'im</i>) (<i>s</i> = ש!)	נושא
separate(d)	(properly aor.) see הפרד (מ-)	נפרד
candle	<i>ner</i> Nirrwm	נר, נרות
be received	<i>nitkabel</i> Vw (only rem.)	נתקבל
staff	<i>segèl</i> Nm (no pl., not with suff.)	סגל
count, take a census of	<i>sfor, lispor</i> Vst (o)	ספור, לספור
autumn, fall	<i>stav</i> Nm	סתיו
municipality, township	<i>'iriya</i> Nf	עירייה
even so, nevertheless		עם [im] : עם זאת
be busy with, work in (a trade or professional field)	<i>'asok, laasok</i> Vs (o)	עסוק, לעסוק ב-
chapter (of a book, story etc.)	<i>perèk</i> Nm (i)	פרק
(a) history, affair (of common or public concern), (in the Pentateuch) a portion of the text consisting of a number of chapters	<i>paraša</i> Nf	פרשה
the portion of the Pentateuch the reading of which is assigned to a given week of the year		פרשת השבוע
laughter, humor, unserious business	<i>tsḥok</i> Nm (no pl.)	צחוק
public	<i>tsibur</i> Nm	ציבור
equipment	<i>tsiyud</i> Nm	ציוד

cash (= pay counter), cash box, funds	<i>kupa</i> Nf	קופה
piece of furniture, pl. furniture	<i>rahit</i> Nm (pl. <i>rhitim</i> , + <i>rahitim</i>)	רהיט
dance	<i>°rkod</i> , <i>lirkod</i> Vs (o)	°רקוד, לרקוד
permission, non-compulsory act	<i>ršut</i> Nf	רשות
since as is obvious	<i>šhare</i> (conjunction)	שהרי
equal	<i>šave</i> A (cp. § 23.1)	שווה
sing	<i>štr</i> , <i>lašir</i> Vs (monosyll.)	שיר, לשיר
tuition fee		שכר: שכר-לימוד
complete, entire	<i>šalem</i> A	שלם
bedroom		שנה (<i>šena</i>): חדר-שנה
minister (<i>of state</i>)	<i>sar</i> Na (<i>s</i> = ש!)	שר
certificate, school report card	<i>t'uda</i> Nf	תעודה

Notes:

1. The adjective חייב is used only predicatively and has then the syntactic behavior of a regular transitive verb: "He still owes (owed) me all the money." הוא עדיין (היה) חייב לי את כל הכסף.

2. שעות (*š'ot*) לפני-הצוהריים and לפני-הצוהריים can be constituents; e.g. "the morning hours".

משהו על החינוך במדינת ישראל

א

אחד הדברים שבהם מצטיינת ישראל מעל ארצות רבות אחרות הם מוסדות החינוך שלה על כל סוגיהם, ענפיהם וחלקיהם. אחד החוקים הראשונים שהכנסת אישרה מייד אחרי הקמת המדינה היה «חוק חינוך חובה», ששר התרבות והחינוך אחראי לקיומו. מאז שנתקבל חוק זה, מוצא² החלק הגדול ביותר של הוצאות הממשלה בכל שנה ושנה על החינוך; הרי החינוך אינו רק חובה, אלא הוא גם חינוך חנם מגיל חמש שנים עד גיל ארבע עשרה, ויש אפילו תכנית לקבוע את גבולו של החינוך החופשי משכר לימוד בגיל שש עשרה. במדינה שמספר תושביה הוא יותר משני מיליונים ושאוהח הילדים בגיל בית-הספר הוא יותר גדול בה מאשר ברוב הארצות — זאת הוצאה גדולה מאוד. המשך הלימודים מעל גיל חינוך חובה הוא רשות ועל חשבון התלמידים והוריהם.

המדינה אינה מקיימת בעצמה את מוסדות החינוך רק ממס ההכנסה של התושבים; העיריות דורשות גם כן מס חינוך כדי לאפשר את סיפוק הצרכים העיקריים לבתי-הספר היסודיים. הממשלה מכסה את הוצאות משכורתם של המורים והמנהלים ושאר עובדי החינוך, אולם חוץ מהמשכורות חייבת קופת העירייה לספק את כל הדרוש: את הציוד והרהיטים, לדאוג להחזקת בנייני בתי-הספר וכו'. כדי שלכל התלמידים, עשירים ועניים, יהיה חינוך שווה והזדמנות שווה לחינוך, חייב הציבור לספק להם בחנם ובאופן מסודר את כל הנחוץ ללימודיהם, כגון ספרי לימוד, גיר, מחברות, עפרונות ועטים, דיו, דפי ציור ושאר מכשירי כתיבה לפי גילם. ברוב הערים אין מספר מספיק של בנייני בית-ספר וחדרי כיתות, ולכן לומדים התלמידים בשתי משמרות: קבוצה אחת לומדת בשעות לפני-הצוהריים³ והקבוצה השנייה בשעות אחר-

¹ § 40.8, note.

² *mutsa'*.

³ See note 2, above.

הצהוריים. בחלק מבתי-הספר הגדולים קיימות מסעדות תלמידים, ועל ידי כך מאפשרים לתלמידים באופן קבוע קבלת ארוחות שלמות עד תשלום חודשי נמוך ביותר, אך כזאת גם ניתנת לתלמידות שבגיל 13 עד 14 האפשרות ללמוד בישול במטבח בתי-הספר. חוץ מזה מספקות העיריות או נשים ציבוריים אחרים בבתי-ספר יסודיים רבים כוס חלב טרי לכל תלמיד פעם אחת ביום. ישראל שייכת למדינות המעטות בעולם, שבהן גם בני הילדים כלולים בתכנית לימוד החובה. כל ילד חייב ללמוד בן הילדים לפחות מגיל חמש, ד"א שנה אחת לפני כניסתו לבית-הספר היסודי, ואינו יכול להירשם בבית-הספר בלי תעודת נ.

מעשי של הילד בן הילדים אינם רק צחוק, ומתמזגים בהם התחלת עם ראשית לימוד רציני ומעשי. בגיל הגן הילד לא רק שר שירים ורוקד ריקודים שונים, אלא גם משחק במשחקים חינוכיים, שבהם הוא לומד לספור ולחשב חשבונות פשוטים עד מספר ידוע והוא גם מתרגל לכתוב את שמו על ציוריו ובכך הוא לומד חלק מהאותיות של האלף-בית העברי.

כל סדרי החינוך היסודי (כולל את החינוך בן הילדים) והחינוך התיכון¹ במדינה הם לפי תכנית לימודים רשמית ואחידה הנקבעת על ידי משרד² החינוך והתרבות של המדינה. אמנם כל הילדים בכל בתי-הספר לומדים אותם מקצועות הלימוד, אבל לתכנית זו יש שתי צורות, שאחת מהן דתית באופן ברור, והשנייה אינה בעיה על יסוד החיים הדתיים. כבר בן הילדים מתגלה ההבדל שבין שתי צורות החינוך האלה. בעים הדתיים מספקים יסוד לחיי הדת שהילד מביא אתו מחי ביתו. דוגמה לכך היא שליל-שבת בן ילדים כזה הוא חגיגה חברתית שבה תופסים תפילות, שירים מסורתיים, הדלקת נרות שבת והברכות עליהם ולפעמים שיחות על דברים הנזכרים בפרשת השבוע שבחזרה מקום נכבד באופן מיוחד. עם זאת גם בעים האחרים קובעים מועדי ישראל במידה רבה את העוסקים שבהם מעסיקה הענת את הילדים שלה.

בתי-הספר בעלי החינוך הדתי נפרדים מבתי-הספר האחרים, אולם הממשלה חייבת לדאוג לכך שבכל שכונה יהיה לפחות בית-ספר דתי אחד ובית-ספר אחד שאינו דתי לפי תכנית לימודיו ובכך היא נותנת לכולם הזדמנות שווה לחינוך לפי רצונם. ההורים חייבים לרשום את ילדיהם בבית-הספר הקרוב ביותר למקום מגוריהם, אולם יש להם כמובן הרשות לבחור באופן חופשי בבית-ספר דתי או אחד לפי דעותיהם האישיות, ובידי ההורים ההחלטה החופשית, אם הם רוצים שילדיהם יתחנכו באופן מסורתי או לא.

ראוי להזכיר עוד בקיצור רב את בתי-הספר שבמסגרת ההתיישבות הקיבוצית, גם הם מחולקים לשתי צורות של תכנית חינוך באותו האופן כמו שאר בתי-הספר שבמדינה, אבל כאן נעשית הבחירה על ידי חברי המסק באופן קיבוצי, שהרי יש קיבוצים המנהלים את חייהם על יסוד חיי דת ויש אחרים שאינם חיים באופן כללי לפי מסורת ישראל. בית-הספר שבקיבוץ הוא חלק בלתי-נפרד מחייו ומביתו של הילד, שהרי ברוב המסגרות אין הילדים חיים וגרים יחד עם הוריהם, אלא גדלים ומקבלים את חינוכם בבתי-ילדים מיוחדים הבעיים לפי צורכיהם, וחברי הכיתות הם חלק בבנינים אלו כמו חדרי הרחצה, המקלחות, תדרי-השנה וכו', והמורות הן חלק מסגל העובדים של בית-הילד כמו הענות, המספלות והמבשלות.

הוכרז את המורות, יותר ויותר בוחרות בישראל דווקא נשים במקצוע החינוך היסודי. בחינוך שבני הילדים בכלל נברים אינם עוסקים. בחינוך התיכון והמקצועי עוסקים גם נברים וגם נשים, אולם במוסדות לחינוך גבוה³ מספר המורות הוא קטן.

מקצוע ההוראה נחשב למקצוע מכובד בישראל, וגם שכרם של המורים אינו נמוך בהשוואה לשכרו של פקיד. גם בישראל נחשב מקצוע ההוראה למקצוע נוח בגלל החופש השנתי הארוך; בכל מוסדות החינוך מתקיימים לימודים רק בסתיו, בחורף ובאביב, ובחודשי הקיץ אין לימודים. בפרק הבא נדבר על הלימוד עצמו במוסדות החינוך השונים במדינה.

¹ § 16.4.

² I.e. highschool or secondary education.

³ "Ministry"; government departments are termed "offices".

⁴ "Institutions of higher learning"; not "highschools".

42.9 A one-time hit song, by חיים חפר (*hayim hefèr*, 1921–...)

1. by the way, à propos, 2. while	' <i>ágav</i> , °' <i>agav</i> (1. conjunction, 2. Pp; see note)	אנב
fireplace	' <i>ah</i> Nf (not with pers. suff., no pl.)	אח
firstborn, eldest son	<i>bhor</i> Nm	בכור
dry into crust	<i>hagled</i> Vw3	הגלד
(governing an inf.): keep ...-ing e.g. I kept talking		הוסף: הוספתי לדבר
be contagious	<i>hidabek</i> Vw2	הידבק
let drop, let run (an inanimate object)	<i>hazel</i> Vw3t	הזל
turn old (<i>transitive</i> : make old; <i>intransitive</i> : grow old)	<i>hazken</i> Vw3(t)	הזקן
continue (<i>transitive</i>), carry on (<i>transitive</i>)	<i>hamšeh</i> Vw3t (passive also <i>lhimašeh</i> , §§ 43.8, 25.5)	המשך, להימשך
1. let flow; 2. preach, dress down (= chastise)	<i>hatef</i> Vw3(t)	הטף, להטیف 1. ל-, 2. מוסר
sigh	(<i>I</i>) <i>he'anah</i> , <i>neenah</i> Vs dep.	היאנח, להיאנח, נאנח
wake up (<i>transitive</i>), remark	<i>ha'er</i> Vw3t (action noun irregular)	הער
shake off, wake up (<i>figuratively</i>)	<i>hitna'er</i> Vw2	התנער מ-
right, credit, privilege	<i>zhuť</i> Nf (§ 30.7[C1])	זכות
ailment, disease	<i>Holīy</i> Nsm (pl. <i>Holayim</i> [§ 0.153, note] or <i>Hola'im</i>)	חולי, חוליים (חולאים)
hunch (of the back)	<i>Hatoterèt</i> Nf (pl. cstr. °-trot)	חטוטרט
uncover	<i>H^asof</i> , <i>laHsof</i> Vst (o) (s = ש!)	חשוף, לחשוף
small fry	<i>taf</i> Nm (with suff. <i>tap-</i> , no pl.)	טף
fight (in a battle)	° <i>lham</i> , <i>lihōm</i> Vs (o-a)	°לחם, ללחום ב-
whisper	<i>lahàš</i> Nm	לחש
opposite, facing	<i>mul</i> Pp	מול
morals	<i>musar</i> Nm (no pl.) (see also הטף)	מוסר
excelling, eminent	<i>muflag</i> Aw	מופלג
gratification, delight	<i>nahàt</i> Nf (no suff., no pl.)	נחת
grandpa (<i>familiar style</i>)	<i>sába</i> Nm (no cstr., no pl.)	סבא
grandma (<i>familiar style</i>)	+ <i>sávta</i> , <i>sábta</i> Nf (pl. <i>sávtot</i> , no cstr.)	סבתא
name of a one-time underground unit of storm troopers	<i>palmaH</i> (m) (pronounced abbreviation (§ 0.21) of טלוגות מחץ <i>plugot maHàts</i> “storm battalions”)	פלמ"ח
be right, be just	° <i>tsdak</i> , <i>litsdok</i> Vs (o-a)	°צדק, לצדוק
scar	<i>tsalekèt</i> Nf	צלקת
hoarse	<i>tsarud</i> A	צרוד
wipe (<i>mainly</i> : one's nose)	<i>kaneah</i> Nw1t	קנה
at the time of	<i>biš'at</i> Pp (with suff. <i>bešaat-</i>)	שעה: בשעת

Note: אנב as a preposition precedes only זה or abstract nouns, e.g. ...לכ "While reading I noticed...."

היו זמנים

יבוא היום, ועוד תשב אל מול¹ האח,
וגם הגב יהיה כחטוּטרת,
ותיזכר אז בימך בפלמ"ח,
ותספר על זאת² אגב עישון מקטרת.

ומסביב, ומסביב ישב³ הטף,
ואשתך, גם היא מופלגת בשנים,
תזיל דמעה ותקנח את האף,
ותיאנח: «היו זמנים, היו זמנים...»

היו זמנים, אז במשלט ישבנו;
היו זמנים, לחמנו ואהבנו.
עכשיו דבר אין להכיר —
על המשלט יושבת עיר,
אולי בזכות אותם ימים...

ותספר אזי⁴ על כיבושים וקרב,
והקטן בין הילדים⁵ יעיר בלחש:
«ובכן, זה סבא שהציל את המצב,
מסבא שכזה באמת באמת יש נחת.»

ואז תראה⁶ את זרועך החשופה,
ובה צלקת שהגלידה משנים,
ותחייך: «את זה הן סבתא אז ריפאה,
נז' ... ומאז — היו זמנים, היו זמנים...»

היו זמנים, אז במשלט ישבנו... (וכו')

ואם תמשיך ועוד תוסיף קצת לדבר⁸
וגם מוסר תטיף בקול צרוד, מזקן,
פתאום הבכור שביניהם אז יתנער
ויענה: «אה⁹, סבא, מה אתה מבין?...»

ואז תדע שזהו¹⁰ חולי מידבק,
ואז תחשוב, אולי צודקים הם הבנים,
בשעתו הייתי גם אני צודק —
אבל עכשיו... היו זמנים, היו זמנים...

היו זמנים, אז במשלט ישבנו... (וכו')

¹ "Directed towards".

² *yešev*.

³ The meter requires [hayladim] in three syllables.

⁴ *tar'e*.

⁵ Infinitive.

⁶ זה הוא =

⁷ § 42.5C.

⁸ *'azay* = אז.

⁹ § 38.6, footnote 2 at p. 234.

¹⁰ ['ah], interjection of depreciation.

SECTION FORTY-THREE

43.1 The relations between weak verbs of the first and the second division.

A. All weak verbs of the second division contain, at the initial of their stem, the elements *(h)i-* and *t* (in certain conditions *d*). Ordinarily, they appear in immediate succession to each other, e.g. *mi-t-labeš* מִתְּלַבֵּשׁ. However, the *t* is never followed, but always preceded by *s*, *š* and *ṣ*, which intervene between *(h)i-* and *t*, e.g. *hi-s-tader* הִסְתַּדֵּר, *hi-š-tameš* הִשְׁתַּמֵּשׁ, *hi-ṣ-ta'er* הִצְטַעַר. As obvious from these examples, the *t* is represented in writing by ת, but if צ intervenes, it is spelled ט. Furthermore, the *t* is never followed by *z*, which also intervenes after *(h)i-*, in which case, however, the characteristic element of the 2nd division is *d*, not *t*, e.g. *hi-z-damnūt* הִזְדַּמְּנוּת. The elements *(h)i-* and *t* (*d*) will be termed the 'characteristics' of the 2nd weak division.

B. Very frequently, the omission of the characteristics of a 2nd division verb results in a 1st division verb. Of the verbs so far introduced, this may be exemplified from the following:

I.	2nd division	1st division
	לִּהְתַּקְרֹב "approach, bring oneself close to"	לִּקְרֹב "bring close to"
	לִּהְתַּגְלוֹת "reveal oneself"	לִּגְלוֹת "reveal"
II.	לִּהְתַּיַּעֵץ "take counsel (with each other)"	לִּיַּעֵץ "advise"
III.	לִּהְסַתְּדֹר "get settled"	לִּסְדֹּר "settle"
	לִּהְסַתְּיִים "terminate (intransitive)"	לִּסְיִים "terminate (transitive)"
	לִּהְתַּעַכֵּב "be held back"	לִּעַכֵּב "hold back"
	לִּהְתַּבַּקֵּשׁ "be requested"	לִּבַּקֵּשׁ "request"

Note from the example לִּהְתַּבַּקֵּשׁ *lehitbakeš* that it is the hard shape (§ 24.1) of alternating stem initials that appears after the characteristic הִתְ of 2nd division verbs.

C. I. Some of the regular transitive verbs of the 1st division have a meaning suitable for construing a meaningful sentence with the object אֶת עַצְמוֹ "himself" (with reference to an animate agent and recipient of the action), e.g. the verbs enumerated above (B) under I and also לִחְזֹק "strengthen", לִכְבֹּד "honor", לִנְקוּת "clean", לִצַּיֵּן "point out, single out", etc. To these verbs, the characteristics of the 2nd division

may be added to form new verbs, in which the characteristic of the 2nd division means “-self”; e.g. לְהִתְחַזֵּק *le-hit-hazek* “strengthen oneself”, לְהִתְנַקֵּת *le-hit-naket* “clean oneself”, לְהִתְצַטֵּיין *le-hit-tzattiin* “single oneself out, distinguish oneself”. Verbs of the 2nd division related to 1st division verbs of the mentioned class as shown will be termed ‘*reflexive verbs*’. Reflexive verbs have action nouns according to § 41.3 (C): הַצְטִינָה *hitkarvut*, הַתְחַזְקָה *hitkarvut*, הַתְנַקְּתָה *hitkarvut*.

Verbs of the 1st division from which verbs of the 2nd division may be derived as shown will be marked in the vocabularies ‘12’.

II. Some other regular transitive verbs of the 1st weak division cannot be linked to the object אֶת עַצְמוֹ (referring to an animate being) to form a sentence which would make sense, since the action denoted by these verbs implies the consent, connivance, participation, reciprocation etc. of its recipient; e.g. לְחַבֵּק “embrace” (“he embraces himself” is senseless), לְנַשֵּׁק *lenašek* “kiss”. In such cases a 2nd division verb may be derived, but it is used only in two ways:

1. in a plural form: אֲנַחְנוּ מִתְנַשְּׁקִים “we kiss each other”; 2. in a singular form continued by עִם *im*: הִיא הִתְחַבְּקָה אִתּוֹ. “She and he embraced.” The verb shown under BII above is an example¹. In both cases, mutuality is implied. Also verbs of this kind will be marked ‘12’. They usually possess an action noun of the 2nd division: הַתְחַבְּקָה “mutual embrace”.

III. The rest of the regular transitive verbs of the 1st division (in particular those that make sense only with an inanimate object), also permit derivation of a verb of the 2nd division. In these cases, however, the verb of the 2nd division denotes that the agent of the verb undergoes the effect of the action which is denoted by the corresponding 1st division verb. From verbs studied so far, those listed under BIII are examples; furthermore: לְבָרֵךְ “bless” — לְהִתְבָּרֵךְ “undergo a blessing” = “enjoy a blessing”; לְאַפְשֵׁר “make possible” — לְהִתְאַפְּשֵׁר “become possible”; לְבַשֵּׁל “cook (transitive)” — לְהִתְבַּשֵּׁל “cook (intransitive)”, לְלַמֵּד “teach” — לְהִתְלַמֵּד “have instruction”; לְשַׁנּוֹת *lešanut* “change (trans.)” — לְהִשְׁתַּנּוֹת “change (intrans.)”; etc. etc. Verbs of the 2nd division that belong to this class ordinarily have no action nouns of their own.

Since the weak passive aorists are normally used only in a function equivalent to that of the English present perfect (§ 22.4), it is frequently not suitable in sentences with passive constructions to indicate an action taking place at the time of its description. In such cases, the 2nd division verb formed according to this paragraph (C) takes its place; e.g.

I am canceling the meeting.	אֲנִי מַבְטֵל ² אֶת הַפְּגִישָׁה.
The meeting is canceled (has been canceled).	הַפְּגִישָׁה מְבוטֵלָה.
The meeting is being canceled by me.	הַפְּגִישָׁה מִתְבַטֵּלָה עַל יְדִי.

Likewise:

The establishment of new schools is being made possible by the transfer of funds.	הַקְּמַת בְּתִי-סֵפֶר חֲדָשִׁים מִתְאַפְּשֶׁרֶת עַל יְדֵי הָעֲבֵרַת כֶּסֶפִּים.
An investigation is being conducted by the Prime Minister.	חִקְרָה מִתְנַהֶלֶת עַל יְדֵי רֹאשׁ הַמִּמשֶׁלָּה.

¹ Classically, לִיַּעַץ was also regular transitive.

² מְבַטֵּל, בִּטְלָה *batel*, *levatel* Vw 12 t “annul, cancel”.

2nd division infinitives thus formed also function as passives.

Sometimes relations similar to those described under I-III exist between 2nd division verbs and strong verbs, e.g. לרחוץ "wash (transitive)": להתרחץ "wash (intransitive)", לראות "see": להתראות "see each other". Since, however, these cases are sporadic and cannot be predicted from the shape or use of either of the verbs, they cannot be clad in a strictly formulated rule of formation.

D. Of 2nd division verbs that have no relations with 1st division ones as described under C, the transitive ones (i.e. those that govern an object) usually have regular action nouns, the intransitive ones ordinarily have not. Example for transitive verbs: התרגלות "getting accustomed to, self-adaptation".

E. Exceptions to C-D above, as far as so far introduced, are :

1. To CI: להתגלח has no action noun of the 2nd division;
2. The statements made in CIII do not apply to: לשמח, לנסות, לגנן, לחפש, לשרת, לחייג, לחשב, לספר, שימוש, כוונה, להתפלל and להשתמש, להתכוון, and תפילה, respectively.

43.2 2nd division weak passives

A weak verb of the 2nd division formed according to § 43.1 (CIII) has, besides its basic remote, also a passive remote formed with the prefix *n-*; e.g. נתרפא *nitrāpe* "was healed". Such form implies, in addition to the notion conveyed by the basic remote, that the act or process indicated by the verb is not a result of the will of, or not due to the agency of, the person indicated by the suffix of the verb ; e.g. נתקבל "was received (of a letter)" — התקבל "was received, gained reception (of a person)", נתבקש "was requested". 2nd division passives have no other tense.

Frequently, these forms replace passives of the 1st division; e.g. לבקש, לקבל, לסיים (cp. § 22.4) have only 2nd division passives, not 1st division ones. — In an elevated form of style, 2nd division passives are sometimes used for non-passive forms of the 2nd division, e.g. התיישב *nityašev* for נתיישב.

43.3 Translate:

1. אני אוהב להתגלח בסכיני גילוח¹ ולא במכונת גילוח. — 2. במה מתבטאים הקשיים שאתה מדבר עליהם? — 3. הרדיו התקלקל ואי אפשר לשמוע הערב את התכנית האהובה עלינו. — 4. כל המבקש להיכנס לבניין הכנסת חייב להזדהות לפני השומרים. — 5. כל החדר נתמלא במים. — 6. רוב יהודי² העולם מתרכזים היום בישראל ובארצות-הברית. — 7. אני מתכבד לפתוח בזה³ את הפגישה הראשונה של תלמידי בית-ספרנו. — 8. אני מצטער שאיני יכול להשתכנע מדברייך. — 9. לפני שיוסף הכיר את הארץ, נצטיירה תמונתה ברוחו. — 10. שכר הדירה⁴ משתלם על ידינו ישר לבעל-הבית באופן חודשי. — 11. אצל איזה רופא אתה מתרפא? — 12. נצטויתי על ידי מנהל המשרד להודיע לך את זאת. — 13. רצוי להתרחץ מייד אחרי העבודה. — 14. אין צורך לחמם מים בקיץ, אפשר פשוט לתת להם להתחמם על ידי השמש. — 15. קו הרכבת תל-אביב-ירושלים מתחבר עם קו חיפה-תל-אביב. — 16. החובות שלנו אינם מתכסים על ידי הכנסותינו. — 17. החלק הראשון של הספר כבר תורגם והחלק השני מתורגם⁵ עכשיו על ידי מתרגם מקצועי. — 18. אני משתעממת מאוד.

¹ § 41.7(13), footnote.

² § 34.3B.

³ "Herewith".

⁴ "Rent".

⁵ Alternative spelling מיתרגם. § 0.164 is not operative.

43.4 Omission of the referential pronoun in a referential clause

Following nouns of reference that indicate time or place (in particular **מקום**, **שעה**, **זמן**), **בו**, **בה**, **בהם**, **בהן** may be omitted from the referential clause. Examples:

As long as a man lives, he has hope. **כל זמן שאדם חיי, יש לו תקווה.**
 He comes in whenever he wants. **הוא נכנס בשעה שהוא רוצה.**
 Where a repentant stands, ten
 perfectly pious men cannot stand. **במקום שבעל תשובה¹ עומד, עשרה צדיקים
 גמורים אינם יכולים לעמוד.**

43.5 Classical fem. pl. potentials and imperatives

In classical Hebrew (and in classicizing style) there is a particular fem. pl. form of the potential and imperative which is ordinarily used to distinguish the 2nd and 3rd persons pl. m. pot. and the pl. imp. from their corresponding fem. counterparts. This form is formed with the suffix **-נָה** *-nà* added to the 3rd person f. sg. or the m. sg. imp. respectively. It has no distinction of person. E.g. **תכתובנה** *tihtovnà* "you (f. pl.) will write, they (f.) will write", **כתובנה** *ktovnà* "write (f. pl.)!". In precedence to the mentioned suffix, the stem vowel *i* is replaced by *e*, the stem vowel *u* by *o*; the stem vowel *e* may be replaced, in strong closed stem potentials, by *a*, while in all open stem verbs it is left unchanged, but spelled **י**. Examples: **תסכמנה** *taskemnà*, **תקומנה** *takomnà*, **תיכנסנה** *tikanasnà* (but **תדברנה** *tedabernà*, weak verb), **תתגלנה** *titgalenà*. These forms are used, in classicizing style, wherever f. pl. concord is required: **המנורות תכובינה**. "The lamps will be extinguished."

43.6 Translate, applying §§ 43.4 and 43.5 where possible:

1. Come here, girls! — 2. Sit down, ladies! — 3. The (girl) students will receive their diplomas (= certificates) tomorrow. — 4. In a year in which the summer is cold, the winter may be warmer. — 5. (At a place) where people sing, settle down, since wicked people don't know [any] songs. — 6. While (= at the hour) you were out (= out of the house), one of your friends called (= phoned). — 7. We love peace, while (= at the time which) our enemies want war. — 8. A big war is being conducted by these two states. — 9. (The) adaptation to the climate of Israel is hard. — 10. By looking (*action noun*) at pictures we learn to understand the ideas of the painters.

43.7 From a still famous hit-song (by **יחיאל חגיב** [yehi'el hagiv])

be frightened of **התיירא מ־** *hityare' Vw2*
 °force, armed force, **חיל, חילות** *hayil Nssf* (pl. *heyilot*) (§ 0.153 note)
 army corps, (as construent and in some idiomatic
 turns:) success resulting out of skill
 a successful, reliable man, man who has the **בן-חיל**
 know-how

צאנה, צאנה,
צאנה, צאנה!
צאנה, הבנות², וראינה:
חיילים במושבה!
אל נא³, אל נא,
אל נא, אל נא,
אל נא תתייראנה
מבן-חיל⁴, איש צבא⁵!

¹ "Repentance".

² 'al-na'.

³ "Member of the armed forces".

⁴ "O girls!" (cp. § 53.2).

⁵ Play on the various uses of **חיל**.

43.8 On education in Israel II

get lost (opp. be found)	rem. 'avad, inf. לאבד, יאבד leevod, pot. yovad (§ 24.2), no imp., Vs (o-a), see note 1)
either... or	או ... או
university	'universita אוניברסיטה, אוניברסיטאות Nf (pl. -a'ot)
means	'emtsa'i Nm (subject to אמצעי, אמצעים § 34.3, sg. not with suffixes)
test, examine (= test)	bhan, livhon Vst (o-a) בחן, לבחון
merely	bilvad (usually postposited) בלבד (adverb)
grow (transitive), bring up (a child, etc.)	gadel Vw1t גדל
push away, push off, reject, postpone	dne, lidhot Vst (o-e) דחה, לדחות
distinguish (make a difference, notice a difference)	havdel Vw3t הבדל
restrict, delimit	hagbel Vw3t הגבל
last (of an act or condition)	himašeh, lhimašeh הימשך, להימשך Vs (dep.), also passive of § 25.5) להמשיך
also: rebate, reduction	הנחה
be content with	histapek Vw2 הסתפק ב-
deepen, go deep	haamek Vw3(t) העמק
lose (opp. gain)	hafsed Vw3t הפסד
lecture, expound	hartse Vw3t הרצה
gain erudition, acquire learning, (convey knowledge to)	haskel Vw3(t, only classically) השכל (s = ש!)
education(al background)	השכלה
endeavor, do one's best	hištadel Vw2 השתדל
be interested, have a interest in	hit'anyen Vw2 התעניין ב-
deal with, have business with (a thing)	hit'asek Vw2 התעסק ב-
get upset, be moved (emotionally)	hitrageš Vw2 התרגש
foreign	zar A זר
fine (= lovely), well-liked (by), likable	haviv A חביב (על)
material, matter (= stuff)	homèr Nm חומר
outside, external, of other lands, foreign	(as construent) חוץ
(e.g.) outside call, long-distance call	שיחת-חוץ
(e.g.) foreign resident	תושב-חוץ
animal	haya Nf חיה
a first name	háyim, °hayim m חיים
weak	halaš A חלש

amount, total	<i>shum</i> Nm	סכום
elaborate, work out, till	<i>'abed</i> Vw1t	עבד
look into, think over	<i>'ayen</i> Vw1	עיין ב-
theoretical, academic (opp. practical)	<i>'iyuniy</i> Ad (spelling!)	עיוני
principle	<i>'ikaron</i> Nirrsm (pl. <i>'ekronot</i>)	עיקרון, עקרונות
according to, in accordance with, on the grounds of	<i>'al-pi</i> Pp (§ 17.3[H])	על-פי
sustain (= endure), pass (an examination)		עמוד: עמוד ב-
lazy	<i>'atsel</i> A	עצל
arrange, stage, set	<i>'aroh, laaroh</i> Vst (o)	ערוך, לערוך
value	<i>'erèh</i> Nm (e)	ערך
maintain (a person)	<i>parnes</i> Vw12t (action noun פרנסה)	פרנס
in advance	<i>me-roš</i>	ראש: מראש
a town in central Israel	<i>rĥovot, °rĥovot</i> f. sg.	רחובות
medicine (= medicament, medical science)	<i>rfu'a</i> Nf	רפואה
mistake (caused by ignorance)	<i>šgi'a</i> Nf	שגיאה
field	<i>sade</i> Nirrswm (cstr. sg. <i>sde</i> , cstr. pl. <i>sdot</i>) (<i>s</i> = ש!)	שדה, שדות
method, procedure	<i>šita</i> Nf	שיטה
intellect, brains (= mind)	<i>sehèl</i> Nm (i) (<i>s</i> = ש!)	שכל
grain (= agricultural crop)	<i>tvu'a</i> Nf	תבואה
result, effect	<i>totsa'a</i> Nswf (cstr. pl. <i>tots'ot</i>)	תוצאה
mediary, medium	<i>tihoniy</i> Ad	תיכוני
the Bible (the Hebrew Old Testament)	<i>tanáh, °tanah</i> (name) m (see note 2)	תנ"ך
industry, manufacture (= manufacturing business)	<i>taasiya</i> Nf (<i>s</i> = ש!)	תעשייה
task, function (= assigned action)	<i>tafkid</i> Nm	תפקיד

Notes:

1. While in English the person who loses a thing is the agent of the verb *lose* and the thing lost is its object, with לאבד the thing lost is the agent, and the person losing is the object of the verb (which governs the -ל-case); e.g.:

ל-י.	אבד	השעון
object	verb	agent
<i>I</i>	<i>have lost</i>	<i>the watch.</i>
agent	verb	object

2. תנ"ך is a pronounced abbreviation (§ 0.21) of תורה, נביאים, כתובים (i.e. the Pentateuch, the Prophets and [other] writings).

משהו על החינוך במדינת ישראל

ב

כשגומר תלמיד את לימודי החובה שלו בגיל ארבע עשרה שנה, עומדת לפניו השאלה, אם ימשיך בלימודים בבית הספר התיכון. הוצאות הלימוד של הילדים שמעל גיל חינוך החובה צריכות להתכסות על ידי הוריהם, ושכר הלימוד מגיע לסכומים גבוהים מאוד. על פי בחינות, הנערכות כל שנה, קובעת המדינה, אילו מן הילדים שגמרו את לימודי החובה בבית-הספר היסודי מוכשרים באופן מיוחד וראויים שיעזרו להם להמשיך לימודיהם. לילדים, שנמצאו מוכשרים וראויים, יש רשות לקבל הנחה משכר הלימוד במידה שאין באפשרות הוריהם לכסות את כל ההוצאות, ועל ידי כך מתאפשרים לימודים תיכוניים לכל תלמיד המתאים לכך. באופן כזה משתדלת המדינה שלא יהיה מקרה שתלמיד מוכשר יפסיד לימודים תיכוניים או גבוהים¹ בגלל חוסר אמצעים.

מהצד השני נקבע שכר הלימוד בכל מוסדות החינוך התיכוניים על ידי משרד החינוך, והורי הילדים יכולים בדרך כלל לבחור באופן חופשי במוסד החינוך שאליו הם רוצים להכניס את בניהם². בדרך כלל אין מקרים שמוסד חינוך אחד יקבל את כל התלמידים הטובים, המוכשרים או החרוצים, ומוסד אחר יצטרך³ להסתפק בתלמידים החלשים והעצלנים. בין בתי הספר המוכרים⁴ על ידי משרד החינוך קשה להבדיל בין בתי-ספר «טובים» ו«רעים», לפחות לא על יסוד חומר התלמידים שבהם, לכל היותר על יסוד סגל המורים.

גם התלמידים, שאינם בוחרים בלימוד תיכוני ממש, אינם מוכרחים להפסיק את ביקורם בבית הספר מייד בגיל ארבע עשרה שנה. הם יכולים להמשיך ללמוד עוד שנה—שנתיים בכיתות מיוחדות הנקראות «כיתות המשך» ולהוסיף על ידיעותיהם. ראוי לציין שבשלוש השנים האחרונות של לימודיו היסודיים, ז"א בגיל 11—14, לומד כל ילד בישראל לשון זרה אחת, בדרך כלל אנגלית.

תלמיד, הממשיך במוסד חינוך תיכוני, יכול לבחור בין שתי אפשרויות. הוא יכול ללמוד בבית-ספר תיכון עיוני, המכין אותו להמשך לימודים בבית-ספר גבוה, או הוא יכול ללמוד לימודים מקצועיים בבית-ספר תיכון מקצועי או חקלאי. תפקידם המיוחד של בתי-הספר המקצועיים או החקלאיים בישראל הוא לתת לא השכלה מקצועית בלבד, אלא חוץ מלימודי המקצוע גם תכנית לימודים שלמה של בית-ספר תיכון. רק התעודות של בתי-ספר אלה שונות מתעודות של בתי-ספר תיכוניים עיוניים. לתלמיד בעל תעודת סיום של בית-ספר תיכון עיוני יש הזכות להתקבל למוסד להשכלה גבוהה בלי בחינות ורק על יסוד תעודת הסיום שבידו, ואילו לתעודת סיום של בית-ספר תיכון מקצועי או חקלאי אין ערך כזה. אמנם את התעודה מקבל רק מי שעומד בבחינות ארוכות וקשות שמשרד החינוך מקיים אותן בכל שנה בשביל תלמידים בני שמונה עשרה שנה מסיימי⁵ בתי-הספר התיכוניים.

שיטת הבחינות בחינוך התיכון בנויה בצורה כזאת שלא⁶ יהיה גורל התלמיד תלוי יותר מדי במקרה⁷ ושבמידת האפשר⁸ ייקבע עתידו של הנבחן באופן צודק. הבחינה הרשמית בכל מקצוע מתקיימת באותו היום ובאותה השעה בכל המדינה וכל הנבחנים בכל בתי-הספר מקבלים אותן השאלות. השאלות אינן ידועות מראש אפילו למורי הנבחנים, אולם משתדלים שקביעת גורלו של התלמיד לא תיעשה על פי זה שהוא טועה או עושה שגיאה רק במקרה, בשעה שהוא מתרגש בבחינה. מנסים להחליט על הנבחן על יסוד ידיעותיו ולא על יסוד מזלו. לכן ציונו הסופי של התלמיד נקבע לפי שני דברים: לפי תשובותיו הנכונות או טעויותיו בבחינה בכתב מצד אחד, ואילו מצד שני על פי הציון שמוריו נותנים לו על יסוד ידיעותיו הכלליות ועל מידת שכלו וכישרונותיו. קיומם של בתי-ספר תיכוניים מקצועיים וחקלאיים מבטיח שבמשך הזמן לא יימצאו בישראל בעלי מלאכה חסרי השכלה. המטרה היא שגם לבעלי המלאכה, לנגרים, למכונאים, לעובדי

¹ See § 42.8, footnote 4 at p. 269.

² § 19.8.

³ § 36.1.

⁴ *ba-mikre*.

⁵ The plural of בן includes girls.

⁶ *mukarim* "recognized".

⁷ § 36.6.

⁸ § 41.7(14).

תעשייה ועוד ועוד, תהיה השכלה שתספיק לא רק לעבודתם במלאכתם, אלא גם להבנתם את היסודות העיוניים, הטכניים והמסחריים של מקצועם. מתן¹ השכלה עיונית חשוב למשק המדינה באופן מיוחד בבתי-הספר החקלאיים. אפשר לומר שכבר היום רוב החקלאות בישראל (עבודת השדה, גידול החיות, עיבוד התבואות והטיפול ביערות) נעשית על פי יסודות מדעיים ידועים, שהחקלאים מביאים אתם מבתי-הספר החקלאיים.

נערים ונערות הצריכים להתחיל לעבוד בגיל ארבע עשרה כדי להרוויח את לחמם, מפני שלהוריהם אין עוד האמצעים לקיים אותם, אינם צריכים להפסיק בגלל עובדה זו את לימודיהם, ולא אבדה תקוותם להשכלה. בזמן שהם מתפרנסים מעבודתם, הם יכולים ללמוד בבתי-ספר ערב², שבהם הם מקבלים תכנית שלמה של לימודים תיכוניים. לבני-נער המתפרנסים בגיל צעיר יש עוד אפשרות נוספת להתקדם בהשכלתם ולהגיע ללימודים גבוהים. הם יכולים ללמוד באופן פרטי ולהירשם לבחינות מיוחדות שעמידתם בהן נותנת להם את כל אותן הזכויות שיש לגומרי³ בתי-ספר תיכוניים עיוניים. אולם בחינות כניסה למוסדות ההשכלה הגבוהה בשביל אנשים חסרי⁴ תעודות אינן קיימות.

מטרת הלימודים בבית-הספר התיכון העיוני היא לתת לתלמיד השכלה כללית רחבה במידת האפשר ועם זאת להעמיק את ידיעותיו באותם המקצועות המדעיים החביבים עליו והמוצאים חן בעיניו, שבהם הוא מוכשר באופן מיוחד ושבהם הוא מתעניין יותר מאשר בשאר המקצועות ושבלימודם הוא אולי מתכוון להמשיך גם אחרי סיום לימודיו בבית-הספר התיכון ושבהם הוא רוצה להתעסק בחייו.

לכן יש מקצועות לימודים שכל התלמידים חייבים ללמוד אותם באותה המידה, ויש מקצועות אחרים שהתלמיד יכול לבחור, באיזו מידה הוא רוצה ללמוד אותם או אם הוא רוצה ללמוד אותם בכלל. לימודי עברית וספרות, תנ"ך והיסטוריה ולשון זרה אחת לפחות הם לימודי חובה לכל התלמידים באותה המידה. תלמיד יכול לבחור בלימודי לשון זרה נוספת או לשונות זרות אחדות, או במקום זה הוא יכול ללמוד מתימטיקה ומדעי טבע במידה רבה יותר מאשר תלמידים אחרים. אולם בחירה חופשית לגמרי אין לתלמידים. עליהם להחליט באיזה כיוון ברצונם ללכת: עליהם לכוון את לימודיהם או ללימודים לשוניים—ספרותיים או ללימודי הטבע והמדעים המדויקים; יש כמה אפשרויות של בחירה, אבל הבחירה נעשית תמיד לפי קבוצות של מקצועות לימוד ואין בידי התלמיד בחירה במקצועות יחידים.

בני השמונה עשרה חייבים להתייצב לשירות צבאי. שירות החובה בצבא נמשך שנתיים וחצי לגבר, שנתיים לאישה. אולם אלה המתחילים בלימודים במוסד להשכלה גבוהה יכולים לפעמים לקבל רשות לדחות את שירותם עד אחרי שהם מסיימים את לימודיהם ואז לשרת בצבא כבעלי מקצוע⁵, כרופאים, כמהנדסים וכו'.

חוץ מהאוניברסיטה בירושלים והטכניון בחיפה קיימים בישראל גם שני מוסדות קטנים יותר להשכלה גבוהה בתל-אביב ובסביבתה וכן מוסד מחקר גדול ברחובות, הנקרא על שמו של חיים ויצמן⁶. כל התלמידים במוסדות ההשכלה הגבוהה חייבים לדעת, חוץ מעברית, לשונות במידה מספקת כדי לקרוא ספרות מדעית או כדי להבין את הרצאותיהם של פרופסורים-אורחים מארצות חוץ, הבאים לפעמים לזמן קצר לישראל כדי לתת קורסים באחד ממוסדות החינוך שלה. באופן עקרוני המוסדות לחינוך גבוה במדינה אינם יכולים לבחור את תלמידיהם, אלא כל בעל תעודת סיום⁵ של בית-ספר תיכון עיוני יכול להתקבל למוסד כזה. אולם יש מקצועות לימוד באוניברסיטה שמספר הלומדים בהם מוגבל, כגון רפואה או אחדים ממדעי הטבע, כי מספר המקומות במעבדות מוגבל. הרוצים להירשם ללימודים במקצועות כאלה צריכים לעמוד בבחינות, ורק אותם נבחנים המשיגים את התוצאות הטובות ביותר, מתקבלים ללימודים. שאר הנבחנים פונים או למקצועות אחרים או למוסדות לימוד שבחוץ-לארץ.

באופן כללי בנויים החינוך וההשכלה בישראל על יסודות הבאים מבפנים ועל קשירת קשר חזק אל יסודות שבעולם התרבותי שמחוץ לישראל.

¹ § 41.3(D).

² § 36.1.

³ § 38.1.

² A constructive of a compound (§ 32.2).

⁴ § 40.2.

⁶ [váytsman] Weizmann, the first president of Israel.

SECTION FORTY-FOUR

44.1 Relations between strong verbs and weak verbs of the 3rd division: Intransitive strong verbs

A certain relation may be observed between sentences containing a strong intransitive verb and sentences that contain a weak verb of the 3rd division whose radical is, apart from the unstable *h*, the same as the one of the strong verb:

Sentence with strong intransitive verb			Sentence with weak verb of the 3rd division of same radical		
A.	1.	יֹסֵף צָחַק.	יֹסֵף	אֵת	הַצָּחִיק יַעֲקֹב
	2.	יֹסֵף חָזַר הַבֵּיתָה.	יֹסֵף	אֵת	הַחֲזִיר יַעֲקֹב
	3.	יֹסֵף עָבַר לְצַד הַשְּׂנִי.	יֹסֵף	אֵת	הָעֲבִיר יַעֲקֹב
B.	1.	יֹסֵף בָּא הַבֵּיתָה.	יֹסֵף	אֵת	הַבִּיא יַעֲקֹב
	2.	יֹסֵף שָׁב הַבֵּיתָה.	יֹסֵף	אֵת	הַשִּׁיב יַעֲקֹב
	3.	יֹסֵף קָם מֵהִכִּסָּא.	יֹסֵף	אֵת	הֶקִּים יַעֲקֹב
C.	1.	יֹסֵף יָצָא מֵהַחֲדָר.	יֹסֵף	אֵת	הוֹצִיא יַעֲקֹב
	2.	יֹסֵף יָרַד מֵהַגֵּג.	יֹסֵף	אֵת	הוֹרִיד יַעֲקֹב
D.		יֹסֵף לָכַנס הַבֵּיתָה.	יֹסֵף	אֵת	הִכְנִיט יַעֲקֹב

In all these cases, the contents of the sentence in the left column is the result of the contents of the sentence in the right column. This relation may be generalized; e.g. starting from the sentence *יֹסֵף קוֹפֵץ*, a sentence *יַעֲקֹב מִקְפִּיץ אֵת יוֹסֵף* (*makpits*) may be formed of whose content the content of the former is the result. A suitable English equivalent of *יַעֲקֹב מִקְפִּיץ אֵת יוֹסֵף* is therefore: "Jacob makes Joseph jump." The relation here described is not reversible, e.g. from *יַעֲקֹב מְבִין אֵת יוֹסֵף* one cannot derive a sentence *יֹסֵף בֵּן*. "Joseph is understandable." or the like. Intransitive strong verbs that have a weak 3rd division counterpart with the relation shown above will henceforth be marked 's3' and the 3rd division verb concerned will no longer be separately presented in the vocabulaires.

The relation described in this paragraph concerns those intransitive strong verbs that have either an active (A-C) or a passive (D) form, but not both, which would point to a transitive verb. Cf. § 25.5.

Note:

If the strong verb is regular monosyllabic (B, cp. § 19.1), the corresponding 3rd division verb has, in the rem. and aor., the first stem vowel *e* (*hevi'*, *mevi'* etc.). If the

strong verb has an unstable initial ה or י (C, §§ 29.1, 29.3), the corresponding 3rd division verb has an invariable stem vowel ו (*horid, morid*, likewise *להוליך leholih* "make go"). If the stem of the strong verb is alternating (§ 24.1), the consonants of the 3rd division verb are those of the strong act. pot.: *יבוא yavo* — *יביא yavi*, *יקפוץ yikpots* — *יקפיץ yakpits*.

The following intransitive strong verbs so far studied are excepted: *אמץ*, *לגנוב*, *לשמוח*, *לקרות*, *לצעוק*, *לצדוק*, *לישון*, *יכול*, *חזק*, *לזלוג*, *להיהנות*, *להיגלות*, *להיאנח*.

44.2 A. Enter the following sentences under the left column heading of § 44.1 and form corresponding sentences to be entered on the right column. Replace *יעקב* by any noun or personal pronoun that makes sense. Find suitable English equivalents for the sentence given as well as for the one formed.

1. היער בוער. — 2. החום גדל. — 3. המכונית תזוז. — 4. חסר מספר ברשימה. —
5. הכובע עף ברוח. — 6. אבא כועס מאוד. — 7. הברזל לוהט. — 8. נלון במלון. — 9. נסיעתה של רבקה קודמת לנסיעתה של שרה. — 10. קפצתי מן המיטה. — 11. הוא ירוץ מסביב לבית. —
12. הנער רוכב על סוס. — 13. מחר יסע סבא לתל-אביב. — 14. אנחנו נוהרים מפני כל הסכנות. — 15. הבחינה תימשך עד שעה עשר. — 16. האישה הזקנה ניצלה מהאש. — 17. הספר נעלם. — 18. הרעש נפסק פתאום. — 19. המכתב נשאר בידי. — 20. נשבעתי שאהיה נאמן לארצי. — 21. התעודות נשמדו. — 22. התמונה נשענת על הקיר. — 23. האויב נס מגבולות הארץ. — 24. המכונית נעה בקושי. — 25. עליתי לקומה השלישית. — 26. פנינו אל המנהל. — 27. ידידי יפעל בענייני.

B. The following are sentences corresponding to the right column; transform them into sentences suitable for the left column and translate.

1. הבערנו אש גדולה בתנור. — 2. בשנה הבאה נגדיל את ההכנסות במידה רבה. —
3. הזזתי את השולחן לפינה. — 4. היא לא החסירה אף שיעור אחד במשך כל שנת הלימודים. —
5. אבא העיף את הילד מן החדר בכעס. — 6. אתה מכעיס אותי. — 7. דברי הנביא הלהיטו את העם. — 8. בעל המלון הלן את התיירים בחדרי הרחצה. — 9. הקדמתי את שיחתנו להתייעצות הכללית. — 10. הסיפורים שלך מקפיצים אותי. — 11. הוא הריץ אותי ממשדר אחד לשני. — 12. סבא הרכיב את הילד על גבו. — 13. הנהג הסיע אותנו עד הבית. —
14. המודעה מזהירה אותנו מפני סכנת אש. — 15. הם ימשיכו את שיחתם עד הלילה. — 16. הוא הציל אותי ממוות. — 17. אתה מעלים ממני את האמת. — 18. הפסקנו את העבודה. — 19. הם לא השאירו לי כלום. — 20. הכוהן השביע את החיילים. — 21. צבאנו השמיד את האויב. —
22. השענתי את הלוח על הקיר. — 23. כוחות ההגנה הניסו את כוחות ההתפקה. — 24. רק מומחה יניע את המכונה. — 25. ממשלת ישראל מעלה את יהודי חוץ-לארץ לישראל. —
26. הפנו את המבקש לכתובת הנכונה. — 27. אנחנו מפעילים את כל האנשים בלי הצלחה.

C. Transform the sentences given under B and those you have formed under A — into corresponding passive sentences.

44.3 Relations between strong verbs and weak verbs of the 3rd division: Transitive strong verbs

A type of relation comparable to the one discussed in § 44.1 may be observed if the strong verb is transitive. (The formal relations between the strong and the weak verb, described in § 44.1, note, also apply here). Here too, the sentence in the lefthand column conveys a content which is the result of the content of the righthand sentence.

Sentence with strong transitive verb

Sentence with weak verb of the 3rd division
of same radical

- A. 1. יעקב הזכיר ל יוסף את הזמנים הטובים. יוסף זכר את הזמנים הטובים.
 2. יעקב הראה ל יוסף את התמונה. יוסף ראה את התמונה.
 3. יעקב הודיע ל יוסף את המצב. יוסף ידע את המצב.
- B. 1. יעקב העסיק את יוסף בחשבונות. יוסף עסק בחשבונות.
 2. יעקב החתים את יוסף על התעודה. יוסף חתם על התעודה.

Note that the difference between type A and B is that A applies to verbs governing **את** (regular transitive verbs), B to verbs governing other cases.

The relation presented in this paragraph may not be generalized, and the existence of a 3rd division weak verb may in no way be predicted from the existence of a transitive strong verb. However, if a 3rd division verb has a radical that also occurs in a transitive strong verb, the relation between the two verbs frequently is of the type described in this paragraph, which makes it possible to guess in this case the meaning and function of the weak verb with some hope of success.

44.4 In the following cases, the weak verbs shown have a meaning and function according to § 44.3, A or B; translate:

1. החוק החדש לא הקנה לנו שום זכויות חדשות. — 2. אמא הלבשה לילד בגדים חדשים.
 3. — 3. הילד היה במיטה וסגר את עיניו ואמו השמיעה לו סיפור. — 4. האב רצה להשיא לבחור
 העשיר את בתו, אך הצעיר לא רצה לשאת אותה לאישה. — 5. מי השאיל לך את הספר ששאלת
 אותה? — 6. אינני יכול עוד ללוות כסף מאיש, כי אף אחד אינו רוצה להלוות לי כסף.

44.5 The pronouns **הוא, היא, הם, הן** may, if determinated by **ה-**, serve as demonstrative adjectives pointing to objects remote in space, time and thought, equivalent to English "that, those"; e.g.

I don't want this book (here), אינני רוצה את הספר הזה, אני רוצה
 I want that one (there). את (הספר) ההוא.

44.6 Quotations from the Bible and the prayerbook

immaturity, sour grapes	<i>bosèr Nm</i> (no pl.)	בוֹסֵר
blessed, worthy of eulogy	<i>baruh A</i>	בָּרוּךְ
be restless, wander	<i>°ndod, lindod Vs (o)</i> (no 3rd division verb!)	נָדַד, לָנַדַּד
miracle, banner	<i>nes Nssm</i> (pl. <i>nisim</i>)	נֵס, נִסִּים
be(come) blunt	<i>°khe, likhot Vs3 (e, no aor.)</i>	קָהָה, לָקַהְתָּ

- א. 1. ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. — 2. ואדם¹ לא זכר את האיש המסכן ההוא.
 — 3. בלילה ההוא נדדה שנת המלך. — 4. והאישה ההיא תשא את עוונה. — 5. ודבר ה'
 היה יקר בימים ההם. — 6. בימים ההם לא יאמרו עוד: «אבות אכלו בוסר² ושיני בני³
 תקהנה».

References: 1—Zach 14:9, 2—Eccl 9:15, 3—Esth 6:1, 4—Num 5:31, 5—IS 3:1, 6—Jer 31:29.

¹ = איש.

² [vosèr].

³ [vanim] cf. § 43.8, footnote 2 at p. 279.

ב. הברכה בשעת הדלקת נרות החנוכה ובחג הפורים
ברוך אתה, ה', אלוהינו מלך העולם, שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

44.7 In the following sentences, a set of characters is replaced by dashes in two or more words; each dash represents a character and in all the mentioned words of one sentence one and the same set is omitted. Various sets of characters are stated in parentheses after each sentence, and you have to select the one set which, introduced in place of the dashes in all of the words, renders a sentence that makes sense (sometimes more than one set makes you achieve this). Note furthermore that weak verbs or action nouns of the 3rd division that appear in this exercise and have not been introduced before are in conformity to either § 44.1 or § 44.3. The following vocabulary is necessary:

garbage	'ašpa Nf	אשפה
wheel	galgal Nm	גלגל
1. place ¹ ... at an earlier time than ² ...; 2. be early	hakdem Vw3	הקדם 1. יאת ² ל-
caution	zhirut Nf	זהירות
olive	zayit Nssm (pl. zeytim) (§ 0.153, note)	זית
hole	hor Nm	חור
ring	tabaàt Nf	טבעת
teaspoon	kapit Nf	כפית
qualified, fit, kosher	kašer A	כשר
step (of stairs), pl. stairs	madrega Nf	מדרגה
needle	maḥàt Nm or irrwf	מחט, מחטים
camp	maḥane Nirrwm	מחנה, מחנות
waiter	meltsar Nm	מלצר
waitress	meltsarit Nf	מלצרית
silk	mešiy Nm (not with suff., no pl.)	משי
writer, reporter	sofer Nssa (m. pl. sofrim)	סופר
couch, sofa	sapa Nf	ספה
thick	'ave A	עבה
cart	'agala Nswf (cstr. sg. 'eglat, cstr. pl. 'eglot)	עגלה
perambulator	'eglat-yladim Ncf	עגלת-ילדים
surplus, change (= difference in amounts)	'odèf Nm	עודף
sad	'atsuv A	עצוב
hammer	patiš Nm	פטיש
hose, pipe (= tube)	tsinor Nirrwm	צינור, צינורות
trouble, inconvenience, misfortune	tsara Nf	צרה
teakettle	kumkum Nm	קומקום
width	rohàv Nm (no pl.)	רוחב

floor (opp. ceiling)	<i>ritspa</i> Nsf (pl. isol. <i>rtsafot</i> , cstr. <i>ritspot</i> , ° <i>ritsfot</i>)	רצפה
lie (down), be in a lying position (only used of an animate being)	<i>škav</i> (§ 24.1), ° <i>šhav</i> , <i>liškav</i> (!) Vs3 (o-a)	שכב, לשכב
judge	<i>šofet</i> Nssa (m. pl. <i>šoftim</i>)	שופט
oil (not: petrol)	<i>šemèn</i> Nm (a)	שמן
lie (= say untrue things)	<i>šaker</i> Vw1	שקר
lie	<i>šekèr</i> Nm (i)	שקר
line (= queue), one's turn, waiting list	<i>tor</i> Nm	תור
folder, file (of documents), briefcase, dossier, portfolio	<i>tik</i> Nm	תיק
movement, gesture, (public, political) movement, vowel	<i>tnu'a</i> Nm	תנועה

1. רבקה נראתה במסיבה ב-ו-י משי נפלא ש-ה-ה אותו בפעם הראשונה. (ל.ב.ש, כ.ת.ב, ח.ל.ם)
2. באתי מ-ו-י, כי הרכבת י-ה-ה. (ס.ד.ר, א.ח.ר, ל.מ.ד)
3. אינני יכול לשלם --- דירה גבוה, כי מ-ו-י תי נמוכה. (ש.ל.ם, ש.כ.ר)
4. --- נו את כל הסחורה במ-ו-י אחד. (ש.ל.ח, ח.ס.ר, כ.ת.ב)
5. מקום מ-ו-י-נו לא נשתנה ואנחנו י-ם באותו המקום. (ל.ן, ג.ר, ק.ם)
6. הסופר השמיע מתוך מ-ת את הסיפור ש-י-י. (ש.מ.ר, ט.פ.ל, ח.ב.ר)
7. בשעת מ-ה התעודות י-ה המורה מ-ה לכל תלמיד. (ס.ע, ת.ן, פ.ל)
8. לא א-ה-ה, כי איני חייב לך ת-ה-ה. (ו.ד.ה, ו.ר.ה, ק.ג.ה)
9. השכבתי את הילד לי-ו על הספה ולא הפרעתי לו ב-תו. (ד.ע, ש.ג)
10. הילד --- כל כך שאי אפשר עוד להסיע אותו לטייל אפילו בעגלת ילדים ו-ה מאוד.
11. ה-ו-ה החזיר לי את העודף ממחיר ה-ו-ה-ה.
12. היא י-ה שירים בליווי הת-ו-ת.
13. מטרת המ-ה היא ל-ת את האמת.
14. החברה ה-י-ה על התכנית במ-ו-ת גדולות.
15. מו-ה לשתוק ויותר ו-לא לדבר.
16. גם לתלמידים מו-ה פחות יש י-ן למשהו.
17. ב-ה מאת ו-ה זה יש מ-ה גדול של י-ו-י עצובים.
18. יעקב י-ה להכניס מסמר בפטיש, אך לא הצליח ב-י-יונו.
19. אין מ-ה מן הצרות וכל מחשבותיי אינן מביאות לשום ת-ה-ה ואינני יודעים איך לה-י את עצמנו מהעניין.
20. אמנם חובת העירייה היא להוציא את האשפה מהבתים, אך י-ה אינם ממלאים ת-י-ה זה.
21. לא באתי מ-ו-י, כי לא יכולתי לעזוב את העבודה כל כך מו-ה, וה-ה תי במידת האפשר.
22. ב-ו-י רב הצלחנו להניע את גלגלי המכונה, כי איננו רגילים לעבודה כל כך ה-ה.
23. למדתי ת-ה אצל מ-ה זקן.
24. יש להפעיל את המכונה ב-י-ות ולהי-ה שלא תתקלקל.
25. אנחנו מ-ה את ת-י-נו עברית במשך חמש שנות י-ו-י.
26. בערב הדלקתי את הת-ו-י, את המ-ו-ות ואת ה-ות.
27. מכשירי הרדיו האלה נ-ים על ידי ת-יית החשמל המקומית. (י.פ, ק.ש, ר.ב)

28. תו--י המו--ה התי--ו במקום לפני חמישים שנה ומאז הם יו--ים בו.
29. הזקן ו--ו במ--- קשה.
30. במוסד המ--- הזה עובדים ו--ים חשובים ביותר.
31. שמעת על המ--- ש---?
32. עדיין אני מ---ה להצלחה ועוד לא אבדה ת---תנו.
33. אתן לך ת-ו-ה אחרי שת-י-לי.
34. אני מ-ט--- מאוד ומדבר מתוך --- רב.
35. איך אני יותר מהר: אם אסע ב---ת או אם א--- על סוס?
36. אבקר אצלך כשיהיה לי --- ותהיה לי ה-ד-ות.
37. לאנשים חסרי --- אי אפשר להקנות ה---ה.
38. המנהל ה-י-י בידי את --- המכתבים ו-תי במשרד עד שעות הלילה כדי לגמור את העבודה.
39. את הה-ה-ה החדשה גמסור לכם בעוד --- קצר כשתהיה ה-ד-גות.
40. קיימנו מסיבת אבל ל--- החיילים שנפלו ושכולנו ו--ים את מעשיהם האמיצים שיו---ו לעולם בהיסטוריה של עמנו.
41. המצב ה-ת-עכשיו הוא ו--ו לגמרי.
42. אני ו--ו ו--ו ומת--- במצב ועושה ---ונות על העניין ה-ו- הזה, אך אין תוצאות למ---ותיי.
43. אל תנסה לה-י-י אותי מפני שלא א--- כי לעולם אין לי ---.
44. המ-י-י חייב לשלם שכר ראוי ל-ו--ים בעד ו-תם, כי אינם ו--ו.
45. אני ו--ו ב---ים רעים.
46. המ-ו- נפל בשעת י-תו.
47. הלילה נ-ו- במ-ו- יפה.
48. במ---ת העולם ו--ו הגרמנים באנגלים.
49. עליי ל---, אני צריך מ---ה.
50. ה-י-ה מ-י-י לעיר נפלאה, וכדאי לה-תו- בה.
51. ו--ו זה עוסק במ--- כבר שלושים שנה.
52. מ--- האנשים כל כך גדול שאי אפשר ל-ו- אותם.
53. בבוקר השמש במזרח ב--- היא במ---.
54. כדי ל-ו- את חמודות, נחוך לי מ---.
55. ירושלים היא עיר ו-ה, כי היה בה בית המ---.
56. כל החנויות מ-ו-ות במ--- העיר.
57. הילדים י-ו- מ---ים שונים.
58. במ---ת המדינה משרתים ו--ים רבים מאוד.
59. המים עוברים ב-ו-ות לשדות בצניורות ---ים, ש-ו-ם כחצי מטר.
60. ם את התה בקומקום, עד שה-ו- שלו יהיה מספיק, כי אני אוהב לשותת תה ---.
61. בעלת הבית ניקתה את הרצפה ב---ת ה-ו-ת.
- (ע.צ, צ.ב, ש.ב)
(כ.ת.ב, א.כ.ל, ח.ק.ר, ח.ל.ה)
(כ.ת.ב, א.כ.ל, ח.ק.ר, ח.ל.ה)
(כ.ת.ב, א.כ.ל, ח.ק.ר, ח.ל.ה, ע.ש.ה, ק.ר.ה)
(ק.ו.ו, ש.ת.נ)
(מ.ג, ש.ר, ש.ב)
(צ.י.ן, צ.ע.ר)
(מ.ה.ר, ר.כ.ב)
(ז.מ.ן, ז.כ.ר)
(ש.כ.ל, ז.כ.ר, ז.מ.ן, ש.א.ר)
(ש.כ.ל, ז.כ.ר, ז.מ.ן, ש.א.ר)
(ז.כ.ר, ז.מ.ן)
(ש.כ.ל, ז.כ.ר, ז.מ.ן, ש.א.ר)
(ס.ד.ר, ש.נ.ה, ל.ב.ש, ק.ר.ב, ח.ש.ב)
(ע.ל.ב, ל.ב.ש, ח.ש.ב)
(כ.ע.ס, פ.ח.ד, נ.ע.ל)
(כ.ת.ב, ע.ב.ד, פ.ע.ל)
(ז.כ.ר, ע.ס.ק, ע.ב.ד)
(ק.ם, ט.ס, ל.ן)
(ק.ם, ט.ס, ל.ן)
(ש.מ.ר, ל.ח.ם)
(ח.ש.ב, נ.ו.ח, ע.ב.ד)
(ח.ת.ם, ס.ב.ב, ג.ר.ר)
(ס.פ.ר, כ.ת.ב, ס.ח.ר)
(ס.פ.ר, ס.ח.ר, כ.ת.ב)
(כ.ת.ב, ס.פ.ר, ע.ר.ב)
(כ.ת.ב, ס.פ.ר, פ.ת.ח)
(כ.ת.ב, ק.ד.ש, ג.ד.ל)
(ג.ה.ל, ס.פ.ר, ר.כ.ז)
(ש.ח.ק, ר.כ.ז)
(ש.מ.ר, ש.ט.ר, ל.ח.ם)
(א.ר, ר.ך, ר.ח, ב)
(ק.ר, ח.ם)
(א.ה.ב, ע.ז.ר, י.ל.ד)

62. הוזמנו לבית המ- --- וה-ו- -- השביע אותנו לומר את האמת.
 (כ.ת.ב, ע.ש.ה, ש.פ.ט.)
63. כדי לא להיות ---, אל תאכל מאכלים עם הרבה ---.
 (ק.ט.ן, ח.כ.ם, ש.מ.ן.)
64. אל ת- --- ואל תעלים את האמת, כי --- יך מתגלית.
 (ד.ב.ר, ס.פ.ר, ש.ק.ר.)
65. לפי --- תך הקדמתי אותך לאחרים בתור של מ- --- י עבודה.
 (ב.ק.ש, ב.ר.ך.)
66. אחרי הפסקת הת-ו-ה ברחובות לא --ה עוד שום מכונית.
 (ש.ב, ג.ע.)
67. הורדת הזיתים מן העצים תעסיק אותנו ב- --- כמה שבועות ותי- ---
 עד סוף הקיץ.
68. טבעות עם אבנים ---ות עולות ב-ו- -- רב.
 (כ.ת.ב, מ.ש.ך, ע.ב.ד.)
69. אנשים רבים אינם -ו- --ים מ- ---ים אם לא הכניסו בהם לפחות
 כפית מלח.
 (ר.ח.ב, א.ר.ך, י.ק.ר.)
70. הזקן איים עליי שיעיף אותי מכל המדרגות, אם לא א- --- את
 הת-ו- --ים החודשיים בזמן.
 (כ.ת.ב, א.כ.ל, ש.פ.ט.)
71. יהודי השומר מ- ---ות נזהר מאכילת אוכל לא כשר, כי כך מ- ---ה
 תורת משה.
72. קשה מאוד להכניס -ו- עבה לחור של מ- ---.
73. ה-י-ו- אותנו קשה במחנה ה-ו-ה, והיה עלינו ל- --- את השדות.
 (צ.ו.ו), ר.א, ש.ר.)
74. המלצר גי- --- אליי ושאל מה עליו לה-י- לי.
 (ס.ס, ח.ט, א.ר.)
- (ס.פ.ק, ע.ב.ד, פ.ע.ל.)
 (ש.א, ג.ש, ג.ע.)

SECTION FORTY-FIVE

45.1 The root

A. In many cases, two or more radicals have three elements in common. This set of three elements will be termed the 'root' of the radicals (or of the words that contain the radicals). Meanings of words that have the same root usually have a concept in common.

Where the set of elements selected in § 44.7 consists of three elements, it is the root of the words into which it is inserted; it can easily be verified that the meanings of these words have a concept in common.

B. If a radical contains an element that is subject to alternation (i.e. *p* and *f* that may alternate with each other, *b* that may alternate with *v*, *a* that may alternate with *ʔ*), it may be considered of equal root with another radical that contains the alternative counterpart of that element, e.g. although all forms of *להתחשב* and *לחשוב* contain *v*, while all forms of *חשבון* contain *b*, they are still considered as having the same (alternating) root *H-š-b/v* (ח-ש-ב).

C. It is, however, agreed that this will apply only if the elements concerned have identical spelling; e.g. *katan* קטן and *kutonèt* כותונת are not considered as of equal root, nor *'ahšav* עכשיו and *hešbon* חשבון.

D. A survey of the Hebrew vocabulary reveals that the elements that are contained in a radical apart from its root are of a very limited selection. E.g. no radical may be found that consists of a root as defined in A and an additional *H*. As a matter of fact, elements that form a radical, apart from its root, are only the following:

1. Elements that precede the root (always unstressed):

h-, e.g.: the radical *h-gd-l-* of *להגדיל* (root *ל-ד-ל*);

ha- or *he-*, e.g.: *hevdel* הבודל (root *ב-ד-ל*, cp. *להבדיל*);

(h)i(...)t-: see § 43.1(A).

m-, *mi-*, *ma-*, *me-*, e.g. *miht-v-* מכתב (root *כ-ת-ב*);

š-, *ša-*, *ši-*, e.g.: *š-hn-ʔ/a-* שכנע (root *כ-נ-ע*, as found also in *lehaḥnia* להכניע "oppress")

t-, *ti-*, *ta-*, *te-* (spelled *-ת*), e.g. *tizmor-* in תזמורת (root *ז-מ-ר*).

2. Elements that follow the root (always stressed):

-i(y), e.g. in derived adjectives or nouns according to § 30.7(C1);

-u(y), e.g. in nouns according to § 30.7(C1);

-on, -an : e.g. חֶשְׁבֹן *hešbon*, טִיפְשׁוֹן *tipšon*, and cp. § 32.6(A1);
 -a'i (°-ay), e.g. חֶקְלֵאִי.

3. Elements that occur within the root:

Vowels.¹

List all the words of § 44.7, in which you have replaced three dashes by a set of three elements and classify them according to whether their radical contains nothing but the root or to what of the above listed elements it contains preceding and following the root.

E. Any set of elements 1-2-3 (of D) — in which one or all may also be missing — that occurs in a radical shall be termed the 'formation' of the radical, e.g. the formation of מִכְתָּב is *mi...-*. In this example, the elements of the root are represented by dots; it is however customary to represent the elements of the root by the set of elements *k-t-l* ל-ט-ק (which is the root of words conveying the common concept "slay") or *p/f-'-l* ל-ע-פ (the root of the verb לִפְעוֹל). Using this procedure, we would say the formation of מִכְתָּב is *mikt-l* or *mif'-l* (*f*, since כ occurs in מִכְתָּב in its weak shape ח), or also alternately *miktal/miktl-* (*mif'al/mif'l-*), cp. the pl. cstr. מִכְתָּבֵי *miktve*.

State the formations of the radicals of the words supplied in your answers to § 44.7. Arrange all words of the same formation in one list. Find other words (not used in § 44.7) that have the same formation.

Frequently, though not regularly, words of the same formation convey some concept which is common to all of them. Cp., e.g., §§ 43.1, 44.1.

F. If, in a given radical, a variable root element (ב, כ, פ etc.) does not alternate, but is constantly either hard or soft, the radical may be termed 'initially hard', 'initially soft', 'medially hard', 'medially soft', 'finally hard' or 'finally soft' according to whether the invariable element פ, ב, etc. is the initial, final or medial part of the root. For two formations to be considered the same, they must not be different as to hardness or softness and their respective locations.

List, from § 44.7, hard and soft formations and arrange them according to the location of hardness and softness, respectively.

G. If two or more radicals have only two elements in common, these two elements will be considered their common root, if all of the following conditions are fulfilled:

1. If the elements not common to the radicals are elements of a formation admissible according to D-E. Hence, the radicals of לִלְמוֹד and מִידָה are not considered as of a common root, since ל is not an admissible formational element.

2. If one of the radicals forms an open stem, no other radical forms a stem other than an open one. Hence, שׁוֹמֵר and לִישׁוֹן are not of a common root.

3. If one of the radicals has an unstable stem extension consonant (cp. §§ 29.1, 30.1, 31.1), none of the other radicals shall have a different consonant in its place (except, of course, one of those admitted as formational elements). Hence, לִיפּוֹל and

¹ But cp. also *t* of (h)i(...)t- according to § 43.1(A).

לִטְפֹּל are not of a common root, since לִיפּוֹל has an unstable extension consonant *n* (נִפְּל), the place of which is taken, in לִטְפֹּל, by *t* (and ט is not an admissible formational element). However, י and ו are not considered different for the purpose of this rule: יָדַע and יִיּוּדַע have the same root.

4. If, in one of the radicals, the two elements concerned never form a cluster, they never do so in other radicals. Hence, לָשׁוּב and לָשַׁבַּת are not considered as having a common root, since in none of the inflected forms of the former the cluster -šv- occurs, while it does occur in some of those of the latter (e.g. יָשְׁבוּ *yašvu*).

5. However, condition 1 may be disregarded if both or the last of the two common elements is found twice in succession (or with only a vowel intervening) in one of the radicals; e.g. מִידָּה *mida* and מַדָּד *madad*, מַדְדוֹ *maddu* have the same root; likewise גִּלְגַּל “wheel” and גַּל *gal* “wave”.

Roots of two elements will be termed ‘finally open’ (according to 2, e.g. קָנָה), ‘initially open’ (3: יָדַע, לִדְעַת), ‘medially open’ (4: לָקוּם, לִשִּׁיר) or ‘geminate’ (5: לִמְדוֹד).

List and arrange according to openness, its location and to gemination, all roots of two elements use in § 44.7.

H. Not every word has a root. E.g. לִפְרֹסֶם *lefarsem* “publish” has the radical *p/f-rs-m*, but this radical cannot be considered as having the same root as any other radical. Almost none of the words that are of non-Hebrew origin has a root.

45.2 Here are ten words, marked 1-10, that have different roots and different formations. In order to verify their formations, you have to find the radical first. State their roots and formations with the greatest possible accuracy.

1. מִכְתָּב, 2. כִּיבָה, 3. הִבְטִיחַ, 4. הִתְכַּבֵּד, 5. מִכִּירָה, 6. גִּדּוּל, 7. סִפְרוּת, —
8. מִתִּיחוֹת, 9. רוּחַב, 10. סִדֵּר.

Find more words of the same ten roots and try to delimit the root concept as closely as possible.

Form new words (hitherto never met) according to the directions given and try to circumscribe their meaning as closely as possible. The directions are given in parentheses for each word; the first figure indicates the root identifying it from the ten above words, the second figure the formation; e.g. (7,1) = root of סִפְרוּת and formation of מִכְתָּב = מִסְפָּר.

(1,3) (1,4) (3,1) (3,2) (3,8) (4,3) (4,9) (5,1) (5,4) (5,10) (6,4) (6,7) (6,9) (8,4) (9,3) (9,4) (10,1) (10,8).

45.3 The following words have not been introduced previously.

A. Identify their root and formation, delimit their meaning and write them down: *gavriyut*, *tizkorèt*, *zišronot*, *mikra'*, *gemèr*, *herkev*, *mišraz*, *tikiya*, *tabaHit*, *tus*, *ma'or*, *ma'of*, *miršam*.

B. Identify their root and formation, pronounce them and delimit their meaning: קִימָצְתִּי, תַּעֲרֹפָה, תִּאֲרָה, מִנְהֵלָה, קִימָה, עֲסָקִיּוֹת, יִיתָרוֹן, מִשְׁמֵר, לְהִתְקַלֵּחַ.

The following are English equivalents of the words given. Do not use this list until you have tried to delimit the meanings yourself, then check to what degree you have been able to approach the usual meanings. A. “manliness, reminder, memories, reading, ending, composition, proclamation, filing cabinet, (female) cook, fly (in a plane, imperative), lighting, flight, registry”; B. “aviation, I have been stingy, take a shower, guard, advantage, businesslikeness, rising, administration, illumination”.

45.4 The ability to determine the root of a word is not only valuable in order to be able to understand a word approximately even if it has not been met before, but is also indispensable for whoever wishes to make use of a conventional dictionary or grammar of Hebrew, in particular of Classical (Biblical) Hebrew.

In the word index at the end of this book, words will not be listed by their roots, but the basic form of a word will appear as the heading, i.e. *מַסְסִיר* under *ס* and not under *שׁ*. However, all roots that occur in words listed in the index will also be listed, and under such heading (which has its appropriate alphabetical place in the word index) all radicals will be shown that have this given root, and they can subsequently be looked up; e.g. under the root heading *שׁ-ס-ס* reference will be made to *מַסְסִיר* as well as to *מַסְסִיר*.

Many Biblical dictionaries, in particular the thesauri, have only roots as headings in alphabetical order. Under each such heading, all the words (radicals) that show that root are listed again in a certain order. But a word cannot be looked up, unless its root has been determined before.

Hebrew dictionaries that comprise Biblical as well as post-Biblical material frequently list the verbs under root headings, but all other words (including action nouns) under their basic form; e.g. *מַסְסִיר* will be listed under *ס*, *לִמְסַס* under *ס*, while *מַסְסִיר* will find its place under *ס*.

Traditionally, all roots are presented as being composed of three elements. If a root has only two, or alternately two or three elements, the following procedure is customary:

1. Finally open roots (§ 45.1[F]) are presented with final ה, e.g. *ר-צ-ה* as the root of *לִרְצֹה*, *הִרְצֵא*.

2. Initially open roots are presented with that initial consonant that serves as their stem extension, e.g. *א-ש-ל* as the root of *לִשְׁאֹל*. If that extension varies between א and ל (§ 45.1[G3]), א is given, e.g. *ע-ד-ע* as the root of *לִדְעֹת*.

3. Medially open roots are given with medial ו or י, according to whether the strong imperative has the stem vowel *i* or *u*: the root of *קָטַר* is presented as *ק-ו-ר* (imp. *קֹטֵר*), while that of *שָׁמַר* is shown as *ש-י-ם* (imp. *שָׁמֵר*).

4. Geminate roots are shown with double final element: *ס-ד-ד* as the root of *סִדֵּר*.

In our word index, the entry will be in the bi-elemental form, but reference will be made to the tri-elemental form.

However, for purposes of grammatical presentation, it is customary to class the bi-elemental roots separately according to the class to which they belong. For this purpose, it is stated which of the mentioned unstable elements has been included and what its location in the root is. The location is stated either in Latin ordinal numerals in their feminine genitive singular form (I^{ae} [*primae*], II^{ae} [*secundae* or *mediae*], III^{ae} [*tertia*]) for the initial, medial, final location, respectively), or by equating the elements of the 'sample root' (§ 45.1[E]) *ל-ע-ל* with the various locations (*ס* = initial location, *ע* = medial location, *ל* = final location). E.g. a finally open root will be termed III^{ae} ה or י (pronounce: *lamed-hé*), a type of an internally open root will be called II^{ae} ו, *mediae* ו or י (pronounce: *'ayin-vé*), etc. Geminate roots are called *ע-ע* (i.e. twice the medial element) or *mediae geminatae*.

45.5 Traditional grammatical terminology

A. Traditionally, the divisions of the weak verbs are called by names and not by numbers. Each division is subdivided into an active and a passive 'formation' ('conjugation'). The name of each 'conjugation' is the 3rd person m. sg., in that 'conjugation' of the sample root *ל-ע-ל* or *ק-ט-ט*: 1st division — *kitel*, *pi'el* respectively (act.), *hatal*, *pu'al* (pass.); 2nd division: *hitkatal*, *hitpa'el* and *nitkatal*, *nitpa'el* (pass.); 3rd division: *hiktil*, *hif'il* (act.), *huktal* (*hoktal*)¹, *huf'al* (*hof'al*)¹ (pass.). The names

¹ In classical language, 3rd division passives may have optionally *o*, instead of *u*, in a first closed syllable.

with the sample root פ-ע-ל are more common and also more convenient because they show, for the root initial at least, whether the hard or soft variant is used of an alternating stem element. Strong verbs are consequently termed as *katal*, *pa'al* (act.), *niktal*, *nif'al* (pass.), but the strong active is more commonly called קל *kal*. The customary names of the conjugations derived from the sample root פ-ע-ל are usually stressed on their first syllable: *pú'al* etc.

B. Note furthermore for verbal morphology:

Term used in this book	Term used in other grammars, if different	Traditional Hebrew term		Ordinary non-terminological meaning of the Hebrew term
formation (of a verb radical)	conjugation, stem	בניין	<i>binyan</i>	"structure"
root		שורש	<i>šorēš</i>	"root"
tri-elemental (i.e. root)	regular	שלם	<i>šalem</i>	"complete"
type of root that is not tri-elemental (i.e. medially open, etc.)	class	גזרה	<i>gizra</i>	"section"
verb		פועל	<i>poàl</i>	"activity"
tense		זמן	<i>zman</i>	"time"
aurist	present, (present) participle	הווה	<i>hove</i>	"(time) being"
remotive	perfect, past	עבר	<i>'avar</i>	"past"
potential	imperfect, future, aurist	עתיד	<i>'atid</i>	"forthcoming"
imperative		ציווי	<i>šivuy</i>	"command" (not used unless terminologically)
infinitive	construct infinitive	שם-פועל	<i>šem-poàl</i>	"activity name"
action noun		שם-פעולה	<i>šem-p'ula</i>	"action name"
person		גוף	<i>guf</i>	"body"
gender		מין	<i>min</i>	"sex, kind"
number		מספר	<i>mispar</i>	"number"
masculine		זכר	<i>zaHar</i>	"male"
feminine		נקבה	<i>nkeva</i>	"female"
singular		יחיד	<i>yaHid</i>	"single"
plural		רבים or ריבוי	<i>rabim</i> <i>ribuy</i>	"many" "plurality"

C. For noun morphology:

formation (of a radical other than a verb radical)		משקל	<i>miškal</i>	"weight"
other terms			as under B	
noun		שם-עצם	<i>šem(-'etsèm)</i>	"(object) name"
personal suffix	pronominal suffix	כינוי	<i>kinuy (-ha-šem)</i>	"designation (of a name)"
constructive		סמיכות	<i>smiHut</i>	"(the) leaning-on, upholding"
construct	construct state (if the construent is a noun)	נסמך	<i>nismaH</i>	"leaning, upheld"
construent	(if a noun)	סומך	<i>someH</i>	"upholding, leaned-on"

Term used in this book	Term used in other grammars, if different	Traditional Hebrew term	Ordinary non-terminological meaning of the Hebrew term
construct	pronominal state (if the construct is a personal suffix)		
isolated article	absolute state	נפרד ה' הידיעה	nifrad he-ha-ydi'a "separated" "the he of acquaintance"
D. For other parts of speech:			
adjective		שם-תואר	(sem-)toar "qualification (name)"
adverb		תואר-פעל	toar-pod "verb description"
preposition, case prefix	preposition	סל-יחס	milat-yattas "relation word" (if written separately)
		אות-יחס or בכל-ים	'ot-yattas damlam "relation letter" (the 'relation letters' listed, if not written separately)
the connective ו		ו-החיבור	vee-ha-ahbar "connective vav"
pronoun		כינוי	kinuy "designation"
other terms			as in B, C

45.6 Pronouns of vagueness

If *šehū* **שהוא** is added to an interrogative pronoun, it loses its interrogative function and acquires a force of very vague statement: *mi šehū* **מי שהוא** "someone or other", *ma šehū* **מה שהוא** "something or other", *'ešehū* **איך שהוא** "some way or other", *matay šehū* **מתי שהוא** "some time or other", etc. Except for the first two, these formations are characteristic of familiar style; the first three may also be written **מישהו**, **כשהו**, **איכשהו**.

If *šehū* is added to an indefinite noun modifier (**איוה**, **כל**) it may be separated from the modifier, but must not precede it; in case it is separated, it has its own stress (*šehu*); e.g. **איוה שהוא ספר** or **איוה ספר שהוא** "some book or other", **כל ספר שהוא** "whatever book (it may be)", **ספר כלשהו (כל שהוא)** (in this case **כל** must follow the noun and its attributes) "any book whatsoever".

The combinations **איוה שהוא**, **כל שהוא** (**כלשהו**) require concord with the noun which they modify: **איוה שהוא אישה** (**איוה אישה שהוא**), **איוה שהם אנשים**, **כל נשים שכן** (**כל שהן**), **נשים כלשהן** (**כל שהן**).

45.7 If doubled **לֹא...לֹא** (see § 2.1) is used otherwise than at the beginning of a sentence or a clause, an additional negation may be added to that part of the sentence (clause) that precedes **לֹא...לֹא**, without the general meaning of the sentence clause being changed; e.g.

הייתי לא בבית ולא בבית-הספר. — לא הייתי לא בבית ולא בבית-הספר.

"I haven't been either to school or at home." — "I have been neither to school nor at home."

45.8 The Hebrew Lexicon

treasure, treasury, repertoire	'otsar Nirrswm (cstr. pl. 'otsrot)	אוצר, אוצרות
bathtub, bathroom	'ambátya Nf (not with pers. suff.)	אמבטיה
bathroom	H ^a dar-'ambátya Ncm	חדר-אמבטיה
pistol, gun (= pistol)	'ekdaH Nswm (cstr. pl. 'ekdHe), ekdoah Nm	אקד(ו)ח
Aramaic, Aramaean	'arami(y) Na, Ad	ארמי
Aramaic (language)	'aramit Nf	ארמית
handbag, purse, billfold, coinholder	'arnak Nm (cstr. pl. °'arnke)	ארנק
express, pronounce	bate' Vw12t	בטא
	see § 45.5 (B)	בניין
iron (= smooth)	gahets Vw12t	גהץ
lot (= fortune), fate	goral Nirrwm	גורל, גורלות
1. cut off (or out), 2. derive	gzor, ligzor Vst (o)	גזר, לגזור
democracy	demokrátiya Nf (no constr.)	דימוקראטיה
since (= whereas)	heyot ve- (conjunction, introducing a clause!)	היות ו-
supply, invent	hamtse' Vw3t	המצא
in need (of)	zakuk A	זקוק (-ל-)
current, trend	zerem Nm (i)	זרם
renew, renovate, innovate	hadeš Vw12t	חדש
	see § 41.3(D)	חיתוך
desire, object, (tangible) thing	hefets Nm (e)	חפץ
arrow	hets Nssm (pl. hitsim)	חץ, חצים
cook (male)	tabaH Nm	טבח
cook (female)	tabanit Nf	טבחית
Greece	yavan f	יוון
Greek	yvani Na, yvaniy Ad	יווני
Greek (language)	yvanit Nf	יוונית
everyday life; (as construent or derived adjective) everyday, commonplace	yomyom Nm (no cstr., no pl.)	יומיום
shoot	°yre, lirot Vst (o-e), pass. nora, yiyare, lhiyarot	ירה, לירות; ירה, יירה, להירות
ticket, card	kartis Nm	כרטיס
alone	lvad (adverb, see note)	לבד
separately	lhud (adverb)	לחוד
century	me'a Nf	מאה
towel	magevèt Nf (cstr. pl. °magvot)	מגבת
flat-iron	maghets Nm or megahets (§ 36.1) (not with pers. suff.)	מגהץ
sense (= meaning)	muvan Nswm (cstr. pl. muvne)	מובן

ממה מורכב המילון העברי שלנו?

אחרי שהלומדים בספר זה למדו כבר כאלפיים מילים עבריות, כדאי לנו לספר כמה דברים מעניינים על הרכבו של המילון העברי ועל ההיסטוריה של אוצר המילים שלנו. בכל שפה יש מילים שהן עתיקות מאוד ויש מילים אחרות שהן חדשות לגמרי. כך הוא המצב גם בלשון העברית: אולם כאן קשה קצת יותר לענות בדיוק על השאלה, איזו מלה היא עתיקה ואיזו חדשה. נקח לדוגמה את המלה מחמסה, שהיא מלה רגילה ביותר בימינו ומציינת אותה חתיכת בד שאדם מחזיק בכיסו או בארנקו כדי לקנות בה את אפר בשעת הצורך. מלה זו צעירה מאוד ואינה בה יותר מחמישים שנה בערך. אבל האם היא באמת חדשה? במלה הזאת יש שני חלקים: יש לה שורש (שורש) ויש בה משקל (הוא אותו המשקל כמו במלה מחמסה). אם דנים בשורש ובמשקל של מלה זו לחוד, רואים מייד ששניהם עתיקים מאוד ולכן יש לוטר שגם המלה אינה חדשה במובן המדויק. השורש תנצח נמצא במילים אחדות במקורות של המשנה, ואילו המשקל רגיל כבר בתנ"ך, והמלה שהבאנו כדוגמה, מחמסה, היא אחת מהמילים הרגילות שבספרי התנ"ך. לכן עלינו לוטר שהמלה מחמסה חדשה אמנם בשימוש, אך בצורתה אינה חדשה בכלל ואולי היו בני תקופת המשנה מבינים אותה היטב, אילו שמעו אותה מפינו.

חלק גדול מהמילים הנמצאות היום בשימוש אפשר לקרוא גם בספרי התנ"ך, וכמעט כל השורשים שעליהם בניות מלותיו הם גם שורשים תנ"כיים. לכן פותח קשה בשביל בן זמננו היודע עברית חיה לקרוא בתנ"ך מאשר בשביל מי שידע את לשון התנ"ך — להבין את לשון מימינו. קשה לנו להבדיל היום את המילים הנמצאות בתוך ספרי התנ"ך מאותן המילים שאינן בתנ"ך, אבל נקראות בספרי המשנה או בספרות העברית המאוחרת יותר. בחלק גדול מן המילים אין שום סימן שעל פיו ניתן להכיר מאין באו. מילים רגילות מאוד (למשל: שמות העצם משיב, דף, ניצחון, ברכוסות או הפעלים נחץ, נשוק, להיכנס) אינן תנ"כיות ומקום הימצאותן הקדום ביותר הוא בספרי המשנה. אבל אנחנו משתמשים היום במילים האלה באותה המידה ובאותו האופן כמו במילים שמקורן בתנ"ך.

יש גם סוג אחר של מילים שמצבו הפוך. מילים אלו היו רגילות בימי הספרות התנ"כית, אבל מתו אחרי כן ויצאו משימוש. בספרות המשנה, המאוחרת מהתנ"ך בכמה מאות שנים, אין אנו מוצאים עוד את המילים האלה. אם נתק' דוגמאות אחדות (למשל: אנ"ה, ארזות, חוץ, מבצר), רואים שאצלנו דווקא מילים אלה חיות ורגילות מאוד בדיוק כמו המילים שהייתן נמשכו גם אחרי תקופת התנ"ך.

איך קרה הדבר הזה? ידוע שהלשון העברית לא הייתה לשון חיה במשך אלפי שנים מימי המשנה עד למאה העשרים. ידוע שלפני פחות ממאה שנה התחילו שוב לדבר עברית ולהשיב את חייה של הלשון העברית. כאשר חידשו את חייה של הלשון העברית, התחילו לדבר בכל אותן המילים שאפשר היה למצוא אותן באיזה מקור ספרותי שהוא¹, ולא התחשבו בשאלה אם המלה הייתה חיה גם אחרי תקופת הספרות התנ"כית או לא.

יש מקרים לא מעטים, שבהם אנחנו אמנם משתמשים במלה תנ"כית לפי צורתה המקורית, אבל מציינים בה דבר אחר לגמרי מזה שאותו ציינה בתנ"ך. למשל בחדאי משונה הדבר שהמלה חשול היא מלה תנ"כית, שהרי באותה תקופה לא ידעו מה הוא חשול. אבל מלה זו מציינת במקור התנ"כי מין מתכת ולא זרם חשמלי ורק כמאה השנים האחרונות משתמשים במלה חשול במובן שבו משתמשים בה אנחנו.

סיפורים דומים אפשר לספר על מילים רבות אחרות. בלי ספק לא השתמשו לוחמי ישראל בתקופת הקדומה לא² ברובים, לא באקדחים ולא כוחותחים. אבל שלוש המילים, רובה, אקדח, כוחותח, כתובות בספרי התנ"ך, הראשונה מהן, רובה, מציינת לא כלי נשק, אלא איש היורה חצים; ואילו המלה הכוח מציינת באמת כלי נשק, אבל אין לנו כל ידיעה מה הוא סוגו של כלי נשק זה. כאשר בתקופה האחרונה היו זקוקים למלה שתציין תוחת, שפשו לקחו מלה תנ"כית זו והתחילו להשתמש בה לצורך זה, דומה גם טרלה של המלה אקדח, אבל במקרה זה אין יודעים אפילו מה בערך מובן המלה בתנ"ך; היא מציינת כנראה אבן יקרה.

¹ Potential.² § 45.6.³ § 40.8, footnote 5 at page 252.⁴ § 45.7.

לפעמים מלה אחת שלנו ממשיכה בעצם שתי מלים תנ"כיות, מפני שאנחנו מבטאים היום שתי מלים באופן שווה, אף על פי שבתקופה הקדומה היה מבטאן שונה. לדוגמה נתן¹ את המלה פח. במלה זו משתמשים אנו כדי לציין לוחות מתכת דקים וגם לציין מיכלים, העשויים מלוחות כאלה והמכילים מים, נפט או חומרים נוזלים אחרים. בלשון התנ"ך היו רק לוחות המתכת מצוינים במלה זו, ואילו המיכלים (ממתכת או מכל חומר אחר) נקראו בשם אחר, פח; אבל היות ואנחנו קוראים את שתי המלים באותו האופן, הן בשבילנו רק מלה אחת ואנחנו כותבים פח בשני המובנים. לפעמים אין כל הבדל בין מלה שמקורה עברי ובין מלה שמקורה ארמי. הארמית היא לשון חשובה בתרבות ישראל וחלק גדול מהספרות הדתית והחוקית של עם ישראל כתוב בלשון זו, למשל ספרי התלמוד בחלקם הגדול. לשון זו קרובה מאוד לעברית ודומה לה בצורתה. רוב השורשים העבריים הם גם שורשים ארמיים — ולהפך, וגם חלק גדול מהמשקלים משותפים לשתי הלשונות. והיות וספרות ישראל הכתובה ארמית² נקראה במשך דורות רבים, גלדמה כל הזמן והייתה ידועה יפה לעם ישראל במשך אלפיים שנה כמעט. לכן נתקבלו מלים ארמיות ללשוננו כאילו היו עבריות. האם אפשר היום להכיר שהפועל לאשר, הבניין של לשכנע או שם-העצם עובדה לקוחים מארמית? בפועל לעלות משתמשים היום בשני מובנים (לדוגמה: «העזרת עולה על הגג» — «העזרת עולה לי מאה לירות בחודש»). רק המובן הראשון (שההפך שלו הוא «לרדת») הוא ממקור עברי, ואילו המובן השני (אותו מובן שהוא קשור בכסף ובמחירים) בנוי על יסוד פועל ארמי. וגם מלים הרגילות מאוד בלשון שלנו כגון לא אכפת או אגב אינן ממוצא עברי, אלא ארמי. במילון העברי שלנו יש הרבה מאוד מלים הבאות מהלשון היוונית או מהלשון הלטינית. איננו מתכוונים לאותן המלים המדעיות הלטיניות או היווניות שבהן משתמשים כל העמים התרבותיים בתקופתנו, כגון דימוקראטיה או ריאקציה, ושגם הישראלים משתמשים בהן כמו כולם. כוונתנו למלים לטיניות או יווניות שבהן השתמשו אנשי תקופת התלמוד והמשנה, שחיו בזמן אחד עם הרומאים והיוונים העתיקים ושמעו מהם מלים רבות שקיבלו אותן ללשון העברית או הארמית; ואנחנו לקחנו מלים אלה מספרי המשנה והתלמוד. מן הדוגמאות נוכל להכיר שאין אלה מלים לעניינים מדעיים, אלא להפך: מלים לדברים רגילים ופשוטים. אבל כשהתחיל עם ישראל שוב לדבר עברית, חסרו לו מלים עבריות ממש לדברים אלה ולכן לקחו מלים הנקראות במקורות הספרות היהודית, אף על פי שאין מוצאן עברי. אמנם אלה כמעט כולן שמות-עצם, ואין כמעט שמות-תואר ופעלים ממוצא לטיני או יווני. המלים הבאות הן ממוצא יווני: זוג, דוגמה, אמבטיה, סנדלר, כרטיס, פנקס, אטריות; ואילו ממוצא לטיני הן המלים: קופסה, קומקום, וילון, סיכה, נקניק, ספסל, קופה. אפילו המלה נפט באה אלינו מהיוונים. נתנו כאן בכונה דוגמאות של מלים שכל אדם משתמש בהן כל יום ושגם הלומדים לפי הספר הזה כבר מכירים אותן בחלקן הגדול.

גם בתקופה הראשונה שבה שוב דיברו עברית בדורות האחרונים נתקבלו מלים זרות ללשון. את המלים האלה אפשר להכיר בדרך כלל בתור מלים זרות, כי אין להן צורה של מלים עבריות. נתקבלו מלים מלשונות המזרח, למשל המלה רשטי, הבנויה על דוגמה ערבית, אבל שינו את צורתה במידה ידועה כדי לתת לה צורה דומה יותר לצורת מלה עברית. בשנים האחרונות מתקבלות בעברית מלים רבות הנמצאות בשימוש כל העמים בעלי ההשכלה בתקופה החדשה, כגון ביטויים טכניים אנגליים, צרפתיים, לטיניים וכו'. אבל אלה אינן מלים עבריות רגילות בשבילנו.

נדבר עוד בסוף על אותו הדבר שבו התחלנו את הפרק הזה, על המלים החדשות. מספר גדול מאוד של מלים, דווקא שמות חפצי השימוש היומיומי, הן המצאות של חכמי-לשון, שלא הצליחו לגלות במקורות הספרותיים העבריים שום מלה המתאימה לצרכים השונים ולכן החליטו להמציא מלים שיש להן שורש עתיק ומשקל רגיל. בוודאי מעניין לשמוע שהמלים שעון, עיתון, משקפיים, מטבח הן המצאות מלאכותיות כאלה של בני אדם יחידים. (אליעזר בן-יהודה, שהיה האדם הראשון בתקופה החדשה שבביתו דיברו עברית, המציא בעצמו ולבדו חלק חשוב ממלים אלו.) במלים שהבאנו בתור דוגמאות אפשר להכיר את השורשים שהיו ביסודה של ההמצאה: לשעון יש אותו השורש כמו למלה שעה, ושורש המלה מטבח מזכיר לנו את הטבח. לפי אותה השיטה המציאו גם את המלה ממחטה, שעליה דיברנו למעלה. מהפועל לנהיג גורו את שם המכשיר שבו נעשית הפעולה, מנהיג. מהשורש נגב, שמובנו «יבש» (למשל: הנגב שהוא החלק היבש ביותר

¹ Potential.² "In Aramaic"; see § 36.5(A).

של ארץ-ישראל), גזרו את המלה מגבת, חתיכת הבד שבה מנגבים את הגוף. לפעמים הצליחו במלאכת ההמצאות יותר מדאי; שורשה של המלה מספריים, שהיא מלה עתיקה, הוא סִפֹּר, אותו השורש שאנו מוצאים אותו גם במלים מספר, לספר, ספר, סיפור וכו', אך אי אפשר לראות כל קשר¹ בין מובן המלים האלה ומובן המלים מספריים, ספר (בעל המלאכה), מלה שמשקלה שווה למשקל המלים נהג וטבח, או הפועל לספר (פעולת חיתוך השערות). מהשורש של מספריים בנו את השם מספרה (בעזרת המשקל הנמצא בצורה דומה, למשל, גם במלה מעבדה), שם המציין את החנות שבה מספרים אדם (ז"א חותכים את שערותיו במספריים), וגם גזרו את המלה תספורת (שמשקלה שווה למשקל תזמורת). אולם זה היה יותר מדי, כי היות והיה צורך גם בפועל המציין את פעולת חיתוך השערות, לא הייתה אפשרות אחרת מאשר להשתמש למטרה זו בפועל הקדום לספר, אותו הפועל הבא גם לציון «סיפור». עכשיו, כשאתה שומע את המלה לספר, אינך יודע ברגע הראשון מה מובנו; רק כשממשיכים את המשפט ואומרים לספר שערות, לספר אותי או לספר סיפורים, לספר לי, אז אתה יודע למה מתכוונים.

אין כמעט לשון בעולם שההיסטוריה שלה כל כך מעניינת כמו ההיסטוריה של הלשון העברית.

45.9 You have now practically completed your study of the 1000 most fundamental elements of the Israeli Hebrew vocabulary (only about thirty words, almost all of them nouns, out of these 1000, have not yet been included in the vocabularies to the sections studied). The 1000 fundamental vocabulary elements are marked, in the word index, I, II, III, IV. Make sure you master them completely (cp. § 30.9).

The vocabularies to the single sections will now be discontinued. Whenever you need to verify the meaning or forms of a word for the purpose of your reading in the subsequent sections, consult the word index. If the word concerned is included in one of the vocabularies to the past sections (I-XLV), a reference to the suitable paragraph will be given in the index. Otherwise the forms and meaning of the word concerned are given in about the same way as heretofore. Consult the introductory remarks to the word index about the procedure of referring to it, its arrangement, symbols, abbreviations etc.

¹ שום קשר =

SECTION FORTY-SIX

46.1 The biblical text

The shape of Hebrew spelling is much different in the biblical text from what was customary at any other time of Hebrew literature and, of course, from what is customary today. The most marked difference between biblical spelling and the orthographic system presented in this book is an entirely different use of the characters ך, ם, and to a lesser extent ן, in B(iblical) H(ebrew) spelling; in BH these characters are very often not used in cases in which their use is prescribed according to § 0.31 (7-15), while the opposite case is much less frequent. Moreover, usage varies in the text and is entirely unnormalized.

A shape of the biblical text which originates from the last centuries B.C.E. (e.g. the one extant in the Dead Sea Scrolls) is in this respect different again from the shape that was later to become canonical. This later shape used various systems of dots and strokes to compensate for the inconsistency of the spelling which mainly affected the presentation of vowels. These dots are put below, above or inside the characters of the alphabet, while the strokes appear only beneath the characters. Biblical texts written with these signs are called 'vocalized' or, better, 'pointed'.

There were various systems invented to 'point' a BH text, and these systems were also transferred to point other texts of religious or traditional importance in order to avoid any wavering in their phonic rendition. The one system, which has gained cultural importance more than all the rest and which is the most complicated and meticulous one, is commonly assumed to date from the 7th century C.E. and to hail from a school of grammarians of the town of Tiberias; it is consequently termed the 'Tiberian system of pointing'. Almost all the printed and pointed Hebrew texts in existence today show this system and we shall present it, in a brief outline, in the following paragraphs.

Punctuation marks, on the other hand, were never included as such, but combined with a somewhat intricate system of musical notation intended for liturgical purposes. This system, of course, includes markers for pause and junction, which may be given a syntactical meaning. We shall not present the liturgical system in this book, but rather print biblical passages with the modern system of punctuation marks, our punctuation reflecting the liturgical marks on the one hand and the best of our understanding of the phrasing, on the other hand. The verse division in the Bible does not always depict the sentence and phrase divisions faithfully.

Hyphens are extremely frequent in the Tiberian text. However, the principles of their use do not correspond to that of the use of hyphens in I(sraeli) H(ebrew), and their precise grammatical function, if any, has not been securely established.

46.2 The Tiberian system of pointing¹: The inner dot

All characters except א, ח, ע, ר and final ם, ן, ף occur, in the pointed text, either with or without an inner point, e.g. ך or ך̣, צ or צ̣. The presence or absence of the inner point does not affect the correspondence to IH, e.g. both ך and ך̣ ≈ *n*. But in most cases, in which a given character may have various oral renditions in IH, the inner dot indicates correspondence to the one alternative, its absence to the other:

A. ב̣ ≈ *b*, while ב ≈ *v*; פ̣ ≈ *p*, while פ ≈ *f*; ק̣, כ̣ ≈ *k*, while ק, כ ≈ *h*.

B. ה̣ which occurs only finally indicates the presence, in IH, of a diphthong-forming *a* (or, occasionally, of *ah*), e.g. גבוה̣ *gavoa(h)*; otherwise final ה (without inner dot) indicates the presence, in IH, of a final vowel (§ 0.31 [7, 9]).

Following ך̣ (≈ *a*, § 46.4), where no diphthong may occur, ה̣ indicates that *-a* is the 3rd person f. sg. personal suffix, while ה indicates a f. sg. suffix of a noun; e.g. מלכה̣ "queen": מלכה̣ "her king".

C. ם̣ is distinct from ם in the following way:

If pointed (e.g. ם̣), ם̣ ≈ *v*, otherwise ם ≈ *u*.

Following a pointed character (e.g. ן̣), following ם̣, or initially, ם̣ ≈ *v*; otherwise ם ≈ *o* (in which case it always has a superimposed dot: ם̣).

Rare ם̣ (= ם̣) ≈ *vo*.

46.3 The Tiberian system of pointing: The upper dots

A. Except above ן, a dot superimposed over a character indicates the presence, in the IH equivalent, of *o*, viz.:

1. At the right edge of the character ם̣, it indicates that this character itself represents *o*; e.g. ם̣ ≈ *o* (לעולם̣ ≈ *le-'olam*), מצות̣ ≈ *matsot*; in some styles of printing is true also for א: א̣ ≈ *o* (לא̣, וא̣, רא̣, יא̣, יאמר̣, שמאל̣, צאן̣).

2. At the left edge of the character, it indicates that the *o* follows the sound represented by the character; e.g. ם̣ ≈ *vo* (מצות̣ ≈ *mitsvot*), א̣ ≈ *'o* (אמר̣ ≈ *'omer*), ה̣ ≈ *to* (אכתב̣ ≈ *'ehtov*).

¹ In the following, we shall use the symbol ≈ to denote a correspondence between BH (Biblical Hebrew) and IH (Israeli Hebrew); e.g. BH ב̣ ≈ IH *b* means that if the same grammatical form contains *b* in IH, its BH counterpart has the written character ב̣. No distinction will be made between a one-to-one relation and a one-to-more than one relation in these cases, since such a distinction is useful only for historical purposes, not for our practical aims. It should be borne in mind that the information, following in this and the subsequent sections, on certain features of Biblical Hebrew is only intended to enable a student, who has acquired the knowledge of current Hebrew presented up to here, to read and understand a BH text. It is in no way intended to present BH grammar. On the contrary, while we shall state, e.g., that various BH word shapes correspond to IH מה *ma*, we shall give no precise information as to the conditions in which the one or the other three of the alternative forms occur. Likewise, while we shall state that various 'pointing' elements correspond to one given IH sound (or to a given character), we shall not attempt to state how the occurrence of one or the other 'point' may be predicted. The student should not attempt to write pointed Hebrew, since he is not given the information necessary to do so. In a way, he will find himself in the position of the native Hebrew speaker, who reads the Bible prior to his ever having studied Biblical grammar. Those who wish to be acquainted with the facts and details of BH grammar should turn to one of the comprehensive works on this subject. The fullest and most reliable account of this subject matter, in the English language, is still Cowley's translation of the 28th edition of Gesenius' *Hebrew Grammar* (Oxford, 2nd ed. 1910, and frequently reprinted). — However, we shall give enough morphological and syntactic information to make it possible for the student to fully understand the meaning of the BH text.

B. Above ם:

1. If there are pointing marks below the ם, a left upper dot indicates that ם $\approx$ *s*, a right one that ם $\approx$ *ʃ*; e.g. סָלוֹם $\approx$ *salom*, סָרָה $\approx$ *sara*.
2. If there are no pointing marks below the ם, but ם follows, the same is true: סוֹמֶר $\approx$ *lomer*. Likewise, if the ם is final: לוֹף $\approx$ *loaf*.
3. Otherwise ם $\approx$ *so* (סוֹמֶר $\approx$ *lomer*), ם (used in print for inconvenient ס) $\approx$ *so* (סוֹנָה $\approx$ *soné*).

46.4 The Tiberian system of pointing: The lower points

A. Diagonally arranged dots ׀ $\approx$ *u* (backmost vowel).

B. A single dot or horizontally arranged dots correspond to IH front ('bright') vowels (i.e. in the range from *i* to *e*), viz. ׀ $\approx$ IH *i*, ׀ $\approx$ IH *e*, ׀ $\approx$ IH *e*, ׀.

C. Points that contain a horizontal stroke correspond to IH central vowels (i.e. in the range from *a* to *o*), viz. ׀ $\approx$ IH *a*, ׀ $\approx$ IH *a* or *o*.

D. Vertically arranged dots (׀, 'fva'):

1. If compounded with one of the points under B, C they either have no effect on the IH correspondence of these signs (׀ $\approx$ *a*, ׀ $\approx$ *e*, but ׀ $\approx$ only *o*, not *a*) or (which is more frequently the case) correspond to IH separation vowels (§§ 0.161-0.166) of like pronunciation (׀ $\approx$ [ʔ], ׀ $\approx$ [ʔ], ׀ $\approx$ [ʔ]).
2. If standing alone, ׀ $\approx$ [ʔ], *e* or no IH sound at all.

If placed under a final character, ׀ corresponds to *a* preceding the consonant represented by the character represented by it (e.g. לוֹחַ $\approx$ *luan*, יוֹדֶה $\approx$ *yodea*).

Otherwise the lower points indicate what follows the sound represented by the character; e.g. רַק $\approx$ *rak* (not 'ark'), מֶד $\approx$ *med*, [m^od] or [md].

Examples:

קָלָט $\approx$ *kulanà*, אֵלָה $\approx$ 'ele, מִן $\approx$ *min*, כֹּל $\approx$ *kol*, אֲבָדִים $\approx$ ['avadim], מִדְבָּר $\approx$ *medaber*, בְּרִית $\approx$ *brit*, בְּקוֹל $\approx$ *be-kol*.

46.5 Since two of the lower points, namely ׀ and ׀, have various IH correspondences, some clues may be useful that enable us to decide what correspondence applies in each case.

A. ׀

1. In a final syllable, ׀ always $\approx$ *a* (כְּתָבָה $\approx$ *kataevà*, דָּם $\approx$ *dam*, דָּבָר $\approx$ *davar*), unless the word ends in a consonant and is followed by a hyphen.
2. In a final syllable ending in a consonant and followed by a hyphen, or otherwise known to be unstressed, ׀ $\approx$ *o*, e.g. כֹּל-הַדְּבָרִים *kol-hadvarim*.
3. In a stressed syllable, ׀ $\approx$ *a* (דָּבָר $\approx$ *davar*).
4. If immediately followed by a character with inner dot (§ 46.2), or if separated

from such subsequent character only by a *šva*-pointed character (§ 46.4D), $\text{ְ} \approx o$; e.g. $\text{רוֹחְבוֹ} \approx rohbō$ (רוחבו "its width"); exception: $\text{בָּתִּים} \approx batim$.

5. If immediately followed by a character which is not *šva*-pointed, $\text{ְ} \approx a$: $\text{דָּבָר} \approx davar$.

6. Otherwise, if immediately followed by a *šva*-pointed character, which is not followed by an inner-dotted character (see 4), —

a. in verbal forms other than infinitives, $\text{ְ} \approx a$: $\text{זָכְרוּ} \approx zahru$, $\text{צָחָקָה} \approx tsahka$, $\text{מְבַרְחִים} \approx mevarhim$.

b. otherwise, mostly $\text{ְ} \approx o$: $\text{אֲמַנָּם} \approx 'omnam$, $\text{חֲכָמָה} \approx hohma$, $\text{צְהָרִים} \approx tsohorayim$.

B. Šva

1. In prefixes (or, respectively, prefixes also used as prepositions), $\text{ְ} \approx e$: $\text{מְדַבֵּר} \approx me-daber$, $\text{לְהַסְכִּים} \approx le-haskim$, $\text{בְּקוֹל} \approx be-kol$, $\text{יְמַהְרֹו} \approx [yemahru]$, $\text{וְהָאָרֶץ} \approx ve-ha-'arèts$.

2. Otherwise, mostly $\text{ְ} \approx$ no IH element (i.e. the two consonants that surround it are subject to §§ 0.161-0.165), e.g. $\text{כָּתַבְתָּ} \approx katabtā$, $\text{לֵבַשׁ} \approx lvaš$ [l'evaš], $\text{כָּתַבְתָּ} \approx katabt$.

46.6 The traditional names of the points

The inner point: in מַפִּיק *mapik*; in שׁוּרֶק *šurek* (improperly *šuruk*), otherwise דָּגֵשׁ *dageš*.

The upper point standing for IH *o*: חֹלָם *Holam*.

The lower points: קִבּוּץ *kibutz* (improperly *kubutz*), חִירֶק *hirèk*, צֵרִי *tsere*, סִגּוּל *segol*, קָמֶץ *kamatz*, פָּתַח *patah*; if standing alone — שׁוּא *šva*, otherwise חָטָף *Hataf* (e.g. חָטָף פָּתַח).

Note that the names of points that correspond to vowels contain one syllable with the corresponding sound.

46.7 According to the Tiberian system, there is no sound in the text which does not have an adequate representation in writing, even if the presence of such sound arises automatically out of the structure of the word or the sentence (i.e. even if the sound is 'predictable' by a 'clue'). The Tiberian system is consequently much less economical than any other system of Hebrew spelling, but does not necessitate the use of any clues (pattern clues or syntactic indications) to help the reader to render the text vocally. In other words, it is possible to render a Tiberian text vocally without any (or hardly any) knowledge of the Hebrew language.

It has been customary in Jewish communities of all times, to read the biblical texts according to the phonetic habits of the community concerned, i.e. to assign to each one of the characters and points a given sound value, out of the sounds customary in the vernacular of the community. This is why there are many ways to read BH. One of them is, of course, the way customary in schools and many synagogues in Israel, where BH words are reproduced by their IH phonic correspondences.

In the following, the biblical passages previously printed in this book in IH spelling are reproduced in their Tiberian spelling. Read them by their IH phonic equivalents.

§ 24.4

1. $\text{אִיךְ כָּתַבְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִפִּיִּי?}$ — 2. $\text{כָּתַבְתָּ לְךָ אֶת־שֵׁם הַיּוֹם}$.
3. $\text{אָכַתְב עַל־הַלָּחַת אֶת־הַדְּבָרִים}$ — 4. $\text{הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בָּכָה}$ — 5. רַבִּים בָּכִים

בקול גדול. — 6. לא שִׁכַחְתִּי. — 7. אתִּי שִׁכַּחַה. — 8. שִׁכַּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם. — 9. זָכַר, אֶל־תִּשְׁכַּח! — 10. יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ... לא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ. — 11. שִׁשְׁכַּמְתִּי אֶת־רוּחִי עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל. — 12. וְגַם דָּם נָקִי שִׁשְׁפָּךְ מִנְּשָׁה. — 13. אִישׁ מִלְחָמוֹת אֲתָה וְדָמִים שִׁשְׁכַּחַה. — 14. יִמְהָרוּ לִשְׁפָּךְ דָּם נָקִי. — 15. אֶת־כָּל־הַדָּם תִּשְׁפָּךְ. — 16. אֶל־תִּשְׁפָּכוּ־דָם. — 17. וְדָם נָקִי אֶל־תִּשְׁפָּכוּ. — 18. הִנֵּה־אִישׁ לִבָּב עַל־סוֹס אָדָם. — 19. עַל־סוֹס לֹא נִרְכַּב. — 20. וְאוֹתִי לֹא זָכַרְתָּ. — 21. לֹא זָכְרוּ בְּרִית אֲחִים. — 22. וְאַתָּה לִבָּב בְּגִידֶיךָ! — 23. לֹא־יִלְבַּשׁ זָכָר שְׂמֶלֶת אִשָּׁה. — 24. מִכְרַתָּם אֹתִי. — 25. וְגַם־אַתָּם תִּמְכְּרוּ אֶת־אֲחֵיכֶם. — 26. לָמָּה זֶה צָחָקְךָ שָׁרָה? — לא צָחָקְתִּי. — לא, כִּי צָחָקְתָּ. — 27. כָּל־הַשָּׁמַיִם יִצְחָק־לִי. — 28. לֹא־רָאָה אֶת־הַמַּעֲשֶׂה הַרְעָה. — 29. רָאָה עֵצָם אָדָם. — 30. הֲלוֹא רָאִיתָ מִה־הַעַם הַזֶּה דִּבְרוּ. — 31. רָאִיתִי אֶת־הַעַם הַזֶּה. — 32. רָאִיתִי אֶת־עַמִּי. — 33. רָאִיתִי אֶת־הַעֲנָן. — 34. רָאִיתִי עֲבָדִים עַל־סוֹסִים. — 35. רָאִיתִי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים. — 36. רָאוּ אוֹר גְּדוֹל. — 37. לֹא רָאִיתָם כָּל־תְּמוּנָה. — 38. רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ. — 39. מִה־אַתָּה רָאָה, יִרְמְיָהוּ? — 40. תַּעֲבֹד אֶת־הָאֱלֹהִים. — 41. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד. — 42. שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. — 43. חִבְשׁוֹ־לִי אֶת־הַחֲמוֹר! — 44. עָמַדְתָּ לִּפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. — 45. הִנֵּה שְׁנֵי הַמַּלְכִּים לֹא עָמְדוּ לִפְנֵי וְאִידָּךְ נַעֲמֵד אֲנַחְנוּ — 46. עָמַדְתָּם לִפְנֵי בְּבִית הַזֶּה. — 47. צָבָא הַשָּׁמַיִם עִמָּךְ עָלִינוּ. — 48. שִׁבְעִים אִישׁ... עֹמְדִים לִפְנֵיהֶם. — 49. אֵין כֹּחַ לַעֲמֹד. — 50. וְאַתָּה פֹּה עֹמֵד! — 51. עָמְדוּ עַל־דְּרָכֵיכֶם! — 52. יַעֲמֹד־נָא דָּרֶךְ לִפְנֵינוּ! — 53. עֲצַת יְהוָה לַעֲוֹלָם תַּעֲמֹד. — 54. אֶת־אֲחִיךָ הַקָּטָן. — 55. קוֹם, הֲרֹג אוֹתָם! — 56. אֵין עוֹר לַיִּשְׂרָאֵל. — 57. אֲבִים וְאֵין עוֹר. — 58. יְהוָה, הִי־הָעוֹר לִי! — 59. הִנֵּה אֱלֹהִים עוֹר לִי. — 60. יֵשׁ־כֹּחַ בָּאֱלֹהִים לַעֲוֹר. — 61. עֹזֵב אֶת־תּוֹרַת יְהוָה. — 62. עֹזֵב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו. — 63. עֹזֵבִי אֶת־בֵּיתִי. — 64. עֹזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה. — 65. לֹא־עֹזְבֶתָם אֶת־אֲחֵיכֶם. — 66. וְאַתָּם עֹזְבֶתָם אוֹתִי. — 67. לֹא־יִוָּכַל הַנָּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו. — 68. לֹא אֲעֹזֵב אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל. — 69. אֶל־נָא תַעֲזֹב אֲתָנוּ. — 70. לֹא נַעֲזֹב אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ. — 71. מֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים. — 72. עָלִיתִי עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה. — 73. לָמָּה עָלִיתָם אֵלֵי הַיּוֹם? — 74. לָמָּה עָלִיתָם עָלֵינוּ? — לֹא־סוֹר אֶת־שִׁמְשׁוֹן עָלֵינוּ. — 75. אִישׁ זָקֵן עָלָה. — 76. וְהִנֵּה שִׁבְעַת פְּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֶיךָ. — 77. לֹא־יִוָּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־הַר סִינַי. — 78. לֹא נוּכַל לַעֲלוֹת אֶל־הָעָם. — 79. אֶל־מֹשֶׁה אָמַר: «עָלָה אֶל־יְהוָה!». — 80. וְאַתָּם עָלוּ לְשִׁלּוֹם אֶל־אֲבִיכֶם! — אִידָּךְ אֲעֲלֶה אֶל־אָבִיו — 81. לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ בְּמִלְחָמָה. — 82. לָכוּ וְנַעֲלָה אֶל־הַר־יְהוָה! — 83. אֶל־תַּעֲלוּ! — 84. וְעָנוּ הָעָם וְאָמְרוּ «אָמֵן». — 85. קָרָאתִי וְלֹא עָנִיתָם. — 86. אֵין

¹ יְהוָה is the biblical writing of the Holy Name of God. The pronunciation of this name has not been transmitted in the biblical text owing to the fact that Jewish religion forbids it to be uttered. The traditional oral rendition of the name is 'adonay "My Lord" (in *paraliti maiestatis*) and the vowel signs that appear in the traditional writing of the name are those of 'adonay. It is assumed by various clues that the ancient pronunciation was *yahweh*; 'yahow' is erroneous.

קול ואין ענה. — 87. מדוע באתי ואין איש, קראתי ואין עונה? — 88. לא יכלו אחיו לענות. — 89. אז תקרא ויהיה יענה. — 90. מי עשה את הדבר הזה? — 91. אתה עשית את השמים. — 92. טוב עשית עם עבדך. — 93. צויתי לעשות ולא עשו. — 94. עשינו עמך רק טוב. — 95. ראו, מה אתם עשים! — 96. לא אוכל לעשות דבר. — 97. תנו תודה ליהוה ... ונעשו רצונו! — 98. מה אעשה לעם הזה? — 99. אלהי ... זהב לא תעשו לכם. — 100. שבעת ימים תאכל מצות. — 101. אמר להם: «לא תעלו!» — 102. אמרי לערי יהודה: «הנה אלהיכם». — 103. מה אמר אלהים? — 104. «רע, רע!», יאמר הקונה. — 105. מי יאמר אליו: «מה תעשה?» — 106. ישראל אהב את יוסף. — 107. לא יכל עוד להשיב ... דבר. — 108. לא יכלו אחיו לענות. — 109. לא יכלו עוד לעמד. — 110. לא יכלו בני ישראל לקום לפני איביהם ... לא תוכל לקום לפני איביך. — 111. לא יוכל לראת את הארץ. — 112. מי יוכל לעמד לפני יהוה? — 113. מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.

§ 29.2

1. המלך והמן ישובו לשמות. — 2. על גהרות בבל שם ישבנו, גם בכינו. — 3. הוא יושב בארץ הנגב. — 4. עם רשעים לא אשב. — 5. בית תבנה ולא תשב בו. — 6. אתה יהוה לעולם תשב. — 7. הוא ישב על כסאי. — 8. לא גשב בארץ הזאת. — 9. הנה ירדה אש מן השמים. — 10. הנה עם יורד מראשי ההרים. — 11. את צל ההרים אתה ראה כאנשים. — 12. הנה סלם ... והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. — 13. לא נוכל לרדת. — 14. ביום השלישי ירד יהוה ... על-הר סיני. — 15. הצעירה גם היא ילדה. — 16. וכוש ילד את-נמרד ... הוא-היה גבר-ציד. — 17. שנים ילדה-לי אשתי. — 18. כי לא-תדע, מה-ילד יום. — 19. הנה יצא אחיו. — 20. הלא יהוה יצא לפניך. — 21. מהאכל יצא מאכל, ומעו יצא מתוק. — 22. אין יוצא ואין בא. — 23. הנה רבקה יצאת. — 24. לא-אוכל עוד לצאת ולבוא. — 25. לא ידע בין-ימינו לשמאלו. — 26. ואתה יהוה ידעת את-כל-עצתם. — 27. לא ידעתי, מי עשה את-הדבר. — 28. איש אל-ידע, איפה אתם. — 29. הם לא ידעו כי שמע יוסף. — 30. לא ידעו כל-דבר. — 31. וכסף אחר הורדנו ... לשבר-אכל; לא ידענו, מי-שם בספנו באמתחתינו. — 32. יודע יהוה דרך צדיקים. — 33. מי יודע רוח בני האדם? — 34. מי יודע מה-טוב לאדם? — 35. דעו מה-תעשו! — 36. דעו כי-יהוה הוא אלהים!

§ 29.4

1. יעקב הלך לדרךכו. — 2. לא הלך בדרך יהוה. — 3. למה לא-הלכת אלי? — 4. ארבעים שנה הלכו ... במדבר. — 5. ארון ברית יהוה הלך אחריהם.

— 6. אַתָּה הוֹלֵךְ לִקְחַת אִשָּׁה. — 7. לֵךְ-נָא, רְאֵה אֶת-שְׁלוֹם אַחִיךָ! — 8. לֵךְ לְשָׁלוֹם! — 9. קוּם, לֵךְ אִתָּם! — 10. לֵכוּ לְשָׁלוֹם! — 11. לֵכוּ וְנַעֲלֶה אֶל-הַר-יְהוָה! — 12. לָכִי וּבֹאִי אֶל-הַמֶּלֶךְ דָּוִד! — 13. בַּדֶּרֶךְ בַּדֶּרֶךְ אֵלָיךְ. — 14. אִם-לֹא תֵלְכִי עִמִּי, לֹא אֵלָיךְ. — 15. לָמָּה תֵלֵךְ גַּם-אַתָּה אִתָּנוּ? — 16. הִנֵּה מִלֹּאכִי יֵלֵךְ לִפְנֶיךָ. — 17. דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים גֵּלָךְ בַּמִּדְבָּר. — 18. בַּדֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ גֵּלָךְ. — 19. אֶל-נָא גֵלָךְ כָּלְנוּ. — 20. כָּל-הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְאִנְחָנוּ גֵלָךְ בְּשֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. — 21. אֶל-תֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים! — 22. וְכָל-הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לְמִקְמוֹ. — 23. הָעָם נִהְלָכִים בַּחֲשָׁךְ רָאוּ אֹר גָּדוֹל.

§ 30.2

1. אַרְוֹן בְּרִית-יְהוָה נִסֶּע לִפְנֵיהֶם. — 2. אַתָּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם. — 3. בְּנִיתִי לִי בָתִּים, נִטַּעְתִּי לִי כַרְמִים. — 4. נָשִׁים שְׂמוֹנֶה-עָשָׂרָה נָשָׂא. — 5. קוּמִי שְׂאִי אֶת-הַנֶּזֶר וְהַחֲזִיקִי אֶת-יָדְךָ בּוֹ! — 6. לֹא יָכֹלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לָשֹׂאת אִתָּם. — 7. שְׂאוּ אֶת-אַרְוֹן הַכֹּהֵן! — 8. לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא. — 9. וְהִנֵּה-זֶה מִלֹּאךְ נֹגֵעַ בּוֹ. — 10. לֹא נוֹכַל לְנֹגֵעַ בָּהֶם.

§ 30.4

1. אֵינָנו, כִּי-לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. — 2. עָשׂוּ לָקַח אֶת-נָשָׁיו מִבָּנוֹת כְּנַעֲנִי. — 3. אֶת-אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה. — 4. אֶת-הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי. — 5. אַתָּה הוֹלֵךְ לִקְחַת אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים, — 6. קוּם קַח אֶת-אִשְׁתְּךָ! — 7. קַח-נָא אֶת-בִּרְכָתִי! — 8. לֹא-תִקַּח אִשָּׁה מִבָּנוֹת כְּנַעֲנִי! — 9. לֹא-יִקַּח אִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ אָבִיו! — 10. אֶת-בְּנֵינֵנוּ תִקַּחוּ לָכֶם! — 11. הֵם יִקַּחוּ אֶת-הַזֶּהָב. — 12. לֹא-נִפְּל דָּבָר מִכָּל הַדָּבָר הַטוֹב. — 13. אֵשׁ אֱלֹהִים נִפְּלָה מִן-הַשָּׁמַיִם. — 14. הַנִּפְּלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֱלֹף אִישׁ. — 15. וּבִיד-אָדָם אֶל-אֶפְלִ! — 16. אֶת-הַכָּל נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לִפְנֵינוּ. — 17. קוּמוּ סִעוּ וְעִבְרוּ אֶת-נַחַל אֲרָנֹן! רְאֵה: נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת-סִיחֹן מֶלֶךְ-חֲשָׁבוֹן! — 18. יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם אֶת-הָאָרֶץ. — 19. אֶת-כָּל-אֲחֵיו נָתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים. — 20. הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ לֵב חָכָם. — 21. הִיא נִתְּנָה-לִי מִן-הָעֵץ. — 22. מֵאִין לִי בָשָׂר לִתֵּת לְכָל-הָעָם הַזֶּה? — 23. לֹא-אֶתֵּן לָךְ אֶת-כַּרְמִי. — 24. שְׁלוֹם אָמַת אֶתֵּן לָכֶם. — 25. מֵה-תִּתֶּן-לִי? — 26. מִי יִתֵּן אֶת-הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי? — 27. יְהוָה עֹז לַעֲמוֹ יִתֵּן! — 28. לֹא-נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת.

§ 31.2

1. אַרְוֹן אֱלֹהִים גִּלְקַח. — 2. הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי-אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל. — 3. לֹא נִוָּדַע כָּחוֹ. — 4. לֹא נִוָּדַע דָּבָר. — 5. לֹא-נִוָּדַע מְקוֹמוֹ. — 6. הִנֵּה-בֶן נוֹלָד לְבֵית

- דָּוִד. — 7. לֹא־יִחָשֵׁב אֶתֶם הַכֶּסֶף הַנָּתֵן עַל־יָדֶם, כִּי בְּאֲמוּנָה הֵם עֹשִׂים. —
8. מֶה־שָּׁאֲלַתְךָ — וַיִּנָּתֵן לָךְ! — 9. לָנוּ גִתָּה הָאָרֶץ.

§ 35.3

1. עֵינַי תַּחַת עֵינַי, שֵׁן תַּחַת שֵׁן, יָד תַּחַת יָד, רֶגֶל תַּחַת רֶגֶל. — 2. פֶּה־לָּהֶם וְלֹא
יִדְבְּרוּ; עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ; אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. — 3. עֵינַיִם הָיִיתִי לַעֲוֹר
וְרִגְלַיִם לַפֶּסֶח אָנִי. — 4. הִקַּל קוֹל יַעֲקֹב, וְהִיָּדִים יָדֵי עָשׂוּ. — 5. אֶרְחֹץ בְּנִקְיוֹן
כַּפִּי. — 6. דָּמּוּ מִיָּדְךָ אֲבִיקָשׁ. — 7. שֶׁל־נִעְלִיךָ מֵעַל רִגְלִיךָ, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמֶּת־קֹדֶשׁ הוּא. — 8. הִנֵּךְ יָפָה, רַעֲיָתִי, הִנֵּךְ יָפָה; עֵינֶיךָ יוֹנִים. —
הִנֵּךְ יָפָה, דוּדִי, אַף נָעִים.

§ 38.5

1. הַשְׁמִר אָחִי אֲנֹכִי? — 2. הֲאֵין פֶּה נָבִיא לַיהוָה? — 3. הֲאִתָּה זֶה בְּנִי עֲשׂוֹ?
— 4. הֲאִתָּה אִישׁ־הָאֱלֹהִים? — 5. הַמְכַסֶּה אָנִי מֵאֲבָרָהֶם? — 6. הַבִּרְכָּה אַחַת הִיא־
לָךְ, אָבִי? — 7. הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי: «אַחֲתִי הִיא»? — 8. הֲיִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה?

§ 44.6

1. בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. — 2. וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ
הַמְסֻכֵּן הַהוּא. — 3. בְּלִילָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמָּלָךְ. — 4. וְהָאִשָּׁה הַהִיא תִּשָּׂא
אֶת־עוֹנָהּ. — 5. וְדַבֵּר־יְהוָה הָיָה יָקָר בְּיָמֵים הָהֶם. — 6. בְּיָמֵים הָהֶם לֹא־יֹאמְרוּ
עוֹד: «אָבוֹת אָכְלוּ בֶסֶר וְשָׁנִי בָנִים תִּקְהִינָה.»

46.8 Pointed script is also used according to a normalized system adapted from Biblical texts, in many religious texts; e.g. prayer books and many printings of the Mishna; it is also customary to print poetry in pointed script. One will also find, occasionally, pointed print in texts intended for persons who are not expected to have a full knowledge of Hebrew and the ability to read it (e.g. children's books, publications for new immigrants, grammars, dictionaries). The prayerbook text of § 44.6 reads as follows, in pointed print:

בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאֲבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֶם בְּזֶמֶן הַזֶּה.

It is sometimes useful to point a single character in an unpointed text, in order to avoid ambiguities; e.g. גּוּדַל *gudal*, גּוֹדֵל *godël*; יָרִצָה *yartse*, יִרְצֶה *yirtse*; יָדַע *yadaa*, יִדְעַ *yedaa*. This device is occasionally employed by printers.

When a name or foreign word are first presented, it is customary to supplement by points that part of the name or word that can otherwise not be adequately represented in writing, e.g. מְלִי, אֶכְסֶפְלוֹרֶר (מֵאֲלִי).

¹ In prayerbooks this is the customary spelling for 'adonay.

SECTION FORTY-SEVEN

47.1 Characteristics of Biblical Hebrew: Sounds

It has been pointed out in § 46.1 that the oral tradition of reading the pointed text of the Bible as well as that of other religious books has come down to us in a number of various channels, the two most important of which, from the viewpoint of Jewish history, are that of Eastern and Central European Jewry (Ashkenazi tradition) and that of Mediterranean Jewry (Sefardi tradition). These traditions of pronunciation differ materially not only from each other and from IH (which is a compromise between the Ashkenazi and the Sefardi traditions), but also from the phonic shape of Hebrew reflected in the Tiberian pointing. None of the various traditions can, of course, be considered as handing down 'authentic' BH pronunciation, for the establishment of which we have to rely on quite a number of linguistic assumptions.

It is assumed on strong evidence, that the phonic equivalents 1. of the consonant characters represented in the BH text and 2. of what is represented in the Tiberian pointing (which dates from many centuries later than the consonant text, but which is probably as ancient as any pointing system and the only one in which the Bible has ever been printed), were the following:¹

1. א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ר, ש, ת as in IH.
2. ך, ם, ן, ף, ץ as in IH.
3. ׀ was equivalent to a sound like ת produced with the back of the tongue considerably retracted ("as though the speaker was about to vomit"); this same feature of retraction seems to have distinguished ׀ from ט, ז from ׀.
4. ס was a sound produced in the pharynx, but more exact details of its production cannot be guessed.
5. ע was a strong breathing pressed through the passage between the vocal bands like the sound produced if a hoarse person tries to clear his throat. ע probably sounded *h* breathed at the end of a word.
6. ף may have had the same equivalent as in IH or may have been more like *f*.
7. ץ was equivalent to Eng. *w*, ן to Eng. *th* in *thin*, ף to Eng. *th* in *there*; ז was a voiced counterpart of ב.
8. ץ must have corresponded to a sound like Eng. *awe*, ן to one like French *é*, ף to one like *a* in American Eng. *glass*.
9. Unless after *šva* or initially, a *dageš*-pointed sign indicates a consonant that closes a syllable and at the same time opens a new one ("long consonant"), e.g. םלל, as though with *ll*.
10. ך, ם as well as ף (unless in precedence to a *šva*- or *dageš*-pointed character) seem to represent vowels that are longer than those represented by ן, ף, ץ, ף. The latter were, however, probably lengthened in stressed syllables.

¹ It is not recommended that BH be read in a pronunciation other than the one to which the student has become used in his Hebrew speech. Though obviously the reading of biblical texts thereby becomes unauthentic, it must be borne in mind that a 'restituted' pronunciation is nowhere in use today and is, moreover, not entirely assured in all its details.

11. *Šva* corresponds to absence of sound if it precedes a *dageš*-pointed character, but to a separation vowel, if it follows one. Preceding or following the last consonant of a word, *šva* corresponds to absence of sound; following the first consonant of a written word — to a separation vowel. This separation vowel had the sound of the vowel subsequent to it: *שְׁלֹמֹה* [š^olomo]. *Šva* notated under word-internal characters may in most cases have sounded like what corresponds to it in IH (i.e. absence of sound or a separation vowel), but this is not altogether established.

47.2 References will henceforth be given in Hebrew. Figures are customarily written according to the Jewish system (§ 21.3). The customary names of the books of the Bible are the following:

Gen	<i>brešit</i>	בראשית	Nah	<i>naHum</i>	נחום
Ex	<i>šmot</i>	שמות	Hab	<i>Havakuk</i>	חבקוק
Lev	<i>vayikra'</i>	ויקרא	Zeph	<i>tsfánya, °tsfanya</i>	צפניה
Num	<i>bamidbar</i> (properly <i>bemidbar</i>)	במדבר	Hag	<i>Hagay</i>	חגי
Dt	<i>dvarim</i>	דברים	Sach	<i>zHárya, °zHarya</i>	זכריה
Jos	<i>yhošua</i>	יהושע	Mal	<i>mal'áHi, °mal'aHi</i>	מלאכי
Jud	<i>šoftim</i>	שופטים	Ps	<i>thilim</i>	תהלים
IS	<i>šmu'el-'álef</i>	שמואל א	Job	<i>mišle</i>	משלי
IIS	<i>šmu'el-bet</i>	שמואל ב	Prov	<i>'iyov</i>	איוב
I-IIKg	<i>mlaHim-'álef (-bet)</i>	מלכים א (ב)	SoS	<i>šir-ha-širim</i>	שיר השירים
Is	<i>yšaayah(ù)</i>	ישעיה(ו)	Ruth	<i>rut</i>	רות
Jer	<i>yirmyahù</i>	ירמיהו	Lam	<i>'éyHa, °eyHa</i>	איכה
Ez	<i>yhez(k)'el</i>	יחזקאל	Eccl	<i>kohelèt</i>	קהלת
Hos	<i>hošea</i>	הושע	Esth	<i>(megilat) 'ester</i>	(מגלת) אסתר
Joel	<i>yo'el</i>	יואל	Dan	<i>dani'el</i>	דניאל
Am	<i>'amos</i>	עמוס	Ezr	<i>'ézra', °ezra'</i>	עזרא
Ob	<i>'ovádyá, °ovadya</i>	עובדיה	Neh	<i>neHemya, °neHemya</i>	נחמיה
Jon	<i>yóna, °yona</i>	יונה	I-IIChr	<i>divre-ha-yamim 'álef (bet)</i>	דברי הימים א (ב)
Mic	<i>míHa, °miHa</i>	מיכה			

47.3 Tiberian pointing: Indication of stress

Although stress as such is only marked in the liturgical signs (§ 46.1), the various points of the Tiberian pointing are distributed in a certain way depending upon conditions of word stress, so that the place of the word stress may often be recognized from the presence of certain signs.

A. *Šva*, whether simple or compound, is not placed in a position of stress.

B. 1. If a word ends in a consonant, any one of *ָ* ($\approx a$), *ִ*, *ֵ*, *ֶ*, *ֹ* representing the last vowel of the word bears the stress: *נֹלָד*, *יִקְרָא*, *שׁוֹמֵר*, *סִינִי*, *גִּדּוּל*, *לָקוּם*, *לָקֵם*.

2. The same is true for *ֶ*, if the final syllable does not contain any one of *ה*, *ע*, *ח*; e.g.: *נֹלָד*, *זָכָר*.

3. The same is true for *ֶ*, if the word contains a 2nd or 3rd person pl. personal suffix (e.g. *זָכְרְתֶם*, *עֲבַדְתֶּם*, *אֶלְהֵיָם*) or if *ֶ* follows a consonant group (e.g. *בְּרִיָּל*).

Otherwise, as a rule, the opposite is true: *אֶבֶל*, *כֶּסֶף*, *חֶרֶף*.

The most important relation is the one between *ֶ* and *ָ*, the first of which indicates stress in a final syllable, the second absence of stress (B 1, 3); one can accordingly distinguish: *יִלְדִּי/יָלַד*, *בְּרַךְ/בִּרְךָ*; *אָכַל* is immediately recognizable as a verb (aor. of "eat"), while *אֶכֶל* is a regular strong noun ("food").

It is a consequence of what is said in this paragraph that e.g. *אֲשֶׁר* (-) (particle of inclusion), *אֶל* (-) (preposition), *כֹּל* are not stressed.

47.4 Characteristics of Biblical Hebrew: Phonic alternations

Two types of phonic alternations occur in the BH text: one is due to the junction of words within the clause or sentence, the other one to the position of the word at the end (pause) of the clause or sentence.

A. If certain syntactic relations (that are not fully established) prevail between two adjacent words of a clause or sentence, a word initial **ב**, **כ**, **פ** is, in immediate succession to a single vowel, **א** or **י**, replaced by **ב**, **כ**, **פ**.

Examples:

1. מִי־פָעַל וְעָשָׂה? (ישעיה מא ד). — 2. לְבָשִׁי־נָא בְגָדֵי־אַבְלָה! (שמואל ב יד ב). — 3. הוּא יִקְרָא בְשֵׁמִי וְאֲנִי אֶעֱנֶה. (זכריה יג ט). — 4. עָשׂוּ פֶסַח לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם! (מלכים ב כג כא). — 5. אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלַכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. (יהושע ה ו). — 6. יָדַעְתִּי בְנִי, יָדַעְתִּי! (בראשית מח יט). — 7. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד יְהוָה לְעֵינַי כָּל־הָעָם עַל־הַר סִינַי. (שמות יט יא). — 8. אֶת־הַפֶּלֶל לָקַחוּ בְּמִלְחָמָה. (יהושע יא יט). — 9. עָלִי לָתֵת לָךְ עֲשָׂרָה כֶּסֶף.¹ (שמואל ב יח יא). — 10. יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם! (תהלים כט יא). — 11. אֶל־יָדָד עַיִן־בָּאָה הָאִשָּׁה! (רות ג יד). — 12. הִנֵּה־בֵן נוֹלָד לְבֵית דָּוִד. (מלכים א יג ב). — 13. אָבוֹת אָכְלוּ בָסֶר וְשָׂנִי בָנִים תִּקְהִינָה. (ירמיהו לא כט).

B. Final stress may be weakened or lost in a word, if it precedes a word with initial stress; the exact conditions under which this occurs are not known. The loss of the stress may be marked by the selection of a suitable point; e.g.: while תָּתֵן is the usual pointing (§ 47.2[B.1]), the following sentence has תָּתֵן to indicate loss of the final stress immediately before the stressed syllable לִי: Gen 15:2. In other cases, the loss of the final stress can be recognized only from the liturgical signs; in these cases, we shall point this fact out in the Biblical selections that follow.

C. The last two vowels preceding the end of a sentence or clause are variously affected. Forms that show these effects are termed 'pausal forms' (their opposites: 'contextual forms'). The most remarkable features of pausal forms are:

1. Stressed **ָ** in a penult is very frequently avoided and stressed **ֶ** takes its place; e.g. רָגַל (pausal) — רָגֶל (contextual):
(שמות כא כד) עֵין תַּחַת עֵין, שֵׁן תַּחַת שֵׁן, יָד תַּחַת יָד, רָגַל תַּחַת רָגַל.

2. If by virtue of a grammatical relation (suffixation [§ 0.163]) a vowel is dropped from a stem, such drop does not necessarily take place, if the position of such drop is removed from the pause only by one syllable; e.g. the drop of *e*, *o* respectively in יִשְׁמְעוּ (as against יִדְבְּרוּ, יִשְׁמְעוּ) does not take place in pausal position (see 3):
פֶּה־לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינִים לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ; אָזְנִים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. (תהלים קטו ה—ו)

3. Every syllable that is effected by the features valid at the pause gets the stress: **ָ** in רָגַל (1), **ֶ** in יִדְבְּרוּ (2), **ֶ** in יִשְׁמְעוּ (2). The pausal forms of אָנִי, אַתָּה are אָנִי, אַתָּה and have penult stress: עֵינִים הָיִיתִי לְעוֹר וְרַגְלִים לְפֶסֶח אָנִי. (איוב כט טו)

Sometimes a change of stress is indicated by the liturgical marks although no vowel is affected by the pausal position; e.g. אָנֹכִי has a pausal equivalent אָנֹכִי with penult stress.

¹ See § 29.2 (26), note.

² "Silverpieces".

4. A particular case of (2) is the following: considering $\text{אַתָּה} : \text{אַתָּה}, \text{דְּבַרְךָ} : \text{דְּבַרְךָ}, \text{אַרְבַּע} : \text{אַרְבַּע}$ it may be said that the masc. forms of pronouns and numerals carry a suffix *a*; considering again $\text{לָךְ} : \text{לָךְ}, \text{סוּסְךָ} : \text{סוּסְךָ}$ one notices that the affixation of this suffix entails the drop of a vowel, which consequently reappears in pausal forms:
 (קהלת ט ז) $\text{לָךְ אָכַל בְּשִׁמְחָה לְחֶמְדָּךְ!}$

However, if this dropped vowel is *a*, the masculine suffix vanishes and the difference between the m. sg. and f. sg. suffixes disappears; e.g. two men are talking to each other in the following sentences (note the alternation between pausal אַתָּךְ and contextual אַתָּה while the same person is addressed):
 $\text{לָךְ אָתִי הִבִּיתָה, וְאָכַל לָחֶם!}$
 — $\text{לֹא אוֹכַל לָשׁוּב אֶתָּךְ, וְלָבוֹא אֶתָּךְ, וְלֹא-אָכַל לָחֶם וְלֹא-אֲשַׁתָּה אֶתָּךְ מִיָּם בְּמָקוֹם הַזֶּה.}$
 (מלכים א יג טו—טז)

47.5 Characteristics of Biblical Hebrew: Phonic alternations in certain grammatical forms

A. (The phenomena described in this paragraph are also valid for the classicizing style of IH.)

In the article ה^1 and the interrogative מַה , the vowel ָ appears (instead of the usual *a*) in certain conditions² immediately before $\text{ע}, \text{ק}, \text{ך}$ (or the same compound with *šva*); e.g.

$\text{הִנֵּה-עַם יוֹרֵד מִרְאשֵׁי הַהָרִים. — אֵת צֵל הַהָרִים אַתָּה רֹאֶה בְּאַנְשֵׁים. (שׁוֹפְטִים ט לו). — מַה-עֲנֶה יְהוָה וְמַה דְּבַר יְהוָה? (יִרְמְיָהוּ כג לה). — מַה עָשִׂיתִי לָךְ! (מִיכָה ו ג). — דְּעִי, מַה עָשִׂיתִי! (יִרְמְיָהוּ ב כג).}$

B. Phenomena affecting case prefixes (prepositions):

For the purposes of Tiberiad pointing, § 28.1(2) should read: “ $\text{ב-}, \text{כ-}, \text{ל-}, \text{ו-}$ have points that are identical with the separation vowel apart from the *šva* (e.g. בְּאַרְצוֹת).” If this identity does not apply, the point occurring in the prefix is not the result of the quoted rule; e.g. in בְּאַרְצוֹת , ב- must contain the ‘article’ (“in the lands”). E.g., in the sentence quoted under A, *Jud* 9:36, some manuscripts read בְּאַנְשֵׁים which is different in meaning from בְּאַנְשֵׁים , although both have like IH correspondences (in the classicizing, not the colloquial style, where [ke-’našim] is used).

Note the pointings $\text{בְּאַלְהִים}, \text{לְאַלְהִים}, \text{כְּאַלְהִים}, \text{וְאַלְהִים}$.

¹ Subsuming forms in which the ה is lost (§ 8.5).

² In the main, if stress is absent from the immediately following syllable.

SECTION FORTY-EIGHT

48.1 Characteristics of Biblical Hebrew: Tenses

BH possesses more tenses than IH; those tenses that occur also in IH have consequently less functions in BH, while the exclusively BH tenses have certain functions that are fulfilled, in IH, by the other tenses. BH tenses are still now used in highly literary archaic style; since, however, their BH use can only be understood through thorough syntactic study, the modern literary use of BH tenses considerably deviates from the original one.

48.2 Characteristics of Biblical Hebrew: The Consecutive Tenses (I)

BH possesses two tenses used only in immediate succession to the connective "и". They correspond, in form, to the IH remote and potential, modified by certain phonetic changes, mainly in the place of the accent.

A tense which we shall call 'resultative consecutive' is alike in form to what corresponds to the IH rem., but the suffixes η^- , η^- are not subordinate, but stressed. This tense refers to what comes out of the contents (action, state of affairs or otherwise) expressed in the preceding sentence.

Example: אֲנִכִּי רוּת אֲמַתְךָ; וּפִרְשֵׁתִי כֹנֶסָה עַל-אֲמַתְךָ. (רות ג ט)

"I am Ruth thine handmaid: spread therefore thy skirt over thine handmaid!"²

Since, however, only two of the forms of the resultative consecutive tense are different (by stress) from what BH tense corresponds to the remote and, moreover, final accent is frequently subject to shift (§ 47.3[B]) and more so with resultative consecutive forms, one finds that, in the great majority of cases, there is no difference of form at all between the tense that $\approx$ IH rem. and the result. cons., and it looks as though 'remote' forms may be used in BH in cases that are contradictory to the very use of this tense in IH; e.g.:

הַעוֹד-לִי בָּנִים בְּמַעַי, וְהִיו לָכֶם לְאַנְשִׁים? (רוּת א יא)

"Are there yet any more sons in my womb, that they may be your husbands?"

שֵׁשֶׁת-יָמִים תַּעֲבֹד, וְעָשִׂיתָ כָּל-מְלָאכָתְּךָ. (שמות כ ט)

"Six days shalt thou labour, and do all thy work."

¹ Final stress marked by a liturgical sign.

^a Translations given in quotation marks are from the Revised Version. They are given here to illustrate certain established ways of syntactic interpretation, but, occasionally, are not entirely consistent with the Hebrew wording (e.g. above **הַחֲסִידִים** does not mean "skirt").

48.3 Characteristics of Biblical Hebrew: The Consecutive Tenses (II)

A tense which we shall call 'narrative consecutive' and which is used as this term indicates, is like in form to what corresponds to the IH potential, apart from the following modifications¹:

A. The personal prefix is preceded by another prefix which $\approx$ IH *a*: וַיִּרְאוּ (וַיִּרְאוּ is the 'potential' preceded by the conjunction וַ).

B. In the forms of the 1st person a suffix הָ may optionally be added; in which case all alternations apply that are valid for the suffixation of remote forms: וְאֶשְׁלַחְהָ.

C. In the 2nd person m. sg. and 3rd person sg. forms,

1. stress is avoided on the final syllable unless it is immediately preceded by *šva* or a *dageš*: וַיִּלֶּךְ (cp. יָלַךְ which is subject to § 47.2[B1,4]), וַיֵּאמֶר (cp. יֵאמֶר in view of the mentioned paragraph), וַיֵּשֶׁם (cp. יָשַׁם), וַיִּקָּם (cp. יָקָם, and §§ 46.5[A2], 47.2[B1]);

However, in pausal forms the final stress may be maintained: וַיֵּאמֶר.

2. final open vowels are dropped, e.g. וַיִּגַּל (cp. the 'rem.' יִגַּל), and a separation vowel most frequently introduced if a final consonant cluster would thereby result, e.g. וַיִּקָּן (cp. יִקָּן); with penult stress according to (1);

3. stressed $\dot{\text{v}}$ in a closed syllable is replaced by $\ddot{\text{v}}$ (in diphthongs lost): וַיִּנָּד (cp. יִנָּד), וַיִּשְׁתָּה (cp. יִשְׁתָּה), וַיִּצְלַח (cp. יִצְלַח).

Note: The existence of the narrative consecutive tense entails, in view of § 48.1, that no other tense form is used to carry on a consecutive narrative in immediate succession to the connective וַ; consequently, a 'remote' can open a narrative, but not carry it on; whenever a 'remote' form occurs in immediate succession to וַ, a different interpretation must be sought for it and it must, in particular, be borne in mind that it may not be a remote at all, but a resultative consecutive (§ 48.2).

Since the differences outlined above between the 'potential' and the narrative consecutive affect only part of the verbal forms, while with many verbs the 'potential' and the base of the narrative consecutive are of the same shape, it looks as though a narrative consecutive was a 'potential', used where, in fact, a 'remote' would be required — at least according to the use of tenses that prevails in post-biblical Hebrew. In conjunction with the analogous phenomenon in the case of the resultative consecutive (§ 48.2), this has resulted in the fact that the וַ which constantly precedes the two consecutive tenses is often termed 'conversive'. This term is entirely inappropriate and we shall not use it in this book.

48.4 Nominal personal suffixes with verb forms

The personal suffixes that occur with cstr. sg. nouns may be added to any verb form, even if it already has a personal pre- or suffix; e.g. לְרִאוֹתוֹ, יִבְרַכֶּהוּ. Such suffix then designates a (mostly governed) object; its use is optional, but if the verb governs אַתָּה, the nominal suffix is used in BH at least as frequently as אֹתוֹ, אֹתָהּ etc.

If a nominal suffix is added to a verb, the latter undergoes various vocalic modifications. While we can here outline only the most significant of these, it is always easy to identify a verb form even after it has undergone these modifications. In a very classicizing style of IH, the nominal suffixes are also optionally used after

¹ Only the main outlines of these modifications are given.

verbs that govern **אָ**, but because of the complicated nature of the mentioned modifications, the forms are not always identical with the BH ones.

A. If a verb form (other than a rem. or result. cons.) has no suffix of its own, it undergoes changes comparable to those a verb form undergoes when it gets a verbal suffix; e.g.

Verb form with nominal suffix	Basic verb form	Verb form with verbal suffix (for comparison)
לִגְדֹּלֵם וַיִּשְׁמְרוּ אֶשְׁלַחְהֶם	לִגְדֹּל וַיִּשְׁמֹר אֶשְׁלַח	גִּדְּלוּ וַיִּשְׁמְרוּ תִּשְׁלַחְנָה

B. If a verb form has a suffix of its own or is a rem. or result cons., the changes are comparable to those a strong noun form undergoes when it gets a personal suffix; e.g.

Verb form with nominal suffix	Basic verb form	Comparable strong noun	Same noun with suffix
רָאִיתִי שָׁלַחְו נִגְבַּתָּם ¹	רָאִיתִי שָׁלַח נִגְבַּח	אֲבִי דָּבָר אֲדָמָה	אֲבִי דָּבָרוֹ אֲדָמָתָם

C. If a verbal form ends in a vowel, it is not this vowel which is dropped before a nominal suffix, but the vowel of a vocalic suffix (§ 17.2) is dropped; e.g.: עֹבְדֵי, יוֹצִיאוּם.

Most of the nominal suffixes may be replaced, after a verbal form, by suffixes of modified shapes, which are here listed for reference:

Nominal suffix	Alternative shapes after verbal form		
יָי ²	יָי	יָי	
יָי	יָי	יָי	
יָי	יָי	יָי	יָי
יָי	יָי	יָי	
יָי	יָי	יָי	
יָי	יָי	יָי	

The above listed suffix shapes are all stressed on their first vowel.

E.g. הַעֲמִידָה, הוֹלִידָה (with final stress) are 3rd person sg. masculine remotives with a 3rd person sg. fem. nominal suffix, while הַעֲמִידָה, הוֹלִידָה are 3rd person sg. feminine remotives without nominal suffix.

48.5 The BH infinitive may lack its **-לְ**, **-לְ**, **-לְ**, **-לְ**, **-לְ** respectively; e.g. וַיִּסְפּוּ עוֹד שָׁנָא (≈ לשנא) אֲתוּ. The inf. thereby becomes very frequently homophonous with a m. sg. imperative, but can be easily distinguished from the latter by syntactic position.

¹ With irregular penult stress.

² Is not found with verbs.

48.6¹

בראשית לו

וַיִּשְׁרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו, כִּי־בָן־וָקָנִים הוּא לוֹ, וַעֲשֵׂה לוֹ כְּתֻנֹּת פָּסִים. וַיֵּרָאוּ אָחָיו, כִּי־אֹתוֹ אֶהָב אֶבְיָהֶם מִכָּל־אָחָיו, וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכֹלוּ דַּבֵּר לְשָׁלָם.

וַחֲלָם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאָחָיו נְיוֹסָפוֹ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם: «שְׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי: וְהִנֵּה: אָנֹכֶנּוּ מַלְאָכִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה, וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי וְגַם־נֹצֵבָה, וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֲלֵמְתֵיכֶם וַחֲשַׁתְחִינִן, לְאֲלֵמְתִי.»

3. *completely*, BH lacks apart from its very latest texts, § 47.3(A) | בָּן | § 28.4(C) | מִכָּל־בָּנָיו. IH של ≈ BH ל־, if the latter precedes a determinated noun or, which is the same, a personal suffix and continues a non-determinated noun, but is governed neither by a verb nor by אִין, יֵשׁ (or does not serve as complement to a verb). These conditions apply in לוֹ which consequently ≈ IH לוֹ | בָּן־וָקָנִים הוּא which consequently ≈ IH לוֹ | בָּן־וָקָנִים הוּא | נִשְׁנְאוּ | § 48.3, note; "and he had made" | פָּסִים | some ornament serving as a sign of distinction.

4. "and could not" | וְלֹא יָכֹלוּ | 3 מִכָּל בָּנָיו cf. | מִכָּל־אָחָיו | § 48.3 | נִשְׁנְאוּ, וַיֵּרָאוּ. The verb is not in immediate succession to רָ (§ 48.2) | דַּבְּרוּ | inf. (§ 48.5) with object suffix (§ 48.4): "talk to him" | לְשָׁלָם | "peacefully".

5. | נְיוֹסָפוֹ | § 48.3(C3) | וַיַּגֵּד | § 48.3 | נְיוֹסָפוֹ, וַחֲלָם.

6. | אֶת (שְׁמְעוּ... הַחֲלוֹם) | § 48.3(C1) | וַיֹּאמֶר | § 48.3.

7. BH "to wit", also "that" in dependence of verbs of perception. | קָמָה | penult stress, 'remote' (§ 19.1) | נֹצֵבָה — contextual | נֹצֵבָה | § 47.3(C2) | וְהִנֵּה | § 43.5; the verb stem is of irregular inflection and ≈ סָבַב; the BH 'potential' fulfils some of the functions fulfilled in IH by the 'aorist', in particular the one equivalent with the Engl. simple present | וַחֲשַׁתְחִינִן | spelling equivalent with חָשַׁתְחִינִן; cp. the foregoing.

¹ Sections 36-45, except § 43.5, are not a prerequisite.

SECTION FORTY-NINE

49.1 Characteristics of Biblical Hebrew: The infinitive absolute

BH possesses a verb form commonly called 'infinitive absolute'. With weak verbs, this form is normally homophonous with the m. sg. imperative, with active strong verbs it is of the pattern. י.ָ.ָ. The inf. abs. never has any pre- or suffix.

The function of the inf. abs. represents one of the problems that still baffle Biblical philology. We shall only state here two very common types of occurrence of the inf. abs.:

A. It is used in commands that are addressed to nobody in particular, but are valid for everybody; its use is in such cases comparable to that of the imperative. Significantly, an example will be found in the Decalogue (§ 50.6, *Ex* 20:8).

B. It precedes a verbal form (except the inf.) of identical radical probably in such cases where the most emphatically important concept of the sentence is expressed by the verbal stem, i.e. that if the sentence were continued with "but not", another verb stem had to be used in exactly the same construction; e.g.:

«Shalt thou indeed reign over us (*implying*: but not be our peer)?» הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ?

49.2¹

בראשית לו

וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו: «הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם-מָשׁוּל תִּמְשָׁל בָּנוּ?» וַיֹּסֶפוּ עוֹד
שֵׁנָּה אֹתוֹ עַל-חֲלֻמֹּתָיו וְעַל-דִּבְרָיו.
וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אֲחֵר וַיְסַפֵּר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר: «הִנֵּה, חֲלֻמֹּתַי חֲלוֹם עוֹד:
וְהִנֵּה: הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי.»

8. [מֶלֶךְ תִּמְלֹךְ] § 49.1 | [מָשׁוּל תִּמְשָׁל] § 49.1 | [אִם ...] § 38.5; [אִם ...] are, so to speak, a form of [אִם] cut in two; BH [אִם] ≈ IH [או] in a bipartite question | [וַיֹּסֶפוּ ... שֵׁנָּה] cp. *Gen* 37:5 (§ 48.6). [עַל] "on account of".

9. [וְהִנֵּה; הִנֵּה] note the difference in function (cp. note to *Gen* 37:7 [§ 48.6]).

49.3 The subordinate suffix -à הַ, appended to a noun (or name) designating a place, denotes direction: הביתה "home", העירה "to town, (towards) downtown". The noun takes the shape it does when a personal suffix is appended: ארצה 'artsà "to earth, to the ground", הצדה ha-tsida "aside"; פנימה pnimà "in", החוצה ha-hutsà

¹ Sections 36-45, except § 38.5, are not a prerequisite.

"out", *šamā* "there" (directional), *amora* "backwards"; likewise *kadimā* "forwards" (cp. קדם *qadmā*, "yamina", *yaminā*, שמאל *smolā*; but differently in צפונה *tsafonā*, דרומה *daromā*, מזרחה *mizrānā*, מערבה *ma'aravā*).

Apart from the quoted examples which are of the ordinary IH style, this suffix is BH and IH elevated style.

49.4 Characteristics of Biblical Hebrew: Order of sentence parts (I)

If a clause introduced by ו is built in a way that does not infringe the order I-II-III-IV given below, the equivalent of ו is "while":

	IV Object and/or prepositional complement	III Verb or adjective in concord with II	II Determined noun or independent pronoun	I ו	
A	אֶחָד אֶל-טַעֲמִים	טָבְרוּ	הַמַּדְנִים	וְ	(בראשית לו לו)
B	בֵּית לֶחֶם	כָּאוּ	הַמֶּלֶךְ	וְ	(רות א כב)
C	כְּשָׂמִים		אֱלֹהִים	וְ	(תהלים קטו ג)
D		רָק	הַבּוֹר	וְ	(בראשית לו כד)

As is evident from examples C, D, position III or IV may be empty.

Distinguish these structures from sentences with a resultative consecutive (§ 48.2).

49.5¹

בראשית לו

וַיִּסְפַּר אֶל-אֲבִיו וְאֶל-אֶחָיו. וַיַּעַרְבוּ אֲבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ: «מָה הַחֲלוּם הַזֶּה
אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ? הֲבֹא נְבוֹא אֲנִי וְאָמְדָה וְאֶחָד לְהַשְׁמִיחַ לְךָ אֶרְצָה!!» וַיִּקְנֹאוּ-בּוֹ
אֶחָיו. וְאֲבִיו שָׁמַר אֶת-הַדְּבָר.

10. אֶל ~ IH ל- (cp. 9 לְאֶחָיו § 49.2).

11. הֲבֹא for ב see § 38.5 | בוא נבוא § 49.1 | אֶרְצָה § 49.3 | בו § 47.3(A) | וְאָמְדָה § 49.4 | וַיִּקְנֹאוּ-בּוֹ § 36.7.

49.6 Characteristics of Biblical Hebrew: Injunctive

The features described in this paragraph are BH and modern literary.

The forms of the verb that are used in the narrative consecutive (§ 48.3), but without the prefix *a*, express an energetic, but not hostile, demand: וְלֵךְ "let's go!", יֵרָא "let (him) see!".

A form of parallel shape and function may be derived from the m. sg. imperative:

A. according to § 48.3(B) from closed stems: לֵךְ "come on, go!"

B. according to § 48.3(C2) from weak open stems: צֹו "come on, command!".

¹ Sections 36-45, except § 38.5, are not a prerequisite.

49.7¹

בראשית לו

וַיֵּלְכוּ אָחִיו לְרַעוּת אֶת־צֹאן אֲבֵיהֶם בְּשָׂכָם. וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף: «הֲלוֹא
 אָחִיךָ רָעִים בְּשָׂכָם. לֵךְ, וְאֶשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם.» וַיֹּאמֶר לוֹ: «הֲגַנִּי.» וַיֹּאמֶר לוֹ:
 «לֵךְ־נָא, רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אָחִיךָ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהַשְׁבֵּנִי דְבָר!»
 וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֵמֶק חֲבֹרֹן, וַיָּבֹא שֹׁכְמָה; וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהָיָה תֵּעָה בַּשָּׂדֶה. וַיִּשְׁאַלְהוּ
 הָאִישׁ לֵאמֹר: «מָה־תִּבְקֶשׁ?» וַיֹּאמֶר: «אֶת־אֲחִי אֲנֹכִי מִבְּקֶשׁ. הַגִּידָה־נָּא לִי
 אֵיפֹה הֵם רָעִים.» וַיֹּאמֶר הָאִישׁ: «נָסְעוּ מִזֶּה, כִּי שָׁמַעְתִּי, אֲמָרִים: גִּלְכָּה דְתִינָה.»

יב יג

יד

טו

טז

יז

12. שָׂכָם] Name of a town.

13. לֵךְ] § 49.6 | אֶשְׁלַחְךָ § 48.4(A).

14. הַשְׁבֵּנִי § 48.4, note; “bring back to me!” | וַיִּשְׁלַחְהוּ § 48.4, note | חֲבֹרֹן] place name | שֹׁכְמָה § 49.3.

15. וַיִּמְצָאֵהוּ § 48.4, note | וְהָיָה] cp. note to *Gen* 37:7 (§ 48.6): “found that (he) was going astray; found him going astray” | וַיִּשְׁאַלְהוּ § 48.4, note | לֵאמֹר] morphologically an inf., idiomatically an introduction of direct speech, approximately like Engl. “quote” in modern style | מָה־תִּבְקֶשׁ “what do you want?”, cp. note to *Gen* 37:7 (§ 48.6).

16. הַגִּידָה § 49.6.

17. מִזֶּה] BH idiomatically “from this place” (cp. § 40.3) | גִּלְכָּה § 49.6 | דְתִינָה § 49.3, דִּתֵּן or דִּתָּן is a place name.

¹ Sections 36-45, except § 40.3, are not a prerequisite.

SECTION FIFTY

50.1 Characteristics of Biblical Hebrew: The superordinative conjunction ׀

When a main clause follows a subordinate one, ׀ comes almost regularly between the two, except in the case the subordinate clause is introduced by אשר. In other words, the fact that the one clause is subordinated to the other, is normally expressed either by subordinating the first clause by אשר or by superordinating the second by ׀. In the latter case, the first clause usually ends in a pausal form¹.

This applies even if the preceding (subordinate) clause is introduced by a conjunction:

אם-לא יתנו לך², והיית נקי. (בראשית כד מא)

“If they give not thee one, [then] thou shalt be clear.”

As shown, *then* is a suitable English equivalent, of such ׀, if an equivalent should be placed at all.

If the subordinate clause has no conjunction in Hebrew, a suitable conjunction is ordinarily required in English; e.g.

ויקמו כל-בניו וכל-בנותיו לנחמו, וימאן להתנחם. (בראשית לו לה)

“And all his sons and all his daughters rose up to comfort him, b u t he refused to be comforted.” (Better: “Although [*or*: when]..., he refused...”).

The commonest construction of this type is the one in which the first (subordinate) clause consists of a 3rd person m. sg. form of the verb “to be” followed by an indication of time:

ויהי כאשר-בא יוסף אל-אחיו, ויפשטו את-יוסף את-כתנתו. (בראשית לו כג)

“And it came to pass when Joseph was come unto his brethren, that they stript Joseph out of his coat.” (= “When Joseph had come..., they stripped...”).

¹ Since this is not necessarily the case with consecutive sentences (§§ 48.2, 48.3), the contextual form may serve as a distinctive criterion of a consecutive sequence. It must, however, be taken into account that quite frequently pausal forms are not different in shape from their contextual counterparts.

² § 47.3(C4).

50.2¹

בראשית לו

- וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֵר אָחִיו וַיִּמָּצְאֻם בְּדָתָן. וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֵק; וּבִטְרָם יִקְרַב אֲלֵיהֶם, וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו: «הִנֵּה, בָּעַל הַחֲלָמוֹת הִלְזָה בָּא! וְעַתָּה לָכוּ וְנִהְרְגֵהוּ וְנִשְׁלַכְהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת, וְאָמַרְנוּ: חֲמָה רָעָה אֲכָלְתָּהוּ' — וְנִרְאָה מֶה-יְהִיו חֲלֹמְתֵינוּ!»
- וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם. וַיֹּאמֶר: «לֹא נִכְנוּ נַפְשׁ!» וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן: «אֶל-תִּשְׁפְּכוּ-דָם! הִשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל-הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר וַיָּד אֶל-תִּשְׁלַחוּ-בּוֹ!» — לְמַעַן הִצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבוֹ אֶל-אָבִיו.
- וַיְהִי כַּאֲשֶׁר-בָּא יוֹסֵף אֶל-אָחִיו, וַיִּפְשְׁטוּ אֶת-יוֹסֵף אֶת-כְּתָנָתוֹ — אֶת-כְּתָנֶת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו — וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלַכוּ אֹתוֹ הַבְּרָה, וְהַבּוֹר רֵק, אֵין בּוֹ מַיִם; וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכֹל-לֶחֶם.

17. [אֲחֵר] BH penult stress | [וַיִּמָּצְאֻם] § 48.4, note | [דָּתָן] cp. note at the end of § 49.7.

18. [וַיִּתְנַכְּלוּ] § 50.1; government of אֹת by a 2nd division weak verb is unusual also in BH | [לְהַמִּיתוֹ] כִּדִּי is not construed with an inf. in BH; IH כִּדִּי preceding an inf. ≈ BH לְמַעַן (22) or no conjunction; translate “(in order) to kill him”.

19. [אִישׁ] § 25.8; the persons who talk happen to be brothers, but the same wording could be used if this were not the case; idiomatically, BH אִישׁ...אֲחִיו “each other” | [בָּעַל] § 38.1.

20. [נִהְרְגֵהוּ] this imperative, preceding another imp. or pot., serves for exhortation: “go on” | [וְנִשְׁלַכְהוּ] § 48.4, note | [וְאָמַרְנוּ] § 48.2 | [אֲכָלְתָּהוּ] § 48.4 and note.

21. [וַיִּצְלָהוּ] § 48.4, note | [נַפְשׁ] BH adverb “at one’s soul, to death”; § 47.3(C).

22. [אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר] § 33.3(D) | [לְמַעַן] see note to 19; if an inf. is preceded by a preposition, it is regularly without ל־ in BH | [לְהַשִּׁיבוֹ] cp. [לְהַמִּיתוֹ] (19) | [אֶל-אָבִיו] cp. note to Gen 37:10 (§ 49.5).

23. [וַיִּפְשְׁטוּ אֶת-יוֹסֵף אֶת-כְּתָנָתוֹ] § 44.3; [לִפְשׁוֹט] “take off”; for the purposes of BH the paragraph quoted would have to be reworded to show אֹת for ל־ in the righthand column | [כְּתָנָתוֹ] § 46.5(A4) | [פָּסִים] cp. Gen 37:3 (§ 48.6) | [אֲשֶׁר עָלָיו] § 33.3(D).

24. [לֶאֱכֹל-לֶחֶם] § 46.5(A2) | [וְהַבּוֹר רֵק] § 49.4 | [הַבְּרָה] § 49.3.

50.3 Characteristics of Biblical Hebrew: Order of the sentence parts (II)

In verbless sentences that are not opened by וְ, — הוּא, הִיא, הֵם, הֵנָּה (penult stress, ≈ הֵן) do not ordinarily precede the predicate; e.g.: (הוּא אֲחִיו. ≈ IH אֲחִיו הוּא).

(The predicate is אֲחִיו, for the sentence informs what Joseph is and not who the men’s brother is).

This feature is also met in IH literary style.

¹ Sections 36-45, except § 38.1, are not a prerequisite.

50.4¹

ראשית לו

וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד, וּגְמָלֵיהֶם נִשְׂאִים
נִכְאָת, וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה.
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל-אָחִיו: «מָה-בָּצַע כִּי נִהְלַג אֶת-אָחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת-דָּמוֹ? לָכוּ,
וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים, וְנִדְּנוּ אֶל-תְּהִי-בּוֹ, כִּי-אָחִינוּ בְּשָׂרֵנוּ הוּא!» וַיִּשְׁמְעוּ אָחִיו.
וַיַּעֲבְרוּ אָנָּשִׁים, מִדִּינִים סַחְרִים, וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת-יוֹסֵף מִן-הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ
אֶת-יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף.
וַיָּבִיאוּ אֶת-יוֹסֵף מִצְרֵימָה.
וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל-הַבּוֹר, וְהִנֵּה — אֵין-יוֹסֵף בַּבּוֹר; וַיִּקְרַע אֶת-בְּגָדָיו, וַיָּשָׁב
אֶל-אָחִיו וַיֹּאמֶר:
«הֵילֵד אֵינֶנּוּ! — וְאֲנִי אָנֹכָה אֲנִי-בָא?»
וַיִּקְחוּ אֶת-כְּתָנֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁחָטוּ שְׂעִיר עִזִּים, וַיִּטְבְּלוּ אֶת-הַכְּתָנֶת בַּדָּם וַיִּשְׁלְחוּ
אֶת-כְּתָנֶת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל-אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ:
«זֹאת מִצָּאֵנוּ. הִכָּר-נָא: הַכְּתָנֶת בְּנֶךָ הִיא אִם-לֹא?»
וַיִּכְיֶרָה וַיֹּאמֶר: «כְּתָנֶת בְּנִי! — חֲיָה רָעָה אֲכַלְתָּהּ; טָרַף טָרַף יוֹסֵף!»
וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלְתָיו וַיִּשָּׂם שָׁק בְּמִתְנָיו וַיִּתְּאֵבֵל עַל-בָּנוּ יָמִים רַבִּים; וַיִּקְמוּ
כָּל-בָּנָיו וְכָל-בָּנֹתָיו לִנְחָמוֹ, וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר, כִּי-«אֲרֹד אֶל-בְּנֵי אֲבִל
שְׂאֵלָה!»
וַיִּבֶךְ אֹתוֹ אָבִיו, וְהַמְדָּנִים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל-מִצְרַיִם לְפוֹטִיפָר סָרִיס פַּרְעֹה שֶׁר
הַטְּבָחִים.

25. יִשְׁמַעְאֵל § 34.3, [יִשְׁמַעְאֵלִים] | see note to *Gen* 37:7 (§ 48.6) | [וְהִנֵּה] BH “lifted up” | [גִּלְעָד] place name | [נִכְאָת] personal name (ancestor of the tribe) | §§ 49.4, 33.2 | [וְנִשְׁמְעוּ] resins used for embalming | [לֹט] another fragrant resin | § 49.3 | [מִצְרֵימָה] ≈ IH *ve-*.

26. [וְכִסִּינוּ] § 48.2.

27. [לָכוּ] see note to *Gen* 37:20 (§ 50.2) | [וְנִמְכְּרֵנוּ] § 48.4, note | [תְּהִי] §§ 49.6, 48.3(C2); the injunctive is obligatory after אֶל (≈ IH תהיה הוא) | § 50.3.

28. [מִדִּינִים] § 34.3, [מִדִּין] place name | [כֶּסֶף] “silverpieces”, cp. § 21.5(B).

29. [וַיָּשָׁב] penult stress marked, §§ 46.5(A2), 48.3(C1) | [וְהִנֵּה] § 50.1 | § 28.7 (III).

30. [אָנֹכָה] penult stress marked; § 49.3 (≈ IH לאן).

32. [זֹאת] i.e. the כְּתָנֶת | [הִכָּר-נָא] §§ 47.2(B3), 47.3(B) | § 38.5, but irregularly with כ; the article ה־ is excluded from the position of ה־ in this case, since כְּתָנֶת is a construct | [אִם ...] cp. *Gen* 37:8 (§ 49.2).

33. [וַיִּכְיֶרָה] § 46.2(B) | [אֲכַלְתָּהּ] cp. *Gen* 37:20 (§ 50.2) | [טָרַף] § 22.3 | [טָרַף] § 49.1; frequently a strong act. inf. abs. precedes a weak or passive verb form.

34. [שְׂמֹלְתָיו] not used | [וַיִּשָּׂם] § 48.3(C1).

35. [לִנְחָמוֹ] see note to *Gen* 37:18 (§ 50.2) | [וַיִּמָּאֵן ...] § 50.1 | [כִּי] in BH, כִּי introduces direct speech as well as reported speech; cp. *Gen* 37:15 (§ 49.7) | [אֲבִל] § 39.3 | [שְׂאֵלָה] § 49.3 | [וַיִּבֶךְ] § 48.3 (C2,3).

36. [פּוֹטִיפָר] name | [שֶׁר] BH “chieftain” | [וְהַמְדָּנִים ...] § 49.4 | [הַמְדָּנִים] = (28).

¹ Sections 36-45, except § 38.5, are not a prerequisite.

50.5 Since ש- is largely missing from in BH, referential clauses open with אֲשֶׁר or (in very special conditions) with another particle of like function, וְ ; an indefinite clause (§ 40.4[A]) is identical, in BH, with a referential clause (i.e. BH $\text{אֲשֶׁר} \approx \text{IH}$ אשר , ש- , מי ש- , מה ש-). E.g.:

$\text{אֲשֶׁר יִמָּצָא אֹתוֹ מֵעַבְדֶּיךָ וְמֵת}^1$. (בראשית מד ט)

“With whomsoever of thy servants it be found, let him die.”

This form of the indefinite clause is also used in the highly literary style of IH.

50.6²

שמות כ

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֶר:

אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים.

לֹא יִהְיֶה־לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי.

לֹא־תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאֶרֶץ מִתַּחַת

וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאֶרֶץ. לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם, כִּי אֲנֹכִי, יְהוָה אֱלֹהֶיךָ,

אֵל קַנָּא, פֶּקֶד עֹון אֲבֹת עַל־בָּנִים, עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־רִבְעִים לְשָׁנָאִי, וַעֲשֵׂה חֶסֶד

לְאֻלָּפִים לְאַהֲבִי וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתַי.

לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא, כִּי לֹא יִנָּקֶה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־

שְׁמוֹ לְשׁוֹא.

זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקֹדֶשׁוֹ! שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד, וַעֲשִׂיתָ כָּל־מְלָאכָתְךָ, וַיּוֹם

הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: לֹא־תַעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה, אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתְךָ, עַבְדְּךָ

3. BH [עַל־פָּנָי] | pl. concord with the attributive adj., sg. concord with the predicative verb [אֱלֹהִים].

“in front of, in the presence of”.

4. BH [אֲשֶׁר] § 50.5. | (penult stress) $\approx$ IH (מ)למעלה.

5. BH [תַּעֲבֹדֵם] both ע- $\approx$ o (this is the rule in verbal forms in which ע- occurs for o owing to the addition of a nominal suffix; cp. BH לַעֲבֹד “serve (a master), till (the soil)” | § 38.4 | אֲנֹכִי “zealous” | BH פֶּקֶד “controls, punishes” | BH $\text{רִבְעִים, שְׁלֹשִׁים}$ “members of the third, fourth generation”.

6. § 46.3(A2).

7. § 50.5. | אֶת אֲשֶׁר “consider clean (= innocent)” | § 50.4 | יִנָּקֶה “utter”, cp. Gen 37:25 (§ 50.4).

8. § 49.1(A) | זָכוֹר cp. note to Gen 37:18 (§ 50.2).

9. [שֵׁשֶׁת] cstr. numeral although the counted object is designated by an undetermined noun | § 34.3(A). | § 48.2, 50.1 | [וַעֲשִׂיתָ]

¹ וְ $\approx$ IH ve- .

² Sections 36-45, except § 38.4, are not a prerequisite.

א וְאֶמְתָּךְ וּבְהִמָּתְךָ, וְגִרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ; כִּי שֵׁשֶׁת-יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת-הַשָּׁמַיִם
וְאֶת-הָאָרֶץ, אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם, וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי; עַל-כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה
אֶת-יּוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ.

ב כִּבֵּד אֶת-אָבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ, לְמַעַן יָאָרְכוֹן יָמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ.

ג לֹא תִרְצָח.

ד לֹא תִנָּאֵף.

ה לֹא תִגְנוֹב.

ו לֹא-תַעֲנֶה בְרֵעֶךָ עַד שִׁקָּר.

ז לֹא תַחֲמֹד בֵּית רֵעֶךָ. לֹא-תַחֲמֹד אִשְׁתְּ רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכָל
אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ.

11. בַּיּוֹם | לַנּוּחַ ≈ IH בהם | וַיָּנַח penult stress marked, the verb is of the days of creation (construction different from יוֹם הַשְּׁבִיעִי (9), where the seventh day of every week is meant (cp. § 34.3[A]) | בֵּרַךְ same as בֵּרַךְ.

12. יָאָרְכוֹן frequently occurs after open suffixes of the 'pot.' | לָךְ § 47.3(C4).

16. תַּעֲנֶה BH also "give information", בְּ "concerning" | עַד BH also "testimony, evidence".

17. כָּל אֲשֶׁר § 50.5.

SECTION FIFTY-ONE

51.1 The gerund

Hebrew possesses a *gerund* that functions in a way very similar to that of the Engl. gerund (*-ing-form*). BH possesses no action nouns of the regular formation outlined in § 41.3, and it uses the gerund in a way IH uses the action nouns. The elegant style of IH also uses the gerunds, besides action nouns. A certain difference in the syntactical behavior between gerunds and action nouns will be outlined below. The IH gerund has neither an *isolated* nor a plural form¹, BH has an isolated gerund.

A. The gerund of weak verbs:

The gerund of the weak verb has the stem that appears in the inf.; if the construent (which is obligatory in IH, see above) is a vocalic personal suffix, the ordinary alternations of vowels apply²

Division	With nouns as construent		With vocalic pers. suffix as construent	
I	<i>daber</i>	דָּבַר	<i>dabr-</i>	דָּבַר-
II	<i>hitkayem</i>	הִתְקַיֵּם	<i>hitkaym-</i>	הִתְקַיֵּם-
III	<i>hashim</i>	הִשְׁכִּים	<i>hashim-</i>	הִשְׁכִּים-

B. The gerund of strong verbs:

With regular strong closed-stem verbs, the stem of the gerund is identical with that of the imperative, but the stem vowel is always *o* if the verb is active disyllabic:

	With noun as construent		With a vocalic personal suffix as construent	
Monosyllabic	<i>kum</i>	קוּם	<i>kum-</i>	קוּם-
but:	<i>mot</i>	מוֹת	<i>mot-</i>	מוֹת-
Disyllabic	<i>švor</i>	שְׁבוֹר	<i>šovr-</i> ³	שְׁבוֹר-
Passive ⁴	<i>hifater-</i>	הִיפָּטַר	<i>hifatr-</i>	הִיפָּטַר-

¹ It is accordingly called by many grammarians a 'construct infinitive', but since this term is used to include the 'inf.', we avoid it here.

² In BH, stem vowels different from *o* occur in this form occasionally.

³ Weak passives have no gerund.

As shown in this example, the *o* is not represented by *י* in the regulated spelling of IH; in BH it corresponds to *ו*.

With regular strong open stem verbs, the stem of the gerund is the same as the infinitive stem (without the extension vowel of the latter); e.g. קָנוּת *knut*.

The gerunds of irregular strong verbs:

With nouns as construct		With a personal suffix as construct	
<i>levèt</i>	שֶׁבֶת	<i>liet-</i>	שֶׁבֶת or <i>yosv-</i> יֹשֵׁב
<i>redèt</i>	רִדָּת	<i>ridt-</i>	רִדָּת or <i>yord-</i> יֹרֵד
(BH only)	לִדָּת	<i>lidt-</i>	לִדָּת or <i>yold-</i> יֹלֵד
<i>bet</i>	צָאָה	<i>bet-</i>	צָאָה or <i>yot'-</i> יֹצֵא
(BH only)	דָּעָה	<i>daat-</i>	דָּעָה or <i>yod'-</i> יֹדֵעַ
(BH only)	קָחָה	<i>kant-</i>	קָחָה or <i>loku-</i> לֹקֵחַ
(BH only)	נָעָה	<i>gaat-</i>	נָעָה or <i>nog'-</i> נֹגֵעַ
		<i>taat-</i>	טָעָה or <i>not'-</i> נוֹטֵעַ
(BH only)	נָסַע		<i>nos'-</i> נֹסֵעַ
(BH only)	נָסָא	<i>set-</i>	נָסָא or <i>nos'-</i> נוֹסֵעַ

Passives are formed according to the regular pattern.

Note: If a gerund is preceded by a preposition, §§ 27.3, 27.6 are obligatorily considered: בְּנוֹא *be-no'o*, בִּכְתָּבו *be-notvo*.

51.2 The syntactic behavior of the gerund

The syntactic function of a gerund corresponds in everything to that outlined for action nouns in § 41.4(A); the examples given there may consequently be reworded as follows (although such replacement produces expressions that are stylistically not too common):

אֲנִיטוּ טוֹדִיעִים עַל הַכְּסִיטוּ אֶת יוֹסֵף לַחֲבֵרָתוֹ.
הָאֵם אֵתם טַעוֹיִימִים בְּהַסְתָּלֶקֶט?

For a passive gerund:

נִמְכֹּר סְחֹרָה מִהִפְתָּה הַחֲמִט עַד הִסְגָּרָה.
opening of the store until its closing.

However, a noun as a constituent of a gerund in most cases expresses an agent; consequently, in the example תִּיקֵן הַמַּכּוּנִית יָקָר (§ 41.4[B]) the action noun cannot be replaced by a gerund, since weak verbs have no passive gerunds.

Intransitive verbs that have no action noun use the gerund instead in every style of IH; הִיכָנס, בּוֹא.

51.3 Gerundial time clauses

The most common use of the gerund in IH is the one in which the gerund is preceded by כִּי, which, in this case, indicates time. In such constructions, if the

gerund is replaced by a verb form in concord with its construent, בִּ- is to be replaced by כֹּאשֶׁר:

When we came to Tel-Aviv, we visited our uncle.	בִּ-בֹּאֵנוּ לְתֵל־אָבִיב בִּיקְרַע אֶת דּוֹדֵנוּ. = כֹּאשֶׁר בֹּאֵנוּ לְתֵל־אָבִיב בִּיקְרַע אֶת דּוֹדֵנוּ.
We shall learn all this, when we read the book.	נִלְמַד אֶת כָּל זֶה בִּ-קְרֹאֵנוּ אֶת הַסֵּפֶר = נִלְמַד אֶת כָּל זֶה כֹּאשֶׁר נִקְרָא אֶת הַסֵּפֶר.

51.4 The gerund and the infinitive

A. When a nominal suffix is appended to an infinitive (§ 48.4) the stem of the inf. takes the same shape as the stem of the gerund in a corresponding case:

"They will come to slay thee."   בָּאִים לְהַרְגֶנִּי. (נחמיה ו' י.)

But here the suffix is replaceable by אֹתְךָ, while in בְּהַרְגֶנִּי it is not (§ 51.2, 51.3). This is why IH carefully avoids the use of a gerund preceded by לְ-, where ambiguity could result.

Considering § 48.4, it results that the inf. is a verb form, while the gerund is not (the same way the action noun is not).

In some types of strong verbs, not all, a distinction of form prevails, according to § 51.1, between the gerund preceded by לְ- and the infinitive:

	Infinitive	Gerund with לְ-
Medially open stems:	<i>lakum</i> לָקוּם	<i>le-kum</i> לְקוּם
Initially open stems:	<i>lase't</i> לִשְׂאֵת	<i>le-se't</i> לְשִׂאֵת
Medially alternating stems:	<i>litboan</i> ¹ לִטְבוֹחַ	BH ¹ לְטְבוֹחַ

51.5 Negation of the gerund and the infinitive

The gerund is negated, in IH, by אִי- (cp. § 41.3[F]), but rarely so used. In BH and very elevated IH style, the gerund and the infinitive are negated by בִּלְתִּי:

... to not belonging to a man   לְבִלְתִּי הָיְתָה לְאִישׁ (רוח א' יג.)

51.6 Replace the action nouns in §§ 41.5(B,C), 41.7 by gerunds, as far as possible.

51.7 If a verb indicating position or motion precedes a designation of a place (or locality), the prepositions בִּ-, לְ- are not obligatory in BH:

"And they came i n t o the country of Moab."   הֵבִיאוּ סְדִי־מֹאָב. (רות א' ב')

¹ This distinction is to some degree, not consistently upheld in BH; IH would avoid the gerund with לְ-.

51.8¹

רות

וַיְהִי בַיָּמֵי שְׁפֹט הַשְּׁפֹטִים, וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ, וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לָחֶם, יְהוּדָה, א
לְגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב, הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו; וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ, וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נַעֲמִי, ב
וְשֵׁם שְׁנֵי-בָנָיו מַחְלֹן וְכָלִיוֹן — אֶפְרָתִים מִבֵּית לָחֶם, יְהוּדָה. וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי-מוֹאָב
וַיְהִי-יָשָׁם.

וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נַעֲמִי, וַתֵּשֶׂאֶר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ. וַיֵּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֵאֲבִיּוֹת ד
— שֵׁם הָאִחָת עֲרֹפָה, וְשֵׁם הַשְּׁנִית רות — וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים. וַיָּמוּתוּ גַם-שְׁנֵיהֶם, ה
מַחְלֹן וְכָלִיוֹן, וַתֵּשֶׂאֶר הָאִשָּׁה מִשְׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִשָּׁה, וַתָּקָם הִיא וְכָלִתֶּיהָ וַתָּשָׁב ו
מִשְׂדֵּי מוֹאָב, כִּי שָׁמְעָה בְּשִׂדָּה מוֹאָב, כִּי-פָקַד יְהוָה אֶת-עַמּוֹ לְתֵת לָהֶם לָחֶם.

1. [בֵּית לָחֶם, יְהוּדָה | § 50.1 | וַיְהִי בַיָּמֵי ... וַיְהִי | §§ 51.1, 51.2 | שְׁפֹט] place name; as one would say *Springfield, Illinois* (there was another Bethlehem, in the area of another tribe) | [שְׂדֵי] ≈ שְׁדוֹת | [מוֹאָב] name of country.

2. [נַעֲמִי] ≈ IH *nóomi* (§0.13[1]), °*noomi*, but phonetically the first נ seems to have been different from the following נ | [אֶפְרָתִים] § 34.3, from אֶפְרָת name of the closer environments of Bethlehem | [וַיָּבֹאוּ] § 51.7.

3. [וַיָּמָת] § 48.3(C1) | [אִישׁ] “husband” (more frequent in BH than בַּעַל in this sense).

4. [עֲרֹפָה] § 46.5(A4) | [שְׁנִית] ≈ IH שְׁנִיָּה | [כְּעֶשֶׂר] § 27.1.

5. [וַתֵּשֶׂאֶר ... מֵ] cp. § 28.4; [וַתֵּשֶׂאֶר] functions as an expression of comparison (“lived longer, survived”) | [אִשָּׁה — אִשָּׁה] § 46.2(B).

6. [וַתָּשָׁב, וַתָּרָם] § 48.3(C1) | [פָּקַד] “thought of” | [לָהֶם] refers to עַמּוֹ (collective notion).

¹ Sections 36-44, except §§ 37.1, 38.5, 39.3, 42.1, 43.5 are not a prerequisite for the study of the Book of Ruth (sections LI-LII).

SECTION FIFTY-TWO

52.1 BH prepositions connecting verbal clauses

Since ש is to a large extent absent from BH (cp. § 50.5), אשר (in certain conditions אם , כי) take its place where it is required according to § 37.1. We consequently find BH clauses introduced by אשר , אחרי אשר , עד אשר , כי עד etc. (כך , זה are not used in these cases in BH). These types of clause-introductory forms are also current in IH elevated style.

Examples:

"After that the city was smitten..."	$\text{אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִכְתָּהּ הָעִיר} \dots$ (יחזקאל מ א)
"... until we come again unto you."	$\dots \text{עַד אֲשֶׁר-נָשׁוּב אֲלֵיכֶם.}$ (שמות כד יד)

But אשר may also be omitted and the verbal clause be directly connected to the preposition:

"... till... my son be grown."	$\dots \text{עַד יִגְדֹּל} \dots \text{בְּנִי.}$ (בראשית לח יא)
--------------------------------	---

§ 37.1(A) is not valid in BH; אשר is used (but may not be omitted):

"Whither thou goest, I will go;	$\text{אֶל-אֲשֶׁר תֵּלֶכְי, אֵלַי;}$
and where thou lodgest, I will lodge."	$\text{וּבֵּאֲשֶׁר תִּלְיִנִי, אֵלַי.}$ (רות א טז)

52.2 BH כ has more functions than IH כ . The following are additional:

A. BH כ $\approx$ כמו in comparisons.

B. BH כ $\approx$ IH ב in indications of time. This BH use is extant, in IH, only in the conjunction כאשר "at the time when".

BH כאשר consequently $\approx$ IH כמו ש "as (conjunction)".

52.3 Characteristics of Biblical Hebrew: Stem types ל"ח , ל"ע , ל"א .

A. The f. pl. 'potentials' imperatives and narrative consecutives (§ 48.3) of the ל"א class (§ 45.4) have the stem vowel ָ or ֹ in the syllable preceding the suffix ־נָה : מִצְאֹנָה (מִצְאֹנָה).

B. The 2nd person f. sg. 'remotives' and resultative consecutives ל"ח , ל"ע have the separation vowel ֹ preceding the personal suffix: יָדַעְתְּ $\approx$ IH *yadaat* (§ 0.13[1]); cp. § 23.2, note.

52.4

רוח

וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה, וְשָׁתִי כִלְתִּיהָ עִמָּהּ. וַתֵּלְכֶנָּה בַּדֶּרֶךְ לָשׁוּב
 אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה, וַתֹּאמֶר נָעָמִי לְשָׁתִי כִלְתִּיהָ:
 «לֵכְנָה, שִׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ! יַעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד, כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם
 עִם־הַמֶּתִים וְעַמָּדִי! יִתֵּן יְהוָה לָכֶם, וּמִצָּאֵן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁה!»
 וַתִּשָּׁק לָהֶן; וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה וַתֹּאמְרֶנָּה־לָּהּ, כִּי־«אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמָּךְ!»
 וַתֹּאמֶר נָעָמִי:
 «שִׁבְנָה, בָּנְתִי, לָמָּה תֵּלְכֶנָּה עִמִּי?! הֲעוֹד־לִי בָנִים בְּמַעֲי, וְהָיוּ לָכֶם לְאִנְשִׁים?!
 שִׁבְנָה בָנְתִי, לֵכֵן, כִּי זָקַנְתִּי מִהָיֹת לְאִישׁ. כִּי אָמַרְתִּי יֵשׁ־לִי תִקְוָה, גַּם הָיִיתִי
 הַלֵּילָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים, הִלָּהֵן תִּשְׁבְּרֶנָּה, עַד אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ? הִלָּהֵן תַּעֲגֹגָה
 לְבִלְתִּי הָיֹת לְאִישׁ? — אֵל, בָּנְתִי, כִּי־מֵר־לִי מָאֵד מְכָם, כִּי־יִצְאָהּ בִּי יַד־יְהוָה.»
 וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד, וַתִּשָּׁק עַרְפָּהּ לַחֲמוּתָהּ, וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ.
 וַתֹּאמֶר: «הִנֵּה, שָׁבָה יְבִמְתְּךָ אֶל־עִמָּהּ וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ: שׁוּבִי אַחֲרַי יְבִמְתְּךָ!»
 וַתֹּאמֶר רוּת: «אֶל־תִּפְגַּעֲנִי־בִי לָעֶזְבֶּךָ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ, כִּי אֶל־אֲשֶׁר תֵּלְכִי,
 אֵלָּךְ; וּבְאֲשֶׁר תֵּלִינִי, אֵלָּיִן. עַמָּךְ עִמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי. בְּאֲשֶׁר תָּמוּתִי, אָמוּת

ז

ח

ט

י

יא

יב

יג

יד

טו

טז

יז

7. [שָׁמָּה] in BH either directional (§ 49.3) or positional, likewise in low-style IH; in standard IH only directional; §§ 33.1(15), 33.3(B) | [וַתֵּלְכֶנָּה] § 43.5.

8. [יַעַשׂ] | § 52.2 | [כַּאֲשֶׁר] | אִישׁ ... יָו the fem. counterpart of ... הָ | § 43.5 | [שִׁבְנָה, לֵכְנָה] | § 49.6 | [עִמָּכֶם] In later BH as well as in early post-Biblical Hebrew, m. and f. forms of pl. pronouns are occasionally not kept apart | [עַמָּדִי] ≈ IH עמי 'imi, אתי.

9. [וּמִצָּאֵן] §§ 50.1, 52.3(A) | [בֵּית אִמָּה] § 51.7 | [אִשָּׁה ... אִישָׁה] cp. [בֵּית אִמָּה ... אִשָּׁה] and note to *Ruth* 1:5 (§ 51.8).

10. [וַתִּשָּׂאנָה] § 52.3(A).

11. [וְהָיוּ] § 48.1 | [הָעוֹד ... וְהָיוּ] (8) | [עִמָּכֶם] see note on (8) | [לָכֶם] § 38.5 | [הָעוֹד] § 43.5 | [וַתֵּלְכֶנָּה] "husbands".

12. [אָמַרְתִּי, הָיִיתִי] | § 51.1 | [מִהָיֹת] "I am older than..., too old to..." | [זָקַנְתִּי מִ־] | [לֵכְנָה] ≈ [לֵכֵן]. [יָלַדְתִּי] are not obligatory in Classical Hebrew conditional clauses (cf. § 14.5).

13. BH "hope for" | [לָהֵן] refers to בָּנִים (cp. note to [עִמָּכֶם] [8]) (exegetically contested) | [תַּעֲגֹגָה] strong pass., 3rd person f. pl. pot., root עג "keep steadfast" (used of a woman who is bound to keep herself chaste for an expected husband) | [לְבִלְתִּי הָיֹת] § 51.5 | [אֵל] with no injunctive following: "don't! please, no!" | [יִצְאָהּ בִּ־] | [עִמָּכֶם] (8) | [מְכָם] see note on (8) | [יִצְאָהּ בִּ־] probably in an adverse sense.

14. [וַתִּשָּׁק] = [וַתִּשָּׂאנָה], cp. *Gen* 37:25 and note (§ 50.4) | [וְרוּת דָּבְקָה] § 49.4 (the kiss is a sign of parting).

15. [שָׁבָה] 'rem.' (penult stress marked).

16. [תִּפְגַּעֲנִי] BH "push" (with insistent demands) | [לְעֶזְבֶּךָ] ≈ IH o (§ 51.4[A]) | [מֵאַחֲרָיִךְ] "from behind you", i.e. from coming with you | [בְּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת] ... [וּבְאֲשֶׁר תֵּלִינִי אֵלָּיִן] § 52.1 | [תִּלְוִינִי] ≈ [תִּלְוִינִי].

וְשֵׁם אֶקְבֵּר — כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִסֵּף, כִּי הִמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ.^א
וּמִרָא כִּי־מִתְאַמֶּצֶת הִיא לְלִבָּת אִתָּה, וּתְחַדֵּל לְדַבֵּר אֵלַיָּה וּתְחַלְקֶנָּה שְׂפִיתֶיהָ
עַד־בֹּאנָה בֵּית לֶחֶם.

יהי כבאנא בית לקם ונחם כל-העיר עליהן, ונאמרה: «הזאת נעמיה»
ונאמר עליהן: «אל-תקראנה לי נעמי, קראן, לי קרא, כי המר שדי לי
מאד, אני מלאה הלכתי וריקם השיבני יתונה, לקח תקראנה לי נעמי, ויהנה ענה
כי ושדי הרע לי!»

ותָּשַׁב נָעֲמִי, וְרוּחַ הַמּוֹאֲבִיָּה כָלְתָה עִמָּה, הִשְׁכָּה מִשְׁדֵּר מוֹאָב; וְהָמָּה כָּאוּ בֵּית
לֶחֶם בַּתְּחִלַּת קִצִּיר שְׁעָרִים.

וּלְנַעֲמִי מוֹדֵעַ לְאִשָּׁה, אִישׁ גָּבוֹר חֵיל מִמְּשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ, וְשֵׁמוֹ בַּעַז.
וְתֹאמַר רוּחַ הַמַּוְאָבִיָּה אֶל-נַעֲמִי: «אֲלֵכֶה-נָּא הַשָּׂדֶה וְנִלְקַטְהָ בַשָּׂבָלִים אַחֵר
אֲשֶׁר אֲמַצְא-חֵן בְּעֵינָיו». וְתֹאמַר לָהּ: «לֵכִי בְתִי» וְחֹלֶף וְתֵבֹא וְתִלְקֹט בַּשָּׂדֶה
אַחֲרֵי הַקָּצֵרִים. וַיָּקֶר מִקְרָה חֲלָקַת הַשָּׂדֶה לַבַּעַז אֲשֶׁר מִמְּשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ, וְהִנֵּה-
בַּעַז בָּא מִבֵּית לָחֶם וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים: «יְהִינָה עִמָּכֶם!» וַיֹּאמְרוּ לוֹ: «יִבְרַכְךָ
יְהוָה!»

וַיֹּאמֶר בָּעוֹז לַנְּעָרוֹ הַנּוֹצֵב עַל-הַקּוֹצְרִים: «לְמִי הַנְּעָרָה הַזֹּאת?» וַיֵּצֵן הַנְּעָרָה הַנּוֹצֵב עַל-הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר:

17. *בְּאֵשֶׁר* § 52.1 | *וְהָאֵלֹהִים לִי וְנֹכַח יָסִיף* a customary Biblical oath formula, whereby the contents of the oath is introduced by following *כִּי*.

18. מִתְּחַלֵּץ § 48.2(C2.3) | מִתְּחַלֵּץ BH 'show steadfastness' | מִתְּחַלֵּץ § 50.3; BH 'acrobats' are frequently treated as non-verbal forms.

19. בָּאֵנָה cp. עֲנִיָּה (8) [בָּאֵנָה] – בָּאֵן § 51.1(B) [בֵּית לֶחֶם] § 51.7 [קִבְּלָנָה] cp. בָּאֵנָה (19); § 52.2 [תִּתְּלֶם] "was excited" (3rd person f. sg. of strong geminate root type) [תִּתְּלֶם] refers to כָּל־הָעֵד as a collective notion (only the women addressed them on the street) [הָאֵלֶּה] § 38.5.

20. מִרְיָה [מִרְיָה] she is inventing a name derived from מִר (cp. 13) in contrast to נְעֻמָּה which has the root נָעַם found in נָעַם | הִמְרָה weak verb, equal radical with מִר (cp. § 42.1): "caused bitterness" (נְעֻמָּה) another name of God.

21. [מַלְאָה] 39.3 | הַשִּׁיבֵנִי | 48.4, note | יִהְיֶה עִנָּה כִּי | 49.4 | עִנָּה כִּי | cp. Gen 20:16 (§ 50.6) and note; it is not clear whether this interpretation applies here; if it does, then in an adverse sense | הָרַע (formed to רַע as הִסַּר [20] to פָּרַ) "caused evil (to happen)".

22. **הַיִּמָּה** (penult stress) BH = הַיִּמָּה (cp. עֲמֻכָּם [8]) | וְהַיִּמָּה בָּאֵי § 49.4

1. **פִּדְיוֹן** "acquaintance" | **לְאִישׁ** see note to Gen 37:3 (§ 48.6) | **אֶלְיָסֵלֶךְ** name.

2. אֶלְכָּה [אלכה] § 49.6 | הַשְׁדָּה [השדה] § 50.7 | אֶלְכָּסָה [אלכסה] – אֶלְכָּסָה, § 49.6 | ... אֶלְכָּסָה בְּשִׁבְלִים the Biblical privilege of the destitute | אַחַר אֶסֶר [אחר אשר] § 52.1 | אֶסְמַחֲתִי BH “find grace”.

4. **זָקַר** | § 48.3(C2), HH regular transitive, "occasion, hit occasionally" | **זָקַרְתִּי** | **זָקַרְתָּ** + 3rd person f. sg. suffix: "her luck" | **זָקַרְתִּי** | cp. note to **לָאֵשָׁה** (1).

5. **רע**] BH mostly with reference to servants | **לע**] in the sense of supervision | **רע**] § 48.3(C2).

וַתֹּאמֶר: «אֲמַצְא־חֵן בְּעֵינֶיךָ, אֲדֹנִי, כִּי נִחְמָתִנִּי וְכִי דַבַּרְתָּ עַל-לֵב שִׁפְחָתְךָ, וְאֹנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שִׁפְחֹתֶיךָ.»

וַיֹּאמֶר לָהּ בַּעֲזוֹ: «לָעֵת הָאֵכֶל גִּשִּׁי הֵלֶם וְאֲכַלְתָּ מִן-הַלֶּחֶם וְטַבַּלְתָּ פֶתֶךָ בַּחֲמֶץ!»

14. גִּשִׁי] pausal equivalent of גִּשִׁי (no reason can be stated for the occurrence of a pausal form) | הֵלֵם] "hither" | וְאַכְלָתָּ ... וְטַבַּלְתָּ § 48.1 | חֲמֶץ] any sour liquid, probably not precisely vinegar.

וַתִּשָּׁב מִצַּד הַקּוֹצְרִים, וַיִּצְבֹּט-לָהּ קָלִי, וַתֹּאכַל וַתִּשְׁבַּע וַתִּתֵּר. וַתִּקַּם לְלֶקֶט
וַיֵּצֵא בָעֵז אֶת-הַנֶּעְרִי לֵאמֹר: «גַּם בֵּין הָעֹמְרִים תִּלְקֹט וְלֹא תִכְלִימוּהָ! וְגַם שֶׁל־
תִּשְׁלֹו לָהּ מִן-הַצִּבְתִּים וְעֹבְתָם וְלִקְטָהּ וְלֹא תִנְעֲרוּ-בָהּ!» וַתִּלְקֹט בַּשָּׂדֶה עַד-
הָעָרֶב.

וַתִּחַבֵּט אֶת אֲשֶׁר-לִקְטָהּ — וַיְהִי כְּאִיפָה שְׁעָרִים — וַתִּשָּׂא תוֹבוֹא הָעִיר, וַתִּרְא
חֲמוּתָהּ אֶת-אֲשֶׁר לִקְטָהּ. וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן-לָהּ אֶת אֲשֶׁר-הוֹתֶרָה מִשְׁבָּעָה. וַתֹּאמֶר לָהּ
חֲמוּתָהּ:

«אִיפָה לִקְטַתְּ הַיּוֹם וְאַנָּה עָשִׂיתִי? יְהִי מִכִּירְךָ בָרוּךְ!»

וַתִּגַּד לְחֲמוּתָהּ אֶת אֲשֶׁר-עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר: «שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם — בָּעֵז.» וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְכַלְתָּהּ: «בָּרוּךְ הוּא לִיהוָה אֲשֶׁר לֹא-עֹבַח חֲסִדוֹ
אֶת-הַחַיִּים וְאֶת-הַמֵּתִים!» וַתֹּאמֶר לָהּ נַעֲמִי: «קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ; מִגָּאֲלָנוּ הוּא.»
וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאָבִיָּה גַם כִּי-«אָמַר אֵלַי: «עִם-הַנֶּעְרִים אֲשֶׁר-לִי תִדְבָּקִין, עַד
אִם-כָּלוּ אֶת כָּל-הַקִּצִּיר אֲשֶׁר-לִי.»

וַתֹּאמֶר נַעֲמִי אֶל-רוּת כַּלְתָּהּ: «טוֹב, בְּתִי, כִּי תִצְאִי עִם-נַעֲרוֹתֶיהָ וְלֹא
יִפְגְּעוּ-בָךְ בַּשָּׂדֶה אַחֵר.»

וַתִּדְבֹּק בְּנַעֲרוֹת בָּעֵז לְלֶקֶט עַד-כָּלוֹת קִצִּיר-הַשְּׂעָרִים וְקִצִּיר הַחֲשִׁים וַתִּשָּׁב
אֶת-חֲמוּתָהּ.

15. [וַיִּצְבֹּט-לָהּ] § 46.5(A2); meaning of the verb unknown, may be established as “grasp” (root meaning) or “heap up” (Septuagint) | [קָלִי] “roasted grain” | § 48.3(C3), but _ takes the place of _ , for certain phonetic reasons.

16. [וַיֵּצֵא] § 48.2(C2) | [שֶׁל] inf. abs. | [תִּשְׁלֹו] “take out” | [צִבְתִּים] meaning obscure; may be related to [וַיִּצְבֹּט-] (15), according to the Septuagint | [וְעֹבְתָם] see note on 1:12 | § 48.2, 50.1.

18. [וַתִּתֵּר] § 51.1(B). | [וַתּוֹצֵא] § 48.2(C3) | [אֶת-אֲשֶׁר] § 50.5 | [וְהָעִיר] § 51.7.

19. [וְאַנָּה עָשִׂיתִי] “where have you been working?”; to אָנָּה (penult stress marked) see *Gen* 37:30 (§ 50.4) and note to 1:7 (שָׁמָּה) | [יְהִי] § 49.6 | [מִכִּירְךָ] cp. [לִהְפִּירְנִי] (10) | § 48.3(C3); see note to 11 | [עָשִׂיתִי עִמּוֹ] § 50.5 | [אֶת אֲשֶׁר] cp. 19.

21. [קָרוֹב לָנוּ] see note to *Gen* 37:1 (§ 48.6) | [מִ-] “(one) of” | גּוֹאֲלֵנוּ ≈ גּוֹאֲלֵינוּ, pl.; as a legal term, this verb (“redeem”) implies the duty to acquire, for the family, forfeited or lost property; this duty is linked to precedence in kinship | [כִּי] cp. *Gen* 37:35 (§ 50.4) and note | [אֲשֶׁר-לִי] ≈ IH שלי | [תִּדְבָּקִין] cp. 9 | § 52.1.

23. [אֶת-חֲמוּתָהּ] | § 48.3(C1) | [וַתִּשָּׁב] | § 51.1 | [כָּלוֹת] (11).

52.5 Characteristics of Biblical Hebrew: Types of intransitive strong verbs

Intransitive strong verbs frequently have an identical m. sg. ‘aor.’ and 3rd person m. sg. ‘rem.’. In this case, no semantic difference is noticeable between the ‘aor.’ and the ‘rem.’; e.g. זָקֵן “is old”, זָקְנָה “(being) old”, זָקַנְתִּי “I am old” (cp. *Ruth* 1:12 [§ 52.4]). An IH remnant of this verb class is מת *met* (aor. and rem.). Some of these verbs have joined the IH *a*-class, e.g. יָשָׁן (rem.) *yāšan*, °*yāšen*.

The forms of the BH ‘aor.’ of such verbs have very frequently developed into IH adjectives (e.g. זָקֵן), while the other tenses have been either dropped or become verbs of the meaning “to become...” (IH זָקַנְתִּי “I have become old”). Many IH adjectives accordingly correspond to BH verbs; e.g. טוֹב (BH ‘aor.’ and ‘rem.’ “be good”, ‘pot’. irreg. יִטֵּב).

52.6

רח

ותאמר לה נעמי חמותה:

«בתי, הלא אבקש־לך מנוח אשר ייטב־לך; ועתה הלא בעו מדעתנו, אשר היית את־נערותי, הנה־הוא וזה את־גֵרְן השְׁעָרִים הַלִּילָה, — וְרַחֲצָתְךָ וְסִבָּתְךָ וְשִׁמְתְךָ שְׁמִלְתְךָ עָלֶיךָ וְנָרְדְתָּ הַגֵרְן. אֶל־תִּנְדְּעִי לֵאמֹר עַד כִּלְתִּי לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת! וְהִי בִשְׁכָבוֹ, וְנָדַעְתָּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם, וְכֹאֵת וְנָלִית מְרֻגְלָתִי וְשִׁכְבָתָּ, וְהוּא יֵצִיד לָךְ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין.»

ותאמר אליה: «כל אשר־תאמרי אֲעָשֶׂה.» ותרד הגֵרְן ותעש ככל אשר־צוּתָה חֲמוּתָה, וַיֹּאכַל בְּעֻז וַיִּשָׁב לְבוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַב בַּקֶּצֶה הָעֲרֻקָה, וַתֵּבֹא כֵלֶט וַתַּגֵּל מְרֻגְלָתִי וַתַּשְׁכַּב, וַיְהִי בַחֲצִי הַלִּילָה וַיַּחֲרֹד הָאִישׁ וַיִּלָּפֶת, וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מְרֻגְלָתִי, וַיֹּאמֶר: «מִי־אַתָּה?» וַתֹּאמֶר: «אֲנִכִּי רוּת אֲמִתְךָ וּפְרִשְׁתְּךָ כְּנָסָף עַל־אַמְתְּךָ, כִּי גָּל אָתָּה.» וַיֹּאמֶר:

«בְּרוּכָה אַתְּ לַיהוָה, בְּתִי. הִיטַבְתָּ מִסִּדֵּךְ הָאֲחֵרוֹן מִן־הָרֵאשׁוֹן לְכָל־מִי־לָכַת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים, אִם־דֵּל וְאִם־עָשִׁיר. וְעַתָּה, בְּתִי, אֶל־תִּירְאִי! כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֲעָשֶׂה־לָּךְ, כִּי יוֹדַע כָּל־שֹׁעֵר עַמִּי כִּי אִשָּׁת חַיִל אַתְּ. — וְעַתָּה, כִּי אֲמַנֶּם כִּי אִם גָּל אֲנִכִּי וְגַם יֵשׁ גָּל קָרוֹב מִמֶּנִּי, לִינִי הַלִּילָה; וְהִנֵּה בְּבֹקֶר, אִם־יִגְאָלְךָ, טוֹב יִגָּל; וְאִם־לֹא יִחַפֵּץ לְגָאֲלְךָ, וְגִאֲלִיתִךְ אֲנִכִּי; מִי־יִהְיֶה! שְׁכָבִי עַד־הַבֹּקֶר!»

1. § 52.5 [יִשָּׁב] "resting place" (פְּנוּחַ).

2. [וְרַחֲצָתְךָ] : § 52.4 (Ruth 2:11) cp. note to [תָּא] : § 52.5 assumedly for [וְ]; "acquaintance" (פְּרִשְׁתְּךָ) [מְרֻגְלָתִי] "is warring".

3. [וְנָרְדְתָּ] §§ 48.2, 50.1, footnote | [וְסִבָּתְךָ] "anoint" | [נָ] ≈ ce-.

4. [וְנָלִית] § 50.1 (the contextual pointing is [שִׁכְבָתָּ]). [מְרֻגְלָתִי] "place where his feet are" | [וַיִּלָּפֶת] "uncover" | [וְנָלִית].

6. § 52.1 [וְנָלִית] penult stress marked; 3rd person f. sg. rem. of [לִצוֹת] with a 3rd person f. sg. nominal suffix (§ 48.4).

7. [וְשִׁכְבָתָּ] "secrecy, furtiveness".

8. [וְהִנֵּה] "middle" | [וַיַּחֲרֹד] "tremble" | [וַיִּלָּפֶת] "turned around" (f).

9. [כְּנָסָף] pl., since the form is not in pausal position (cp. § 47.3[C4]) | [אָתָּה] § 47.3[C3].

10. [וְהִי בִשְׁכָבוֹ] has the syntactic behavior of a comparative adjective | [וְהִי בִשְׁכָבוֹ] "whether... or".

11. [וְהִי בִשְׁכָבוֹ] a public body that assembled of the city gate: "court of justice", "assembly" etc.

12. [כִּי ...] [כִּי] obscure | [לִינִי] cp. Ruth 1:16 (§ 52.4).

13. [מִי־יִהְיֶה] an oath formula | [אֲנִכִּי] penult stress marked (§ 47.3[C3]).

- וַתִּשְׁכַּב מִרְגְּלָתוֹ עַד-הַבֶּקֶר. וַתָּקֶם, בְּטָרֶם יָכִיר אִישׁ אֶת-רַעְהוּ. יד
וַיֹּאמֶר: «אֶל-יְיָדֶע כִּי-בָאָה הָאִשָּׁה הַגֵּרָנִי!» וַיֹּאמֶר: «הִבִּי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר-טו
עָלַיָךְ וְאַחֲזִי-בָהּ!» וַתֹּאחֲזוּ בָּהּ, וַיִּמְדוּ שֵׁשׁ-שָׁעָרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר. טו
וַתָּבוֹא אֶל-חֲמוּתָהּ וַתֹּאמֶר: «מִי-אַתָּה, בְּתִי?» וַתַּגֵּד-לָהּ אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה-יז
לָהּ הָאִישׁ. וַתֹּאמֶר: «שֵׁשׁ-הַשָּׁעָרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי, כִּי אָמַר, אֶל-תָּבוֹאִי רִיקָם
אֶל-חֲמוּתָךְ.»
וַתֹּאמֶר: «שָׁבִי בְּתִי, עַד אֲשֶׁר תִּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר, כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ יח
כִּי-אִם-כָּלָה הַדָּבָר הַיּוֹם.»
וַיַּעַז עָלָה הַשָּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם, וְהָיָה הַגָּאֵל עֹבֵר, אֲשֶׁר דָּבָר-בָּעֵז. וַיֹּאמֶר: ט
«סוּרָה, שָׁבָה-פָּה, פִּלְנִי אֶלְמָנִי!» וַיָּסֹר וַיֵּשֶׁב. וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אָנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר ב
וַיֹּאמֶר: «שָׁבוּ-פָּה!» וַיֵּשְׁבוּ.
וַיֹּאמֶר לַגָּאֵל: «חָלַקְתָּ הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאַחֵינוּ, לְאֵלִימֶלֶךְ מִכְרָה נַעֲמִי הַשָּׁבָה ג
מִשָּׂדֶה מוֹאֵב. וְאֲנִי אֶמְרָתִי: אֲגַלָּהּ אֲזִנָּה לְאִמֶּר: קָנָה נָגֵד הַיִּשְׁבִּים וְנָגֵד זִקְנֵי עַמִּי. ד
אִם-תִּגָּאֵל, גָּאֵל. וְאִם-לֹא יִגָּאֵל, — הַגִּידָה לִּי, וְאִדְעָה. כִּי אֵין זֹולָתָךְ לַגָּאוֹל,
וְאֲנִכִּי אֶחָרִיק.»
וַיֹּאמֶר: «אֲנִכִּי אֲגָאֵל.»
וַיֹּאמֶר בָּעֵז: «כִּיּוֹם-קָנוּתָךְ הַשָּׂדֶה מִיַּד נַעֲמִי וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה, אֲשֶׁת-הַמֶּת ה
קָנִיתָ לְהָקִים שָׁם-הַמֶּת עַל-נַחֲלָתוֹ.»
וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל: «לֹא אוּכַל לַגָּאֵל-לִי, פֶּן-אֲשַׁחִית אֶת-נַחֲלָתִי. גָּאֵל-לָךְ אֶתָּה ו
אֶת-גָּאֲלָתִי, כִּי לֹא-אוּכַל לַגָּאֵל.»

14. [בְּטָרֶם יָכִיר] cp. note to *Gen* 37:18 (§ 50.2) | [רַעְהוּ] for יָ for regularly with this noun; “neighbor” (= the other fellow); [אִישׁ... רַעְהוּ] “each other” is the commonest idiom of this meaning in IH.

15. [הִבִּי] BH finally stressed | [מִטְפַּחַת] BH “apron” (?) | [וַיִּמְדוּ] stem (ד) | [שֵׁשׁ-שָׁעָרִים] the (customary) measuring unit is not stated | [וַיִּשֶׁת] stem (י) | [עָלֶיהָ] refers to [הַמִּטְפַּחַת] (?).

16. [מִי-אַתָּה] obscure; may mean something like “how are you?”

18. [יִפֹּל] “come out” | [כִּי-אִם] “unless”.

1. [הַגָּאֵל] cp. *Ruth* 2:21 (§ 52.4); the first in precedence is meant (cp. 4) | [אֲשֶׁר] “the thing which” | [סוּרָה, שָׁבָה] § 49.6 of [וַיָּסֹר] (cp. 2:15 [§ 52.4]).

2. [עֲשָׂרָה] the required quorum.

3. [אֲשֶׁר-לִי] ≈ IH של.

4. [אֲגַלָּהּ] “uncover” | [אֲגַלָּהּ אֲזִנָּה] idiomatic for “be it known to you” | [לְאִמֶּר] see note to *Gen* 37:15 (§ 49.7) | [בְּנֵי] BH “in the presence of” | [וְאִם לֹא יִגָּאֵל] supply [לְאִמֶּר] | [לְגָאוֹל] § 49.6 | [הַגִּידָה] “who can redeem”.

5. [קָנִיתָ] “you will have acquired”.

6. [גָּאֲלָתִי] “redemption claim”.

(וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל-הַנְּאֻלָּה וְעַל-הַתְּמוּנָה: לְקִים כָּל-דָּבָר שֶׁלֹּף
 אִישׁ נָעָלוּ וְנָסַן לְרַעְהוּ; וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל.)
 וַיֹּאמֶר הַנָּאֵל לְבָעִז: «קִגְה־לָּךְ!» וַיִּשְׁלַף נָעָלוֹ.
 וַיֹּאמֶר בָּעִז לְזֻקְנִים וְכָל-הָעָם: «עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קִגְיִתִי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר
 לְאֵלֵימֶלֶךְ וְזֹאת כָּל-אֲשֶׁר לְכָלִּיּוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נַעֲמִי. וְגַם אֶת-רֹוֹת הַמַּאֲבָיָה, אֲשֶׁת
 מַחְלוֹן, קִגְיִתִי לִי לְאִשָּׁה, לְהִקִּים שֵׁם-הַמֶּת עַל-נַחְלָתוֹ וְלֹא-יִכְרַת שֵׁם-הַמֶּת מֵעַם
 אֲחִיו; וּמַשְׁעֵר מְקוֹמוֹ עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם.»
 וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעָם אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר וְהַזֻּקְנִים: «עֲדִים. יִמֵּן יִהְיֶה אֶת-הָאִשָּׁה,
 הַבָּאָה אֶל-בֵּיתְךָ, כְּרָחֵל וְכִלְאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתִיהֶם אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל; וַעֲשֵׂה-חֵמֶל
 בְּאַפְרִתָּהּ וּקְרֹא-שֵׁם בְּבֵית לְחַם! וְהִי בֵיתְךָ בְּבֵית פָּרֶץ, אֲשֶׁר-לָלָה חֶמֶר לַיהוּדָה,
 מִן-הַיָּבֵעַ אֲשֶׁר יִמֵּן יִהְיֶה לָךְ מִן-הַנְּעֻזָּה הַזֹּאת!»
 וַיִּקַּח בָּעִז אֶת-רֹוֹת, וַתַּהֲיֶי-לוֹ לְאִשָּׁה; וַיָּבֹא אֵלֶיהָ. וַיִּמֵּן יִהְיֶה לָהּ הַרְיֹון וַיִּלְד
 בֶּן.
 וַתֹּאמְרֶנָּה הַנָּשִׁים אֶל-נַעֲמִי: «כְּרוּךְ יִהְיֶה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ נָאֵל הַיּוֹם,
 וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל וְהִי לָךְ לְמַשִּׁיב נֶפֶשׁ וְלִכְלָכַל אֶת-שִׁיבְתְּךָ, כִּי כָלְמַךְ אֲשֶׁר-
 אֲהַבְתָּךְ יִלְדְתוּ, אֲשֶׁר-הִיא טוֹבָה לָךְ מִשְׁכָּעָה בָּנִים.»
 וַתִּקַּח נַעֲמִי אֶת-הַיֶּלֶד וַתִּשְׁתַּהוּ בְּחִיקָהּ וַתַּהֲיֶי-לוֹ לְאִמָּתָה. וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְׁכָּנוֹת
 שֵׁם לֵאמֹר, «יֶלֶד-בֶּן לְנַעֲמִי», וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד (הוּא אֲבִיר-יְשִׁי אָבִי דָוִד).
 (וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ: פָּרֶץ הוֹלִיד אֶת-חֲצֹרֹון; וְחֲצֹרֹון הוֹלִיד אֶת-רָם; וְרָם
 הוֹלִיד אֶת-עַמְיָנָדָב; וְעַמְיָנָדָב הוֹלִיד אֶת-נַחֲשֹׁון; וְנַחֲשֹׁון הוֹלִיד אֶת-שִׁלְמָה;
 וְשִׁלְמוֹן הוֹלִיד אֶת-בָּעִז; וְבָעִז הוֹלִיד אֶת-עוֹבֵד; וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת-יְשִׁי; וַיְהִי הוֹלִיד
 אֶת-דָּוִד.)

7. זֹאת "the following" | תְּמוּנָה BH "exchange, trade"; the legal implications can be looked into in *Lev* ch. 25 and *Dt* ch. 25 | לְקִים "ratify" | תְּעוּדָה BH "testimony".

10. מַשְׁעֵר מְקוֹמוֹ "from within" | מֵעַם "pass, strong 'pot.'; 'will not be eradicated'" | יִכְרַת obscure.

11. עֲדִים i.e. "see we" | אֶת ... יִמֵּן governing only AK (not BK and L) BH "make, render" | שְׂתִיהֶם cp. note on *Ruth* 1:8 (§ 52.4) | אִסְרָתָהּ = אִסְרָתָהּ cp. *Ruth* 1:2 (§ 51.8) | יִקְרָא-שֵׁם i.e. set up a family to maintain the name | פָּרֶץ name.

15. אָהַב [אֲהַבְתָּךְ] (4) לְנָאֵל cp. לְכִלְכַּל "bring back life" | מַשִּׁיב נֶפֶשׁ "become" | הָיָה לִי- ~ אָהַב ~ [יִלְדְתוּ] penult stress, ~ 3rd pers. f. sg. rem. of לָלַדְתָּ with 3rd pers. m. sg. nominal suffix.

16. וַתִּשְׁתַּהוּ cp. וַיִּשָּׂא (15).

17. יְהִי name. | יֶלֶד weak type passive of strong יָלַד.

18. וַתּוֹלְדוֹת BH "genealogy".

18-22. Apart from the pattern "... הוֹלִיד אֶת-...", everything is names of men.

SECTION FIFTY-THREE

53.1¹

ירמיהו לב

לֵכֶן כֹּה אָמַר יְהוָה:

כח

«הִנְנִי נֹתֵן אֶת-הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל, וְלִכְדָּהּ וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל-הָעִיר הַזֹּאת וְהָצִיתוּ אֶת-הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ וְשָׂרְפוּהָ וְאֵת הַבָּתִּים, אֲשֶׁר קִטְרוּ עַל-גִּוּוֹתֶיהֶם לַבַּעַל וְהִסְכּוּ גִסְכִּים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְּעִסְנִי. כִּי-הָיוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה אִף עָשִׂים הָרַע בְּעֵינַי מִנְּעֲרֹתֵיהֶם, כִּי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אִף מִכְּעָסִים אֹתִי בַּמַּעֲשֵׂה יְדֵיהֶם», נֹאם-יְהוָה. «כִּי עַל-אִפִּי וְעַל-חֲמָתִי הִיָּתָה לִי הָעִיר הַזֹּאת, לְמִן-הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, לְהַסִּירָהּ מֵעַל פָּנָי — עַל כָּל-רַעַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְּעִסְנִי, הִמָּה, מַלְכֵיהֶם, שָׂרֵיהֶם, כֹּהֲנֵיהֶם וְנְבִיאֵיהֶם וְאִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם, וַיִּפְּנוּ אֵלַי עֲרָף וְלֹא פָנִים. — וְלִמַּד אֹתָם הַשָּׂכֶם וְלִמַּד, וְאִינָם שֹׁמְעִים לְקֹחַת מוֹסָר; וַיִּשְׁימוּ שְׁקוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו לְטָמְאוֹ, וַיִּבְנוּ אֶת-בָּמוֹת הַבַּעַל אֲשֶׁר בָּגִיא בֶן-הַנֶּזֶם לְהַעֲבִיר אֶת-בְּנֵיהֶם וְאֶת-בָּנוֹתֵיהֶם לַמֶּלֶךְ — אֲשֶׁר לֹא-צוֹיִתִּים וְלֹא עָלְתָה עַל-לִבִּי לַעֲשׂוֹת הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת לְמַעַן הַחֲטִי אֶת-יְהוּדָה».

כט

ל

לא

לב

לג

לד לה

28. [הָעִיר הַזֹּאת] | Babylon | § 47.2(B); final stress as an exception to § 47.2(B); [כַּשְׂדִּים] “Chaldaeans” | Jerusalem.

29. [לְמַעַן הַכְּעִסְנִי] cp. *Gen.* 37:22 (§ 50.2). | [וְהִסְכּוּ] the Canaanite deity | [לַבַּעַל]

30. [וְהָיוּ ... עָשִׂים] | “work, product” | [מַעֲשֵׂה] | נְעוּרֵיהֶם ≈ assumedly | [נְעֲרֹתֵיהֶם] | [אִף] “only, just” | § 37.3.

31. [אִפִּי] “my wrath” | [חֲמָתִי] “my fury” | [עַל] “towards” | [לְמִן] “as from, beginning with” | cp. *Ruth* 2:7 (§ 52.4) | [וְעַד] collectively, | [אִישׁ] cp. *Gen* 37:36 (§ 50.4) | [שָׂר] | הם = (penult stress) | [הִמָּה]

32. § 0.153, note. | [יְרוּשָׁלַם]

33. [וַיִּפְּנוּ עֲרָף] idiomatically (also IH) “turn one’s back” | [פָּנִים] antithetically (not idiomatically) in contrast to [וַיִּשְׁמְעוּ] | [לִמַּד ... וְאִינָם שֹׁמְעִים] “(even) if you instruct them..., they don’t listen” | [עֲרָף] | [וְהִסְכּוּ] (between a verb form and the corresponding inf. absolute) “unceasingly”.

34. [שְׁקוּץ] “abominable artifact”.

35. BH “cult-places” (with reference to idolatry) | [בָּמוֹת] | [גִּיא] “valley” | [בֶּן-הַנֶּזֶם] a valley just outside Jerusalem | [מֶלֶךְ] the Canaanite deity to whom human sacrifices were brought | [אֲשֶׁר] “the (a) thing which”, cp. *Ruth* 4:1 (§ 52.6) | [הַחֲטִי] ≈ החטִיָּא.

¹ Sections 36-45, except § 37.3(A), are not a prerequisite.

«וַעֲתָה, לָכֵן», כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, «אֶל־הָעִיר הַזֹּאת, אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים נִתְּנָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל בַּחֲרֹב וּבָרָעַב וּבְדָבָר, הַגָּנִי מִקְבָּצִים מִכָּל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדְחִיתִים שָׁם בְּאֶפִי וּבַחֲמָתִי וּבְקֶצֶף גָּדוֹל, וְהַשְׁבֵּתִים אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה, וְהַשְׁבֵּתִים לְבֶטֶח; וְהָיוּ לִי לְעָם, וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים; וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְדֶרֶךְ אֶחָד לִירְאָה אוֹתִי כָל־הַיָּמִים, לְטוֹב לָהֶם וּלְבִנְיָהֶם אַחֲרֵיהֶם; וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא־אֶשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם לְהִיטִיבֵי אוֹתָם. וְאֶת־יִרְאָתִי אֶתֵּן בְּלִבָּם לְבִלְתִּי סוּר מֵעָלַי, וְשִׁשְׁתִּי עָלֵיהֶם לְהִטִּיב אוֹתָם, וְנִטְעַנְתִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת בְּאַמַּת בְּכָל־לְבִי וּבְכָל־נַפְשִׁי.»

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה: «כַּאֲשֶׁר הֵבֵאתִי אֶל־הָעָם הַזֶּה אֶת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, כֵּן אֲנֹכִי מֵבִיא עָלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי דֹבֵר עָלֵיהֶם: וְנִקְנָה הַשָּׂדֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת, אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים שְׁמָמָה הִיא מֵאִין אָדָם וּבִהְמָה נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים, — שָׂדוֹת בְּכֶסֶף יִקְנוּ, וְכָתוּב בַּסֵּפֶר וְחָתוּם וְהָעֵד עֲדִים בָּאָרֶץ בְּנִימָן וּבְסִבְיָי יְרוּשָׁלַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה וּבְעָרֵי הָהָר וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי הַנֶּגֶב; כִּי־אֲשִׁיב אֶת־שְׁבוֹתָם», נֹאֵם־יְהוָה.

37. לְבֶטֶח “securely”.

38. [הָיוּ לִי] cp. *Ruth* 4:15 (§ 52.6).

39. [אֶחָד] may classically have masculine concord | [יִרְאָה] irregular inf., stem ירא (strong) |

[לְטוֹב] (§ 52.5); gerund with ל־ expressing purpose.

40. [אֲשֶׁר] ≈ IH “that” | [כַּאֲשֶׁר] ≈ IH (regulated spelling) | [כָּרַתִּי] ≈ IH cp. *Ruth*

1:15 (§ 52.4) gerund (cp. [לְטוֹב] 39) with personal suffix expressing the agent (§ 51.2).

42. [כֵּן] | § 52.2 | [כַּאֲשֶׁר].

43. [דֹּבֵר] “speak” also as a strong verb.

44. [מֵאִין] “out of not being, because there is not” | [כָּתוּב ... חָתוּם ... הָעֵד] absolute infinitives describing [יִקְנוּ]; “by writing” etc. | [שְׁבוֹת] connected with the root of לשוב (here אֲשִׁיב), traditionally used and interpreted with reference to captivity or exile: “exiles that are about to return”.

53.2¹

זמור קית. א. — ו

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב,	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ!
יֹאמְרוּ־נָא יִשְׂרָאֵל	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ!
יֹאמְרוּ־נָא בֵּית־אֱהֲרֹן	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ!
יֹאמְרוּ־נָא יְרֵאֵי יְהוָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ!
מִן־הַמִּצָּר קָרַאתִי יְהוָה,	עֲנֵנִי בַמֶּרְחָב יְהוָה.
יְהוָה לִי, לֹא אֵירָא:	מִה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם?!

1. [טוֹב] verb, § 52.5.

1.-2. Note the different translational equivalents required for the two כִּי.

3. [יִרְאֵי] pl. cstr. ‘aor.’ (ירא).

5. [מִצָּר] — [מֶרְחָב] “narrow place, place of anguish” — “place of wideness” | יְהוָה another name of God.

¹ Sections 36-45 are not a prerequisite.

53.3 In BH as well as in a more elevated style of IH, a form of a noun used to address a person etc. is usually determinated, e.g. גִּבְרָתִי, אֲדוֹנִי. If no other determination is used, הֵ is prefixed: הַמּוֹרֶה or מוֹרֵי! "teacher!" (school slang).

53.4¹

מוֹמָר קִיד

בִּצְאָת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,	בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעוֹ,	*
הִיָּתָה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ,	יִשְׂרָאֵל מִמִּשְׁלוּתָיו.	ב
הֵיָם רָעָה וַיָּנֶס;	הִיָּרְדָן יָסֵב לְאַחֹר;	ג
הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים,	וַיִּבְעוּת כִּבְגִי-צֹאן.	ד
» מַה-לֵּךְ, הֵיָם, כִּי תָנוּס?	הִיָּרְדָן, — תִּסָּב לְאַחֹרֵי	ה
הַהָרִים, — תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים?	וַיִּבְעוּת, — כִּבְגִי-צֹאן»	ו
»מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוּלִי, אֶרֶץ,	מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב,	ז
הַהִסְכִּי הַצּוֹר אֲנִם-קִים,	הַקִּמִּישׁ — לְמַעֲיָנוּ-קִים!»	ח

1. בִּצְאָת... מִמִּצְרַיִם supply [בֵּית יַעֲקֹב] usual interpretation: "talking a barbarian tongue".

2. מִמִּשְׁלוּתָיו of BH "reign" | § 52.6 (Ruth 4:15) cp. note to הִיָּתָה... לֵי.

3. הֵיָנֶס final stress in pausal position (§ 48.3[C1]) | יָסֵב narrative, "turned"; cp. note to Gen 37:5 (§ 48.6).

4. רָקְדוּ supply [כִּבְגִי-צֹאן].

5. כִּי supply [תִּסָּב | מַה-לֵּךְ] § 53.2; supply [הִיָּרְדָן] § 53.2 | הֵיָנֶס.

6. כִּי תִרְקְדוּ supply [כִּבְגִי-צֹאן] | כִּי supply [תִּרְקְדוּ] § 53.2 | הַהָרִים.

7. מִלִּפְנֵי ≈ מִפְנֵי | חוּלִי "tremble with fear".

8. הַהִסְכִּי supply [הַקִּמִּישׁ] "to a lake" | אֲנִם- הַהוֹסֵךְ ≈ [הַהִסְכִּי] archaic form, ≈ [הַקִּמִּישׁ] archaic constr. ≈ מִפְנֵי.

¹ Sections 36-45 are not a prerequisite.

ומור קטו

53.5¹

לֹא לָנוּ, יְהוָה, לֹא לָנוּ, כִּי־לְשִׁמָּךְ תֵּן כְּבוֹד, עַל־חֲסָדְךָ, עַל־אַמְתְּךָ!

לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם: «אֵי־הָנָא אֱלֹהֵינוּ?» —

וְאֵלֵינוּ בְּשָׁמַיִם, כָּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה.

עֲצָבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:

פֹּה־לָהֶם — וְלֹא יִדְבְּרוּ; עֵינִים לָהֶם — וְלֹא יֵרְאוּ;

אָזְנִים לָהֶם — וְלֹא יִשְׁמְעוּ; אֵף לָהֶם — וְלֹא יִרְיחוּן;

יְדֵיהֶם — וְלֹא יַמִּישוּן, רַגְלֵיהֶם — וְלֹא יִהְלְכוּ; לֹא־יִהְיוּ בְּגִרוֹנָם.

כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כָּל אֲשֶׁר־בָּטַח בָּהֶם!

יִשְׂרָאֵל, בָּטַח בִּיהוָה; עֲזָרָם וּמִגָּן הוּא.

בֵּית אֶהְרֹן, בָּטַחוּ בִיהוָה; עֲזָרָם וּמִגָּן הוּא.

יִרְאִי יְהוָה, בָּטַחוּ בִיהוָה; עֲזָרָם וּמִגָּן הוּא.

יְהוָה זָכְרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אֶהְרֹן!

יְבָרֵךְ יִרְאִי יְהוָה, הַקְטָנִים עִם־הַגְּדֹלִים;

יִסֵּף יְהוָה עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם;

בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ!

וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי־אָדָם, וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי־אָדָם.

וְלֹא כָל־יִרְדֵּי דוּמָה, וְלֹא כָל־יִרְדֵּי דוּמָה.

וְאַנְחָנוּ נְבָרֵךְ יְהוָה, מַעֲשֵׂה וְעַד־עוֹלָם. הַלְלוּ־יְהוָה!

1. כִּי אִם ≈ כִּי.

2. נָא in a question, this particle conveys insistence.

3. § 49.4. [וְאֵלֵינוּ בְּשָׁמַיִם].

4. [מַעֲשֵׂה] “of silver of gold” | [כֶּסֶף וְזָהָב] “their molded images” (i.e. of deities) | [עֲצָבֵיהֶם].

see note to Jer 32:30 (§ 53.1).

7. [יִרְאִי יְהוָה] i.e. supply “exist” | [יִמִּישוּן] “make touch” | [יִהְלְכוּ] “walk around” (1st division weak) | [יִהְיוּ] “utter sounds”.

12. [זָכְרָנוּ] BH may omit the referential pronoun הוּא (§ 33.3[D]) even if there is no particle of inclusion; “who remembers us” (exegetically contested).

13. [יִרְאִי] cp. Ps 118:4 (§ 53.2).

14. [יִסֵּף] (injunctive) cp. Ruth 1:17 (§ 52.4).

16. [שָׁמַיִם לַיהוָה] cp. note to Gen 37:3 (§ 48.6).

17. § 36.1. [יִרְדֵּי דוּמָה] assumedly “silence”, figuratively for the domain of the dead | [דוּמָה].

18. [וְעַד] cp. Ruth 2:7 (§ 52.4) | [עוֹלָם] “eternity”.

¹ Sections 36-45 are not a prerequisite.

SECTION FIFTY-FOUR

54.1 Hebrew spelling has at no time been either uniform or consistent. The spelling taught in this book for the representation of IH in writing is in keeping with the resolutions of the Hebrew Language Academy of 1947. Although the spelling of printed texts has become more uniform in Israel since these resolutions were published, still some individual deviations prevail.

However, the deviations do not affect any characters other than ו and י, and very occasionally נ and ת. It should therefore not be difficult for a person accustomed to the spelling rules hitherto exhibited to read a somewhat different orthography. It must be borne in mind, that the principal difference between the authorized spelling and the habits of some individual printers and publishers is not in the use of certain characters, but in the fact that all systems that are not in keeping with the Academy rules are inconsistent and wavering and so it is very likely that one and the same word occurring several times in a text will be found in varying spelling.

In all texts excerpted from Israeli publications that will follow in the subsequent sections, we shall exhibit the spelling in which they are originally printed. In the beginning, the notes will indicate the corresponding authorized spelling of individual words, but towards the end the student will be expected to identify the words without any assistance.

54.2 A common suffix י-א' -a'i is added to weak nouns stems and designates a person professionally (or by duty) dealing with what the basic noun is the name of; e.g. מְכוֹנָאִי — עִיתוֹנָאִי — עִיתוֹנָאִי 'itona'i "journalist".

In a very classicizing style, the suffix has in the m. sg. the shape -ay (same spelling); no difference prevails, however, between the two styles in any form apart from the m. sg. (pl. in both styles -a'im).

Nouns thus formed are regular animate; e.g. עִיתוֹנָאִית "(woman) journalist"¹.

54.3 יש and the 3rd person pl. forms יהיו, היו are frequently followed by a referential clause whose verb is also in the 3rd person pl.; e.g.

There are (some) who understand this.	יש שמבינים את זה.
There were (some) who understood this.	היו שהבינו את זה.
There will be (some) who understand this.	יהיו שיבינו את זה.

¹ The information given in this paragraph will be very useful for the identification of words without necessarily taking recourse to a dictionary, but the student should not attempt to form words according to this rule, unless he has actually met these words in a text.

Simpler English equivalents are “Some understand this.”, etc.

An aorist preceded by ה־ (§ 8.3) has the same function as a referential clause in the aorist: יש המבינים את זה.

54.4 מ־ prefixed to a determinated constructive

A determinated constructive is not preceded by an article (§ 16.5), but the construent bears the marks of determination; e.g.: בני ישראל “the children of Israel”, בני משפחתי “the members of my family”, (or תושבי תל-אביב (הנגב) “the residents of Tel-Aviv (of the Negev), Tel-Aviv’s (the Negev’s) residents”.

If the preposition מ־ (i.e. מ־ which is not governed by a verb or adjective) is prefixed to a plural constructive, it has the effect of neutralizing the determination effected by the construent (and the construent itself is not altered):

Israelites	מבני ישראל
members of my family	מבני משפחתי
residents of Tel-Aviv (of the Negev)	מתושבי תל-אביב (הנגב) (or תושבי תל-אביב (הנגב))

Likewise if a numerical or quantifying expression precedes:

some members of my family, some of my family’s members	כמה מבני משפחתי
twenty residents of Tel-Aviv (of the Negev),	עשרים מתושבי תל-אביב (הנגב)
twenty of Tel-Aviv’s (the Negev’s) residents	

The prefixation with מ־ does not affect the concord:

Members of his family came to him.	באו אליו מבני משפחתו.
------------------------------------	-----------------------

The construction described here is not regularly used unless the construent must remain determinated (e.g. תל-אביב, הנגב cannot be replaced by an undetermined form) and the constructive cannot be replaced by any other constructions (i.e. בני “members” cannot be replaced by בנים של without affecting the meaning).

54.5 האבידה חיכתה לבעליה

בהתרגשות גדולה הגיע שלשום למשטרת עכו חבר קבוץ כפר בלום שבגליל העליון ובקושי היה יכול למסור ליומנאי את תלונתו. הוא דיבר על אבידה של הרבה כסף, אך לא היה מסוגל לומר דברים ברורים. אולם הסמל התורן הבין שהמדובר כנראה בתיק שהכיל אלפי ל”י בצ’קים, שטרות ומוזמנים, שהובא מחצית השעה קודם לכן על ידי נהג המוניית צבי וייסלר מחיפה שמצא אותו במכוניתו. גזבר כפר בלום נרגע קמעה, ואז הוברר כי ערך האבידה היה 5817 ל”י.

Newspaper excerpt. [האבידה = [בעלים | האבדה] (pl.) “owner (sg.)” | קבוץ = [קיבוץ] | כפר בלום = [קיבוץ | קיבוץ] | הגליל העליון | the northernmost hill region of Israel | § 24.3 | [היה יכול] | § 54.2; the basic noun is יומן *yoman* (m) “diary, daily record” — § 29.6 | [ל”י] | “what is concerned is..., what all is about is...” | [המדובר ... (הוא) ב-] | “record clerk” | § 0.17 | [מחצית] followed by determinated noun, is a stylistically more elevated equivalent of חצי followed by a determinated or non-determinated noun | [וייסלר] *váysler*: last name of the cab driver | [קמעה] *kim’a* “somewhat, a bit”, very literary equivalent of קצת.

54.6

«קץ העולם» נדחה

1 החרדה שאחזה אלפים מתושבי הארץ לקראת «קץ העולם» שנועד לאתמול ב-2.15 אחה"צ, פגה לפנות ערב כשהוברר שהעולם כמנהגו נוהג.

2 היו שחיכו בחרדה ובמתח לקראת שעת הפורענות שעליה ניבאו במקומות שונים בעולם. רבים ניחשו שתהיה זאת מלחמה גרעינית ואחרים חששו מרעש אדמה. בישובי עולים ובכפרי המיעוטים יצאו רבים בשעות הבוקר המוקדמות אל השדות כשהם לבושים בגדי חג ונושאים עמהם סלי מזון, מקלטי רדיו וחפצי ערך. משפחות שלמות התבססו בבתי קברות, על חוף הים ובמשטחי שדה ירוקים, היטיבו לבם במאכלים ובילו את זמנם בעליצות לקול צלילים מזרחיים שבקעו ממקלטי הרדיו. אחרים התייחדו בבתי תפילה וערכו «חשבון הנפש» לקראת הרגע הגורלי.

3 בנצרת ובעכו העתיקה סגרו כמה סוחרים את חנויותיהם ופועלים לא יצאו לעבודתם. רבים נשארו במיטותיהם שרויים בפחד וכינסו סביבם את בני משפחותיהם להתייחדות גורלית, אך ברגע ששעת המשבר עברה ללא תקלות, השתררה שמחה במעונם של הנפחדים שנאמר להם, כי כת המאמינים באיטליה שהודיעה על תאריך «קץ העולם» ל-14 ביולי דחתה את התאריך ל-18 באוגוסט.

Newspaper excerpt. 1. [מתושבי הארץ | § 54.4 | § 52.2, "as usual".

[רעש אדמה | § 40.3 (remark at the end on classicizing style) | תהיה זאת מלחמה | § 54.3 | היו שחיכו 2. "valuables" | חפצי ערך | § 17.6(5) | עמהם | § 39.3 | כשהם לבושים | "earthquake".

3. commonly called *nats'erèt* "Nazareth" | נשארו... שרויים | § 39.3 | ללא | "without" (preposition that is not connectible with personal suffixes) | § 43.4 | ברגע ש- | idiomatically [השתררה שמחה במעונם | § 21.1(C). 18 באוגוסט, 14 ביולי | "Italy" (p. 65, footnote 2) | *'itálya* [איטליה | "their life became happy".

SECTION FIFTY-FIVE

55.1 לא — כן

Two uses of לא have hitherto been distinguished: לא as a sentence word (i.e. with the sentence containing nothing but לא) — “no”; לא as a sentence element — “not”.

Up to now, only the first type of use has occurred of כן, viz. “yes”. כן can also be used as sentence element.

At the beginning of a sentence or following ו, the English equivalent of כן is “likewise”; e.g.:

Mr. Cohen will come to Tel-Aviv;   מר כהן יבוא לתל-אביב. כן יסע לירושלים.
he will likewise go to Jerusalem.
He sent us the books and likewise   הוא שלח לנו את הספרים וכן את כל העיתונים.
all the newspapers.

Otherwise used as a sentence element, כן is restricted to the colloquial style (English equivalent: “on the contrary, ... indeed”); e.g.:

On the contrary, Mr. Cohen will indeed come to Tel-Aviv.   מר כהן כן יבוא לתל-אביב.

Note also כן “likewise” (§ 42.8), לא כן (§ 14.8), *k(e)mo-hen* “likewise” and אם כן “if so”.

In classicizing style, כן takes part in the paired conjunctions כן... כשם ש- *ke-šem-še-... ken* “as (or: like)... also”:

As (= like) he has come to Tel-Aviv,   כשם שבא לתל-אביב, כן יסע לירושלים.
he will also go to Jerusalem.

55.2 מגיעה משלחת מסיירה ליאונה

משלחת ממשלתית מסיארה ליאונה תגיע ביום א' לישראל, לביקור של 10 ימים. מטרת ביקורה להכיר את הארץ ולעמוד מקרוב על דרכי טיפולה בבעיות משקיות שונות. כן תקיים המשלחת שיחות בדבר שיתוף פעולה טכני וכלכלי בין שתי הארצות. בראש המשלחת יעמוד שר הבינוי מר רוג'רס רייט, ויתר החברים הם: מר אולו רייט, המנהל הכללי של משרד הבינוי, ומר ד. פרל, היועץ למשרד ראש הממשלה.

Newspaper excerpt. 1. [סיארה ליאונה, סיירה ליאונה, Sierra Leone; note the inconsistent spelling | בדבר | § 55.1 | כן | § 41.4(A) | טיפולה בבעיות | “from a close viewpoint” | מקרוב | § 34.3(A) | ביום א' |] *bidvar* Pp “concerning” (hardly ever connected with personal suffixes).

2. [ד. פרל | Olu Wright | אולו רייט | Rogers Wright | רוג'רס רייט |] *binuy* Nm “rehabilitation” | [בינוי |] D. Pearl.

במשך שהותה בארץ חיפשו המשלחת עם שרת החוץ, שר האוצר, שר העבודה ושר המסחר והתעשייה. כן יתקבלו אנשי המשלחת על ידי נשיא המדינה. הם יסיירו בארץ, יבקרו במפעלי «סולל בונה» ויקיימו מגע עם אנף השיכון של משרד העבודה.
ביתר עם המשלחת הממשלתית מניעה גם קבוצה של 15 סטודנטים, כדי לעבור בישראל קורס בחקלאות, על פי מילוט שהוענק לה על ידי ממשלת ישראל. המשלחת תעשה גם היכרות עם השיטות הקואופרטיביות הנהוגות בישראל.

3. *solal-bone*, a construction company [אנף] "wing", administrative team for a sub-division of a ministry (ministry).

4. *milga* Nf "study grant" [חיברות] = *beherut* Nf "acquaintance" (abstract).

55.3 *may function as a proportionate quantifier (§ 36.3) of a pl. noun.* It either precedes or, more elegantly, follows the modified noun, but precedes all the other modifying elements of the noun; e.g.:

נשאלו מספר שאלות רציניות מאוד. נשאל שאלות מספר רציניות מאוד.
(Same meaning)

55.4 שרידי ישוב קדום נחשפו ליד מכמורת

על גבעה המסקיפה על הים ליד המעקן של מכמורת נחשפו אתרים של יישוב קדום, מן המאה החמישית לפני הספירה.
החפירות במקום זה התחילו לפני שבועות מספר על ידי משלחת משותפת של המכון השמי שליד האוניברסיטה של לידס באנגליה ואנף העתיקות של מדינת ישראל. כן משהתחפס בעבודה סטודנטים מן האוניברסיטה העברית.
בשכבות שונות של הגבעה נתגלו אתרים של יישוב ובית קברות פיניקי וכן יישוב ישראלי מן התקופה הפרסית. בחלק היישוב שנחשף ליד הגמל נתגלו סמני חורבן ושריפה.
בין הממצאים יש חרסים רבים, בהם שברים של כדרי יין מרודים ומכרתים שסבועות עליהם חותמות. כן נמצאו עד עתה שלוש מסבועות ברונזה הלניסטיות, עשירות וצלחות קרמיקה עם פיתוחים עדינים.
בחפירות עסוקים כ־30 פועלים בהנהלתם של ד"ר ב. איסרלין מהמכון השמי בלידס וד"ר פ. ברנר מאנף העתיקות.

Newspaper excerpt. [ישוב] = יישוב; note the inconsistent spelling throughout the paragraph | *mítworit*, a kibbutz.

1. *atar* Nw "archaeological site" | *הספירה* | "Christian Era".

2. *šmīy*, *šmīy* Ad "Semitic" (not from "name") | *לידס* | Leeds | *אנף* | see note to § 55.2(3) | *antiquities* | *עתיקות* | כן | § 55.1.

3. *parsiy* (final stress) Ad "Persian" | *פארסי* | § 55.1 | *fenikiy* Ad "Phoenician" | *פיניקי* | *šmīy* = סימני.

4. *brnza* Nf "bronze" | *ברונזה* | *aretim* "Crete" | *כרתים* | *Rhodos* | *ירודוס* | § 33.1 | *ana* | *arlenitiyot* | *הלניסטיות* | *arlenitiyot* | *עשירות* | *עשירות* | *alufit* Nf "(oil) lantern" | *קרמיקה* | *keramika*.

5. *Inerlin* | *איסרלין* | *Berger* (*bérgér*) | *ברגר*.

55.5

הבה נגילה

הקה נגילה!

הקה נגילה ונשמחה!

הקה נרננה!

0.164. § 49.6 | *נרננה* | *נשמחה*, *נגילה*.

עוֹרוּ, אֲחִים, בְּלֵב שִׁמְחָ!
עוֹרוּ נָא בְּלֵב שִׁמְחָ!

(א. אידלסון [Idelson])

55.6 Individualizing nouns by stress shift

In common language, an individual name of a person, place, group of persons, etc., which is otherwise identical with a noun of more general reference ('common noun'), has the stress retracted from any grammatical or formational suffixes (§ 45.1[D2]). Examples: רְחוֹבוֹת — *Rhóvot* (place name), חַיָּה — *háya* (fem. first name), טוֹבָה — *Tóva* (fem. first name), זִיכְרוֹן (י) — *Zíhron* (for זִכְרוֹן יַעֲקֹב (place name), פּוֹלָנִי — *polaníy* — "Polish" — *Poláni* (family name), חַתְּקוּוֹה — *Hatíkva* (name of the Israeli national anthem), שְׁנוֹת חַתְּקוּוֹה *shunat Hatíkva* (name of a Tel-Aviv city quarter), מַסְפִּיקִים — *maspíkim* (school slang) (grades termed מַסְפִּיק, i.e. "pass").

Proper nouns have a general tendency to avoid final stress in ordinary style; however, this feature is not perfectly regular and not absolutely predictable unless in the conditions mentioned above.

55.7

הַתְּקוּוֹה

כָּל עוֹד בְּלֵב פְּנִימָה
נִפְּשׁ יְהוּדֵי הוֹמָיָה
וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח קְדִימָה
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה,

עוֹד לֹא אֶבְדָּה תְּקוּוֹתֵנוּ
הַתְּקוּוֹה בֵּת שְׁנוֹת אֲלֵפִים
לְהִיּוֹת עִם חֲפָשִׁי בְּאַרְצֵנוּ,
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

(נפתלי הירץ [Herz] אימבר [Imber])

The national anthem of Israel. § 55.6. הַתְּקוּוֹה

1. כָּל עוֹד] conjunction "as long as" | פְּנִימָה] archaic "inside" (positional).
2. הוֹמָיָה] archaic for הוֹמָה "strikes".
3. וּלְפָאֲתֵי (cstr.) "extremely remote places" | קְדִימָה] BH "eastward"; here the Biblical as well as the current meaning seem to be merged.
4. צוֹפִיָּה] cp. הוֹמָיָה (2).
6. אֲלֵפִים שְׁנוֹת] for שְׁנוֹת אֲלֵפִים.
7. חֲפָשִׁי = חוֹפְשִׁי.

SECTION FIFTY-SIX

56.1 Rendering of foreign names in Hebrew

As a rule, the educated Hebrew speaker endeavors to render foreign names in their original pronunciation. The Hebrew alphabet is, however, not entirely adequate to give a suitable representation of each and every detail and pronunciation. More common foreign sounds have been assigned special written representation in Hebrew script (č, ž etc., see § 0.21), but other foreign sounds are represented in Hebrew script by the written equivalent for that IH sound that is conceived to be the closest one to the foreign sound, e.g.:

A sound like German *ü* or French *u* is written as if it were *i*, e.g. מינכן = *München* (Munich), ציריך = *Zürich* (Zurich) (for ך see below).

A sound like French *eu* or German *ö* — as if it were *e*, e.g. פסטור = *Pasteur*, קניגסברג = *Königsberg*.

A sound like German *ch* in *ich*, *München* — as if it were *H* (spelled כ, see above).

A sound like English *w* — as if it were *v*, e.g. ויליאם = *William*.

French nasalized vowels are written as if they were followed by *n*, e.g. ז'ן = *Jean*.

A sound like English final *-er* or German final *-er* — as if it were *-er*, e.g. אייזנהאואר = *Eisenhower*.

Less erudite speakers frequently also make the same substitutions in their speech and consequently pronounce the above examples *mínHen*, *tsíriH*, *pastér* etc.

Very familiar foreign names (mainly names of cities and countries) are never rendered in their original pronunciation, but as if their foreign spelling were a transcription of a Hebrew word (in the transcription system used in this book), e.g. *London* is pronounced [lónɔn] and spelled לונדון, *Paris* — [parís] פריס, *Oxford* — [ʔóksford] אוקספורד.

Some place and country names have a specific Hebrew equivalent which must be considered a Hebrew word, e.g. צרפת "France", ספרד *sfarad* "Spain", סין *sín* "China", אתונה *'atúna* "Athens".

56.2 In more elevated style, אף "also, even" following a verb or predicative adjective may itself be followed by an independent personal pronoun in concord with the preceding subject, e.g.:

Also (even) the children came. באו אף הילדים or הילדים באו אף הם.

56.3 Adjectives derived from compound expressions

In journalese, officialese and learned style, there are some types of adjectives regularly derived from a compound expression; in all cases, the first member of the compound is of non-Hebrew (Aramaic, Greek, Latin) origin:

A. The first member is a quantitative expression:

חד-צדדי *had-...-iy* "having one ..., uni-..., mono-...(-ic)", e.g. חד-צדדי *had-tsadadiy* "one-sided, unilateral";

דו-לשוני *du-...-iy* "having two ..., bi-...(-ic)", e.g. דו-לשוני *du-lšoniy* "bilingual";

תלת-שנתי *tlat-...-iy* "having three ..., tri-...(-ic)", e.g. תלת-שנתי *tlat-šnatiy* "triennial";

כלל-אירופי *klal-...-iy* "comprising all (of) ..., pan-...", e.g. כלל-אירופי *klal-'eropiy* "Pan-European", כלל-עולמי *klal-'olamiy* "concerning the whole world";

רַב-...-י *rav-...-iy* “having many..., multi- ...”, e.g. רַב-חֵלְקִי *rav-helkiy* “having many parts, manifold”.

B. The first member is a preposition:

פְּרוּ-...-י *pro-...-iy* “favoring ..., pro-...”, e.g. פְּרוּ-אֲנִלִּי *pro-'angliy* “pro-English”;
 אֲנִי-...-י *'anti-...-iy* “objecting ..., anti-...”, e.g. אֲנִי-שְׂמִי *'antišémiy* “antisemitic”;
 אֶל-...-י *'al-...-iy* “being above ..., super-...”, e.g. אֶל-טִבְעִי *'al-tiv'iy* “supernatural”;
 תַּת-...-י *tat-...-iy* “being below ..., sub-...”, e.g. תַּת-הַכְּרָתִי *tat-hakaratiy* “sub-conscious”;

בֵּין-...-י *beyn-...-iy* “combining ..., inter-...”, e.g. בֵּין-לְאוּמִי *beyn-l'umiy* “international”.

Similarly: טְרוּם-...-י *trom-...-iy*, טְרוּם-...-י *trum-...-iy* or טְרוּם-...-י *tram-...-iy* “pre-...”,
 קִדָּם-...-י *kdam-...-iy* “pre-...”, בְּתַר-...-י *btar-...-iy* “post-...”.

אֲנִי- and פְּרוּ- form also nouns according to § 34.3: אֲנִי-שְׂמִי *'antišémi* “antisemite”.

C. The first member is the construct form of the name of a cardinal point or מִרְכֵּז: מִרְכֵּז-אֵירוּפִי *(drom-)* “Southern American”, מִרְכֵּז-אֵירוּפִי *(drom-)* “Central European”.

56.4 Intransitive verbs governing an infinitive

Some intransitive verbs may be continued by an infinitive, e.g. הוּא מְהֵר לֹמֵר. “He hurries to say, he says hurriedly.” (§ 14.8, note) הוּא שָׁב לֹמֵר. “He comes back to saying, he says again.”

If such verb is itself in the infinitive, it is considered better style to insert וְ (which in this case has no English equivalent) between the two infinitives, e.g.:

He has to say hurriedly...

עָלִיו לְמַהֵר וּלְדַמֵּר...

He wants to say again...

הוּא רוֹצֵה לְשׁוֹב וּלְדַמֵּר...

Note: לְעִמּוֹד (§ 25.8) is not so construed.

56.5 A transcribed news broadcast

- 1 «קול ישראל» מירושלים. השעה אחת ושלשים, והרי החדשות מפי...¹ ועיקרן תחילה.
- 2 מועצת הביטחון קראה לבלגיה להוציא מייד את כוחותיה מקטנגה.
- 3 ממשלת קונגו הכריזה על מצב חירום ברחבי המדינה ופקדה על כל הנציגים הבלגיים בקונגו לצאת מייד את המדינה.
- 4 הפיכה צבאית אירעה בלאוס.
- 5 מועצת ארגון מדינות אמריקה החליטה לכנס ועידת מיניסטרי חוץ של המדינות החברות בארגון לדין בחדירה הקומוניסטית בארצות אמריקה הלטינית.
- 6 מועצת הביטחון קיבלה הבוקר בשעה מוקדמת החלטה הקוראת לבלגיה להוציא את כוחותיה לאלתר מקטנגה. ההחלטה נתקבלה לאחר דיון, שנמשך ברוב שעות הלילה, בתשעה קולות

1. קול ישראל] designation of the broadcasting service.

2. *katángá²] קטנגה | [מועצת הביטחון] “the Security Council”.

3. *kóngó | [לצאת מ-] more elevated style for [קונגו].

4. *lá'os.] בלאוס.

5. *ministre (cstr. pl. of *ministre* “cabinet minister”); only used of non-Israeli statesmen (cp. שר | [חברות] adj. (!) “being members” | [קומוניסטית] *komunistit*, °*komunistit* (§ 34.1[B], note).

6. cp. § 54.6(3) | [איטליה] | [קול] “vote” | [לאלתר] *le-'altar* “immediately” (literary and officialese).

¹ Name of the announcer.

² Geographical and personal names are marked with an asterisk; in these forms § 0.162 is not effective.

בהימנעות נציגי צרפת ואיטליה. הצעת ההחלטה שנתקבלה על ידי המועצה הוגשה על ידי צילון וטוניסיה. ההצעה הסובייטית, שהוגשה קודם לכן, הורדה מסדר היום על ידי הנציג הסובייטי שתמך אף הוא בהצעה הצילונית-טוניסית. ההצעה שאושרה מחדשת את ייפוי הכוח שניתן בשעתו על ידי המועצה למר המרשילד בקשר לפעולה בקונגו.

כן קובעת ההחלטה כי כניסת כוחות האו"ם לקטנגה היא הכרחית, אך היא מציינת עם זאת כי האו"ם לא יהיה צד בכל סכסוך פנימי בקונגו ולא יתערב בכל דרך שהיא בשאלות הפנימיות התלויות ועומדות במדינה זו. בדיון שקדם לקבלת ההחלטה הביעו נציגי צרפת ובריטניה תמיכה בשמירה על שלמותה של קונגו לרבות קטנגה. הנציג הסובייטי אמר כי הוא מוריד את הצעתו מן הפרק ותומך בהצעה הצילונית-טוניסית רק משום שזו האחרונה דורשת את הוצאתם המיידית של הכוחות הבלגיים.

מיניסטר החוץ הבלגי הטעים כי ההחלטה פוגעת ברגשי עמו. הוא הוסיף ואמר כי ארצו תסכים להוציא את כוחותיה מקטנגה כאשר יהיו ערובות מספיקות לביטחונם של האזרחים הבלגיים במחוז זה.

מזכיר האו"ם מר המרשילד עומד לצאת עוד היום לליאופולדוויל כדי לשוב ולפקח ישירות על פעולות חיל האו"ם בקונגו.

בקונגו הכריזה ממשלת ליאופולדוויל על מצב חירום ברחבי המדינה. הצו בעניין זה הורה גם לסגור מייד את כל הקונסוליות הבלגיות ברחבי קונגו ופקד על הקונסולים הבלגיים לצאת את קונגו בהקדם האפשרי. ממשלת קונגו פקדה גם על שגריר בלגיה הברון ון-דן-בוש לצאת ללא כל דיחוי את המדינה ושיגרה אנשי צבא לביתו של השגריר להבטיח את יציאתו המיידית. מיניסטר ההסברה של ממשלת קונגו, מר אניסא קשמורא, שהודיע הבוקר על צעדים אלה של ממשלתו, מסר במסיבת עיתונאים כי ההחלטה בעניין זה נתקבלה בישיבת חירום של הממשלה שהתקיימה בשעות הלילה זמן קצר לאחר שובו של מר לומומבה לקונגו בתום סיורו בכמה מארצות אפריקה. פרט לצווים בדבר גירוש הנציגים הבלגיים מקונגו עדיין לא נודע על משמעות הכרזת מצב החירום.

הפיכה צבאית אירעה הבוקר בלאוס. על כך הודיע רדיו ויינטיאן. בשידור נאמר כי המורדים התחייבו לשמור על ניטראליות של לאוס. הממשלה שהודחה בהפיכה, שבראשה עמד מר טייאו סמסוניט, נקטה במדיניות פרו-מערבית. בראש ההפיכה עמד קצין בחיל הצנחנים, שהיה מפקד גדוד שהוצב בווינטיאן הבירה. הקצין קונגלא הוא, לדברי סוכנות רויטר, פרו-מערבי כנראה ומניחים כי הוא ישמור על המלוכה ועל יתר מוסדות השלטון במדינה. מקורות דיפלומטיים בסינגפור מסרו כי הוטל מצב חירום בווינטיאן. רדיו ויינטיאן קרא לתושבי המדינה לשמור על השקט ולהמשיך בעבודתם. בידיעות שהגיעו לבנגקוק בירת תאילנד נמסר כי ראש הממשלה המודח וחברי ממשלתו נמצאים במעצר בית. קבוצת אנשי צבא תפסה את השלטון בלאוס בסוף דצמבר אשתקד, אולם הסתלקה ממנו שבוע לאחר מכן. בלאוס אירעו לפני שנה קרבות בין מורדים קומוניסטיים לבין כוחות הממשלה.

"order" [סדר יום] | *tunisiya* [טוניסיה] | *ceylon* "Ceylon" [צילון] | § 56.2 [אף הוא] | *sovyétiy, °sovyetiy* [סובייטי] | coupled adjective; the repetition of ה- with the second member of a coupled adjective is optional | *hámeršild, hámeršeld* (Hammarskjöld) [המרשילד].

7. [שהיא] | "United Nations" (ה)אומות (ה)מאוחדות | *'um*, pronounced abbreviation for [או"ם] | § 55.1 [כן] | § 45.6 [בריטניה] | **britanya* (p. 65, footnote 2) | *lerabot* Pp "including" (not connectible with personal suffixes) | [פרק] | *pending* [תלוי ועומד] | *agenda* — (להוריד) לרדת, (להעלות) לעלות, על | *the latter* (officialese) | אלה האחרונים (ות) | *pl.* | *masculine* | § 41.4(A) [הוצאתם ... של הכוחות] | *leopoldvil* [ליאופולדוויל] | § 25.8 [עומד לצאת] | *see 6* [המרשילד] | *see 7* [או"ם] | § 56.4.

10. [לצאת את] | *see 3* | **barón* "baron" | ברון | *vandenbós* [ון-דן-בוש] | § 54.6(3) [ללא] | **anise kašamúra* [מסיבת עיתונאים] | **lumumba* [לומומבה] | **press conference* | *prat-le-* Pp "apart from" (not connectible with personal suffixes) | בדבר | § 55.2(1).

11. [לאוס] | *see 4* | [על כך] | § 42.5(B) | **vientyán* [וינטיאן] | *netraliyut, °netraliyut* Nf [ניטראליות] | § 56.3 [פרו-מערבי] | **tiyáo samsónit* [טייאו סאמסוניט] | **konglé* [קונגלא] | **róyter* (Reutter) [רויטר] | *ka-nir'e* (§ 52.2) "as it seems, apparently" | *le'aHar-miken* [לאחר מכן] | **táylend* [תאילנד] | **ban(g)kók* [בנגקוק] | **singapur* [סינגפור].

12. [רחובות] *vátyšman (Weizmann) | [וייצמן] *dél(h)i | [דלהי] *koyrála | [קוירלא] *nepál | [נפאל] § 55.5 | [הודו] hódu “India” | [נהרו] *néru | [סין] § 56.1.
13. [ארצות-הברית הגישה] *kúba | [קובה] | see 5 | [בדבר ... החברות] *wóšington (Washington) | [ווישינגטון] “United States” with f. sg. concord as the name of a country (optional) | [הוונה] *havána | [אמריקני] *amerikániy, *amerikaniy = אמריקאי.
14. [כולירה] *pakistán | [פאקיסטאן] *lahór | [לאהור] Hólera, Holéra “cholera”.
15. צבא הגנה לישראל | [צה"ל] | [medical officer] | [קצין רפואה] | [מרבית] marbit, a stylistically more elevated equivalent of [מרבית] | [ey-šam] “somewhere” | [אי-שם] | [בגיל רך] | [ramathal], pronounced abbreviation for [ראש המטה הכללי] | [רמטכ"ל] | [ram] (first name) | [רם] | [aluf] “Major General” | [אלוף] | [laskóv] (last name) | [לסקוב] | [General] | [ron] (last name) | [רודן] | [páde] (last name) | [פדה] | [morál] “morale” | [מוראל] | [mor] (last name) | [מור] | [dan], a part of central Israel, surrounding Tel-Aviv. | [דן] | [mis'an] (“support”), name of a communal consumers organization | [מיסען] | [šaron], the central coastal plain of Israel | [שרון] | [home for the aged] | [זכרון יעקב] | § 55.6.

SECTION FIFTY-SEVEN

57.1 Subject and predicate concord

The obligatory concord between a subject and a predicate has hitherto been observed in two cases: 1. if the predicate is a verb, 2. if the predicate is an adjective. If the predicate is an adverb (type **הוא כאן**), a prepositional expression (**הוא בחדר**), an infinitive (**קל לדבר**) or **יש** or **אין**, there is no concord (§§ 1.1, 1.6, 3.5).

If the predicate is anything but the above named forms, the concord between the subject noun (or independent pronoun) and the predicate is necessarily present in a personal suffix in person-number-gender concord which is linked to the predicate.

1. Example: Concerning the subject **האיש הזה** it shall be predicated that he "has money" (**יש לו כסף**). To connect these two parts in the status of a subject and predicate, respectively, the personal suffix **-ו** (concord with **האיש**) must be selected and appended to the one form of the predicate which still needs completion — **ל-**, which is not an autonomous form and cannot be used without a continuation:

This man (— he) has money. **האיש הזה יש לו כסף.**

2. Further example: Concerning the subject **הרחוב הזה** it shall be said that it—" 's width is ten meters" (**רוחב- עשרה מטר**). The incomplete part of the predicate is **רוחב-** (construct); consequently:

The width of this street is ten meters. **הרחוב הזה רוחבו עשרה מטר.**

3. (I — my name is Jacob.) I am called Jacob. **אני שמי יעקב.**

4. Your parents — what do they want? **הורייך מה רצונם?**

Note that a sentence with designates much the same thing can be formed by replacing the personal suffix by the subject (which thereby changes its place):

1. A. כסף. יש ל-ו האיש היה	2. A. עשרה מטר. רוחב-ו הרחוב הזה
↓	↓
B. כסף. יש ל-איש הזה	B. רוחב. עשרה מטר. הרחוב הזה
↓	
3. A. יעקב. שמי-י אני	4. A. מה רצונם-ם ? הורייך
↓	↓
B. יעקב. שמי-י	B. מה רצון. הורייך ?

The difference between A and B is, however, that A indicates clearly what is said about what, while B does not indicate that with the same amount of clearness; e.g. *יש לאיש הזה כסף*. may inform us concerning this man that he has money, or concerning money that it belongs to this man, or concerning the man who has money that he is this one (and not anybody else).

Type A sentences will be termed 'disjunct sentences' since here the predicate and the subject are clearly disjunct and discernible. The personal suffix of a disjunct sentence (which is in concord with the subject) will be called its 'copula' (cp. § 9.4).

Disjunct sentences are more common in Biblical and Classical post-Biblical Hebrew than they are in IH. In ordinary style IH they have a very limited use and are confined to a number of expressions (e.g. *יש ל-*, *אין ל-*) examples of which have been given above. In a more elevated style, disjunct sentences are employed where the common language would use non-disjunct ones.

57.2 Identify the subject and the copula in the following disjunct sentences, transform them into non-disjunct sentences and translate:

1. מחוז זה תושביו עוסקים בחקלאות. — 2. אלה ואלה אין הצדק אתם. — 3. בעיה זו שנים רבות עסקו בה החכמים ולא מצאו את פיתרונה. — 4. עיתונאי יש לו תפקידים ציבוריים חשובים. — 5. גור מבשלים, אבל עגבניות מוטב לאכול אותן טריות. — 6. מוסיקה טובה אפשר להיהנות ממנה תמיד.

57.3 Translate every one of the following sentences in a disjunct and a non-disjunct form giving the spaced words the status of the subject:

1. It will be hard to answer this question. — 2. Those poor people have no home. — 3. The author deals with all the important points in the last chapter of his book. — 4. It is always the desire of a woman to look beautiful. — 5. You may recognize it by the small line which appears on the left side. — 6. The heart of every good man is always open to a rightful request.

57.4 *יש* may be omitted in a sentence with *ל-*, if the subject (§ 28.7) of *יש* is not a mere noun; e.g. *לדבר זה (יש) יתרונות רבים*. (This has many advantages.) (§ 35.4). Otherwise, a predicate with *ל-* forms part of a sentence expressing volition: *שלום לך!* "(May) peace (be) to you!" (Greeting formula). — *לגיבורים כבוד!* "(Let us give) honor to the heroes!"

57.5 Repetition of undetermined nouns

A. Two identical undetermined nouns in immediate succession with no connective intervening have the status of an adverb conveying the notion of "by every..., on every..." and the like.

Examples:

He comes every day.	הוא בא יום יום.
He goes abroad every year.	הוא נוסע לחוץ-לארץ שנה שנה.
He read the book by its every letter.	הוא קרא את הספר אות אות.

B. Two identical undetermined nouns in succession, connected by *ו-* and preceded by *כל* convey the notion of "single".

זכה המקום האמור לזכרון-נצח על-ידי נביא הגולה יחזקאל בן בוזי הכהן. הלא כה דבריו בספרו (ג טו): «וְאָבּוֹא אֶל-הַגּוֹלָה תֵּל אָבִיב הַיִּשְׁבִּים אֶל-נְהַר-כְּבָר, וְאִשֶּׁר הָמָּה יוֹשְׁבִים שָׁם; וְאִשֶּׁב שָׁם שְׁבַעַת יָמִים מִשָּׁמַיִם בְּתוֹכָם». בתרגום השבעים חסר השם תל-אביב וגם המלה הישבים שלאחריה, וכאלו כתוב וְאָסוּב.

«תל-אביב» שעליו מספר יחזקאל, אינו ידוע לנו היום; יש לשער שהוא חזר להיות תל-המבול, כמו שהיה לפני ירידת היהודים לבבל. זכר המקום ביחזקאל אינו משמח את הלב, ורק בגלל המשמעות שיחסו דורות מאוחרים ל«אביב» זכה ששמו יקרא על הכרך העברי הראשון בארץ-ישראל המתחדשת.

«תל» פירושו בעברית המקראית — חורבה של ישוב שנהרס עד היסוד. על העיר הנדחת נאמר (דברים יג יז): «וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנֶה עוֹד». במובן זה משמש «תל» עד היום בשפת הדבור היהודית-אשכנזית: לעשות «תל» מבנין, מעסק, מאדם — היינו להרסו. בעברית של המשנה והאגדה יש במובן «תל» גם בליטת קרקע קטנה או גל עפר, שנעשו בידי אדם. ... ומפני שעיקר מובנו של «תל» הוא חורבה שוממה, אין להתפלא שלפני תל-אביב לא השתמשו בארץ-ישראל העברית בצירוף השם «תל» — לישוב. ...

ואולם לא מן המקור הראשון קבלו מיסדי עירנו את השם תל-אביב, כי אם משם הרומן של הרצל «אלטנולאנד» שתרגמו נחום סוקולוב «תל-אביב». בשם «אלטנולאנד» התכוון הרצל לארץ העתיקה המחודשת את נעוריה, והשם «אביב» קבל בפי המשכילים מובן של תקופת השנה, כשהצמחים חוזרים לתחיה אחרי תרדמת החורף, אותה התקופה של סוף ימות הגשמים וראשית ימות החמה, שאין לה שם מיוחד לא בעברית המקראית ולא בזו של חז"ל. השם תל-אביב שייך איפוא לסוג השמות של מקומות, שמתישבים חדשים באים לשם בכוחו הדוחף של הרעיון, — שמות שיש בהם ביטוי לשאיפה ידועה, כגון מקוה-ישראל, פתח-תקוה, ראשון-לציון וכדומה. החדוש שב«תל-אביב» הוא ששם היסטורי זה הושאל ממרחקים זמן רב אחר-כך. ועוד יש לציין: חלקו הראשון של שם עירנו, כלומר «תל», מצוי הרבה ... בגלילות הלשון הערבית, ואילו החלק השני — «אביב» — יש לו בתור שם של עיר רק חבר אחד: «אדיס אַבְבֵּה», שם עיר-הבירה של חבש, שפירושו הוא: פרח חדש וגם אביב חדש במובן תקופת האביב של השנה. ואמנם הלשון הכושית של חבש לשון שמית היא, כידוע.

[אל | הגולה as a collective notion | refers to הגולה | *buzi* (name) | בוזי | "said, mentioned" | אמור 2. "the Septuagint version" | תרגום השבעים | "stupefied" | משמים | הם ≈ (penult stress) | המה | "close to" | כאלו = כאלו, § 32.3.

cp. [בבל | opposite of עלייה, i.e. movement away from Palestine | ירידה | § 6.7 | יש לשער 3. ייקרא = יקרא | the classical meaning of אביב is not "spring" | ייחסו = ייחסו | § 53.1(28).

4. *'aškenazi Ad* "of Central and Eastern European Jewry" (§ 47.1) | *lehorso*, § 48.4 | להרסו | *háynu* "that is to say, namely" | היינו | narrative rabbinic literature | גל | "elevation, heap".

In the passage which is omitted here, the author demonstrates by Biblical and Mishnaic attestations that classical אביב is a botanical term, but not "spring".

5. *Altneuland* (German, invented name: "the Old New Land" | *hérb(e)l* (Herzl) | הרצל | מיסדי = מיסדי | קיבל(ו) = [קבל(ו)] 5. the Enlightenment", a spiritual trend of 18th and 19th century Judaism | תחיה = תחיה | *ymot* [ימות | תחיה] *Hazal*, pronounced abbreviation for "our Sages blessed be their memory" (i.e. the Talmudic scholars) | אפוא = אפוא | פתח-תקוה | *mikve-yisra'el* (place name), מקוה-ישראל | "that sort... in which" | סוג ש- town, פתח *petàh* "opening" | ראשון-לציון | חדוש = חידוש | § 57.1 | החלק... יש לו | חבש *Habaš* "Ethiopia" | כושי | § 55.4(2) | שמי | *kayadua* [כידוע] "as is common knowledge".

השם תל-אביב הוא שם מקורי, ואין דומה לו בהמון ה"תלים" הרשומים במפות; צלולו מורחי טהור, ומעלה יתירה לו שכל אות ואות שבו אפשר להעתיקה בדיוק באותיות לטיניות בלי סימנים מיוחדים, וכל אירופי וכל אמריקאי יבטא את השם תל-אביב כמו שאנו מבטאים אותו בארץ. מוצלח הוא איפוא השם מן הצד המעשי, כי אין להחליפו באחר וגם אין לשבשו. במשך שנות קיומה המעטות של העיר נתחבב שם זה על כל העם העברי.

6

§ 57.1 | כל אות ואות ... אפשר להעתיקה | § 57.5(B) | כל אות ואות | יתרה = | יתירה | תילים = | תלים. 6.
| § 48.4) *lešabšo* | לשבשו | § 48.4) *lehan(°a)lifo* | להחליפו | "from the ... point of view" | מן הצד ה-...
§ 43.2. | נתחבב

SECTION FIFTY-EIGHT

58.1

ואולי...

ואולי לא היו הדברים מעולם,
ואולי,
ואולי מעולם לא השכמתי עם שחר לגן
לעבדו בזעת אפי.

מעולם בימים ארבים ויוקדים
של קציר
במרומי עגלה עמוסת אלמות
לא נתתי קולי בשיר.
מעולם לא טהרתי בתכלת שוקטה
ובתם
של כנרת שלי. — הוי כנרת שלי,
ההיית — או חלמתי חלום?

5

10

By רחל (1890-1931)

3. [השכמתי לגן] i.e. to go to the garden.

4. [לעבדו] “to till it” (§ 48.4); cp. § 24.4(40) | אפיי [אפי] *‘apayim* (literary) “face” (metaphorically).

7. [עמוסת אלומות] § 40.1.

8. [שוקטה] archaic for שוקטת.

9. [טהרתי] § 52.5, cp. טהור.

58.2 Third division weak verbs that have an aorist beginning with *me-* may have, in more formal speech and in elevated style, an alternative form of some persons of the remotive.

While the third person forms of the remotive have only one form, the other forms (those with a consonantal suffix) may insert *o* between the stem and the suffix and employ a stem similar to that of the infinitive; e.g.:

להבין *lehavin* (inf.), מבין *mevin* (aor.) —

remote forms:	הבנתי <i>hevanti</i>	or	הבינתי <i>havinoti</i>
	הבנת <i>hevanta</i>	or	הבינות <i>havinota</i>
	הבנת <i>hevanta</i>	or	הבינות <i>havinot</i>
	הבננו <i>hevanni</i>	or	הבינונו <i>havinonni</i>
	הבנתם/ן <i>hevantem/n</i>	or	הבינותם/ן <i>havinotem/n</i>
	^o <i>havantem/n</i>	or	^o <i>havinotem/n</i>

הבין *hevin*
הבינה *hevina*
הבינו *hevinu*

58.3

יום זה יום יולד בו שיר

יום זה — יום ילד בו שיר,
הקיצותי — על הקיר
שמש צעירה חמה
עסקה בכתיבה תמה,
כתב שמש צוחק וחס:
צא היצירה, נרדם!
ודבר — לא אדע מה —
בי געור, בי זע, תמה
על גימה סתומה מעין,
תפשני: בא מנין?
מתרוצץ בנגונים,
מלמלות חרוז-גונים;
ואני כפר בו מכיר: —
יום זה יום ילד בו שיר...

5

10

By שאול טשרניחובסקי (Saul Tschernichowsky, 1875-1943)

1. ילד cp. *Ruth* 4:17 (§ 52.6) | יום ילד בו שיר § 33.1.

2. [הקיצותי] § 58.2.

4. [כתיבה תמה] “perfect writing, calligraphy”.

8. [ניעור] “woke up” | [זע] “moved”.

10. [תפשני] optionally with ש (for תפס).

12. [מלמלות] (pl. cstr.) a neologism (“murmurs”) from מלמל *malmel* Vw1 “murmur”.

58.4

ברכת עם

תִּחְזַקְנָה יְדֵי כָל־אֲחֵינוּ הַמְּחֻנָּגִים
עֲפָרוֹת אֲרָצָנוּ בְּאֶשֶׁר הֵם שָׁם;
אֵל יִפֹּל רוּחָכֶם — עֲלִיּוֹם מִתְרוֹנָנִים
בְּאוֹ שָׁכֶם אֶתְדֹּל לְעֹנֶת הָעָם!

By חיים נחמן ביאליק (Chaim Nachman Bialik, 1873-1934)

2. omitted | [באשר הם שם] "wherever they may be".

3. § 39.3. [נִפְלָא רִיחַ] optionally masculine in literary style.

4. [שָׁכֶם] BH ~ שָׁכֶם *šəḥem* | [שָׁכֶם אֶתְדֹּל] Biblical idiom: "shoulder to shoulder, like one man".

58.5

אחרי מותי

אַחֲרֵי מוֹתִי סָפְדוּ בְּכָה לִי:
יִהְיֶה אִישׁ — וְרָאוּ: אֵינָנו עוֹד:
קִדְּםָּ וּמָנוּ מֵת הָאִישׁ הַזֶּה,
וְשִׁירַת חַיָּיו בְּאַמְצַע נִפְסָקָה;
וְצַר! עוֹד מְזֻמּוֹר אֶתְדֹּל הִיָּה־לוֹ —
וְהִנֵּה אֶבֶד הַמְּזֻמּוֹר לְעַד,
אֶבֶד לְעַד!

(חיים נחמן ביאליק)

1. [סָפְדוּ] (pl. imp.) "bewail".

5. [צַר] "it is a pity".

6. [לְעַד] "forever".

SECTION FIFTY-NINE

59.1 Derivation of verbs and adjectives from nouns

The radical (§ 42.1) of a noun may be used as the radical of one or more of the following formations:

- A. a 1st division weak verb;
- B. a 2nd division weak verb;
- C. a 1st division action noun;
- D. a weak adjective of the pattern of a 1st division passive participle.

The existence of a type D formation does not presuppose that of any of the formations A to C. C does not presuppose A or B and B does not presuppose A.

The meaning of a formation as listed is the following:

- A. “deal with...”, “treat with...”, “equip... with...”, “endow... with...”; e.g.:

Noun	Radical of noun	Derived verb	Meaning of verb
פרט <i>prat</i>	<i>p-r-t</i>	לפרט <i>lefaret</i>	“endow (treat) with detail(s)” = “specify”
טלפון <i>telefon</i>	<i>t-lf-n</i>	לטלפן <i>letalfen</i>	“deal with a phone” = “phone”
חשבון <i>hešbon</i>	<i>H-šb-n</i>	לחשבן <i>lehašben</i>	“endow with a calculation” = “calculate”

- B. “become endowed with...”, “be treated with...”, “endow oneself with...”; and any meaning arising out of A according to § 43.1; e.g.:

טלפון <i>telefon</i>	<i>t-lf-n</i>	להתטלפן <i>lehittalfen</i> ¹	“call each other on the phone”
מקום <i>makom</i>	<i>m-k-m</i>	להתמקם <i>lehitmakem</i>	“locate oneself”
חבר <i>haver</i>	<i>H-v-r</i>	להתחבר <i>lehithaver</i>	“become friends”

- C. The regular meaning of an action noun of A or C; e.g.:

כרטיס <i>kartis</i>	<i>k-rt-s</i>	כרטוט <i>kirtus</i>	“card-indexing”
פרט <i>prat</i>	<i>p-r-t</i>	פירוט <i>perut</i>	“specification”

- D. “endowed with...”, “equipped with...”, “having...” and the regular meaning of a passive participle of A and B; e.g.:

משקפיים <i>miškafayim</i>	<i>m-šk-f</i>	ממושקף <i>memuškaḥ</i>	“spectacled”
צילום <i>tsilum</i>	<i>ts-l-m</i>	מצולם <i>metsulam</i>	“illustrated with photographs”

¹ Pronounced [lehittalfen] without separation vowel between the *t*'s, as an exception to § 0.164.

Notes:

1. If the radical of the noun has more than three consonants the first and last element of the radical is almost unexceptionally a single consonant, and the rest form the medium element (examples: *לְשׁוֹן*, *לְשׁוֹן*, *לְשׁוֹן* above); this imposes a restriction upon the derivation of verbs: the medium element of the radical must not exceed the number and nature of the consonants admissible as internal consonant clusters (§ 0.163); e.g. no verb can be directly derived from *מַסְפָּר* 'okpót, since the consonants are in contradiction to the mentioned rule; *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* from *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* is however possible.

2. If the radical of the noun is bi-consonantal and medially open (§ 45.1), the derived verb has a medium radical element which is the consonant corresponding to the medium vowel of the noun stem (y corresponding to i, v to u), e.g. *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* "classify" from *מִין* "category, class", *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* "class" from *מִין* *מִין* "class, category".

3. Although formations of the type described are freely and abundantly formed in current Hebrew, they are much more frequent in learned style, technical language, jargonese and in particular officialese than in any other form of style.

59.2 Derivations of verbs from adjectives

If an adjective possesses a triconsonantal or finally open root, a 3rd division weak verb may be derived from that root; the meaning of the verb in this case is "turn..." (i.e. to the quality indicated by the adjective). Precisely as in English *turn* may or may not be continued by an object, these Hebrew verbs may be either intransitive or regular transitive; *לְשׁוֹן* (§ 39.2) is an example and also the following:

Adjective	Root	Transitive verb	Intransitive verb
אָדָם	א-ד-ם	<i>lehādām</i> "turn (= make) red"	"turn (= become) red"
שָׁמֵן	ש-מ-ן	<i>lehašmín</i> "turn (= make) fat"	"turn (= become) fat"
חָכָם	ח-כ-ם	<i>lehakmím</i> "turn (= make) wise"	"turn (= become) wise"

Note: א, ב, ג as the medium root element of the verb are in their hard shape (example: *לְשׁוֹן* above); as the initial root element they are in their soft shape (e.g. *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* from *שָׁמֵן* *שָׁמֵן* "of orange color"), but if the root begins with ...כ... — כ is in ordinary speech in its hard shape (e.g. *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* from *כָּחֹל* "blue", however *lehammí*, see § 0.164); the final root element is always in its soft shape (e.g. *לְשׁוֹן* *לְשׁוֹן* from *זָהָב* "yellow").

59.3 The isolated plural suffix יין

יין is the Aramaic equivalent of the Hebrew isolated pl. suffix יין. At a time of Hebrew literature where Hebrew was strongly under Aramaic influence, this suffix has been introduced into Hebrew and is abundantly found in Hebrew rabbinical and religious texts of all periods. In current Hebrew it may be optionally used in two cases:

A. In certain terms taken over from rabbinical literature; e.g. *נִשְׁמֵי* *נִשְׁמֵי* "marriage".

B. For Hebrew יין in rabbinical quotations or in order to endow an expression with a 'rabbinical' or 'antiquated' timbre of style.

59.4 Verbs complemented by corresponding action nouns

Any verb, whether transitive or intransitive, may be complemented by its own undetermined and unprefixed action noun, provided that action noun is followed by an attributive adjective; e.g.

He writes nice writing; i.e. he writes nicely.

הוא כותב כתיבה יפה.

He consents full consent; i.e. fully consents.

הוא מסכים הסכמה שלמה.

¹ See note.

As is evident from these examples the English equivalent of the action-noun + adjective phrase is the English adverb derived from the corresponding adjective (כתיבה יפה “nicely”). This construction is one of the Hebrew adverb equivalents (§ 42.2).

59.5 as a preposition preceding the infinitive (“in order to”) may be preceded by the construction יש ב- or אין ב-; the English equivalent of ... כדי ... (אין) is “... is (not) enough to...”; דבר זה יש בו כדי להרגיז אותי. “This matter is enough to annoy me”.

59.6 Correspondingly to § 50.3, the agent (noun or independent pronoun) may in a more antiquated or leisurely style follow the corresponding verb (instead of preceding it): טועה אתה. “You are wrong.” — הסכים האיש. “The man agreed.”

59.7 אני הולך אל הקריה וחוזר בנפש רצוצה

- «ובכן, מר שלמה, מה אוכל לעשות למענך?» 1
 «מר חנינא ודאי כתב לך...» — אמרתי בהורותי על האגרת המונחת לפניו. 2
 «אמנם כן», — אמר ועם כך נטל את הפתק מעל השולחן, מתחו נגד עיניו בבוהן ואצבע 3
 מכאן ובוהן ואצבע מכאן כנוהר שלא להזיקו, הריץ עיניו בו, אחר חזר והניחו לפניו בזהירות 4
 מרובה, ופתאום טפח בכוח בשתי ידיו על מקצוע השולחן כאומר לזנק אלי ותקע הברה גדולה, 5
 תקיפה ונמרצת הישר מול פני: 6
 «כן!» 7
 מפני אותו «כן» נאפד-גבורה נרתעתי כלשהו לאחורי, ועם כך זרחו פניו של מר אפרסמון 8
 בחיוך רחב והודיעני מניה וביה: 9
 «חבר קיבוץ, מה?» 10
 «הייתי. וזאת מניין לך?» 11
 «טביעת עין! ואיזה הוא?» 12
 «מרחבים.» 13
 «יפה!» — הכריז — «בנגב!» 14
 «נכון.» — אישרתי. ועם כך קם מר אפרסמון על רגליו, פנה אל מפת ארץ-ישראל התלויה 15
 על הקיר שלשמאלו, העביר אצבעו בדרכים עקלקלות במסיבי באר-שבע עד שנעצר בנקודה 16
 אחת והודיע: 17
 «הנה!» 18
 «זה המקום.» — אישרתי שוב. 19

From *Hedvā*, fem. first name) by אהרן מגד (*megèd*, 1920–...).

kiriya “governmental grounds (where ministry offices are concentrated), campus”.

2. § 51.2 [בהורותי] | בוודאי *vaday*, same as [ודאי] | *Hanina*, family name [חנינא].

3. [עם כך] “at the same time” | [מתחו] § 48.4 | [אצבע] “index finger” | [כנוהר] (*ke-*) “like one who is cautious, as though he were cautious” | [להזיקו] § 48.4 | [עיניו] omitted | [אחר] (literary) adverb, same as [אחר כך] | [חזר והניחו] “put it back again” | [מקצוע] (homonymous with “profession”) “edge” | [כאומר] cp. [הישר] | *hayšer* (literary) “straight” (adverb).

5. [נאפד] *ne(e)pad* (literary) “armed” | [בלשהו] (§ 45.6) here adverb “somewhat” | [אפרסמון] (*'afarsemon* (“persimmon”), here as a last name | [מניה וביה] *mine-uve* (of Aramaic origin) “instantly”.

6. [מה] “what? aren't you?”

7. [זאת] i.e. that I am a member of a kibbutz.

8. [טביעת עין] *tvi'at-'ayin* “discernment”.

9. [מרחבים] invented name of a kibbutz (many kibbutzim have names that are pl. forms of nouns).

11. [לשמאלו] “at his left” | [אצבע] cp. 3 | [מסיבי] *mesibe* (BH and literary) pl. cstr. “environments” | [באר-שבע] *b'er-ševā* (Bersheba).

«ונמצא שם בחור בשם יוסף בנימיני» — שאל.
 «לא, עזב.»
 «נהדר!» — אמר בספקו כפיו זו אל זו ואצבעותיהן נשתלבו יחדיו — «בטוח הייתי כי יעזוב! והיכן הוא עתה?»
 «דומני שכאן בתל-אביב.»
 «מצוין! בבקבוק של קוניאק זכיתי. התערבתי על כך עם אחד מחברי לפני כמה חדשים. האוהב אתה לשתות, מר שלמה?»
 «אך לעתים רחוקות...»
 «טוב! אם כך אזמינך ונשתה יחד. האם גם אצלכם היה רועה נשים?»
 «במקצת.»
 «זהו. שינה את מקומו, אבל לא הפך את עורו...»
 כאן צחק מר אפרסמון בינו לבין עצמו, וכלפי החלון, צחוק לבבי ומדושן ומרווה בזכרונות נעימים, אחר חזר ונתיישב ואמר:
 «טוב. ועתה נראה במה אוכל לעזור לך. דע לך שהחומר המעולה ביותר אצלנו ושאני מעריכו מכל — הם אנשי הקיבוצים. מסירות, כשרון, אהבה לעבודה. הרשה לי לקרוא לך חבר.»
 «בחפץ לב.»
 «ובכן אמור לי, חבר שלמה» — ועתה נטל מר אפרסמון עפרון, תלאו מעל לגליון הנייר שלפניו, מוכן ומזומן לרשום בו ציונים. ושאל: «היש לך נסיון כלשהו בכירטוס? ועם כך רשם לפניו בחטיפה את המלה «כירטוס».
 כירטוס זה, לא ידעתי מהו, ועל כן עניתי:
 «לא.»
 «לא» — חזר ואמר אפרסמון והפריח תו של ו' לועזית ליד המלה כירטוס.
 «באירכוז» — שאל ורשם אירכוז מתחת לכירטוס.
 «לא» — עניתי כיון שאף פירושה של מלה זו לא נסתבר לי.
 «לא» — חזר ואמר אפרסמון והפריח שוב אותו תו ליד אירכוז.
 «בתשובץ?»

14. *binyamini* (last name) [בנימיני].

16. *gerund*, strong verb לספוק (literary) “strike” | [זו אל זו] “towards each other” (§ 33.6 note).

17. *dománi* “methinks” (only 1st person sg., fem. *domátni*) [דומני].

18. *kónyak* “cognac” [קוניאק].

19. לעתים קרובות [לעתים וחוקות] | רק literary equivalent of [אך].

20. “wolf” [רועה נשים].

22. idiomatically “hasn’t changed” [לא הפך את עורו] | § 7.6 [זהו].

23. “between ourselves, between you and me” | *medušan* “fat, broad” [מדושן] | לצחוק is the action noun of צחק [צחק צחוק לבבי] | “cash” originally means “ready money” | § 43.2 [נתיישב] | cp. 3 [אחר] | *meruve* “saturated, full” | § 59.4 [צחק צחוק לבבי] | “all ready” [מוכן ומזומן] | תלה + object suffix, “suspended it, raised it above” | *tla’o* [תלאו].

24. “comrade, chum” [חבר] | *mi-kol* “more than everything” [מכל] | “you should know full well” [דע לך].

25. “with pleasure” [בחפץ לב] (*Hefets* literary “desire”).

26. “all ready” [מוכן ומזומן] | *tašbet* “cross reference table, crossword puzzle” [תשבץ] | § 59.1 from e.g. German *Archiv* (“archive”) — “keeping an archive”.
 27. (cp. 22, זהו) מה הוא = [מהו] | § 57.1 [כירטוס מהו].

29. “letter v” (he ticked off) [ו' לועזית] | *hifriah* (literary) “threw up, jotted” [הפריח].

30. [אירכוז] *irhuu* (§ 59.1) — “keeping an archive”.

31. “didn’t become clear, was not clear” | § 43.2 [לא נסתבר].

33. “tabulation” — *tašbet* [תשבץ] | § 59.1 from *tašbet* “cross reference table, crossword puzzle”.

«האמנם?» — אמרה גברת גיה וחייכה שוב. — «זה בנגב כמדומני».

«כן» — אמר אפרסמון, קפץ על רגליו, ניגש אל המפה והראה עליה את מקומה של מרחבים — «הנה!»

«אני שמחה מאד...» — אמרה הגברת גיה במבוכה ולא ידעה במי תתלה עיניה, באפרסמון או בי.

«החבר שלמה הוא ידידי» — אמר אפרסמון — «ומקוה אני כי בזמן קצר תלמדיהו את העבודה, לא כן?»

«היש לך נסיון כלשהו בתיוק?» — פנתה אלי הגברת גיה בפנים סמוקות ובלעה את רוקה. «לא... עדיין לא...» — אמרתי.

«אך לעומת זאת» — אמר אפרסמון — «הרבה רצון טוב ונכונות — תכונות שכל חבר קיבוץ נתברך בהן, וזה העיקר, הגברת גיה, לא כן?»

«כן» — אמרה הגברת גיה — «כמובן».

«הנתקבלה כבר התשובה ממשרד הסעד, הגברת גיה?» — שאל אפרסמון.

«כן, הרי... הראיתי לך אותה הבוקר» — אמרה הגברת גיה.

«יפה» — אמר אפרסמון ועם כך קם ממושב ו הושיט לי ידו — «מרוצה אני מאד, חבר שלמה, מתי תוכל להתחיל?»

«בכל עת שתקבע לי» — אמרתי.

על כך ענה אפרסמון כי מוטב שאקבע אני את העת לפי שאין הוא רוצה לדחוק בי. ימי פנויים, אמרתי, ובין כה וכה בטל אני מעבודה.

ואף-על-פי-כן, אמר אפרסמון, אין הוא רגיל להאיץ, שמא רוצה אני להתיישב בדעתי. לא, אמרתי, איני יודע איך אתיישב בדעתי לפי שבטל אני ממלאכה.

ואף-על-פי-כן, אמר אפרסמון.

לא, אמרתי, יקבע הוא את העת.

מוטב, אמר, אם כן ביום הראשון בשעה שמונה וחצי. ונפרד מעלי כרע ותיק.

יצאתי מן הקריה ושמתי פני הביתה ולבי מעורבב עלי. אותו «תיוק» מתקתק בראשי ואיני יודע מהו. סימנים שנתן בו אפרסמון אין בהם כדי ללמד ולא כלום ואותה שיחה עם הגברת גיה אף היא לא סיברה דעתי. ניסחים וחולפים על פני מראות העיר ואין עיני רואות אלא נוטריקונים וגימטריות של תיו"ק, אותותיה פורחות בראשי הגות, והן נדרשות פנים לכאן ופנים לכאן.

53. [האמנם § 38.5] “really?! indeed?!”.

55. [במי תתלה עיניה § 59.7] “on whom she should fix her eyes”.

56. [תלמדיהו § 48.4].

59. [הגברת § 53.2].

63. [עם כך cp. 3].

67. [להתיישב בדעת- “think over”].

71. [כרע | נפרד מ- = [נפרד מעל | § 34.3(A) | [ביום הראשון | § 55.1 | [אם כן § 52.2].

72. [קריה see note to title | [לבי מעורבב עלי | (literary) “I turned” | [אין בהם | § 59.5 | [אין בהם | “concerning it” | בו | (תיק | word play with | letaktek “tick” | לחקתק | מתקתק | [enlightened” | (literary) | lesaber | לסבר | סיברה | § 56.2 | [אותה שיחה... אף היא | § 57.1 | [סימנים... אין בהם | [גימטריה | not(a)rikón “abridged notation” | [נוטריקון | nisaHim (literary) “are torn away” | [ניסחים | gimatriya “numerical expression in alphabetic characters” (cp. § 21.3[B]); in rabbinical tradition it is a not uncommon means to find an interpretation for a word through considering it an abbreviation (נוטריקון) for some other word or a concealed allusion for another word whose ‘numerical value’ (גימטריה) is the same as that of the obscure word | [תיוק | written with the marks of abbreviation (“), ‘tentatively’ considering the word a | [נוטריקון | (classically and literary) also “interpret” | [פנים... פנים | “in this or that direction”].

משפתחתי את דלת הבית, מיד עטו עלי חדוה ואמה ושאלו שתיהן כאחת:	73
«ובכן?»	74
«ובכן?» — קרב אף מר קרקובר ושאל.	75
לא עניתי דבר אלא נתישבתי על כסא בשימוט-אברים ומחיתי את הזיעה מעל מצחי.	76
«מה קרה?» — שאלה חדוה ופניה החווירו.	77
«כלום קרה דבר-מה?» — שאלה חמותי בדאגה.	78
«כלום לא קרה. נתקבלתי.» — אמרתי מתוך היגיעה.	79
«נתקבלתי!» — קראה חמותי וספקה כף אל כף.	80
«אם כן מה אתה יושב כאבל?» — שאלה חדוה שלעולם מכירה היא בי סימנים של צער.	81
«הניחו לו,» — אמר קרקובר — «ויספר דבר דבור לפרטיו».	82
ועם כך אחזו שלושתם בשלושה כסאות, נתקרבו אצלי סמוך-סמוך וקרקובר שאל בלחש	83
ומתוך יראת-כבוד:	
«ומה המשרה?»	84
«תיוק» — עניתי.	85
«ת — יוק?» — קראה חדוה ברוב תדהמה.	86
«מה פירוש תיוק?» — שאלה אמה ופניה הצהיבו.	87
«איני יודע.» — אמרתי.	88
«אינך יו-דע?» — קראה שוב חדוה בקול גדול. ואמה זרתה מבטי תמיהה ותרעומת	89
לעומת בעלה.	
«המתינו, המתינו, לאט לכן.» — הרגיען קרקובר והקריב אלי כסאו בסמוך יותר ושאל	90
בלחש כדרך ששואלים חולה לשלומו:	
«תיוק זה מהח?»	91
«כפי שאמרתי — איני יודע.» — אמרתי.	92
«אלי שבשמים, אם כן למה לא שאלת?» — אמרה חמותי בצעקה.	93
אך קרקובר היסה אותה ואמר שוב בלחש, כדרך ששואלים לתינוק שסרח:	94
«ולמה באמת לא שאלת?»	95
«כי לא היה סיפק בידי.» — עניתי.	96

73. *miše-* “after” (conjunction) | חדוה (see note to title) is the hero’s wife in the story | *ke-’aHat* “at the same time”.

74. *krákovér* (family name) (the hero’s father-in-law).

75. *šimut* “letting drop”.

77. *heH(°e)vrú* § 59.2, from *Hiver* “pale”.

78. [כלום] (stylistically elevated) at the beginning of a “yes or no” question: “could it be that...?” | *dvar-ma* “something”.

79. [כלום] this sentence not being a question, כלום does not have the same function as in 78.

80. [ספקה] cp. 16.

81. [אם כן] § 55.1 | *cp.* כנזחר (3) [כאבל] “always”.

82. *davur lifratav* (literary) “expressed in every detail”.

83. [נתקרבו] “close to me” | *cp.* [אצלי] “very closely”.

87. § 59.2, from צהוב.

89. *lizrot* “strew”.

90. [בסמוך] § 59.2 “brought close” | *cp.* [הקריב] “take it easy!” (stylistically elevated) [לאט ל-] “to a closeness” | *cp.* [כדרך ש-] *(ke-derèH)* literary equivalent for *cp.* [כמו ש-].

94. *lehasot* “hush”.

95. *lisroah* (literary) “be naughty”.

96. [היה סיפק בידי] cp. 46.

- 111 "עודע לך דבר-מה, אברהם!" — שאלה חמותי ברעדה, טשנכנס לחדר.
 112 אלא שקרקובר לא ענה לה. צנת על הכסא ובטעותו אלי, שאל:
 113 "ועם מר חנינא דיברת?"
 114 "דיברתי."
 115 "אם כן — איז מבין דבר." — הפטיר באנחה.
 116 "אבל מה זה תיזק, אבא?" — שאלה חדוה.
 117 "מה זה תיזק את שואלת?" — הפנה אליה קרקובר פנים צהובות שחיוך מר כלענה נסתמן עליהן — "מלאכת שוליות של לבלרים ושטשי בית-דין ששכר של גורפי-ביבין בצדה, ס' דו ר מ כת כים בתוך תיקים — הרי לך תיזק מהח"
 118 "אל, אלהים!" — נסלטה קריאה מפי חמותי.

111. [דבר-מה] see 78 | [טש-] see 73.

112. [אלא ע] see 46.

113. [חנינא] see 2.

117. [כלענה] *ke-laana*; לענה *Nf* is a plant of which a bitter juice is produced (wormwood); idiomatically the symbol of bitterness | [גורף] (§ 36.1) *ligrof* "clean out, wash out" | [ביבין] pl. of *ביו* *biv* "sewer"; cp. § 59.3 (Mr. Krakover belongs to the older generation and is depicted as speaking a somewhat antiquated style) | [בצד-] "is connected with, goes along with".

SECTION SIXTY

60.1 Meter in contemporary Hebrew poetry

While there are authors who write in free rhythms, those Hebrew poets who use bound meter, mostly use the meters current in classical and contemporary Western poetry¹.

IH meters are based on the vowels present in the text; 'vowels' for the purpose of meter, includes separation vowels as well as the second vowels of diphthongs.

For a poem to be metric, a stressed vowel must be present at fixed and recurrent positions in the vowel chains of the verses. E.g.:

שְׁאֲנִי מַחֲכֶה-לָּהּ, לְרוּחַ דְּרוֹמִית

[še-'ani mehake la, le-ruah dromit]

Vowel chain:

[e a í e a é a² e úa o í]

Every third vowel in the chain is a stressed one.²

שֶׁב עַמִּי וְנַמְתִּיק לָנוּ סוֹד

[šev 'imí ve-namtik lanú sod]

Vowel chain:

[é i í e a í a² u ó]

Every third vowel is stressed, but this does not preclude the presence of a stressed vowel at any other place, but such stressed vowel is read, in recitation, with a somewhat diminished vocal effort; e.g. the [é] of שֶׁב in the foregoing example.

A stressed vowel may be absent from its proper place, if a word is longer than the fixed interval between two stressed vowels.

Apart from meter, many IH poems show varying patterns of rhyme. Occasionally, a final voiced consonant and its unvoiced counterpart (e.g. *v* — *f*, *d* — *t*) may be admitted as matching in rhyme; e.g.: זֶהָב — חֶצֶב — שִׁזְף — שִׁרְיָ (§ 60.2).

¹ It would be inappropriate here to discuss the meters of the poems presented in section LVIII. The authors of these poems are no longer alive and belong to an earlier generation in which variant types of Hebrew oral tradition were frequently used for literary purposes. The Eastern and Central European ("Ashkenazi") tradition (§ 47.1) has stress patterns that are entirely different from the IH ones, and part of the poems in section LVIII are written in meters based on those stress patterns.

² See § 3.6, at the end.

³ Israeli poets have a predilection for anapaestic meters, since Hebrew has a preponderantly final word stress and words may exceed a length of two syllables.

60.2

רוח דרומית קלה

דומני כי זה-לי ימים על ימים
שאני מסכה-לה, לרוח דרומית,
מפחזות תפוחי-הזהב.

שתבוא לאשה תמימה וקלה:
רוח-ערב דרומית מרוחות-השפלה,
עם רשרוש גבעולי-החצב.

5

שתביא את ריחות-הדרום הכמוסים;
חרולים ואבק, אפילו לית-פרדסים
וניחוח פרות-השיוף...

אל חלון הפיסן הכפרי שתבוא,
ונכר כל אותן השנים הטובות,
לספרן במחברת שיריו.

10

(נתן ינתן, 1903 — ...)

4. לאט נלאקה with personal suffix.

9. שיוף zizyphus.

11. נתן § 48.2.

60.3

ואמדתי לעצב

ואמדתי לעצב: הנני,
שב עמי ונמתיק לנו סוד.
והבטח לי שלא מעזבני, —
גם אני לא אקגוד בך עוד.

אחותך הקטנה מזמרת,
וקמו יין בראשית גזוקה.
מנשים גבונות היא נזקרת,
אך אני חרי לא גבוקה;

5

2. נמתיק "let us have intimately together".

6. בראשית b'reit (noun, only used as construent) "primordial".

אַחוּתְךָ הַקְטָנָה הִסִּיתָנִי,
וְשִׁכַּחְתִּי לִפְתָּע אוֹתְךָ...
אָבֵל הִיא, כַּמוֹכֵן, עֲזַבְתָּנִי, —
בוֹגְדָנִית הַשְׁמָחָה אַחוּתְךָ.

שֵׁב עָמִי, וְנַחֲרִישׁ לָנוּ יַחַד,
וְאַסְתִּיר עַל כְּתָפֶיךָ עֵינִי,
וְאַשְׁכַּח הַשְׁמָחָה וְהַפֶּחַד,
וְאַשְׁכַּח אֶת חַיִּי.

(מרים ילן-שטקליס [Yalan-Stekelis], ..., 1900-)

13. [לנו] "you and I".

60.4

ערמונים

מָה יָפִים לִילּוֹתֵינוּ בַּחֲרָף הַזֶּה, בּוֹאֵי צֹאֵי וְנוֹסוֹבִב בְּשׁוֹקִים,
הַבֶּרְכָּה שָׁם שׁוֹרָה בְּמַעֲשֵׂי-עֶרְמוֹנוֹת וּבַעֲסָקֵי-תִירָסִים מָה-רַכִּים
וְהַגָּשָׁם יוֹרֵד, וְהַקָּר תּוֹבֵעַנִי, וְצִלוֹנֵי-עֶרְמוֹנוֹת מְחַכִּים...

יֵשׁ חַיִּים לִילִיִּים לְסַמָּטוֹת הַשְׁוֹקִים: שָׁם צָלִי עִם קָלִי גִפְנוֹשִׁים,
מְנוֹרוֹת תַּעֲשִׂינָה בְּלִהָטִים וְעָמָן גָּחִלִים גְּבוּנוֹת-לְחָשִׁים, —
יַעֲלוּ עֶרְמוֹנוֹת יְצוּעֵי-לִהָבָה וּפְקָעוֹ מִדִּיהֶם הַקָּשִׁים.

וְחוּתָה אִישׁ זָקֵן עֶרְמוֹנִיו וּמִזְמָר — «עֶרְמוֹנוֹת בְּפִרוּטָה, עֶרְמוֹנוֹת»...
אֶהֱבֶיךָ בְּרֹאוֹתֵי אֵיךְ גִּתְקַעַת שִׁנְךָ בְּבִשְׂרֵי הָעֶרְמוֹן הַלְבָּנִים
וּבְשִׁמְעֵי קוֹל «כְּרִית כְּרִית» בֵּין שְׁנֵיךָ יוֹצֵא, — אֶהֱבֶיךָ אֲזוֹ עֲשֶׂרֶת מוֹנִים...

רְטָבָה מַחֲלִפְתֶּךָ וְכַפֶּךָ — בְּכַפִּי, עוֹד דָּבֵק חֵם-עֶרְמוֹן בְּכַפֶּךָ
— כֹּה נִצָּעֵד אֶל חֲדָרִי, עֲלִיזִים וְקַפּוּאִים, מִצָּנָן וְאָדָם קָצָה-אַפֶּךָ.
אֵין-דָּבָר... עוֹד מַעֲט וְנִשְׁתָּה יִיז-עֶרְבִית וְנַחֲמָם אֶת חֲרָפִי וְחֲרָפֶךָ...

(יצחק שלו [Salev], ..., 1919-)

The meter requires that no (separation or prefix) vowels be produced after the consonants that have been left without a vowel-marking, e.g. צֹאֵי (l) be read [tsi].

2. [מָה-רַךְ] "so very soft".

5. [לַעֲשׂוֹת בְּלִהָטִים] "practise magic tricks".

6. [עַל יַעֲלוּ... יְצוּעֵי...] supply.

9. [עֲשֶׂרֶת מוֹנִים] "tenfold" | [כְּרִית-כְּרִית] imitating the noise made by her teeth.

12. [אֵין דָּבָר] § 28.7 | [עֶרְבִית] "evening hour".

60.5

ניסן

לִרְכֹּב עַל הָעָנָן, בֵּין גְּבֻעוֹלִים לְשָׁכֵב,
 בֵּין הַשָּׁפְתִים שֶׁמֶשׁ, וְלִדְעַת כִּי יִרְקֹב
 הַשָּׁגֵב הַיָּרֵק, גַּם יִתְפֹּרֵר
 הַגּוֹף עִם הַפְּרָחִים, מֵעַט מְקֻדָּם אוֹ מְאַחֵר יוֹתֵר,
 אֲבָל עֲכָשׁוּ לְנֶשֶׁם מְלֵא נְחִירִים אֶת הָרִיחַ הָעָצוּם,
 לְשִׁיחַ עִם הָרֶמֶשׂ וְלָנוּם,
 לְהִתְעוֹרֵר: מָה הַשְׁעָה? אֵהּ, מְאַחֵר,
 מִמּוֹל מַכְתָּיִם גַּם מֵאַפִּיר הָהָר,
 הַכּוֹכְבִים יוֹצְאִים, לְחוּשׁ עַד מָה מְתוּק
 לְחַיּוֹת, לְזֵרוּק אֶבֶן וְלִצְחוּק,
 הִיא לֹא פְגֻעָה בְּאִישׁ, הִיא נִעְלָמָה כְּלִיל,
 אוֹלֵי הַפֶּכֶה גַּם הִיא כּוֹכֵב בְּלֵב חָלָל מִכְחִיל?

5

10

(ט. ריבנר [Ribner], 1924 — ...)

7. אֵהּ interjection.

8. (אפור, כתום) § 59.2 [מֵאַפִּיר, מַכְתָּיִם].

9. [עַד מָה] "how very much".

11. [פְּגֻעָה] § 47.4(A).

12. § 59.2 [מִכְחִיל | "turned into a star" ... כּוֹכֵב].

TERMINOLOGICAL INDEX

References are to section and paragraph, where a definition or explanation of the term may be found. Many terms will also be found in the terminological summary § 45.5, which will not be specifically referred to in this index. Some terms customary in Hebrew grammar that are not listed in this index may be listed in § 45.5, if different terms are used in their place.

- absolute: *see* infinitive absolute
- action noun 41.3
- adjective 3.5, 3.6; *see also*: demonstrative adjective
- alternating stem 7.2
- animate: *see* regular animate
- aorist 6.1
- attributive 8.1
- case 12.1
- case prefix 12.1
- classicizing style 27.2
- clause: *see* generalizing clause, indefinite clause, referential clause, verbal clause
- colloquial style 27.2
- compound 32.2
- compound remote 37.3
- concord: *see* determination concord, gender-number concord, person concord
- connective 1.7
- consecutive: *see* narrative consecutive, resultative consecutive
- constituent: *see* sentence constituent
- construct 16.2
- construct infinitive: *see* 51.1, footnote
- constructive 16.5; *see also*: extended constructive
- construent 16.5
- contextual 47.4
- conversive *vav*: *see* 48.3, note
- dages* 46.6
- demonstrative adjective 11.6
- dependent personal pronoun 17.1
- deponent 25.3
- derived 34.1
- determination 8.1
- determination concord 8.1
- determination discord 8.1
- diphthong 0.12
- discord: *see* determination discord
- disjunct sentence 57.1
- division (of weak verbs) 41.1
- dual 35.2
- element 42.1, 45.1; *see also*: unstable element
- ethnic 34.3
- extended constructive 18.1
- feminine 5.1; *see also*: regular feminine
- finally open 45.4
- formation 45.1
- gender 5.1
- gender-number concord 5.1, 10.5
- generalizing clause 40.4
- gerund 51.1
- government 12.1
- hard shape 24.1
- identification: *see* pronoun of identification
- imperative 2.7
- inclusion: *see* particle of inclusion
- indefinite clause 40.4
- independent personal pronoun 17.1
- indifferent 0.41
- infinitive 3.4; *see also*: construct infinitive
- infinitive absolute 49.1
- initially open 45.4
- injunctive 49.6
- irregular noun 11.1
- isolated 16.3
- mapik* 46.6
- masculine 5.1; *see also*: regular masculine
- medially open 45.4
- modifier 3.6, 4.2, 7.4
- narrative consecutive 48.3
- negation: *see* pronoun of specific negation
- noun: *see* action noun, irregular noun
- noun of reference 33.1
- number concord: *see* gender-number concord
- object 12.1
- open: *see* finally open, initially open, medially open
- open stem 14.3
- participle: *see* perfect participle
- particle of inclusion 33.3
- passive 22.3
- pattern 29.7
- pausal 47.4
- perfect participle 25.7
- personal pronoun: *see* dependent personal pronoun, independent personal pronoun
- personal suffix 17.2
- person concord 33.1
- potential 13.1
- predicative 8.1
- prefix: *see* case prefix
- prominent 0.41
- pronoun: *see* dependent personal pronoun, independent personal pronoun, referential pronoun
- pronoun of identification 42.4
- pronoun of reply 40.3
- pronoun of specific negation 36.2
- pronoun of vagueness 4.5, 45.6
- proportionate quantifier 36.3
- qualifier 4.3, 7.4
- quantifier 4.1, 7.4; *see also*: proportionate quantifier
- radical 42.1
- reference: *see* noun of reference
- referential clause 33.2
- referential pronoun 33.2
- referential sentence 33.1
- regular animate 32.6
- regular feminine 10.2, 16.3, 30.7, 32.1
- regular masculine 10.2, 11.1, 16.3, 34.3
- regular transitive 22.1
- remote 14.1; *see also*: compound remote
- reply: *see* pronoun of reply
- resultative consecutive 48.2
- root 45.1
- semi-strong 16.3
- semi-weak 16.3
- sentence: *see* disjunct sentence, referential sentence
- sentence constituent 3.5
- shape: *see* hard shape, soft shape
- soft shape 24.1
- specific negation: *see* pronoun of specific negation
- stem 7.2; *see also*: alternation stem, open stem
- stress 0.41
- strong 2.7, 10.2
- strong verb 2.7
- style: *see* classicizing style, colloquial style
- subordinate 0.41
- suffix: *see* personal suffix
- superordinative 50.1
- šva* 46.4, 46.6
- transitive: *see* regular transitive
- unstable element 45.1
- vagueness: *see* pronoun of vagueness
- vav*: *see* conversive *vav*
- verb: *see* division (of weak verbs), strong verb, weak verb
- verbal clause 37.1
- weak 2.7, 10.2
- weak verb 2.7; *see also*: division (of weak verbs)

ENGLISH WORD-INDEX

References are to sections and paragraphs where information about the Hebrew equivalents of the English words listed may be found. A paragraph number followed by **n** points to a note appended to the paragraph; an asterisk points to a footnote. For other abbreviations see the list on p. xv.

This is neither an English-Hebrew glossary nor an index of the vocabulary presented in this book. This index covers completely only the words that occur in the exercises given in English and is intended to help the student in case one of the words studied has slipped from his memory. However, the student is strongly advised, in case he looks up any one word in this index, not to content himself with one of the entries listed here, but to look up at least all of the entries preceding the exercise he is carrying out, since very frequently the references point to important grammatical information about the Hebrew words concerned that is given at places subsequent to the one where the Hebrew word is first presented with its English equivalent.

- a 1.1; *see also*: a little
able 24.3, 32.8, 37.3, 44.1
about 6.7, 12.1, 17.6, 20.5, 27.5*, 37.1, 40.8, 56.3
above *Pp* 34.1, 37.1
Abraham 25.8
accept 2.7, 12.2, 22.4, 31.7, 41.3, 43.2
accident 32.3
accompany 6.7, 12.2
according 21.4, 37.1
account *N* 34.5, 45.1
Achior 17.8
acquaint 13.3, 22.6
act *V* 24.1, 47.4
adapt 38.6
adaptation: *see* adapt
Adar 21.3
address *V* 30.6
address *N* 36.7
advice 9.2, 12.2, 12.4, 16.3, 28.5*
advise 9.2, 12.2, 28.5*
affair 6.6
after 6.3, 17.6, 24.5, 37.1
afterwards 25.8, 36.7
again 17.8
against 17.6, 18.8, 28.5*, 37.1, 62.6n
age 13.3, 56.2n
aged 21.5
ago 22.7, 22.8, 37.1
agree 4.5, 12.2, 36.8
airletter 36.7
a little 3.6, 4.1, 4.2, 7.4
all 11.4, 12.4, 36.3
allow 17.8, 32.3
almost 19.5, 20.5
already 4.5
always 6.3
am 1.1, 6.1, 28.6, 28.7
amen 24.4
America 1.3
ancient 9.2, 55.4n
and 1.7
angry 31.7, 36.7
announce 10.8, 12.2
announcement: *see* announce
annual: *see* year
another 6.7
answer *V* 9.2, 12.2, 24.4, 25.1, 25.4, 44.1, 50.6n, 52.4n
answer *N* 12.4
any 11.4, 28.7, 36.2, 40.5; *see also*: any longer
anybody 4.5, 18.4, 21.5, 25.8, 36.2, 45.6, 50.2n, 51.8n
any longer 4.3, 13.3, 55.6n
anything 36.2, 40.5
anywhere 40.5
apartment 4.5, 5.1
apply 30.6
approach *V* 39.5
approximately 20.5
April 21.1
are 1.1, 6.1, 8.1, 8.3, 9.4, 28.6, 28.7
argue 6.4, 6.6
arise 3.1, 19.1
army 17.8, 18.4
around 6.6
arrange 2.7, 12.2
arrive 2.7, 6.4, 6.6, 19.1, 30.6, 41.2
as 3.7, 36.7, 37.1, 52.2; *see also*: as though
as though 14.5, 32.3
Ashkeloni 7.1
ask 7.3, 10.8, 12.2, 22.4, 25.8, 32.3, 41.3, 59.7n
assemble 25.8, 41.3
assist 24.4, 25.4
Assyria 17.8
astonished 32.3
at 2.3, 8.5, 12.1, 13.3, 17.6, 21.1, 21.4, 27.3, 27.6, 28.1, 34.3, 43.4, 50.6n, 51.3, 51.7, 59.5; *see also*: at all, at home, at least
at all 12.4
at home 13.3n
at least 13.3
attention 36.7
audience 29.6
August 21.1
aunt 4.5
Av 21.3
bad 3.5
bald 35.5
bar-mitzva 14.8, 16.3
battle *N* 17.8
be 1.1, 1.6, 3.5, 6.1, 8.1, 8.3, 9.4, 19.7, 28.6, 28.7; *see also*: be able, be a waste of, be(come) nervous, be glad, be kind enough, be late, be sorry, be successful
be able 24.3, 32.8, 37.3, 44.1
be a waste of 7.1, 19.5
beautiful 1.3, 3.5, 7.6, 36.5
because (of) 6.6, 10.8, 22.7, 22.8, 31.5, 37.1, 52.1
become 25.4, *see also*: become crazy
become crazy 6.6
be(come) nervous 32.3
bed 19.5
before 17.8, 22.7, 37.1
begin 19.5, 59.7n
be glad 23.4, 26.1, 44.1
being: *see* human being
be kind enough 32.3
be late 6.3, 12.2, 14.8, 22.4n, 43.2
believe 7.1, 12.2, 32.9, 41.3
belong 39.6, 40.8
beloved 9.2
bench 13.3
be sorry 4.5, 12.2
best 3.5, 3.6, 4.2, 7.4, 28.4
be successful 10.8, 12.2, 41.2
Bethulua 17.8
better 3.5, 3.6, 4.2, 7.4, 7.6, 20.5, 28.4, 43.8
big 5.3
birth 29.1, 41.3, 51.5
bit 3.6, 4.1, 4.2, 7.4
black 5.3
blend *V* 40.8
bless 31.7, 41.3
blood 24.4
blouse 19.5
board *N* 16.7
book *N* 3.1, 5.1, 16.8, 18.3
border 34.5
borrow 32.3
both 20.2
box *N* 19.5, 38.6
boy 9.2, 13.3, 18.3, 24.4, 52.4
bread 7.1, 18.3
breakfast 16.7
bridge (game) 6.7, 11.1
briefly 32.3
bring 10.8, 12.2, 44.1; *see also*: bring down, bring forth, bring in
bring down 38.6, 44.1
bring forth 29.1, 41.3, 51.5
bring in 6.1
broad 40.1, 40.8
broil 32.3
brother 19.5, 50.2n
brush *N* 32.3
burn *V* 32.3 (bis), 53.5
bus 34.5
business 6.6
busy *A* 7.1, 42.8
but 4.5, 12.4
butter *N* 30.8
buy *V* 23.4
by 2.3, 8.5, 12.1, 13.3, 17.6, 21.1, 21.4, 22.6, 22.8, 27.3, 27.6, 28.1, 34.3, 37.1, 43.4, 50.6n, 51.3, 51.7, 59.5
cake 4.5, 5.1
calculate 7.3, 12.2, 43.1
calculation 34.5, 45.1
call *V* 24.4, 25.4
can *V* 6.7, 24.3, 32.8, 37.3, 44.1
cap 19.6
captain 7.1, 18.3
car 19.5, 30.8
care *V* 26.1
cash *N* 29.6, 54.3
center *V* 30.8
certain 7.1, 32.7
certainly 10.8, 32.7
certificate 42.8
chair 1.1, 5.1, 11.1
change *V* 32.3
change *N* 19.5
cheap 29.6
chest 35.5
chicken 29.6
chief 17.8, 43.8
city 10.8, 11.1
class *N* 39.4
clean *V* 34.5
clean *A* 5.3
clear *A* 33.6
clerk 32.3
clever 5.3, 40.1
climate 9.2
close *V* 26.1
cloth 19.5
coffee 1.1, 5.1, 11.1, 40.8
Cohen 2.6
cold *A* 3.5
color *N* 36.7
come 2.7, 6.4, 6.6, 19.1, 30.6, 41.2; *see also*: come in, come up

come in 25.3
 come up 3.1, 24.4
 comfortable 9.2
 command *V* 7.3, 12.2, 17.8, 41.3
 command *N* 17.8
 commander 7.1, 11.1
 company 6.6
 compelled 30.6
 complete *V* 12.4, 22.3n, 23.4, 27.5*, 41.3, 43.2
 concert 32.3
 conduct 17.8
 connect 32.3
 connection 32.3
 conquer 25.8, 41.3
 consent *V* 4.5, 12.2
 consider 7.3, 12.2, 19.5, 36.4, 36.7, 43.1
 construction 34.5, 45.5
 consult 13.3
 consultation: *see* consult
 contempt *N* 25.8
 content *A* 34.1, 34.5
 continue 36.7, 42.9 (bis)
 conversation 4.5, 5.1
 convince 6.4, 6.6, 12.2, 45.1
 cook 7.3, 12.2
 cordial 34.5
 counsel 13.3
 couple *N* 4.1, 35.1, 40.3, 35.5
 courageous 22.7
 covenant 20.4
 cover 7.3, 12.2, 28.5*
 crazy 6.6, 34.5
 cream 31.7
 crowd *N* 18.8
 cry (out) 32.3, 44.1
 culture 34.5
 cure 10.8, 12.2

 Dad 13.3, 16.3
 dance *N* 6.7
 danger 10.8
 darkness 6.7, 11.1
 day 3.1, 5.1, 7.1, 11.1, 18.3, 34.3, 35.2, 57.8n
 deal *V* 10.8, 12.2, 42.8
 dear 9.2
 debt 4.5, 5.1
 December 21.1
 decide 9.2, 12.2
 decision: *see* decide
 decrease *N* = going down, bringing down
 deed 18.9
 defend 33.1*
 defense 17.8
 delay: *see* be late
 deliver 18.8
 depend 25.7
 desirable 25.7
 destroy 17.8
 dial *V* 4.5, 12.2, 43.1
 die 22.7, 28.5*, 51.1
 difficult 3.5
 difficulty 13.3, 18.3, 54.3n
 director 32.3
 dirty 34.5
 discover 9.2, 12.2, 52.6n
 discussion 34.5
 disease 10.8
 dish *N* 29.2, 32.3
 disperse 7.3, 12.2
 disturb 19.5, 41.2
 do 24.4, 25.1; *see also*: do without
 doctor 10.8, 11.1, 18.9
 dog 19.5
 donkey 24.4
 door 30.6
 do without 7.3, 12.2
 dress *V* 2.7
 dress *N* 6.3, 11.1, 18.4
 dress oneself: *see* dress *V*
 drink *V* 2.7, 12.2, 23.4
 drop in 19.5
 during 21.4, 37.1

 each 11.4; *see also*: each other
 each other 33.6
 ear 35.3
 early *A* 34.5
 early (*adv.*) 19.5
 East 34.5
 easy 3.5
 eat 24.2
 -ed 25.7, 40.2

edition 32.3
 egg 16.7
 eight 20.1, 20.2
 eighteen 20.1, 20.2
 eighth 34.1
 eighty 20.1, 20.2
 either 1.7
 elder 18.8
 electric: *see* electricity
 electricity 34.5
 eleven 20.1, 20.2
 else 6.7
 emerge 13.3
 encircle 18.8
 end *V* 21.4
 end *N* 6.7, 11.1
 enemy 17.8
 English 34.5
 enough 7.1, 55.5
 enter 25.3
 entire 11.4, 18.5, 20.6, 36.3, 40.4, 42.4
 entirely 38.6
 environment 9.2
 essence 9.2
 evening 3.1, 5.1, 7.1, 18.3
 ever 14.8, 24.4, 36.2
 -ever 40.4
 every 11.4, 18.5, 20.6, 36.3, 40.4, 42.4
 everybody: *see* every
 everything: *see* every
 exactly 20.5
 exceedingly 3.6, 4.2, 7.4, 28.4
 excuse *N* 32.3
 expense 32.3, 41.3
 expensive 9.2
 expert *N* 12.4
 explain 9.2, 12.2
 express *V* 36.5, 41.2, 45.8
 expression: *see* express
 extinction: *see* extinguish
 extinguish 7.3, 12.2
 extremely 3.6, 4.2, 7.4, 28.4
 extremity 52.6
 eye 35.3

 fact 36.7, 41.8, 42.5
 factory 32.3
 fall *V* 30.3
 family 4.5, 5.1, 16.3
 far-away 9.2
 fashion 6.7
 fast (*adv.*) 14.8n, 36.7, 42.2
 fat *A* 5.3
 father 13.3, 16.3, 17.3, 20.4
 feast *N* 14.8
 February 21.1
 fence *N* 34.5
 fifteen 20.1, 20.2
 fifth *A* 34.1
 fifty 20.1, 20.2
 fight *N* 17.8
 find 30.6
 finish 12.4, 22.3n, 23.4, 27.5*, 41.3, 43.2
 fire *V* 32.3
 fire *N* 29.2
 first 9.2, 21.1, 34.3
 five 20.1, 20.2
 flower 9.2, 18.3
 food 19.5
 for *Pp* 2.3, 4.5, 7.1, 8.5, 12.1, 17.6, 37.1
 for (*conjunction*) 10.8, 31.5
 forbid 24.4, 25.1
 force *N* 17.8
 forever 24.4, 36.2
 forget 24.4
 forgive 26.1
 form a lien 32.3
 forty 20.1, 20.2
 four 20.1, 20.2
 fourteen 20.1, 20.2
 fourth 34.1
 free *A* 12.4, 34.5
 Friday 34.3
 friend 9.2, 16.3, 16.7, 16.7*
 friendship 34.5
 from 2.3, 4.5, 7.1, 8.6, 9.2, 28.4, 37.1, 37.2
 front 22.7, 22.8
 fulfill 17.8, 25.8, 36.7, 40.1
 fundament 34.5
 fundamental: *see* fundament
 furnish 9.2, 12.2

future *N* 14.8

 game 16.7, 41.3
 garden 16.8, 42.8*
 gate 25.8
 generation 25.8
 gentlemen 18.7
 get 2.7, 12.2, 22.4, 31.7, 41.3, 43.2;
     see also: get acquainted, get burnt,
     get crazy, get dressed, get used,
     have got
 get acquainted 13.3, 22.6
 get burnt 32.3
 get crazy 6.6
 get dressed 2.7
 get used 34.5
 girl 13.3
 give 2.7, 4.5, 4.6, 12.2, 30.3, 41.3;
     see also: give advice, give back,
     give birth, give out, give up
 give advice 9.2, 12.2, 28.5*
 give back 9.2, 12.2, 44.1
 give birth 29.1, 41.3
 give out 7.1, 12.2, 44.1
 give up 7.3, 12.2
 glad 23.4
 gladly 31.7
 glass 1.1, 5.1, 11.1; -es 35.5
 go 2.7, 29.3, 30.1; *see also*: go
     around, go down, go out, go up,
     going to
 go around 6.6
 god 17.8
 God 17.8, 18.7
 go down 29.1, 44.1
 going to 6.1, 13.2, 25.8
 gold 19.5
 good *A* 1.3, 3.5, 7.6, 22.7, 36.5
 good-bye 2.5, 19.5
 go out 29.1, 51.1
 go up 3.1, 24.4
 government 33.6
 grasp 31.7
 grave *A* 3.5
 great 5.3
 greeting 9.2, 16.3, 17.3, 41.3
 grocery 32.3
 grow 23.4
 guard *V* 29.6
 guest 6.7, 11.1

 Haifa 1.3, 34.3
 hair 31.7
 half 36.3
 hamburger 32.3
 hand *N* 9.2, 11.1, 18.4, 22.6, 22.7,
     22.8, 28.9, 35.3, 37.1
 hang 25.7, 25.8
 Hannah 1.3
 hard 3.5
 hate 30.6, 41.3
 have 1.6, 2.3, 4.4, 4.6, 6.7, 7.1, 8.5,
     17.6, 19.7, 19.8, 23.6, 27.5, 27.6,
     38.1; *see also*: have pity
 have got: *see* have
 have pity 22.7, 41.3
 he 5.5, 17.6
 head 17.8
 heal 10.8, 12.2
 hear 23.4, 25.8
 heart 25.8
 Hebrew 3.5, 34.5
 hello 2.5
 help *V* 24.4, 25.4
 help *N* 10.8; *see also*: household help
 her 17.2, 17.6
 here 1.1, 4.5, 7.6, 9.2
 hers 39.6
 him 17.6
 his 17.2, 39.6
 history 12.4
 hold back 17.8
 Holophernes 17.8
 holy 21.4
 home 9.2, 11.1, 13.3n, 18.4, 30.8
 honor *N* 27.8
 honored 9.2
 hope *V* 12.4, 41.3
 hope *N* 22.7, 55.5
 horse 22.7
 hospital 34.5
 hot 3.5
 hotel 4.5, 5.1, 11.1, 18.4
 hour 12.4, 16.3, 21.1, 30.6, 35.2,
     42.9, 43.4
 house 9.2, 11.1, 18.4

household help 30.6
 however 17.8
 how much 4.1, 40.3
 human being 22.7
 hundred 20.1, 20.2, 20.3
 hurry *V* 4.5, 14.8

I 1.1, 17.6, 28.1
 idea 32.3
 if 12.4, 13.2, 14.5, 37.3, 38.6
 ignore = do not know
 immediately 4.5
 immigrant 9.2, 36.1
 immigrate 3.1, 24.4
 impertinence 19.5
 important 6.6
 impossible 6.7
 impression 40.8
 imprint *V* 36.7, 44.3
 in 2.3, 8.5, 9.2, 13.3, 17.6, 21.4,
 21.4*, 27.3, 27.6, 28.1, 37.1, 43.4;
see also: in front of, in order
 in- 34.2
 income 9.2
 independence 21.4
 inform 19.5, 41.2, 44.3
 in front of 22.7, 22.8
 inhabitant 17.8
 injure 32.3
 in order 19.5, 19.6, 37.1
 inquire 25.8, 32.3, 41.3
 instead of 32.3, 37.1, 39.1, 39.2
 intend 13.3, 43.1
 intention 12.4, 18.4, 26.9, 28.5,
 31.7, 32.3, 39.5, 43.1
 interest *V* 30.6, 41.3
 interrupt 6.6, 12.2
 into: *see* to
 investigate 25.8
 invitation 14.8, 41.3
 invite 10.8, 12.2
 iron *N* 34.5
 is 1.1, 1.6, 3.5, 6.1, 7.5, 8.1, 8.3, 9.4,
 28.6, 28.7
 Israel 1.3, 24.4
 it 3.5, 5.5, 7.5, 17.6
 its 17.2

Jacob 1.3
 January 21.1
 Jerusalem 1.3
 Jew(ish) 34.3
 job 7.1
 joke *N* 30.6
 Joseph 1.3
 joy 9.2, 11.1, 18.4
 Judith 17.8
 July 21.1
 June 21.1
 just like that 14.8

kibbutz 14.8
 kilometer 21.5
 kind *N* 30.5, 30.8, 32.3, 40.3
 kindergarten 16.7*, 42.8*
 kindle 7.1, 12.2, 25.5, 44.1
 king 17.8, 18.3
 kitchen 32.3
 knock 30.6
 know 13.3, 22.6, 29.1, 38.6, 42.8, 51.1
 knowledge 17.8, 41.3

lady 2.6, 11.1, 18.4, 26.1, 32.3
 lady- 32.6
 lamp 10.3
 land 17.8, 18.4, 21.4
 landlord 38.1
 last *A* 9.2, 35.5*
 late *adv.* 6.7, *A* 34.5; *see also:* be late
 lawn 14.8, 18.3
 learn 23.4, 41.3
 least 13.3
 leave *V* 18.8, 24.4, 25.1, 27.8*
 leave *N* 34.5
 left *A* 7.1, 29.2, 35.5
 less 3.6, 4.2, 7.4, 7.6, 20.5
 let (have) 2.7, 4.5, 4.6, 12.2, 13.2,
 30.3, 41.3; *see also:* let take place
 let take place 17.8
 letter 9.2, 16.3, 36.7
 Levy 2.6
 library 34.5
 lien 32.3
 life 34.5
 light *A* 3.5
 like *V* 23.4, 24.4, 25.5, 25.7, 41.3

like *Pp* 3.7, 36.7, 27.1, 52.2
 listen 14.8
 little 5.3, 40.1; *see also:* a little
 live 6.6, 34.5, 42.8, 43.8
 lo 24.4
 local 34.1
 long *A* 32.8; *see also:* longer
 longer; any longer = more, still
 look *V* 7.1, 9.2, 12.2, 22.3n, 39.5, 43.1
 lord 2.6, 26.1, 32.3
 Lord 22.7
 lose 43.8
 loss 25.8
 lost 30.6
 lot: *see* thanks a lot
 love *V* 24.2, 24.4, 41.3
 love *N* 9.2, 41.3
 low 32.3
 luck 6.7, 11.1, 26.1, 32.3
 lunch 16.7
 -ly 6.7*, 42.2

machine 36.7
 Madam 18.7, 26.8
 maid 25.8, 30.6
 main 9.2
 maintain 17.8
 main thing 9.2
 make 24.4, 25.1, 44.1, 44.3, 59.2;
see also: make angry
 make angry 26.7
 man 7.1, 11.1, 18.4, 21.5, 22.7, 25.8,
 36.2
 map 16.8
 March 21.1
 mark *V* 36.7
 marry 13.3
 matter *V* 26.1, 26.7, 40.4
 matter *N* 10.8, 26.4, 28.9, 40.4
 may 4.5, 6.7, 13.2, 32.8
 May 21.1
 maybe: *see* may
 me 2.3, 17.6
 meal 16.7
 meantime 13.3
 meat 19.5
 meet 31.7
 member 16.3, 16.7, 16.7*, 23.6
 memory 21.4, 41.3
 mention *V* 36.7, 44.3
 merchandise 30.8
 milk *N* 1.1, 5.1, 11.1
 mine *A* 39.6
 minority 36.3
 minute *N* 21.1
 Miss 2.6, 11.1, 18.4, 26.1
 model *N* 29.6
 Mom 13.3, 16.3
 moment 7.1, 10.2
 Monday 34.3
 money 1.1, 5.1, 18.3
 month 9.2, 10.2, 11.1, 35.2
 more 3.6, 4.2, 4.3, 7.4, 7.6, 13.3,
 20.5, 28.4, 43.8
 morning 1.1, 5.1, 33.6
 Moses 1.3
 most 3.6, 4.2, 7.4, 28.4, 36.3, 43.8
 mother 13.3, 16.3
 mourning 21.4
 mouth 24.4
 move *V* 19.5
 moviehouse 13.3
 Mr. 2.6, 36.7
 much 4.1 (bis), 7.4, 40.3, 42.2
 music 6.7
 my 17.2, 18.7

nail 6.7
 name *N* 9.2, 16.3, 17.3, 36.7
 near 13.3, 32.3
 necessary 4.4, 4.6, 6.7, 7.1, 12.4,
 19.8, 27.5
 need *V* 4.4, 4.6, 6.7, 7.1, 19.4, 19.8,
 27.5
 need *N* 12.4
 Negev 9.2
 neighbor 7.1, 9.2, 11.1
 neighboring 17.8
 neither 2.1, 45.7
 nervous 32.3
 never 36.2; *see also:* never mind,
 nevertheless
 never mind 26.1, 40.4
 nevertheless 18.8
 new 5.3
 New-York 1.3

next 9.2
 nice 1.3, 3.5, 7.6, 9.2, 36.5
 niggard 32.3
 night 29.6, 29.6n
 nine 20.1, 20.2
 nineteen 20.1, 20.2
 ninety 20.1, 20.2
 ninth 34.1
 Nissan 21.3
 no 1.6, 28.6, 28.7, 36.2, *see also:*
 no matter
 nobody 25.8, 36.2, 40.5
 noise 6.7
 no matter 40.4
 none 28.6, 28.7, 36.2
 noodle 29.6
 noon 12.4
 nor 2.1, 45.7
 North 34.5
 nose 35.5
 not 1.6, 2.1, 13.2, 28.6, 28.7, 36.2, 45.7
 nothing 36.2, 40.5
 November 21.1
 now 1.1
 nowhere 36.2, 36.3, 40.5
 ...n't...? 13.3, 36.6*
 number 12.2, 13.3, 20.1, 55.3
 nursery teacher 34.5

object *V* 26.1
 observe 17.8
 obtain 14.8
 occasion 32.3
 occupy 25.8, 31.7, 41.3
 occur 19.5, 32.3, 44.1
 o'clock 21.1
 October 21.1
 of 18.1, 21.1, 21.4*, 38.1
 offer *V* 7.1, 12.2, 41.2
 office 12.4, 16.3, 42.8*
 officer 7.1, 11.1, 18.4
 often 6.6
 oh 18.7
 old 5.3 (bis), 18.8, 21.5, 34.5, 44.1,
 52.4
 on 2.3, 6.7, 8.5, 12.1, 13.3, 17.6,
 21.1, 21.4, 27.3, 27.5*, 27.6, 28.1,
 34.3, 37.1, 43.4; *see also:* on the
 other hand
 one 4.4, 6.1, 7.1, 8.2, 9.2, 10.1,
 13.1*, 13.3, 14.4*, 20.1, 20.2,
 28.7, 39.5
 only 4.3
 on the other hand 9.2
 open *V* 31.8
 open *A* = opened
 opportunity 32.3
 or 1.7
 orange 19.5 (bis)
 orchestra 29.5
 order *V* 2.7, 10.8, 12.2, 17.8, 41.3
 order *N* 4.5, 5.1, 14.8, 17.8, 18.3,
 20.4, 41.3; *see also:* in order
 other 6.7, 12.4, 13.3n, 34.1; *see also:*
 on the other hand
 our 17.2
 ours 39.6
 oven 19.6
 over 6.7
 overcome 17.8, 41.3
 overnight 19.5, 52.1
 own *V* 38.1
 own *A* 19.5
 owner 38.1

page 21.1
 painter 40.8
 pair 35.1, 35.5
 pants: *see* trousers
 paper 16.7 (bis)
 parents 13.3
 part *N* 19.5, 36.3
 participate 14.8
 participation: *see* participate
 party 6.7
 pass *V* 26.1
 patient *N* 11.5
 pay 3.1, 12.2, 41.3; *see also:* pay
 attention
 pay attention 36.7
 payment 34.5, 41.3
 peace 2.5, 19.5
 people (sg.) 17.8, 37.1, 38.6*
 people (pl.) = persons
 percent 21.5
 perhaps 4.5, 13.2

permit *V* 17.8, 32.3
 person 7.1, 11.1, 21.5, 18.4, 25.8
 36.2
 phone *V* 6.7, 12.2
 phone *N* 4.5, 5.1, 11.1
 physician 11.5
 piano 6.7
 picture 4.5, 5.1, 13.3, 18.3
 pious 25.8
 pity *N* 7.1, 19.5, 22.7, 41.3
 place *N* 6.7, 11.1, 18.4
 plan *N* 32.3
 play *V* 6.7 (bis), 12.2, 43.1
 pleasant 6.3
 please (*interjection*) 2.5, 4.6, 24.4,
 26.5, 26.8
 pleasure 32.5
 plot *N* 33.6
 poet 30.6
 political 34.5
 poor 5.3, 6.6
 possess 40.1
 pound 20.2
 pour 24.1, 24.4
 power 17.8
 pray 17.8, 43.1
 preparation 32.3, 41.3
 prepare 7.1, 12.2, 22.4n
 present *V* 32.3
 presentation: *see* present *V*
 president 33.6
 pretty 1.3, 3.5, 7.6, 9.2, 36.5
 price 29.6
 priest 17.8
 problem 9.2
 proclaim 33.6
 proclamation: *see* proclaim
 profound 30.6
 promise 12.4, 41.2
 proposal: *see* propose
 propose 7.1, 12.2, 41.2
 prospect 38.6
 provide 9.2, 12.2
 pupil 3.1 (bis)
 put 6.7, 12.2, 17.8, 19.1, 44.1; *see*
also: put in, put on, put out
 put in 6.7, 12.2, 44.1
 put on 24.4, 25.5, 35.5
 put out 7., 7.3, 12.2, 44.1

 quarter 36.3
 question 10.8, 41.3
 quickly 36.7, 42.2
 quite 3.6, 4.2, 7.4

 radio 6.7, 11.1
 railroad 34.5
 rain *N* 19.5
 rather 3.6, 4.2, 7.4, 7.6, 20.5, 28.5,
 28.4, 39.2, 43.8
 really 4.5
 Rebecca 4.5
 receive 2.7, 12.2, 22.4n, 31.7, 41.3,
 43.2
 recognize 13.3, 22.6
 recollect 25.4
 red 9.2, 59.2
 refuse *V* 15.2
 regards 9.2, 16.3, 17.3, 41.3
 register *V* 23.4, 41.3
 regret *V* 4.5, 12.2
 relate 3.1, 12.2, 43.1
 relative *N* 13.3
 remain 25.5
 remember 24.4, 25.4, 41.3
 remote 9.2
 renounce 7.3
 repair *V* 6.7, 12.2
 reply *V* 9.2, 12.2, 44.1
 reply *N* 12.4
 request *N* 22.7
 reside (= have one's domicile) 6.6
 respect *V* 7.3, 12.2
 respective 25.8n
 rest *V* 19.5
 rest *N* 19.5, 36.3 (bis)
 result *V* 13.3
 return *V* 17.8
 reveal 9.2, 12.2
 ribbon 13.3, 18.3
 rich 5.3
 ride *V* 24.4, 30.1, 51.1
 right *A* 7.1, 10.8, 28.9, 29.2, 35.5, 36.5
 ring *V* 6.7, 12.2
 ring *N* 32.3, 41.3
 roast *V* 32.3

roof 34.5
 room 1.1, 5.1, 6.7, 11.1, 18.3, 18.4
 route 34.5
 rural 34.5

 sale: *see* sell
 Salomon 6.3
 same 42.4
 Sarah 1.3
 Saturday 21.4
 save 17.8, 25.5
 say 7.6, 9.2, 12.2, 14.4, 24.4, 32.3
 school 32.3, 33.6
 second *A* 12.4, 13.3, 21.1, 34.1, 34.3
 see 24.4, 25.1, 25.3, 25.7, 28.5*,
 32.8, 32.9, 43.2
 seek 9.2, 12.2, 22.4n, 43.1
 seem 25.4
 -self 19.5
 sell 24.4
 send 23.4
 September 21.1
 serious 38.6
 service 34.5, 41.3
 settle 6.7
 settlement 34.5, 54.6
 seven 20.1, 20.2
 seventeen 20.1, 20.2
 seventh 34.1
 seventy 20.1, 20.2
 shall 13.1, 13.2
 shape *N* 6.7
 share *N* 19.5
 she 5.5, 17.6
 shed *V* 24.1, 24.4
 shirt 19.5, 29.6
 shoe 35.3
 shop *N* 30.8, 32.3
 short 5.3, 40.1
 should 37.3
 show *V* 3.1, 12.2, 14.1, 22.4n, 41.3,
 44.3
 show *N* 34.5
 sick 10.8
 side 9.2, 11.1, 18.4, 28.9
 silence 4.5, 31.8*
 silver 1.1, 5.1, 18.3
 simple 10.8
 since 13.3, 17.6, 37.1, 45.8
 sincerely yours 36.8
 sing 6.7, 12.2, 41.3, 42.8
 single 29.6, 36.2, 40.8
 Sir 26.8
 sister 19.5
 sit (down) 2.7, 6.7, 29.1, 51.1
 situation 9.2
 six 20.1, 20.2
 sixteen 20.1, 20.2
 sixth 34.1
 sixty 20.1, 20.2
 slave 22.7, 25.8
 sleep 30.3
 small 5.3, 40.1
 so (*adv.*) 3.6, 7.4, 25.8, 36.6, 40.3;
see also: so long
 so (*conj.*) 9.2, 10.8, 40.3
 social 34.1
 society 6.6
 sock 35.5
 soldier 31.7
 so long 2.5
 some 3.6, 4.1 (bis), 4.2, 7.4, 10.1*,
 28.7, 30.5, 40.3, 40.5
 somebody 4.5, 40.5, 45.6
 something 4.5, 40.5, 45.6
 somewhere 40.5
 song 30.6
 soon 32.3
 sorry 4.5, 12.2
 sort 30.5
 source of income 9.2
 South 34.5
 speak 2.7, 27.1
 specialist 12.4
 spend 7.1, 7.3, 12.2
 spoil 32.3, 38.6
 stamp *N* 36.7
 stand 21.1, 21.5; *see also*: stand up
 stand up 3.1, 19.1
 start *V* 19.6
 state *N* 16.7
 station 34.5
 stay *V* 25.5; *see also*: stay overnight
 stay overnight 19.5, 52.1
 stick *V* 36.7
 still (*adv.*) 4.3, 13.3, 34.5, 36.2

stop *V* 6.6, 12.2, 21.1, 24.4, 25.5,
 25.8, 30.8, 43.8
 store *N* 30.8, 32.3, 39.5
 story 16.7
 strengthen 31.7, 44.1
 strong 5.3, 40.1
 student 3.1 (bis)
 study *N* 12.4
 succeed 10.8, 12.2, 41.2
 success: *see* succeed
 successful 10.8, 12.2, 41.2
 such 11.6, 36.6, 40.3
 suddenly 32.3
 suggest 7.1, 12.2, 41.2
 suit *N* 6.3
 suitcase 19.5
 summer 19.5
 Sunday 34.3
 surely 10.8, 32.7
 surround 18.8
 surroundings 9.2
 Susanna 6.3
 swear 25.8

 table 1.1, 5.1, 11.1, 16.7
 tablecloth 6.7
 take 2.7, 12.2, 30.3, 51.1; *see also*:
 take a rest, take a walk, take
 counsel, take down, take into
 account, take out, take place, take
 the liberty
 take a rest 19.5
 take a walk 3.1
 take counsel 13.3
 take down 23.4, 31.8*, 38.6, 44.1
 take into account 36.7
 take out 7.1, 12.2, 44.1
 take place 21.4
 take the liberty 32.3
 talk *V* 25.7
 talk *N* 4.5, 5.1
 tea 1.1, 5.1, 11.1
 teach 2.7, 12.2, 41.3
 teacher 3.1
 Tel-Aviv 1.3
 tell 3.1, 7.5, 9.2, 12.2, 24.4, 32.3,
 43.1
 ten 20.1, 20.2
 tent 31.7
 tenth 34.1
 terrible 6.7
 Tevet 21.3
 than 3.6
 thank *V* 10.8, 12.2
 thank(s) *N* 2.5, 36.7
 thanks a lot 2.5
 that 7.7, 9.2, 12.5, 13.2, 14.5, 31.5,
 33.2, 33.3, 36.6, 37.1, 40.4, 42.4
 the 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 10.6, 16.2
 theater 33.6
 thee: *see* you
 their 17.2
 theirs 39.6
 them 17.6
 then 40.3
 there 1.1, 1.6, 9.2, 11.1, 40.3
 therefore 9.2, 40.3
 they 5.5, 17.6
 thing 9.2, 18.4
 third *N* 36.3
 third *A* 34.1
 thirteen 20.1, 20.2
 thirty 20.1, 20.2
 this 11.6, 40.3
 thou: *see* your
 though 7.1, 14.5, 32.3
 thought *N* 30.6, 41.3
 thousand 20.1, 20.2, 20.3
 three 20.1, 20.2
 Thursday 34.3
 thy: *see* your
 timber 30.4
 time 1.1, 5.1, 21.1, 32.3, 43.4
 tired 7.1
 to 2.3, 3.4, 8.5, 10.8, 17.6, 21.1,
 21.4*, 27.3, 27.6, 28.1, 37.1
 today 7.1
 tolerate 25.8
 tomorrow 6.7
 tonight 7.1, 52.4
 too 4.5, 28.4, 56.2
 tool 7.1, 11.1, 18.4, 42.8
 town 10.8, 11.1
 train *N* 34.5
 travel *N* 33.6
 treat *V* 10.8, 12.2, 42.8

permit *V* 17.8, 32.3
 person 7.1, 11.1, 21.5, 18.4, 25.8
 36.2
 phone *V* 6.7, 12.2
 phone *N* 4.5, 5.1, 11.1
 physician 11.5
 piano 6.7
 picture 4.5, 5.1, 13.3, 18.3
 pious 25.8
 pity *N* 7.1, 19.5, 22.7, 41.3
 place *N* 6.7, 11.1, 18.4
 plan *N* 32.3
 play *V* 6.7 (bis), 12.2, 43.1
 pleasant 6.3
 please (*interjection*) 2.5, 4.6, 24.4,
 26.5, 26.8
 pleasure 32.5
 plot *N* 33.6
 poet 30.6
 political 34.5
 poor 5.3, 6.6
 possess 40.1
 pound 20.2
 pour 24.1, 24.4
 power 17.8
 pray 17.8, 43.1
 preparation 32.3, 41.3
 prepare 7.1, 12.2, 22.4n
 present *V* 32.3
 presentation: *see* present *V*
 president 33.6
 pretty 1.3, 3.5, 7.6, 9.2, 36.5
 price 29.6
 priest 17.8
 problem 9.2
 proclaim 33.6
 proclamation: *see* proclaim
 profound 30.6
 promise 12.4, 41.2
 proposal: *see* propose
 propose 7.1, 12.2, 41.2
 prospect 38.6
 provide 9.2, 12.2
 pupil 3.1 (bis)
 put 6.7, 12.2, 17.8, 19.1, 44.1; *see*
also: put in, put on, put out
 put in 6.7, 12.2, 44.1
 put on 24.4, 25.5, 35.5
 put out 7.1, 7.3, 12.2, 44.1

 quarter 36.3
 question 10.8, 41.3
 quickly 36.7, 42.2
 quite 3.6, 4.2, 7.4

 radio 6.7, 11.1
 railroad 34.5
 rain *N* 19.5
 rather 3.6, 4.2, 7.4, 7.6, 20.5, 28.5,
 28.4, 39.2, 43.8
 really 4.5
 Rebecca 4.5
 receive 2.7, 12.2, 22.4n, 31.7, 41.3,
 43.2
 recognize 13.3, 22.6
 recollect 25.4
 red 9.2, 59.2
 refuse *V* 15.2
 regards 9.2, 16.3, 17.3, 41.3
 register *V* 23.4, 41.3
 regret *V* 4.5, 12.2
 relate 3.1, 12.2, 43.1
 relative *N* 13.3
 remain 25.5
 remember 24.4, 25.4, 41.3
 remote 9.2
 renounce 7.3
 repair *V* 6.7, 12.2
 reply *V* 9.2, 12.2, 44.1
 reply *N* 12.4
 request *N* 22.7
 reside (= have one's domicile) 6.6
 respect *V* 7.3, 12.2
 respective 25.8n
 rest *V* 19.5
 rest *N* 19.5, 36.3 (bis)
 result *V* 13.3
 return *V* 17.8
 reveal 9.2, 12.2
 ribbon 13.3, 18.3
 rich 5.3
 ride *V* 24.4, 30.1, 51.1
 right *A* 7.1, 10.8, 28.9, 29.2, 35.5, 36.5
 ring *V* 6.7, 12.2
 ring *N* 32.3, 41.3
 roast *V* 32.3

roof 34.5
 room 1.1, 5.1, 6.7, 11.1, 18.3, 18.4
 route 34.5
 rural 34.5

 sale: *see* sell
 Salomon 6.3
 same 42.4
 Sarah 1.3
 Saturday 21.4
 save 17.8, 25.5
 say 7.6, 9.2, 12.2, 14.4, 24.4, 32.3
 school 32.3, 33.6
 second *A* 12.4, 13.3, 21.1, 34.1, 34.3
 see 24.4, 25.1, 25.3, 25.7, 28.5*,
 32.8, 32.9, 43.2
 seek 9.2, 12.2, 22.4n, 43.1
 seem 25.4
 -self 19.5
 sell 24.4
 send 23.4
 September 21.1
 serious 38.6
 service 34.5, 41.3
 settle 6.7
 settlement 34.5, 54.6
 seven 20.1, 20.2
 seventeen 20.1, 20.2
 seventh 34.1
 seventy 20.1, 20.2
 shall 13.1, 13.2
 shape *N* 6.7
 share *N* 19.5
 she 5.5, 17.6
 shed *V* 24.1, 24.4
 shirt 19.5, 29.6
 shoe 35.3
 shop *N* 30.8, 32.3
 short 5.3, 40.1
 should 37.3
 show *V* 3.1, 12.2, 14.1, 22.4n, 41.3,
 44.3
 show *N* 34.5
 sick 10.8
 side 9.2, 11.1, 18.4, 28.9
 silence 4.5, 31.8*
 silver 1.1, 5.1, 18.3
 simple 10.8
 since 13.3, 17.6, 37.1, 45.8
 sincerely yours 36.8
 sing 6.7, 12.2, 41.3, 42.8
 single 29.6, 36.2, 40.8
 Sir 26.8
 sister 19.5
 sit (down) 2.7, 6.7, 29.1, 51.1
 situation 9.2
 six 20.1, 20.2
 sixteen 20.1, 20.2
 sixth 34.1
 sixty 20.1, 20.2
 slave 22.7, 25.8
 sleep 30.3
 small 5.3, 40.1
 so (*adv.*) 3.6, 7.4, 25.8, 36.6, 40.3;
see also: so long
 so (*conj.*) 9.2, 10.8, 40.3
 social 34.1
 society 6.6
 sock 35.5
 soldier 31.7
 so long 2.5
 some 3.6, 4.1 (bis), 4.2, 7.4, 10.1*,
 28.7, 30.5, 40.3, 40.5
 somebody 4.5, 40.5, 45.6
 something 4.5, 40.5, 45.6
 somewhere 40.5
 song 30.6
 soon 32.3
 sorry 4.5, 12.2
 sort 30.5
 source of income 9.2
 South 34.5
 speak 2.7, 27.1
 specialist 12.4
 spend 7.1, 7.3, 12.2
 spoil 32.3, 38.6
 stamp *N* 36.7
 stand 21.1, 21.5; *see also*: stand up
 stand up 3.1, 19.1
 start *V* 19.6
 state *N* 16.7
 station 34.5
 stay *V* 25.5; *see also*: stay overnight
 stay overnight 19.5, 52.1
 stick *V* 36.7
 still (*adv.*) 4.3, 13.3, 34.5, 36.2

stop *V* 6.6, 12.2, 21.1, 24.4, 25.5,
 25.8, 30.8, 43.8
 store *N* 30.8, 32.3, 39.5
 story 16.7
 strengthen 31.7, 44.1
 strong 5.3, 40.1
 student 3.1 (bis)
 study *N* 12.4
 succeed 10.8, 12.2, 41.2
 success: *see* succeed
 successful 10.8, 12.2, 41.2
 such 11.6, 36.6, 40.3
 suddenly 32.3
 suggest 7.1, 12.2, 41.2
 suit *N* 6.3
 suitcase 19.5
 summer 19.5
 Sunday 34.3
 surely 10.8, 32.7
 surround 18.8
 surroundings 9.2
 Susanna 6.3
 swear 25.8

 table 1.1, 5.1, 11.1, 16.7
 tablecloth 6.7
 take 2.7, 12.2, 30.3, 51.1; *see also*:
 take a rest, take a walk, take
 counsel, take down, take into
 account, take out, take place, take
 the liberty
 take a rest 19.5
 take a walk 3.1
 take counsel 13.3
 take down 23.4, 31.8*, 38.6, 44.1
 take into account 36.7
 take out 7.1, 12.2, 44.1
 take place 21.4
 take the liberty 32.3
 talk *V* 25.7
 talk *N* 4.5, 5.1
 tea 1.1, 5.1, 11.1
 teach 2.7, 12.2, 41.3
 teacher 3.1
 Tel-Aviv 1.3
 tell 3.1, 7.5, 9.2, 12.2, 24.4, 32.3,
 43.1
 ten 20.1, 20.2
 tent 31.7
 tenth 34.1
 terrible 6.7
 Tevet 21.3
 than 3.6
 thank *V* 10.8, 12.2
 thank(s) *N* 2.5, 36.7
 thanks a lot 2.5
 that 7.7, 9.2, 12.5, 13.2, 14.5, 31.5,
 33.2, 33.3, 36.6, 37.1, 40.4, 42.4
 the 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 10.6, 16.2
 theater 33.6
 thee: *see* you
 their 17.2
 theirs 39.6
 them 17.6
 then 40.3
 there 1.1, 1.6, 9.2, 11.1, 40.3
 therefore 9.2, 40.3
 they 5.5, 17.6
 thing 9.2, 18.4
 third *N* 36.3
 third *A* 34.1
 thirteen 20.1, 20.2
 thirty 20.1, 20.2
 this 11.6, 40.3
 thou: *see* your
 though 7.1, 14.5, 32.3
 thought *N* 30.6, 41.3
 thousand 20.1, 20.2, 20.3
 three 20.1, 20.2
 Thursday 34.3
 thy: *see* your
 timber 30.4
 time 1.1, 5.1, 21.1, 32.3, 43.4
 tired 7.1
 to 2.3, 3.4, 8.5, 10.8, 17.6, 21.1,
 21.4*, 27.3, 27.6, 28.1, 37.1
 today 7.1
 tolerate 25.8
 tomorrow 6.7
 tonight 7.1, 52.4
 too 4.5, 28.4, 56.2
 tool 7.1, 11.1, 18.4, 42.8
 town 10.8, 11.1
 train *N* 34.5
 travel *N* 33.6
 treat *V* 10.8, 12.2, 42.8

treatment 10.8, 41.3
trip 19.5, 33.6, 41.3
trouble 32.3
trousers 35.1, 35.5
true 10.8, 28.9, 36.5
truth 4.5, 5.1, 11.1
try 4.5, 12.2, 43.1
Tuesday 34.3
turn *V* 30.6
twelve 20.1, 20.2
twenty 20.1, 20.2
two 20.1, 20.2
two-hundred 20.1, 20.2
two-thousand 20.1, 20.2

un- 34.2
unable: *see* able
uncle 4.5
understand 6.7, 12.2, 22.6
unless (= if not) 12.4, 13.2, 14.5, 28.5*, 37.3, 38.6
until 9.2, 17.6, 37.1
up 3.1, 24.4
upon 6.7, 17.6, 37.1
urgent 36.7
us 2.3, 17.6
use *V* 36.7, 43.1; *see also*: used to
used to 34.5, 37.3
usual 21.4
Uziyahu 18.8

various 31.7
vegetable 29.6
very 3.6, 4.2, 7.4, 42.2
visit *V* 7.3, 12.2
visit *N* 32.3, 41.3
voice 4.5, 5.1, 11.1

wait 3.1, 12.2, 41.3
walk *V* 3.1
want *V* 23.4, 25.3, 25.7
want *N* 18.8
war 18.8
warehouse 39.5
was 19.7
waste 7.1, 19.5
water 18.8
way 6.7*, 19.5, 32.3
we 17.6, 28.1
weather 39.4
Wednesday 34.3
week 13.3, 18.4, 35.2
weight 36.7
welcome 25.7, 26.5*, 28.3*
well (*adv.*) 3.5
West 34.5
what 1.1, 19.3, 30.5, 36.7, 40.3, 40.4, 40.5, 42.4, 45.6
when 4.5, 10.8, 38.3, 39.3, 40.4, 40.5
where 1.1, 40.3, 40.5
which 7.7, 33.2, 33.31
while *N* 1.1, 5.1, 32.3, 43.4
while (*conj.*) 9.2, 17.6, 37.1, 39.3
white 5.3
who 1.1, 7.7, 19.2, 19.3, 33.2, 40.3, 40.4, 40.5, 45.6
whole 11.4, 18.5, 20.6, 36.3, 42.8
whom: *see* who
whose: *see* who, which
why 4.5, 19.4, 24.4, 28.9, 40.3
wicked 29.2
wife 18.4, 23.6
will *V* 13.1, 13.2
willing, -ly 31.7, 32.9
wind *N* 19.5

wine 7.1, 11.1, 18.4
winter 19.5
wire *N* 34.5
wisdom 25.8, 28.3*
wise 5.3, 40.1
wish *V* 23.4, 25.3, 25.7
wish *N* 12.4, 18.4, 26.9, 28.5, 29.5
with 2.3, 4.5, 8.5, 13.3, 17.6, 17.9, 21.1, 21.4, 27.3, 27.6, 28.1, 37.1, 43.1
within 9.2, 17.6, 21.4, 25.8
without 6.6, 37.1
woman 7.1, 11.1, 18.4, 23.6
wonderful 13.3
wooden 30.4
word 10.8, 16.3, 18.4, 20.4
work *V* 24.4, 27.1
work *N* 7.1
world 24.4
worth while 19.5
worthy 25.7
worse: *see* bad
would 37.3
wound *V* 32.3
write 24.4

Yafa 2.9
year 13.3, 16.3, 21.1
yes 2.5, 55.1, 59.7*
yesterday 4.5
yet 4.3, 13.3, 34.5, 36.2
you 3.1, 17.6
young 5.3; *see also*: young man
young man 13.3
your 17.2
yours 39.6

zero 20.1

32.3	IV תרנגולת
(cob of) corn — <i>tíras</i> , ° <i>tiras</i>	חִירָס
Nm	
grudge — <i>tar'omèt</i> Nf	תרעומת
32.3	חִירוץ
17.8	תושב
12.4	I תשובה
59.7n	משבץ
59.7n	תושייה
34.5, 41.3	IV תשלום
	תשע: תשיעי
20.1, 20.2	II תשע
20.3	תשע-מאות
34.1	II תשיעי
21.3	תשרי
56.3	תת-
40.8	III תותח

remedy, legal provision	תקנה
— <i>takana</i> Nf	
stick (= thrust) — <i>tkaa</i> Vst	תקע
(o-a)	
	תקף: התקפה
45.8	תקופה
ceiling — <i>tikra</i> Nf	IV תקרה
59.7n	תקתק
see (י)תר	(1) יתר
	יתר (2): התר
44.7	III תור
20.4, 43.8n	תורה
34.5	VI תרבות
40.8	III תרגם
deep sleep — <i>tardema</i> Nf	תרדמה
mast — <i>torèn</i> Nm	תורן
32.3	IV תרנגול

45.3	תעופה
43.8	IV תעשייה
19.5	II תפוח
19.5	II תפוח
32.3	IV תפוח-אדמה
19.5	II תפוח-זהב
17.8, 43.1	תפילה
31.7	III תפוס
drum — <i>tofef</i> Vw1	תופף
43.8	IV תפקיד
40.8	III תפור
43.8	תוצאה
	ת־ק (1): תייק, תיק
	ת־ק (2): תקתק
44.7, 59.7n	IV תיק
22.7, 55.5	IV תקווה
	תק(ן): תקן, תקנה
6.7, 12.2	III תקן

ox —for Nm (isol. pl. <i>fuvarim</i>)	שור IV	שֶׁרֶם (שרה): שרה, שריו
42.8	שיר III	(V)
30.6	שיר II	(N)
47.2	שיר-השירים	
1.3	שרה	
dwel —fre Vs (o-e) 3	שרה	
36.7	שורה III	
singing, poetry — <i>šira</i> Nf	שירה	
	שרד: משרד, שריד	
remnant — <i>sarid</i> Nsm	שריד	
(pl. <i>sridim</i>)		
29.6	שרוול	
immersed, plunged — <i>šaruy</i> A	שרוי	
56.5	שרון	
	שרף: שרוף, שרפה	
32.3, 53.5	שרוף III	
fire (accidental or incendiary)	שרפה	
	שר(ר): השתרר, משרה, שר	
45.5, 45.8	שורש IV	
	שרת: שרת, שירות	
29.6, 43.1	שרת	
34.5, 41.3	שירות IV	
0.1, 20.2	שש II	
4.1, 34.3	שישי II	
1	שושנה	
.6n	שית	
	שת- (שתה): שתה, שתי, שתוי	
12.2, 23.4	שתה I	
	שתי	
	שתי	
	שתיים II	
	שתיל	
	שתף: השתתף, משותף	
	שתק: שתוק, שתיקה	
	שתוק	
	שתיקה	

37.4	שפה IV	(2)
	שפח: משפחה, שפחה	
25.8	שפחה	
	שפט: משפט, שופט, שופט, שופטים	
44.7	שופט IV	
1. judge, 2. sentence	שופט 1. על	
—šfot Vs 2. t		
47.2	שופטים	
24.1, 24.4	שפוך	
	שפל: השפל, שפל, שפלה	
59.7n	שפל	
lowland — <i>šfela</i> Nf	שפלה	
	שפע: השפע, השפעה	
45.5	שפעל	
45.5	שופעל	
receptacle, telephone-	שפופרת	
receiver — <i>šfoferet</i> Nf		
see שק(2)	שק (1)	
sack (= bag) — <i>sak</i> Nm	שק (2)	
kiss — <i>šak, našak</i>	שק (1) ל-	
Vs (o-a) (§ 30.1)		
40.8	שוק III	
	שקט: שקוט, שקט (N), שקט (A)	
4.5, 31.8 *	שקט IV	(N)
40.8	שקט IV	(A)
be quiet — <i>škot</i> Vs (a-o)	שקוט	
(§ 52.5)		
	שקל: משקל, שקול	
weigh — <i>škol</i> Vs (o) (t)	שקול IV	
	שקף: השקף, משקפיים, ממושקף	
	שקר: שקר (V), שקר (N)	
44.7	שקר IV	(V)
44.7	שקר IV	(N)
שר(ר)	שר	
42.8	שר IV	
	שר-ר (שר, שרר): משורר, שיר (V), שיר (N), שירה	

47.2	שמות	
see שן(י)	שן	
30.3	שן II	(V)
35.3	שן III	(N)
	שנ- (שנה): השתנה, משנה, משונה, שנה (V), שני, שני, שינוי, שניים	
43.1	שנה (V)	
40.8, 42.8	שנה III	(šena)
13.3, 16.3, 21.1, 34.5,	שנה II	(šana)
35.2		
31.7	שונה	
20.2	שני	
	שנא: שנא, שנאה	
30.6, 41.3	שנא IV	
41.3	שנאה	
12.4, 13.3, 34.1, 34.3	שני II	
19.5	שינוי	
20.2	שניים II	
	שע- (שעה): בשעת, שעה, שעון	
12.4, 16.3, 21.1, 30.6, 35.2,	שעה II	
42.9, 43.4, 56.2n		
59.7n	שעבר	
39.5	שיעול	
38.6	שעמם	
19.5	שעון II	
	שען: חישען, משען, נשען	
	שער: שיעור, שער (V), שער (N)	
	שער (ש = s): שער, שער, שער, שורה	
conjecture — <i>ša'er</i> Vwlt	שער	
25.8	שער (1) (N)	
31.7	שער IV	(2) (N)
buck — <i>sa'ir</i> Nsm (pl. <i>š'irim</i>)	שעיר	
29.6	שיעור II	
31.7	שערה	
(grain of) rye — <i>s'ora</i> Nirrwf	שעורה	
40.8	שפה IV	(1)

ת

תום-לב	תום-לב	
תמיד IV	תמיד	
תמה: תמיהה, תימהון	תמה	
— <i>tmiha</i> Nf	תמיהה	
— <i>timahon</i>	תימהון	
(<i>nhonot</i>)		
תמוז	תמוז	
1 Vs (o)	תמוז ב-	
(<i>horically</i>)	תמול	
	תמ(ם): תם, תום	
	תמונה I	
	תמיר	
ivalent	תמורה	
0.3, 41.3, תן I	תן	
	תג-ך	
	תנועה IV	
	תנופה	
	תיבוק II	
	תנור IV	
	תספורת	
	תוספת <i>yét</i>	
	תעה	
	תועבה	
	תועה	
	תעודה IV	
	תענוג IV	

35.4	תיש	
see תך(ג)	תך	
	ת-ך (תוך): בתוך, מתוך, תוך, תיכון, תיכוני	
25.8, 37.1	תוך	
	תכל: תכלת	
40.8	תכלת	
40.8, 42.8 *	תיכון	
	תכן: ייתכן, תכנית	
43.8	תיכוני	
quality (= property)	תכונה	
— <i>tHuna</i> Nf		
32.3	תכנית IV	
elevation of earth, mound — <i>tel</i>	תל	
Nsm (pl. <i>tilim</i>)		
1.3	תל-אביב	
	תל- (תלה): תלה, תלוי	
25.7, 25.8	תלה III	
52.6n	תולדות	
25.7	תלוי	
3.1	תלמיד I	
3.1	תלמידה I	
complaint — <i>tluna</i> Nf	תלונה	
56.3	תלת-	
see תמ(ם)	תם	
end (intrans.) — <i>tam</i> (aor., rem.),	תם	
<i>yitom</i> (no imp.) Vs		
simplicity of heart, integrity of	תום	
mind — <i>tom</i> Nm (with suff. <i>tum-</i> ,		
no pl.)		

13.1	ת- (prefix)	
45.1	ת- (formation)	
see תן(ג)	ת-	
a.a., 5.1, 11.1	תה I	
29.6	ת"א	
33.6	תיאטרון	
	תאם: התאם	
fig — <i>t'ena</i> Nirrwf	תאנה IV	
36.7, 45.5, 45.8	תואר	
45.3	תאורה	
33.6	תאריך	
39.5	תבה	
43.8	תבואה IV	
	תבל: תבלין	
40.8	תבלין	
	תבע: תובעני	
extacting — <i>tot'aniy</i> Ad	תובעני	
2.5, 36.7	תודה I	
47.2	תחלים	
mark (= sign) — <i>taw</i> Nm	תו	
29.5	תזמורת IV	
renaissance — <i>tHiya</i> Nf	תחייה	
	תחל: התחל, תחילה	
34.5	תחילה	
34.5	תחנה III	
	תחת: מתחת, תחת	
30.6, 35.3	תחת II	
59.7n	תיק	
40.8	תייר	
(lady) tourist — <i>tayeret</i> Nf	תיירת	

net — <i>relet</i> Nf (i)	רשת
beginning, initial period	ראשית
— <i>relet</i> Nf (no pl.)	
42.8	IV רשות
47.2	רות
	רתע: הירתע, נרתע

23.4, 41.3	III רשום
41.3	IV רשימה
36.7	רשמי
9.2, 34.3	II ראשון
29.2	רשע
rustle (intrans.) — <i>rašref</i> Vw1	רשרש
33.7	רשרוש

	ראש: ראש, ראשי, ראשון, ראשית
17.8, 33.6, 43.8	I ראש
34.5	ראשי
	רשם: הרשמה, רושם, רישום, רשום,
	רשימה, רשמי
40.8	IV רושם
41.3	רישום

ש

apprentice — <i>šulya</i> Nirrw1	שוליה
(pl. <i>šulyot</i>)	
	שלך: השלך
	שלם: שלם (V), שלם (A), שלום,
	שלמה, שלמות, תשלום
3.1, 12.2, 26.8, 41.3	III שלם (V)
42.8, 45.5	IV שלם
2.5, 19.5	I שלום
6.3	שלמה
integrity (= completeness)	שלמות
— <i>šlemut</i> Nf	
lay open, unsheathe — <i>šlof</i>	שלוף
Vst (o)	
	שלש: שלוש, שלישי, שלישי,
	שליש
20.1, 20.2	II שלוש
20.3	שלוש-מאות
36.3	IV שלישי
34.1, 34.3	II שלישי
50.6n	שילשים
the day before yesterday — <i>šillom</i> (adv.)	שלשום
9.2, 16.3, 17.3, 36.7, 45.5	I שם (N)
1.1, 9.2, 11.1, 40.3	I שם (adv.)
36.2, 36.3	III שום
17.8, 19.1, 36.4	I שים
39.5	שמה
there (52.4n) — <i>šamà</i> (adv.)	שמה
47.2	שמואל
	שמד: השמד, הישמד
	שמח: שמח (Vs), שמח (Vw), שמחה
23.4, 44.1	III שמח (Vs)
12.4, 43.1	שמח (Vw)
9.2, 11.1, 18.4	III שמחה
55.4n	שמי
24.4	III שמים
7.1, 29.2	II שמאל
35.5	שמאלי
	שמם: השמם, שומם, שממה
6.3, 11.1, 18.4	II שמלה
waste — <i>šomem</i> A	שומם
desolution — <i>šmama</i> Nswf	שממה
(cstr. <i>šimmat</i> , -ot)	
	שמן (1): השמן, שמן (N), שמן (A)
	שמן (2): שמונה, שמיני
44.7	IV שמן (N)
5.3	IV שמן (A)
20.1, 20.2	II שמונה
34.1	II שמיני
	שמע: משמע, משמעות, שמע
23.4, 25.8	I שמע
	שמר: משמר, משמרת, שמור
29.6	III שמור
	שמש (1): השתמש, שימוש, שמש (V),
	שמש (N) (1)
	שמש (2): שמש (N) (2), שמשון
	שמש (כ"ו) — <i>šameš</i> Vw1
	usher — <i>šamaš</i> Nm
35.5	I שמש (N) (2)
45.8	שימוש
24.4	שמשון

42.8	שהרי
sojourn, while (= delay)	שהות
— <i>šhut</i> Nf	
	שו" (שווה): השווה, שווה (V), שווה (A)
vain — <i>šav</i> (as construent)	שווא
(cp. לשווא)	
24.1	שווה (V)
42.8	IV שווה (A)
60.2n	שיזף
	ש"ח (שחח, שיח): שיח, שיחה, שוחח
	שיח — <i>šiaH</i> (converse) = discourse
Vs	
4.5, 5.1	III שיחה
25.7	שוחח
slaughter — <i>šhat</i> Vst (o-a)	שחט
	שחק: משחק, שחק
6.7, 41.3	III שחק
	שחר: שחור, שחר, שחרחרת
dawn — <i>šahar</i> Nm (no pl.)	שחר
5.3	I שחור
38.6	שחרחרת
	שחת: השחת
	שט: הושט
imbecil — <i>šote</i> Na	שוטה
43.8	שיטה
	שטח: משטח
	שטר: משטרה, שטר, שוטר
bill (of payment), banknote	שטר
— <i>štar</i> Nirrw1 (cstr. pl. also	
<i>šitre</i>)	
40.8	IV שיך
40.8	III שוטר
	שכב: שכב, שכבה
24.1, 44.7	III שכב
layer, stratum — <i>šiva</i> Nf	שכבה
(isol. pl. <i>šhavot</i>)	
24.4	II שכח
	שכל: השכל, שכל
43.8	IV שכל
shoulder — <i>šehem</i> Nm (i)	שכם
49.7	שכם (name)
39.5	שכמו
	שכן (V), שכן (N), שכן (A),
	שיכון, שכונה, שכנה
house — <i>šaken</i> Vw12t	שכן
9.2, 11.1	IV שכן (N)
17.8	IV שכן (A)
34.5	שיכון
7.1	IV שכנה
40.8	IV שכונה
6.4, 6.6, 12.2, 45.1	שכנע
	שכר: משכורת, שכר
12.4, 18.4, 42.8	שכר
16.1, 18.1, 39.6	I של
phase, stage of development	שלב
— <i>šalav</i> Nssm (pl. <i>šlabim</i>)	
snow — <i>šelèg</i> Nm (i)	IV שלג
	שלח: משלוח, משלחת, שלח, שולחן
23.4	II שלח
1.1, 5.1, 11.1	I שולחן
	שלט: משלט

9.2, 12.2, 13.2, 14.5, 31.5, 33.3,	ש-
36.6, 37.1, 39.1, 40.4, 50.5, 52.1,	
54.4, 57.6, 59.7n	
45.1	ש- (formation)
see ש(ב)	שא
30.1, 50.5n, 51.1	IV שא
absorb, suck in — <i>šav</i> Vst	שאב
(o-a)	
Hell — <i>šol</i> m. (name, mostly	שאול
with "ה)	
	שאל: השאל, שאל, שאלה, שאלה
25.8, 32.3, 41.3	I שאל
10.8, 41.3	I שאלה
41.3	שאלה
aspiration — <i>šifa</i> Nf	שאיפה
	שאר: השאר, הישאר, נשאר, שאר
36.3	שאר
see ש(ב)	שב
	שב (שוב): השב, שוב, שבות, תשובה
2.7, 29.1, 51.1	I שב
19.5, 52.4n	(V) שוב
17.8, 19.5	(adv.) שוב
grey hair, old age — <i>seva</i> Nf	שיבה
21.3	שבט
	שביל: שיבולת
ear (of corn) — <i>šibolèt</i>	שיבולת
Nirrw1	
	שבע (1): שבע (num.), שבוע, שביעי
	שבע (2): הישבע
	שבע (ש=ס): השבע, שבע (V)
get enough (of) — <i>svaa</i> (מ-)	שבע (מ-)
Vs (a)	
20.1, 20.3	שבע (num.)
34.1	שביעי
13.3, 18.4, 35.2	II שבוע
20.3	שבע-מאות
	שבץ: תשבץ
	שבר: גשבר, שבר, שבור
fracture, fraction, fragment	שבר
— <i>ševèr</i> Nm (i)	
24.1	שבור
corrupt (= deteriorate), foul	שבש
— <i>šabef</i> Vw12t	
53.5n	שבות
	שבת: השבת, שבת
21.4	II שבת
see ש(ב)	שב
43.8	III שגיאה
sublimity, majesty — <i>segèv</i>	שגב
Nm	
	שגע: השתגע, משוגע
17.8, 56.4	שגר
ambassador — <i>šagrir</i> Na	שגריר
43.8, 51.8n	III שדה
52.4n	שדי
	שדל: השתדל
broadcast — <i>šader</i> Vw12t	שדר
40.8	שדרה
	שה- (שוה): שוה, שהות
33.6	שהה
45.6	שהו, שהוא

turn — <i>karsa</i> A	קירס
soil, (pl. also) lands (— <i>land</i> properties)	קירס/קירסות
(also)	קירסות
(also)	קירסות
straw — <i>kaf</i> Nn	קפ
1.5	קפ
16.7*	קפ
13.3, 18.3, 54.3n	קפ
12.3	קפ
12.3	קפ
elder, very old — <i>kaf</i> A	קפ

17.8	קרב (N)	
13.3, 32.3, 55.2e	קריב	III
10.8, 11.1, 16.3	קריס	
	קרת: קרת, קרית	
40.8	קרת	III
35.5	קרת	
59.7n	קריה	
reciter, radio announcer	קריין	
—karyon Nm		
ceramic(s)	—keramika Nf	קראמיק
1, born, 2, say, 3, fund	—keren Nf	קרן
Nf (a) (pl. isol. 1-2, karyonim, 3, karon; pl. catr. 1-2, karone, 2-3, karonot)		
12.4	קרוס	
tear	—kros Vn (a-a) z	קרט

see (קיר)	קיר
3.5	ק"ר
	ק"ר (קיר) : מקור, קיר
cold (- low temperature) —for	קר
Nm (no pl.)	ק"ר
16.7	ק"ר
32.3, 46.7	ק"ר III
	קרא : לקראת, קרא, קראת
	ק"ר
24.4, 25.4	קרא
39.3, 41.3	קראת
(Vn) הקרב : הקרב	קרב :
(Vn) קרב (Nn) קרב	קרב (Vn) :
approach (intrans.) —draw	קרב
Va (a)	קרב
30.6, 43.1	(Vn) קרב

7

follow, companion (- friend),			
esp. 32.6a — <i>ree</i> Nm	3.5	(A) רע	III
	1.5	רע- (רעה) רע (N) רעה (V)	
take to the pasture — <i>e</i>	רעה		
Vat (<i>see-e</i>) (no perf. part.)			
	39.5	(N) רעה	
shepherd — <i>e's</i> Na	רעה		
		(A) רעה (N) רעה (A)	
	31.7	(N) רעה	
	39.5	(A) רעה	III
treachle — <i>ade</i> Nauf	רעה		
(contr. roundel, -nd)			
	52.6a	רעה	
	32.3	רעה	
	32.3	רעה	
		רעה (רעה) רעה (N)	
	6.7, 34.6a	(A) רעה (N)	III
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
	10.8, 12.2	רעה	
	10.8, 11.1, 16.3	רעה	III
	32.6	רעה	
	43.8	רעה	
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
		רעה	
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
	37.4	רעה	II
	23.4, 25.3, 25.7	רעה	
murder — <i>reeM</i> Vat (<i>see-e</i>)	רעה		
	25.7	רעה	
	12.4, 18.4, 26.9	רעה	VI
	26.3*, 31.7, 39.5	רעה	
	38.6	רעה	VI
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
paved, continuous — <i>eaf</i> A	רעה		VI
	44.7	רעה	
crushed — <i>eaf</i> A	רעה		
	4.3	רעה	
spittle — <i>ree</i> Nm (no pl.)	רעה		II
rot (intrins.) — <i>eeh</i> Va	רעה		
(pot. and inf. only)			
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
	42.8	רעה	III
	6.7	רעה	
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	
		רעה (רעה) רעה (רעה) רעה (רעה)	

40.8	רחק	III
5.3	רחם	
29.6	רחיח: חרף, רחם, ריח	
19.5, 59.7a	רחות	II
32.3	רחץ	IV
	רחב: חרוב, חרוב, רחב, רחוב, רחוב, רחב	
40.3, 46.8	רחב	
18.3, 46.7	רחוב	IV
9.2, 11.3	רחוב	
all over — raḥṭ'ah (out)	רחץ	
with preceding "ב" and designation of an area as constraint; not in concord		
29.6	רחיב: רחב	
43.8, 55.3	רחיבת	
Rachel — raḥel (name)	רחל	
22.3, 41.3	רחם: רחם, רחום	
41.3	רחם	
	רחום	
	רחץ: חרץ, רחץ, רחצה	
35.3, 43.3	רחצה	II
40.8	רחצה	
	רחק: מרחק, רחוק	
9.2	רחק	III
see — raḥas, raḥas A	רחש	IV
(f. "raḥas, rhaḥas)		
34.3	ריק	
with no avail — riqyam	ריק	
(adv.)		
soft, tender — raḥ A (f. raḥu)	רך	III
	רכב: חרוב, רכב, רכבת	
24.4	רכב	III
34.3	רכבת	III
	רכו: מרוב, רכו	
40.8	רכו	
(possessive) property — raḥal	רכוש	
Nm (no pl.)		
	ריח: ריח, ריח, ריח, ריח	
6.7, 56.2a	ריח	
40.8	ריח	
45.8	ריח	
56.2a	ריח: ריח	
novel — randa Nm	ריח	
creeping thing, worm	ריח	
(metaphorically) — remi Nm (1)		
	ריח: חרף	
	ריח: חרף	
see (רש)	ריח	
neighbour (= the other	ריח	IV

[illegible]

34.5	צער IV	צער (2): הצטער, צער
look out to, look forward to	צפה ל-	— <i>afe</i> Vs (o-e)
34.5, 56.3	צפון III	
47.2	צפניה	
40.8	צ'פור III	
check (= order to bank)	צ'ק	— <i>tlék</i> Nm
צ'ר (1) (צור, ציר): ציור, צייר, ציורי, צור, צורה	צ'ר	
see צ'ר (2)	צ'ר (2)	
40.8	צ'ר III	
rock (= cliff) — <i>bur</i> Nm	צור	
44.7	צרה	
6.7	צורה IV	
50.4n	צרי	
42.9	צרוד	
צריך: הצטרך, צורך, צריך	צריך	
12.4	צורך IV	
4.4, 4.6, 6.7, 7.1, 7.7, 19.8,	צריך III	
27.5		
33.6	צרעת	
צריך: צרה, צריך	צריך	
join, combine — <i>baref</i> Vw12t	צרף	
38.6	צריך III	
29.6	צרפתית	
צ'ר (ר): מצר, צר, צרה	צ'ר (ר)	

6.7, 12.2	צ'לצל III	
32.3, 41.3	צלצל	
42.9	צללק: צלקת	
צללקת	צללקת	
צלמא: צמא (V), צמא (A), צימאון	צלמא	
52.4n	צמא (V)	
22.7	צמא (A) III	
37.4	צימאון	
37.4	צמוד	
34.5	צמח IV	
	צמר IV	
cattle — <i>son</i> Nm (no pl.)	צאן	
צנח: צנח, צנחן	צנח	
fall down (of an animate being),	צנח	
jump by parachute — <i>anaH</i> Vs	צנח	
(o-a) 3	צנח	
parachutist — <i>anHan</i> Na	צנחן	
modest — <i>anua</i> A	צנוע	
44.7	צנף: מצנפת	
see צ'ר (2)	צ'ר (2)	
צ'ר (N), צ'ר (V), צ'ר (N)	צ'ר	
march — <i>s'ad</i> Vs (o-a)	צעד	
step (= stepping) — <i>aad</i> Nm	צעד	
32.3, 44.1	צעק: צעק, צעקה	
32.3	צעק III	
5.3	צעקה III	

35.5	צוואר IV	
29.6	צוואר (א) צוואר	
24.4	צחק: הצחק, צחוק, צחק	
42.8	צחק II	
see צ'ד	צחק III	
29.2	ציד	
42.8	ציד	
צ'ין: הצטיין, ציון, ציין	צ'ין	
Zion — <i>ziyon</i> (f.) (name)	ציון	
36.7, 56.4 (את)	ציון	
see צ'ר	צ'ר	
40.8	ציר	
40.8, 41.3	ציר	
40.8	ציר III	
29.2, 47.4	צל	
צל- (צלח): צלה, צלי	צל	
32.3	צלח	
צלח: (1) הצלח, מוצלח	צלח	
צלח: (2) צלחת	צלח	
32.1, 32.3	צלחת III	
roast — <i>aliy</i> Nm (not with suff.,	צלי	
isol. sg. <i>aliy</i>)	צלי	
צל (ל) (1): צל	צל (ל)	
צל (ל) (2): צליל, צלצל, צלצל	צל (ל)	
sound (= tone) — <i>til</i> Nm	צליל	
צללם: מצולם	צללם	
צלע: מצולע	צלע	

ק

45.3	קמץ	
32.3	קמצן	
44.7	קומקום IV	
קנא: קנא (V), קנא (N)	קנא	
envy, be jealous of — <i>kane'</i>	קנא	
Vw1	קנא	
50.6n	קנא (N) II	
23.4	קנה	
42.9	קנה	
59.7n	קוניאק	
consul — <i>konsul</i> Na	קונסול	
consulate — <i>konsulya</i>	קונסוליה	
Nf (see p. 65, footnote 2)	קונסוליה	
32.3	קונצרט	
33.7	קיסריה	
קף, קף: הקף, תקופה	קף	
1.1, 5.1, 11.1, 40.8	קפה I	
42.8	קופה IV	
frozen — <i>kafu'</i> A	קפוא	
קפל: התקפל	קפל	
19.5	קופסה III	
39.5	קפוז III	
קץ (1): הקץ	קץ	
38.6, 54.6	קץ (2)	
edge (= extremity) — <i>katse</i>	קצה	
Nirm (cstr. sg. <i>kse</i> , pl. isol.	קצה	
<i>ktavot</i> , cstr. <i>ktot</i>)	קצה	
7.1, 11.1, 18.4	קצין	
קצע: מקצוע	קצע	
foam — <i>ketsef</i> Nm	קצף	
32.3	קציצה	
קצר: בקיצור, קצר, קיצור, קצור, קציר	קצר	
5.3, 40.1	קצר III	
harvest, reap — <i>ksor</i> Vst (o)	קצור	
harvest — <i>katsir</i> Nssm (pl. <i>ktirim</i>)	קציר	
21.4, 32.3	קיצור	
3.6, 4.1, 4.2, 7.4	קצת II	
40.8	קקטוס	

47.2	קוהלת	
34.5	קו IV	
קו (קוה): התקוה, מקוה, קוה, תקוה	קו	
12.4, 41.3	קוה III	
see קח (ל)	קח	
2.7, 12.2, 30.3, 51.1	קח II	
45.1	קטל	
5.3, 40.1	קטן I	
detach sharply, cut off	קטע	
(abruptly) — <i>kaa</i> Vst (o-a)	קטע	
קטר: מקטרת, קטר	קטר	
offer incense, burn as incense	קטר	
— <i>kater</i> Vw1t	קטר	
40.8	קיס	
see קים	קים	
17.8	קים	
19.5	קיץ II	
3.5, 45.5	קל III	
4.5, 5.1, 11.1	קול IV	
52.4n	קלי	
21.5	קילוגרם	
קלח: התקלח, מקלחת	קלח	
קלט: מקלט	קלט	
21.5	קילומטר	
13.3	קולנוע III	
32.3	קלקל III	
ק-ם (קום, קים): במקום, הקם, התקיים, מקום, קום, קים, קומה, קימה	ק-ם	
21.5	ק-ם	
3.1, 19.1	קום	
34.5	קומה IV	
45.3	קימה	
flour — <i>kemah</i> Nm (i) (no pl.)	קמח	
communist — <i>kommunist</i>	קומוניסט	
Nm	קומוניסט	
54.5n	קמעה, קמעה	
קמץ: קמץ, קמץ	קמץ	

cooperative	קואופרטיב	
— <i>kooperativ</i> Nm	קואופרטיב	
קבל: התקבל, מקובל, נחשב, קבל	קבל	
קבלה	קבלה	
2.7, 12.2, 22.4n, 31.7, 41.3,	קבל I	
43.1, 43.2	קבלה	
36.7, 41.3	קבע	
36.7	קבוע	
fixed, permanent — <i>kavua</i> A	קבוע	
קבץ: קבץ, קיבוץ, קבוצה	קבץ	
gather (= bring together)	קבץ	
— <i>kabet</i> Vw12t	קבץ	
14.8	כוז	
29.6	כזה	
כר: קבר, קבור	כר	
22.7	כר	
bury — <i>kvor</i> Vst (o)	כר	
(action noun irregular)	כר	
21.5	כר	
59.7n	כר	
אקדח	אקדח	
הקדם, התקדם, מוקדם,	הקדם	
קדם, קדם, קדם, קודם,	קדם	
קדמי	קדמי	
32.3, 56.3	קדש	
56.3	קדש	
45.8	קדש	
earlier (than) — <i>kodem</i>	קדש	
(adv.)	קדש	
before (adv.) — <i>kodem-</i>	קדש	
<i>laHen</i>	קדש	
49.3	קדש	
36.7	קדש	
קדש, קודש, קדוש	קדש	
consecrate — <i>kadel</i>	קדש	
35.3	קדש	
21.4	קדש	
44.6, 47.3	קדש	
29.6	קדש	

פ

פרט: פרט (V), פרט (N), פרטי	
פרט ל- פרוטה,	
פרט (V)	59.1
פרט (N)	36.7
פרטי IV	36.7
פרט ל-	56.5n
פורים	21.4
פורמלי	36.7
פרנס: פרנס, פרנסה	
פרנס	43.8
פרנסה	9.2
פריס	40.8
פרטי	55.4n
פרע: הפרע, פורענות	
פרעה Pharaoh — <i>par'o</i> (name)	
פורענות (heavenly) visitation	
— <i>pur'anut</i> Nf	
פרופסור	30.6
פרץ: התפרץ, פרץ, פרוץ	
פרץ	52.6n
break out, break through	
1. intrans., 2. trans.) — <i>prots</i> Vs	
1 2. t	
פרק	8, 56.5n
פורר	amble — <i>porer</i> Vw12t
פרש: במפורש, הפרש, מפורש, פ	
פרשה	
פרש and, interpret, comment	
<i>paref</i> Vw12t	
פרוש late oneself, retire	
active service, etc.) — <i>prol</i>	
פרשה	
פשט: פשוט (V), פשוט (A)	
פשוט ns.), take off	
etc.) — <i>psot</i> Vst (o)	
פשוט III (A)	
פתאום III	
פתח: התפתח, מפתח,	
פתח (Vw), פתח (N), נ	
פתח (Vs) I	
פתח (a relief)	
12t	
פתח (N)	
פתיחה	
פתח-תקוה	
פתע	
פתק: פתק, פתק	
if paper)	
<i>tak</i> Nm	
פתקה III	
פתר: פיתרון	
פיתרון <i>lirssm</i>	
also <i>pitron</i>)	

פסד: הפסד	
פסח: פסח, פיסח	
פסח	9.2
פיסח	35.3
פסנתר	6.7
פסק: הפסק, הפסק, פסיק	
פסיק	21.3
פעל (cp. 45.1): הופעל, הפעיל,	
השתפעל, התפעל, מפעל, נפעל,	
נשתפעל, נתפעל, פועל (N) (1),	
פועל (N) (2), פועל (formation),	
פעולה, פעל (V), פיעל (forma-)	
tion	
פעל IV (V)	24.1, 47.3
פועל III (1) (N) (<i>po'el</i>)	39.5
פועל (2) (N) (<i>podl</i>)	45.5
פועל (formation)	45.5
פיעל (formation)	45.5
פעולה	45.8
פעם: לפעמים, פעם (N), פעם	
(adv.) פעמון	
פעם II (N)	13.3
פעם II (adv.)	4.5
פעמון IV	39.5
פצע: פצע (V), פצע (N)	
פצע (V)	32.3
פצע IV wound, injury — <i>petra</i> Nm (i)	
פצצה IV bomb — <i>petava</i> Nf (also sw: cstr. <i>pitbat</i> , -ot)	
פקד: מפקד, פקד, פקוד, פקודה,	
פקיד, תפקיד	
פקד	7.3, 12.2
פקוד 2. על, 1. visit (= inspect),	
2. command — <i>phod</i> Vs (o) 1. t	
פקיד IV	32.3
פקודה VI	17.8
פקח על <i>—pakeaH</i> Vw1	
פקע: הפקע, פקע	
פקע break open (intrans.) — <i>phaa</i>	
Vs (o-a)	
פר	32.6
פרה III	24.4
פרו-	56.3
פרי III	19.5
פרד: הפרד, היפרד, גפרד	
פרדס grove (in particular of citrus	
fruits) — <i>pardes</i> Nm	
פריז	40.8
פרח: הפרח, פרח (V), פרח (N)	
פרח go up (= rise), blossom	
— <i>praH</i> Vs	
פרח III (N)	9.2, 18.3
פרוטה penny — <i>pruta</i> Nf	

פה II (N)	24.4
פה I (adv.)	9.2
פברואר	21.1
פוג fade (= vanish) — <i>pug</i> Vs	
פגע: פגע (V), פגע (N)	
פגע ב- hit (not in the sense of	
striking), impair — <i>pgaa</i> Vs (a)	
פגע evil — <i>pegá</i> Nm (i)	
פגוש III	31.7
פזיז (over-)hasty, rash, brisk	
— <i>paniz</i> A	
פזול squint — <i>pzol</i> Vs (o)	
פזם hum (a tune) — <i>pazem</i> Vw1t	
פזר: מפזר, פזר	
פזר	7.3, 12.2
פה IV	45.8
פחד: נפחד, פחד (Vs), פחד (Vw),	
פחד (N)	
פחד IV (Vs)	31.7, 41.3
פחד IV (Vw)	39.5
פחד IV (N)	31.7, 41.3
פחת: לפחות, פחות	
פחות III	3.6, 4.2, 7.4, 7.6, 20.5
פוטספר	50.4n
פטר: הפטר, פטר	
פטר	32.3
פטיש IV	44.7
פייטן poet (in ordinary style de-	
preciative) — <i>paytan</i> Nm	
פול II	30.3, 52.6n
פל see פל(ל), פל(ל) see	
פלא: התפלא, נפלא	
פלג: מופלג	
פלוט	39.5
פוליטי	34.5
פל(ל): התפלל, תפילה	
פלמ"ח	42.9
פלוגי NN, so-and-so — <i>plóni</i> , <i>°plóni</i>	
Na such-and-such, — <i>plóniy</i> Ad	
פילוסוף	30.6
פילוסופיה	30.6
פן lest — <i>pen</i> (conjunction)	
פנ": בפנים, לפני, לפנים, לפנות,	
מלפני, מפני, פנה, פנוי, פנייה,	
פנוי, פנייה, פנים (1)	
פנה IV	30.6, 53.1n
פינה IV	29.6
פנוי IV	12.4
פנייה	36.7
פנים IV (1)	31.7, 59.7n
פנים IV (2) (בפנים)	36.7
פנק	38.6
פיניק	55.4n
פנקס IV	45.8
פס	29.6, 48.6n

צ

צהוב III	
צה"ל	
צהר: צו	
צוהרים II	
צו": צ	
צו	
צוה	
ציווי	

צד, צדים II	9.2, 11.1, 18.4, 28.9, 59.7n
צדק: צדיק (N), צדק (N)	
צדק IV	42.9, 44.1
צדק justice (= fairness) — <i>bedek</i>	
Nm (i) (no pl.)	
הצדק עם...	... is right
צדיק	25.8
צהב: הצהב, צהוב	

צא II	29.1, 51.1, 54.7n, 56.2n
צב	see צב(י)
צבי	first name — <i>svi</i> (m.)
צבא III	17.8, 18.3
צבע: אצבע, צבע	
צבע II	36.7
ציבור	42.8
צג	see צג(י)
צ"ד (ציד): ציד, ציוד	

[illegible]

נ

shake (= move violently) נענע
—*na'nea* Vw12t
affix ¹... ²to, נעץ יאת ב
fasten ¹... ²to —*n'as* Vs (o-a)
43.8 נוער
58.3n ביעור
נער: התנער, נוער, נער, נערה,
נעורים
24.4, 52.4 נער IV
30.6, 52.4 נערה IV
youth (abstract) —*n'urim* Nm
נעורים
נ-ף (נוף): נוף, תנופה
9.2 נוף
timid —*nifHad* Aw נפחד
45.8 נפט IV
30.3 נפל II
13.3 נפלא III
40.8 נפולי(א)ן
45.5 נפעל
42.8, 45.5 נפרד
soul; cp. 59.7n —*nefel* Nf (a) נפש
נצב (strong pass. of להציב;
aor. and rem. only)
representative —*nevig* Nm נציג
(isol. sg. ^o*nabrig*)
נצח: נצח (V), נצח (N), ניצחון
17.8, 41.3 נצח IV
eternity —*nevaH* Nm (i) נצח
41.3 ניצחון IV
43.2 נצט-
(נ)צל: חינצל, הצל
45.5 נצמד
54.6n נצרת
נק- (נקה): נקה, נקי, ניקיון
34.5, 50.6n נקה III
45.5 נקבה
נקד: נקד, נקודה
mark (by) points —*naked* Vw12t
נקד
35.2 נקודה III
adopt (not of adoption of
children) —*nkot* Vs (o) t or ב-
5.3 נקי II
35.3 ניקיון
45.8 נקינק
נ-ר (נור): מנורה, נר, תנור
42.8 נר III
6.7 נורא IV
25.1, 25.4 נראה
40.8 נרגילה
see הרגע נרגע
see הררם נרדם
38.6 נורמלי
see הרתע נרתע
31.1 נישא
(נ)שא: נשא, נושא, נישא, נשואה,
נישואין, נשוי, שא
see שא נשא
42.8 נושא IV
33.6 נשיא IV
30.1 נשוא
36.1 נושא-מכתבים
59.3 נישואין
25.5, 51.8n נשאר
(נ)שג: השג, מושג
30.1 נשוי IV
11.1, 18.3 נשים

נחש: נחש (V), נחש (N)
guess —*naHef* Vw12t נחש
snake —*naHaf* Nm (sg. cstr. *nHaš*, pl. isol. *nHašim*, cstr. *naHaše*)
42.9 נחת
(נ)טה: למטה, מטה, מיטה
(נ)טל: חטל, טול, בטל
see טול
(נ)טע: טע, נטע, ניטע
31.1 ניטע
59.7n בוטריקון
neutral —*neytraliy* Ad ניטראלי
1.3 ניו-יורק
16.7 נייר II
9.2 נכבד
38.6 נכד IV
(נ)כ- (נכה): הכה, מכה
be present —*naHaH* Vs (o) נכח
(rem. and aor. only)
נכל: התנכל
10.8, 28.9, 36.5 נכון II
25.3 נכנס II
willingness, correctness נכונות
—*nHonut* Nf
(נ)כר: הכר, הכרות, ניכר, נכרי
nikar (strong pass. of להכיר;
only aor. and rem., 3rd sg. rem.
ניכר היה)
strange(r) —*noHri* Na (§ 34.3B) נכרי
31.1 נולד
see חילחם נלחם
31.1 נלקח
slumber (intrans.) —*num* Vs נום
tone (= modulation of verbal
expression) —*nima* Nf
32.3 נמוך IV
40.8 נמל IV
(נ)מס: מנומס
41.3 נמצא IV
spot (sprinkle with spots) נמר
—*namer* Vw12t
34.1 נמרץ
43.8 נמשך
44.6 נס
נ-ס (נסה): נסה, ניסיון
22.7, 53.3 נוס
4.5, 12.2, 43.1 נסה III
33.6 ניסיון IV
(נ)סך: הסך, נסך
libation —*nesèH* Nm (i) נסך
45.5 נסמך
21.3 ניסן
33.6 נסיעה
(נ)סע: מסע, נסיעה, סע
see סע נסע
33.6, 36.7 נוסף
43.2 נסת-
נ-ע (נוע): נוע, נענע, תנועה
19.5 נוע
see היועד נועד
(נ)על: נעל (V), נעל (N)
35.5 נעל (V)
35.3 נעל (N) II
33.6 נעלם
6.3 נעים II
51.8n נעמי

נ-
13.1 נא
24.4, 53.4n נא
29.6 נאה
speech, ^o(word) spoken נאום
—*n'um* Nm
38.6 נאמן
44.1 נאנח
commit adultery —*n'af* נאף
Vs (o-a)
נבא: נבא, נביא
foretell, predict —*nabe'* Vw12t נבא
31.7, 43.8n, 53.5 נביא
21.1 נובמבר
clever —*navon* A נבון
(נ)בע: הבע
(נ)גב: מגבת, גב, גב (הנגב)
45.8 נגב (V)
9.2 נגב (הנגב)
(נ)גד: הגד, התנגד, נגד
17.6, 18.8, 28.5*, 37.1, 52.6n נגד IV
25.5, 25.7, 44.1 נגלה
נגן: נגן, ניגון
6.7, 12.2, 43.1 נגן III
tune, melody —*nigun* Nm ניגון
(נ)נע: גע, הגע, לגעת, מגע
(נ)נף: מנפה
43.8 נגר IV
38.6 ניגש IV
36.7, 41.3 נדבק
44.6 נדוד
(נ)דח: הדח, גידח
outlying —*nidaH* Aw נידח
(f. *nidaHât*)
36.4 נדון
33.6 נדפס
נהג: הנהג, מנהג, נהג, נהוג
36.7, 54.6 נהג III
55.2 נהוג
striking (= impressive, wonderful) —*nehdar* A נהדר
25.4 נהיה
נהל: הנהלה, מנהל, מנהלה, נהל
17.8 נהל
40.8 נהנה
נהר: נהר, נהרייה
29.2 נהר IV
40.8 נהרייה
נח: מנוח
נז-
43.2 (נ)זל: חזל, בזל
45.8 בזל
(נ)זק: הזק
נ-ח (נוח): הנוח, הנחה, מנוח, מנוחה,
נוח (V), נוח (A), נוחות, נחת
19.5 נוח (V) II
9.2 נוח (A) IV
fragrance —*niHoah* Nm נוח
(usually only as sg. construent)
30.4 נחל IV
legacy, inheritance נחלה
—*naH(a)la* Nf (isol. pl. ^o*nHalot*)
נחם: התנחם, נחם, נחום, נחמיה
32.3 נחם
9.2 נחמד IV
47.2 נחמיה
12.4 נחוק IV
nostril —*nHir* Nm נחיר
(pl. *nHirayim*)

38.6	התפרקות	38.6	התפרקות
breakdown, crisis —mal'at	התפרקות	38.6	התפרקות
Nm	התפרקות	38.6	התפרקות
39.5	התפרקות	38.6	התפרקות
34.5	התפרקות IV	38.6	התפרקות
4.5, 43.6	התפרקות III	38.6	התפרקות
4.5, 43.6	התפרקות IV	38.6	התפרקות
31.7	התפרקות	38.6	התפרקות
16.7, 41.3	התפרקות II	38.6	התפרקות
plane area —milat'at	התפרקות	38.6	התפרקות
(pl. ctr. milat'at)	התפרקות	38.6	התפרקות
46.8	התפרקות III	38.6	התפרקות
התפרקות: היתרון (V), היתרון (N)	התפרקות	38.6	התפרקות
התפרקות, היתרון, היתרון, היתרון	התפרקות	38.6	התפרקות
היתרון	התפרקות	38.6	התפרקות
pull, draw out —milat'at	התפרקות	38.6	התפרקות
32.3, 32.4	התפרקות IV	38.6	התפרקות
התפרקות, היתרון, היתרון, היתרון	התפרקות	38.6	התפרקות
התפרקות	התפרקות	38.6	התפרקות
34.5	התפרקות	38.6	התפרקות
rule —mil'at V (a)	התפרקות	38.6	התפרקות
47.2	התפרקות	38.6	התפרקות
39.5	התפרקות	38.6	התפרקות
delegation —milat'at Nf	התפרקות	38.6	התפרקות
37.4	התפרקות	38.6	התפרקות
by reason of —milat'at Pp	התפרקות	38.6	התפרקות
(not connectible with pers. suff.)	התפרקות	38.6	התפרקות
6.7	התפרקות II	38.6	התפרקות
59.7n	התפרקות	38.6	התפרקות
meaning —milat'at Nf	התפרקות	38.6	התפרקות
43.3	התפרקות	38.6	התפרקות
42.8	התפרקות	38.6	התפרקות
20.4	התפרקות	38.6	התפרקות
36.7	התפרקות	38.6	התפרקות
support (to lean on) —mil'at	התפרקות	38.6	התפרקות
Nm	התפרקות	38.6	התפרקות
4.5, 5.1, 16.3	התפרקות II	38.6	התפרקות
36.7	התפרקות	38.6	התפרקות
40.8	התפרקות IV	38.6	התפרקות
42.8	התפרקות II	38.6	התפרקות
36.7, 43.3	התפרקות IV	38.6	התפרקות
35.5	התפרקות IV	38.6	התפרקות
(job) position (= employment)	התפרקות	38.6	התפרקות
ment —milat'at Nf	התפרקות	38.6	התפרקות
12.4, 16.3, 42.8*	התפרקות IV	38.6	התפרקות
30.6	התפרקות	38.6	התפרקות
connection (to)	התפרקות	38.6	התפרקות
(not "ordinary") —milat'at	התפרקות	38.6	התפרקות
(V) (not "ordinary")	התפרקות	38.6	התפרקות
10.9	התפרקות III	38.6	התפרקות
22.7, 28.5*, 51.1, 52.3	התפרקות III	38.6	התפרקות
4.5, 40.3, 40.5	התפרקות II	38.6	התפרקות
התפרקות: היתרון (V), היתרון (N)	התפרקות	38.6	התפרקות
39.5	התפרקות	38.6	התפרקות
tension —milat'at Nm (i)	התפרקות	38.6	התפרקות
30.6	התפרקות	38.6	התפרקות
39.5	התפרקות	38.6	התפרקות
18.8	התפרקות IV	38.6	התפרקות
32.3	התפרקות IV	38.6	התפרקות
20.1, 20.2	התפרקות	38.6	התפרקות
43.8	התפרקות	38.6	התפרקות
התפרקות: היתרון	התפרקות	38.6	התפרקות
41.3	התפרקות	38.6	התפרקות
hip —milat'at Nm (pl. milat'at)	התפרקות	38.6	התפרקות
14.8, 16.3	התפרקות III	38.6	התפרקות
32.3	התפרקות	38.6	התפרקות
29.2	התפרקות II	38.6	התפרקות

17.8	התפרקות	17.8	התפרקות
forehead —milat'at Nm	התפרקות	17.8	התפרקות
ordinarily found —milat'at A	התפרקות	17.8	התפרקות
34.5	התפרקות	17.8	התפרקות
59.1	התפרקות	17.8	התפרקות
59.7n	התפרקות	17.8	התפרקות
outlandish headgear	התפרקות	17.8	התפרקות
—milat'at Nf	התפרקות	17.8	התפרקות
53.2n	התפרקות	17.8	התפרקות
17.8	התפרקות	17.8	התפרקות
36.7	התפרקות	17.8	התפרקות
19.5	התפרקות III	17.8	התפרקות
34.5	התפרקות III	17.8	התפרקות
4.5	התפרקות	17.8	התפרקות
17.8	התפרקות	17.8	התפרקות
57.8n	התפרקות	17.8	התפרקות
57.8n	התפרקות	17.8	התפרקות
40.8	התפרקות	17.8	התפרקות
stick —milat'at Nm (pl. milat'at)	התפרקות	17.8	התפרקות
42.8	התפרקות	17.8	התפרקות
(wireless) receiver —milat'at	התפרקות	17.8	התפרקות
Nm	התפרקות	17.8	התפרקות
התפרקות: היתרון, היתרון, היתרון	התפרקות	17.8	התפרקות
6.7, 11.1, 16.4, 13.4	התפרקות I	17.8	התפרקות
33.6	התפרקות	17.8	התפרקות
42.8, 39.7	התפרקות IV	17.8	התפרקות
small portion of —milat'at	התפרקות	17.8	התפרקות
(proportionate quantifier) a little	התפרקות	17.8	התפרקות
—milat'at (modifier)	התפרקות	17.8	התפרקות
18.8	התפרקות	17.8	התפרקות
34.5, 32.4	התפרקות IV	17.8	התפרקות
39.5	התפרקות	17.8	התפרקות
36.7	התפרקות	17.8	התפרקות
bitter —milat'at	התפרקות IV	17.8	התפרקות
התפרקות: היתרון	התפרקות	17.8	התפרקות
3.1	התפרקות I	17.8	התפרקות
3.1	התפרקות I	17.8	התפרקות
mirror —milat'at Nf	התפרקות IV	17.8	התפרקות
view (= picture, image)	התפרקות	17.8	התפרקות
(= focus) —milat'at Nm	התפרקות	17.8	התפרקות
56.2n	התפרקות	17.8	התפרקות
the place at somebody's	התפרקות	17.8	התפרקות
or something's foot and foot	התפרקות	17.8	התפרקות
—milat'at N (pl. ctr., not used in concord)	התפרקות	17.8	התפרקות
revolt (against) —milat'at	התפרקות	17.8	התפרקות
V (a)	התפרקות	17.8	התפרקות
59.7n	התפרקות	17.8	התפרקות
53.2n	התפרקות	17.8	התפרקות
40.8	התפרקות IV	17.8	התפרקות
21.3	התפרקות	17.8	התפרקות
38.6	התפרקות	17.8	התפרקות
30.8, 36.3	התפרקות III	17.8	התפרקות
56.4n	התפרקות	17.8	התפרקות
height —milat'at Nm (pl. milat'at)	התפרקות	17.8	התפרקות
21.1	התפרקות	17.8	התפרקות
34.1, 34.5	התפרקות III	17.8	התפרקות
התפרקות: היתרון	התפרקות	17.8	התפרקות
21.1	התפרקות	17.8	התפרקות
19.5	התפרקות III	17.8	התפרקות
59.7n	התפרקות	17.8	התפרקות
1.3	התפרקות	17.8	התפרקות
44.7	התפרקות IV	17.8	התפרקות
seat, cooperative village	התפרקות	17.8	התפרקות
—milat'at Nm (pl. ctr. milat'at)	התפרקות	17.8	התפרקות

track (= path) —milat'at Nm	התפרקות
6.7	התפרקות IV
33.6	התפרקות
42.8	התפרקות IV
7.1, 33.3	התפרקות II
12.2, 13.3, 20.1, 43.5, 55.3	התפרקות IV
45.8	התפרקות IV
45.8	התפרקות IV
6.7	התפרקות
התפרקות: היתרון, היתרון, היתרון	התפרקות
42.9, 33.3	התפרקות IV
32.3	התפרקות III
comb —milat'at Nm	התפרקות
42.8	התפרקות
devotion —milat'at Nf	התפרקות
43.8	התפרקות
anchorage (place) —milat'at Nm (ctr. pl. milat'at)	התפרקות
42.8	התפרקות
club —milat'at Nm	התפרקות
39.5	התפרקות IV
quantitative (A), quantitative (B), quantitative (C)	התפרקות II
4.1	התפרקות
(q.) (quantitatively) little	התפרקות
(pl.3 few —milat'at A (ordinarily not used attributively in m. sg.))	התפרקות
36.3	התפרקות
36.7	התפרקות
spring (= well) —milat'at Nm (ctr. pl. milat'at)	התפרקות
excellent —milat'at Aw	התפרקות
34.5, 37.1	התפרקות (Pp)
see	התפרקות
36.3	התפרקות II
advantage, superior quality	התפרקות
—milat'at Nf	התפרקות
14.8, 36.2	התפרקות
from along —milat'at Pp	התפרקות
(collected as 28)	התפרקות
home (= dwelling, institution; not in the sense of "house")	התפרקות
—milat'at N (m) (pl. milat'at, -at)	התפרקות
council —milat'at, milat'at Nm (ctr. pl. milat'at)	התפרקות
detention (= arrest)	התפרקות
—milat'at Nm (ctr. pl. milat'at)	התפרקות
14.5, 36.3	התפרקות III
17.8	התפרקות IV
practical —milat'at Ad	התפרקות
7.1	התפרקות IV
30.6	התפרקות
42.9	התפרקות
22.7, 22.8, 37.1	התפרקות III
(organized) activity, (industrial) plant —milat'at Nm	התפרקות
7.1, 11.1	התפרקות
explicit —milat'at Aw	התפרקות
19.5	התפרקות II
19.5	התפרקות
התפרקות: היתרון, היתרון, היתרון	התפרקות
30.6, 43.8	התפרקות II
32.3	התפרקות
24.4	התפרקות
32.3	התפרקות IV
9.2	התפרקות III
22.7	התפרקות

25.8	מלבד	מחוז	מאה (N)
stipend, study grant — <i>milga</i>	מלגה	district — <i>mHoz</i> Nirrwrm	מואב
Nf (isol. pl. <i>°mlagot</i>)		(<i>°irrss</i> , isol. sg. <i>°maHoz</i>)	Moab (mountainous country East of the Jordan) — <i>mo'av</i> (name)
40.8	מלח	מחזור	מאוד I
18.8	מלחמה	periodicity, circulation, group of periodically recurring objects, (in particular:) class of graduates — <i>moHzor</i> Nm	3.6, 4.2, 7.4, 42.2
42.8	מליון	מחט: ממחטה	13.3, 17.6, 37.1
מלך: מלך, מלוך, מלכה, מלובה		IV מחט	6.7
17.8, 18.3	מלך	III מחלה	III מאוחר (adv.)
be king (of) — <i>mloH</i> Vs (<i>o</i>)	מלך (על)	III מחלפה	III מאוחר (A)
39.5	מלכה	plait of hair — <i>maHlafa</i>	III מאוחר
kingdom — <i>mluHa</i> Nf	מלכה	Nswf (cstr. sg. <i>maHlefet</i> [a], pl. <i>maHlafot</i>)	III מאין (adv.)
34.5	מלכות	on account of, owing to — <i>meHamat</i> , <i>maHmat</i> Pp (ordinarily not connectible with pers. suff.)	III מאין (Pp)
מל(ל): מלה, מלמל, מלמלה, מילון		IV מחנה	מאכל
21.5	מלימטר	IV מחסן	מאמץ
mutter, mumble — <i>malmel</i>	מלמל	IV מחצית	מאשר
Vwlt		half — <i>maH(°a)tit</i> Nf	IV מאושר
58.3n	מלמלה	36.7	מאת
45.8	מילון	43.8	מבט
4-7-7		מחר: למחרת, מחר, מחרתיים	look (= glance) — <i>mabat</i> Nm
4.5, 5.1, 11.1, 18.4	מלון	II מחר	embarrassment — <i>mtuHa</i> Nf
dating back to before, °before (= facing) — <i>milifne</i> Pp (with suff. as לפני)	מלפני	III מחיר	מבוכה
44.7	מלצר	מחשבה	מבול
37.2	ממ-	מטה	— <i>mabul</i> Nm
21.5	מ"מ	II מיטה	מובן
12.4	מומחה	IV מטאטא	מבצר
45.8	ממחטה	III מטבח	IV מברשת
32.6	מומחית	מטבע	III מגבת
37.2	ממנ-	coin, currency — <i>matbea</i> Nf (or irrwm)	IV מגהץ
50.6n	ממעל	33.6	מגילה
finding (by discovery), inventory of finds — <i>mimtsa'</i>	ממצא	kerchief — <i>mitpaHat</i> Nf	מגן
Nm		42.8	מגע
32.3	ממש	21.5	מגפה
protracted, long (of time) — <i>memusaH</i> Aw	למושך	40.8	מגורים
33.6, 53.3n	ממשלה	21.1	מגרש
59.1	ממושקף	4.5	מד
28.4	מן	34.1, 34.5	מד(ד)
מנ- (מנה): מנה (V), מנה (N), מונים, מונית		18.8	IV מידה
30.5, 32.3, 40.3, 45.5, 59.1	מין	7.1	IV מדבר
40.8	מנה (V)	59.1	מד(ד): מידה, מדוד, מדים
32.3	מנה (N)	31.8*	מדוד
59.7n	מניה-רבייה	47.2	מדין
36.7	מנהג	45.8	מדויק
32.3	מנהל	32.3	מדים
45.3	מנהלה	55.4n	II מדינה
38.6	מנוון	6.3, 22.4, 32.9, 59.7	מדיני
19.5	מנוחה	institute — <i>maHon</i> Nssm (pl. <i>mHonin</i>)	IV מדע
40.3, 40.5	מניין	36.7	מדוע
60.4n	מונים	43.8, 43.2	מודעה
36.7	מנומס	35.1, 35.5	IV מדרגה
56.5n	מיניסטר	30.8	מדושן
מנע: הימנע, מנע		24.4	מהגדס
1. keep ¹ ... ² from, ² ... את ¹ מ- 2. avoid — <i>mnaa</i> Vs (<i>o-a</i>) 2. t		30.6	מהר: מהר (V), מהר (adv.)
7.1	מנורה	34.1	IV מהר (V)
22.7	מנעה	42.8	II מהר (adv.)
taxicab — <i>monit</i> Nf	מונית	9.2, 16.3	מהיר
42.8	מס	see (ל)	מות
20.1	מס'	42.9	מזג: התמזג, מזג (אוויר)
6.7	מסיבה	25.8, 36.7, 40.1	IV מזג-אוויר
34.5	מסביב	10.8, 11.1, 16.3, 45.5	IV מזודה
capable — <i>mesugal</i> Aw	מסוגל	20.4	מזכיר
frame — <i>misgeret</i> Nf	מסגרת	29.2	III מזל
42.8	מוסד	47.2	IV מזלג
parade (= line-up) — <i>misdar</i>	מסדר	45.8	מזומן
Nswm (pl. cstr. <i>misdre</i>)			מזמור
36.7	מסחר		מזון
6.6	מסכן		III מזרה
			מח- (מחה): מחה, מחאה, מומחה, מומחית
			1. wipe away, 2. protest — <i>mHe</i> Vs (<i>o-e</i>) 1. t (no action noun)
			מחאה
			protest — <i>mHa'a</i> Nf
			I מחברת

	כתום:	תפוח, תפוח, תפוח, תפוח
	כתום:	תפוח, תפוח
36.7, 43.8	תפוח	
34.4	תפוח	
36.7, 41.3, 39.4	תפוח	
43.8	תפוח	
36.7	תפוח	IV
	כתום:	תפוח, תפוח
	orange-colored) —atom A	SAPS
(I, II)		
29.6	תפוח	
35.5	תפוח	

57.8n	נֹסֶה
38.3, 39.3, 51.3	נֹסֶה [11]
53.5n	נֹסֶה
	נֹסֶה, נֹסֶה, נֹסֶה, נֹסֶה, נֹסֶה
	נֹסֶה
44.7	נֹסֶה
aptitude, qualifiedness	נֹסֶה
— <i>hade Nm (no pl.)</i>	
43.8	נֹסֶה
	נֹסֶה, נֹסֶה
sect — <i>hade Nurf (pl. later)</i>	נֹסֶה
34.5	נֹסֶה [11]

45.8		כרס IV
binding (of a book)		כריכה
— <i>kereṣ</i> Nf		
(<i>kereṣ</i>) כריך (<i>kereṣ</i>) כריך		כרך I
		כריח
volume (= book) — <i>kereḥ</i> Nn		כרך
(Zig) city — <i>kereḥ</i> Nn ('as, pl.		כרך
'akrahim		
30.2		כרם IV
1. cut off, eradicate;		כרות
2. conclude (a treaty, covenant,		
etc.) — <i>kerē</i> Vnt (o)		
55.4c		כרתים

5

24.2	לחם
30.8	מקטף
34.5	מקטף IV
	ל (לון) לון, מלון, תלון
19.5, 32.1	לון
2.3	לון
36.1	לונק
58.5n	לונק
	לונק; לחם, לונק
53.4n	לונק
	לונק
	foreign-language, fore- gn-alphabet — <i>loany Ad</i>
24.4, 36.2	לונק
	in opposition to, opposite
	(not in the local sense) — <i>lomat</i>
Pp	
59.7n	לונק
6.6	לונק; קרוב
59.7n	לונק; רחוק
21.4, 37.1	לונק
13.3	לונק IV
17.8, 22.7, 22.8, 37.1	לונק II
38.8, 42.8	לונק
	formerly — <i>loany (adv.)</i>
	towards — <i>loany Pp</i> (con- nected only with nouns desig- nating parts of the day)
19.5	לונק III
52.6n	לונק
	all of a sudden — <i>loany (adv.)</i>
	ל (לק) לק, לקט, זלק, ק
see Pp	לק
40.8	לק
	collect (= pack out) — <i>laket</i>
Vwlt	לק
	towards (of movement)
	— <i>laket Pp</i>
20.2, 21.5	לק III
40.8	לוק
56.5n	לוק
30.2	לוק
38.6	לוק
36.7	לוק III
59.7n	לוק
30.1	לוק

לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
55.1, 59.3a	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
32.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
6.7, 12.2	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
2.6	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
45.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
36.7*	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
1.2c	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
42.9	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
7.1, 18.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
whisper — (Waf Vw a-a)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
42.9, 60.6a	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
50.4a	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
36.7	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
27.5, 30.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
29.6	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
38.6	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
22.7, 22.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
29.6, 29.6a	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
42.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
to-night (cp. 29.6a)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
see 77(70)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
3.7, 28.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
7.6	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
36.7, 37.7	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
trap, seize — (Waf Vw a-a)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
43.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
13.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
9.2, 40.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
30.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
54.6a	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
14.5, 37.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
4.5, 19.4, 28.9, 40.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
μ(Vw) לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
23.4, 41.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
3.7, 12.2, 41.3	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
12.4	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
19.5	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
30.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
53.1a	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
30.8	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)
25.8, 37.7	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)	לִי- (Vw)

23.3, 8.5, 12.1, 17.6, 21.1, (1)	לֵב	I
21.4*, 22.5, 23.6, 27.3, 27.6,		
28.1, 32.3, 37.1, 51.4, 51.5, 57.4		
3.4	(2)	לֵב
14.5,	(3)	לֵב
37.3	(3a)	לֵב
2.3	לֵב	I
2.1, 2.5, 4.6, 4.8, 13.2, 28.3,		
36.2, 45.7, 57.8		
14.8	לֵב	ן
swamy — <i>de's A</i>	לֵב	
36.7*	(name)	לֵב
30.8, 39.7a, 60.2a		לֵב
56.5a		לֵב
40.8		לֵב
49.7		לֵב
19.5, 40.3, 40.5		לֵב
see (21b)		לֵב
25.8, 36.7		לֵב
לֵב (לֵב)		
heart (as the center of emotions)	לֵב	
— <i>lessee</i> Niren (pl. <i>isol. France</i> , <i>car. lessee</i>)		
34.5	לֵב	
45.8		לֵב
59.7a		לֵב
(low-ranking) clerk, book- keeper — <i>fander</i> N	לֵב	
5.3	לֵב	I
לֵב (לֵב)		
34.4, 23.5	לֵב	II
35.5	לֵב	
27.4*	לֵב	
38.6	לֵב	IV
29.1, 31.3, 41.3, 51.5, 52.8a,	לֵב	
58.4a		
29.4	לֵב	
as far as... is concerned	לֵב	
— <i>Judea</i> Pp (with <i>staff. Judea</i>).		
לֵב (לֵב)		
33.4	לֵב	
(magical) tracks — <i>Shaw</i> N	לֵב	
(pl.) (<i>estr. Ishtar</i>)		
troop, squad — <i>Judea</i> Nf	לֵב	
(<i>isol. pl. Shaker</i>)		
2.5	לֵב	

2

```

A(numerals) 7000 1(7000) 7000
              077000 4(7000)
10.8, 20.1, 20.2, (numerals) 7000 III
11.2

```

1.1, 7.6, 19.3, 36.7, 56.7,	73	1
40.3, 40.4, 40.5, 60.4a		
1.1, 7.6, 19.3, 40.3, 40.4, 40.5	75	1
see 275	75	

2.3, 4.9, 7.1, 9.2, 12.1,	(1) "B II
28.9, 34.7, 37.3, 37.2, 34.4	
6.1	(2) "B
23.5	"B

1.6, 2.3 (ל'), 6.7, 7.6, 19.7, 23.6, 26.4, 40.5, 54.3, 57.4, 59.5	יש
(י)שב: התישב, התישבות, ישוב, מושב, מושבה, שב, תושב	
settlement — <i>yisuv</i> Nm	ישוב
Ismael — <i>yisma'el</i> (name)	ישמעאל
(י)שן(1): ישן (V), שן, שנה (<i>šena</i>)	
30.3, 44.1, 52.5	II ישן (V)
5.3	II ישן (2)
28.7	ישנ
47.2	ישעיהו
ישר: ישר, ישירות	
30.8, 35.3	IV ישר
1.3, 24.4, 48.6	ישראל
34.3	ישראלי
directly — <i>yšrot</i> (adv.)	ישירות
32.8	ייתכן
3.6, 4.2, 7.4, 7.6, 20.5, 28.4, 43.8	II יותר
(י)תר: ביותר, הותר, יותר, יתר, יתרה, ייתרון	
36.3, 57.8	יתר
something which is more	יתרה
— <i>ytera</i> N (no constr., no pl.)	
45.3	ייתרון

9.2	III יקר
40.8	III יוקר (ביוקר)
(י)רא: התיירא, ירא, יראה, נורא	
fear — <i>yra'</i> Vst (a) (no perf. part., no action noun, no pass.)	ירא
53.1	ירא ה'
fear (= reverence) — <i>yir'a</i> Nf (no pl.)	יראה
reverence	יראת-כבוד
(י)רד: הורד, ירידה, ידרן, רד	
going-dawn, decrease	ירידה
— <i>yrida</i> Nf	
Jordan (without article: the name of the state, f.; with article: the name of the river, m.) — <i>yarden</i>	ירדן
(<i>yeraH</i>) ירח, (<i>yareaH</i>) ירח	ירח
20.4, 40.8	ירח (<i>yeraH</i>)
moon — <i>yareaH</i> Nsm	IV ירח
(pl. <i>yreHim</i>)	
24.4	ירמיהו
ירק: ירק, ירוק	
29.6	III ירק
9.2	II ירוק
1.3	ירושלים

adviser — <i>yo'eb</i> Nsm	יועץ
(pl. <i>yo'etim</i>)	
(י)עץ: התייעץ, יעץ, יועץ, מועצה, עצה	
9.2, 12.2, 28.5*	יעץ
1.3	יעקב
43.8	IV יער
יפ" (יפה): יפה (A), יפה (name)	
יפוי-כוח	
3.5, 7.6, 36.5	I יפה
1.3	יפה (name)
29.6	יפו
delegated authority, authorization — <i>yipuy-koaH</i> Ncm	יפוי-כוח
(י)צא: הוצא, הוצאה, יציאה, מוצא, צא, יצא, תוצאה	
18.8	יציאה
(י)צב: הצב, התייצב, מצב, ניצב, נתייצב	
(י)צל: הצג, הצגה, נציג	
25.8	יצחק
(י)צע: הצע, יצוע	
bed (metaphorically) — <i>yabua</i> Nsm (pl. <i>ybu'im</i>)	יצוע
burn (intrans.), glow — <i>yakad</i> (no imp.) Vs (o-a)	יקד

כ

45.5	כינוי
bookstand, case cf shelve — <i>konanit</i> Nf	כוננית
17.8	IV כניכה
כנס: הכנס, היכנס, כניכה, כנס (V), כנס (N), כנסת, מכנסיים, נכנס	
convene, gather — <i>kanes</i> Vw12t	כנס
convention — <i>kenes</i> Nm (i)	כנס
42.8	כנסת
wing — <i>kanaf</i> Nf (pl. <i>knaḥayim</i> ; cstr. sg. <i>knaḥ</i> , pl. <i>kanfe</i>)	כנף
כנע: הכנע, שכנע	
38.6	IV כנראה
the Lake of Genesareth — <i>kineret</i> f (name)	כנרת
1.1, 5.1, 11.1	I כוס
29.6	II כיס
1.1, 5.1, 11.1	I כיסא
7.3, 12.2, 28.5*	III כסה
21.3	כסלו
1.1, 5.1, 18.3, 18.4	II כסף
after the lapse of — <i>kaavor</i> Pp (not with pers. suff., not with clause)	כעבור
כעס: הכעס, בעס	
31.7	III כעס
38.6	כעת
19.5	III כף (1)
35.3	כף (2)
coerce — <i>kfe</i> Vst (o-e)	כפה
34.5	IV כפר
54.5	כפר-בלום
21.4	כפור
34.5	כפרי
44.7	IV כפית
button — <i>kaftor</i> Nm	IV כפתור
see כר(2)	כר
pillow — <i>kar</i> Nm	IV כר
כרז: הכרז	
כרז: הכרז (V), הכרז (N), מוכרז	
59.1	כרטוס

how? — <i>keytsad</i>	כיצד
7.1, 37.1, 42.5, 52.1 I	II כך
so (= thus) — <i>kdHa</i> (adv.)	IV ככה
38.6	כוכב
11.4, 18.5, 20.6, 36.3, 40.4, 42.4, 55.7n, 56.3, 57.5	II כול
7.1	II כל אחד
3.6, 7.4, 36.6	II כל כך
see כל (י)	כל
finish completely — <i>kale</i> Vw12t	כלה
bride, daughter-in-law — <i>kala</i> Nf	כלה
7.1, 11.1, 18.4	III כלי
19.5	II כלב
support (by means of subsistence) — <i>kalkel</i> Vw12t	כלכל
כל(ל): בכלל, הכל, כול, כלכל, כלול, כליל, כלילי, כללי	
56.3	כלל
42.8	כלול
completely — <i>kalil</i> (adv.)	כליל
42.8	כללי
כלם: הכלם, היכלם, נכלם	
36.2, 59.7n	III כלום
that is to say — <i>klomar</i> (explicative connective)	כלומר
towards (not of movement) — <i>klape</i> Pp	כלפי
cholera — <i>Hólera</i> Nf	כולירה
45.6, 59.7n	כלשהו
4.1, 40.3	כמה
3.7, 36.7, 37.1, 52.2, 55.1	III כמו
36.7	IV כמוכן
methinks — <i>kindomani</i>	כמדומני
concealed — <i>kamus</i> A	כמוס
19.5, 20.5	III כמעט
כמר: מכמורת	
כ"ן (כון, כיוון): הכן, הכנה, התכונן, כן, כוננית, מוכן, מכון, מכונה, מכונאי, מכונית, נכון, נכונות, תכונה	
כנ" (כנה): כינוי	
2.5, 42.8, 53.5, 55.1	I כן

27.1, 27.3, 27.6, 28.1, 52.2	כ"י
see כה(2)	כ"י
so — <i>ko</i> (modifier)	כה
10.8, 31.5, 52.1	כי
52.6n	כיאם
34.5	III כאב
14.5, 32.3	כאילו
11.6	כאלה
11.6	כאלו
1.1, 7.6	IV כאן
10.8, 38.3, 39.3, 51.3, 52.2	III כאשר
7.3, 12.2	כבה
כבד: כבד (V), כבד (A), כבוד, לכבוד, נכבד	
7.3, 12.2	כבד (V)
36.7	III כבד (A)
25.8	IV כבוד
19.5	II כובע
4.5	III כבר
כבש: כבוש, כביש, כיבוש	
25.8, 41.3	כבוש
34.5	III כביש
41.3	כיבוש
40.8	כבש (<i>kevès</i>)
36.7, 56.4	כגון
37.4	כד
19.5, 36.5	III כדאי
19.5, 37.1, 59.5	IV כדי
40.8	III כדור
2.6, 30.8*	כהן (name)
17.8	כוהן
כ" (כוה): היכוה	
כון: התכוון, כוון, כוונה, כיוון	
43.8	כוון
32.3, 43.1	כוונה
as (= since) — <i>kevan-ke</i> (conjunction)	כיוון ש
11.6, 36.6, 40.3	כזה, כזאת
see כח(1)	כח
17.8	III כוח
כחל: הכחל, כחול	
9.2	II כחול

41.3	חיתוך
40.8, 41.3	חתיכה IV
34.5	חטול III
	חתם: החתם, חותם, חתום, חתימה, חותמת
seal (stamped or for stamping)	חותם
36.7	חתום IV
36.7, 41.3	חתימה
— <i>Hotam</i> Nirrwem	חותמת
rubberstamp(ing) — <i>Hotemèt</i> Nf	
	חתן: התחתן
subversive activity — <i>Htira</i> Nf	חתירה

59.1	חשבון
importance — <i>Haliwut</i> Nf	חשיבות
21.3	חשון
11.1	חושך III
34.5	חשמל
42.9	חשוף
1. be	חשוש 1. ל- 2. מפני
concerned about, have apprehensions about; 2. be afraid of	
— <i>Hlof, laH(°a)lof</i> Vs (o)	
rake — <i>Hte</i> Vst (o-e)	חצה
	חתך: חיתוך, חתוך, חתיכה
40.8, 41.3	חתוך III

34.5	חורשה IV
see בית-חרושת	חרושת
sense — <i>Hul</i> Vst (no pass.; no perf. part., no action noun)	חוש
	חשב: התחשב, חשוב (V), חשוב (A), חשב, חשיבה, חשבון, חשיבות, מחשבה
7.3, 12.2, 43.1	חשב
29.6, 41.3	חשוב IV (V)
6.6	חשוב III (A)
41.3	חשיבה
34.5, 45.1	חשבון III
examining one's conscience	חשבון-נפש

ט

7.1	טעם VI
43.8	טעות VI
42.9	טף
34.5	טיפה IV
	טפח: טפת, טפיחה, מטפחת
slap — <i>tfaH</i> Vs (o-a)	טפח
slap — <i>tfaHa</i> Nf	טפיחה
10.9, 12.2, 42.8	טפל
10.8, 41.3	טיפול
40.8	טיפוס
13.3	טיפש IV
13.3	טיפשה IV
39.5	טיפשון
ceremony — <i>tekès</i> Nm (i)	טקס
32.3	טרהה
42.8	טרי IV
	טרם: בטרם, טרום
see בטרם	טרם
50.2, 56.3	טרום-
tear apart, devour (of a wild animal) — <i>trof</i> Vst (o)	טרוף
weak pass. of foregoing — <i>toraf</i>	טורף

(§ 52.5; no aor., see following)	
pure — <i>tahor</i> A	טהור
19.5, 41.3	טיול
3.1	טייל III
43.8	טכני
43.8	טכניון
see טל(ג)	טל
30.8	טל
take up (a concrete object)	טול
— <i>tol</i> Vst (o)—extension consonant (§ 30.1): n	
59.1	טלגרף (V)
59.1	טלגרף (N)
6.7, 12.2, 59.1	טלפון
4.5, 5.1, 11.1, 34.1	טלפון
pollute — <i>tame'</i> Vw12t	טמא
	ט-ט (טום): טיסה, מטוס
33.6	טיכה
see טע(ג)	טע
30.1, 51.1	טע IV
	טע- (טעה): טעה, טעות
43.8	טעה IV
	טעם: הטעם, טעם

see טה(ג)	ט-ט
	טאטא: מטאטא
	ט-ב (טוב, יטב): היטב (V), היטב (adv.), טוב, טובה (N), טובה (name)
3.5	טוב I
32.3, 53.5	טובה (N)
53.5	טובה (name)
	טבח: טבח, טבחי, מטבח
45.8	טבח
45.8	טבחי
dip — <i>tvot</i> Vst (o)	טבול
	טבע: טבע (V), טבע (N), טביעה
	טבעת, מטבע
1. imprint, coin; 2. go down (in a fluid) — <i>tvaa</i> Vs (o-a) 1. t	טבע
43.8	טבע IV (N)
59.7n	טביעה
44.7	טבעת IV
21.4*	ט-ו-בשבת
21.3	טבת
	טהר: טהר, טהור
be(come) pure — <i>thar</i> Vs	טהר

י

52.6n, 58.4n	ילד (Vw)
9.2, 18.3	ילד II (N)
	י-ם (יום): יום, יומי, ימים, יומיום, יומן, יומנאי
33.7	ים III
3.1, 5.1, 7.1, 11.1, 18.3, 35.2, 34.3, 57.8n	יום I
32.3	יום-הולדת IV
45.8	יום יום
daily — <i>yomiy</i> Ad	יומי
34.5 cp. 45.8	יומיום
18.3	ימים
	ימן: ימן, ימני
54.3n	ימן
7.1, 29.2	ימן II
54.5n	יומנאי
35.5	ימני
35.3	יונה (N)
47.2	יונה (name)
21.1	יוני
21.1	ינואר
	ינק: תינוק
Jonathan — <i>yónatan</i> , <i>yonatan</i>	יונהן
	(י)סד: יסד, יסוד, מוסד
found — <i>yased</i> Vw12t	יסד
34.5	יסוד IV
1.3	יוסף

34.3, 34.5	יהודי II
17.8	יהודית
46.7*	יהוה
36.7*	יהושע
45.8	יוון
45.8	יווני
initiative — <i>yozma</i> Nf	יזמה
	יחד: ביחד, בייחד, התייחד, יחד (adv.), יחוד, יחדיו, מיוחד
29.1, 33.6	יחד III (adv.)
together — <i>beyahad</i> (adv.)	ביחד
29.6, 45.5	יחד
together — <i>yahdav</i> (adv.)	יחדיו
first name — <i>yeHi'el</i> , <i>yeHi'el</i> (m.)	יחאל
47.2	יחזקאל
	יחס: יחס (V), יחס (N)
attribute, impute, ascribe	יחס
— <i>yaHes</i> Vw12t	
relation, ratio — <i>yaHás</i> Nm	יחס
see ט-ב	יטב
7.1, 11.1, 18.4	יין II
24.3, 32.8, 37.3, 44.1	יכול III
21.1	יולי
	(י)לד: הולדת, ילד (Vs), ילד (Vw), ילד (N), לדה, בולדה, תולדות
see לד	ילד (Vs)

13.1	י-י
47.2	יואל
cause despair to — <i>ya'el</i> Vw12t	יאוש
39.5	יבול
(bibl.) wife of the brother or the brother in law — <i>yvama</i> Nswf (cstr. sg. <i>yvemèt</i> [i], pl. <i>yivmot</i>)	יבמה
	יבש: יבש, יבשה
34.5	יבש IV
continent — <i>yabelèt</i> Nf	יבשת
	יג- (יגה): יגון
chagrin — <i>yagon</i> Nm (cstr. <i>ygon</i> , no pl.)	יגון
toil — <i>ygi'a</i> Nf	יגיעה
35.3 see also: ליד (י), ביד (י)	יד II
על-יד (י), מיד (י)	
	יד(ד): ידיד, ידידות
30.6	ידיד IV
34.5	ידידות
	(י)דע: דע, ידוע, דעה, הודע, ידיעה, מדע, מודע, מודעה, מדוע
17.8, 41.3	ידיעה IV
53.1n	יה
see היה	יהא
38.6, 51.8n	יהודה

[illegible]

45.5	התפעל	17.8	IV התכונן	10.8	התבקש
17.8	התפרץ	2.7	IV התלבש	overcome — <i>hitgabēr</i> Vw2	התגבר על
30.8	התפתח	40.8	התמזג	38.6	התגלה
43.2	התקבל	59.1	התמקם	43.1	התגלה
6.3	III התקדם	26.1	התנגד	17.8	התגונן
55.5	התקווה	become consoled, gain	התנחם	6.6	התגורר
21.4	התקיים	comfort — <i>hitna Hem</i> Vw2		13.3	התהווה
45.3	התקלח	intrigue against, — <i>hitnakel</i>	התנכל ל- or ב-	6.4, 6.6	התוכח
37.4	התקפה	plot against — <i>hitnakel</i>		59.1	התחבר
19.5	התקפל	Vw2		oblige oneself, undertake	התחייב
39.5	התקרב	42.9	התנער	(intrans.) — <i>hit Hayev</i> Vw2	
26.1	התר	43.1	התבשק	19.5, 59.7n	II התחל
leave over — <i>hoter</i> Vw3t	הותר	6.3	התעכב	36.7	התחשב
43.1	התראה	43.8	IV התעניין	13.3	IV התחתן
34.5	III התרגל	43.8	IV התעסק	be together alone	התייחד
43.8	התרגש	32.3	התעצבן	— <i>hityaHed</i> Vw2	
6.3, 43.1	IV התרחץ	intervene, interfere	התערב (ב-)	13.3	התייעץ
rise into an erect position,	התרומם	(with) — <i>hit'arev</i> Vw2		18.8, 59.7n	התייצב
lift oneself up — <i>hitromem</i> Vw2		wake up (intrans.)	התעורר	43.7	התירא
jubilate — <i>hitronen</i> Vw2	התרונן	— <i>hit'orer</i> Vw2		6.7, 59.7n	התישב
33.6	התרסק	32.3	IV התפלא	38.6, 41.3	התישבות
run about — <i>hitrotset</i> Vw2	התרוצץ	17.8, 43.1	III התפלל	13.3, 43.1	התכוון

ז

(ו)ועד: היוועד, ועד, ועדה, ועידה, מועד, מועדון, נועד	36.7	IV וכו'	1.7, 10.5, 27.3, 27.6, 28.1, 33.2, 48.2, 48.3, 49.4, 50.1, 50.3, 57.5	I ר'
52.4n ועד	and the like — <i>veHadome</i>	וכדומה	while on the other hand	ואילו
committee, commission ועדה	(ו)כח: הוכח, התוכח, ויכוח		— <i>ve'ilu</i> (conjunction)	
— <i>vaada</i> Nf (isol. pl. "v'adot)	IV ויכוח		10.8	IV (ו)בכנ
conference (= convention) ועידה	וכלה, וכולי		59.7	(ו)דה: הודה, תודה
— <i>v'ida</i> Nf	רילון		45.5	ודאי
34.5 IV ותיק	רינה		30.7 ^k	ו-החיבור
7.3, 12.2 ותר	רינאי		47.2	ויטמין
	(ו)סך: הוסף, נוסף, תוספת			ויקרא

ז

move, stir (intrans.) — <i>zua</i> Vs	32.3	IV זוכית	32.3	IV ז"א
see זע(י)	זכר: (1), הזכר, זכור, זכר (N),		7.5, 7.6, 11.6, 28.9, 37.1, 40.3, 42.5, 42.9*, 56.5n, 57.7	I זה
39.5 זעה	זכרון, מזכיר		11.6	I זו
see זק(2)	זכר (2) (A)		50.5	(bibl.) zu זו
זקן: הזקן, זקן (V), זקן (N), זקן (A), זקונים	זכר (N)		40.8	IV זובב
5.3, 18.8 II זקן (A)	זכור		see זג(2)	זג
52.4n, 52.5 זקן (V)	זכרון (יעקב)		35.1, 35.5	III זוג
35.4 זקן (N)	זכריה		pane of glass, lense (of	זוגית
days of old age זקונים	זכות		eyeglasses) — <i>agugit</i> Nf	זוגית
— <i>zkunim</i> Nm (pl.)	זול		33.6	זוה
45.8 זקוק	זולג		7.6, 28.9	זהו
43.8 IV זר	זולת — <i>zulat</i> Pp		19.5	II זהב
strew — <i>zre</i> Vs (o-e)	זמזם — <i>zamzem</i> Vw1t		44.7	זהר: זהירות
זרח: זרח, מזרח	זמן: הזדמנות, הזמן, הזמנה, מזמן, מזומן		22.7	IV זהירות
light up (intrans.), go up (of	זמן II		44.7	זוז
celestial bodies) — <i>zraH</i> Vs (o-a)	זמר: זמר, מזמור, תזמורת		see זכ(ך)	IV זית
45.8 זרם	זמר		זכ- (זכה): זכה, זכות	
seed — <i>zerà</i> Nm (a)	ז-ן (זון): מזון		1. gain (the privilege of), 2. win — <i>zHe</i> Vs (o-e)	זכה I. ל- 2. ב-
35.5 זרוע	זנב		of), 2. win — <i>zHe</i> Vs (o-e)	זכ(ך): זכויות
39.5, 60.5 III זרוק	זנק			
11.6, 42.5 זאת	— <i>zanek</i> Vw1			

ח

beat, thrash — <i>Hvot</i> Vst (o)	59.7	חיבה	see חב(ב)	חב-
חבל: (1) חבל (N) חבלה,	חב(ב): חיבה, חבב, חביב		חב(ב) (חוב, חיב): התחייב, חוב,	חב
string (for tying) — <i>Hevel</i> Nm	חבב 1. like, 2. endear על... 2. אהב		חובה, חיב	חוב
(e, °a)	1... 2to — <i>Habev</i> Vw2 1. t		4.5, 5.1, 11.1	חוב
7.1, 19.5 חבל (2) (Haval)	43.8	IV חביב	42.8	חובה

24.1 III הרג III
quiet down (trans.), calm, הרגע
sooth —*hargaa* (§ 41.2) Vw3t
quiet down (intrans.) הרגע
—*heragaa* (strong pass. of fore-
going)
31.8*, 38.6, 44.1 III הורד
fall asleep —*heradem* Vs
(dep.) הירדם
meditate —*harher* Vw1 הרחרח
9.2, 12.2 III הרוח
smell —*haraH* (§ 41.2) Vw3(t) הרח
(aor. *meriaH*)
widen —*harhev* Vw3t הרחב
pregnancy —*herayon* הריון
Nirssm (pl. *heryonot*)
35.5 הרבב
19.5 הרם
13.3 IV הורם
destroy —*hros* Vs (o) הרס
25.5 הרסא
33.6 הרפתקה
make run —*harets* Vw3 הרץ
(aor. *merib*)
43.8 הרצה
30.7*, 57.8n הרצל
17.8, 32.3 הרשה
41.3 IV הרשמה
recoil —*herataa* Vs (dep.) הירחע
lend —*has'el* Vw3t השאל
18.8 III השאר
25.5 III השאר
9.2, 12.2, 44.1 III השב
29.7, 41.2 השבע
25.8 השבע
cause to be idle, *cause to
cease —*hasbet* Vw3t השבת
14.8 IV השג
42.8 השווה
deteriorate (trans.), corrupt השחת
—*hasHet* Vw3t
extend (= stretch out, trans.), הושט
reach out —*haset* Vw3t
43.8, 57.8n השכל
18.8 השלך
36.4 הושם
17.8 השמד
25.5 השמד
59.1 השמן
cause to be heard, recite השמע
—*hasmaa* (§ 41.2) Vw3t
47.2 הושע
39.5 חישען
lower, humiliate —*haspel* השפל
Vw3t
39.5 השפע
38.6, 41.3 השמעה
look out on —*hashef* Vw3 השקף על
43.1 השת
6.6 השתגע
43.8 IV השתדל
bow (intr.) השתחוה
36.7, 43.1 III השתמש
32.3, 43.1 השתנה
45.5 השתפעל
pervade —*histarar* Vw2 (על) השתרר
14.8 IV השתתף
43.1 השת
mourn —*hit'abel* Vw2 התאבל על
30.8 התאם
endeavor, try hard התאמץ
—*hit'amets* Vw2

2. call as witness —*ha'ed* Vw3
2. *t* (aor. *me'id*)
38.6 העזאזל
raise, bring to Israel for העלה
permanent stay —*haale* Vw3t
33.6, 60.5 העלם
6.7, 12.2 העמד
43.8 העמק
grant (by authoritative הענק
decision), donate —*haanek* Vw3t
42.8, 44.3 העסק
42.9 הער
7.1 הערב
appreciate, estimate —*haareH* העריך
Vw3t
utter curtly —*hafter* Vw3t הפטר
(no action noun)
הפך: הפך, הפוך, הפיכה
הפך
IV הפוך
change (abstract), revolution הפיכה
(by force) —*hfiHa* Nf
43.8 הפסד
25.5 הפסק
6.6, 12.2, 25.5 III הפסק
1. appear (= become כ"ה הופע
apparent), 2. appear as —*hofaa*
(§ 41.2) Vw3
45.5 הופעל
confiscate, drive up (prices הפקע
by speculation) —*hafkaa* (§ 41.2)
Vw3t
42.8 הפסד
42.8 הפסד
19.5, 41.2 IV הפסע
29.6 הפרש
7.1, 12.2, 44.1 III הוצא
32.3, 41.3 הוצאה
place (in an erect and stable הצב
position) —*haset* Vw3t
produce (= show), act הצג
(= pretend), introduce (for the
purpose of making acquaintance)
—*hasseg* Vw3t
34.5 IV הצגה
59.1 הצהב
36.7, 44.1 הצחק
43.1 הצט
42.8 הצטיין
4.5, 12.2 הצטער
19.8 הצטרך
17.8, 25.5 IV הצל
10.8, 12.2, 41.2 IV הצלח
7.1, 12.2, 41.2 הצע
56.4 הקדם
42.8, 44.1 הקם
18.8 הקף
wake up (intrans.) —*haket* הקץ
Vw3 (aor. *mekin*)
59.7n הקרב
14.8 III הקשב
17.8 הר III
הר" (הרה): הריון, הורים
1. instruct, הר II
2. indicate —*hore* Vw3 1. *t*
(conjunction) הר II
here is —*hare* (with the same הר II
pers. suff. as הנה (§ 24.4))
3.1, 12.2, 14.1, 22.3n III הראה
41.3, 44.3 I הרבה
4.1, 42.2 VI הרג
36.7

(ה)לך: הלך (Vs), הלך (Vw), הולך,
הליכה, לך
הלך (Vs)
walk, proceed (= be in move-
ment) —*haleH* Vw1
praise —*halel* Vw12t הלל
here (directional) —*halom* הלום
(adv.)
33.6 הולנד
17.8 הולופרניס
52.4n הום
3.1, 9.4, 52.4n II הם
המ" (המה): המה, המון
18.8 המון
34.5 IV הימצא
45.8 המצא
41.3 הימצאות
33.6 המרא
43.8 הימשך
42.9 III המשך (V)
42.8 המשך (N)
put to death —*hamet* Vw3t המת
(aor. *memit*)
wait (for) —*hamten* Vw3(ל"ה) המתן
sweeten —*hamtek* Vw3t המתק
3.1, 9.4 II הן (1)
59.7n הן (2)
38.6 הן (3)
הנ" (הנה): היהנה, נהנה
24.4 II הנה (*hine*)
4.5 IV הנה (*henā*)
50.3 הנה (*héna*)
39.5 הנהג
management —*hanhala* Nf הנהלה
22.7, 32.9, 41.2, 59.7 הנח
43.8 הנחה
36.7 הנ"ל
24.4 הנבי
25.5 היבצל
9.2, 12.2 IV הסבר
explanation, (verbal) polit-
ical propaganda —*hasbara* Nf
8.8 הסגר
historical —*históriy* Ad היסטורי
12.4 היסטוריה
libate —*haseH* Vw3t הסך
4.5, 12.2 III הסכם
authorize (a person), הסמך III
graduate (trans.) —*hasmeH*
Vw3t
blush —*hasmek* Vw3 הסמק
36.7, 42.9 III הוסף
take away, remove —*haser* הסר
Vw3t (aor. *mesir*)
1. incite, הסת II
2. stir up (a person to act) against,
enstrate; 2. stir up (a move-
ment, activity) —*haset* Vw3
(aor. *mesit*)
43.1 הסת
6.6 הסתובב
become obvious, be logic-
ally acceptable —*histaber* Vw2
38.6 הסתגל
13.3 הסתדר
21.4 הסתיים
39.5 הסתכל
18.8 הסתלק
43.8 הסתפק
hide, conceal —*haster* Vw3t הסתר
40.8, 44.1 העבר
1. testify (to), העד I
1. (על) VI

דקל	דקל	40.8
דיר	דיר	29.6
דור	דור	25.8
דירה III	דירה	4.5, 5.1
דרג: מדרגה	דרג: מדרגה	
דרך: דרך (N), דרך (Pp), הדרך	דרך: דרך (N), דרך (Pp), הדרך	
דרך III	דרך (N)	19.5, 32.3, 32.3, 53.5n
דרך	דרך	59.7n
דרך	through (not in the sense of „till”) — <i>derèH</i> Pp	
דרום III	דרום	34.5, 36.3
דרוש: דרוש (V), דרוש (A), דרישה	דרוש: דרוש (V), דרוש (A), דרישה	
דרוש IV	דרוש	32.3, 59.7n
דרוש	necessary — <i>daruf</i> A	
דרישה	דרישה	32.3
דשא	דשא	14.8, 18.3
דשן: מדושן	דשן: מדושן	
דת	דת	42.8

דין	legal rule, judgment (over a person) — <i>din</i> Nm (see בית-דין)	
דניאל	דניאל	47.2
דע	see דע (י)	
דע I	דע	29.1, 38.6, 42.8, 51.1, 59.7n
דעה IV	דעה	42.8, 59.7n
דף: דף, דפדף	דף: דף, דפדף	
דף III	דף	42.8
דפדף	turn the page, leaf (= turn pages) — <i>dafdef</i> Vw1t	
דיפלומאט	diplomat — <i>diplomát</i> Na	
דפוס: דפוס, הדפס, נדפס	דפוס: דפוס, הדפס, נדפס	
דפוס	דפוס	36.7
דפוק	דפוק	30.6
דצמבר	דצמבר	21.1
דק: דק, דקה	דק: דק, דקה	
דק III	דק	36.7
דקה III	דקה	21.1, 35.2
דוקטור	דוקטור	29.6

דל	impoverished, poor (of inanimate objects), found sparingly — <i>dal</i> A	
דלק: הדלק, הדלק, נדלק	דלק: הדלק, הדלק, נדלק	
דולר	dollar — <i>dólar</i> Nm (pl. <i>dólarim</i>)	
דלת I	דלת	30.6
דם III	דם	24.4
דום	דום	53.4n
דמ" (דמה): דומה, דומני, וכדומה, כמדומני	דמ" (דמה): דומה, דומני, וכדומה, כמדומני	
דומה III	דומה	40.8
דומני	דומני	59.7n
דמעה	דמעה	32.3
דימוקראטיה	דימוקראטיה	45.8
דין (דון, דין): דין, דון, דין, דיון, מדינה, נדון	דין (דון, דין): דין, דון, דין, דיון, מדינה, נדון	
דן	דן	56.5n
דון	דון	19.5, 36.4

ה

הה II	הה	19.7, 25.1, 25.3, 28.7*, 37.3
היום	היום	44.1, 52.6n, 54.4, 59.7n
היינו	היינו	7.1
הישר	הישר	57.8n
היות ו-	היות ו-	59.7n
הכה III	הכה	45.8
הכי	strike (trans.) — <i>hake</i> Vw3t	3.6, 4.2, 7.4
היכוח	היכוח	32.3
הוכח	הוכח	29.6
הכחל	הכחל	59.1
הכל	contain — <i>haHel</i> Vw3t (aor. <i>meHil</i>)	
הכלם	cause to be ashamed — <i>haHlem</i> Vw3t	
היכלם, נכלם, <i>hikalem</i>	be ashamed — <i>hikalem</i> , <i>niHlam</i> (strong pass. of fore-going)	
הכן	הכן	7.1, 12.2, 22.4n
היכן	where (interrogative, positional) — <i>heHan</i>	
הכנה	הכנה	32.3, 41.3
הכנס IV	הכנס	6.7, 12.2, 44.1
היכנס II	היכנס	25.3
הכנע	הכנע	45.1
הכעס	anger — <i>haH'es</i> Vw3t	
הכר III	הכר	13.3, 22.6
הכרז	הכרז	33.6
הכרח	force — <i>haHraH</i> (§ 41.2) Vw3t	
הכרח	absolute necessity — <i>*heHreaH</i> , <i>heHraH</i> Nm	
הכרות	הכרות	55.2n
הכתם	הכתם	59.2
הלו	הלו	4.5
הלא	הלא	13.6
הולדת IV	הולדת	32.3
הלוי	הלוי	30.7*
הלוחאי	הלוחאי	14.5
הלוח, הלוח, הללו	that (non-restrictive) — <i>halaze</i> (pron. determ. adj.), sg. f. <i>halazo</i> , pl. <i>halálu</i>	
הילחם ב-	fight (with) (or עם) (not of a fistfight or quarrel) Vs	
הולך	— <i>hilaHem</i> Vs (dep.)	
הלוך ושוב	הולך	44.1
הליכה	הלוך ושוב	59.7n
	הליכה	19.5

הדלק III	הדלק	7.1, 12.2, 25.5, 44.1
הידלק	הידלק	25.5
הורע IV	הורע	19.5, 41.2, 44.3
הדפס IV	הדפס	33.6
הדר: נהדר	הדר: נהדר	
הדרך	(give) instruction (to) — <i>hadreH</i> Vw3t	
ההנה	ההנה	40.8
הו" (החו): הוחה, התהווה	הו" (החו): הוחה, התהווה	
הוה	הוה	45.5
היועד 1. עם, 2. ל-	1. have an appointment with, 2. be appointed for (a given time or purpose) — <i>hiva'ed</i> , <i>no'ad</i> Vs (dep.)	
הזד"ד	הזד"ד	43.1
הזדמנות IV	הזדמנות	32.3
הזכר IV	הזכר	36.7, 44.3
הזל	הזל	42.9
הזמן IV	הזמן	10.8, 12.2
הזמנה	הזמנה	14.8, 41.3
הזק ל-	harm — <i>hazek</i> Vw3	
הזקן	הזקן	42.9
החירה	החירה	59.7n
החורר	החורר	59.7n
החזק III	החזק	17.8, 42.8
החור IV	החור	17.8, 44.3
החטא	1. cause to sin, 2. miss (a target) — <i>haH(°a)te'</i> Vw3t	
החכם	החכם	59.1
החל	החל	59.7n
החלט III	החלט	9.2, 12.2
החלטה	decision — <i>haHlata</i> Nf	
החלף III	החלף	36.7
החוצה IV	החוצה	38.6
החרש	get silent, be silent — <i>haH(°a)ref</i> Vw3	
החתם	החתם	36.7, 44.3
היטב (adv.)	היטב (adv.)	36.7
היטב 2. ל-	1. make good, 2. do good to — <i>hetev</i> Vw3	
היטב לב	enjoy (trans., a person) —(with construent)	
הטל 1... (on) (על) 2... (on) (על)	impose 1... (on) (על) 2... (on) (על) — <i>hatel</i> Vw3	
הטעם	emphasize — <i>hat'em</i> Vw3t	
הטיף	הטיף	42.9
הוי	הוי	37.4
הי" (היה): היה, היות, יהא, נהיה	הי" (היה): היה, היות, יהא, נהיה	

ה' 22.7	ה'	22.7
ה" (1) 7.7, 8.1, 8.2, 8.3, 10.6	ה" (1)	7.7, 8.1, 8.2, 8.3, 10.6
ה" (2) 18.2, 20.5, 21.7, 34.3, 42.4, 44.5	ה" (2)	18.2, 20.5, 21.7, 34.3, 42.4, 44.5
ה" (formation) 38.5	ה" (formation)	38.5
ה"א-הידיעה 44.1, 44.3, 45.1	ה"א-הידיעה	44.1, 44.3, 45.1
הוא II 3.1, 5.5, 9.4, 40.3, 44.5, 50.3	הוא II	3.1, 5.5, 9.4, 40.3, 44.5, 50.3
היא II 3.1, 5.5, 9.4	היא II	3.1, 5.5, 9.4
האדם 59.2	האדם	59.2
הואל 32.3	הואל	32.3
האם 26.1, 49.2n	האם	26.1, 49.2n
האמן IV 7.1, 12.2, 32.9, 41.3	האמן IV	7.1, 12.2, 32.9, 41.3
היאנה 42.9, 44.1	היאנה	42.9, 44.1
האץ ב- rush (trans.) — <i>ha'ets</i> Vw3 (aor. <i>me'its</i>)	האץ ב- rush (trans.) — <i>ha'ets</i> Vw3 (aor. <i>me'its</i>)	
הארך lengthen, prolong — <i>haareH</i> Vw3t	הארך lengthen, prolong — <i>haareH</i> Vw3t	
הב 38.6, 52.6 n	הב	38.6, 52.6 n
הבה 38.6	הבה	38.6
הבא III 10.8, 12.2, 44.1	הבא III	10.8, 12.2, 44.1
הבדל (V) 43.8	הבדל (V)	43.8
הבדל (N) 42.8	הבדל (N)	42.8
הבט III 7.1, 12.2	הבט III	7.1, 12.2
הבטח IV 12.4, 41.2	הבטח IV	12.4, 41.2
הביתה II 30.8	הביתה II	30.8
הבן II 6.7, 12.2, 22.6	הבן II	6.7, 12.2, 22.6
הבע 36.7, 41.2	הבע	36.7, 41.2
הבוקר 33.6	הבוקר	33.6
הברה 39.5	הברה	39.5
הברא 10.8	הברא	10.8
הוברר be made clear — <i>huvrar</i> Vw3 (pass.)	הוברר be made clear — <i>huvrar</i> Vw3 (pass.)	
הנה 53.5n	הנה	53.5n
הנבל 43.8	הנבל	43.8
הנר III 7.6, 9.2, 12.2, 14.4	הנר III	7.6, 9.2, 12.2, 14.4
היגלה 25.5, 25.7, 44.1	היגלה	25.5, 25.7, 44.1
הגלד 42.9	הגלד	42.9
הגן 33.1*	הגן	33.1*
הגנה 17.8	הגנה	17.8
הגע III 6.4, 6.6, 41.2	הגע III	6.4, 6.6, 41.2
הגש 32.3	הגש	32.3
הודה 10.8, 12.2	הודה	10.8, 12.2
הודו India — <i>hódu</i> (f.)	הודו India — <i>hódu</i> (f.)	
הדבק 36.7	הדבק	36.7
הידבק (Vs) 36.7, 41.3	הידבק (Vs)	36.7, 41.3
הידבק (Vw) 42.9	הידבק (Vw)	42.9
הידבקות 41.3	הידבקות	41.3
הדח expel, remove from office — <i>hadaH</i> Vw3t (§ 41.2)	הדח expel, remove from office — <i>hadaH</i> Vw3t (§ 41.2)	

see כית	בח'ים	7.3, 12.2	III בשל	20.4	בר'ה
56.3	בחר-	19.5	II בשר	disgrace, shame — <i>buša</i> Nf	בושה
32.3	בתור	18.8, 21.5	II בת	(cstr. sg. <i>°bošet</i>)	
		32.3	IV בתוך	4.5, 37.1	III בשביל

ג

camel — <i>gamal</i> Nssm	גמל	גזר:	גזר	21.5	ג'
(pl. <i>gmālīm</i>)		גזרה (<i>gzera</i>)	גזרה	redeem (not in the financial	גאל
23.4, 27.5*, 41.3	II גמור	38.6	גזר	sense) — <i>g'al</i> Vst (o-a) (no perf.	
41.3	גמר: גמר, גמור, לגמרי	45.8	גזר	part., action noun irregular)	
see ג(נ)ן	גמר	29.6, 45.5	גזרה (<i>gizra</i>)	32.3	גאון
13.3, 42.8*	גן	59.7n	גזרה (<i>gzera</i>)	see גב(ב)	גב
	III גן	glowing piece of charcoal	גחלת	see גב(ב)	גב
	גב: גבבה, גבוב	— <i>gaHelet</i> Nirrf (pl. isol. <i>geHalim</i> ,		32.3	גב
41.3	גבבה	cstr. <i>gaHale</i>)			גב(ב): גב, גבי
33.6, 41.3, 44.1	III גבוב	(non-Jewish) nation, gentile	גוי	see על-גבי	גבי
	גב(נ)ן: גן, גנת	— <i>goy</i> Nm, Na (§ 0.153, note)	גוי	7.1, 42.9*	II גבוה
	ג-נ(נ)ן: הגן, הגנה, התגונן, מגן	gorge (= valley) — <i>gay</i> Nirrm	גיא	34.5	IV גבול
34.5	גננת	(cstr. sg. <i>gey</i> , pl. isol. <i>ge'ayot</i> ,			גבול: גבול, הגבול
38.6	גס	cstr. <i>ge'ot</i>)		40.8	III גבימה
see גע(ג)	גע	see גל(ל)	גל	34.5	IV גבעה
30.1, 51.1	III גע	wave (cp. 45.1, 57.8n) — <i>gal</i> Nm	גל		גבעול (= culm) — <i>giv'ol</i>
scold — <i>g'ar</i> Vs (o-a)	נער ב-	13.3	גיל	Nm	
30.8, 45.5	II נוף	be joyous — <i>gil</i> Vs (no aor.,	גיל		גבר: גבר, גבורה, גיבור, גברת
see גף(ב)	גף	no rem.)			התגבר
33.7	III גפרור	גל- (גלה): גלה (Vs), הלב (Vw),		24.4	גבר
ג-ר (גור): גר, גור, התגורר, מגורים	גר	גלוי, גיליון, הגלה, התגלה, גלה		heroism — <i>gvura</i> Nf	גבורה
(bibl.) metic, non-native		go into exile, live in exile	גלה	29.2	IV גיבור
resident; proselyte — <i>ger</i> Na		— <i>gle</i> , <i>liglot</i> Vs (o-e) 3		2.6, 11.1, 12.4, 26.1, 32.3	II גברת
34.5	II גור	9.2, 12.2, 44.1, 52.6n	גלה (Vw)	53.2	
42.8	III גיר	roll — <i>galgel</i> Vw12t	גלגל	34.5	III גג
35.5	IV גרב	(also:) metamorphosis	גלגול	see גג(ג)	גג
45.8	גורל	44.7	IV גלגל (N)	battalion — <i>gdud</i> Nm	גדוד
21.5	גרם		גלד: הגלד	גדל: גדול, גדל (Vs), גדל (Vw)	גדל
34.5	גרמני	40.8	גלח	43.8	גדל (Vs)
29.6	גרמנית	25.7, 39.5	גלוי	23.4	גדל (Vw)
barn — <i>gorèn</i> Nirrm	גורן	sheet (of writing material),	גיליון	5.3	I גדול
(isol. pl. <i>gronot</i>)		copy (of a periodic publication)		insult (verbally) — <i>gadef</i>	גדף
kernel, stone (of a fruit),	גרעין	— <i>gilayon</i> Nirrsm (pl. <i>gilyonot</i>)		Vw1t	
nucleus — <i>gar'in</i> Nm		גל(ל): גל, גלגל (V), גלגל (N)		34.5	IV גדר
59.7n	גרוף	גליל, מגילה			גהץ: גהץ, מנהץ
21.5	III גרוש	°district —Nirrsm (pl. <i>glilot</i>)	גליל	shade (= nuance) — <i>gavèn</i> ,	גון
expel, drive away — <i>garēf</i> Vw1t	גרש	38.6	גליל	<i>gavan</i> or <i>gon</i> Nm (cstr. sg. <i>gon</i> ,	
גש: גש, הגש, גיגש		area East of the Jordan	גלעד	pl. isol. <i>gvanim</i> , cstr. <i>gone</i>),	
38.6	IV גש	— <i>gil'ad</i>		cp. כגון	
block (= bulk) — <i>guf</i> Nm	גוש	4.5, 42.8, 55.1	גם	cashier, treasurer — <i>gizbar</i>	גזבר
19.5	II גשם	59.7n	I גימטריה	Nm	

ד

דחף: דחוף, דחף	דח'ים	דברים	דבר	see ד(ד)	ד-
push, impel — <i>dHaf</i> Vst (o-a)	דחה	plague — <i>dever</i> Nm (no pl., (2)	דבר	56.3	דו-
(no perf. part.)		not with suff.)			דאג: דאג, דאגה
36.7	IV דחוף	59.7n	דבור	42.8	IV דאג
1. throng (trans.),	דחק 2. ב-	40.8	IV דבש	concern, worry <i>d'aga</i> Nswf	דאגה
2. press upon — <i>dHak</i> Vs (o-a)		40.8	III דב	(cstr. <i>daagat</i> , -ot)	
1.1		40.8	III דגל	36.7	דואר
3.6, 4.2, 7.4	III די (1)	29.6	IV דוגמה	דבק: דבק, הדבק, נדבק, הידבק	
19.5, 28.4	III די (2) דאי, די	4.5	III דוד	(Vs), הידבק (Vw)	
42.8	IV דיו	4.5	III דוחה	stick to, cling to, adhere to	דבק ב-
see דין	דין	24.4	דויד	— <i>°dvak</i> Vs (a)	
discussion (of) —	דיון (ב-)	7.1, 27.8*	IV דווקא	דבר(1): דבר (V), דבר (1) דבור	
<i>diyun</i> Nm			דח: דחה, גירח	דבר(2): דבר (2), מדבר	
porridge, medley — <i>dáysa</i> , Nf	IV דייסה		דח- (דחה): דחה, דיחוי	2.7, 27.1	II דבר (V)
° <i>daysa</i> Nf		43.8	דחה	9.2, 11.1, 18.4, 36.7, 55.2, 59.7n	II דבר (N) (1)
13.3	דיוק	(intended) delay (= post-	דיחוי	36.2, 42.5, 55.2, 56.2, 59.7n	
דיק: בדיוק, דיוק, מדויק		ponement) — <i>diHuy</i> Nm		47.2	דברי-הימים

3.1, 47.4	אתה	I
3.1	אחם	I
4.5	אחמול	II
3.1	אתן	I
55.4n	אתר	

12.1, 12.3, 16.1, 17.6, (case prefix) 19.3, 37.1, 42.5, 52.4	את	I
17.6	את-	
36.7, 45.5	אות	II
17.6	אות-	
2.4	אותו, -ה	III

cause to regain strength or composure —'olef Vw12t	אושש	
see א'שה	אשת	
last year —'estakad, 'estaked (adv.)	אשתקד	
3.1	את (pronoun)	I

ב

Benjamin —binyamin m.	בנימין	
34.5, 45.5	בניין	III
	בסס: בסס, בסיס	
base —bases Vw12t	בסס	
base —basis Nssm (pl. bsisim)	בסיס	
44.6	בוסר	
see בע(3)	בע	
9.2, 17.6, 37.1	בעד	IV
9.2, 17.6, 37.1	בעוד	
name —boáz m.	בועז	
9.2	בעיה	
	בעל: בעל, בעלת	
38.1, 40.2, 53.5n, 54.5n	בעל	IV
38.1, 40.2	בעלת	
34.5	בער	IV
20.5	בערך	III
59.7n	בעתה	
36.7	בפנים	IV
perform (= execute), carry out —batsea Vw12t (imp. also batsea)	בצע	
17.8	בצר: מצר, מבצר	
19.5	בקבוק	II
emerge (= spring forth) —bkaa Vs (o-a)	בקע	
32.3	בקיזור	
	בקר: בקר, בוקר, ביקור	
7.3, 12.2	בקר	III
1.1, 5.1, 33.6	בוקר	I
32.3, 41.3	ביקור	
	בקש: בבקשה, בקש, בקשה, התבקש	
7.3, 10.8, 12.2, 22.4, 43.2, 59.7n	בקש	III
22.7	בקשה	
pit, (bibl. also:) well —bor	בור	
Nirrwsm	בירה	
capital city —bira Nf	בירא: בריא, בריאות, הברא	
10.8	בריא	IV
34.5	בריאות	
6.7, 11.1	בריג'ה	
34.5	ברז	IV
34.5	ברזל	III
31.7	ברח	IV
	ברך: ברך (V), ברך (N), ברוך	
	ברכה	
31.7, 41.3	ברך (V)	IV
35.5	ברך (N)	
44.6	ברוך	
9.2, 16.3, 17.3, 41.3	ברכה	III
59.7n	בר-מין	
14.8, 16.3	בר-מצוה	
baron —barón Nm	ברון	
55.4n	ברונזה	
33.7	ברק	
	ברר: ברר, ברור, הוברר	
examine in detail, explore (= inquire about) —barer Vw12t	ברר	
33.6	ברור	IV
47.2	בראשית	
	ברש: מברשת	

before —beterem (conjunction), 50.2n	בטרם	
22.6, 22.8, 37.1	בידי	
see יחד	ביחד	
36.7	ביחוד	
9.2, 56.3, 59.7n	בין, בינ-	III
13.3	בינתיים	IV
16.7	ביצה	I
3.6, 4.2, 7.4, 28.4	ביותר	
9.2, 11.1, 18.4	בית	I
17.8	בית-אלוה	
court of law —beyt-din Ncm	בית-דין	
34.5	בית-הולים	III
32.3	בית-חרושת	III
34.5	בית-כנסת	III
Bethlehem	בית-לחם	
—beyt-leHem	בית-למרוח	
32.2	בית-מרקחת	IV
32.2, 34.5	בית-סוהר	
40.8	בית-ספר	II
32.2	בית-עולם	
cemetery	בית-קברות	
—beyt-kvarot Ncm	ב-ך (בוך): מבוכה	
	בכ- (בכה): בכה, בכי	
24.4, 50.4n	בכה	III
32.3	בכי	
18.8	בכל-זאת	III
12.4	בכלל	IV
45.5	בכלם	
42.9	בכור	
36.7	בול	III
7.3, 12.2	בלה	
6.6, 37.1	בלי	II
43.8, 59.7	בלבד	
provided that, as long as (conditional) —bilvad-le- (conjunction)	בלבד ש-	
33.6	בלגיה	
	בלט: בלוט, בליטה	
stick out (intr.) —blot Vs (o)	בלוט 3	
bulge, protuberance	בליטה	
—blita Nf	בלום	
see כפר בלום	בלע	
swallow —blaa Vst (o-a)	בלתי-	
34.2, 51.5	במה	
38.6, 53.5	במדבר	
47.2	במפורש	
expressly —bimforaf (adv.)	במקום	
32.3, 37.1, 39.1, 39.2	במשך	III
21.4, 37.1	ב-ן: הבן, כמובן, מובן, נבון	
18.8, 21.5	בן	II
22.7	בן-אדם	
43.7	בן-חיל	
29.6	בן-יהודה	
	בנ- (בנה): בנה, בינוי, בניין	
34.5	בנה	III
55.2n	בינוי	

2.3, 8.5, 12.1, 13.3, 17.6, 21.1, 21.4, 27.3, 27.6, 28.1, 34.4, 50.6n, 51.3, 51.7, 59.5	ב- (בוא): בא, בוא, הבא, יבוא, תבואה	I
9.2	בא	
2.7, 19.1, 30.6	בוא	I
25.8	באר	IV
59.7n	באר-שבע	
59.7n	בב	
53.5n	בבל	
57.8n	בבלי	
2.5, 4.6, 26.5, 26.8	בבקשה	I
	בגד: בגד, בגוד, בוגדני	
19.5, 29.6	בגד	III
betray —bgod Vs (o)	בגוד ב-	
treacherous —bogdaniy Ad	בוגדני	
6.6, 37.1	בגלל	
graduate —bager Nssa	בוגר	
(pl. bagrim)	בד	III
39.5	בדד	
37.4	בדיחה	
30.6	בדיוק	III
13.3, 20.5, 28.9	בדל: הבדל (V), הבדל (N)	
28.9, 32.7, 36.7	בהחלט	IV
animal (of cattle), (vulgar:) brutal or uncivilized person —bhema Nawf (sg. before suff. bhemt-, cstr. pl. bahmot)	בהמה	
thumb, (big) toe —bohèn	בוהן	
Nirrwsm (pl. bhonot)	בהרה	
bright spot —baherèt Nf	בוז	
(isol. pl. beharot)	בוז	
10.8, 32.7	בוז	
25.8	בוז	
waste —bazbez Vw12t	בוז	
40.8	בוז	
43.8	בוז	
9.2	בוז	
	בוז: בוז, בחור, בחורה	
42.8	בוז	IV
13.3	בוז	III
13.3	בוז	III
	בט: הבט, מבט	
	בטא: בטא, ביטוי	
45.8	בטא	
	בטח: בטח (V), בטח (adv.), בטוח	
	ביטחון, הבטח	
be confident of, rely on —bitaH Vs (o-a) 3	בטח ב-	
32.7, 53.5n	בטח (adv.)	
7.1, 32.7	בטח (IV)	
safety, security —bitaHon	ביטחון	
Nirrwsm (pl. bitHonot)	ביטוי	
36.7	בטל: בטל (V), בטל (A)	
43.1*	בטל (V)	
idle, not busy (with)	בטל (מ-)	
—batel A	בטן	IV
35.5		

zone —'ezor Nm (°ssm: אזור
pl. 'azorim)
אֶזֶר: אח (1), אחות
19.5, 50.2n אח (1)
42.9 אח (2)
17.8 אחי'אור
אֶחָד: אחד, אחיד (חד"י cp.)
7.1, 9.2, 10.1, 13.3, 20.1, 20.2 אחד
39.5, 59.7n
42.8 אחיד
30.8 אחי'צ
אֶחָד: אחוז (V), אחוז (N)
24.2 אחוז (V)
21.5, 40.8 אחוז (N)
אֶחָד: אחד (V), אחד (A), אחד (Pp),
אחד (adv.), אחד, אחרי, אחורי,
אחראי, אחרון, מאוחר, מאחורי
6.3, 12.2, 14.8, 22.4n, 43.1, (V) אחד
43.2
6.7 אחר (A)
39.5 אחר (P)
59.7n אחר (adv.)
backside —'aHor Nm (no pl.) אחור
backwards —le'aHor (adv.) לאחור
6.3, 17.6, 37.1 אחרי
42.8 אחרי'הצוהרים
36.7 אחר'כן
25.8 אחרי'כן
42.8 אחראי
36.7 אחורי
9.2, 35.5* אחרון
see אחד אחת
59.7n אחת (adv.)
19.5 אחות
19.5 אוטו
34.5 אוטובוס
54.6n איסליה
57.8n איטמולוגיה
29.6 איסריה
7.1 אוי
where is—'aye איה
17.8 אויב
47.2 אויב
30.5, 40.3, 40.5, 42.4, 45.6 איה
ram —'ayil Nssm (pl. 'eylim) איל
17.8 איים
29.3 אייר
אֵין: אין, מאין
1.6, 2.3, 6.7, 19.7, 23.6, 26.7, אין
28.6, 28.7, 36.2, 40.5, 59.5
1.1, 40.3, 40.5 איספה
33.6 אירופה
36.7 אירופי
some place (adv.) —'ey-lam אי'שם
(adv.)
21.4, 53.5n, 59.7n אך
10.8 אֵךְ
47.2 איכה
19.2 אוכל
24.2 אוכל
אֶכֶל: אוכל, אוכל, מאכל
30.8* אכסטורא
26.1 אכפת
45.6 איכשהו
אֵל: הוואל
33.7 אל (N)
10.8, 17.6, 37.1 אל (Pp)
13.2 52.4n ('al) אל
12.4, 28.5 אלא
11.6 אלה
11.6 אלו
14.5, 37.3 אֵיל

HEBREW WORD-INDEX

References are to section and paragraph. *Italicized* references point to grammatical information on the form concerned. For abbreviations and symbols see the introductory notes to the English Word-Index (p. 372). For the symbols I, II, III see §§ 30.9, 40.9, 45.9.

Homographous forms are distinguished either by an indication of what part of speech they represent or by the figures (1), (2) ... The entries in this index are spelled according to the spelling rules of the Hebrew Language Academy (see § 54.1), but, in certain cases, the characters א, א, א, ' are printed as shown, in a type face different from the ordinary one (the Hebrew equivalent of 'italics'). This is done whenever one of the mentioned characters either represents a vowel or forms part of a digraph (i.e. a pair of signs for one phoneme, as in the case of יי for y or וו for v). *'Italicized' Hebrew characters are not taken into account in the alphabetic order of the index.* E.g., the form אגורה occupies a place in the alphabetic arrangement as though it consisted only of the characters א, ג and ה. However, if two forms differ only by the fact that one has no 'italicized' characters and the other one has, the latter is entered subsequent to the former; e.g. אהר comes after אהר.

It will be noted that the 'italicized' characters א and ' are very frequently absent from the spelling of the word, if it is pointed. Therefore, in the majority of the cases the place an entry occupies in this index corresponds to the place occupied by the same word in a conventional Hebrew dictionary, where the words are pointed. However, since in many dictionaries words are inconsistently given (despite the pointing) at times with the 'vowel characters' and at times without them, some guesswork will be necessary as to where a certain word can be found in a conventional dictionary. Such guesswork is superfluous for the use of the present index, but the more advanced student is advised to look up words occasionally in a conventional dictionary, in order to train himself for his future work with a complete dictionary of the Hebrew language.

Furthermore, the 'italicized' characters are not constantly present in the morphological paradigm of any given word; e.g., the remotive of אבול (imp.) is אכל. Therefore, irrespective of what grammatical form the student encounters in the text and desires to 'look up', he is comparatively sure to 'hit' the right place in the word-index.

Entries in larger type are roots, not words. In cases of open roots (§ 45.1[G5]), a hyphen is inserted at the root position where the openness exists (i.e. initially, internally or finally). Open roots are entered under their bi-elemental form, but the corresponding tri-elemental form (see § 45.4) is stated in parentheses.

Following every root entry, there is a list of all words that occur in the index and have the given root in common. (An exception is made in cases where only one word occurs of a given root in the index and the radical of that word contains no element apart from the elements of the root.) These lists not only enable the student to envisage all the semantic ramifications and representations of a given root, but might also occasionally help him to understand words he encounters outside this book. If he can identify the root of such word, the meanings of the various words that can be found under the respective root entry may enable him to approach the correct meaning of the word he desires to understand (cp. §§ 45.2, 45.3).

Much care had, therefore, to be taken in order to decide what radicals or words can be united under one root and in what cases the view had to be taken that there is more than one root of identical elements ('root homophony'). In the latter cases, we distinguish the roots by the figures (1), (2) ... The well-informed student as well as the biblical scholar may find that we have frequently separated words from roots to which they would belong had we taken into account their history or etymology within the framework of the Semitic languages (occasionally also the opposite is the case). Such words have, in course of the history of the Hebrew language, become 'detached' from their 'original' roots and no longer convey any notion that is conceivably similar to the one conveyed by other representatives of the same original root. Whenever a number of words are united in this index under one given root, the student may be reasonably confident that the speaker of Israeli Hebrew 'feels' a similarity of notion in the meanings of all of them.

א

21.5	אגורה III	21.4, 47.3	אבל (N)	13.1	א"ר
36.7	אגרה	4.5 (connective)	אבל II	1.7, 26.8, 43.8	או I
	אדם: אדם, אדם, אדם, האדם	18.8	אבן III	41.3, 51.5	א"ר
22.7	אדם III	dust —'avak Nm (no pl.)	אבק IV	6.7	א"ר אפסר III
9.2, 52.2	אדם I	member (of an animate body)	אבר	21.3, 17.3, 20.4, 17.3 (name)	אב III
34.5	אדמה III	—'evèr Nm (e) or 'evav		13.3, 16.3	אבא II
2.6, 26.1, 32.3, 53.2	אדון II	25.8	אברהם	30.8	אביב II
21.3	אדר	30.8	אג'		אבד: אבד, אבד, אבד, אבדן
	אהב: אהב, אהב	42.9	אגב	43.8	אבר IV
24.2, 24.4, 41.3	אהב II	legend (= story), fairy-tale, אגדה	אגדה	30.6	אבד
9.2, 41.3	אהבה III	cp. 57.8n —'agada Nf			אבדה loss, lost object —'aveda Nf
31.7	אוהל IV	35.5	אגודל	25.8	אבדן
38.6	אהרן	lake —'agam Nm	אגם	40.8	אבטיח IV
34.5	אוי"ר III	21.1	אגוסט		אבל: אבל (V), אבל (N), התאבל
22.7, 28.3*, 40.3	או III	wing (metaphorically, not of an	אנף		mourn —'avel (aor.), אבל (על)
42.9*	אזי	animate body, but, e.g., of an	אנימה		yeeval (pot.) V* (no rem. or
35.3	און II	army) —'agaf Nssm (pl. 'agapim)			imp.)

ANALYTICAL TABLE

Page	Section	Sounds and writing	Forms and modifications				Sentences	Idiomatics	Texts N(arrative), C(on- versational), L(etter), J(ournal), Lit(erary), E(ssay), B(iblical)	Exercises			
			Nouns	Adjectives	Verbs	Others				Given in Hebrew	Translation into Hebrew	Substitution, selection, insertion, extension	Transformation
		1 Vowels, consonants 2 Alphabet 3 Spelling 4 Syllables, stress						5 Current and classical forms					
12	1		3 Names				1 Sentence parts 5 Questions 6 אין, יש 7 או, ו			2 Bipartite sentences 8 Sentences with "and," "or"	4 Bipartite sentences 9 Sentences with "and," "or"		
15	2		3 Prepositions		7 Imperatives		1 Negation by לא 5 Sentence words		6 [C]	2 Negative sentences 8 Sentences with imperatives	4 Sentences with prepositions 9 Sentences with imperatives [C]		
19	3			6 Adjective modifiers	4 Infinitive of weak verbs	1 Personal pronouns	5 Adjectival sentence constituents			2 Sentences with personal pronouns	9 Sentences with adjectival constituents	3 Insertion of constituents 8 Forming sentences of constituents	
23	4	1 Quantifiers 2 Modifiers 3 Qualifiers	3 Qualifiers				4 צריך 7 Word order with reference to them 8 Place of לא		5 [C] A family			7 Infinitive constructions	
29	5	1 Gender		1 Adjectives relative to nouns (gender) 3 Disyllabic adjectives		5 Reference of הוא, היא, הם, הן	1 Gender concord			4 Adjectives in concord	6 [C]	2 Adjectives in concord	
31	6	4 Alternations of subordinate syllables 5 Stressed penults			1 Aorist of weak verbs 2 Weak verbs				3 [C] Evening 6 [N] (Aor. = Eng. simple present) 7 [C] (Aor. = Eng. progressive present)		8 Using the aorist in sentences	9 Revision of sentence patterns	
38	7				2 The stem of the weak verb and its alternations 4 Modifiers 7 ה before aorists		5 Sentence constituent זה	6 Simple idiomatic expressions	1 [C] (Aor. = Eng. progressive present)	3 Alternating weak verbs 5 Sentences with זה 8 Sentences with modifiers	5 Sentences with "it is"		
45	8		2 ה before nouns	2 ה before adjectives	3 ה before aorists	5 ה + ב = ba, ה + ל = la 6 ה + מ = me	1 Concord and discord of determination			4 Sentences with ה 7 Rendition of ב, ל (ba-, la-, be-, le-)	4 Sentences with ה		
48	9						1 Noun-adjective phrases 4 Constructions with "copula" equivalent		2 [L]		3 [L]	5 Equivalents of the English copula	
53	10	4 Reading of plural forms 7 ה after ע'	1 Plural suffixes 2 Regular plurals	1 Plural suffixes			5 Number concord	6 Substantivized determinated pl. adjectives	8 [N] The old man and the physician		5 Sentences with plural forms	3 Plural formation 9 Sentences in various types of concord	
	11		1 Regular weak and irregular plurals 4 הכור, כל	6 Demonstrative adjectives: זה, כזה						2 Sentences with pl. nouns (revision) 3 Sentences with irregular plurals	5 Sentences with כל	7 Demonstrative replacing other adjectives	
62	12	7 Case government as reading clue	1 Object forms (cases) 3 Undetermined objects				2 Verbs classified by case government 5 Object clause with ש 6 Infinitive as object		4 [L]		8 Sentences with governed objects	9 Governed object forms	
70	13				1 Potential of weak verbs 2 Potential (use)		4 Note: Tense of verbless sentences	3 Note: Idiomatic prepositional phrases	3 [C] Advice			3 Potential forms	

77	14	6 Reading clues for remotive forms			1 Remotive of weak verbs (base) 2 Remotive (suffixes) 3 Open-stem remotive 4 Remotive (summary) 5 Remotive (use)			8 [C]	7 Parsing of weak verb forms	9 Sentences with the remotive		
84	15	1 Grammatical reading clues							2 Identification of forms by clues		3 Inserting stems of sentence patterns	
87	16		3 Construct form			1 Relations between nouns 2 Direct connection of nouns (constructive) 3 Concord of constructives 6 Constructive phrases			4 Constructives 7 Sentences with constructives	8 Sentences with connected nouns		
92	17	4 <i>oHH...</i>	3 Nouns with personal suffixes		1 Dependent personal pronoun 2 Personal suffixes 6 Prepositions with personal suffixes			8 [N] <i>Judith and Holophernes I</i>	7 Forms with personal suffixes	9 [N] <i>Judith and Holophernes II</i>	5 Suffixation with personal suffixes	
100	18	2 Grammatical reading clues	3 Regular strong nouns construct 4 Semi-strong and irregular constructs 5 <i>ל</i> with personal suffixes			1 Extended constructive	7 <i>ל</i> person suffix as form of address	8 [N] <i>Judith and Holophernes III</i>		9 Sentences with constructives and extended constructives	6 Suffixation with personal suffixes	
106	19			1 Regular monosyllabic strong verbs 7 <i>ל</i> (tenses, forms)	7 Tenses of sentence constituents 8 Tenses of <i>ל</i>	2 <i>ל</i> as constituent 3 <i>ל</i> with interrogative pronouns	4 <i>ל</i>	5 [C] <i>How to arrange a trip</i>		6 Sentences with constructives and extended constructives	9 Tense conversion with the forms of <i>ל</i>	
114	20				1 Numbers 2 Counting pronouns 3 Multiples of 100 and 1000 5 Modification of counting pronouns 6 <i>ל</i> with counting pronouns	5 Position of counting pronouns		4 [Lit] <i>Who knows one?</i> (Passover song)	7 Sentences with numbers and counting pronouns 8 Rendition of figures	9 Sentences with numbers and counting pronouns		
119	21	3 Notation of numerical expressions			7 Equivalents of ordinals above "10"	5 Numerals with common units	1 Frequent uses of numbers and numerals	4 [E] <i>Notable dates in the Jewish calendar</i>	6 Rendition of figures	8 Sentences with numerals	2 Use of numbers	
125	22	2 Contraction of <i>as</i>		3 Passive forms of weak verbs 4 Weak passive aorist (use)	7 Note: <i>ל, ל, ל, ל, ל</i> with personal suffixes	1 Regular transitive verbs 6 Expression of agent with passive forms		7 [N] <i>Judith and Holophernes IV</i>	5 Parsing of weak verb forms	9 [N] <i>Judith and Holophernes V</i>		8 Transforming active into passive sentences
130	23			1 Disyllabic strong verb 2 Its active forms			6 Reference of nouns in possessive constructions		3 Parsing active strong verb forms 4 Sentences with active strong verbs	5 Forming active strong verb forms 7 Sentences with disyllabic strong verbs		
134	24			1 Alternating disyllabic strong verbs 2 Strong verbs with stem initial <i>ל</i> 3 <i>ל</i>				4 [B] <i>Passages</i>		5 Sentences with alternating strong verbs		
140	25			1 Strong passives 3 Deponents 4 Passive of irregularly trans. verbs 5 Strong passive of weak verbs 7 Perfect participle				8 [N] <i>Judith and Holophernes VI</i>		9 Sentences with strong passives	2 Conversion of active into passive forms	6 Active sentences transformed into passive ones

77	14	6 Reading clues for remotive forms			1 Remotive of weak verbs (base) 2 Remotive (suffixes) 3 Open-stem remotive 4 Remotive (summary) 5 Remotive (use)			8 [C]	7 Parsing of weak verb forms	9 Sentences with the remotive		
84	15	1 Grammatical reading clues							2 Identification of forms by clues		3 Inserting stems of sentence patterns	
87	16		3 Construct form				1 Relations between nouns 2 Direct connection of nouns (constructive) 3 Concord of constructives 6 Constructive phrases		4 Constructives 7 Sentences with constructives	8 Sentences with connected nouns		
92	17	4 <i>oHH...</i>	3 Nouns with personal suffixes			1 Dependent personal pronoun 2 Personal suffixes 6 Prepositions with personal suffixes		8 [N] <i>Judith and Holophernes I</i>	7 Forms with personal suffixes	9 [N] <i>Judith and Holophernes II</i>	5 Suffixation with personal suffixes	
100	18	2 Grammatical reading clues	3 Regular strong nouns construct 4 Semi-strong and irregular constructs 5 <i>ל</i> with personal suffixes				1 Extended constructive 7 <i>ל</i> person suffix as form of address	8 [N] <i>Judith and Holophernes III</i>		9 Sentences with constructives and extended constructives	6 Suffixation with personal suffixes	
106	19				1 Regular monosyllabic strong verbs 7 <i>ל</i> (tenses, forms)	7 Tenses of sentence constituents 8 Tenses of <i>ל</i>	2 <i>ל</i> as constituent 3 <i>ל</i> with interrogative pronouns 4 <i>ל</i>	5 [C] <i>How to arrange a trip</i>		6 Sentences with constructives and extended constructives	9 Tense conversion with the forms of <i>ל</i>	
114	20					1 Numbers 2 Counting pronouns 3 Multiples of 100 and 1000 5 Modification of counting pronouns 6 <i>ל</i> with counting pronouns	5 Position of counting pronouns	4 [Lit] <i>Who knows one?</i> (Passover song)	7 Sentences with numbers and counting pronouns 8 Rendition of figures	9 Sentences with numbers and counting pronouns		
119	21	3 Notation of numerical expressions				7 Equivalents of ordinals above "10"	5 Numerals with common units 1 Frequent uses of numbers and numerals	4 [E] <i>Notable dates in the Jewish calendar</i>	6 Rendition of figures	8 Sentences with numerals	2 Use of numbers	
125	22	2 Contraction of <i>as</i>			3 Passive forms of weak verbs 4 Weak passive aorist (use)	7 Note: <i>ל, ל, ל, ל, ל</i> with personal suffixes	1 Regular transitive verbs 6 Expression of agent with passive forms	7 [N] <i>Judith and Holophernes IV</i>	5 Parsing of weak verb forms	9 [N] <i>Judith and Holophernes V</i>		8 Transforming active into passive sentences
130	23				1 Disyllabic strong verb 2 Its active forms		6 Reference of nouns in possessive constructions		3 Parsing active strong verb forms 4 Sentences with active strong verbs	5 Forming active strong verb forms 7 Sentences with disyllabic strong verbs		
134	24				1 Alternating disyllabic strong verbs 2 Strong verbs with stem initial <i>ל</i> 3 <i>ל</i>			4 [B] <i>Passages</i>		5 Sentences with alternating strong verbs		
140	25				1 Strong passives 3 Deponents 4 Passive of irregularly trans. verbs 5 Strong passive of weak verbs 7 Perfect participle			8 [N] <i>Judith and Holophernes VI</i>		9 Sentences with strong passives	2 Conversion of active into passive forms	6 Active sentences transformed into passive ones

145	26							1 Idiomatic phrases in ordinary conversation 2 Introducing people 3 Calling for attention 4 Requests 5 Thanks 6 Apologies 7 Reassurance 8 Expressing a wish 9 Asking permission					
150	27	3 Initial ב, כ, ט in classicizing style	1 כ as case prefix and modifier			3 ר in classicizing style 6 ב, כ, ל, ר in classicizing style		2 The styles of Hebrew 5 Expressing necessity 8 Interrupting and protesting		4 Rendition of words in colloquial and classicizing style 7 The same 9 The same			
154	28					1 ב, כ, ל, ר in classicizing style (cont.) 4 מי; מ (mi-, me-) 6 Personal inflexion of מ	7 Negation in classicizing style	6 Disagreement 9 Agreement and confirmation		2 Rendition of words in colloquial and classicizing style	9 [C] Sentences with expressions of consent		8 Transformation of negative sentences from colloquial to classicizing style
160	29		5 Regular weak feminines in -ת		1 Irregular strong verbs with unstable י 3 ללכת 7 Verb patterns				2 [B] Passages 4 [B] Passages 6 [J] Ada			8 Formation of verbs of patterns, affixes, and other elements	9 Conversion of verb patterns in sentences
167	30		7 Regular weak feminine nouns	5 איזה	1 Irregular strong verbs with unstable י 3 לישון, ללחץ, ללחץ ללחץ			9 Revision of 300 fundamental items of vocabulary	2 [B] Passages 4 [B] Passages 6 [N] Anecdotes 8 [J] Ads and signs				
176	31				1 Irregular strong passives		5 כ replacing ש		2 [B] Passages 7 [N] Judith and Holophernes VII		6 Sentences with ש or כ 8 [N] Judith and Holophernes VIII	3 Formation of verbs of patterns, affixes, and other elements	4 Conversion of verb patterns in sentences
181	32		1 Regular strong feminines 6 Nouns for male and female beings					2 Compounds 3 Certainty 8 Probability 9 Opinion	3 [N] The manager and the chicken			4 Formation of verbs (as above)	5 Conversion of verb patterns in sentences
191	33						1 Referential sentences 2 Referential clauses 3 אשר, ש		6 [J] News 7 [Lit] Walking to Caesarea (Scenes)		5 Sentence with referential clauses		4 Inclusion of sentences as referential clauses
199	34	4 Pattern clues	3 Names and proper nouns in -י	1 Weak adjectives 2 בלתי		7 Compound prepositions			5 [L]			6 Vocabulary selection and insertion	
208	35		1 Plurals of designations of paired objects 2 Duals						3 [B] Famous quotations 4 [Lit] Children's song			5 Vocabulary selection and insertion	
211	36		1 Aorists used as nouns 3 Proportionate quantifiers	5 Adjective forms used adverbially	1 Aorists used as nouns 4 Irregular strong passives	2 Pronouns of specific negation 5 Adjective forms used adverbially	1 Aorist used as nouns 5 Adjective forms used adverbially 6 ש after demonstrative adjectives and adverbs		7 [E, L] Forms and styles of letters		2 Sentences with pronouns of specific negation 3 Sentences with proportionate quantifiers 5 Sentences with English adverbs 8 [L]		
224	37				3 Compound remote	2 Inflexion of מ	1 Prepositions and case prefixes connecting clauses		4 [Lit] From The pitcher (Half)		5 Sentences with 1-3 above		
230	38		1 בעל			3 כש 4 אנכי, אנוכי	5 Interrogative ה		5 [B] Passages 6 [Lit] A scene from kibbutz life (Scenes) I	2 Sentences with בעל	2 Sentences with בעל		

235	39						1 Dependent questions 2 מְשֻׁלָּם, מְשֻׁלָּם 3 מְשֻׁלָּם, מְשֻׁלָּם 6 לִשְׁמֻלָּה-constructions replacing adjectives		5 [Lit] <i>A scene from kibbutz life (Szenes) II</i>		4 Sentences with 1-3 above 8 Sentences with לִשְׁמֻלָּה-constructions		7 Replacing לִשְׁמֻלָּה-phrases by adjectives
241	40			1 Construct adjectives		3 Pronouns of reply	2 Constructives with construct adjectives 4 Interrogatives in non-interrogative contexts: 1. Indefinite and generalizing clauses 5 do. 2. Infinitive complements	9 Revision of 600 fundamental items of vocabulary	8 [E] <i>A description of a town</i>	7 Sentences with 3-5 above	6 Sentences with 1-5 above		
254	41	6 Reading clues for 3d division action nouns	3 Action nouns		1 Classification of weak verbs 2 Imperatives of the 3d division with final ה, ו 3 Action nouns		4 The syntactic function of action nouns			7 Sentences with action nouns	5 Sentences with action nouns		5 Clauses transformed into action noun phrases 7 Action noun phrases transformed into clauses 8 Inclusion of sentences by means of action noun constructions
262	42		1 The radical	1 The radical	1 The radical	4 Pronoun of identification	2 Adverb equivalents 5 הן, הן, כך representing sentence contents		6 [E] <i>On education in Israel I</i> 9 [Lit] <i>Olden times (Hefer)</i>			7 Forming noun phrases with modifying constituents	3 Transformation of adverbs in nominalized clauses 6 Using הן, הן, כך to represent sentence contents
272	43				1 Relations between 1st and 2nd division radicals 2nd division weak passives 5 Classical f. pl. potentials and imperatives		4 Omission of the referential pronoun		7 [Lit] <i>From Tzema, tzema (Hagivy)</i> 8 [E] <i>On education in Israel II</i>	3 Sentences with 1-2 above	6 Sentences with 4-5 above		
281	44				1 Relations between strong verbs and 3d division radicals: 1 Intransitive strong verbs 3 do. 2. Transitive strong verbs	5 הן etc.			6 [B, Lit] <i>Quotations from the Bible and the prayerbook</i>	4 Sentences with 3d division verbs according to 3 above		7 Insertion of roots into patterned sentences	2 Transformation of sentences using 1 above
288	45		1 The root 2 Traditional presentation and classification of roots 5 Traditional grammatical terminology	1 The root 2 See under nouns 5 See under nouns	1 The root 2 See under nouns 5 See under nouns	5 See under nouns	7 הן(י) ...הן with preceding negation	9 Revision of 1,000 fundamental items of vocabulary	8 [E] <i>The Hebrew lexicon</i>	2 Analysis of words for root and formation 3 Identification of words by root and formation and delimitation of meaning		2 Forming words from root and formation	
299	46	1 The biblical text 2 The Tiberian system of pointing: 1. The inner dot 3 do. 2. The upper dots 4 do. 3. The lower points 5 Isr. Hebr. correspondences with Bib. Heb. 6 Traditional names of the points 8 Use of pointed script in modern times							3 [B] Revision of all previously presented biblical texts in pointed script				

Second Corrected Edition

A Textbook of Israeli Hebrew
with an Introduction
to the Classical Language

Haiim B. Rosén

"Far from being a dry-as-dust philological treatise, or an adventure in 'textbook Hebrew,' the work is as up-to-date as tomorrow, with newspaper extracts, bits from broadcasts, extracts from modern novels and poetry. To the student and instructor alike Professor Rosén proves himself a lively, painstaking and always informative mentor. . . . A serious, richly-informing guide."—*Jewish Recorder*

The aim of this book is to enable the student to read, write, and speak acceptable Israeli Hebrew and to understand less complex biblical Hebrew. A unique feature is the author's use of the principles of structural analysis. For students who are not acquainted with a language other than English, he elucidates those features of the language that are unfamiliar in the structure of English. The student is trained, from the first, to read "unvocalized" script as the native reader does, and "reading clues" (word and phrase patterns) are provided for this purpose.

The work is organized into sections that can be worked through in an academic year—presentation of features, text samples, exercises, grammatical synopses, and individual and comprehensive glossaries. This text may be used by teachers without specialized training in linguistics. It can be used by self-teaching students as well as by those at college level, and it will be valuable for immigrants to Israel.

"An excellent text for the scholarly language student who wants to learn Hebrew using the latest approaches to modern structural analysis."

—*National Jewish Monthly*

"This is a magnificent, pioneering achievement which can be enthusiastically recommended both to the student starting from scratch and to lifelong Hebrew addicts like myself."

—J. Witriol, *The Incorporated Linguist*

HAIIM B. ROSÉN is Professor of General and Indo-European Linguistics at the Hebrew University of Jerusalem and a member of the Israel Academy of Science and Humanities.

ISBN 0-226-72603-7

9 780226 726038

90000>